

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

ČASOPIS PRO KATOLÍKY,
ZVLÁŠTĚ
PRO ZBOŽNÉ SPOLKY A BRATRSTVA MEZI ČECHOSLOVANY.

S POVOLENÍM DUCHOVNÍ VRCHNOSTI POŘÁDÁ

P. PETR HLOBIL,

BENEDIKTIN RAJHRADSKÝ.

ROČNÍK XLIII.

ROK 1909.

V BRNĚ.

TISKEM A NÁKLADEM PAPEŽSKÉ KNIHTISKÁRNY BENEDIKTINŮ RAJHRADSKÝCH.

O b s a h.

Básně.

Strana	
	Básně.
1	Srdce Páně — útěcha ohudých (F. Vrátil) . . .
9	Smrt starého žebřáka (F. Vrátil) . . .
16	Hluboký žal (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
19	Tys moje hvězda! (M. Kadláčková) . . .
19	Večer (M. Kadláčková) . . .
25	Tiché štěstí (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
28	K božskému Srdci Páně (H. Roubal) . . .
33	Doba vášně a lásky (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
47	Klekání (M. Kadláčková) . . .
47	U Matky Boží (M. Kadláčková) . . .
58	Starcova slova (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
65	Nevděk (Hroznata Roubal) . . .
65	Odpust, Kriste! (F. Vrátil) . . .
70	Ježíš Kristus — naše slunce a světlo (F. Vrátil) . . .
78	Doufejl! (M. Kadláčková) . . .
80	Zášť (M. Kadláčková) . . .
85	Obětování (Fr. P. Kosík) . . .
97	Ave, Crux! Vitej, duše, kříž! (V. Římský) . . .
106	Svému Spasiteli (M. Kadláčková) . . .
108	Stálec a dítě (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
111	Srdci Páně (Rolnický syn) . . .
114	Jáť jsem! (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
125	Umučení Páně (M. Kadláčková) . . .
129	Ke cti Panny Marie (Jeronym Havel) . . .
143	Matce Boží (M. Kadláčková) . . .
154	Vichor času (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
161	Poklad kněze (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
167	Na shledanou! (M. Kadláčková) . . .
176	Utonulá loď (F. Vrátil) . . .
180	Jsou lidé zlí! (M. Kadláčková) . . .
193	Pravá vlast (Jeronym Havel) . . .
197	Při měsíčku (M. Kadláčková) . . .
207	Můj poklad (M. Kadláčková) . . .
225	Naše zbraň (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
228	Štěstí duše — odpoutané od tvorů (F. Vrátil) . . .
262	Matce Boží (M. Kadláčková) . . .
242	Touha (Jeronym Havel) . . .
247	Svítilo! (Beneš Sion) . . .
257	Meditace o přátelství (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
271	Základ národa (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
277	Svatý Gabriel (Jeronym Havel) . . .
283	Ježíšova láska k duším (F. Vrátil) . . .
283	Jidáš a Petr (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
289	Před svěcením (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
289	Křídla modlitby (F. Vrátil) . . .
304	Pravda a Nenávisť (F. Vrátil) . . .
304	Má útěcha (M. Kadláčková) . . .
307	Missionář (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
310	Bůh je Pán (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
315	Maria, útěcha má! (M. Kadláčková) . . .
321	Doba mučedníků (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
330	Všední hrůzy (F. Vrátil) . . .
330	Útěcha (M. Kadláčková) . . .
339	V bouřlivé době. Do vin žití (M. Kadláčková) . . .
344	Křáťová cesta (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
351	Loučení se s dnem (M. Kadláčková) . . .

Strana	
353	Padá sněh (M. Kadláčková) . . .
364	Modlitba útěchou (M. Kadláčková) . . .
364	V hodině smrti (F. Vrátil) . . .
370	Blahopřání a prosba (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
370	Pod Tvou ochranu (M. Kadláčková) . . .
373	U kaple. Rodný domek (M. Kadláčková) . . .
377	Pravá věchova (J. A. Vlastimil-Rímský) . . .
382	Šťedřý večer. Vánoce. V svaté noci. Koleda. (M. Kadláčková) . . .

Nábožná pojednání.

Strana	
2	Modli se a pracuj . . .
10	Ježíš, náš vůdce na cestě životem (I. Zháněl) . . .
243	Velká přípověď božského Srdce Ježíšova (E. Kubíček) . . . 20, 53, 81, 115, 149, 177, . . .
34	Aj, postaven je tento k pádu a k povstání mnohým v Izraeli (B. Hendl) . . .
39	Vyšel rozsevač, aby rozžíval símě své (I. Zháněl) . . .
48	Otčenáš a pozdravení andělské (Fr. P. Kosík) . . . 76
66	Pojďme za Nim! (Probošt Hendl) . . .
108	A Slovo Těm učiněno jest (Probošt Hendl) . . .
98	Zelený čtvrtek (Probošt Hendl) . . .
108	Vstaneme z mrtvých (I. Zháněl) . . .
130	Pojďme ke Králově světi a Matce! (Probošt Hendl) . . .
134	Sursum corda! (I. Zháněl) . . .
137	Kde jest naše vlast? (Probošt Hendl) . . .
141	Připrava na svátky svatočinnosti (J. Havel) . . .
168	Slavnost Božího Těla a Srdce Páně (Probošt Hendl) . . .
168	Ejhle, chléb nebeský! (I. Zháněl) . . .
171	O katolickém putování (Probošt Hendl) . . .
194	Na slavnost apoštolů slovanských a věro- větců našich (Dr. R. Zháněl) . . .
198	Svatost svěcení kněžstva (Probošt Hendl) . . .
202	O dobročinnosti (I. Zháněl) . . .
233	Mistře, co činíš, život věčný obdržíš? (I. Zháněl) . . .
261	Andělé strážní, náš vzor (I. Zháněl) . . .
290	Pomni, aťs den sváteční světlí! (Probošt Hendl) . . .
294	Rozjímání o posvěcení (I. Zháněl) . . .
299	Srdce Ježíšovo, ochránka spravedlnosti a lásky (Dr. R. Zháněl) . . .
322	Křesťanská dobročinnost (Probošt Hendl) . . .
326	Co káže hříboť? (I. Zháněl) . . .
331	Ustráňte se nad dušemi v očistci! (Probošt Hendl) . . .
333	Výmluvné mlčení Srdce Ježíšova (Dr. R. Zháněl) . . .
354	Jak bylo předpověděno píšťáti Spasitelovo (Probošt Hendl) . . .
357	Místa křivá buďtež přímými (I. Zháněl) . . .
360	Dvoji radost z narození Páně (Probošt Hendl) . . .
365	Pokoj lidem dobré vůle (J. St. Pavlík) . . .

Hlavní úmysly.

Katolická víra v Portugalsku	31
Obřady církve katolické	63
Křesťanské sdružení	96
Pohrádání světem a jeho marnostmi	127
Poutě do svatyní Mariánských	159
Každodenní svatě přijímání	191
Panovníci a státníci	223
Missie mezi pohany	255
Obrácení severních národů	287
Křesťanské smýšlení	319
Trpělivost v soužení	351
Vojenské spolky	383

Poučná a vzdělávací pojednání.

Troji církev v oltáře Páně (Probošt Hendl)	13
O dobrém úmyslu (Dr. R. Zháněl)	17
Život křesťanů v prvních třech stoletích	22
55, 86, 112, 146, 181, 213, 269, 346	
Svatý Matěj, apoštol (Probošt Hendl)	43
Věčná lampa (Fr. Klíma)	46
79, 109, 144, 174, 205, 238, 311, 378	
Církev svatě a jejím věrným pomáhá vše (Probošt Hendl)	107
O nutnosti a způsobu častého sv. přijímání (Probošt Hendl)	208, 235, 275, 308
Něco o křesťanských kmetech (Probošt Hendl)	211
Komu patří dítky? (Beneš Sion)	226
Sv. Rochus, patron v moru (Probošt Hendl)	229

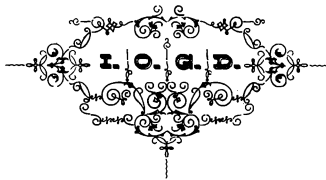
Jest nám třeba církve? (Probošt Hendl)	259
Kterak pohlížeti máme na boj světa proti církvi? (Probošt Hendl)	264
Zakazuje víra užívati rozumu? (Prob. Hendl)	297
Jaká dobrodini přijalo lidstvo od církve svatě (Prof. Janovský)	312, 345, 367

O křesťanských záležitostech.

Obrázky z katol. missií (M. Weinberger)	26
59, 91, 118, 155, 185, 218, 251, 278, 316, 342, 374	
Jubilejní pouť Moravanů do Říma r. 1908 (K. Balík)	51
89, 121, 152, 183, 216, 248, 272, 305, 340, 371	
Odpušky a duchovní milosti papeží Lvem XIII. a Piem X. udělené pro měsíc červen	162

Různé zprávy.

Různé zprávy (sbírá I. Zháněl)	29
62, 94, 125, 158, 188, 221, 284, 349	
Útrapy misijnářovy	281
Český dívčí hospodyňský kurs a pracovna v Kokořích u Pterova	282
Děkuvzdání božskému Srdci Páně	95
127, 157, 223, 254, 318, 381	
Nepatrná událost na dráze	314

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

ROČNÍK XLIII.

Vychází počátkem každého měsíce.

LEDEN 1909.

„V potu tváří své jisti budeš chléb, dokavad se nenavrátiš do země, z kteréž vzat jsi; nebo prach jsi a v prach se obrátíš.“ (1. Mojž. 3. 17.) Pracujmež tedy každý úsilovně na národa roli dědičné.

Srdce Páně — útěcha chudých.

Mnohým lidem zde na světě
chudobu jest snášeti,
do celého světa jděte,
všude chudé viděti.

Chudoba, již větším dílem
lid za podíl v světě má,
byla Kristu též podílem
již v stáji u Betlema.

Kristus, jediný Syn Boží,
s nebe na svět sestoupil,
odřekl se světa zboží,
chudobu si zde zvolil.

Kristus, trůn v slávě nebeské
opustit se nezdral,hal,
do chudé stáje betlemské
sestoupiti neváhal.

Z Panny velice chudičké
byl On na svět zrozený,
od ní v jesličky prostičké
ve plénkách byl vložený.

Přespanilé jeho tělo
položené v jesličkách,
celičké se zimou chvělo
na všech svojich údičkách.

Chudý byl co malé robě
v jeslích Kristus tenkrát,
však dál chtělo žít v chudobě
jeho Srdce přesvaté.

V chudobě pak v Nazaretě
žil se svými rodiči,
Srdci jeho na tom světě
chudoba se nepřičí.

Důkazem chudoby Krista
jeho božská slova jsou:
„Syn člověka nemá místa,
kam by sklonil hlavu svou.“

Tak velice milovalo
Srdce Páně chudobu,
že s chudobou putovalo
od jeslí až ku hrobu.

Chudý přišel Kristus na svět,
v chudobě na světě žil,
a pak za třiatřicet let
v chudobě svět opustil.

Kristovo přesvaté tělo
tam na hoře Golgotě
přibité na kříži pnělo
bez oděvu, v nahotě.

„Ptáci mají svá hnízdečka,
kde se mohou schovati,
já však nemám ni místečka;“
tenkrát mohl zvolati.

Tak zde Srdce Páně sobě
chudobu oblíbilo,
na prvním místě chudobě
nebe že zaslíbilo.

„Blahoslaveni jsou chudí,
jejich jest nebeská vlast;“
to slovo Kristovo budi
v srdci chudých těchu, slast.

Radost mají v srdci velkou
mnozí lidé chudobní,
Ježíši chudému že jsou
na tom světě podobní.

K Srdci Krista chudobného
chudí lidé vzhlížejí,
chudobu života svého
trpělivě snášejí.

Velkou skýtá jim útěchu
Srdce Pána Ježíše,
že je po posledním vzdechu
přijme nebes do říše.

Tam pak budou v nebes říši
radovat se s anďely,
kteří chudému Ježíši
písně chvály zapěli.

Já končím též píseň chvály
k Srdci Krista chudého
s přáním, by chudí hledali
útěchu vždy u něho.

F. Vrátil.

Modli se a pracuj.

K novému roku.

Končen jest rok starý, začínáme
nový; tak mnohý z nás zajisté
přemýšlí, jak se mně povede
v tomto roce? Bude pro mne
dobrým či nešťastným? Zažiji ra-
dosti či snad i velkých žalostí?
Přečkám jej šťastně či nedočkám
se konce jeho? Zůstane kruh hodiny
mé celý či objeví se mezery smrti
toho či onoho? Tak a podobně zajisté
rozjímá většina lidí dnes, vždyť je ten
život tak krátký, tak přehavý, tak ne-
jistý a všem možným změnám podrobený.

Věřící katolík však si mnoho starosti
s tím nedá. Víť dobře, že oko Otce
nebeského nad ním bdí, že ruka jeho
všemocná je stále otevřená k rozdávání
darů potřebných, ví, že i srdce jeho lásky
plné jest a plné slitování, které soucit
a trpělivost má s ditkami křehkými na
světě. Proto se také ničeho tak velice
neleká, jsa přesvědčen, že i to zlé a
nepříjemné přichází mu jen k dobru,
buď aby si odpýkal tak provinění, anebo

aby si získal trpělivosti svou nových
zásluh. Katolík také ví dobře, že ne
k lenošení a jen k užívání světa stvořen
jest člověk, nýbrž ku vážné, mnohdy
i těžké práci, jak tělesné tak duševní,
ví, že práci svou si dobývati má všeho
potřebného, ví však také, že bez pomoci
a požehnání Božího práce se mu nepo-
daří, a proto se drží zlatého pravidla:
modli se a pracuj.

S tímto heslem vstupujeme tedy
v rok nový, a budeme-li se vždy podle
něho řídit, bude i rok tento pro nás
rokem požehnaným. Ovšem, se tak mnohý
člověk práci vzpírá, nařiká si, proč od-
souzen jest po celý život svůj ku práci
a namáhání. Kdyby však pozoroval práci
ve světle víry křesťanské, tu zajisté by
se potěšil, posilnil, ba byl rád, že pra-
covati může. Protož věnujme dnes okamžik
k rozjímání tomu, abychom poznali význam
práce ve světle a smyslu křesťanství.

Poohlédneme-li se ve světě, vidíme,
že větší část lidstva má osud neutěšený,

že chudoba, ba i bída jest mu údělem, a malá poměrně část je těch, kteří se dovedou uspokojiti tím, co božská Prozřetelnost jim určila. Za našich dnů chtějí mnozí se vyšvihnouti na stupeň bohatství a pohodlného života bez vážné, poctivé a vytrvalé práce, zapomínajíce na slovo samého Boha k Adamovi po hřichu: »V potu tváří své chléb svůj jisti budeš.« Poněvadž pak slovo toto vyplniti se musí, vzniká u mnohých lidí, zejména u lidí bez víry živé, nespokojenost a odpor proti ustanovenému Bohem pořádku.

Ovšem nedá se upříti, že následkem falešného liberalismu a od něho prohlášené svobody výdělkové dělnictvo namnoze propadlo nesvědomitému vykořisťování bohatých kapitalistův; avšak na druhé straně také nedá se popříti, že u mnohých dělníků pramenem nespokojenosti není právě toto nespravedlivé vykořisťování, nýbrž zlost nad podřízeným postavením a nechť ku práci těžší vůbec. Kdyby každý dělník byl živé víry, kdyby rád slyšel pravdu a napomenutí, která dal Kristus Pán a dává jménem jeho církev katolická ohledně práce, byl by spokojenějším, měl by radost v práci a lehčeji a lépe by se mohla řešiti otázka sociální, která čím dále tím spletenější jest, jelikož se neřeší na základě křesťanském.

Práce jest všeobecnou povinností lidstva vůbec a každého člověka zvláště, neboť tak di Písmo svaté: »Člověk ku práci narozen jest jako pták k letání.« Zákon práce váže každého člověka, a byl by nás vázal i tehdy, kdyby byl Adam v ráji nezhrěšil. Neboť již v první knize Mojžíšově čteme výslovně: »Pojal tedy Hospodin Bůh člověka a postavil jej v ráji rozkoše, aby jej vzdělával a ostrihal ho.« Nesměl tedy člověk ani v ráji lenošiti, nýbrž dle poměrů pracovati a ostrihati a udržovati to, co Bůh byl proň štípl a užívatí darů rajských. Ne-

může to ani jinak býti. Neboť co je to vlastně práce? Práce není nic jiného nežli činnost a užívání všech sil a schopností jak těla tak duše, které byl Stvořitel člověku udělil, a sice činnost vědomá a s jistým cílem, tedy činnost rozumná. Proto i Adam měl a musil pracovati, aby nepropadl zahálce. Avšak to nebyla tehdy práce tělo unavující a síly jeho vyčerpávající, nebyla jediným a potřebným prostředkem k výživě člověka, nýbrž byla, abychom tak řekli, radostnou činností, ba jakýmsi druhem bohoslužby. Prvotní hřích však bohužel udělal tomuto šťastnému stavu lidí prvních konec, a země, která měla býti pro všechny »rájem rozkoše«, stala se všem lidem slzavým údolím. Tak zajisté zněl rozsudek Boha uraženého k Adamovi: »Že jsi uposlechl hlasu ženy své a jedl jsi se stromu, z kteréhož jsem přikázal tobě, abys nejedl, zlořečená (bude) země v dile tvém: v pracích budeš jisti z ní po všechny dny života svého. V potu tváří své jisti budeš chléb, dokavadž se nenavrátiš do země, z kteréž vzat jsi; nebo prach jsi a v prach se obrátíš.« (I. Mojž. 3, 17.) Práce a povinnost její zůstala, ale radost a potěšení, které dříve skýtala, pomínulo a práce stala se lidem jednak unavujícím břemenem, jednak nevyhnutelnou potřebou k uhájení živobytí.

A tu se nám nyní naskýtá otázka, jak asi na práci a povinnost k ní pohlíželi pohané v dobách před Kristem Pánem? Staří pohané ztratili z mysle úplně povinnost ku práci, a také neznali význam, který práci vykázal Bůh v úradcích svých o spáse lidstva. Proto za starých dob práce nebyla cti, nic neplatila; dělník byl otrokem, nemající ceny člověka, byl to jen oduševnělý nástroj v ruce pánově. Práce byla hanbou, proto kdo svobodným a volným občanem býti chtěl, práce se úplně štítil. A tak se stalo, že se lidstvo rozdělilo na dvě

veliké třídy; jedna mimo válku a lov, jiné práci se vyhýbala, a to byla třída lidí vznešenějších, svobodných, druhá třída byli lidé nízcí, jichž údy jako zvíře jen ku práci určeny byly, aniž by měli práv nějakých jako lidé.

Strašný byl stav otroků za dob pohanských. Pán mohl s ním nakládati jak chtěl; bítí jej, týrati, snižovati, ba i zabítí jej mohl beze trestu, neboť otrok nebyl za člověka považován. Tak se také stávalo, že v Římě rozmarili velmožové otroky své zabíjeli a masem jejich ryby v rybnicích svých krmili. Otroka byl poddán pánu svému až do smrti, i jeho rodina a nemohl se z otroctví vymaniti, leda by pán dobrovolně jej byl propustil.

Strašný to byl zajisté stav u člověka s nesmrtelnou duší nedůstojný, do něhož většina lidí zavedlo odpadnutí od Boha jediného v dobách pohanských. Miliony lidí úpěly pod hrozným tímtó jhem bez naděje na pomoc, na lepší časy, pracovaly až do úpadu, nemajíce z práce nic, nežli ten bídný kousek chleba, který mnohdy jim odnímán byl. Všecek užitek z potu jejich práce plynul do kapes pánů jejich, kteří za to neměli ani slova uznání; ba otrok byl rád, když za vše nedostával ještě bítí. Stav tento lidu dělnického za dob před Kristem musíme znáti, abychom poznali to hojné požehnání a dobrodiní, které křesťanství lidu pracujícímu přineslo.

Veliký obrat ku prospěchu lidu pracujícího nastal příchodem Ježíše Krista, Spasitele světa. Jako ve všem, tak i v tomto ohledu Kristus Pán navrátil člověka původnímu jeho určení, ušlechtil jej a zase přivedl ku poznání vznešeného cíle jeho života na zemi. Proto také sňal Spasitel s práce a lidu pracujícího znamení hanby a potupy, která na nich lpěla a vtiskl jim za to znamení čestné a záslužné. Kristus povznesl dělníky k sobě, zušlechtil je, neboť svatý Pavel praví: »Že vzal na sebe způsob slu-

žebníka, ku podobnosti lidí učiněn a ve způsobu nalezen jako člověk.« (Filip. 2, 7.) Tak se Syn Boží sám postavil po bok nejnižšímu opovrhovaným lidem, dělníkům a otrokům, jsa jako jeden z nich. Ačkoli byl všemohoucím a nebesa jeho trůnem a země jeho podnožím, přece narodil se v chudobě největší, žil v chudobě ustavičné až do konce života; byl sám dělníkem pracujícím s pěstounem svým svatým Josefem až do 30. roku života, a tak prací sobě vydělával chléb. Jiným pomáhal zázraky k nasycení se, sobě a matce a pěstounovi však nikdy zázrakem neposloužil, nýbrž všichni práci vlastní živobytí si vydělávali.

Což divu, že kázání apoštolův o takovém Messiáši, který byl jako poslední z posledních, nejnižší z nízkých, se nelíbilo, že bylo pohanům »bláznovstvím« a židům »pohoršením«. Vždyť nebylo nikdy slýcháno, aby Bůh stal se člověkem, a k tomu ještě v tak nízké podobě, jako pracující otrok. A proč to Spasitel učinil? Bylo snad života takového v ustavičné namahavé a nízké práci třeba, aby smířil uraženého Boha a tak člověčenstvo vykoupil? O nikoli! Neboť i ten nejmenší skutek Boha-člověka stačil by na vykoupení celého lidstva, protože neskončenou cenu a zásluhu má u Boha Otce. Avšak Kristus Pán udělal více a udělal to na příklad světu, že pociťvá i namahavá práce není hanbou pro člověka, nýbrž ctí a vyznamenáním, a že také není údělem jen některých, nýbrž že od Boha přiručena jest všem lidem bez rozdílu.

Kristus Pán vyznamenal práci a dělnictvo také tím, že za apoštoly vyvolil muže ze stavu lidí pracujících, neboť to byli ponejvíce rybáři, kteří dosti těžkou prací chleba vezdejšího vydělávali. A rybáře chudého Petra postavil Pán v čelo, učinil jej zástupcem svým na zemi, hlavou apoštolův i věřících, hlavou celé své církve. Chudým

těmto dělníkům svěřil Spasitel veliké dílo, uložil veliký úkol, rozšiřovati jeho viru po celém světě, mezi vznešenými i nízkými, učenými a neučenými, bohatými a chudými, a to jen pomocí slova, a kde bylo potřebí, i zázraků a utrpení. Takové asi vysoké a vznešené ponětí měl Spasitel o práci a jak si jí vážil! Kristus Pán však netoliko vlastním příkladem života práci zušlechtil a vyznamenal, on ji také požeňnal a posvětil.

Že lidé v »potu tváří své«, to jest s mnohými námahami pracovati musejí, je zajisté trestem a následkem hříchu prvotního. Avšak Bůh po vykoupení Kristem Pánem nechtěl toliko sobě získati dosti učinění za hřích, nýbrž chtěl a učinil, aby z práce nám vzešlo požeňnutí, užitek a spása. Kdežto pohanský věk znal jen stinnou stránku práce, její námahu a břímě, a proto jí pohrdal, ukázal nám Kristus Pán i na světlé stránky její, t. j. na požeňnutí, které nám z lásky Boží přináší. A v čem záleží toto požeňnutí? Prací namahavou má člověk-křesťan vždy víc a více poznávati, že tato země není jeho pravou a jedinou otčinou, a proto má býti jeho touha po nebi vždy silnější a vělejší.

Trpělivosti v pracích můžeme pokání činiti za hříchy své, a tak si i zkrátiti muka očistcová, ba i získati zásluh pro nebe. Útěcha tato plyne ze slov i jednání Spasitele našeho.

Podle příkladu božského zakladatele svého ctíla, ctí a chrání i církev katolická poctivou práci. To heslo »modli se a pracuj«, které celý život pozemský Syna Božího, Ježíše Krista označovalo, stalo se heslem i církve katolické. Sotva že rozešli se apoštolé k pohanům hlásat evangelium Kristovo, již také zavznělo z úst jejich vážné napomenutí ku práci, nad čímž ovšem pohané žasli.

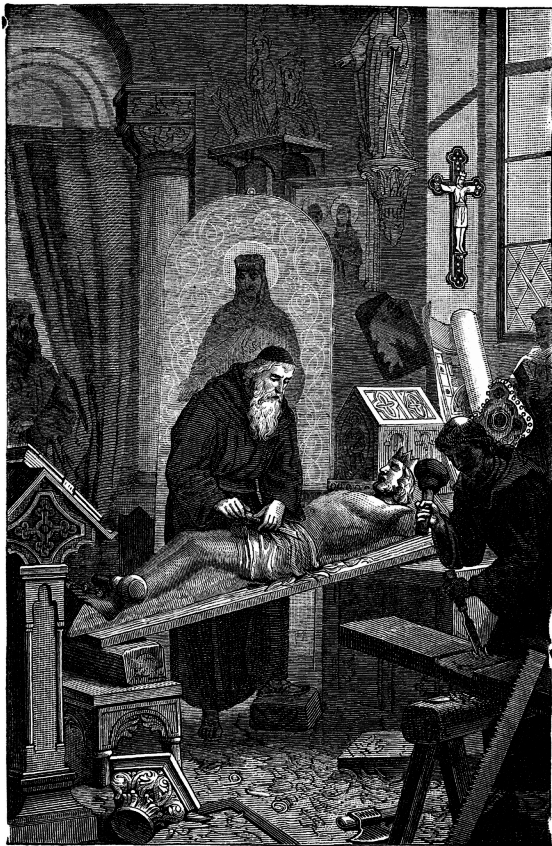
Svatý apoštol Pavel pravi s jakousi chloubou, že čeho potřeboval k živobytí,

si dobýval práci rukou svých. (Skut. ap. 20, 34.)

I mateřskou láskou ujímala se církev hned ubohých dělníkův, otrokův a vším způsobem se přičiňovala, aby jim ulehčila bídny jejich stav a třídám zámožným aby vnukla lásku, úctu blahověli vůči pracujícím lidstvu. Krásný doklad toho jest list svatého apoštola Pavla k Filemonovi, v němž se ujímá otroka jeho Onesima, který se stal křesťanem, prosí zaň a bere všecku vinu jeho na sebe. Lépe věru nemohl by ani otec ujmuti se syna svého, jako se ujal svatý Pavel bídneho, opovrhovaného otroka.

V shromážděních křesťanských hned záhy zavládla rovnoprávnost. Bohatý vedle chudého, pán vedle otroka, tak stáli všichni jako dítky jedné rodiny před Otcem nebeským v kostelích křesťanských, a tak je to v církvi až posud, neboť Kristus nehledí na osobu lidskou.

Avšak církev naše nespokojila se toliko práci a dělníky chrániti, nýbrž sama účinně práci podporovala a svými členy i konati dávala. Katoličtí mnichové ve středověku to byli, kteří namahavě a s velikým úsilím pracovali na zúrodnění půdy pusté a zanedbané, káceli lesy, orali, kopali, mosty a silnice stavěli, školy zakládali, kostely a kláštery stavěli a kolem klášterů zakládali vesnice a města, jichž obyvatelům prvními byli učitelé v řemeslech a pracích rolnických. Všecka skoro veliká města nynější vznikla při klášterích, a pot těžké práce mnichů zúrodněval půdu, na níž k takovému rozkvětu dospěla. Ušlechtilé umění, sochařství, stavitelství, malířství, řezbářství, kovolitectví a pod. vznikla v klášterích katolických a bylo horlivě mnichy pěstováno. Tak víme, že v klášteře svatého Prokopa na Sázavě v Čechách krásná tato umění kvetla a připomíná se zvláště opat Božetěch jakožto umělecký řezbář, jenž mistrovsky vyřezal kříž s tělem

Opat Božetěch vyřezává si kříž na kajicnou cestu do Říma.

Spasitele a na svých bedrách jej donesl do Říma. Biskup Bernard Hildesheimský, mnich řádu sv. Benedikta, jest původcem uměleckých prací v kovu.

Dokladem umění stavitelského jsou nádherné a překrásné chrámy, které ve středověku mnichové vystavěli, k nimž i plány vypracovali. Byly zvláštní stavitelské školy — bratrstva, mnichy založená, která se starala o povznesení umění stavitelského. Nynější věk nemůže nic krásnějšího vynalézt, a je rád, když pochopí a dovede nápodobiti vzory starodávné, práce to mnichů katolických.

Mnichové pracovali tělesně i duševně. Máme-li posud tak hojné památky písemnictví řeckého a římského, je to zásluhou mnichů katolických, kteří pracně tyto spisy opisovaly, a je tak ve svých knihovnách před záhubou zachránili. Kdo může shlédnouti kláštery, které od původu svého mnoho set let čítají, vidí výsledky pilné práce mnichů, jak v krásných kostelích, kapličkách v celém domě, tak i v bohatých knihovnách a uměleckých sbírkách, také i ve vzorném hospodářství a průmyslu, což vše bylo získáno pevnou prací, sloužilo na poučení všem a okrasou a ozdobou bylo celé vlasti. Ovšem, že se nyní na kláštery hledí jiným okem, avšak velkých zásluh o dobro lidstva, zejména o povznesení a ušlechtnění práce jak duševní tak tělesné a přispění lidu dělnému nemůže jim nikdo upříti.

A co se stalo ve středověku u nás v Evropě, to dalo se a děje posud v zámořských krajinách, kam missonářové katoličtí zanašejí viru Kristovu. Missionář není toliko hlasatelem evangelia, on jest pohanům také učitelem ve všech potřebných vědomostech, učí je řemeslu a rolnictví lepšímu, jest jejich lékařem, zkrátka otcem, vším, a tak vlévá i těmto lásku k poctivé a užitečné práci, jda příkladem v čele.

A že práce v takovém smyslu kře-

stanském považovaná musila přinášeti hojné požehnání a užitek, toho doklad máme na lidstvu ve středověku.

Tehdy byl čas víry živé, čili doba praktického křesťanství, kdy se povinnosti křesťanské také věrně a horlivě plnily. Náboženství křesťanské zaujímalo první místo v lidské společnosti, pronikalo celý život rodinný a veřejný, bylo duší umění i věd. Tu mohla církev katolická jakožto ochránkyně a podporovatelka práce veškeré svůj vliv uplatniti a tak dalekosáhlou činnost vyvinouti. Proto povstávaly všude «cechy», spolky to a bratrstva na podporu a ochranu řemesel, a tyto jsouce co nejúžeji spojeny s církví katolickou, byly pramenem hojného požehnání a zdrojem bohatství a blahobytu měst a celého lidstva. S pýchou hlásil se dělník ke své práci, miloval ji a byl také vážen, ctěn a chráněn ve svém povolání. Jak jinak jest nyní! Kde je ta radost v práci, kde je ten blahobyt, kde je ta spokojenost? Jak se to mohlo změnit, a to ke zlému? Ano, lidská společnost opustila prapor Kristův; viru buď docela odhodila anebo si ji nevšímá — jest hostejná k povinnostem, které náboženství ukládá, a tak jest víra mrtvá, nepůsobí. A netečnost, vlažnost ve víře jest horší nežli samo nepřátelství k ní, neboť sám Spasitel praví: »Žes nebyl ani horký ani studený, nýbrž vlažný, počnu tě vyvrhovati z úst svých.« Hrozně to slovo trestu na netečníky a hostejné křesťany.

Práce bez Boha, bez náboženství nepřináší lidstvu pracujícímu požehnání, nýbrž všem jen zlé. První následek její jest boj jedněch proti druhým, boj třídní, třídy totiž pracujících proti třídě zámožných a bohatých. Boje tohoto dříve nebývalo. Jakmile však víra vyhynula z práce, vymizela i úcta ke práci a k dělníkovi, zmizela i láska a spravedlnost k němu; třídy zámožnější se práci vyhýbají, aby mohly lépe užívatí světa;

práci svalují na bedra lidu chudého a vykořisťují jej nespravedlivě, vážíce si dělníka jen potud, pokud pracovatí může. O vnitřní vzdělání a ušlechtnění dělnické třídy není postaráno, naopak, víra se jí bere, a tak propadá veliká část dělnictva nevěře, a tato plodí nenávist proti Bohu, nenávist a závist proti všem, kdož lepší kabát nosí.

Kde má také ubohý dělník, který od rána do večera úmorně pracuje, nabratí tolik síly duševní, aby vytrval a nepropadl v zoufalství anebo nenávisti, nemá-li oporu ve víře a naději, které skýtá jen náboženství Kristovo? Víru dělnictvu vzali, aby jej ujařmili, církví znemožňuje se vliv na dělnictvo: proto ty smutné konce.

Neděle už a svátek nejsou dny Božími, kdy se odpočívalo a »světilo«, t. j. Bohu sloužilo a o duši staralo; nyní jest neděle pouhým dnem odpočinku od práce, ale za to bývá dnem zkázy a hříchu pro duši, neboť tu se rozpoutávají vášně, nedržené pevnou úzdou víry a bázně Boží. Nejvíce zločinů napáše se nyní v neděli a v noci po ní. Tak se ovšem lidstvu neprospívá, proto ta nespokojenost lidu pracujícího, který přece v duši své touží po osudu lepším; třídy zámožnější však mu nevycházejí vstříc, a tudíž propast mezi nimi rozšiřuje se čím dále tím více.

Kde je záchrana? Jest vůbec možná? Vydávají se sice zákony některé na ochranu dělnictva, na jeho podporu, zaopatření atd., avšak to vše jest kusé. Zůstává zákon mnohdy jen na papíře, neboť tisícero jest prostředků jej obcházet. Nebude lépe v celku, až se lidstvo, a to všechny třídy jeho vrátí tam,

odkud se odtrhly, ku Kristu, až posledinou hlas cirkve, která ústy své hlavy svatého Otce Pia X. volá: »Obnovte se všichni v Kristu!«

Doba naše, jak se říká, »osvětová«, »pokroková«, chce vše luštití a řešití bez Boha a cirkve, zabředá však čím dále tím hlouběji a není pokrokovou v pravém slova smyslu, nýbrž kráčí zpět k bidným dobám pohanským.

Kéž by všichni dříve nežli bude pozdě, slyšeli hlas cirkve, která ustavičně volá: navratte se ku Kristu, budiž zase vaším heslem staré křesťanské: modli se a pracuj! Kristus pracující a modlící se budiž vaším vzorem a vaším těšitelem, a bude také pomocníkem!

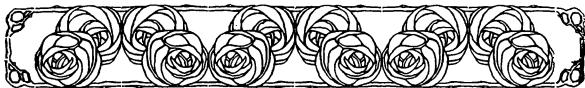
Papež Lev XIII. byl vřelým přítelem dělnictva, a vida jeho zubožený stav, vydal okružní list, v němž se zabývá otázkou sociální, a zvláště dělnickou, a dává rady na její dobré rozuzlení. Jak krásná jsou jeho slova, na př.: »Bez návratu ku pravidlům křesťanství a bez zařízení života a mravů podle nich, bez náboženství a spolupůsobení cirkve není východu z těchto zmatků. Nepřijde-li zase církev k platnosti, budou všechny námahy lidské marné. Jen církev, jakožto učitelka pravdy Boží nám může pomoci v těchto bédách, které nás souží a nás ochrániti může před nebezpečím, které nám hrozí.«

Pamatujme si to dobře, a proto vstupme v nový rok s tím úmyslem, s Bohem pracovatí, s Bohem žiti, s Bohem trpěti a vždy se řídití heslem: modli se a pracuj! Pak bude modlitba naše vyslyšena, práce požehnána a život náš v pravdě šťastný. V tom smyslu přejeme také všem milým čtenářům

Šťastný nový rok!

Smrt starého žebráka.

Lednové odpůlne bylo,
vítr mrazivý zavíval,
zemi plno sněhu krylo,
kam zrak lidský se zadíval.

Přesmutno bylo na zemi,
stromy zasmušile čněly,
vítr třásl jich větvemi,
kde ptáci svůj úkryt měli.

Napadlým sněhem se brodil
žebrák staríček, shrbený,
jenž dlouho již světem chodil,
nouzí žebrat jsa nucený.

Osmdesáte let čítal
ubohý tento žebráček,
na ramenou mu spočíval
starý, ošumělý váček.

V zkřehlých rukou svých hůl choval
k podpírání, muž ubohý,
na špatnou chůzi žaloval,
bolestí necítil nohy.

Cestou klopýtal, byl znaven,
ale musel dále jíti,
by se někde zhrál u kamen,
nocleh, jídlo, mohl míti.

Bylo žebrákovi smutno
v té zimní přírodě Boží,
však žebrati jest mu nutno,
dokud smrt ho v hrob nesloží.

Cestou žebrák uvažoval:
„Snad by lépe stalo se mně,
kdyby brzo již odvolal
mne Bůh z této bídné země.

Jsem starý, to mé šediny
mně samému, a všem hlásí,
bez přítele, sám jediný,
zdaž smím doufat v lepší časy?

Na světě již štěstí není
pro mne, starého člověka,
mně jen stále utrpení
na pozemské pouti čeká.

Stále žebrat bez přestávky
musím od kraje ke kraji,
a od lidí jen nadávky
a útrky mne čekají.

Ó kěz bych nemusel jíti
žebrati mezi lid cizí,
ale musím, chci-li žíti,
síly však mně denně mizí.

Až zavítá jaro příští,
cítím, že již v hrobě budu,
a na stromech nové listí
svým okem zřít již nebudu.“

V smutném tom uvažování
dál staríček žebrák kráčel,
s námahou se bez přestání
nasypaným sněhem vlácel.

Vítr ledový ho dusil
na té krušné jeho pouti,
ale on dál kráčet musil,
nechtěje zde umrznouti.

Zimou celý již nystdlý
kráčel žebrák sněhem zticha.
nikde však lidské obydlí
nezřel, ani živočicha.

Smutné kolem sebe zíral,
jistě smrti měl předtuchu,
hrob se před ním zde otvíral,
útko bylo jeho ducha.

Cesta teď se zatáčela,
a tam byl kříž postavený,
padajícím sněhem zcela
jako rouškou zahalený.

Oči radostí vzplanuly
žebrákovi znavenému,
když na kříži spočinuly,
a žebrák pospíchal k němu.

Poznal, že sám opuštěný
nezůstal v tom širém poli,
že s ním s kříže Bůh milný
sdílel všechny strasti, boly.

Velkou soustrast pociťoval
teď žebřák pro Spasitele,
jehož podobu kříž choval;
počal ronit slzy vřelé.

V preludu zřel žebřák, s kříže
jak svatá hlava Kristova
klonila se k němu níže,
a rty šepotaly slova:

„Hleď, trpíme nyní oba,
lidé kolem nás již spějí,
neb noční nastala doba,
a ve spánku libě snějí.

Pojď ty ke mně, k Srdci mému,
zhřej mne krví srdce svého,
„klytnu já klid srdci tvému,
a odpočinku bláhého.

Pojď ke mně, a u mých nohou
polož ustaranou hlavu,
za tvou pozemskou strastí mnohou
v nebeskou tě přijmu slávu.“

Žebřák ke kříži se vinul;
v tělo Ukřižovaného
vřelé polibky své vtisknul
s horoucností srdce svého.

V toto svoje políbení,
víru, naděj, lásku vložil,
strastný život v bláhém snění
zde u paty kříže dožil.

Vysílen u kříže sklesl
do sněhu napadaného,
jeho duch se vzhůru vznesl
tam do ráje nadhvězdného.

Kristus Pán uvítal v ráji
žebřáka, jenž tise umřel,
říš, kde Bohu zavznívají
věčné zpěvy, žebřák užíel.

Na obloze ukázala
krásná bílá se hvězdička,
která světu zvěstovala:
žebřák vešel do nebička.

F. Vrátil.

Ježíš, náš vůdce na cestě životem.

Novoroční rozjímání.

1. Ježíš buď našim vůdcem.
Bůh dopřál nám ve svém neskončené
velikém milosrdenství, že dočkali jsme
se opět nového roku: postavil nás ku
bráně, již vcházíme do nového období
našeho života. Otevřeme-li tuto bránu,
užijeme pole veliké, ale neupravené, snad
jest porostlé též trnín, plevelem, kou-
kolem: čeká na dělníky, kteří by je
upravili, zorali, zaseli, postarali se o ně
a pak bude v pustiny pravý ráj. Není-liž
i duše naše takovou pustinou, takovým
zanedbaným polem, které čeká, kdy se
nad ní smilujeme, kdy vážně začneme
pracovati o její spásu. Hrozíme se této
námahe, nevíme si rady, neznámo nám,
ke komu se ve své tísní obrátiti máme?

V novoroční den ozývají se v našich
domech veselé, životivě hlasy nevinných
dítětek, které oděny v nejkrásnější šaty,
předstupují před rodiče, přátely, dobro-
dince a přednášejí svá blahopřání. Jak
září jim oči, s jakou důvěrou pohlížejí
na otce, na matku; jak bezstarostně

překročili bránu, dělíci je od starého a
uvádějící je do nového roku. Prosili
Boha, by vzal rodiče do své ochrany
jim žehnal a dlouho je zachoval; o dalš
však se nestarají, vždyť vědí, že bdějí
nad nimi starostlivý otec a dobrá máť.

Učme se od dítěte! Nezapomínejme,
že i my máme obracet srdce své vzhůru,
k Otci všemohoucímu se utíkejme, ej
prosme o ochranu. Ukaž nám, Ježíši,
i v tomto roce cestu, po níž chceme
kráčet, i Tvé mocné rámě se chceme
opírat, putující tímto slzavým údolím,
Tebe zvolíme si za věrného průvodce.
Neopust' nás, zůstaň s námi!

2. Na cestě potřebujeme prů-
vodčího. Nikdo nedojde k cíli své cesty,
kdo neví, kudy má jíti: nikdo nepřijde
do určitého místa, když nezná cesty;
nejlépe se daří cestujícímu, který našel
zkušeného průvodčího, pak jest ujistěn,
že jistě dojde, kam chtěl. Ale jak často
nabízejí se nám průvodčí, jimž se nelze
svěřiti: jsou to zlé vášně, náruživosti,

kteřé ovládnou člověkem, tak že se jim oddá a zapomene na cíl své cesty.

Ovládne tě vášně zlosti, jde s tebou na všech cestách, neopouští tě ani ve dne ani v noci, ano i sny tvé řídí, jest přítomna při všech tvých jednáních, ovládá všechny tvé myšlenky, žádosti, ale nevede tě na cestě cnosti, nýbrž do temna hříchu, zaplete tě do nepřátelství nesmířitelného. Jindy jest průvodkyní tvou lenost, vyučuje tě všem cestám, vedoucím ku nepravosti; snad tě doprovází chtivost po tom či onom hříchu, zda nevede tě labyrintem osklivých myšlenek, nepořádných žádostí, špatných řečí a neopustí tě, až přijdeš tam, kde tě chce mít, až padneš do hříchu. Jindy tě vede pýcha na veliké hory, vystupuje s tebou odděna co nejnapadněji, pobízí tě k marnivostem všeho druhu. Takových a podobných průvodců mnoho se ti nabízí, ale jsou to falešní přátelé, kteří tě chtějí jen využítkovati, duši tvou ubíjí a přivéstí tě na cestu, která vede ku věčné zkáze. Tato cesta jest velice pohodlná, široká, pěkně upravená, lehce přístupná. »Pojďme tedy, požívejme věci dobrých, kteréž tu jsou, užívejme tvorstva rychle, dokud jsme mladí, než mladost ujde, korunujme se růžemi prve nežli uvadnou, žádný z nás nebuď prázden rozpustilostí naší, všude pozíšťavme znamení veselosti« (Kniha Moudr. 2, 6—9). Tak a podobně promlouvají k nám svůdcové, nabízejíce nám své služby jako průvodci našeho života. Buďme opatrní v jejich volbě!

Již staří Římané říkali: »Nic po životě bez přátelství!« Někdy velice potřebujeme dobrého přítele, který by byl s námi stejného smýšlení, jednoho srdce. Jak blaze nám, můžeme-li se poraditi, máme-li někoho, komu se můžeme svěřiti se všemi svými radostmi i žalostmi. Pak si vzájemně vypomůžeme, jeden druhého potěšíme, vespolek se poradíme. Někdo však snad nařiká, že nenašel dosud tak věrného přítele! Nevzpomíná sobě na Ježíše, Spasitele svého, který pravil: »Ejhle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa!« Ježíš je stálým našim průvodcem, pomáhá nám, chrání nás, odvrací od nás všechna pokušení, jest nám přítelem věrným, průvodcem nenahraditelným, nikdy nás neopustí a

svěříme-li se cele jeho vůdcovství, dovede nás k cíli naší pozemské pouti — do šťastné věčnosti.

3. Neberme na cestu mnoho zavazadel. Zajímavo jest, posuzovati na cestách cestující dle jejich zavazadel. Rozumný má jich co nejméně, stačí mu i menší zavazadlo na dlouhou cestu, kdo neumí cestovati, vezme všeliké titěrnosti sebou, jež jsou úplně zbytečné. Rovněž jedná nerozumně křesťan, který by na své pouti života všechno rád pobral, nic neopomenul, ze všeho chce mít užitek. Podobá se věru Angličanovi. o němž vykládají průvodci cizinců při arcichrámu svatého Petra v Římě následující anekdotu: Jakýsi Angličan vylezl po všech schodech, jichž jest kolik set, až k nejvyšší báni tohoto kostela; zbývala jen koule, do níž je z venku zasazen kříž. Angličan chtěl i tam vylézt a když se tam dostal po žebříku, byl rozkošnou vyhlídkou tak unesen, že se mu odtud ani nechtělo. Kázal si donéstí výtečný oběd: chutnalo mu, ale když chtěl jíti zpět, nemohl malým otvorem prolézt, neboť hojným jídlem ztlustl.

Podobně vede se i lidem, kteří naplňují srdce své pozemskými věcmi, nemohou pak vjíti úzkou bránou do nebe, jejich údělem jest pak peklo. Proč tolik žízniš po statku: nikdy nemáš dosti polí, luk, zahrad, stále hladovíš po větším časném majetku. A několik málo čtverečních stop postačí jednou, aby ti byly stálým obydlím, v němž spátí budeš, očekáváje vzkříšení z mrtvých. Honíš se po významaních, hledáš před jinými přednosti, chceš, abys byl více vážen než druzí; zapomínáš, že jsou to mydliny, které se na vodě brzy rozplynou a odplavou s proudem. Někdo zhromažďuje penízky na penízky, nikdy nemá dosti, má-li mnoho nikláků, sbírá stříbrňáky, má-li těchto dosti, není více s nimi spokojen a sbírá zlato. Má nenasytnou žádost po zlatě. A co vezme sebou? Stačí, dají-li mu do rakve pod hlavu hromádku hoblovaček.

Co vzal s sebou náš Spasitel na cestu do světa? Pán nebes i země, jemuž podrobeny jsou hvězdy i moře, země, národové i andělé v nebi, přichází na svět chudý, jesličky jsou mu prvním obydlím. Když pak rostl, nic neměl,

zůstal chudým synem, chudičké matky své Marie: když ho pak přiblížili za naše hříchy na kříž, chud zase z tohoto světa odešel, do něhož chud došel. Učme se u jeslíček, co je svět a neobtěžujme sebe zbytečnými marnostmi a poklady, které rez zkazí, moli požerou, oheň spálí, z nichž nic nemůžeme vzít s sebou na věčnost.

4. Zvolme cestu pravou. Kdo vážně pohlíží na cestu svého života, neprozahálí drahocenného času, nebude se obírat hračkami, sny, maličkostmi, ale upře zrak svůj na cíl své cesty, na vzor dobrého pastýře, který miluje ovečky své. Jak s podivínskými cestujícími se mnohdy setkáváme; hlavně proslulí jsou v té příčině Angličané. Ale nejsou-li i mezi námi křesťany takoví podivíni?

Mnohý z nás kráčí ustavičně ve stínu a ve tmě, světla nemiluje, straní se ho, jak jen může. Věří všemu, co mu kdo namluví, doufá ve věci, které jsou neviditelné, milerád bere na sebe i nejpotupnější jho. Mnozí jsou po celý svůj život divadelními herci, kteří se přetvařují a hrají úlohu, kterou si sami vyvolili. Někteří jsou výbornými tanečníky až do své poslední hodinky, s úsměvem na ústech prožijí celý svůj život, nechtějí nikdy uznati, že by byla vážná naše doba, že potřebujeme statných a neúnavných pracovníků, kteří jsou si dobře vědomi, jak vážné jsou časy, v nichž žijeme. Nezapomeňme, že úzká jest cesta, která vede ku věčné spáse, že málo jest lidí, kteří po ní kráčí.

Když byl Kristus zde na světě, málo bylo těch, kteří ho následovali; byli to svatí Tři králové, pastýři betlemští, apoštolové, učedníci, několik vyvolených duší v Bethanii, v Kafarnaum, v Kaně, v Naimu a v Nazaretě, jakož i Maria a Josef; proto mluví Kristus o »malém stádě«. A bohužel jest i nyní málo vyvolených, kteří jdou po cestě, po níž nám Kristus rozkázal jíti. Jak mnoho je těch, kteří jsou jen dle jména katolíky, o nichž nic

jiného říci nemůžeme, než že jsou jejich jména zanesena v křestní matrice. Bohužel mají až doposud platnost Kristova slova: »Mnoho jest povolanych, ale málo vyvolených.« Kdo někam spěchá, nezdrží se nikde zbytečně na cestě, nezastaví se i když jest přítelem dětí, aby se podíval na jejich hru. Kdybychom častěji myslili na cíl své pozemské cesty, brzy bychom vycítili, jak potřebí, bychom vždy k Bohu se utkali o pomoc. Kdyby někdo stavěl dům, myslil by si: brzy bude v něm přebývatí někdo jiný, já sice stavím, ale dlouho zde nebudu. Když by sel osení na poli, myslil by si: já seji, ale kdož ví, kdo bude kliditi? Když by přišlo pokušení, řekl by: jdi pryč satane, jsem k něčemu vyššímu stvořen. Kdo je si vědom cíle své cesty, stará se, aby používal všech Kristem a církví svatou mu poskytovaných prostředků, by po smrti došel spásy věčné.

5. K čemu se rozhodneme? Když jsme poznali, že jediný Ježíš může býti cestou, po níž kráčejece dosáhneme života věčného, vyhybejme se s křesťanskou opatrností všem nebezpečím, která by nás mohla odvrátiti od cíle. Snášejme s křesťanskou trpělivostí všechny obtíže, které jsou údělem každého člověka, praví svatý Pavel: »Trpělivostí zajisté vám potřebí, abyste vůli Boží činitce dosáhli zaslíbení« (k Žid. 10, 36). Zvolme si cestu, která je sice úzká a obtížná, ale přivede nás k cíli. Když dával Mojžíš svému lidu poslední svá naučení, pravil: »Znamenej lide, že jsem dnes předložil před obličejem tvým život a dobré a naproti tomu smrt a zlé, ... jestliže se odvrátí od Boha srdce tvé, předpovídám tobě dnes, že zahyneš!« (5. Mojž. 30, 15—18.) Volme i my, ale mějme milosrdenství se svou nesmrtelnou duší, zvolme cestu, která je sice obtížná, ale přivede nás k cíli, ku Kristu a do věčné spásy.

Ig. Zhánel.

Troji církev u oltáře Páně.

„A zpívali píseň novou, řkouce: Hoden jsi, Pane, vzítí knihu otevřítí pečeti její; nebo jsi byl zabít a vykoupsils nás svou krví Bohu ze všelikého pokolení a jazyka i lidu i národu.“ (Zjev 5, 9)

istá zbožná duše, která v srdci svém vřelé přání chovala, Boha dle možnosti co nejvíce chváliti, vzdychávala často takto: »O kdybych měla jen tisíc jazyků, abych mohla Boha důstojně chváliti! Kdybych jen měla moc nade všemi lidmi, aby mně pomáhali Boha velebiti! Kdybych mohla jen všem nerozumným tvorům rozum a srdce dáti, aby Boha na věky chválili; kdybych mohla nové nebe stvořiti a samými Serafiny osaditi, aby Pána velebili! Kdybych

mělatoлик síly ducha i těla, aby Tebe, o Bože, více mohla oslavovati, nežli to činí všichni andělští kůrové a všichni svatí v nebesích, jak bych byla šťastnou!« Když tak jednoho dne zase touhou touto uchváćena byla, slyšela hlas řkoucí: »Věz, milá dcero, že vše to, čeho ty si přeješ, mně dává jedná mše svatá, ba daleko větší mám z ní chválu, nežli si jen představití můžeš. Proto slyš jen pilně mši svatou a obětuj mně onu chválu, kterou z ní čerpám; tak můžeš mně dle touhy své nejlépe sloužiti a také touhu svou nejlépe ukojiti.«

Tak vypravuje slovatný kněz Segneri T. J. a »Škola B. S. P.«, která má za úkol vésti čtenáře k nejsvětějšímu Srdci božského Spasitele, zajistě s dobrým se potáže, když je povede ku zřídlu lásky přesvatého Srdce jeho, ku zřídlu všech milosti a darů k nejsvětější oběti mešní; neboť mše svatá jest nevyčerpatelný poklad všeho dobra, který nám dal Spasitel, Kristus Pán.

Mše svatá přináší se Bohu na oltáři našem. Poznejme tedy nejprve a ptejme se, co jest oltář s obětí mešní v našich katolických chrámech. Krásnou odpověď na tuto otázku dává nám znamenitý obhájce svaté víry naší, učený a spolu velice zbožný Dr. Hettinger, řka: »Oltář je střed světa: nad ním jest celá neskončená velebnost věčnosti, sborové andělův a dokonalých svatých, kteří všickni všecku milost, světlo, lásku a oslavu obdrželi mocí této obětní krve. Pod ním jsou kajcníci a trpící, kteří v bolestech čekají a vzdychají, za jejich vysvobození obětní krev na oltáři se vylévá. A kolem oltáře, od východu slunce až po západ, od severu až k jihu, shromažďují se všickni národové, celé lidstvo v nepřátelských zástupech. Neboť všechny oltáře světa jsou jen jedním oltářem a všechny oběti jednou obětí a všickni kněží jedním knězem. A všechno, co kdy na zemi upřímně k Bohu se modlilo a volalo, jej hledalo a po něm toužilo od Abela spravedlivého až k poslednímu smrtelníku na zemi, vše, co zde bojuje a pracuje, prosí o smíření a spasení, všechno to leží před tímto oltářem.«

Ejhle, jak krásný je to význam oltáře katolického a nejsv. oběti mešní, která se na něm Bohu Otci přináší! Troji obraz vidíme zde, jimž troji církev Páně znázorněna jest; nad oltářem vítězná církev v nebesích. Uprostřed trůní nejsvětější Trojice Boží; slunce i měsíc chválí Stvořitele; čtyři evangelisté se svými znaky hlásají Spasitele světa a Vykupitele jeho na kříži. Kolem jest pak nepřehledný dav svatých a světic Božích, kteří ponoření jsou všichni v blaženém nazírání a klanění se velebnosti Boží. Druhý obraz představuje nám církev bojující na zemi, znázorněnou

postavou u kříže, držící v ruce kalich a hostii a po obou stranách mající sedm pramenů, sedmero to svátostí. Kristus ukřižovaný jest králem v nadpřirozené říši církve. Jako život hlavy objímá a proniká celé tělo, tak i z Ježíše ukřižovaného plynou neviditelné i viditelné milosti a síla života onoho vyššího, nadpřirozeného, který v něm a s ním nejprve se objevil a naším životem státi se má. Co vyžaduje spása církve, to vše dává jí Spasitel uprostřed ní trůnící na kříži. Proto také světil jí sedmerou studnicí milosti potřebných pro celý život křesťana od kolébky až po hrob, a touto studnicí jsou svaté svátosti.

Ve křtu svatém ujímá se Kristus dítěte v hříchu zrozeného, očisťuje je a posvěcuje a činí tak dítkem svým, dává mu spolu záruku spásy věčné. Tu se zpečetuje úmluva duše s Bohem a nastává duši křesťana povinnost tuto úmluvu zachovávat po celý život.

Ve svatém břimování pak vzkládáním rukou biskupa-apostola vylévá se na věřící onen proud Ducha svatého, který o prvních křesťanských Letnicích vylit byl na první církve Páně; věřící bývají pomazáni Duchem svatým, jenž jim vtiskuje znamení své a vyzbrojuje k boji s mocí temnosti.

Ve Svátosti oltářní podává nám Pán tělo a krev svou na památku svého utrpení, kterým nás vykoupil; spojuje se s námi co nejužší a dává nám takto také záruku budoucího slavného zmrtvých vstání.

O svátosti sv. pokání jsou pozoruhodná slova církevního sněmu Tridentského, který učí takto: »Poněvadž Bůh, plný milosrdenství, znal naši slabost a nízkost, zjednal i těm, kteří po křtu zase upadli v otroctví hříchu a v moc ďábla, prostředek spásenosný, totiž svátost sv. pokání, skrze kterou padlým dobrodini smrti Kristovy zase se přivlastňuje.«

Ve svátosti posledního pomazání pak chtěl Kristus Pán ulehčiti nám boj smrtelný a uděliti odpuštění hříchův, aby i všechny zbytky hříchův i trestů nám prominuty byly.

V katolickém kněžství pokračuje Kristus ve svém trojném úřadě jako učitel, kněz a král, aby čest a slávu Otce nebeského mezi lidmi rozšiřoval a duše na

spásu připravoval. Ústa kněží jsou ústa Kristova, on mluví skrze ně; úkony kněžské jsou úkony Kristovy, on působí skrze ně; požehnání kněží jest požehnání Kristovo, on žehná skrze ně; kdo přijímá kněze, přijímá Krista, kdo kněžími pohrdá, pohrdá Kristem.

Svátost stavu manželského konečně jest obrazem tajuplného spojení Kristova s církví, jak je byl naznačil sám Spasitel, přítomen jsa svatbě v Kani Galilejské. Manželství katolické je takofka církev v těle, v níž rodičům přináležejí jakási úloha kněžská, t. j. syny a dcery Kristu Pánu získati, říši vykoupení na příští pokolení přiváděti a pracovati na vybudování velikého města Božího na zemi. Tak církev naše na zemi žije a tyje z oběti Kristovy na kříži, která se opakuje ve mši svaté. Tato jest její útěcha a posila, její chlouba a naděje v životě tomto i pro život budoucí.

Kristus v nejsv. Svátosti oltářní přítomný a neustále se obětující, zahrnuje církev svou dary milostí a pomocí svou, aby úkol svůj na zemi dobře prováděla, a také jednou šťastně přidružení se mohla k církvi vítězné v nebesích.

A pod oltářem pozvídají členové církve trpící duše v očistci ruce své k předrahé krvi Páně a spolu volají k nám živoucím i k oslaveným bratřím a sestrám v nebi: »Smilujte se nad námi, smilujte se nad námi, alespoň vy, naši přátelé, neboť ruka Páně dotkla se nás.« A oči jejich upřeny jsou na Spasitele na kříži, jenž předobrazem byl na poušti hadem mředným, na něž-li, kdo uštknut jsa hadem jedovatým, s důvěrou pohléd, uzdraven byl. Tak i Kristus Pán na kříži a v oběti mešní uzdravuje a vysvobozuje duše trpící z muk očistcových, paklže my za ně rádi obětujeme obět přesvatou, a tak tyto trpící bratry a sestry své vkládáme do dobrotivého a laskavého Srdce Páně. Tak spojuje Kristus jakožto hlava celé církve troji její ratolest: církev vítěznou s církví bojující a obě tyto s církví trpící.

Ejhle, jak tajemně jest říše živých, obcování andělův a svatých v nebi s poutníky na zemi spojená v Kristu Pánu, v Bohu všech! V něm mají oboji tutěž obět: církev vítězná »Beránka, který stojí jako zabítý« (Zjev. 5, 6), církev bojující

pak má tohotěž Beránka, který snímá hříchy světa a jest onou čistou a ustavičnou obětí, o níž prorokoval prorok Malachiáš, řka: »Od východu slunce až na západ veliké jest jméno mé mezi národy; a na každém místě slaví se a obětována bývá jménu mému oběť čistá; neboť veliké jest jméno mé mezi národy, praví Hospodin zástupův« (Mel. 1, 11).

Oboji církev v nebi i na zemi má tentýž pokrm, chléb andělský, po němž všichni, kteří ho požívají, ustavičně baží a jimž také zároveň ustavičně nasyceni bývají. Plní radostí čerpají obě z téhož pramene božského Srdce vodu milosti. Všude, kde Kristus v nejsvětější Svátosti je, sestupují neustále andělé s nebes na zemi, aby se Králi svému klaněli, jej chválili a milovali. A plní jsouce úžasu nad tak velkou láskou, s kterou dlí Spasitel mezi lidmi, pějí jak na nebesích před trůnem božské Velebnosti, tak na zemi před tabernáklem onu píseň slavnou a nekonečnou: »Svatý, svatý, svatý jest Pán Bůh zástupův, nebe i země jsou plny slávy a velebnosti Tvé!« A když zase vstupují zpět na nebesa, drží zlaté misky, plné vůně, t. j. modliteb věřících, těch, kteří v duchu a v pravdě k Bohu se modlí; tyto vroucné modlitby, jako zápal přinášejí andělé před trůn božské velebnosti a přednášejí Bohu potřeby svých přátel na zemi žijících. A prostřednictvím andělů, svatých a světic Božích a skrze neposkvrněného Beránka sestupuje samo milosrdenství Boží a milost k nám, která nás těší, sílí, občerstvuje, pomáhá a nebeskou nás naplňuje radostí. Tak, abychom užili slov apoštola Pavla: »Tak vstoupili jsme do města živého Boha, do nebeského Jerusalema, k množství mnoha tisíc andělů, k církvi prvorozených, kteří v nebesích zapsáni jsou.« Tak jako Kristus Pán oboji církev, vítěznou i bojující v sobě spojuje, tak spoj se i ty, milý, čtenáři, s oběma v tomto společném obcování s věřícími na zemi a vyššími duchy chval Boha skrze Beránka, který sám za tebe božské velebnosti veškerou chválu, díky a smíření přináší.

Kristus Pán však spojuje v nejsvětější oběti mešní i církev trpící v očistci s církví jak vítěznou v nebi tak i s církví bojující na zemi. Vždyť všechny tyto tři církve jsou jednou církví v srdci Spa-

sitelově, všechny mají tentýž cíl, všechny mají tutéž milost a pomoc, všech úkol jest oslaviti Boha. Láska vtěleného Syna Božího proniká nebe, zemi i očistec a sděluje se všem údům církve jeho i jednomu každému zvlášť. Jelikož však duše v očistci žádných zásluh si dobytí nemohou a jen skrze přimluvu jiných pomoci se dovolati mohou, dal Spasitel v neskonale láске nám neúčinnější prostředek, jímž jim pomoci můžeme, totiž sebe sama v nejsvětější oběti mešní, abychom jej obětovali a tak je buď zcela vysvobodili, anebo muka očistcová jim ukrátili.

Tak tedy se skrze krev Kristovu ve mši svaté prázdní očistec a naplňuje nebe a nám podává se nejsladší útěcha, že jsme našim drahým trpitelům pomoci mohli. Z toho, co zde řečeno, zjistěte poznáváme, jak krásná jest naše svatá katolická, na troji část rozdělená církev, jejíž národové ustavičně v Ježíši Kristu živě spojeni jsou. Oddíl bojující, nadšený dobytým vítězstvím, kráčí hrdinně vpřed a nových a nových dobývá si vavříků v boji s nepřáteli Božími a vlastní své spásy a raduje se s těmi, kteří již posledního vítězství dobyli a šťastně do domu otcovského se dostali, pláče však a truchlí zároveň s těmi svými bratřími a sestrami, kteří ještě trpí a jichž rány hříchem zasazené posud zhojeny nejsou. Láska, soucit, radost a modlitba spojují všechny údy jedné veliké církve Paně a u oltáře při mši svaté stojí celý tento křesťanský svět jako jedna rodina před Otcem.

Zde tedy u oltáře obcuj i ty, milý křesťane, plný víry a lásky se Synem Božím, s anděly a svatými, se všemi věřícími církve na zemi a trpícími dušemi v očistci. Zde jest pravý dům Boží a brána nebeská.

Svatá Brigitta viděla jednou při svatém pozdvihování, kterak se nebesa pohybovala; slyšela překrásný zpěv, uviděla zástupy andělů, kteří sestupovali a se u oltáře klaněli, kdežto ďáblové s velkou zlostí prchali. A když po sv. pozdvihování Beránek Boží na oltáři byl, viděla nesčíslné duchy blažené a duše svatých, kteří všichni chvalo zpěvy neznámými Boha oslavovali. To všecko bylo však jen stínem oněch chvaly, kterou Beránek Boží sám Bohu Otci vzdával, ve kteréžto chvále

se pak všichni andělé a svatí spojili. Jak veliký tedy poklad máme ve mši svaté a jak málo si ho vážíme! Slavme vždy tak tento nejsvětější úkon, jak jej slavi svatí andělé a vyvolení Páně, a zajisté naplnění budeme i my chválou a díky-

činěním ku Spasiteli, a za to obdržíme útěchu, radost, milost plynoucí z nejsvětějšího Srdce jeho. Přistupujme rádi k oltáři Beránkové na zemi a on vezme nás jednou do říše své na nebesích.

Boh. Hendi.

HLUBOKÝ ŽAL.

Národe drahý! Jak Tě různé tíští,
jeden den staví, boří zase příští,
každý své heslo jenom správným vidí,
a proti druhým po úskoku slídí,
svůj prapor chce mít' každý první, hlavní,
ve sváru všichni jsou až neunavní...
táboru svému, vlastnímu chtí vlásti,
při tom však dobro všeobecné sklátí....
„Jiný ať zhyne, nechce-li být' se mnou,
v taktiku mou ať všichni šíje sehnou!“
Kolik to vůdců, kolik je to taktik,
kolik hlav, tolik také různých praktik,
slepě se mnohý dává vášní vésti,
mysle, že jiní bloudí na rozcestí,
malé a velké prapory nám vlají,
všechny se chlubí, že nám spásu dají,
nedbají, že své ve plachetní lodi
milouý národ bédami jen brodí,
mnohým i celá paluba již schází,
však oni přec' se jako hadi plazí,
by mnoho ještě svedli do záhuby...
Místo by dbali, jak nás vrahů zuby
sápají běsem, sami ještě smrtí,
vraha co koule mine, nerozdrť...
Pohled, náš statný, pohled Svatopluku,
jak Tvoje dítky ve výbojném hluku
osídla sobě, záhuby si předou,

bratrské šíky proti bratrům vedou!
Kolláre, pěvče! Polabanů bolné
osudu želel's — a dnes obupolné
se vlastní bratři proklínají, svátí —
Tak se Tvě sám, slávký rode, zdaří?...
Smilujte Vy se, Apoštolé svatí,
vyproste milost, národní Vy kati.
Nemohli škodit' Vašich kroků nivám!
V plesu se v dobu probuzení dívám:
muž vedle muže, všichni v těsném šiku
zlomili vrahův oštěp, šípy, dýku,
jednotný cíl je všechny, všechny vedl —
nepřítel strachy před svorností zbledl....!
Dnes — pláče slzu: Milotě vždyť, zářeď,
právě tak hojně jako svatokráců!
Nic není svatým, vše — pověra pouhá....
nevěra šíří dlouhá, sáhodlouhá
tenata v drahé ve slovanské půdě....
koukol se daří ve slovanské hrudě....
Ó želte, bratři, všichni již jste dosud
zůstali věrní, odvráťte ten osud,
sejte jen lásku životem a slovem,
ať svorném v žití vlast rozkvete novém!
Tulme se k sobě ať had, jak chce — syčí —
tak splesá drahý národ holubičí...
tak bude silný pravou silou, vnitřní...
Ó pojď, ty hvězdo, bliž se Zoro jítiní!!!

Jos. Al. Vlastimil Římský.

O dobrém úmyslu.

Andělé vykládají ve svém bájesloví o vzdušné bytosti jménem Peri, která roznicena byla touhou přijíti do ráje. Vzpchopila se a zaměřila tedy v kraje ty; ale u bran rajských stojí anděl, který zabráňuje vstup všem nepovolaným; když Peri předstoupil před něj se svou prosbou, odkazoval ho; když neustále žebroňil, pravil anděl: »Jest na světě dar, který otvírá brány nebeské; jdi, hledej ho, až nalezneš, dones, a otevru ti brány ráje.«

Peri sletěl k zemi a hledal; vznášel se nad opuštěným bojištěm; rek, který vedl řady vojáků do bitvy, zvítězil a zahnal nepřítele vlasti, ležel těžce raněn, zbrocen svou krví na zemi a umíral; Peri zachytil poslední krůpěj chabé plynoucí z jeho chrabrého srdce a nesl vítězoslavně k braně nebeské. Ale anděl nepřijal ho, nýbrž nařídil, aby hledal dále.

Opět vznášel se Peri nad zemí, v níž zuří krutá nemoc; v osamělé chatě bdí uplakaná matka nad ložem milého jedináčka; dítě se uzdraví, ale obětivá matka zachytila nakažlivý zárodek bolestné nemoci u jeho lůžka, klesá na lůžko, z něhož dítě vstává a umírá v hrozných bolestech; poslední vzdech a úder srdce materského přináší Peri k branám rajským, ale anděl odkazuje ho: »Hledej dále dar drahocennější.«

Smuten vrací se Peri opět na zemi, myslí truchlivou rozhlíží se, zda podaří se mu najíti vzácný klenot otvírající brány nebes. V nedaleké zahradě hrá si nevinné dítě a prozpěvuje radostné písně: v tom, slyš! donáší libý vánek večerní z nedalekého kostela přívětivý hlas posvátných zvonů, zvoní se klekání. Dítě zanechává hry, padá na kolena, spíná útlé ruce, pozdvihuje jasná očka k večerní obloze a něžné rtykají septající zbožnou modlitbu: »Anděl Páně... Zdrávas Maria!...«

Nedaleko ve stínu stromů stojí muž; tvář jeho rozryta jest vráskami divých náruživostí, hlava jeho v nepravostech zešedivěla, duše jeho jest rozervána, mysl v noc hříchův pohroužena. Zkalené oči jeho spatří modlící se dítě ve vši nevin-

nosti a svatě zanícenosti; rázem obživují se v něm zapadlé vzpomínky vlastního mládí, před duševním zrakem jeho jeví se svatý mír a klid, který hříchem ztratil, ledová kůra kolem srdce jeho puká, jímá ho žal nevýslovný nad ztraceným životem, nad promarněnou milostí, a v oku jindy chladném a tvrdém perlí se hořká slza lítosti.

Tuto drahocennou perlu bere Peri na zlatou mísku a spěchá s ní k branám rajským. A hle! čeho nedokázala ani poslední krůpěj chrabrého srdce ani poslední vzdech obětivé matky, toho dosahuje hořká slza pravé lítosti: Perimu otvírají se jasné brány nebeského ráje.

Také nám dal dobrotivý Bůh zde na zemi prostředek, který otevře nám po smrti brány nebeské a shromáždí nás již tu na zemi poklady, kterých ani rez ani mol nezkaží, ani zloděj neukradne; drahocenný prostředek je ten: dobrý úmysl.

Věru, nemůžeme nového roku lépe začítí, než úvahou, která v dobrém úmyslu vše ku větší cti a slávě nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše konati máme.

*

Dvakrát v měsíci lednu připomíná církev svatá první zázrak Krista Pána v Káni Galilejské: na slavnost zjevení Páně (6. ledna), kdy slaví se nejen památka svatých Tří králův, ale i pamět křtu Páně v řece Jordáně a prvního divu, zázračně to proměny vody ve víno, a na druhou neděli po svátku tomto, kdy čte se ve všech kostelích odstavec písem svatých (Jan 2, 1—11), líčících podivuhodnou tou událost.

Sv. Otcové a duchovní spisovatelé nezáslužné skutky lidské srovnávají s vodou, záslužné s vínem. »V potu tváře své budeš jísti chléb svůj« (Genes. 3), pravil Bůh k Adamovi, proto právem srovnáváme práci s vodou. Mnozí lidé přáli by si moc proměnit vodu ve víno, aby řici se mohlo: »Pojďte, kupujte víno beze stříbra« (Isaiáš 55, 1), ale jak proměníme prostou vodu, vedu nezáslužných skutků v čisté víno, skutků záslužných k životu věčnému? Umění toto tak výnosné, po-

třebné, užitečné a důležité, je také velmi lehké; je třeba jen dobré vůle, dobrého úmyslu.

Dobrý úmysl jest upřímná vůle vše, co činíme, jednáme, snášíme, mluvíme, myslíme, podnikáme, činiti pro Boha, ke cti a slávě Boží. Budiž pro Boha vše vykonáno, volá zbožný křesťan počínaje každé dílo, a mysl jeho tak jest proniknuta živou věrou, že i skutek plyne z ní, ztrácí takorča pozemskou povahu, bere na sebe způsobu nadzemskou, a ukládá se do pokladny nebeské.

Do nebe nevchází nic nesvatého (Zjev. 21, 27); do nebe nepřijímá se nic zlého, ale vchází tam jen to, co posvěceno je dobrým úmyslem, který dává každému dílu pozemskému cenu pro království nebeské.

»S Bohem počni každé dílo, podaří se ti až mílo,« říkali naši zbožní předkové, vyslovující tak nutnost dobrého úmyslu.

Po celou noc pracovali apoštolové na jezeře genezátském, ale ničeho nepolapili; když pak na slovo Spasitelovo rozestřeli síť, zahrnuli takové množství ryb, že ani síť nemohly jich udržeti.

Rovněž marně se namáháme, skutky naše nemají ceny pro nebe; činíme-li však vše »na slovo Boží,« na dobrý úmysl, nemine nás odplata na nebesích.

U. I. O. G. D.; O. A. M. D. G. podivné písmeny ty vidáme často psány v knihách, v klášterích, v chrámech řeckolních; co znamenají?

Jsou to zkratky latinských hesel: »Ut in omnibus glorificetur Deus,« a »Ad maiorem Dei gloriam,« t. j. »aby ve všem oslaven byl Bůh« a »K větší slávě Boží.« Zlatá slova ta učinili svatí Benedikt a Ignát Loyolský, po nich pak duchovní synové jejich benediktini a jesuité, programem svého života.

Dle krásných příkladů těch máme často za dne mysl svou k Bohu obraceti, a Jemu dílo, které právě konáme, obětovati. Nenít nad dobrý úmysl před každým jednotlivým konem vzbuzený, kdo tak činí, zařizuje život svůj dle Srdce Ježíšova.

»K větší slávě Boží,« toť nebeské heslo, které velebně zní v pustinách vzdělejšího života, které nás probouzí z pozemské ospalosti a připomíná pravý cíl

nadzemský: proto ať zní neustále, ať provází nás v každé hodině, při každém skutku, při každém dechnutí.

Než člověk je tvor zapomenutlivý: co pevně předebral si nyní, zapomíná v několika vteřinách. Proto je starobylým obyčejem v křesťanských krajinách, vzbuzovati alespoň jednou za den, nejlépe z rána, všeobecný dobrý úmysl; pojmáme tu pevné předsevzetí, že vše, co po celý den mysliti, mluvit, konati budeme, chceme ke cti a slávě Boží podnikati.

Byť by pak starosti pozemské sebe více na nás doléhaly, tak že pod tíží jejich nepomníme, co činíme, úmysl původní, že diti se má vše ku cti a slávě Boží, trvá přece, jako olovo jedenkrátě vystřelené, třebas narazilo na překážky, přece letí za cílem svým.

Neopomíjeme nikdy spásenosnou cvičbu dobrého úmyslu! Starí vykládali si o kouzelném proutku, který nepatrným dotykem mění vše, byť bylo jen prosté železo, bezcenný kámen, měkké dřevo, v ryzí zlato. Nám dán jest podobný prostředek v dobrém úmyslu: skutky bezcené, každodenní, pro zdraví tělesné nutné, obrátiti v úkony záslužné k životu věčnému.

Život vezdejší až příliš skládá se z úkonů, které nejsou ani dobrými ani zlými. Nekonáme-li jich pro Boha, nedostane-li se jim dobrým úmyslem vyššího posvěcení, ztrácíme tím velmi mnoho zásluh pro život věčný, a z tisíce dnů, které mnohý člověk ztrávil zde na zemi, zbývá mu pro věčnost pouze několik záslužných hodin.

S božským Spasitelem byli dva lotři spolu ukřižováni, jeden po levici, druhý po pravici. Kříže jejich byly stejny, oba byli téměř hřeby na ně přibíti, v tuže hodinu, na téže místě, za stejných okolností. Ale přece nikde na světě neznaleme většího rozdilu; při stejných mukách a trápeních jsou zásluhy jejich zcela rozlišné, poněvadž také úmysly jejich jsou rozdílny: jeden přijímá vše ochotně z ruky Boží, obětuje ho jemu a snáší jako zasloužený trest; druhý trpí vše jen proto, že musí, jest netrpěliv, rouhá se. Proto jeden stupuje s Pánem do ráje, druhý umírá v zoufalství, jako zavrženec.

Na dobrém úmyslu spočívá tedy velmi mnoho, posvěcujeme proto celý život svůj, všechny práce, jednání, slova, myšlenky dobrým úmyslem. Jak veliký poklad zásluh pro věčnost můžeme tímto snadným způsobem získati!

Každodenně z rána při ranni modlitbě zasvěcujeme sebe a všechny podniky své Bohu; ale nezůstáváme toliko při tomto všeobecném dobrém úmyslu, nýbrž častěji za den obnovujeme ho, obzvláště když počínáme důležitější práce, anebo zabýváme se věcmi, které se nám zamlouvají, aby proto pro pouhou libost nebyly od nás vykonány.

•Buďte tedy že jíte, nebo pijete,

nebo cožkoli jiného činíte, všechno k slávě Boží činite.* (I. Kor. 10, 31.) •Všecko, cožkoli činíte ve slovu nebo v skutku, všechno činite ve jménu Pána Ježíše, díky činíce Bohu a Otci skrze něho.* (Koloss. 3, 17.)

* * *

Nejsvětější Srdce Pána Ježíše! Skrze neposkvrněné Srdce Panny Marie obětujeme Tobě všechny modlitby, práce, utrpení tohoto dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. Nejsvětější Srdce Pána Ježíše smiluj se nad námi! Svaté Srdce Marie Panny, budiž naší spásou!

Dr. Rud. Zikmnd.

Tys moje hvězda!

Tys moje hvězda v žití proudu
s bělostnou růží u nohou,
svou láskou moji bolest hojíš,
když lidé pomoci nemohou.

Tys moje hvězda v krušném žití
tak volá k Tobě chvějný hlas,
svou láskou mírníš moje boly
a v srdce vléváš čistý jas.

Tys moje hvězda, volám k Tobě
a hlas můj v šeru nočním zní,
ó Maria, buď se mnou vždycky,
ať duše v hrudi neteskní!

Tys moje hvězda v žití proudu
tak volám k Tobě Máti, já,
dej sílu mě, ať všechny boje
překonám v jméně „Maria!“

Večer.

Jsou husté mlhy v dolínách
a rosné perly na horách,
jsou pusté stromy na pláni
a z výsky slyšet klekání.

Žal krutý bouří v prsou mých,
na tváři utkví bolný smích,
a krajem zvoní klekání,
žal krutý s duše rozhání.

Na nebi luzné hvězdy svít
mé vzpruží myšlenky i cit,
pospíchám k bílé kapličce
ve sladkou náruč, k Matičce.

A ještě zvoní klekání,
má duše pje v plesání,
mé oko žárným leskem plá,
ret šeptá: „Áve Maria!“

Marie Kadlčáková.

Velká přípověď božského Srdce Ježíšova.

Potěšující novina křesťanskému lidu.

Dle P. Jos. Hüttenschwillera S. J. podává P. ěm. Kubiček S. J.

Předmluva spisovatelova.

Mnohé jsou přípovědi, jež božský Spasitel dal bl. Marii Markétě Alacoque pro čitele svého nejsvětějšího Srdce; nejvíce však potěšuje ona, která dobrou smrt slibuje, jestliže po devět prvních pátků v měsících nejsvětější Svátost hodně přijmeme s úmyslem božskému Srdci zadost učiniti za spáchané urážky. Přípověď tato pro velkou milost nazývá se velká; svatá přijímání jmenují se, jelikož jest jich devět, jakož i pro jejich účel, milostná novena.

Lid konává tuto pobožnost teprve v posledních desetiletích; a právě proto mnozí podezřívají pravost tohoto zjevení. Jak je to možno, tak mnozí se tážali, že tak neobyčejný projev lásky božského Srdce zůstal neznámým veřejnosti, ba že téměř 200 roků byl nepovšimnut a zapomenut.

Takové myšlenky nedůvěry zažehnati jest cílem následujících vysvětlivek. Zroveň rádi bychom také aspoň poněkud k tomu přispěli, by také v našich krajinách tak veliký projev přízně Spasitelovy více než dosud byl oceňován; neboť jednak zvláštním leskem osvětluje milosrdenství božského Srdce, jednak jest, dobře-li se mu porozumí, bohatým pramenem horlivosti v dobrém.

Obsah:

1. Jak zní velká přípověď?
2. Dějiny její.
3. Velká přípověď jest hodnověrna.
4. Pravý smysl velké přípovědi.
5. Jak přijal lid velkou přípověď?
6. Příklady dobré smrti.
7. Jak nutno přípověď lidu vyložit?

1. Jak zní velká přípověď?

Velká přípověď jest právě tak stará, jako ostatní zjevení bl. Marii Markétě Alacoque, zákyni božského Srdce, učněná; je tudíž i její účel, lidi naplniti láskou a zbožností k božskému Srdci. Doslovně jest obsažena v listě blaho-

slavené, zaslaném matce de Saumaise, představené kláštera navštívení v Dijoně.

Tato paní, vynikající velkou zkušenosť v duchovním životě, byla asi 6 let představenou blahoslavené Markéty v Paray-le-Monial (1672—1677); poznala tudíž jejího ducha velmi důkladně.

S počátku nedůvěřovala, jak také opatrnost kázala, tomu, co jí mladá sestra označovala jako hlas nebo rozkaz Páně. Avšak pravá a důkladná ctnost její poddané, jakož i úsudek zkušených vůdců v duchovním životě, zvláště cti-hodného P. de la Colombiera, přesvědčily ji o tom, že Pán Bůh sám v Markétě působí divy milosti. Od onoho okamžiku byla jí ochrankyní a také dala se nadochnouti pro pobožnost k božskému Srdci. Ba i po svém odchodu z Paray byla M. de Saumaise nejvěrnější přítelkyní a rádkyní blahoslavené, kdežto Markéta bez obalu sdělovala jí v četných dopisech svá tajemství. Tento poměr se utvářil ještě důvěrněji po smrti bl. P. de la Colombiera, jelikož matka de Saumaise byla Markétě na pomoc od Pána přidělena, aby s ní rozšiřovala pobožnost k božskému Srdci.

V jednom z těchto důvěrných listů Markéta vypravuje své mateřské přítelkyni zcela jednoduše a prostodušně, co se jí jednoho pátku přihodilo:

»Jednoho pátku za sv. přijímání Pán mluvil k své nehodné služebnici, nemýli-li se, takto:

Z nesmírného milosrdenství svého Srdce slibuji Ti, že všemohoucí láska mého Srdce udělí milost kajícího konce všem, kteří devět měsíců po sobě o prvním pátku nejsvětější Svátost oltární přijmou; nezemrou v nemilosti a nezaopatření, jelikož mé božské Srdce bude v posledním okamžiku jejich jistým útočištěm.»

Bohužel rukopisu bl. Markéty nemáme již. Veškeré dopisy blahoslavené na M. de Saumaise byly až do revoluce francouzské 1792 v klášteře Dijon uchovány, ale později zmizely a nevíme kam.

Je tedy nutno řídit se opisem listu, jenž nyní jest v klášteře Paray-le-Monial.¹⁾ List datován v květnu 1688; zdaž správně, není také jisto. Aspoň »Letopisy kláštera dijonského« (str. 146), které část onoho listu uvádějí, praví, že jest psán po roce 1689. Bl. Markéta vynechávala ve svých dopisech datum.

Kdybychom neměli jiného textu než právě uvedeného, hodlající zkoumati hodnověrnost velké přípovery, tu bychom asi se svým důkazem mnoho nepořídili. Není sice dosud dokázáno, že spisy blahoslavené Markéty byly podstatně pozmeněny. »Pokud mi bylo lze se přesvědčiti« — praví P. A. Hamon, jejich nejlepší znalec — »nikdy nebyla podstatná idea nebo událost pozmeněna; nikdy nebyl také původnímu textu jiný přidán.«²⁾ Mimo to možno také jako důvod přidati, že zvláštní péče byla věnována opisům, aby tak důležité zprávy nebyly zkomořeny. Nicméně jest jisto, že si opisovatelky dovolovaly častěji menší nebo větší změny ve slohu; neboť bl. Markéta psala francouzsky nedokonale, mnohdy i chybně. Proto není aspoň obava vyloučena, že původní znění snad přece poněkud bylo změněno.

Na štěstí však jsou ještě dva jiné záznamy, které nám umožňují pravost onoho listu zkoumati.

Jeden jest v životopise blahoslavené, psaném vrstevnicemi jejími, sestrami Františkou Rozálií Verchère a Rozálií Péronne de Farges. Obě byly novicami blahoslavené a tudíž z vděčnosti snažily se podrobný životopis své bývalé učitelky sestaviti z jejích slov a dat a sice v takové formě, která se liší ode slov nahoře uvedených jen nepatrnými malíčkostmi. Sestry psaly kolem r. 1714, tedy v době,

kdy původní dopisy bl. Markéty a matky de Saumaise byly ještě po ruce a kdy se spolehlivost údajů jejich dala ještě snadno vyšetřiti; jednotlivé kláštery totiž řádu Navštívení se navzájem čile stýkaly. Zvláště údaje o velké přípovery bylo možno tím snadněji s původním textem srovnati, ježto se slavnost devět prvních pátků, jak lze dokázati, v řadě již ujímala. Tak na př. víme, že M. Aloisie Jindřiška de Soudeilles, velká ctitelkyně blahoslavené, pětkrát představenou kláštera Navštívení v Moulins, začala v témže klášteře pobožnost devíti pátků v lednu roku 1714. Nemohla ji však dokončiti, neboť zemřela 24. dubna téhož roku svatou smrtí.¹⁾

Třetí text velké přípovery nalezl roku 1902 již zmíněný A. Hamon. — Našel totiž v soukromé knihovně pana Jos. Dechelettea v Boune druhý opis citovaného před tím listu bl. Markéty. Shoduje se s oním do slova a sice právě na těch místech, o něž se nám jedná. Toliko hlavní věta o smrti změněna jest ve vedlejší. Datován jest 13. října 1687 nebo 89; posledních číslic nelze čísti.

Hamon se domnívá, že se forma tato původnímu listu blahoslavené nejvíce přibližuje, jelikož obyčej Markétin byl jednotlivé části věty co nejužší spojovati. »Ostatně« — tak právem dodává — »málo na tom záleží. Nám stačí úplně, že se ony tři texty v hlavních věcech ničím neliší; nepatrné rozdíly zvyšují jen váhu souhlasu... Možno tudíž tvrditi — a sice tak, že ani sebe přísnějšímu dějepisci nic nelze namítati — že theologové právo mají odvoditi z listu z r. 1688 všechno, co jim dle vědy jejich odvoditi možno, pro větší útěchu křesťanských duší a pro větší čest božského Srdce. Onen text má pro nás zcela takovou cenu jako originál. (P. d.)

¹⁾ Jak písmo ukazuje, opis jest psán touž rukou, jako většina dosud zachovaných listů blahoslavené.

²⁾ Études Revue fondée en 1836 etc. 1903, t. 2, p. 855.

¹⁾ Études 1903, t. 2, p. 857.

Život křesťanů v prvních třech stoletích.

Píše člen představenstva diecévního konviktu v Mladé Boleslavi.

V dolech.¹⁾

Doba mučednická byla třístaletou, obdiv vzbuzující válkou. Na jedné straně stáli pohané s mocí nenávisti a krutosti; na druhé straně stáli křesťané se žádou jinou zbraní, leč se zbraní pravdy a milosti, lásky a trpělivosti. Svědectví o tom skýtají doly, do nichž křesťané hromadně byli odsuzováni.

Víme, že Římané byli mocným, umění a nádheru milujícím národem; na dlouholeté války, jež téměř bez přestávky po staletí vedli, na vynalézavá hyění, jimž jak ve veřejném tak i v soukromém životě holdovali, potřebovali nesmírných pokladův. Tyto byly z celého světa dováženy; dilem byly podmaněným národům uloupeny, dilem v útrokách země vyhledávány a vydobývány. K tomuto cíli otevřela římská vláda četné doly; nejslavnější byly na ostrově Sardinii, na Chersonesu (dnešním Krimu) a v horním Egyptě. Kromě toho byly ještě kamenné lomy v severní Africe, Palestině a Recku, kde se dobývaly drahocenné druhy mramoru, které jakožto sloupy, římsy a sochy nádherné světovému městu ozdobu dodávaly.

Ku pracím v dolech užíváno s počátku otrokův a válečných zajatců, později však s obzvláštní zálibou křesťanů, ježto Tito za nesproští a nepodlejší lidi byli považováni. Tisícové byli proto zalařováni, mučeni a útrapy přetrpěvše ku pracím v dolech odsuzováni. »Ad metalla« (do dolů) zněl krutý rozsudek; takový život byl strašnější než nejhroznější smrt; byloť to pozvolné odumírání za nevýslovných útrap. Kdo jedenkrát s okovy na rukou do hlubin sestoupil, ten nespátl nikdy již jasných paprsků denního světla; nemilosrdnými dozorcí při nejnuznější stravě k nejtěžší práci nuceni, všelikého oděvu zbaveni, zimnici zmitáni, tvrdou půdu pro těch několik hodin odpočinku, jehož nešťastníkům dopřáváno,

za lůžko majíce, vlekli svůj život, až jich smrt z jejich útrap milostivě vysvobodila. Pranepatrný počet vydržel tyto útrapy do třetího roku; většina podlehlá již v prvních měsících.

Že věřící také těmto nešťastníkům veškeru svou lásku věnovali, dá se snadno myslet; podporovali je modlitbou a almužnou. Dojímavé obrazy naskytují se našim zrakům, pozorujeme-li útrapy vyznavačů Kristových a účinnou lásku věřících oné doby.

Sestupujeme do hlubin dolů na ostrově Sardinii. Z dále již zaznávají k nám duté údery, jimiž olovo a jiné kovy od tvrdých skal se odštěpují. Vidíme sta a sta bleďých, vychrtlých postav, nejnutnějšími hadry oděných při těžké práci. Tu stojí někteří kolem mocného ohně, zakalující a ostrice železné nástroje, jež se při zpracovávání tvrdého kamene tak rychle otupují; tam zase mnozí sekají vší silou do obrovského balvanu, chtějíce ho od srázné stěny odtrhnouti; tam zase jiní odvalují nalámané rudniny na posunovacích karách, chtějíce je na povrch dopravit. Ach! práce tak namáhavá a síly tak chabé, jen jedinký okamžik se pozastaví, by dechu nabrali, čerstvých sil načerpali, by s těžkým břemenem dále ku předu dospěti mohli. Jen jedinký okamžik — než v tom již zasviští železem pobitá hůl dozorcova na zádech dělníkův a proklínáním a nadávkami žene je v započatou práci. Tichounký povzdech splyne se rtů nešťastníků — sotva slyšitelně zašeptají jméno Ježíš — tajně znamení kříže učiní — a již s napjetím veškerých sil valí balvan dále.

»Nepochopuji ty chlapy,« bručí pohanský dozorce, »jsou téměř vyhladověli, ranami polostučen, ale oni drou se jako soumaři, ba ani úst neotevrou, okusili-li hole!« Ach, jistě by tomu byl porozuměl, kdyby byl znal křesťanské náboženství a moc nejsvětějšího jména Ježíš, jež pracujícím a obtíženým trpělivostí, vytrvalostí a síly dodává, i to nejkrutší pro Boha trpělivě snášeti.

Přenesme se nyní v duchu do Malé Asie, do hornaté Cilicie, jež Římanům

¹⁾ Ukázka tato jest výňatek z objemnějšího díla, spracovaného dle »Das Leben der ersten Christen in den ersten drei Jahrhunderten.« 32 Katakombbilder. Von Fr Proschwitzer, bisch. Vicariatssecretär etc. in Niederhof.

rovněž poddána byla; těsné průsmyky vedou do horských, na vzácné kdysi rudy velmi bohatých roklín. Zde kope se obzvláště porfyr, krásné skvrnitý, nachově červený kámen, jenž ve starověku vysoko ceněn a ve sloupy a jiné umělecké předměty byl zpracováván. Tam do dolů cilických bylo na sta křesťanů odsouzeno, aby vzácný, s křemenem smíšený kámen, jehož se tu v hloubi hojně nacházelo, dobývali.

Jest poledne; dělníkům dopráno krátkého odpočinku, i pojídají hltavě suchý, jim podaný chléb. Než hle! tu pohybuje se lesným údolím horským průvod: pod dohledkou vojáků přibližuje se k dolům zástup nešťastníků; je to 130 zajatců, vesměs křesťanův; pravice jednoho každého jest připoutána k levici sousedově; všichni jsou bledí a vychrtlí dlouhým namáhavým pochodem: všichni chabým stoupají krokem.

Odpočívající dělníci zvedají se, by pozdravili své nové spolutrpitele; vždyť jsou to jejich bratři, kteří jako oni svědectví víry a lásky pro Ježíše vydali. Křesťané pozdravují se vespolek slzami a kusými slovy, jež více praví než by nejdělsí řeči vysloviti dovedli.

»Co to vidím?« zvolal po tomto němém pozdravu dojat jakýs stařec, který již dlouho v dolech žil, »vy všickni máte pravé oko vypichnuto nebo vypáleno?!«

»To stalo se na rozkaz císaře Maximina, jehož jmenuji božským!« odvětil jeden z nově přibylých.

»Hleďte,« pravil jiný, »my všickni kulháme; bychom nemohli přehnouti, přeféžala aneb přepálila nám pohanská krutost slachy na levém kolenním kloubu!«

»Což nebylo na tom dosti,« zvolal slzami dušeným hlasem stařec, »že vás v tato místa bídý vypověděli; bylo ještě třeba vás tak zkomoliti?«

»Trpíme s radostí,« odvětil jeden z křesťanů, »Kristus jest náš život!«

»Nechť vám tedy ten váš Kristus pomůže, může-li!« vzkřikl pohanský dozorce, jenž mezitím s vojáky doprovázejícími zástup rozmlouval a s napraženým bičem rozehnal křesťany.

Zatím odehrála se veledojímavá scéna. Jakýs křesťan našel mezi nově příšlymi dobrého a drahého známého; byl to Camillus, syn jistě vznešené římské rodiny,

ve které onen, jménem Cassius, býval druhdy otrokem, později však po obrácení rodiny byl propuštěn a požíval práv jako každý jiný člen rodiny. Nyní shledali se opět oba, vzdálení od vlasti, v cizí zemi, oba pro vytrvalé vyznání své svaté víry ad metalla odsouzeni, odsouzeni ku práci v dolech!

S bolestí pozdravil Cassius svého bývalého pána, nyní svého bratra v Kristu a nového spolutrpitele.

Utrápená tvář ušlechtilého jinocha se rozveselila a bolný úsměv rozhostil se na jeho zmořeném obličejí.

»Tedy přece nalézám útěchu v zemi vyhnanců,« pravil, bývalého otroka objímaje.

»Ach, vznešený pane,« bědoval Cassius, »na tomto místě ty dlouho nevydržíš; tvoje útlé tělo v brzku podlehne namáhavé práci!«

»Jak Bůh chce,« odpověděl Camillus a jeho zraky zazářily; »on doprál mi té milosti, abych mohl jeho svaté jméno vyznati před lidmi; snad propůjčí mi milost ještě větší, bych dovedl pro něho zemřít!«

»Než jak hrozné to útrapy předcházejí smrt na tomto místě!« zvolal Cassius; »než,« dodal, »chci pro tebe učiniti co možno; vynasnažím se, abys mi byl ty při práci přidělen a co budu moci, to vykonám za tebe!«

»Ty dobrá duše,« odpověděl Camillus dojat, »vždyť ty sám úpiš pod břemenem práce!«

»Já jsem silnější konstrukce nežli ty a práci zvyklý,« odvětil Cassius; »mimo to k tobě se pohanská spravedlnost krutěji zachovala než ke mně; já mám obě oči a zdravé nohy!«

»Přes to však nesmím takové oběti od tebe přijmouti,« pravil jinoch.

»Ó, nemluv o oběti,« odpověděl bývalý otrok, »jsem tobě a tvoji rodině věčným díkem zavázán: vždyť jen vámi dosáhl jsem milosti právě víry!«

Malým peněžitým darem dovedl to Cassius tak zaříditi, že mu dal dozorce zajatých Camilla za společníka v práci; s neobvyčejnou vytrvalostí vzal na se nyní největší díl práce, kterou oba za den vykonati musili. Chtěl-li dozorce slabého, útlého mladíka ranami holi do práce poháněti, vrhal se Cassius mezi ně a

na svých bedrách zachycoval pádné rány, jež onomu byly určeny.

Tak to šlo po několik týdnův, až konečně přece síly svatého jinocha byly vyčerpány — bez vlády sklesl mezi kameny a rány dozorcovy, jež ho opět probuditi měly, učinily konec jeho životu. Oběť byla dokonána — bylo o jednoho mučedníka na zemi více a o jednoho vyvolence tam nahoře na nebi. Mrtvola byla červeným porfyrovým kamenem zaházena, ale v noci od křesťanů vyzvednuta a dle křesťanského obyčeje ve skále pochována. Písmena Camillus M. (Camillus, mučedník) označovala místo, kde svatý krvosvědék, vzdálen vlasti, očekává slavného jitra vzkříšení.

„Hle, jak se vespolek milují,“ tak praví pochvalně Skutkové apoštolští o prvních křesťanech. A tato slova svatého Pisma byla by se také mohla napsati o dolech, o tomto místu muk vyznavačů Ježíšových.

Jiný obraz! Mezi mořem Azovským a Černým leží poloostrov Krim, u Římanů Chersones zvaný; tenkrát byl to pustý ostrov. Jednoho dne přivezla tam loď znamenitého jakéhos zajatce — byl to papež Klement, blízký příbuzný císaře Domitiana, žák a třetí nástupce svatého Petra, ze vznešeného římského rodu Flaviův. Tento muž přivedl mnoho pohanů, zvláště při císařském dvoře, ku poznání Krista. Když o tom císař Domitian byl zpraven, rozkázal svatému biskupu obětovati bohům, a když tento tak učiniti odmítl, poslal ho na ostrov Chersones, kam právě kolem 2000 křesťanů bylo vypovězeno, jichž zde k dolování, lámání kamene a podobným těžkým pracím bylo používáno.

Také svatý Klement musil podobné práce vykonávati. S počátku zdály se mu příliš těžkými, poněvadž jim nebyl zvyklý; utěšoval se však sám tou vzpomínkou, že jen pro Krista k takové lopotě byl odsouzen. Mírnými a jímavými slovy povzbuzoval ostatní spoluzajatce k trpělivosti, uváděl jim na mysl tu čest, již jim dopřáno pro Krista trpěti, a ukazoval na vznešenou odměnu, již se jedenkrát v nebi nadíti mohou.

Pro křesťany bylo to velikou útěchou, mítí tohoto svatého papeže mezi sebou. Jedenkrát panoval na ostrově veliký

nedostatek pitné vody; ubozí křesťané byli proto nuceni při těžké práci ještě hroznou žízeň snášeti. Svatý Klement vyzval je k důvěryhodné modlitbě. Za modlitby viděl, tak vypravuje legenda, v nepatrné vzdálenosti státi beránka, jenž pravou nohu vyzdvihl, jakoby jeho pozornost někam obrátiti chtěl.

Svatý biskup chopil se motyky, zakopl na místě, kde beránek stál — a hle, bohatý proud stříbrojasné vody vyřinul se z půdy, jež zmučeným křesťanům žádoucího poskytl občerstvení. Událost tato způsobila, že pohané na ostrově se v hojném počtu na křesťanství obraceli.

Když pověst o tom císaři do Říma byla donesena, poslal krutého úředníka Ausidiana na Chersones, aby křesťany od víry odvrátil a sv. Klementa popravil. Ausidian dal svatému biskupu připevniti na krk kotvu a jej do hlubin mořských vrhnouti, aby se křesťanům ničeho z jeho těla aneb z jeho oděvu nedostalo. Když svatý Klement byl již mrtev, ustoupilo moře tak daleko, že křesťané suchou nohou až k tomu místu jíti mohli, kde tělo svatého mučedníka odpočívalo. Byl na ostrově pochován a později za papeže Mikuláše I. (858—867) od svatých apoštolů slovanských Cyrilla a Methoda do Říma donesen a tam v chrámě k jeho počtě za Konstantina zbudovaném uložen.

Vraťme se nyní z těchto výletů, které jsme v duchu, chtěje útrapy a vytrvalou trpělivost vyznavačů Ježíšových poznati, do dolů starého Říma podnikli, opět do Říma a přesvědčme se, že se ne nedostávalo lásky a soucitu, ba účinné pomoci oněm nešťastným bratřím mezi tehdejšími křesťany.

Jest velikonoční slavnost roku 303. Věřící oslavovali v chrámu, zvaném svatého Pudenta, vzkříšení Páně; přese všechna pronásledování byl značný počet nově pokřtěných do církve přijat. Biskup Marcellin použil povznesené nálady shromážděných, chtěje jim bídu bratří v dolech strádajících na srdce vložiti.

„Bratři,“ tak promlouvá, „vy víte, že dnové jsou zlí; peklo zuří proti církvi Kristově; každý den nových vyžaduje si obětí. Blaze jim, bratřím našim; dobří boj bojovali, běh dokonali, víru zachovali; jim složena jest koruna spravedlnosti,

ketrou jim dá Pán, spravedlivý soudce. Pamětlivi buďte též oněch, kteří sice ještě běh nedokonali, ale svědectví víry vydali, pamětlivi buďte svých trpících, v dolech pracujících bratří. Velice neutešené zprávy podali mi poslové, kteří spojení mezi námi a oněmi nešťastnými bratry udržují. Sténají v okovech, jež nikoli kovář, nýbrž jediný Bůh rozepne. Nedostává se jim lůžka, jich tělu potřebného ošetření; na holé zemi roztaženy odpočívají práci vysílené údy; ani vody jim není dopráno k obmytí spíný, jež je na tomto místě pokrývá. Společně jim chleba podáváno, nedostává se jim oděvu, kterým by se proti mrazu chránili, a rány a ústrky nejhrubšího druhu jsou jich denním údělem.) Smlujte se, drazí bratří, nad těmito ubožáky a zmírněte jejich bídu almužnou. Vždyť almužna pokrývá množství hříchů, jak Písmo svaté praví, „a zachraňuje před smrtí“ (Tob. 12, 8); dávejte tedy dle možnosti, by ctihodní vyznavači v dolech vaší milosrdností byli osvěženi, ve víře stálými, v útrapách trpělivými zůstali a za nás svou mocnou přimlouvou u Boha orodovali!*

Tak promlouval biskup a slzy, jež se z očí jeho posluchačů řinuly, svědčily, jak mocný ohlas slova jeho v jejich srdci nalezla. Jánnové, jimž byla svěřena v církvi péče o chudé a nuzné, obcházel nyní ve shromáždění a přijímali almužny, jež křesťané neobyčejně štědrě v jejich ruce skládali.

Peníze a drahocenné šperky ze zlata a drahých kamenů byly biskupu odevzdávány; srdečnými slovy poděkoval tento věřícím, dříve nežli je s obvyklým požehnáním »Pax vobis!« (Pokoj s vámi!) propustil.

Již následujícího jitra vzdálili se z Říma dva jánnové a odcestovali na lodích při břehu zakotvených, jeden na Sardinii, druhý na Chersones. Jejich příchod byl vyznavači Kristovými netrpělivě očekáván. Bohaté dary peněžité byly ihned rozděleny, za něž nový oděv pořízen, výživnější strava opatřena, a dozorcí získání býti mohli, by alespoň na nějakou krátkou dobu vůči ubohým zajatcům milosrdněji si počínali.

Zároveň s tělesnou almužnou při-

nesli jánnové ubožákům také duševní potěchu: posilu ve víře a ujistění, že církev bez přestání za ně se modlí. A jánnové zase přinesli křesťanské obci v Římě vřelý dík vyznavačů Ježíšových za útěchu, které jim v bídě a útrapách poskytli. A tak uprostřed béd a útrap svíjela křesťany páska lásky, oné lásky, kterou Kristus sám na zemi přinesl, pěstoval, a známkou svých učedníků učinil. »Potom poznají všickni, že jste mými učedníky, budete-li se vespolek milovati« (Jan 13, 35), tak nás ujistil.

(P. d.)

TICHÉ ŠTĚSTÍ.

Štichly sosny,
černou hlavu
pozvídají k nebi:
naslouchají,
potůček jak
hupká vesel žleby.

Ve hnízdečku	Noční můry
ku ptáčetí	otvírají
přítulí se jiné:	soví svoje oči —
svorně vezdy	na jedli tam
ve zpěvu den	smrtihlav se
veselém jim mine.	v nevrlosti točí...

Vánek v ucho	Luna svými
našeptává	s jiskerkami
nové jim zas písne:	jde si na procházku:
jedněm čilou	rak k ní vzhůru
švitořivost,	pokukuje
druhým zvuky tísne.	sedě na oblázku.

Z mechu třásně	Jenom lípa
vystupuje	za dědinou
čistá nebe rosa.	smutně hlavu sklání:
z houští pyšné	je prý stará —
vykračují	ostří břitké
jelen, srnka — bosá.	chystají si na ni!

J. Al. Vlastimil-Římský.

*) Ličení toto vzato ze sv. Cypriana (ep. 78).

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

I. Žebrák.

Obrázek z missií indických

Jako všude — píše jistá missijní sestra — tak jest i v pohanských zemích dosti lidí, kteří celý svůj život o Boha se nestarají, jenom světu slouží, ale na konci svého života, osvíceni milostí Boží a vedeni neskonálním milosrdenstvím Božím, k poznání pravdy přicházejí.

Bylo to 25. března minulého roku. Venku všesko se zelenalo a kvetlo. Vůně balsamová vystupovala z pestrých květů, kterými si tichý větřík pohrával. Tu přišel ke dveřím naší nemocnice vysokorostlý Hindu. Bídne cary, které měl na sobě, byly samá špina. Přes to vykračoval si, jakoby se mu celý svět měl kořiti. »Jak se jmenuješ?« tázali jsme se. »Anamalay.« — »Které kasty náležíš?« — »Kastě vojínů, pravil a nadul se pyšně jako král. — »Jsi bezpochyby chud; jaké pak řemeslo provozuješ?« — »Žádné; jsem žebrák.«

To se dobře shoduje, pomyslíla jsem si. Přes ve svatnici mně svěšen jest žebrák z této kasty. Budou se hoditi k sobě. Anamalay byl přijat a oba žebraři byli za krátko dobrými přáteli. Petr Rayapen, tak se jmenoval druhý žebrák, vyučoval svého druha v náboženství křesťanském: »Jest jenom jeden Bůh, stvořitel nebe i země. Brahma, Višan a Šiva, naše indická trojice, jest jenom bájkou.« — »O, v dřívějších dobách věřil jsem skutečně v tyto bohy,« tvrdil Anamalay, »jemuž se řeč mnoho nelíbila, když jsem byl ještě mlád, cestoval jsem do Benares¹⁾ a koupal jsem se v posvěcených vodách řeky Gangu. Později byl jsem ještě horlivější. Putoval jsem ke chrámu Šivy a vykonal jsem svou pobožnost ve svatyni bohyně Ampurny, patronky to žebrařů, neboť už tehdy náležel jsem tomuto cti-hodnému stavu. Na blízku kostela spatřil jsem mnoho lidí. Když jsem se tázal, co se tu děje, zavedli mne k jakési studni. Bylo mi řečeno, že ti, kteří tam svůj obraz uvidí, když slunce do ní svítí, během šesti měsíců musí umřít. Tehdy

mně velmi málo na tom záleželo, zda umru čili nikoliv. Nicméně podíval jsem do záračného zrcadla a uviděl jsem se v něm do polovice. Uplynulo šest měsíců, rok, šest let, dvacet let a já dosud ještě žiju. Ach, co jsem viděl za svého živobytí všelijakých pošetilých pověr! Nyní jsem zmoudřel a nevěřím už na nic, ani na Brahma, ani na Višnu, ani na Šivu.« — »Tím více tedy,« namítl horlivý jeho katechista, — »měl bys věřiti v jednoho Boha křesťanův.« — »Už je dobře! O tom můžeme mluvit jindy.«

Oba přátelé hovořili spolu od rána do večera a od večera do rána, žvýkali spolu tabák, zkrátka byli nejlepšími přáteli. Později začal Rayapen zase mluvit o náboženství. »Ježto víš, že jenom jeden Bůh jest, musíš se naučiti také jeho přikázáním. První zní: V jednoho Boha věřiti budeš.« — »Já slyším, milý příteli, já rozumím. Než o tom můžeme mluvit později. Zatím bavme se nějakým jiným, zajímavějším předmětem. Vypravuj mi jednou o svém žebrařském životě. Vynesl ti mnoho?« — »Ovšem, neboť bych jinak nebyl při něm vytrval. Milionářem jsem se ovšem nestal, ale to nebylo ani mým přáním. Mám-li každý den aspoň hrst rýže k jídlu, jsem úplně spokojen. Někdy našel se také někdo, jenž mi daroval stříbrník. Jindy bylo se mi spokojiti měďáky. Viděl jsi už mé pěkné úspory?« Rayapen vytáhl z míšku pěknou rupii (asi 3 koruny) a nechal ji na slunci se třpytiti. »Rupie!« zvolal Anamalay. »Jak jsi bohat! Kéž bych měl také tolik! Ale já nemám nic. Mně žebraři nikdy nic nevyneslo, ačkoli jsem mocnou bohyni Ampurnu tolik uctíval.«

Oba přátelé žili nějaký čas svorně vedle sebe. Rayapen, jenž svědomitě své křesťanské povinnosti plnil, snažil se častěji, svého přítele také s ostatními přikázáními Božími obeznámiti, ale Anamalay nechtěl o tom nic slyšeti. Proto spokojil se horlivý křesťan tím, že se za svého přítele pilně modlil.

Dne 14. listopadu přišel Anamalay ke mně. »Matko,« pravil, »cítím se nyní docela zdrav a to zásluhou pečlivého

¹⁾ Benares jest posvátné město Indů.

ošetrování vašeho. Proto odejdu ještě dnes večer.« — »Dobře, jak se ti líbí,« pravil jsem, žasnouc poněkud nad náhlým rozhodnutím Indovým. Následujícího dne nesl Rayapen velmi těžce nepřítomnost svého přítele. Aby si ukrátil čas, vyndal svou rupii, aby se pohledem na ni potěšil. Vzáv sáček do rukou točil jím v pravo v levo, potřásal jím, aby mince zazvonila, právě jako malé dítě. Najednou zbledl. Míšek mu vypadl z třesoucích se rukou. »Prázdný! Můj Bože, sáček jest prázdný!« zvolal žalostivým hlasem. Možná, že jsem se zmýlil. S horečnou rychlostí zvedl sáček a otevřel, ale o jeho milé rupii ani potuchy. »On mne okradl,« volá stařec. »Anamalay mne okradl. Matko, to bylo mé celé jmění. Zaspóřil jsem si je s takovou námahou. To je hrozné.«

Žal starého muže nás dojmalo. Jaká škoda, že nemohl svého přítele všem přikázáním Božím naučiti! Kdyby byl nevěrnost a faleš Anamalayovu předvídal, byl by mu zajisté sedmé přikázání nejprve a nejdůležitější vložil na srdce. Nyní bylo pozdě. Starý žebrák byl pro ztrátu své rupie všecek sklíčen. Každého dne naříkal znovu na svou nehodu. Konečně vrátil se do své vesnice a my doufáme, že tam žije jako dobrý katolík.

V lednu následujícího roku zloděj se vrátil. Činila jsem mu výčitky pro jeho krádež a pro zármutek, jež byl starci způsobil. Ale zatvrdlý člověk nejevilo žádné litosti: naopak zapíral, že rupii ukradl. Někaký čas zůstal v nemocnici. Když se zotavil, dal se zase na žebrotu.

Po delším čase vrátil se Anamalay potřetí do naší nemocnice. Tehdy měl již vodnatelnost a k ní se přidružila žloutenka. Pochybovali jsme, že z toho vyvázne. Ale sotva se zase mohl udržeti na nohou, z nemocnice odešel. Bylo nám ho přece jenom líto. Zdánlivě polepšení jeho nemoci nemohlo dlouho trvati. Co by bylo z muže, za něhož se Rayapen tolik modlil a jenž přes to milostí Boží tak dlouho vzdoroval, kdyby na silnici klesl a víc nepovstal? Naše náboženství znal dobře. Za svého opětného pobytu u nás sklýchal o něm dosti a často, vídal také křty a poslední pomazání svých soudruhů. Nebyla tedy oprávněná obava,

že se bude musit z toho jednou před Bohem zodpovídat?

Čtrnáct dní po svém odchodu přišel Anamalay zase. Byl to pouze stín muže prve tak hrkého. Avšak čím více jeho tělesné síly mizely, tím jasněji poznávala jeho duše sv. pravdy a poslouchala ráda poučování missonářovo. »Jídal jsem tak rád vždycky maso krkavčí,« pravil mu jednoho dne, »udělal byste mi velkou radost, kdybyste mi přinesl krkavce.« »Zitra ho dostaneš,« odpověděl kněz přívětivě, a dostal svému slovu. Anamalay měl velkou radost. Pekl si ptáka sám a požil s velkou chutí.

Pochoutka ptáčí měla však důležitější ještě následky. Ochota a přívětivost missonářova tvrdohlavému starci zasadila poslední ránu. Láska vzbudila lásku a zatvrzelé srdce se obměkčilo. Brzy na to obdržel Anamalay křest svatý. Žil ještě dva měsíce, snášel s velkou trpělivostí své bolesti a usnul s modlitbou díky na rtech v Pánu.

II. Sv. Antonín v missích.

Píše sestra Engelberta.

Jak velice sv. Antonín v Africe od křesťanských černochů, ba i od malých dětí ctěn a vzýván bývá, ukazuje následující případ:

Byl pochmurný, nevlidný den podzimní. V křesťanské osadě kafferské čekaly před opatrovnou děti, které byly jejich matky sem přivedly, toužebně na svou milovanou opatrovnici. Byly svěřeny sestře Dionysii na opatrování, aby matky snáze po své práci jiti mohly. A když konečně dobrá sestra se objevila, běžel jí malý zástup naproti. A poněvadž bylo syčravo a chladno a děti ve svých lehkých šatečkách mrzly, otevřela sestra Dionysia dvře a děti posadaly na rohožkách.

Brzy však začalo několik menších dětí plakati a jejich starší sestry, které je podle domácího obyčeje na zádech nesly, pravily, že se nachladily. Zde v Africe, kde se počasí často velmi náhle mění, není to nic divného. Sestra Dionysia jest však nejen vychovatelkou a učitelkou malíčkových, nejen zastupuje u nich místo matky, ale je zároveň i lékařkou a lékárníci. Sotva některé z dětí onemocní, spěchá k dobré sestře a sestra hledá ihned a nalézá vhodný lék. udělá z něho

napej — a jaký to zázrak! Nemocné robě objímá brzy zase usmívajíc se bílou pěstounku svýma ručkama.

Dnes bylo několik dětí nemocno. Sestra vstala tedy rychle, donesla svůj sáček s léky a poručila jednomu ze starších děvčat, aby venku rozdělala malý oheň. Děvče uposlechlo a hledá rošť. Tento rošť jest vlastně staré železo, které se klade mezi dvě cihly a na to postaví se hrníčky. Avšak nezbytného tohoto kousku železa nebylo lze naléztí. Obličeji sestry, jinak vždycky přívětivý se zachmuřil. »Kdo pak,« tážala se přísně »vzal železo z obvyklého místa, kdo pak si s ním hrál? Nyní nemohu vařiti čaj, železo se musí naléztí!«

Jak pochmurno a smutno bylo dnes! Sluníčko nesvitilo, ale schovalo se za husté mraky, bylo chladno a aby míra zlého byla dovršena, mluvila i bílá maticka tak přísně. Jak by přišel nyní vhod aspoň šálek teplého čaje! Ale železo zmizelo a nikde ho nebylo lze naléztí. Děti zhlížely pochmurně a želely ztráty železa tak důležitého. Přemýšlejíce, kam se asi podělo, stály pohromadě, kdežto sestra Dionysia všechny kouty důkladně prohlížela.

Však co to? Najednou zazněl tklivý jakýsi zpěv, vycházející z mnohých hrdel dětských. Sestra překvapena nechala hledání a podívala se okénkem ven a co viděla? Zástup dětí její péči svěřených konal pěkně seřaděný průvod na počest sv. Antonína. »Svatý Antoníne ukaž nám ztracené železo,« zpívaly děti a důvěrně k nebi pohlížely. Potom starší z nich se rozběhly a začaly zase železo hledati. Na jejich tvářích bylo viděti pevnou naději, že ztracenou věc naleznou. Jak by také mohlo jinak býti, když dobrý svatý Antonín je jistě vyslyšel!

Když však všechny kouty byly prohledány a železo se přece neobjevovalo, tu stály zase hodnou chvíli pohromadě, nevědouce si rady. Co nyní? Sestra pozorovala děti a viděla, kterak sedmiletý Antonín je všechny svolal do chýše. »My jsme se dobře nemodlili,« pravil »pomodleme se nyní před obrazem svatého Antonína kleče.« Stalo se. Všechny poklekly a chatrčí rozléhala se z úst dětských modlitba: »O svatý Antoníne, vyslyš nás! Přines nám naše železo; naše dobrá sestra

je zarmoucená a nemůže nám žádného léku vařiti; prosíme tě tedy, vyslyš nás!«

Hluboce dojata poslouchala sestra dětskou modlitbu a přála si nyní sama z celého srdce, aby se železo našlo, aby jejich dětiinná důvěra byla odměněna. Nedlouho potom přikvapil malý Antonín mávaje vítězoslavně železem do dveří, on to byl, jenž železo po opětém hledání našel. Všechny děti tleskaly radostně rukama. »O svatý Antoníne,« volaly, »ty jsi moudrý a dobrotivý; nyní tě máme dvojnásobně rády!«

Domnívám se, že se našemu světlci úpěnlivá modlitba těchto většinou ještě malých černochů velmi líbila, neboť bylo přece jenom podivno, jak rychle se železo po modlitbě maličkých našlo. Aspoň sestra Dionysia právě v onom koutku železo třikrát hledala a nenalezla!

K BOŽSKÉMU SRDCI PÁNĚ.

ČÍM VÍC SVĚT TI BUDE LÁTI,
TÍM VÍC CHCEM TĚ MILOVATI,
SLADKÉ SRDCE JEŽÍŠE;
TYS ZA NAŠICH HŘÍCHŮ TÍŽI,
NA POTUPNÉM MŘELO KŘÍŽI! —
LÁSKU TVOU KDO VYPÍŠE?

ČÍM VÍCE JSI NENÁVIDĚN,
TÍM BLÍŽE SE K TOBĚ VINEM,
ZDROJI LÁSKY BLAŽENÉ!
AČ SVATOSTAN TVŮJ JE OHUDÝ,
PŘECE MÍRNÍ ŽAL A TRUDY,
SÍLÍ DUŠE ZNAVENÉ.

ČÍM VÍC TEBOU POHRDAJÍ,
TI, JENŽ HŘÍCH ZA SVŮJ CÍL MAJÍ,
TÍM BLÍŽE CHCEM TOBĚ STÁT;
ZA LÁSKU TI LÁSKU DÁME,
POSMĚCHU SE NELEKÁME,
TOBĚ CHCEM ŽÍT — UMÍRAT!

HROZNATA ROUBAL.

Různé zprávy.

Kropenky. Už zas straší kostelní kropenka! Jest prý velice nebezpečná, lidé, dotýkajíc se prsty svěcené vody, sdílejí velké množství nakažlivých nemocí, ve svěcené vodě v otevřených kropenkách jest na povrchu tisíce bakterií, na dně pak jedovatých mikrobů do milionů. Proto varuje se svěcené vody, utíkejte před kropenkou a abyste si zachovali zdraví, raději vůbec nechodte do kostela! Tak a podobně píše nepřátelé naši. Ale nedávno psal židovský list vídeňský »Zeit« následovně o kartách: »Usmolené karty, které ze zvyku někteří hráči ještě sliní, nesou na svém povrchu veliký počet mikroorganismů chorob plicních, krčních a kožních. Hráti osušenými kartami v učenou místnost se špinavou podlahou, sedět třeba celou noc u karet a rozčilovati se, jest věc nejneždravější a nákaza jasná.« — Budou se soudruzi a pokrokaři stejně jako kropenky báti nyní i karet?

Kam dojdeme? V B. šel učitel páté třídy večer po ulici. V tom přiběhne jakýsi kluk a hrubě naň plivne. Učitel ho poznal — téhož dne nechal ho totiž pro nějakou nezbedu po škole. Sotva druhého dne též učitel vkročil do třídy, řve kluk: »Ty chlape, já tě zabiju!« Učitel v rozčilení kluka potrestal citelně; ale brzy na to dostal obesílku od soudu, že se provinil proti paragrafům. Soudec sice osvobodil učitele, protože se chudák vymlouval, že jednal v rozčilení. Zlatá mládež — naděje vlasti — moderní škola!

Židovští studenti. V Brně jest na I. německém gymnasiu mezi 459 žáky 119 židů, na druhém mezi 279 žáky 136 židů, na I. německé reálce je ze 471 žáků 45 židů, na druhé ze 472 žáků 144 židů. V Brně jsou na I. českém gymnasiu ze 602 žáků 2 židé, na druhém mezi 227 žáky 1 žid, na české reálce je ze 479 žáků 6 židů. V Karlině jest na německé reálce ze 312 žáků 149 židů, na české mezi 445 žáky 11 židů. Ve

Lvově na německém gymnasiu ze 447 žáků 217 židů, na polském z 980 žáků 241 židů.

Katolíci v Rumunsku. V království rumunském jest v celku asi 6½ milionu obyvatelstva. Doposud jsou tam dvě biskupství katolická a sice v hlavním městě, v Bukurešti sídlí arcibiskup, jemuž jest podrobeno něco přes 50 tisíc katolíků; druhý biskup sídlí v městě Jassy a jest mu podřízeno okolo 90 tisíc katolíků. Nyní vyjednává vláda rumunská se svatou Stolicí o zřízení třetího biskupství katolického a zdá se, že bude mít vyjednávání brzy příznivý výsledek.

Katolíci v Nov. Yorku. V Novém Yorku čítá se přes čtyři miliony obyvatelstva; z nich jest přibližně dva miliony katolíků. Katolíci mají 250 kostelů. Zbudovaných skoro všeměs ze sbírek farníků. Nejnádhornější chrám je svatého Patrika; stál na 18 milionů korun a je celý z pěkného mramoru. Srovnejme: Paříž má na 3 miliony katolíkův a jen 70 kostelů; Vídeň má na 1½ milionu katolíků a 76 far a farních kostelů mimo 74 veřejných katolických kaplí; kněží jest ve Vídni 402, z nich 302 světští a sto řeholníků. Je tedy obětavost katolíků amerických přeskvelá.

Židé jako studující a professori. V poměru k obyvatelstvu studuje v Rakousku na universitách pětkrát tolik židů co křesťanů. Dle zpráv z r. 1905 bylo na universitách v Rakousku ze všech studujících 15·6% židů, na technikách 16·8, na gymnasiích 13·7, na reálkách 13·8% procent židů. Ještě horší poměry jsou mezi professorstvem. Na universitě ve Vídni jest na právnické fakultě professorů křesťanů 54, židů 16, na fakultě medicinské je 225 křesťanů, 99 židů, na filosofické 145 křesťanů, 37 židů professorů. Tyto číselce přímo křičí.

Řehořova universita v Římě. Z nejproslulejších universit v Římě a vůbec z celého křesťanského světa jest Řehořova

universita. Studuje na ní nyní 1044 bohoslovců, z nichž je 248 Italů, 173 Francouzů, 144 Němců, 119 Španělů, 104 Jihoameričané, 45 Belgičanů, 38 Angličanů, 30 Severoameričanů, 23 Rakušanů atd. V celku studují tam příslušníci 35 rozličných národů, kteří přísluší 35 rozličným řádům a společnostem a bydlí ve 24 různých římských kolejích. V celku jest nyní 2500 bohoslovců. Další znamenitá bohoslovná učeliště římská jsou: pro benediktiny u sv. Anselma, pro dominikány u svatého Tomáše, pro františkány u sv. Antonína, v Propagandě studuje mnoho jinochů z jiných dílů světa. Na universitě Řehořově jest 24 profesorů, vesměs jesuitů, z nichž jest 15 Italů, 6 Němců, 3 Francouzi. Studujících stále přibývá; roku 1869 bylo jich jen 711, r. 1871 193, r. 1880 505, r. 1905 přes tisíc. Je zaveden způsob, že bývají bohoslovci z této university na doktory povýšeni v kostele svatého Ignáta a to společně. Nedávno byla taková slavná promoce za předsednictví kardinála Martiniho, při čemž bylo promováno 97 doktorů bohosloví, 33 církevního práva a 54 filosofie.

Benediktini v Jerusalemě. V Jerusalemě stavi se na hoře Sion nový klášter benediktinský. Ač pracuje stále asi 220 dělníků, přece nebude stavba dohotovena před koncem roku 1909. Převorem tohoto nového kláštera byl jmenován P. Kornel Kriel, který býval po několik let v klášteře na Emauzích v Praze. Nyní jest v tomto klášteře 5 kněží a 4 bratři, až bude dohotoven bude tam místo pro 12 kněží a 6 bratří.

Katolický život v Betlemě. Katolíci v Betlemě považují se až doposud za nejhorlivější z celého východu, což také potvrzuje následující zpráva: Kněz tamějšího kláštera františkánského vyprávěl jistému poutníkovi, že tam každý 14 dní ohodivá na dva tisíce osob ku stolu Páně, ač čítá obec jenom devět tisíc katolíků. Zajisté příkladná horlivost. Důvod této statečnosti náboženské jest mezi jinými také ten, že žádný katolík v Betlemě neodebírá a nečte špatných novin. Šťastní Betlemčané!

Missie mezi pohany. Dle bádání jesuity P. Krose jest nyní v missiích mezi pohany okrouhle $8\frac{1}{4}$ milionů katolíků. Z nich jest v Asii 6·2, v Australii 0·17, v Africe 0·85, v Americe 0·99 milionů. Mezi nimi působí 12.305 kněží a sice v Asii 9086, v Australii 392, v Africe 1842, v Americe 985, z nich je skoro polovice domorodců. Počet klášterních sester, působících v těchto missiích jest okrouhle 30.000. Počet všech missijních stanic je 30.414 a sice v Asii 25.157, v Australii 547, v Africe 3418, v Americe 1008. Kapli a kostelů jest však o 7000 méně a sice v Asii 17.837, v Australii 553, v Africe 3418 a v Americe 928. Škol je 17.835 a sice v Asii 13.083, v Australii 498, v Africe 3392, v Americe 862, žáků jest v těchto školách 790.878 a sice v Asii 504.074, v Africe 193.813, v Australii 20.364 a v Americe 72.357. Protestanté mají ve svých missiích mezi pohany 2,246.684 vyznavačův a sice v Asii 1·5, v Africe 0·69, v Americe 0·71, v Australii 0·27 milionů. Ale žáků mají ve svých školách mnohem více nežli katolíci misijní, jich počet obnáší totiž 867.370. Nedostatek peněz jest příčinou proč jsou co do počtu škol a žáků katolíci za protestanty.

Počet dětí ve francouzských rodinách. Koncem roku 1901 bylo v celé Francii 11,315.000 rodin. Z nich bylo 1,804.720 bezdětných, 2,966.171 rodin mělo po jednom dítěti, 2,661.978 mělo po dvou dětech, 1,643.425 3, 978.392 4, 566.768 5, 327.241 6, 182.988 7, 94.729 8, 44.728 9, 20.639 10, 8305 11, 3508 12, 1437 13, 554 14, 79 15, 34 17 a 45 18 a více. Dvě matky obdržely od akademie vyznamenání. Jedna z nich měla 19, druhá 21 živých dětí.

Biskupové z řádů církevních. Řád dominikánský má nyní mezi svými členy 18 biskupů; z nich je 6 Španělů, 5 Italů, 2 Rakušané a sice Jihoslovan Zaninovič, biskup v Lessině a Němec Frühwirth, nuncius v Mnichově, z jiných národností a zemí jest po jednom příslušníku. Ze všech odvětví řádu sv. Františka jest nyní 37 biskupů, z pařížských zámořských missií 35, z Lazaristů 19.

Katolická víra v Portugalsku.

(Hlavní úmysl.)

rozný den 1. února 1908 obrátil pozornost všeho světa na Portugalsko. Téhož dne zavražděn král portugalský Don Karlos anarchisty, kteří chtěli zemi portugalskou osvobodit od tyрана, jak oni říkají. Smrt krále otrásla celou zemí, ba celou Evropou. Co stalo se jednomu, mohlo by se stát i jinému. Tak daleko se rozšířila rakovina revolucionářská. Tot dílo svobodných zednářů. Nejprve odkřesání zemi, vezmou lidu co nejdražšího, náboženství a pak mají již snadnou práci, aby dosáhli svého cíle. Tak hospodaří tito »lidumilové« ve všech zemích. Portugalsko, jaká to byla druhdy katolická země! Jak váženo sv. náboženství ode všech jak světských tak duchovních vrchností. Portugalsko přičinilo se co nejvíce o rozšíření svatého evangelia Kristova nejen doma, ale i v dalekých zemích, v Africe, v obou Indiích, v Japonsku, kamž lodě portugalské dojížděly po moři a dovážely missionáře. Odtud z Portugalska podporováni byli missionáři nejen hmotně, ale i mravně. Podnikaví Portugalci ustavičně vysílali lodě své plachtové na moře, objížděli břehy středozemního moře, odvážili se dále, objeli Afriku, přišli do Indie a objevili mnohé ostrovy v tichém moři. Radost Portugalců dosáhla stupně nejvyššího, když Kristofem Kolumbem objeven nový svět r. 1492, jeho ostrovy, na nichž vždy postaven svatý kříž, na znamení, že zabírá tuto zemi svému králi a staví ji pod ochranu samého Spasitele. Objevením Ameriky otevřeno nové pole missionářům katolickým. Bohužel, že jim velmi překáželi a škodili lidé sem se přistěhovavší a plní touhy po zlatě a pokladech nového světa.

Portugalsko vychovalo svaté apoštolské muže, kteří plni nadšení odcházeli do nově objevených zemí, aby tamním pohanům hlásali Ježíše Ukřížovaného. Připomínáme jen velikého apoštola Indie sv. Františka Xaverského.

Tato země nyní zkažena nepřátelským tiskem, od Krista odtržena, církev katolická odcizena, celá rozechvěna jako sopka, chystající se vychrlít oheň, síru a kamení a zničit vše, co na blízku je. Také jest v Portugalsku veliký nedostatek kněží; kláštery jsou zrušeny; ale nicméně nechybí zde ani obhájci církve a zájmů Kristových. A těmto chceme jíti na pomoc modlitbou, aby pravda svatá zvítězila nade lží a církev svatá nad nepřáteli, by země portugalská zase stala se zemí katolickou, věrnou dcerou sv. církve Kristovy.

Škoda by bylo země té, kdyby pod jařmem zednářů hynula. Zde třeba hledati počátek krásné pobožnosti a úcty ke svátostnému Ježíši, kterážto pobožnost

nyní již všude se koná s takovou vroucností jak od kněží, tak od věřících. Kéž by úcta k nejsvětější Svátosti co nejvíce se zakotvila do srdcí lidu věřícího i kněží z doby naší tak pohnuté, kdy nevěra o to usiluje, aby nás zbavila naděje naší. Ke svatostánku se utíkejme, zde prosíme a vyslyší nás Pán, jenž nás všechny k sobě zve. — V Portugalsku začala též krásná pobožnost ke cti svatých pěti ran Kristových. Jak krásná to pobožnost, uvádějíc nám na paměť bolestné umučení Spasitele našeho, ale i jeho oslavení, i jeho láskyplné Srdce, které nám kopím vojina otevřeno bylo. — Zde v Portugalsku prý položen základ k účtě nejsvětějšího Srdce Páně, kterážto úcta nyní po všem světě katolickém tak rozšířena a oblíbena je. — Z těchto pobožností již můžeme soudit, jaký dobrý duch dříve vanul v Portugalsku, jak zbožný musel býti lid veden jsa horlivým kněžstvem. A dnes? Vše sbořeno! Ni památky po tom všem. Dílo zednářů dokonáno, koruna nasazena dílu ďáblou vraždou krále Karla. Modleme se, prosíme nejsvětější Srdce Páně, aby se smilovalo nad touto zemí, by překažen vliv zednářův, aby lid opět vrátil se k víře otců svých, by opět církev katolická kvetla tu jako druhdy. Kéž by se světlo svaté víry, které se z Portugalska šířilo do dalekých krajín zámořských, kéž by nyní v zemi samé zazářilo, by lid poznal blud a vrátil se zase k Pánu Bohu a sloužil jemu věrně. Kéž vzbudí božské Srdce Páně nadšení, horlivé kněze a vede je jako vůdce lidu nyní svedeného. Kéž zase chrámy naplní se věřícím lidem a vůně kadidla ať jest obrazem vroucné pobožnosti. Kéž opět vykvetou na půdě církevní kláštery, sídla zbožnosti, vědy a umění. Modleme se za obrození Portugalska a za oživení svaté víry katolické v této nešťastné zemi.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za upevnění katolické víry v Portugalsku a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Horlivě podporovat katolickou víru.

Úmysl v únoru: Posvátné obřady.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIII.

Vychází počátkem každého měsíce.

ÚNOR 1909.

»Aj postaven je tento (Ježíš) k pádu a k povstání mnohých v Izraeli a za znamení, jemuž bude odpíráno, a svou vlastní duši pronikne meč, aby zjevená byla mnohých srdcí smýšlení.« (Luk. 2, 34.)

Doba vášně a lásky.

Dnes hučí bouře ...
nevěra se šíří,
mnozí se jako
slabé třtiny klátí,
nechtějí k Tobě —
hrůza — Pane náš, se znáti,
raději život
rozkošnický hýří ...

Tvá slova, Kriste,
nauka a činy
znějí jim cize,
jejich pýchu raní:
vděčnosti, Tobě —
hrubé zneuznání! —
Ten bůžek toho,
jiného zas jiný

života cestou
svádí, láká, klame;
všecko jim bohem
bez pravého Boha,
k záhubě slepě
nevěrecká noha
pospíchá, dobro
šlape, deptá, láme ...

Jiní se přiznat,
k Tobě, Kriste, bojí,
falešný stud jim
v pravé cestě brání;
jiní zas námah
pro Tebe se straní — —
Ran těchto lidstva
nikdo nezahojí?

Dosud jsou mnozí,
Boží Spasiteli,
kteří Tvé Srdce
lásky plně vidí,
odhodí svůdnou
bázeň, ohled lidí,
jdou, jak jim slova
Tvoje věčná velí.

Jsou, budou vezdy!
Láska Tvá je živí!
Dnes je duch lásky,
útrpnosti k bídným!
Hledíme na svět
okem nezávidným,
nezmohou všech nás
svůdci světa lživí!

Božské Tvé Srdce
mluví láskou silnou,
před Tebou kleká
věrný zástup stále!
Život svůj dáme
za Tě, svého Krále,
Tvou církev známe
svatou, neomylnou!

Ať se běs množí,
kat ať zase hrozí,
Tvých dítek, Kriste,
věrných neodstraší!
Požehnej, Pane,
žehnej práci naší — —
skládáme znovu,
moderní vás boží!

Jos. Al. Vlastimil-Římský.

Aj postaven je tento k pádu a k povstání mnohým v Israeli.

Nypravování svatých evangelistů týkající se narození Pána Ježíše a jeho mládí je tak miloučké, tak prosté, a přece tak dojmavé; jeden obraz po druhém staví se nám na oči; tu zvěstování Panny Marie, tu sen svatého Josefa, tu zase putování obou do Betlema, tu klanění se pastýřů božskému dítěti a příchod mudrcův od Východu, tu obětování Ježíška v chrámě, tu útek do Egypta a pobyt 12letého Ježíše v chrámě. Dnes zachytíme v mysli jeden z obrazů těch, a sice obětování nově-narozeného Spasitele v chrámě jerusalemském, neboť na toto nás dnešní slavnost upomíná.

Maria a Josef opouštějí chudícký příbytek svůj v Betlemě, kde tolik radosti byli zažili, opouštějí jej nesouce maličké novorozeně v náručí svém, aby v ne-dalekém Jerusalemě vykonali povinnost náboženskou a obětovali synáčka Bohu a matka aby podrobila se obřadu očisťování, předepsaného zákonem Mojžišovým. Již jsou v Jerusalemě, městě velikém a hlučném s nádhernými budovami, avšak nic nepoutá jejich pozornost, nezastavují se, nýbrž rovnou spěchají do chrámu vykonat pobožnost svou. Josef drží v ruce oběť pokornou, kterou Maria-matka odevzdati má knězi, oběť chudých, dvě hrdliček, nese také pět malých penízů, kterými má dle zákona vykoupen býti prvorozenec.

A hle, právě když vystupují po schodech chrámových, kráčí s nimi stařeček, stojící již takřka nad hrobem,

jemuž však Duch svatý zjevil, že nezemře dříve, až oči uvidí Spasitele světa. Byl to Simeon, světec, neboť **svaté** evangelium dává mu to vysvědčení, nazývajíce jej »spravedlivým a bohabojným a že Duch svatý byl v něm«.

I spěchá zároveň do chrámu, puzen jsa Duchem svatým. A nastojte, sotva že zočí dítěátko v náručí Mariině, již světlem vnitřním osvícen jsa, poznává v něm toužebně očekávaného Messiáše, i padá před ním na kolena a klaní se božskému dítěti. Josef se diví, co se to děje, avšak Maria-matka cítí totéž co Simeon a podává mu dítěátko, aby se s ním potěšil. A Simeon přijímá je s úctou a láskou a pozvedaje oči své k nebesům, volá a modlí se: »Nyní propustíš, o Pane, služebníka svého v pokoji, neboť viděly oči mé spasení tvé, které jsi připravil před obličejem všech lidí.«

V tom však z vnuknutí Ducha sv. zvažněl, hlas jeho se třese, smutek pokrývá tvář jeho, neboť vidí do budoucnosti, vidí vše, co očekává zlého dítě toto a matku jeho a prorokuje jim mučednictví, řka: »Aj postaven je tento k pádu a k povstání mnohých v Israeli, a za znamení, jemuž bude odpíráno, a tou vlastní duší pronikne meč, aby zjevena byla mnohých srdcí smýšlení.« (Luk. 2, 34.) Jak smutné a věru jak hrozné je toto proroctví! K srdci matky míří tato slova, o jak je musila zraniti! Neboť co chtěl Simeon slovy těmi říci? Viz, matko, dítě toto, syna svého, jež zajisté miluješ a ctíš, neboť víš jako já, kým jest; věz však, že tento Bůh, jež

člověkem se stal, aby všechny lidi spasil, běda! nespasí všechny, ba mnohým bude k pádu, neboť se mnozí nad ním pohorší, zatvrdí ve hříchu a tak zahynou! Hrozné je to věru prorocství, vyplnilo se však a vyplňuje až posud do slova, neboť převrácenost lidského rozumu a srdce dovedla zmařit i nejšlechetnější úmysly Spasitelovy.

Simeon však nebyl ani první, který do této smutné budoucnosti nazíral; již prorok Isaiáš prorokoval o Spasiteli podobně, říká: »A bude (totiž Messiáš) kamenem urážky a skalou pádu dvěma domům israelským; osídlem a pádem obyvatelům jerusalemským. I urazí se z nich mnozí o ten kámen a padnou a potření budou.« (Isr. 8, 14, 15.)

Svatý Pavel zřejmě nám dokazuje, kterak se prorocství toto vyplnilo za doby jeho, neboť píše v listě svém k Římanům takto: »Pohané, kteří nenásledovali spravedlnosti, dosáhli spravedlnosti, spravedlnosti pak té, kteráž je z víry, Israel však následovav zákonu spravedlnosti, k zákonu spravedlnosti nepřišel, a proč i že ne z víry, ale jako ze skutků, zavádili zajisté o kámen urážky.« (Cheť pak apoštol slovy těmito řící: Židé nechtěli přijati Ježíše jako Spasitele, zavrhlí spasení, které jim podával, pohrdli jim a zahynuli. Vina jejich byla tím větší, že užívali špatné prostředků spasitelných, které jim víra podávala. A tak se stal Kristus Pán pro ně příčinou pádu, neboť byli zatvrdeli v srdcích svých a zaslepení v rozumu svém, nechtějíce přes všechny důkazy a zázraky jej za Spasitele a Messiáše uznati. Ano, oni šli dále a nemohli Kristu Pánu odpustiti jeho svatost, jeho dobrotu, jeho všemohoucnost, jeho ctnosti a přiznati lidu, kterou měl, to vše bouřilo je a štválo k nepřátelství a k závistí, která se vyvrcholila v odsouzení a ukřižování Páně. Nechtěli se dáti milosrdenstvím Božím ospravedlniti a posvětití,

a proto byli jím zatraceni. Tak soudil apoštol o židech; co by soudil dnes o křesťanech mnohých? Zdaž by soud jeho nevyzněl ještě přísněji? Bohu budiž žalováno, že Kristus Pán mnohým, a to velice mnohým křesťanům za dob našich bývá k pádu, k pohoršení, neboť jest jméno a učení jeho znamením, kterému bývá odpiráno. Kristus Pán potkával se s odporem mnohých, dokud na zemi žil, a odpor proti němu nikdy neustal, neboť ďábel nepřestane brojiti proti Kristu pomazanému Páně a nepřestane tudíž ani lidi proti němu popouzeti až do skonání světa, kdy načisto potřen bude. Vzpomeňme si jen na ty farizeje a zákonníky, na ty velekněze židovské, kterak se vždy a vsudy stavěli Kristu Pánu na odpor. Učení jeho jim bylo na posměch, prostnost a pokora jeho na pohoršení, láska k hříšníkům na pohrdání, zázraky jeho vysvětlovali proti všemu rozumu mocí belzebuba, láska a přichylnost lidu k Pánu je dráždila, slovem ničím se jim nezavděčil, ve všem jemu odporovali a věrně jeho od něho odvrátiti se snažili. A jaké to byly prostředky, jichž v boji tomto proti Pánu našemu užívali. Velice nekalé. Pomluva, na cti utrhaní, pohana, vinění z hříchu, rouhání se, neposlušnosti zákona, to vše bylo jim vítanou zbraní proti Ježíšovi.

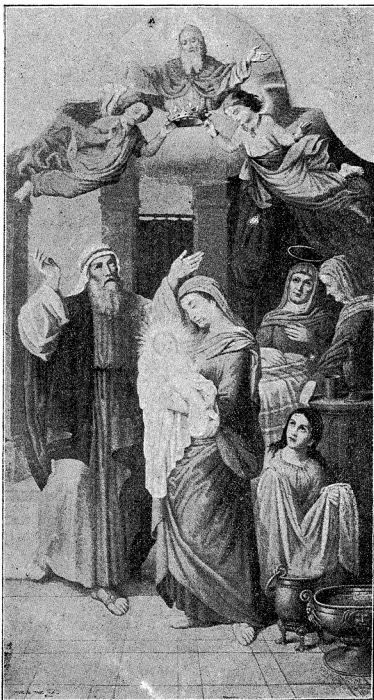
A za dob našich není lépe! Kristus žije a působí v církvi své na spásu lidstva, všechny volá, všechny láskou objíímá, všem milosti své dáti chce, všechny duše uvéstí chce do nebe, a přece, jak mnozí vzpírají se této laskavosti Spasitelově! Jako byl kříž Páně dle slov sv. Pavla tehdy židům »pohoršením a pohanům bláznovstvím«, tak i za našich dob náboženství jeho — křížem vyznačené — mnohým křesťanům jest pohoršením i bláznovstvím.

Učení naší svaté víry prohlašují za klam a mam, neboť prý se nesrovnává

s výsledky vědy lidské, přý omezuje člověka, ohlupuje jej, okrádá o jeho samostatnost a svobodu, činí nešťastným a nespokojeným, poukazujíc na tresty věčné; zázrakům Krista Pána se posmívají a upírají je, ač jsou tak dokázané a utvrzené, jako málo který děj v minulosti; upírají Kristu Pánu božství, srovnávajíce jej s lidmi obyčejnými, byť vyššího stupně, ba pokročili i tam již mnozí, že Krista vůbec upírají, jakoby nikdy byl nežil a jakoby svatá evangelia o něm byly jen smýšlenky.

Brojice proti Kristu, brojí i proti nejsvětější matce Panně Marii. Až srdce usedá, když slyšíme nebo čteme ty urážky, jichž se od zpronevěřelých křesťanů dostává přecisté Matce Páně. Je to věru hrubost a surovost nejvyššího stupně již, sápati se neurvalým způsobem na tu, kterou Bůh sám tak vyznamenal, a která lidstvu na věky zůstává netoliko překrásným vzorem všech bohumilých ctností, nýbrž i plná jest lásky a dobroty ke všem jako milující matka. Zášť, která u jistých lidí panuje proti Kristu, vylévá se hojným proudem i proti jeho svatým svátostem, pramenům to jeho milosti a milosrdenství, a to zejména proti třem: svátosti pokání a s ní spojené svaté zpovědi, svátosti stavu manželského a nejsv. Svátosti oltářní. Co tu pomluv, co tu pohany už se nakydalo na tyto svaté zdroje, skrze něž proudí milost získaná nám smrtí Spasitelovou na kříži! Kajícnost a lítost nad hříchy má být odstraněna, smíření s Bohem přetrženo, spojení s nejsvětějším Spasitelem zne-možněno a kořen křesťanské společnosti,

manželství nerozlučitelné, má být zne-svěceno a učiněno podobným každé občanské smlouvě, která se dá obapólným svolením lehce zrušiti. A jelikož církev katolická jest z ustanovení Kristova na

místě něho učitelkou lidstva v oboru nábožensko-mravním, jelikož do její rukou vložil Spasitel pastýřskou péči o nesmrtelné duše a dal jí moc královskou nade všemi, kdož se k němu přiznávají, proto obrací se všechna zloba i proti

církvi katolické a jejím zástupcům sv. Otcí, biskupům a kněžím, aby zničena byla jejich mravní moc a vážnost u lidu, a tak zkaženo bylo všechno jejich působení, kde ovšem církev ve jménu Kristově nemůže působiti, kde se jejího hlasu nedbá, kde se prostředků spásitelských, které ona z moci a lásky Boží podává, neužívá, tam ovšem dveře otevřeny jsou do kořán působení ďáblu, tam zkažená a převrácená vůle lidská panuje, tam hřích se rozlézá a ctnost mizí, tam jest ráj pro všechny nepřátele Boží.

A takový ráj chtějí nepřátelé Kristovi zavést na světě. Proto užívají všech sebehorších a nemravnějších prostředků, aby jen cíle svého došli. Vyličují církev jako tyrana lidstva, všechny smyšlené špatnosti připisují kněžstvu, poklesky jednotlivce připočítávají celému stavu, a tak vyhlásují klerikalismus, t. j. církev a svaté naše náboženství za největšího nepřítelů lidstva, proti němuž se musí bojovati tak dlouho až padne. Tak odpirá se nyní znamení Kristově na všech stranách, a ani nejposlednější vesnička není ušetřena těchto nástrah, neboť vždy se najde jeden nebo více zaslepenců, kteří sedají nepřítelům kříže na lep a brojí proti vlastní matce své — církvi katolické.

A kdo jsou tito nepřátelé kříže Kristova? Jsou to titíž, o nichž prorokoval Simeon, že jim bude Kristus k pádu, jsou to v první řadě bohatí židé a s nimi spojení nevěrci — zednáři. Ne od pohanů musí nyní církev trpěti, nýbrž od židův a s nimi spřežených také »katolíků«, v srdci odpadlých a zpronevěřelých křesťanů. Židovstvo si zůstalo povzdystejným. Čekalo messiáše, ale ne toho, kterého jim poslal Bůh, který duše osvobodil a člověka ušlechtil a dal mu prostředky k poctivému a čistému životu na zemi a k spáse na nebi, takového nechtěli a nechtějí. Jim šlo a jde o moc, o panství

na zemi, o bohatství a požitky, proto vzbouřili se proti chudému a pokornému Ježíši, a žádali si, aby učinil je pány na zemi a zbavil jha Římanův. A že to neučinil, povrhli jím a vším, co v ohledu duchovním jim podával. A tak je to posud. Kříž Kristův byl jim pohoršením a jest až posud. Panství nad národy, ujařmení jejich pod moc svou, toť kýžený cíl spojenců židovstva a zednářstva, a proto církev katolická, hlásající Boha, hlásající nebe a peklo, hlásající rovnost lidí před Bohem, musí býti udolána a zničena.

A za dob našich rozpoutal se boj proti církvi na všech stranách. V novinách, knihách, schůzích, spolcích, na divadlech se brojí proti Kristu a církvi, odevšad letí na ni střely; vzdělanci myslí, že již všechnu vědu mají v hrsti a Boha nepotřebují, mládež se kazí, okrádá o víru i ctnost, věřící a zbožní katolíci vydávají se v posměch a pohanu. Tak plní se i nyní proroctví Simeonovo do slova. A jaký je toho výsledek? Že lidstvo odvrácené od Krista Pána hyne, hyne mravně, zločiny se množí, káznice a trestnice se staví, ba již i pro děti se pomýšlí na ústavy kárné; poctivost mizí, svornosti není, není lásky a spravedlnosti, jeden povstává proti druhému a jeden národ brojí proti druhému; všeobecná nespokojenost, bída, spušťení, to jest ovoce boje proti Kristu. Ovšem, nemůže to jinak býti.

Štěstí lidstva jest jako mohutná budova, která pevný základ mítí musí. A tímto základem jest jen Kristus, neboť není jiného jména pod sluncem dáno lidem, v němž by spasení byli, leč jméno jednorozeného Syna Božího! Kristus jest v té budově uhelným kamenem, který vyvrátí-li se, celá budova se sítí. Jest oním kamenem, o němž praví sám Kristus v evangeliu sv. Lukáše, kap. 20, 8, řka: »Kámen, kterýž zavrhl stavitel,

ten učiněn jest kamenem uhelným. Každý, kdo na ten kámen padne, rozrazí se, a na kohož pak byl onen padl, potřel jej.« Židé slyšice to, dobře tomu rozuměli, že brojice proti Kristu, sami sebe zahubi, proto se sáпали sami, aby jej lapili, ale pro strach před lidem se zdrželi. Vědí to dobře i nepřátelé nynější, ale zloba a zášť jejich jest větší a mocnější nežli rozvaha. A těmito zavilými, nerozumnými nepřáteli kříže Kristova dávají se bohužel i u nás mnozí sváděti, šaliti a klamati, že staví se na jejich stranu proti církvi a náboženství svému. O těch platí slovo Kristovo na kříži: »Otče, odpust jim, neboť nevědí co činí.« Ty musíme poučovati, jako nemocné láskou hojiti a za ně o osvicení jejich Duchem svatým se modliti, aby nezahynuli s těmi, kteří pro zatvrzelost svou určení jsou k pádu a trestu. S těmito pak žádného styku nemějme podle slov sv. Pisma: »Jaké společenství jest Krista s Belialem?« (t. j. satanem — odpůrcem). Jako oheň nedá se nikdy sloučiti s vodou, tak i ne víra s nevěrou, a sice zatvrzelou, která se poučiti a přesvědčiti nedá ze zlé a převrácené vůle.

Urputných nepřátel Kristových se varujeme, na schůze jejich nechodíme, noviny, listy, knihy jejich nekupujeme a nečteme, a zvláště mládež naši před nimi chraňme, neboť na tu mají nejvíce spadeno, vědouce, že zkazí-li tu, budou mít v budoucnosti volné pole. Za to však hledme, abychom sami Krista co nejvěrněji se drželi, k církvi jeho jako k matce s láskou a poslušností lnuli, a plnice povinností své křesťanské, hojně také užívali prostředků spasitelných, svatých svátostí pokání a oltářní, aby takto náš duchovní život nadpřirozenými milostmi obdařen a posílen byl. Není dosti proti nepřátelům Kristovým a církve jeho bojovati, potřebí jest zvláště skutky víru osvědčovati a ve zbožnosti a pečlivě

spravedlnosti křesťanské dobrý příklad dávati, aby nepřátelé nám toho vytýkati nemohli, že jinak věříme a jinak žijeme.

Obrod celého našeho života se musí dít v Kristu, jak sv. Otec I. ev. X. učí a volá, jen tehdy zvítězíme, jen tehdy podpoří nás Pán pomocí a milostí svou. Proto obraťme se k druhému dílu proroctví Simeonova, ve kterém stařec tento praví, že Kristus postaven jest i »k povstání mnohým v Izraeli«. Ano, Kristem Pánem pozvednuti byli nesčíslní milionové lidí z kalu hříchu, z nízkosti světa k ctnostem a výšinám nebeským. Kristus jim byl vůdcem, jenž je vedl světlem, jenž cestu životem osvětloval, pokrmem, jenž silil je a byl jim i milostivým soudcem na věčnosti. Nebe naplnilo se svatými křesťany, jimž Spasitel postaven byl k »povstání« a země zaskvěla se v krásě bohulibých ctností vyvolených jeho, kteří k blahu lidstva žili, trpěli a pracovali. Těchto svatých vzorů našich následujeme, a i pro nás bude Kristus »k povstání« postaven. A i když pro Krista jeho víru a naše svaté povinnosti křesťanské trpěti musíme, když se i na nás, jako na Matičce Boží Marii vyplní proroctví stařečka Simeona: »A tvou vlastní duši pronikne meč,« ó tu vzpomeňme si a představme si bolestnou Pannu Marii, která ona nesla kříž za Ježíše, která trpělivě nesla bolesti pro něho v srdci svém. Co vyronila Maria slzi, co vytrpěla za nás, trpíc s Ježíšem? A přece ten největší bol ji neshroutil, srdnatě jej nesla, stála pod křížem a obětovala strašné své bolesti Bohu Otci.

Víra v Boha ji silila, láska ke Kristu, Synu, těšila — následujeme ji. Proto i nám budiž milo a sladko pro Ježíše trpěti a mečem bolesti naše srdce raniti, abychom připodobnění byli té, která Ježíši nejbliže stála, také nejvíce jej milovala, a také od něho nejvíce byla milována a oslavena. Prosme však také tuto Ro-

dičku Boží, matku Spasitelovu, aby jako matka naše byla mezi námi a s ním vždy prostřednicí mocnou a laskavou, aby vyprosila nám té milosti, bychom sami již nikdy nermoutili božské Srdce jeho, nýbrž jej jak ona věrně následovali až k patě kříže, jenž ji od Simeona byl dnes okázán.

Jako Maria tehdy slyšíc proroctví

Simeonovo v srdci, zvolala: »Staň se vůle Boží,« tak volejme i my; vůle Boží zajistě povede nás vždycky tam, kde nás Bůh chce mítí, a přispěje nám božskou pomocí svou v životě, abychom na konci jeho se Simeonem mohli klidně zvolati: »Nyní propustíš, Pane, služebníka svého v pokoji, neboť oči mé viděly spasení Tvé.«

Boh. Hendl.

Vyšel rozsevač, aby rozsíval símě své.

Rozjímání na první neděli po devátiku.

Símě je slovo Boží.

Ježíš Kristus používal k poučení svých posluchačů podobností, jímž musil každý rozumět. Jednou byl u jezera Genezaretského a když ho následoval velký zástup, promluvil k nim. Aby mu pak všichni, kteří se shromáždili na svazích hor, spadajících k roklině, v níž se rozprostírá jezero, rozuměli, sedl si do loďčky a započal výklad svůj. Snad právě někdo na blízku rozséal símě, což děje se v oněch krajinách obyčejně v měsíci listopadu, kdy započiná déšť, který tam zastupuje naši zimu a ku klíčení semena jest nezbytně potřebný. Vyšel rozsevač, aby rozsíval símě své; těmito slovy započal Ježíš svou řeč a vložil, jaký osud símě mělo.

Půda u jezera Genezaretského nepatří k nejlepším. Dobrá a úrodná jest jen blízko břehu, u vody, dále pak vystupují do výše dosti vysoké pahorky, na nichž pilní obyvatelé, pokud mohou zakládají pole; někdy jest jen něco málo půdy na skále a semeno sice vzejde, ale protože jest pod ním skála a nemá žádné vláhy, zhyne brzy žhavými paprsky slunečnými. Též tam všude roste mnoho trní a símě, kteréž do něho padne, udusi se. Užitek velký přinese jen símě, které padlo v půdu dobrou a kterého pak se lidé ujmou dále je vzdělávající a pěstí. Ježíš sám vložil podobnost říka: símě je slovo Boží.

Tělo lidské potřebuje, aby rostlo, mohutnělo a na životě se uchovalo neu-

stálé péče, ustavičného vzdělání, ošetřování, jinak by člověk bídne zahynul. Podobně potřebuje každé zvíře, každá rostlinka, mají-li se udržeti na životě, někoho, kdo by se jich ujal a starostlivě o ně pečoval. Co by pomohl život nemluvněti, kdyby se nikdo nad ním nesmíloval? Podobně jest i se životem naší duše, »ne samým chlebem živ je člověk, ale každým slovem, kteréž vychází z úst Božích« (Mat. 4, 4). Potravou duši naší nezbytně potřebnou je slovo Boží; proto vštěpuje je nemluvněti starostlivá matka, učíc je modlitbě a jiným základním pravdám naší svaté víry, které přístupny a přiměřeny jsou věku dětskému. Dorůstá-li dítě, pokračuje ve vyučování škola a kněz, který vysvětluje a učí katechismu. Pro dospělé má býti doplněním v tomto pro každého nezbytně potřebném odvětví, kázání, křesťanská cvičení, dobrá četba, zkrátka slovo Boží v té či jiné formě, proto založil Kristus ve své církvi úřad učitelský. Bohužel nepřinese každé símě užítka a podobně i slovo Boží nemá u každého člověka kýženého úspěchu. Ježíš Kristus rozeznává čtverý druh, trojiho se máme varovati a ke čtvrtému přináležeti.

Símě na cestě.

»Jedno semeno padlo na cestu a pošlapáno a ptáci nebesí sezobali je,« což znamená dle výkladu samého Spasitele: »Jsou ti, kteří slyší sice slovo Boží, ale potom přichází ďábel a vymíná

je z jejich srdce, aby věrice nebyli spaseni.« Jsou bohužel katolíci, kteří se pranic nestarají o slovo Boží, ač měli by často příležitost slyšeti je, přece je zúmyslně zanedbávají, anebo jsou-li přece přítomni, je tam jen jejich tělo, myšlenkami jsou docela někde jinde. Jsou to ti, ku kterým až doposud Kristus volá: »Kolikráte chtěl jsem shromáždit syny tvé, jako slepice shromáždí pod křídla kuřátka svá a nechtěl jsi« (Mat. 23, 37). Takoví jsou jiným k pohoršení, často jiné jen vytrhují z pobožnosti. Zeptáme-li se jich, proč nechodívali na kázání, mají snad všelijaké výmluvy, jako na příklad: My dávno známe, co kněz káže, není potřebí, abychom posloucháním mařili darmo čas. A podivno, mají-li lidé tito zastati se svatě víry, vysvětliti něco někomu, vyvrátiti nějakou námitku, nedovedou toho; ba dají-li se sami do rozhovoru o naší svatě víře, o obřadech církevních, slyšíme z jejich úst takové výroky, že dokazují jejich velikou nevědomost a neznalost. Jiní řeknou: »Káže se něco tak všedního a obyčejného, stále se totéž opakuje, již se nám protiví neustále totéž slyšeti. A titíž lidé po celý rok, ba po celý život svůj každý den pojídají chléb a nikdy se jim nezmrzí a nepřejí. Není liž slovo Boží pokrmem duše naší? Pořád se káže, co jsme již dávno slyšeli; a podivno, ač to tak často, nestěslněkrát slyšeli, ještě to nepřešlo v jejich srdce a ledví, a doposud toho nekonají. Svatý Jan evangelista dočkal se požeňnaného věku devadesáti let a když již nemohl mnoho mluvit, tož opakoval místo kázání stále slova: »Děťátka, milujte se!« Když mu to vytýkali a žádali, aby přece zase jednou kázal něco jiného, odpověděl: »Jest přikázání Boží, abychom se vespolek milovali, a kdo je zachovává, dosti činí.«

Nikdo se tedy nevymlouvej, nevyhlédávej záminky, abys nemusil jiti na kázání, aby někdy neplatilo o tobě slovo dobrého pastýře, řkoucího: »Neslyšíte mne, nevěříte mi, nebo nejste z mých ovci.« (Jan 10, 26).

Símě na skále.

»Jiné símě padlo na skálu a vzešlo uvadlo, protože nemělo vláhy, což jsou ti, kteří s radostí slyší slovo Boží a při-

jímají je, ale nemají kořenů, ježto na čas věří a v čas pokušení odstupují.« Símě, o němž se v této větě mluví, padlo na skálu, na níž bylo trochu půdy dobré, ale velmi málo, símě sice vzešlo, ale brzy uvadlo a zhynulo pro nedostatek vláhy. — U nás bývají na velkou škodu lidé, kterým se dává nepěkné přezdítko svatoušeků, modlářů, jsou to lidé, kteří na oko se stavějí, jako by byli největší horlivci ve věcech spásy své duše, a zatím jsou to vlci, oblečení v beráncí kůži. Jsou titíž, o nichž již Ježíš Kristus pravil, že chodívali do kostela, ale tam si stoupnou na takové místo, aby je viděl a pak zní jejich modlitba: »Děkuji Ti Bože, že nejsem jako jiní lidé, dráči, nespravedliví, cizoložníci, jakož i tento publikán« (Luk. 18, 11).

Lidé tito přijdou sice na kázání, ale ne s úmyslem, aby něco získali pro spásu své vlastní duše; slyší, o čem mluví kazatel, ale nepodrží slov a naučení jeho pro sebe, nýbrž jako štědrí rozdávající, hned přidělují, komu co patřilo. Ó to jest výborná myšlenka, řeknou si, to pravil kazatel o tom tam, jemu to patří. Když se pak dále mluví, hned zase vědí, komu to platilo a takovým způsobem rozdělují celé kázání, až pro ně nezbude pranic. Jiní z tohoto druhu, rádi poslouchají slovo Boží, jsou jím rozohnění, nadšeni, ale trvá to jen chvilku. Při příštím kázání, u něhož jsou přítomni, opakuje se totéž. Třeba se i rozplačou, prolévají hořké slzy, ale vše nadarmo, dělají totéž při každém kázání, pro svou duši nemají žádného užítku. Kéž by si tito lidé lépe povšimli slov sv. Jakuba: »Buďtež pak činitelé slova a ne toliko posluchači, oklamající sami sebe. Nebo jestli kdo posluchač slova a ne činitel, ten přirovnán bude muži spatřujícímu svůj obličej v zrcadle; i vzhledl se a odešel a hned zapomenul, jaký by byl« (I, 22—24).

Símě mezi trním.

»Jiné símě padlo mezi trní a trní spoluzrostlé udušilo je. Což jsou ti, kteří slyšeli, ale po pečování o zboží a rozkoších života jdouce, bývají udušeni a nepřinášejí užítku.« Kdo chce mít užitek ze slova Božího musí se dle těchto slov Kristových varovati hlavně,

před třemi trny, které jsou péče o věci pozemské, bohatství a rozkoše. Kdo se příliš stará o věci světa tohoto, často, skoro obyčejně zapomíná při tom na svou nesmrtelnou duši. Takový stará se více o věci vedlejší a zapomíná na hlavní účel svého bytí. Proto napomíná nás Kristus: »Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a toto všechno

cení. Kořen zajisté všeho zlého je žádostivost (peněz, či lakomství), již někteří puzeni pobloudili od víry a uvedli se v bolesti mnohé« (I. k Tim. 6, 9—10). Velkým nepřítelem slova Božího jest konečně rozkošnictví, neboť v srdci, které jest naplněno nezřízenými žádostmi, myšlenkami, nemůže se uhostiti duch Boží; ďábel a Bůh nemohou zároveň sídliti

bude vám přidáno« (Mat. 6, 33). Svatý Pavel napomíná: »O nic nebuďte příliš pečliví, ale ve všeliké modlitbě a prosbě, s důků činěním, známy buďte žádosti vaše Bohu« (k Filip. 4, 6), to jest přednášejte žádosti Bohu bez přílišné pečlivosti. Též bohatství udušuje slovo Boží, protože ti, »kteří chtějí zbohatnouti, upadají v pokušení a v osidla ďáblova a v žádosti mnohé neužitečné i škodlivé, kteréž pohřbívají lidi v zahynutí a zatra-

v jednom člověku. Jak mnohý byl poslouchaje kázání proniknut pevným úmyslem polepsiti se, ale svůdce ďábel a lidé, kterých používá ďábel za svůj nástroj, svedou ho opět ku dřívějším neřestem.

Mimo tyto jmenované tři trny, které udušují vznik slova Božího, jest jich více, na příklad ze strachu před lidmi mnozí nechťejí býti považováni za dobré katolíky, bojí se, že by se jim svět vysmál; jiný bere zase na druhé samé ohledy a

zameškává před důležitou povinností víry své. Či nezabránují v dobrém: blízké příležitosti ku hříchu, zlé společnosti, špatné knihy, divání na sprosté, nečisté obrazy, četba a odbírání špatných, víře nepřátelských novin, zlé návyky? Kdo těchto a jiných podobných trnů ze svého srdce neodstraní, nikdy užitku mítí nebude, ať třeba každodenně poslouchá slovo Boží, pro množství trní, které se nashromáždilo v jeho srdci, nemůže vzrůst, ale udusí se.

Símé v zemi dobré.

Kéž by se nás předešlá tři oddělení netýkala, kéž bychom přináleželi k těm, o nichž praví dále Kristus: »Símé, kteréž padlo v zemi dobrou jsou ti, kteřížto slyšíce slovo, v srdci dobrém a výborném je chovají a užitek přinášejí v trpělivosti.« Čím je tělu nezbytná potrava, tím má býti duši slovo Boží. Jídlo silí zdravého člověka k práci, ku vzrůstu; nemocnému dává se místo jídla lék. Podobně jest i duši hříchem poskvrněné slovo Boží lékem, prostředkem, by se vzpamatovala a brzy nabyla zdraví, ku věčné spáse potřebného. Kdo rychle ji, často si může uskoditi; aby měl z jídla kýžený prospěch, musí je dobře trávit. Podobně nepomůže, poslouchá-li někdo slovo Boží jedním uchem a druhým je vypouští, ale zapotřebí, aby je u sebe podržel, o něm přemýšlel, dle něho se řídil, pak mu přinese užitek stonásobný.

O takových věrných následovnících svých praví Ježíš Kristus: »Ovce mé slyší můj hlas a já je znám a následují mne« (Jan 10, 27). »Kdo z Boha jest (to je každý přítel Boží), slyší slovo Boží« (Jan 8, 4). Kéž bychom všichni s takovým zápletem poslouchali výklad o učení Kristově, jako se starali o jeho rozšíření mnozí horliví, právě apoštolští kněží.

Ve Švédsku byla násilně provedena reformace, mnozí byli hrozbami úřadů donuceni odpadnouti od svaté víry katolické. Někteří zůstali sice tajně katolíky, ale byl to zločin, který stát trestal smrtí. V době, kdy král švédský Gustav Adolf plnil a válčil v Německu, vypravil se do Švédska kněz jesuita P. Jind. Schacht.

Již dávno se k tomu připravoval a aby došel cíle a nevbudil nikde podezření, vyučil se řemeslu drátařskému. Převlečen za drátaře došel do Švédska; s pomocí Boží si rychle osvojil tolik z řecí, že mohl kromě řemesla tajně pátrati po katolících. Chodil od vesnice k vesnici, od samoty k samotě, od města k městu a podařilo se mu najiti několik věrných víře katolické. V městě Upsale poznal radního Anthelia, v jehož domě, aby to nebylo nápadno, převzal službu domovníka. Ve dne dělal práce svého oboru a v noci přišli katolíci, jimž kázal horlivě, sloužil mši svatou a přísluhoval svatými svátostmi. Obec jeho vzrůstala, ale vplížil se zrádce, který vše úřadům prozradil. Již příští noci vnikla policie do domu, zatkla pána domu Anthelia, jeho pisáře a jednoho mladíka, jakož i domovníka, jesuitu. Tento jsa cizozemec byl dopraven na hranice švédské a ostatní tři byli odpraveni.

Závěrek.

Chceme-li, aby přineslo nám užitek poslouchání slova Božího, poslouchajme je rádi; s radostí spěchejme do kostela, přijďme včas, střežme se přijiti pozdě. Naslouchajme pozorně; co slyšíme, ukládejme do srdce svého, uvažujme o slyšeném. Nemysleme, že kazatel má na mysli ty či jiné, ale vykládejme si slova jeho ku prospěchu naší duše. Májme dobrou vůli, že říditi se budem dle toho co jsme slyšeli, budme dle napomenutí svatého Jakuba »činitelé slova Božího a ne toliko posluchači« (1, 22). Nic nepomůže vzdělává-li někdo dobře své pole, stará-li se o ně, nýbrž aby práce jeho přinesla kýžený užitek jest potřebí, aby jí Bůh požeňnal, aby dal v příhodný čas déšť, vítr, slunce, rosu. Podobně prosme Boha, by nám dal ku poslouchání slova² Božího a ku vykonání slyšeného své svaté požeňnaní. Když ukončí kněz kázání slovem Amen, neřekjeme: »Již jest konec, nyní můžeme již odejiti,« ale myslíme si: Nyní se staniz, čemu jsme se dnes přiučili, Bůh nám dej sílu, abychom úmysl tento též provedli a uskutečnili.

Jg. Zháňd.

Svatý Matěj, apoštol († 64).

Svátek tohoto svatého apoštola připomíná nám tak mnohý závažný děj z dob církve prvotní. Upomíná nás především na černou zradu Jidášovu a zbabělý jeho skon, čímž se nehodný tento apoštol, jež Kristus Pán tolikrát byl napomínal, sám z počtu dvanácti apoštolů vyloučil. Proto bylo nutno počet sboru apoštolského doplniti. A tu zase připadá nám na mysl výjev, v němž vidíme Petra ponejprve vykonávati nejvyšší úřad v církvi, svěřený mu zakladatelem Kristem Ježíšem. Když se totiž,

jak nám kniha Skutkův apoštolských vypravuje, apoštolé navrátili s hory Olivetské po nanebevstoupení Páně do Jerusalema, uchýlili se všichni i s Marií, matkou Páně, do večeradla, kde chtěli očekávati příští Ducha svatého, jakž jim byl Kristus Pán, louče se s nimi, přikázal. Také učedníci, mezi nimiž byl i Matěj, se tam sešli, a všickni trvali jednomyslně na modlitbách.

V těch dnech pak povstal Petr uprostřed bratří (byl pak zástup lidí spolu okolo sta a dvaceti) a řekl: »Muži, bratři, musí se naplniti Pismo, kteréž předpověděl Duch svatý skrze ústa Davidova o Jidášovi, jenž byl vůdce těch, kteří jali Ježíše: jenž byl přičten k nám a došel podílu posluhování tohoto (t. j. úča te.ství v apoštolském úřadě). A ten zajisté obdržel pole ze mzdy nepravosti, a oběsiv se, rozpukl se na dvě, i vykydla se všechna střeva jeho. A známo jest to učiněno všechněm přebývajícím v Jerusalemě, tak že jest nazváno pole to, jazykem jejich, „Hakeldama“, to jest „pole krve“. Nebo psáno jest v knihách žalmů: Budiz přibýtek jejich pustý, a nebud, kdo by přebýval v něm, a: biskupství jeho vezmi jiný.« (Skutk. apošt. 1, 16.)

Když byl tedy Petr uvedl vyloučení

Jidášovo, navrhl, aby na místě Jidáše nový apoštol zvolen byl, a sice z těch mužů, kteří Ježíše znali, s nim za života jeho se stýkali a také vzkříšení jeho potvrditi mohli. I byli postaveni dva z učedníků, a sice Josef, který slul také Barsabáš, a Matěj. A všickni modlíce se, řikali: »Ty, Pane, který znáš srdce všech, ukaž, kterého z těchto dvou jsi vyvolil, aby přijal místo posluhování tohoto a apoštolství, z něhož jest vypadl Jidáš, aby odesel na místo své.« I dal jim Petrosy, a padl los na Matěje a přičten jest k jedenácti apoštolům. (Skut. ap. 1, 23.)

Ejhle, jak důležitý, jak posvátný to byl děj! Vidíme zde shromážděné apoštoly a učedníky i s několika věřícími, jak muži tak ženami. Celá církev Páně ještě tak malická a nepatrná byla zde pospolu, a přece, jaká moc, jaký duch prožíval ji. Jsou shromážděni na místě svatém a pro ně památném, kde Spasitel při poslední večeři ustanovil

oběť nejsvětější, kde je posvětil na kněze Nového Zakona, kde po svém vzkříšení jim dal moc odpouštětí či zadržovati hříchy věřícím. Proto láska, svornost a pokoj vládly mezi nimi. S bolestí vzpomíná Petr, jako viditelná hlava této rodiny Kristovy, hříchu jednoho z nich, Jidáše, a moci svého úřadu, stará se o volbu, již by doplněn byl jejich sbor. Vznešená a veliká byla důstojnost apoštola, všichni to cítili, všichni to věděli, a přece ani jeden se sám nehlásí, ani jeden neprosí býti do sboru apoštolského přijatu! Nebyloť pychy, nebyloť ctižádosti, všecko odevzdávali do rukou Božích.

A jak to, že všichni tak poslušně Petra poslouchají, že hned činí, co on nařizuje? Ani jeden se proti tomu nevzpouzí? Zdaž to není dosti pádný důkaz jeho moci vrchnopastýřské, zdaž u těchto všech mužů nezněla ještě v uších slova, která Pán řekl k Petrovi: »Ty jsi skála,

na té skále vzdělám církev svou; pasíž ovce mé a pasíž beránky mé?« Církev celá hledí na Petra jakožto na zástupce Syna Božího s nebes poslaného, Spasitele světa a neviditelné hlavy církve.

Odtud ta poslušnost, odtud ta úcta k vůli Petrově, zde ukázala se poprvé moc Kristem založeného papežství v církvi při úkonu tak důležitém, jímž se přibíral do sboru apoštol. Ukázala se však také jednomyslnost sboru apoštolův a jejich hlavy, a Duch, kterého jim byl dal Ježíš, když dechnuv na ně pravil: »Přijměte Ducha svatého.« (Jan 20, 22.) Duch svatý řídil srdce všech přítomných.

A jak rozumně řídí Petr první volbu. Chce, aby celá církev volila a sobě zvolila biskupa, neboť byl přesvědčen, že církvi celé na tom mnoho záleží, aby pastýřové její byli svatí a bezúhonní. A jak jednoduchá, a přece jak obsažná k ději se hodící jest modlitba před volbou. Petr ji zajisté sám složil a jiným předřikával. Spoléhají na vševědoucnost Boží a spolu na lásku a péči, kterou věnuje Kristus na nebesích církvi své. Proto jej prosí, aby ukázal, koho za hodna úřadu apoštolského uznává. A poslední slova: »Z něhož jest vypadl Jidáš, aby odešel na místo své.« Jak asi hrůzou zatřásla celým shromážděním! Neboť jaké je to místo, kam Jidáš došel a kde býti měl příbytek jeho na věky? Jaká je to propast, které neuchrání služba svatá, a do které vrhá toho, jenž se opovážuje ji znesvěcovati? Tyto otázky zajisté kolovaly v hlavě všech přítomných, a zejména toho, jenž naději měl na místě Jidášově státi, učedníka Matěje. Měl jednak dobrořečiti Bohu, že jej z nezaslouženého milosrdenství vrátil do počtu apoštolů svých, jichž úkolem bylo jemu podrobiti svět, avšak zajisté také přemýšlel o těžkosti nové hodnosti a vlastní slabosti. Zajisté učinila myšlenka tato Matěje po celý život pokorným a učila jej nedůvěřovati sobě, nýbrž bdíti bedlivě, horliti vytrvale a svědomitě plniti povinnosti apoštolské. Los padl na Matěje a z učedníka se stal apoštol.

Tak vykonána první volba v nové církvi Páně, Duch svatý osvitil rozum voličů; Petr je vedl, láska a svorná mysl je silila, a proto výsledek její byl skvělý. Apoštol Matěj ukázal životem svým, že se církev v něm nezmylila.

Nevíme sice o jeho apoštolském působení mnoho, neboť se zprávy z dob prvotní církve, namnoze v bouřích válečných a pronásledováních ztratily, ale co známo jest o něm, potvrzuje, že církev dobře volila.

Ve svátek svatodušní obdržel i Matěj s ostatními apoštoly Ducha svatého a počal hned hlásati svaté evangelium, což činil až do své smrti. Když se totiž apoštolé potom rozešli po světě, aby učení Ježíšovo rozsevali mezi národy, zůstal Matěj pravděpodobně v zemi Judské. Jak o něm sv. Klement Alexandrinský vypravuje, kladl sv. Matěj v kázáních svých zvláštní důraz na sebezapírání, na krocení zlých vášní a náruživostí, jelikož jsou překážkou působení Duchu svatému v duši lidské. Hlásal, »že můžeme věci pozemských sice užívatí, avšak nesmíme k nim srdce přiložiti; že máme tělo podrobovati a krotiti a všechno mu odříci, co tělesné žádosti vzbuzuje a podněcuje; že máme všechno učiniti, aby duše skrze viru a poznání pravdy mohutněla a nad tělem panovala.« Dále učil, »že třeba jest, aby křesťan všudy bližnímu svému dobrý příklad dával a za něho se modlil.« Dobrému příkladu a modlitbě přikládal velikou moc, tak že říkával: »Hřeš-li soused věřícího, hřeší i tento,« t. j. kdybychom svému sousedovi, bližnímu vždycky jen dobrý příklad dávali v životě svém a při tom Boha za pomoc a sílu proň prosili, byl by zajisté ctnostným a uchránil by se mnohých hříchů. Vidí-li nás však náš bližní hřešiti, bude rád nás v hříších následovati, a proto jsme potom spoluvinníky na hříších jeho. Sv. Matěj zajisté pamatoval při tom na slova Páně: »Tak svitíž světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a velebili Otce na nebesích.«

Podle ústního podání byl sv. Matěj roku 64 po Kristu postaven před soud židovský proto, že z knih Mojžíšových a prorockých dovozoval, že Kristus jest pravým, zaslíbeným Messiasem a Spasitelem světa. Předseda soudu, velekněz Arienus měl při tom řeč ku shromážděným, v níž útočil na apoštoly a učedníky Páně, jakoby byli nejnebezpečnějšími lidmi, a proto také hodni trestu. Při tom také rouhal se šeredně samému Kristu Pánu. Tu povstal svatý Matěj a pravil: »Milí bratři, obviňujete mne zde ze zločinu,

ku kterému se zde před vámi rád přiznávám. Přiznávati se ku křesťanskému učení není zločinem, nýbrž cti; neboť Bůh řekl skrze proroka: „Ve dnech posledních pojmenuji své služebníky jménem jiným.“ Já věřím a vyznávám, že Ježíš Nazaretský, ježž vaši otcové zapřeli a vydali, pravým je synem Božím a téže podstaty jako Bůh Otec. To vyznávám s celým srdcem a zvěstuji vám ústy. Jsem služebníkem Krista Ježíše a zůstanu jím až do konce života mého.“

Řeč tato se ovšem židům nelíbila. Velekněz zuřil, dupal a ve zlosti volal jako kdysi Kaifáš proti Kristu: „Rouhá se Bohu a zákon žádá, aby rouhač zemřel smrtí. Necht celá obec jej kamenuje, ať jest domácí nebo cizinec.“ Učinili sice ještě některé pokusy, aby svatého apoštola odvrátili od Krista, ale marně. Proto celá rada vyřkla nad ním ortel: „Ústa tvá svědčí proti tobě, krev tvá přijdiž na hlavu tvou.“ I vyvedli jej z města ven, aby byl ukamenován. Zde ještě promluvil sv. Matěj k lidu, řka: „Bratři, proč chcete mne zabít? O jak pravdivě řekl o vás prorok: „Lačněti budou po duši spravedlivého a ztratí nevinného.“ Po té modlil se hlasitě a děkoval Bohu za milost svatě víry a za čest, že mohl pro víru trpěti a zemřít. Tu přistoupili, dle obyčeje židovského, k němu dva svědci, kteří kladouce ruce na hlavu jeho, proti němu svědčili, a sotva ti to první kameny naň hodili, zběsilá rota celé spousty kamenů naň házela, křičíc při tom, až uši zaléhaly. Na celém těle jsa do krve raněn, klesl svatý Matěj na zem a umíraje pozvedl ještě oči své k nebesům, doporučuje duši svou Spasiteli svému. Tak skonala svatý apoštol Matěj smrtí mučednickou. Svaté tělo jeho bylo od křesťanů pohřbeno. Zbožná císařovna Helena našla jeho hrob a dala svaté ostatky dovézt nejdrive do Říma, potom však přeneseny jsou do německého města Treviru, kde v chrámě jemu zasvěceném se uctívají.

Jen vůle a hlas Boží vedl svatého Matěje k úřadu apoštolskému. Kdyby tak všichni lidé, snažice si voliti stav nebo povolání životní, spoléhali na osvětlení Ducha svatého a prosili zaň, zajisté byl by každý ve stavu a povolání svém spokojen. Že pak jiné ohledy, světské,

osobní, mohdy rozhodují, že málo kdo k Bohu o pomoc při volbě této volá, proto tolik jest nespokojených lidí na světě, lidí, jimž se jejich stav a povolání protiví, a kteří proto povinnosti své jen ledabyle konají.

V životě mnohdy naskytují se okamžiky, kdy si nevíme rady, co vlastně bychom činiti měli — tu zajisté dobré jest k Bohu se obrátiti upřímným povzdechem a prosbou o vniknutí, a zajisté nebudeme zahanbeni. Slysíme-li však hlas Boží v nás, nezatrzuje srdce své, nýbrž otevře jeho vniknutí Božímu, které nás dobře povede po cestě tímto životem. Kdo však hlasu Božího neslyší, nechť si vzpomene na hrozbu Hospodinu, který praví: „Poněvadž jsem vás volala (moudrost Boží) a odpírali jste, vztáhla jsem ruku svou a nebylo kdo by pohleděl; pohrdli jste všelikou radou mou a domlouvání mého zanedbali jste; proto i já také k zahynutí vašemu smáti se budu a posmívati se budu, když přijde na vás to, čeho jste se báli.“ „Modlíme se,“ praví sv. Cyprián, „buď vůle Tvá, ne proto, aby Bůh činil co chce, nýbrž aby nám Pán pomáhal činiti to, co chce.“

Proto jeden každý z nás nepřestávej Bohu děkovati za své povolání, v němž dle vůle Boží žiješ, ale uvažuj také každý, jak povinnosti jeho plníš. Volba svatého Matěje má v nás rozněcovati touhu, abychom i my přispívali seč síly naše jsou, k posvěcování našich duchovních pastýřů, první to péči naší svaté církve. Proto, aby dosáhla církev dobrých kněží, nařídila čtvero suchých dnů (quaterember). Proto, aby zjednal služebníkům svým nejhojnějších darů Ducha svatého, tolik modliteb a tak dojemných předpisuje obřadů při svěcení na kněžství. Doporučí kněze své den co den přimluvě blahoslavené Panny Marie, prosíc: „Modli se za kněžstvo.“ Vždyť veškeré dílo církve spočívá na kněžích. Modleme se tedy a dejme se modliti za kněze církve naší. Svatá Terezie říkala svým řeholicím: „Proste Boha za dvě věci, předně, aby udělil představeným církve své zmužilou srdnatost, za druhé, aby jim pomáhal v boji a uši jejich zavíral před sireny zpívajícími. Věřte mi, není užitečnější modlitby nad tuto.“ Následujeme jejího příkladu!

Boh. Hendl.

Věčná lampa.

Nejčistší olej olivový ať donesou tobě, aby lampa stále hořela ve svatyni (Exod. 27, 20.)

Když poprvé matka má uvedla mne jako hochu malého do chrámu Páně, nevěděl jsem věru, kam bych měl oči nejprve upřít. Rozsáhlost svatyně, šířka, výška a délka. Velikost oken. Oblouk, jenž se klenul nad námi. Zástup lidu zbožného. Oltáře, kazatelna. A což teprve když zvuky varhan rozlehly se svatyní a lid sborem mohutným zazpíval, tu i mně chtělo se zpívat, ale jak, když neznal jsem textu písně. Ale proto přece jsem v duchu notoval také melodií písně. A když kněz vystoupil na kazatelnu, tut se mi zdál bytostí ne z toho, nýbrž z jiného světa. Byl bych na něm oči nechal. A to ticho, které panovalo v kostele, když k nám mluvil. A pak rozžaty na oltáři svíce a týž kněz zase v jiném rouchu s ministranty vychází ze sakristie k oltáři.

Co tam bude dělati? Chtěl jsem se matičky otázat, ale ta mne klepla přes prsty a ukázala mi, jak mám mít ruce sepjaty a pošeptala, že nesmí se zde mluvit, nýbrž jenom modlit a zpívat. Nyní modlil jsem se Otče náš, Zdrávas Maria a všechny ty modlitby, jimž mne matka doma naučila, než jsem začal navštěvovat školy.

Teprv cestou z chrámu Páně nebylo konce otázkám, které jsem matce kladl a na něž mi ochotně odpovídala. Nejdivnější však ze všeho byla mi lampa, visící před hlavním oltářem, jejíž milé světlo svítilo jako ty hvězdičky noční dobou na blankytném nebi. Lampa s tím světlem nedala mi pokoje a proto jsem se matičky doptával, proč tam ve dne hoří. A když matka dodala, že hoří dnem i nocí, tu teprve byl jsem zvědav, proč tam hoří. Právil jsem: »A což pak tam v noci někdo bývá?« »Ano,« pravila matička, »dnem i nocí bývá tam ten Pán Ježíš, o němž jsem ti vypravovala, že se z Panny Marie narodil, že musil utíkat před Herodem do Egypta, že ve dvanácti letech šel do Jerusalema, že se dal pokřtiti od Jana v řece Jordáně, že se 40 dní postil na poušti, tři léta učil a zázraky konal, na zelený

čtvrtek sloužil první mši svatou a pak o velkém pátku na kříži umřel, tři dny odpočinul v hrobě a v neděli slavně z mrtvých vstal.«

Nyní teprv byl jsem tomu rád, že jsem mohl býti s matičkou na témž místě, na němž Pán Ježíš přebývá. Ale ještě jednu otázku předložil jsem matičce. »Matičko,« pravil jsem, »já bych byl rád toho Pána Ježíše přece také vidět.« »I viděl jsi ho,« pravila matka. »Když lid přestal zpívat, když bylo v kostele ticho, tu ministrant zazvonil zvonkem, aby lidé věděli, že Pán Ježíš přijde. Pak kněz pozdvíhoval svatou hostii, v níž byl Pán Ježíš ukryt. A pak pozdvihl kněz kalich a tam také byl Pán Ježíš.« »Ale matičko, co pak jsou dva Ježíši?« »I nejsou,« odpověděla matka, »leč jest ve způsobě chleba a vína tělo a krev Pána Ježíše, tedy celý Pán Ježíš. A proto hoří lampa věčně dnem i nocí.

Čemu matka zbožná mne jako pacholika vyučovala, vykládajíc význam lampy věčné jak nejlépe uměla a věděla, o tom chci nyní i laskavě čtenáře a čtenářky »Školy Božského Srdce Páně« poučiti dle knihy, která byla vydána roku 1877 v Paderbornu a jejíž obsah čtenáře zbožného nejenom poučí, nýbrž i ve víře utvrdí a nad to i radostí a slastí naplní, že smí se zvát dítětem církve katolické, vyvolené a přechisté chotě Kristovy.

Rozkaz Hospodinův, uvedený v čele článku tohoto, dán národu israelskému a dán mu s tím úmyslem, aby světlo stále bylo udržováno ve svatyni starozákonné. Bylat svatyně starozákonná právě tak trojdielná, jako jsou chrámy naše, sestávajíc z předsíně, svatyně a svatosvatyně. Předsíní byla pro lid, svatyně pro kněze a do velesvatyně směl velekně jenom jednou za rok vkročit a to v den smíření. Také svatyně naše mají předsíní, loď chrámovou a presbytář, která mřížkou oddělena jest od lodí a bývá o stupeň výše.

Oproti zácloně, která zakrývala velesvatyni, byl sedmiramenný svícen, zhotoven z nejryzejšího zlata vypouklého díla uměloho. Z podstavce vycházela tři

ramena, na nichž byly kališky ve formě mandlového květu se sedmi lampami. Lampy byly podobny lidskému oku. Svícen vážil hřivnu zlata, dle naší měny 4400 dukátů. V sedmi lampách hořelo sedm světél, kteréž nikdy uhasnouti nesměla. Bylot povinností kněží starozákonných, aby světlo posvátné udržovali dnem i nocí. Vždy k večeru nalili do lamp čerstvého, čistého, olivového oleje. Tak že světlo hořelo ve svatyni stále.

Také v novém zákoně hoří před oltářem, na němž velebná Svátost se přechovává, tak zvané věčné světlo. Hoří ve věčné lampě dnem i nocí. Jakmile lampa před oltářem shasne, nesmí na něm velebná Svátost se přechovávat, jak lze pozorovati na zelený čtvrtek, velký pátek a bílou sobotu. Zařízení toto datuje se již ze čtvrtého století po Kristu Pánu.

Vypravuje se o sv. Epiphaniu, že na cestách svých zavítal noční dobou do osady, zvané Anablatha. Veškerá stavení byla již neosvětlena, pouze v jednom domě ještě bylo pozorovati světlo. Na dotaz, jaké je to stavení, dána odpověď, že to katolický chrám. Věčná lampa, která tajuplné světlo před oltářem ro-

zesílá, oko lidské i dobou večerní vábí k sobě a poutníka nočního svatou bází naplňuje, má hluboký, tajuplný význam. V lampě hoří oheň a z ohně vychází světlo.

Význam ohně ve věčné lampě.

Oheň je známkou lásky. Nejvyšší a nejčistší láska vyvolila stan svůj v Srdci Ježíšovu. Toto nejsvětější Srdce Ježíšovo, které zde na zemi veškeré národy nevyslovnou láskou milovalo, miluje nás všechny i nyní láskou právě nebeskou ve velebné Svátosti. Ve svatostánku je život Kristův životem nestihlé lásky. Jestliže zde Kristus opravdově a skutečně celý přítomen, tudíž i se Srdcem svým. V Srdci tomto hoří plamen nezměrné lásky ku všem lidem. Jako paprsky sluneční dají se shromážditi v čočce zvětšujícího skla, tak jsou i paprsky lásky Kristovy shromážděny v Srdci Páně, v němž hoří ohněm věčným a neuhasitelným. Přítomností Kristovou ve velebné Svátosti udržuje se stálý pravý žár lásky nebeské mezi námi. Může-li tedy plamen lásky této nebeské lépe se znázorniti, leč plamenem, který dnem i nocí udržuje se ve věčné lampě? Nuže vizme. (P. a.)

Klekání.

Den když se chýlí k svému sklonu
a krajem zavzní klekání,
tu hlas těch našich dumných zvonů
žal krutý z duše zahání.

Má duše výš a výš se nese
až vzhůru, tamo ku nebi,
a tichým hlasem v sladkém plese
Tě, Máti svatá, velebí!

Zvon přestal zvonit — kolem tíše —
na nebi jasná hvězda plá,
mé oko hledí v nebes výše,
ret šeptá: „Zdrávas Maria!“

A. M. Kadléková.

U Matky Boží.

U Matky Boží přesváté
v důvěře klečím v chrámě,
srdce mé bolem dojaté
ře: „Matko, pohleď na mne!“

Zde klečím v chrámě před Tebou
a zvedám kalné zraky,
ústa jen tíše šeptají:
„Ó slyš mne, Máti, taky!“

Ř Matka Boží, Matka všech
svým okem na mne shlédla,
ztišila v srdci bolný vzdech
a k sobě mne zas zvedla!

A. M. Kadléková.

Otčenáš a pozdravení andělské.

Napsal *Albén Stolz*. Český podává *Fr. P. Rosík*, katecheta.

(Část další.)

Bylo to jednou v létě, když sestupoval jsem s vysokých, tmavých, lesy porostlých hor a přišel jsem do sluncem ozářeného údolí. Kéz bych ti mohl ukázati toto údolí a onen večer! Nade mnou, odkud jsem přišel, skláněly se tmavé jedle a vypínaly se strmé skály; cesta vede po svahu návrší v milé, zelenající se lučiny, kde křišťalové potůčky bublají, tiše plynou a líbají svými vlnkami modroooké pomněnky. U většího potoka viděti štíhlé olše a topoly. V dále na kopci pase chlapec krávy a kozy, ozývají se zvonky a zpěv hochy, který občas vykřikne do lesův a skal a ozvěnu poslouchá. Před zrakem mým k západu rozkládají se vinohrady s lesknoucím se lupením a ozdobeny krásnými třešněmi. Líbý vánek věje z výše, vůně květin oblažuje člověka a teplý větřík pohrává s vlasy. Jasně a klidně klene se hluboké modro nebeské nad zelenou krajinou, a jako tiší andělkové ve stříbrných, zlatem obroubených šatech táhnou krásné, světlé obláčky po modré obloze. Vesele bzučí hmyz poletující po krásných květinách; a motýlové nevědí na kterou květinu zalétnouti, tolik a tak krásných květin na všech stranách je vábí! Na zelených větvích zpívají ptáčekové tak líbezně, jak jim to od Boha dáno je. Domky a chatrče jsou v údolí a podle potoka sem tam rozestavěny, šindele a došky leskly se září sluneční, tulipány zeleně a červeně namalované zdobily v obrubě okna a bílé stěny i sklo v oknech leskly se ve večerních paprscích slunečních tak pokojně, jako v nebeském pokoji a míru.

Ale jako po jasném, krásném jitru nad Vltavou, Prahou tekoucí, husté, sedé mlhy se zdvíhají a krásu přírody oku našemu zahalují, tak rojily se těžké, trudné myšlenky v nitru duše mé, když jsem se na tento zemský ráj zadíval. Věděl jsem dobře, jak se daří lidem, v oněch chatrčích bydlícím. Mnohé z nich tíží trpká bída a chudoba, takže nemajíce slušného oděvu, nýbrž jen chatrné, rozedrané šaty, ani v den sváteční

do kostela iiti nemohou. Nemají mouky ani chleba a dítě, jinak krásné, sličných tváří, tmavých, černých očí vypadá tak špatně, je tak bledé, jakoby již delší dobu churavě bylo. — Viděl jsem však v této krásné horské krajině ještě něco; žijí tu lidé v tak trpké bídě a chudobě a přece, jdeš-li vedle hospody nebo kořalny, slyšíš tu křiku a hluku, jest plna mužův a chasy, kteří se tam opíjejí. Odkud mají na to peníze? Mnozí kradou v lese, prodávají dříví a tak si peníze na piti opatřují. V neděle a svátky všude pitky, křik, hádky, klení a rvačky, sklenice lítají, stoly zpřevracejí, házejí židlemi, ano jsou i případy, že v opilosti mnohý vytáhne nůž a někoho pak lehce ba i těžce zraní. Z toho povstávají vyšetřování, přijede komisse, stojí to peněz, vznikají nové útraty, chudoba a bída se rozmáhá ještě více. — Poměry jsou tu hrozně. Na služby Boží chodí jich málo a mnozí vědí o Kristu Pánu tolik, co africký pohan; poklesla mravnost, mnozí žijí nemravně, zpustle, sem tam spáchána bývá i vražda. Takoví jsou lidé i v místě, kde tolik přírodní krásy, kde příroda svým půvabem na lidi se usmívá. Ach Bože dobrotivý, proč v přírodě je tak milo a tak krásně a u lidí často tak zle, chudě a bídě! Částečnou odpověď na to slyšeli jsme již v druhé prosbě Otčenáše, vzdálilo se totiž od lidí království Boží a musí teprve zase mezi lidmi zavvedeno býti; svět je tedy jaksi polepšovnou a člověk musí mnoho vytrpěti, než nastane den věčného klidu a odpočinku, věčné blaženosti a radosti.

To jest však pouze poloviční odpověď, odpověď na ostatní dosud chybí. Bylo by to příliš trapné, kdyby člověk zakoušel jen trpkosti a strasti, duše lidská byla by roztrpčena, pozbyla by všechnu laskavost a přívětivost. Proto nechce milý Bůh mnoho křížův anebo sám kříž na člověka vkládati, nýbrž jen tolik, kolik k vyčlenění neduhu duševního člověku třeba jest. Že však mezi lidmi v tak mnohých příbytích, v tak mnohých osadách tolik mrzutosti a trápení jest,

jež člověku život ztrpčuje, to mnohdy není přímo od Boha, nýbrž lidé jsou toho příčinou sami. A to jest právě onen veliký rozdíl mezi lidským pokolením, mezi rostlinstvem, živočichstvem a mezi ostatními tvory na zemi, lidé jsou jaksi uvolněni z ruky Boží, Bůh jim dal svobodnou vůli, ostatní pak tvorové země jsou bez svobodné vůle, tak že jinak nemohou jednati a si počínati, než jak Bůh chce a velí. Proto více pořádku a krásy jest v Boží přírodě nežli u převrácených lidí. Mohlo by však býti tisíckrát lépe mezi lidmi nežli u tvorů v lese a tisíckrát krásněji nežli na louce kvítím poseté, kdyby se lidé rádi, ochotně a dobrovolně, ve všem, ve svých myšlenkách, ve slovech i skutcích řídili dle vůle Boží, kdyby jednali dle desatera Božích přikázání, dle dvou hlavních přikázání lásky křesťanské a dle přikázání církevních.

V tom ale spočívá právě příčina mrzutosti lidí, že lidé raději to chtějí, co nechce Bůh, nežli to, co Bůh chce, a to je ďáblovu símě v srdcích lidských, jež natropilo tolik mrzutosti pod nebem a na zemi.

A co jsou lidé? Červíčkem je člověk proti Bohu, ba ještě méně, hrstka smeti ze síně rajske. Jaká to smělost tedy od člověka, vzpouzeti se proti vznešené a velebné vůli Boží, jinak chtějí a jednati, než jak chce všemocný král nebes i země, jenž nás v moci své pravice má. Ano, smutné je to, když mnozí lidé nechťejí ani znáti ani viděti vůle Boží, ne tak ji činiti.

Nečíní tedy ničeho, co Bůh nechce, nečíní, čeho Bůh nenávidí, vystříhej se hříchu a nepoddávej se tělesným náruživostem. Duch jest pánem, tělo služebníkem a u koho je to obráceně, že tělo pánem a duch sluhou je, ten žije převráceně, zahyne, bude nešťastným v tomto i v onom životě. Varuj se tedy zlého, to jest hříchu; na tom však neměj dosti, neboť:

Jsi-li už všech těžkých hříchů prost,
začátek máš ctnosti, ne však ještě ctnost;
cheš se vznésti k nebeskému obydlí?
Ať tvou duši dobré skutky okřídlí!

Konej tedy dobré skutky, buď živ, jak Bůh chce, ctnostně; číní dobře a splníš druhý díl křesťanské spravedlnosti.

Život lidský jest velice krátký a určⁿ je za dobu setby, aby člověk na věčnost dobrou zeň měl. Dobré rady jest vždy třeba, nuže poslechni. Stalo se, že dobročinný člověk, boháč, chtěl šťastným uctívati svého otroka; daroval mu loď se zbožím, aby mohl obchod vésti a slušně se živiti. Otrok stal se tedy svobodným člověkem a pustil se po krátkém čase na široširé moře. Na moři povstala hrozná bouře, loď vlnami byla zmitána, byla v největším nebezpečí. Opět přihnala se obrovská vlna, zadul vítr a loď vhozena byla na skalisko a ztroskotána. Zboží všecko pohřbeno v hlubinách moře a ubohý majitel lodi byl rád, že se zachytl za utržené prkno a s vynaložením všech sil doplnl ke břehu a na pevninu se dostal. Vylezl na skalnatý břeh, posadil se na kámen, mechem obrostlý, přemýšlel o bídném nynějším stavu svém a oplakával nešťastný osud svůj. Když se poněkud v mysli uklidnil a vzpamatoval, vylezl na nedaleký pahorek a ohlížel se vůkol. Spatřil v dálce velké město a k tomuto ihned zaměřil. Sotva přišel do polovice cesty, potkal velký zástup lidu radostně pokřikujícího; tito jej obstoupili a s plesáním za svého krále prohlásili. Nejvznešenější ze zástupu vyšli, oděti jej skvostným rouchem a vedli do města. Když přišli do města, uvedli jej do zámku, posadili na trůně královském a pak všichni, vyšší i nižší poslušnost a věrnost jemu přísahali. Ubohý otrok, bývalý služebník nechťel ani věřiti svým smyslům a domníval se s počátku, že je to pouhý sen; když ale po skončení sněmu a porad hluché slavnosti nastaly a po těchto zástupě se rozešly a on sám zůstal s dvořeniny, kteří každý rozkaz a každé přání jeho ihned plnili, a když od těchto do ložnice uveden byl, aby sobě na hebkém a skvostném loži odpočinul, tu poznal skutečnost, ale umínal si, že se nebudě po ničem ptáti a že bude se radovati ze šťastné náhody, které ani pochopiti nemohl.

Uplynul nějaký čas a bývalý otrok znepokojován a svírán netrpělivostí osmělil se konečně zeptati svého prvního dvořánina, na němž jakousi neobyčejnou roztržitostí a neklid pozoroval, co to vše znamenati má? Proč se tak stalo? Jaký osud v budoucnosti ho očekává? »Budiž

známo tobě, milostivý pane,« pravil třešoucí se hlasem první dvořenín, »že obyvatelé tohoto města nejsou obyčejnými tvory, jsou to bytosti zcela jiné nežli lidé. A tyto vyžádali sobě na mocnostech nebeských, aby vždy jeden ze synův Adamových nad nimi vládl; a skutečně přichází sem každý rok, jako ty nyní, jeden z lidí, kterého tak jako tebe za svého pána přijímají a prohlašují. Ale když se rok s rokem mine, svrhnou ho s trůnu, strhají z něho roucho královské, vyprovodí ho až ke břehu, kde nařikajíce posadí ho na loď. Nedají mu ničeho, ani potravu, nýbrž beze všeho pošlou ho na pustý ostrov, kde on beze vši pomoci trudně a bidně dny svého života trávití musí, až zahyne. Hned ale přistane jiný smrtelník, který stává se vládařem, ale čeká na něho stejný osud, jakého zažili předchůdci jeho.«

Na to tázal se král: »A pověděl jsi i předchůdcům mým, co se s nimi stane?«

»Ovšem že jsem je na to upozornil, ale oni zakládali si na svém stavu, zasloupení svojí důstojností nedbali toho, co je v budoucnosti očekává. Oddávali se pohodlnému životu, ano ani o svůj úřad svědomitě se nestarali, tak že úředníci jejich poddané utiskovali a sužovali. Myslili více na to, co se jim líbilo a co jim lahodilo, nežli na to, co by prospělo lidu, čím by se lid vzdělal a blahobyt jeho vzrostl; zkrátka oni zapomněli na své povolání, na své povinnosti, žili pouze sobě, zapomněli však tím na sebe, neboť konec vlády jejich přikvapil tak brzy, dříve než se nadáli a pak je stihl onen hrozný osud.«

Slova ta dojala krále tak, že pohlédl prosebně na dvořenína svého a řekl jemu: »Oznámil jsi mi velmi vážné a důležité věci, otevřel jsi mi zrak, nyní však porad

mi, co mám činiti, bych aspoň zmírnil osud svůj, když jej od sebe odvrátiti nemohu!«

»Pamatuj si,« pravil dvořenín, »jak jsi sem přišel, tak odsud také odejdeš. Osud svůj můžeš ovšem zlepšiti. Když se staráš tak dobře a pečlivě o své poddané, staraj se také o sebe! Viš, že se dostaneš na pustý ostrov, proto posli si tam dělníky a řemeslníky, dej si tam postaviti pohodlné obydlí, uprav a připrav si vše, bys tam měl dostatek a hojnost nejen věcí potřebných a nutných, nýbrž i příhodných a méně potřebných.«

Král učinil dle této rady a nebal se onoho okamžiku, kdy bude s trůnu sesazen a pryč poslán, ano on čekal na tu chvíli, neboť věděl, že nezahyne bidně, nýbrž že bude užívatí všech věcí pro něho na onom ostrově připravených a přichystaných.

Co znamená toto podobení?

Abys dlouho hlavy si nad tím ne-lámál, povím ti to, je to i ku tvému prospěchu.

Dobrodincem jest Bůh, otrokem nebo služebníkem jest člověk, lodí jest život mateřský, ztroskotání se lodí jest narození člověka, ostrovem je svět, rádcem rozum, ostrovem pustým jest život posmrtný, věci a obydlí na ostrově připravené a přichystané jsou dobré skutky.

Abychom si poklad dobrých skutků na věčnosti složili, tot výslovná vůle Boží. Bůh sám nás k tomu vybízí a tolika okolnostmi a příhodami k tomu vede a nabádá, jak to zaznamenáno máme i v Písmě svatém. A proto neříkej pouze ústy: »Buď vůle tvá!«, ale celým svým životem plň vůli Boží; podrobuj se ve všem vůli Boží, konej vždy to, co jest vůle Boží, varuj se zlého a číň dobré!

Jubilejní pouť Moravanů do Říma roku 1908.

Popisuje K. Balík, děkan v Černovicích.

plynulého roku slavil náš svatý Otec Pius X. jubileum svého padesátiletého kněžství. Tisíce poutníků ze všech národů křesťanských spěchalo k Římu, aby poklonilo se náměstku Kristovu a ubezpečilo ho svoji nezdolnou láskou a přichylností.

Ani náš milý národ český, který s takovou přichylností k sv. Otci lne, nechťel zůstatí pozadu. Pod protektorátem nejdůstojnějších pánů biskupů moravských uspořádan z Moravy zvláštní poutní vlak, k němuž se přihlásilo 319 poutníků. Z nich bylo 277 Čechův a 42 Němců. Kněží jelo 80. Pořadatelé byli 4 bratři kněží Kolískové, vdp. Jan Híkl, děkan v Holešově, vdp. Ladislav Zavadil, farář v Křižanově a Viktor šl. Kövér.

Dne 6. října ráno po službách Božích a po promluvě Jeho Excel. bisk. Milosti Dra P. Huyna vyjel poutní vlak z Brna. Na stanicích k Vídní přibíral všude poutníky.

V půl dvanácté dopoledne přijel vlak do Vídně, kdež na severním nádraží byla hodinová přestávka. Množství Čechů vídeňských se sem dostavilo, aby bratry své k věčnému městu se ubírající pozdravilo.

Když Jeho Excel. bisk. Milost, nejdůst. pan Dr. Pavel hrabě Huyn provázena bývalí pořadatelí poutě vystoupila ve Vídní na peron, předstoupila malá družička z Vídně M. Fixová a přednesla pěkný veršovaný proslov a podala Jeho bisk. Milosti velmi pěknou kytici z čerstvých květin. Jménem Čechů vídeňských promluvil na peroně dp. P. Knap, český kazatel z Vídně. Přál poutníkům šťastnou cestu a prosil, aby-chom se u svatého Petra pomodlili i za Čechy vídeňské.

Kolem jedné hodiny odpoledne nasedli jsme do vozů. Všichni poutníci rozděleni byli na 23 skupin. Na vozech zavěšeny byly velké tabulky z tvrdého papíru s velkými číslicemi, které naznačovaly, v kterém voze která skupina má své místo.

Každý z poutníků dostal zvláštní knížku, v níž byl krátký popis cesty, aby tak každý již předem byl o cestě a jejích pamětihodnostech poučen, kromě toho

dostal každý tištěný seznam poutníkův a seznam stanic, kterými vlak projížděti měl. Ve vlaku každý měl vykázané své určité místo.

Ve Vídní přisedli ještě i někteří účastníci z Čech.

Když jsme byli už úplně vypraveni a když pořadatelé ještě přešli podél celého vlaku přesvědčit se, zda vše jest v pořádku dal vlakvedoucí znamení k odjezdu.

Stroj začne těžce oddychovati, vlak se hne a odjíždí. Čechové vídeňští stojíce na nádraží a mávající nám jako poslední pozdrav na cestu svými šátky, zpívají papežskou hymnu. I my ve vlaku papežskou hymnu jsme zpívali.

Když jsme dozpívali, začalo ve vozech vzájemné seznávání se. Brzy byli jsme jako členové jedné rodiny. Pojila nás jedna víra a stejná touha nesla nás — k Římu.

Z oken vozů pozorovali jsme krajinu, neboť skoro všichni krajinou tou jeli jsme poprvé. Jeli jsme kolem poutního kostela Maria Brunn, kolem města Sv. Hypolit, kolem několika zámků, měst, kostelův a klášterů, kolem řeky Dunaje a poutního místa Maria Taferl ke stanici Amstetenu. Tam ještě přistoupili někteří účastníci z Českých Budějovic.

Potom jsme jeli na jih krajinou velmi hornatou, skalnatou a lesnatou podél řeky Enze. Pohled na ty divoké skály a vysoké kopce byl sice krásný, ale až hrozný.

Vlak nestavěl než jenom na největších stanicích, a to jenom velmi krátkou chvíli, takže cesta rychle ubíhala.

Ve vozech zpívali jsme nábožné písně, modlili se společně různec, kněží se modlili breviář; terciáři konali své hodinky, a tak aniž jsme se nadáli, přiblížil se večer. Svitl pěkně měsíček a v jeho svitu dobře bylo viděti vysoké alpské kopce, kolem kterých jsme jeli. Někde jeli jsme také tunely pod vrchy provrtanými. Stýrskem jsme přijeli do Korutan.

Zatím už ve vozech umkl hovor i modlitby, i písně. Každý hleděl si trochu podřímati. Ovšem o nějakém spánku nemohlo býti ani řeči. Ale přece každý opřen jsa ve voze o lavici nebo

o svého souseda alespoň se snažil spáti. Někdo z dlouhé chvíle pojídal ještě nějaké buchty nebo kuře, jež mu milí domáci na cestu připravili a zapíjel vínem, jež si v láhvi vezl s sebou. Některé ženy nemohouce spáti, ve svých prstech tiskly zrnka růžence a rty jejich pohybovaly se tichou modlitbou.

V pět hodin ráno přijeli jsme do Pontafu, posledního to rakouského městečka. Za ním už hned začíná Itálie. Tam jsme měli společnou snídani.

Hned po snídani převezl nás náš vlak přes hranici rakousko-italskou do italského městečka Pontebby. Tam vystoupili jsme z vozův a se svými zavazadly podrobili jsme se italské prohlídce, jež prošla zcela hladce. Svá zavazadla ani otevíratí jsme nemusili.

Na stanici čekal na nás již zvláštní vlak italský, pořadatelstvem naší pouti pro nás zvlášť objednaný. Na vozy opět zavěšeny byly tabulky, kam si kdo dle skupin sednouti má.

Vlak vyjel ze stanice. Bylo ještě tma. Ve vozech vykonali jsme své ranní modlitby. Pomalu začalo se rozřešivati, a za krátko ranní slunce zlatilo skalnaté vrcholky vysokých Alp italských, kterými jsme projížděli. V těch nebetýchých horách může, vlastně musí člověk obdivovati se a kořiti všemohoucnosti Boží, jež vše to stvořila. Jeli jsme dlouho podél řeky, projeli jsme mnoha tunelů a po mnoha mostech.

Kolem deváté hodiny ranní, dne 7. října vyjel vlak náš z hor a ocitl se na krásné rovině. Jaká to změna! Za námi pusté, skalnaté, nebetýché hory a před námi úrodná, požehnaná, a jako talíř rovná rovina do nedozírna. Všude viděti úrodná pole a řady stromů révou ověřených.

V půl dvanácté hodiny dopoledne přijeli jsme do města Paduy. Kdož by si ihned nevzpomněl na sv. Antonína Paduanského? Právě proto také jsme se v Padově den zdrželi, abychom uctítí mohli ostatky velikého tohoto světce odpočívajícího zde v kostele, ke cti jeho vystavěném.

Odebrali jsme se do hotelu, kdež jsme měli společný oběd a po obědě jsme si dle své libosti prohlíželi město. Čítá 47.300 obyvatel. Jest výstavné.

Ve 4 hodiny odpoledne shromáždili jsme se všichni na náměstí, kněží oblečení

byli v rochetách a ve spořádaném průvodu zpívající píseň k svatému Antonínu: »Tebe písní srdečnou ctíme, svatý Antoníne,« ubírali jsme se do kostela.

Kostel sv. Antonína jest pamětihodná a velkolepá stavba. Veliký, úhledný, překrásný, čistý. Nad ním vypíná se šest kopulí, vnitřek leskne se mramorem, zlatem a stříbrem. Množství překrásných soch a maleb zdobí strop, stěny a postranní kaple. Má čtvery varhany. Ve zvláštní kapli bohaté zlatem a stříbrem zdobené odpočívá pod zvláštním oltářem tělo svatého Antonína.

K tomu oltáři přímo náš průvod se ubíral. Na oltáři rozsvíceno bylo mnoho světél. J. E. nejdůst. brněnský pan biskup Dr. Pavel Huyn vystoupiv po schodech na oltář měl k poutníkům promluvu. Mluvil asi takto: »Konali jsme dalekou cestu, abychom mohli zde v tomto chrámu uctítí sv. Antonína. Zde ovšem odpočívá jen tělo velikého světce. Duše jeho jest v nebi. I svatý Antonín narodil se jako každý jiný člověk se všemi náklonnostmi lidské přirozenosti, ke zlému, ale on je přemáhal a svatým se stal. Svatý Antonín nám ukazuje, že každý člověk, chce-li, může se státí svatým. Jsme poutníci na tomto světě a cílem vezdejší naší pouti jest nebe. Proto žijme tak, abychom tohoto cíle se neminuli. Člověk, který nevěří, že bude odsouzen, již jest odsouzen. Máme svobodnou vůli, abychom pro dobro se rozhodli. Dar, který člověka člověkem činí, jest svobodná vůle. Tohoto daru dobře užíval svatý Antonín. Narodil se roku 1195 v Lisabonu. Stal se františkánem a skvěl se hlubokou zbožností a učeností. Působil na různých místech a naposledy ve městě Padua, kde také dne 13. června 1231 zemřel. Bylo mu teprve 36 let, když zemřel. V krátkém čase stal se svatým. Z toho vidíme, že člověk v krátkém čase svatým se státí může.« Na konec své řeči vyslovil pan biskup přání, aby v jeho diecesi byl více rozšiřován třetí řád svatého Františka. Pravidl, že ho těší, že jest ve třetím řádě tolik žen, ale že ho netěší, že jest v něm tak málo mužů.

Po promluvě té byly litanie a požehnání. Tím byla naše odpolední pobožnost u svatého Antonína skončena.

Velká přípověď božského Srdce Ježíšova.

Potěšující novina křesťanskému lidu.

Die P. Jos. Hattenschwillera S. J. podává P. Em. Kubáček S. J.

2. Dějiny velké přípovědi.

V předešlé kapitole jsme vylíčili, jak zni velká přípověď doslovně, jakož i její původ. Nyní jest nám líčiti její dějiny. Osudy této přípovědi lze právem srovnati s osudem semene zasetého. Jako toto dlouho tkví v půdě skryto a teprve po době kvete a ovoce přináší, podobně se často děje dílům Božím. Zvláště naše přípověď potřebovala skoro 200 let, než pronikla na veřejnost.

Jak se to stalo? Kdo chtěl ještě do nedávna psáti o pobožnosti k božskému Srdci, tomu byly jediným pramenem spisy tří mužův, o pobožnost tuto velmi zasloužilých. Jmenují se: Croiset, Languet a Gallifet. Všichni tři budto vůbec se nezmiňují o veliké přípovědi nebo, jako Sanguet, činí tak jen mimochodem. Tím se stalo, že velká přípověď byla tak dlouho drahokamem ukrytým.

P. Croiset vydal svou znamenitou knihu o božském Srdci hned po smrti sestry Markéty a v ní též první její životopis. Ale jak se zdá, Croiset neznal onoho listu blahoslavené; neboť matka de Saumaise uschovala list velmi pečlivě, tak že se na veřejnost nedostal, životopis pak blahoslavené od „vrstevnic“ sepsaný byl určen řádu Navštívení, a tak oba místo do tiskárny, putovaly do klášterního, nepřístupného archivu.

První, jemuž bylo možno manuskriptu použiti, byl biskup Jan Josef Languet ze Soissons. Sepisoval obšírný životopis, jež také vydal v Paříži r. 1729. Samu sebou se rozumí, že mu velká přípověď nešla. Ale biskup neodvážil se — a to jest charakteristické pro tehdejší dobu — doslovně ji uveřejniti, mluví sice o ní, ale jen mimochodem a svými slovy. Proč taková opatrnost? Jak známo, nejzuhovětší odpůrci pobožnosti k božskému Srdci byli jansenisté, kteří právě tenkrát nejsilněji útočili. Tu biskup se obával, že by za těchto okolností taková zjevení byla by jen vitaným předmětem nového útoku, což by slabým jen uskodilo. Jak odůvodněna byla obava, uká-

zalo se, když kniha vyšla. I biskupové knihy neschvalovali a zjevení nazývali »nejapností«, což ovšem bylo pobožnosti na újmu (srv. Meschler str. 68). Když pak biskup, jenž byl také členem akademie francouzské, zemřel, tu pověstný d'Alambert řečnil dle zvyku na jeho počest. Zmínil se též o životopise blahoslavené Markéty, ale způsobem nejvýš zlomyslným: jest prý nemožno, aby ona kniha vyšla z pera tak osvěceného muže; bude prý to asi dílo nějakého mnicha z pravěku a biskup ve své dobrotě dal k tomu své jméno, neboť kdo by prý věřil v 18. století, že by se Bůh tak snížil a jakémusi děvčeti dělal verše.« Nábel posměchu narážel tu patrně na jistá slova Spasitelova a Markétina, která se ve francouzské řeči rýmovala. Jak tedy patrně, proud časový byl tenkrát nepřiznivý a blahoslavená Markéta neměla u věřících ještě oné vážnosti a úcty, aby se tak mimořádnému slibu snadno uvěřilo.

Jako Croiset, tak i Gallifet ve svém klassickém díle o božském Srdci se nezmiňuje ani slovem o naší přípovědi, což však lze také snadno vysvětliti. Gallifet totiž napsal své dílo již několik roků dříve než Languet uveřejnil svůj životopis blahoslavené a vydal je skoro současně s dílem Languetovým; nebylo mu tedy lze odjinud čerpatí než z díla Croisetova. Mimo to šlo Gallifetovi jeho spisem hlavně o to, aby apoštolská stolice zavedla v církvi svátek božského Srdce. Vskak k tomu se mu naše přípověď zrovna tak málo hodila, jako ostatní milostná příslibení. Proto také mluví o nich jen všeobecně.

Z toho jest jasno, proč velká přípověď byla tak dlouho drahokamem a semenem tak znenáhla vzházejícím.

* * *

Konečně nadešla doba, kdy přípověď naše byla schválena v Římě a sice kongregací obřadů. Jak se samo sebou rozumí, schválení toto neznamená nic jiného, než že přípověď, jako vůbec všechny spisy blahoslavené, ničeho neobsahují, co by

bylo na odpor víře a dobrým mravům. Bylo to roku 1827; v Římě běželo o to, aby byla Markéta Maria Alacoque prohlášena za blahoslavenou. Z té příčiny všechny její spisy poslány do Říma, aby byly prozkoumány; jest pak nade vši pochybnost jisto, že byla i naše přípověď mezi nimi a že kongregace obřadů ji zároveň s ostatními spisy schválila. Slyšme o tom věrohodného svědka P. Charriera S. J., jenž v Římě účinně podporoval blahověčení ctih. P. de la Colombiéra; dne 27. dubna 1895 píše jednomu ze svých spoluobratů takto: »Výšetřujete-li pravost všech zvláštních přípovědí božského Srdce, račte věděti, že ona, jejímž předmětem jest přijímání po 9 prvních pátků v měsíci, byla zkoumána a schválena, ač ostatní nebyly potvrzeny, kromě dvou nebo tří, jichž znění mi právě ne napadá.« Avšak naše přípověď měla ještě méně naděje ze archivu kongregačního se dostat na světlo než z kláštera Paray-le-Monial.

Ale konečně i její hodina udeřila. Když byla bl. Markéta r. 1864 za blahoslavenou prohlášena, tu v celém světě křesťanském bylo tím nejen upozorněno na služebnici Boží a její providenciální úlohu, nýbrž i zájem byl probuzen po jejích spisech a listech. Obyvatelky tichého kláštera Paray-le-monialského byly takto nuceny svůj archiv prohledati a vše, co se na blahoslavenou vztahovalo vydati. Tak vzniklo r. 1867 dvojsvazkové dílo: »Vie et Oeuvres de la Bienheureuse Marguerite Marie Alacoque« (Život a spisy bl. Markéty Marie Alacoque). V prvním svazku byl životopis od vrstevnic blahoslavené sepsaný, jakož i několik jiných dokumentů, druhý obsahoval dopisy blahoslavené, její autobiografii (t. j. její vlastní životopis, který sama napsala) naučení pro novicky atd. V tomto díle bylo lze poprvé velikou přípověď doslovně čísti. Nyní byla tu příhodná doba, aby si cestu proktestila na veřejnost, neměla-li jinak nároků na hodnověrnost pozbyť. A vskutku si také cestu prorazila.

Jistý francouzsko-belgický kněz četl se vřelou účastí spisy Markétiny; když pak četl ono místo, kde se mluví o svatém přijímání v 9 pátků, zvolal nadšen: »Je skutečně tato přípověď pravou? A jestli ano, proč se nečiní vše, aby se co nej-

rychleji rozšířila?« Od té doby mu to nedalo. Nejprve se důkladnými studii přesvědčil o pravosti onoho listu, v němž byla přípověď; pak si předsevzal (jako hlavní svůj úkol) ji všude hlásati. Brzo také uveřejnil spisek, v němž jasně a stručně dokazuje pravost její a ji vysvětluje. S jakým zdarem, o tom svědčí P. H. Ramière S. J., veliký apoštol pobožnosti k božskému Srdci, jemuž svůj spis zaslal, aby jej posoudil. P. Ramière mu blahopřál takto; »Vložil jste smysl přípovědi zcela jasně a předešel jste všem možným námitkám tím, že jste je vítězně rozluštil; bude-li přípověď takto hlášána, jistě jen mnoho dobrého způsobí!«

Také P. Ramière, jsa vřetným bohoslovcem, napsal několik článků na objasněnou ve francouzském »Poslu Božského Srdce« (Messenger du S Cœur), jehož byl redaktorem.

Tím se stalo, že veliká přípověď asi r. 1875 byla skoro všeobecně známou; tehdy také byla poprvé pojata v seznam ostatních přípovědí a v tisících exemplářích všude rozšiřována. Církevní úřady ji ochotně schvalovaly. Tak na příklad přijímací listek do Apoštolátu modlitby, na němž byla zároveň s ostatními přípověďmi vytištěna, měl aprobaci od devíti belgických biskupů.

Brzo na to také četní řeholníci, zvláště jesuité ohlašovali s kazatelen lidu milostnou novenu, nejvíce v Belgii a severní Francii. Výsledek byl velkolepý. Užitek její byl veliký. Tak roku 1881 P. Dufan S. J. na eucharistickém kongresu v Lille litoval, že nelze mu pro krátký čas vyličiti dopodrobna, co se skrze ni přihodilo, téměř zázračného a mimořádného. Mimo jiné pravil: »Byl jsem tak šťasten, že jsem o velké přípovědi kázal v celé Belgii a v 11 diecích francouzských. Všude křesťanský lid přijal ji radostně, příkladně a vděčně.«

Ale také veliké přípovědi bylo prodávati zkoušku ohněm zrovna jako dřívě pobožnosti k božskému Srdci. Mnozí prostí lidé, jak se již často stává, špatně porozuměli slovům božského Spasitele. Také se časem zapomínalo lidem důtklivě připomenouti, že jest neoprávněno se oddávati bezstarostnosti, co se týká spásy duše, i tenkrát, když novou co nejhorlivěji konáme; neboť nejsme nikdy zcela

jisti, zdaž všechny podmínky jsme vyplnili, zdaž jsme ve stavu milosti přijímali. Rovněž nebyli lidé dosti upozorněni na učení svatého koncilu Tridentského, dle něhož nikdy nemáme jistoty absolutní o svém stavu duševním. Jakmile se to v Římě dověděli, ovšem se nad tím netěšili, a málem by přípověď octla se na indexu, t. j. mezi zakázanými knihami. Avšak nebezpečí šťastně přešlo, což také lze vyložit ve prospěch přípovědi.

V pozdějších dobách bylo lze Římu ještě několikrát projevit, jak smýšlí o veliké přípovědi. Tak na př. bylo dovoleno P. Beringerovi T. J., aby ve svém známém dile o odpustcích (12 vyd., str. 229) se o ní zmínil, což učinil tak jasně,

že nelze si již více přát. Kniha jeho jest však schválena a od kongregace odpustkové za authentickou, t. j. hodnověrnou prohlášena. Ba dokonce i spisek o přípovědi byl v Římě vydán, kde přece jest censura při spisech vzdělávacích mnohem přísnější než u nás. Toliko při třetím vydání téhož spisku roku 1882 kongregace obřadů nařídila, aby titul knížky »Veliká přípověď božského Srdce, jak lze dojítí svatě smrti skrze svatě přijímání po devět pátkův, obětované na jeho čest« byl změněn v méně nápadný: »Přijímání devíti pátků ke cti božského Srdce za dobrou smrt.«

(P. d.)

Život křesťanů v prvních třech stoletích.

Píše člen představenstva diecévního konviktu v Mladé Boleslavi (P. d.)

Divy a znamení.

Když božský Spasitel na zemi dlel, mnoho zázraků učinil, aby se Synem Boha živého býti prokázal. Židé však zavírali své zraky před pravdou a nemohouce velebných zázraků Ježíšových popřítí, říkali, že »moci ďálovou, ba moci nejvyššího z ďáblů koná tyto věci!« Totéž potkalo i jeho učedníky; neboť i jim dal Ježíš moc zázraky konati, aby se světu jakožto vyslanci Boží svěřili. »Znamení pak těch, již uvěří,« pravil Ježíš, »tato následovatí budou: Ve jménu mém zloduchy budou vymítati, hady bráti, a kdyby co škodlivého pili, to jim neuškodí; na nemocné ruce budou vkládati a dobře mítí se budou.« (Mar. 16, 17.) Učedníci Ježíšovi konali tedy takové divy — ale také pohané zavírali oči před pravdou a nemohouce do očí bijících fakt popřítí, prohlašovali je za kouzelnictví a nazývali vyznavače Ježíšovy, jak jsme právě slyšeli, kouzelníky. Je téměř neuvěřitelné, s jakou tvrdošíjností pohané na svých předsudcích lpěli a s jakou zlobou se poznání křesťanské pravdy vzpírali!

Slavný církevní spisovatel Tertullian, jenž kolem roku 200, tedy uprostřed doby pronásledování, žil, učinil jedenkrát výrok: »Rozšířilo-li se evangelium bez zázraků, pak jest největším zázrakem to, že bez zázraků po celém světě se rozšířilo.« Tato slova platí daleko více dnešní doby, po půldruhém tisícletí, kdy každíčký list dějin církevních svědectví vydává slovům Spasitelovým: »Aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.«

Chceme-li však nyní vypravovatí o podivuhodných událostech, jimiž Bůh v prvních stoletích nezlomnost vyznavačův oslaviti, pravdu křesťanství dosvědčiti a věřící ve dnech útrap potěšiti, posíliti a vzpružiti chtěl, nechceme k oněm legendám sáhnouti, které v pozdějších dobách povstaly, a proto ne vždy na plnou věrohodnost nároky činiti mohou. My zvolíme spíše takové, o nichž nám vrstevníci a očití svědkové zprávy podávají a o jejich pravdivosti a pravosti žádných odůvodněných pochybností chovati nelze.

O moci, kterou první křesťané nad zlými duchy a nad posedlými měli, máme

četná svědectví u církevních spisovatelů prvních století, u Justina, filosofo a mučedníka, u Tertulliana a jiných, kteří i vůči pohanům na vyhánění zloduchů denně se přiházející jakožto na nepopíratelné faktum a jakožto na nejpádňější důkaz pravdivosti své věci se odvolávají. Právě veliký počet posedlých svědčí o moci, jakou peklo ve světě pohanském nad lidstvem mělo; církev však již záhy svěřila sobě odevzdanou moc nad zlými duchy zvláštnímu stavu nižšího duchovenstva, tak zv. exorcistům. Tato moc křesťanů byla samým pohanům tak známa, že i císařská nařízení k ní zřetel brala.

Již žák svatých apoštolů, svatý biskup a mučedník Ignác z Antiochie, zmiňuje se o faktu, že křesťané, kteří divým šelmám, lvům a tygrům předhození byli, od nich nedotknuti zůstali. On sám byl císařem Trajanem odsouzen, aby byl v římském amfiteatru šelmám předhozen; svatý stařec psal o tom cestou věřícím v Římě, jež úpěnlivě prosí, by mu svými modlitbami nestavěli se v cestu k dosažení palmy mučednické. »Zapřísáhám vás,« píše, »byste mi jakékoliv přízně neprokazovali, jež zde nikterak není na místě. Nechte mne stát se pokrmem divých šelem, ježto pomoci jich k Bohu se dostanu. Dráždíte je spíše, by se staly mým hrotem a z mého těla něčeho nezůstavily. Já sám chci je dráždit, by mne rychle pohltily a aby se mi nepřihodilo to, co jiným se stalo, že totiž šelmy ostýchaly se jich se dotknouti. Kdyby se však vzpíraly a nechtěly, chci je násilím k tomu dohnati.« Čeho si svatý Ignác přál, toho také dosáhl, byv rozsápán v amfiteatru od divých šelem, které pouze tvrdší kosti netknuté nechaly. Jeho mučednická smrt spadá do roku 107 po narození Kristově.

Úřední zpráva církve Lyonské a Viennské v jižní Francii o pronásledování r. 177 vypravuje, kterak panna Blandina ke kolu připoutána byla v amfiteatru divokým šelmám na pospas vydána; žádna však ze šelem neodvážila se ji se dotknouti. Blandina byla s kolu odvázána a opět do vězení dopravena. Posledního dne her, když již množství jiných mučedníků smrt vytrpělo, byla Blandina opět do amfiteatru přivedena a proti ní divoký býk vypuštěn, jenž ji sice

častěji svými rohy do vzduchu vymrštil, aniž by ji však usmrtil, až konečně byl vyslán kat, jenž ji smrtelnou ránu zasadil.

Je-li však zázrakem to, že šelmy, vyhladovělí lvi a krvelační tygři, neodvážily se vyznavače se dotknouti, takže předseda her, císař nebo soudce, kata poslati byl nucen, aby mu meč do srdce vrazil, jest daleko ještě větším zázrakem to, že úředníci, křesťany pronásledující a pochopové je mučící, milostí doteknouti se sami za křesťany prohlašovali a sami nyní statečně všechny muky snášeli, jimiž dříve své oběti mučili. Tak spadají ještě do doby apoštolské mučedníci Nereus a Achilleus, o nichž jakýs nápis hlásá, že dříve při pronásledování křesťanů sloužili tyranovi, potom ale že dospěli ku poznání pravdy a že ihned za hrozných muk až do posledního okamžiku jméno Ježíš vyznávali. Sv. Domitilla pochovala jejich těla v katakombě po ní nazvané na Ardeatinské silnici. Papež Damasus však vystavěl kolem r. 360 nad jejich hrotem basiliku, jež po staletí v ssutinách pochována asi před dvaceti lety opět objevena byla. — Sv. Maxim byl přisedicím soudu v době, kdy Tiburtius, ženich sv. Cecilie, a jeho bratr před soudnou stolicí byl přiveden. Statečnost obou vyznavačů učinila na Maxima hluboký dojem: »Zřekli-li se dva jinoši ze vznešeného stavu, ze staré šlechtické rodiny, jimž svět se vši slávou a všemi svými požitky byl otevřen, všeho toho, opovrhli-li nejlákavějšími nabídkami císařovými a postoupili-li s radostí nejhorší muky, ba i smrt a to smrt sprostých zločinců, pak mohla to,« tak pravil Maxim, »býti pouze vyšší, božská moc, jež vyznavačům síly a statečnosti k takovým obětem dodala.« Co k takové hrdinnosti nadehnouti mohlo, to musila pravda, božská pravda býti a Maxim neváhal vyznati také to, co byl poznal. Můžeme si představiť úžas soudcův, ostatních úředníkův a veškerého lidu, když Maxim zřetelným hlasem se jako křesťan prohlásil. Věděl ovšem, co mu nastávalo, a soudce neváhal ihned nejstrašnějších mučidel použiti. Ale třeba se pochopové ve své krvavé práci znavili, vytrval Maxim statečně a neoblomně; křtem krve posvěcen, vytrpěl zároveň s Tiburtem a Valerianem smrt mučednickou.

A o takových náhlých obráceních, kdy potom ihned po vyznání křesťanského jména zkouška o nejhroznějších mukách a potom smrt rukou katovou následovaly, se nám často vypravuje. Mučedníci bolesti jim připravené právě tak tělesně a přirozeně cítili jako jiní lidé; cítili úplně bolesti krvavého bičování, a bylo-li jejich živoucí tělo rozžhaveným železem drásáno; zázrak jich statečnosti měl za následek jiný zázrak, že totiž pochopové z vlků beránky, z nepřátel křžže jeho vyznavači se stávali a sotva poznanou pravdu ihned svou krví zpečetili.

Dále jevil se prst, ruka Boží někdy v tom, že, byl-li některý vyznavač k smrti upálením odsouzen, plameny právě tak, jako jiné mučedníky divoké šelmy, sluhý Božího ušetřily. Tak vypravuje Tertullian, jenž kolem roku 200 žil, že císař Domitian rozkázal sv. evangelistu Jana do Říma dopravit a jej do kotle vařícího oleje vhoditi; apoštol však prý z něho neporušen vyšel. Tertullian, z Karthaga rodilý, byl také v Římě a slyšel věřící událost tu vypravovati, jak se během jednoho století od úst k ústům dědila.

Sv. Polykarp, biskup smyrnenský, byl r. 155 k smrti upálením odsouzen. Vysoká hranice byla narovnána, na níž měl Polykarp, ke kolu jsa přibit, smrt podstoupiti. Svatý stařec však pravil: »Dovolte mi volně smrt podstoupiti, neboť Ten, jenž mi propůjčil milost, bych směl jej v plamenech vyznati, dodá mi také síly, abych bez vašich hřebů pevně a klidně v plamenech stál.« Se všech stran bylo roští a polena snesena; brzy vyšlehlý v mocných chomáčích plameny; zpráva však vypravuje, že se tyto jako větrem vzdušné plachty kolem svatého biskupa svinuly; zároveň prý se tak podivuhodná vůně rozšířila, jakoby nejdrahocennější látky byly bývaly spáleny. Plni úžasu stáli pohané kolem, až na rozkaz soudcův kat svatému biskupu meč do prsou vrazil.

Také o sv. Anežce vypravují prameny, jež ovšem pozdějšího jsou původu, že k smrti upálením odsouzena, avšak zázračně z plamenů zachráněna byla. Proto také představuje ji velká mosaiková malba v kostele nad jejím hrobem s plameny u jejích nohou.

Jiné zázračné faktum vypravuje se o téže sv. Anežce, jakož i o jiných křesťanských pannách. Soudce odsoudil ji, by do domu hřichu byla odvedena a tam hříčkou chlupných mužů se stala; takový rozsudek byl pro cudné nevěsty Kristovy hroznější než nejstrašnější muka. Bůh však postaral se o své, takže neporušeny, jako tři mládenci babylonští z pece ohnivé, z doupěte nečesti vyšly. Tak vypravuje legenda o sv. Anežce, že se zjevil po jejím boku anděl, jenž příšery zahnal; o sv. Lucii vypravuje legenda, že prý se přede dveřmi onoho domu náhle stala nehybnou jako mramorový sloup takže ji žádná lidská síla a moc dále přivésti nedovedla; tak vyličilo zbožné podání tuto událost.

O sv. Dionysii, panně šestnáctileté a jejích společnicích v mučednictví, zachovala se nám věrohodná akta. Ve městě Lampsaku v Malé Asii byli tři křesťané, Ondřej, Pavel a Nikomachus soudci předvedeni; když se byli všichni tři veřejně jakožto křesťané přihlásili, rozkázal soudce Nikomacha na skřípec roztáhnouti. Již byl za hrozných bolestí smrti a palmě slávy blížek, když tu podléhaje bolestem zvolal: »Já nikdy nebyl křesťanem; chci obětovati bohům!« Okamžitě rozkázal jej prokonsul s mučidla odvázat; než jakmile Nikomachus obět bohům vykonal, byl posednut ďáblem, takže se na zemi válel, sám sobě jazyk ukousl a za hrozných bolestí ducha vypustil. Při tomto divadle zvolala panna Dionysia, jež mezi lidem stojíc vše pozorovala: »Nešťastníče, proč jsi sobě jedinkou hodinu života věčným a nevýslovně hrozným trestem pekelným vykoupil?« Prokonsul zaslechnuv tato slova dal dívku zatknouti a tázal se ji, zda jest křesťankou. »Ano, já jsem křesťankou,« odvětila, »a proto lituji onoho nešťastníka, kterému bylo ještě pouze chvílečku vytrvat, aby věčného pokoje dosáhl.« Soudce vyzval ji, aby obětovala, jinak že ji dá za živa upáliti. »Můj Bůh jest mocnější tebe,« odpovídala vyznavačka; »proto nebojím se tvých hrozeb; můžeš mne čímkoliv potrestati, můj Bůh propůjčí mi k tomu statečnosti.« Tu připadl prokonsul na ďábelskou myšlenku: odevzdal šestnáctiletou pannu dvěma zvrhlým jinochům, kteří do svého domu ji odvěkli. Tu však zjevil se po

boku sv. Dionysie zářící jinoch, jehož lesk ozářil celou komnatu, takže oba mužové hrůzou poražení cudné dívky k nohám se vrhli a ji o slitování prosili. Dionysia však pozvedla je se země a propustila.

Následujícího jitra byli Ondřej a Pavel opět soudci předvedeni a ježto ve vyznání své sv. víry setrvali, dal je prokonsul zbičovati a odevzdal je luze ku kamenování. Dionysia dovědění se o tom, spěchala na místo, kde těla obou mučedníkův odpočívala a vrhnuvši se k nim, volala: »Ó kéž bych mohla s vámi na zemi umřítí, bych mohla s vámi v nebi žítí!« Věc byla oznámena soudci, jenž odsoudil pannu k smrti mečem. Tak podstoupili všichni tři smrt mučednickou dne 15. května r. 250 za panování císaře Decia ve městě Lampsaku.

Veliký dějepisec církevní Eusebius Cesarejský napsal zvláštní knihu o mučednících v Palestině za Diokletiana; tam vypravuje o dvanácti mučednících, jichž těla v širém poli byla pohozena, aby je vlci, krkavci a psi pohltili. Vojská stráž byla na blízku postavena, by křesťané mrtvých pohřbítí nemohli. Po čtyři dni a čtyři noci ležely tu mrtvolky; hladoví dravci a psi přibližovali se ovšem ve velikém počtu; než ti nechali svatá těla neporušená a nedotknutá, což pohany takovým podivem naplnilo, že dovolili věřícím mučedníky pochovati se všemi poctami.

Než prst Boží jevil se ještě i jinak v dějinách mučedníků, totiž v hrozných trestech, jimiž pronásledovatelé byli stíháni a v žalostném konci, jenž byl jich údělem.

Oslavoval-li Bůh církev svou zázraky a znamením v době, kdy kořeny mladého stromku krví mučedníků byly zvlaženy, neustal také Bůh v pozdější době mimořádným a nadpřirozeným zasahováním božský původ naší sv. církve dokazovati. Žádný služebník Boží nebývá papežem za svatého prohlášen, dokud by větší počet zázraků po jeho smrti nebyl zjištěn; zázraky tyto musí přesežnými výpovědmi byti dokázány a v Římě bývá nejprísnejší zkoumání jednoho každého zázraku zavedeno. Přes to však nemine přece ani jediného desíti-

letí, ve kterém by se nekonala slavnost svatořečení. Kromě toho jeví se řízení Boží vůči církvi také v událostech světových dějin a v osudech panovníkův a národů. Jak často zdálo se, že loďička Petrova ve vlnách na ni dorážejících zahynouti musí; ale vždy byl tu Pán, jenž větry a vlny utišil. Byť sebe četnější byli nepřátelé, kteří od staletí boj proti církvi podnikali, přece výsledek boje byl pro církev vždy vítězný. (P. d.)

STARCOVA SLOVA.

SYNKU, SYNKU,
NEZVYKEJ SI
SVĚTA NA PARÁDU;
PRACUJ, ŠETŘÍ,
BOHA VZÝVEJ —
NEBUDEŠ MÍT' HLADU!

KDO SI V MLÁDÍ
PRÁCI ZVYKNE,
NAJDE SVOJE ŠTĚSTÍ —
TŘEBAS TICHÉ,
PŘECE VELKÉ,
BEZ OHNIVÝCH KLEŠTÍ!

KOVEJ V MLÁDÍ,
TŘÍB SI SÍLU,
ZANECH HRUBÝCH ŽERTŮ —
NEMÁNÍŠ-LI
POSLECHNOUTI,
JDI SI TŘEBA — K ČERTU!

JOS. AL. VLASTIMIL-ŘÍMSKÝ.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

III. Z deníku missijní sestry.

Obrázek z missií čínských.

25. srpna 1908.

Jsmo takto půl hodiny vzdáleny od Čengtu, kde náš klášter stojí, můžeme tedy snadno a často s našimi sestrami se stýkati. Máme zde sirotčinec asi o 100 sirotčích, nemocnici, obvaziště, zvláštní nemocnici pro ženy a školu pro učitelky a katechistky. V této škole vzdělávají se mladé Číňanky tak, že mohou na menších missijních stanicích ženy a dívky svatému náboženství vyučovati. Jejich vzdělání má na starosti dobře vycvičená, spolehlivá Číňanka. Po dvouletém běhu posílají se dívky po dvou na missijní stanice, tam vyučují nejen katechismu a jiným předmetům, ale i pracím ručními a domácími.

Naše nemocnice jest velmi účelně postavena a na naše poměry dobře zařízena. Naši nemocní, kteří dříve na zemi, mnozí pod širým nebem leželi, nemohou si to dosti vynachváliti, jak dobře se nyní mají. Mnozí z nich onemocněli vlastně jenom z bída, nečistoty anebo nedostatkem ošetřování, a brzy okřívají.

26. srpna 1908.

Včera zemřelo v nemocnici starší děvče. Bylo to dobré, nevinné dítě. Děti a dívky modlily se u její rakve, ale nejevily žádné známky účasti nebo zármutku. Jak chladní a lhostejní jsou tyto Číňané — anebo se tak jenom staví? — Dlouhá chvíle jest nám věcí neznámou. Všecky postele v nemocnici jsou obsazeny; čtyři nemocní jsou smrti blízcí. Uprostřed svých bolestí tvrdí, že jsou nadmíru šťastní a s příkladnou zbožností fíkájí zbožné vzdechy a vzbuzují víru, naději a lásku.

30. srpna 1908.

Radostné překvapení! Přijde k nám biskup o 1/4 hodiny ráno a bude sloužiti mši svatou. Náš vysoce vážený velepastýř miluje své chudé, nemocné a sirotky nade všecko. Každých 14 dní aspoň je navštěvuje, povzbuzuje a těší. — Jedno z dítěte umírá. Již dlouho prosilo za křest svatý. Za příčinou bezprostředního nebezpečí smrti bude jeho přání vyplněno. — V poledne přinesli nám chudobní lidé dvě malé děti.

Jedno z nich je 50 dní staré, podobá se však malé loutce. Druhému jest 18 měsíců; obě jsou na smrt nemocny a budou pokřtěny.

3. září 1908.

Dvě nabídky svatební v jeden den! První ucházeč je rolník. Jeho matka přišla, aby mu mezi našimi sirotky vyhledala nevěstu. Jedno z děvčat jí bylo představeno. Starocha prohlíží si svou nastávající snachu od hlavy k patě a konečně praví, že je spokojena. Brzy na to vrací se se slepicí, vejci a koláčem. Tím je zasnoubení skončeno. Děvče se vdá, aniž svého budoucího manžela nebo někoho jiného z příbuzných zná. Takový je zde obyčej.

Druhý nápadník je kupec z Čengtu. Před rokem, když ještě čínské dívky sirotčinec spravovaly, vybral si za nevěstu němé děvče. Poněvadž však zůstala pohankou, on pak zatím křesťanem se stal, žádal za manželku křesťanku. Nemá žádných příbuzných, proto přišel sám. Děvče, které jsme mu předvedli, se mu líbilo. Dať tedy před svědky svou písemnou přímověď a přinesl nevěstě obvyklé dary. Záležitost jest nyní uspořádána.

Dvě malá, nedávno pokřtěná děvčátka již zemřela. Mrtvoly byly položeny do jedné rakvičky a očekávají tam pospolu den vzkříšení.

11. září 1908.

Ženich naší Marie přišel dnes se dvěma nosítkami. V jednom jsou svatební šaty nastávající manželky; svrchní roucho ze zeleného hedvábí s červenými pruhy, kazajka z modrého hedvábí s pestrou obrubou, sametové stěvice, zelenými tkanicemi šněrované, stříbrná jehla do vlasů a náušnice. V druhých nosítkách je slepice, kus vepřového masa a dva balíky koláčů. Zatím se odnese na téžže nosítkách vybava nevěstina do domu ženichova, t. j. její nejkrásnější šaty a kuchyňské náčiní.

Večer trvá loučení dobré půl hodiny. Děvče pláče a křičí; praví, že jí nelze od nás odejít, ježto jsme jí byly nahradily přítelkyně a matku. Konečně ji sestra představená násilím odvádí, aby se dobrým nočním odpočinkem na zítřejší rozčilující dojmy slavnosti svatební posilila.

16. září 1908.

Již několik dní silně prší. Zdejší Číňané tvrdí, že už jest dešť mnoho. Pohané konají průvody a postí se, aby své bohy obměkčili. Po tři dni nesmí žádné dobytče býti zabito. Takovým způsobem donuceny jsou, postíme se i my.

18. září 1908.

Číňanka ještě velmi mladá umírá v naší nemocnici. Byla dítkem rodičů vznešených a bohatých, ztratila však záhy otce i matku. Její strýc vzal ji k sobě. Když však pozoroval, že jest nemocna kriticemi, chtěl se jí zbavit a dal ji dopravit do naší nemocnice. Zde nalezla právě štěstí. Brzy prosila za křest svatý a prosbě její bylo vyhověno. Strýc byl o jejím blížkém skonu zpraven a jen stěží potlačil svou radost, když slyšel, že zemře.

19. září 1908.

Chudobný Číňan nalezl na cestě balík. V balíku bylo dítě, asi 18 měsíců staré. Přinesl je k nám. Ale nemluvně nebylo lze zachrániti, proto bylo ihned pokřtěno. — O 2 hodinách odpoč. přijde k nám biskup se svým sekretářem, aby si celý dům prohlédli. „Později,“ vece nejdůst. velepastýř, „bude toto všecko velkou nemocnicí.“ Siroťci budou totiž umístěni ve zvláštní velké budově, která se právě staví.

23. září 1908.

Včera byli pokřtěni čtyři nemocní, vlastně umírající. Dnes vypravujeme výstavu pro dvě děvčata, která se za krátko mají vdáti. — Jedna z našich starých žen v chorobinci ošetřovaných jest 88 let stará. Když jí bylo 80 let, stala se katoličkou, a co do horlivosti předčí všechny ostatní. Je slepá, o holi však může po domě choditi sama. Jiná jest 80 let a od pěti let katoličkou. Nedávno jsem jim zapověděla vycházeti, ježto obyčejně na čas k jídlu zapomínají a pozdě domů přicházejí. Osmdesátiletá přišla ke mně s pláčem: „Na ulicích našla jsem vždycky zbytky tabáku pro svou potřebu. Nesmím-li však nyní vycházeti, co ze mne bude?“ Slíbila jsem jí dvě sapěky denně na tabák, načež se upokojila.

7. října 1908.

Ve svátek sv. Františka měly jsme v naší prostinké kapli biskupskou mši sv. Večer konal se slavnostní průvod a bylo osvětlení. To se našim Číňanům velmi líbilo. — Bohužel v poslední době fádila u nás

brozně horečka. Několik sirotkův umřelo, někteří jsou ještě nemocní, ale mimo nebezpečenství. Každodenně přináší nám lidé malé děti, obyčejně však v tak bídném stavu, že brzy umírají.

10. prosince 1908.

Slavnost Neposkvrněného Početí Marie Panny konala se u nás s velkou nádherou. Naše děti směly se průvodu účastniti, ano nesly i sochu Rodičky Boží. Mnoho Číňanů přiběhlo, aby se na slavnost podívalo; pro přemnohé z nich bylo to něco zcela nového, čeho ještě nikdy neviděli.

30. prosince 1908.

Ve vánoční svátky postavili jsme v naší kapli jesličky. Obyvatelé osady Pe-men jesliček ještě nikdy neviděli. Vynasnažili jsme se, co jsme mohly, aby slavnost jesliček byla pěkná a důstojná. Skály betlemské byly ovšem jenom z papíru, ale byly tak uměle napodobeny, že je Číňané měli za skutečné balvány a se tázali, jak jsme je do kostela dostali. Modlili se ostatně před Jezulátkem velmi pilně. Mnozí přijali na hod Boží vánoční svaté svátosti s příkladnou nábožností. Siroťci dostali pěkný vánoční stromek. Byla to radost, byl to lomoz, když byli své malé dárky obdrželi!

Ještě slovíčko o zvěčnělém missionáři P. Tetu, jenž 30 let v Číně působil. Křesťanství ctí jej jako světce. Také pohané si ho velice vážili a měli k němu velkou důvěru. Zemřel nedaleko odtud. Jeho mrtvolu přinesli do našeho kostela v Pe-men. Čínská rakev byla nesená dvaceti mladíky. Za rakví kráčelo mnoho truchlících. Celou noc strávili na modlitbách, střídavě zpívající a hlasitě natíkájící.

Následujícího rána přišlo asi 20 evropských kněží, kteří tou dobou se účastnili duchovních cvičení v Čengu. Zpívali pěknou zádušní mši svatou. Na to byla rakev otevřena, aby totožnost mrtvoly byla zjištěna. P. Tetu zemřel před pěti dny, ale o hnilobě nebylo ani potuchy. Zemřelý považuje se všeobecně za svatého. Jeho ztráta, praví se, jest nenahraditelná.

V našich ústavěch měla smrt v poslední době hojně zně. Bohudíky však beze křtu nezemřel nikdo. Mnohdy ošetřujeme i malomocné. Nyní právě jest u nás desítiletá otrokyně, kterou její pán pro tuto nemoc zahual. Její nohy jsou ohnile a maso z nich opadává kus po kuse. Třesouc se úzkostí a strachem přišla k nám. Řeklo se

jí totiž, že ji sníme. Nyní ovšem je dávno už po strachu. Ano, prosila již, aby byla připuštěna k vyučování náboženskému a pak pokřtěna.

IV. Obrázek z missií jihoafrických.

Představená kláštera Srdce Ježíšova v Kapsku v jižní Africe posílá dobrodincům tamější missie list, z jehož zajímavého obsahu toto vyjímáme:

Poslední poštou poslala jsem vám list na poděkování za obdrženou almužnu pro naši velmi chudobnou missii. Ujišťuji vás, že máte podíl na všem, co dobrého se v naší missii děje, a také na všech modlitbách, které v našem klášteře se konají, prosím též já za vaši modlitbu, aby se naší missii dobře dařilo.

Poslední dva dni měsíce března byly pro naši missii osudny. Na naší farmě vznikl po sedmi příznivých měsících dobytčí mor. Čtyři volci již padli, jiní jsou morem zachvázeni. Snažíme se, dávajíc jim už vati stílný prach a lék připravený ze čtyřhranných afrických jahod, je zachrániti. Následkem toho nedostáváme zde v mateřinci z naší farmy ani paliva ani polních plodin, ježto doprava vozkými povozy byla zastavena.

Také mateřinec touž dobou nezůstal bez pohromy. Milé pětileté děvčátko v našem sirotčinci, jménem Marie, jehožto matka před dvěma měsíci byla zemřela, bylo jenom jeden den nemocno a zemřelo v noci, jak lékař tvrdil, srdeční vadou. Anděl smrti chtěl však vyrvati nám i malou její sestřičku Andělkou, tři leta starou. Chuděrka dostala zápal krku, a lékař pravil, že není naděje, aby se pozdravila. Byl právě bolestný pátek; vzali jsme tedy útočiště k modlitbě k bolestné Matce Boží; mnoho růženců bylo toho dne za malou Andělu obětováno. A hle! Bolestná Rodička Boží nás vysly-

šela; buďtež jí za to tisícové díky! Na její přisluvu učinil její božský Syn zázrak. Anděla je zachráněna a stav její se stále lepší.

Žhavé vedro letní v jižní Africe ustoupilo mírnému teplu podzimnímu. Máme totiž na jižní polokouli od 21. března podzim. Rána a večery jsou vlhké a mlhavé, noci studené, dny však krásné. Slunce svítí přívětivě, obloha jest čistá, modrá. Na zelenajících se polích stojí stromy, které své zelené nikdy neztrácí, jejichžto větve nikdy nepokrývá sníh. Tak má tedy i „země dobré naděje“ mnoho krásného a příjemného a my sestry oblíbily jsme si tuto druhou vlast přese všechny velké trampoty a strasti. Pracujeme rády a pracovati budeme až na konec svého života ku spáse černochův i bělochů žijících v obvodu naší jihoafrické missie. Věra na květnou neděli přistoupilo přes 200 bělochů v našem klášterním kostele a přes 300 černochů v našem filiálním kostele k oltáři a přijalo palmové ratolesti z rukou misijnářových.

Nyní máme 22 čekatelek řádu, které nedávno z Evropy sem přišly a brzy řádové roucho sv. Dominika obdrží. Abychom však měly dosti pracovních sil pro všechny naše zdejší kláštery, potřebujeme mnoho ještě misijních sester a doufáme, že Bůh brzy zase mnoho obětovných čekatelek na svou jihoafrickou missii pošle. Potřebujeme způsobilé lidi pro všechny obory: pro hudbu a školu, malbu, kreslení a ruční práce, pro kuchyni a zahradu, pro pole a dům, ošetřovatelky nemocných, učitelky pro černochy i bělochy, šičky, kuchařky, zahradnice, obuvníky, stoláře, zedníky, polní dělníky a p. Zvláště hledány jsou učitelky hudby. Pole činnosti je zde rozsáhlé, ale dělníků na vinici málo.

Konečně obnovuji svou snažnou prosbu, aby nás naši dobrodinci v Evropě svou velkomyseľnou almužnou i dále podporovali.

Různé zprávy.

Židé v Krakově Každý čtvrtý žid v Krakově má svůj vlastní dům, křesťan teprve každý devadesátý. Ze všech krakovských domů náleží 80 procent židům a jen 20 procent křesťanům. To jsou přece jen horší poměry než u nás v městech ze židovskými menšinami. Poláci umějí patrně ještě méně hospodařit než my, mají také mezi sebou více židů.

Souboj odstraněn v Itálii. Italský král zapověděl zvláštním dekretem ze dne 12. října souboj v italském vojskě. K vyšetřování čestných záležitostí utvořena zvláštní čestná rada, jejíž rozsudek bude mít účinek závazný pro obě strany. Královský dekret obsahuje jedenáct článkův, italské listy chválí tento zákaz. Tak tedy konečně odstraněno v Itálii to, co církev katolická již od svého počátku zavrhovala a zavrhuje. A u nás to nepůjde?

Kdy se vzpamatujeme. Z Vítkovic se oznamuje, že bude tam vycházet časopis sociálně demokratický „Duch času“ nyní změněn v deník — doposud vycházel dvakrát v týdně. Je to druhý sociálně demokratický deník na Moravě a čtvrtý jejich deník vydávaný v jazyku českém. A my katolíci? Kdy konečně budeme odebírat jen katolické listy?

Ženská ješitnost. Z Berlína se píše: U nás zavládá prapodivný zvyk potvrditi křestní jména a hlavně jsou to ješitné dámy. Tak máme nyní u nás dámy, které se jmenují: Lizi, Lici, Pipsi, Lini, Mia, Mimi, Maja, Marga, Fini, Fifi, Šaša, Sadi, Vali, Benja, Viny, Rica, Tila, Mela, Valda, Reta, Reia Lala, Šosi, Nada, Jela, Ryni Ale to podivné, že pak často zní po tomto jméně křestním, jméno rodné buď Kraut, Unkraut, Schweinskopf, Rüssel anebo nějak podobné.

Zvláštnost pařížská. V Paříži mají — odpustě čtenáři, nevím jak bych to nazval, ale jiného názvu nevím než — hřbitov pro psy. Jest na ostrově Ravageur v Seině blíže předměstí Asnièresu. Doposud

je tam zabrábáno na dvacet tisíc zvířat všeho druhu. Nejvíce a sice 15.000 jest psů, pak na 4000 koček; kromě toho je tam: 7 koní, 6 opic, 1 tele, 2 kozy, 1 lev, 1 tygr, 10 papoušků, 5 slepic, 1 kohout, 10 kanárků, 4 holubi, 1 husa a pak ještě několik jiných druhů. Tak daleko dospěje se s tou opičí láskou ke zvířectvu. Jest prý tam i několik pomníků; vše je pěkně upraveno, nechybí ani stromy, sady a květiny.

Papežské jubileum. K papežskému 50letému jubileu kněžství přijelo do Říma 143 různých poutí. Z nich bylo 11 z Rakousko-Uherska a 17 z Německa. Osobně přišlo Jeho Svatosti blahopřátí do Říma z ciziny 18 kardinálů, 5 patriarchů, 91 arcibiskupův a 215 biskupů

Katolický tisk v Chile. Ve státu Chile, v jižní Americe mají nejlépe organizovaný a rozšířený katol. tisk. V hlavním městě Santiagu jsou při půl milionu obyvatelstva čtyři katolické deníky Liberální deník je tam jeden, nevěrecké dva, ale nejsou tak rozšířeny a oblíbeny jako katolické. Co do počtu obyvatelstva je druhé město Valparaíso, kde je 200.000 obyvatelstva; zde vycházejí dva velmi rozšířené katolické deníky v městě Concepcion a v La Serena. Největší zásluhy o katolický tisk v Chile má nyníš arcibiskup v Santiagu Msgr Ignatio Gonzalez Eyzaguirre.

Až kam vede zášť. Městské zastupitelstvo v Mostě v Čechách se usneslo, že není dovoleno davati na tamějších hřbitovů náhrobky s jinými než námečnými nápisy. C. k. okresní hejtmanství však rozhodnutí toto jako zákonem neodůvodněné zavrholo.

Vliv svátků a výplat. Po dni svátečním a nedělním nepřichází 59 dělníků z tisíce do práce, po vyzvednutí zálohy 75, po hlavní výplatě 79, po obyčejném dni nepřichází bez ohlášení a bez omluvy do práce z tisíce 34 dělníků.

Obřady církve katolické.

(Hlavní úmysl)

ednoho dne přišel mladík studující ke katolickému knězi a pravil: »Důstojný pane, jsem evangelik a toužím po pravdě a rád bych se stal katolíkem.« »Co vás pohnulo k tomuto kroku?« tázal se duchovní. »Krása vašich obřadů při službě Boží; krása a vznešenost jejich mne uchvátily; počal jsem o nich přemýšlet, chodil jsem do vašeho chrámu, pozoroval jsem vše, jak a co se děje, pozoroval jsem kněze, jak všechny obřady nábožné a s přesvědčením koná, a tu pravda zvítězila v duši mé. Prosím, přijměte mne do katolické církve.« Toť jsou slova mladého konvertity.

Vpravdě krásné, vznešené a významné jsou obřady svaté naší církve, které již mnohého nevěrce přivedly k Bohu, když jen o nich přemýšlel a hluboký jich význam pochopil. Obřady při bohoslužbě jsou potřebny, poněvadž člověk chce i smysly svými pojímati pravdu a úkony zbožnými chce dáti na jevo svou úctu k Pánu Bohu; proto kleká při modlitbě a spiná ruce své. Obřady bohoslužebné souvisí jednak s uctíváním Boha samého a jednak s přirozeností lidskou. Proto již od pravěku nacházíme obřady při klanění se Boha. Již Kain a Abel stavěli oltáře a přinášeli oběti na nich, aby uctili Pána Boha. Později byly samým Hospodinem obřady nařízeny skrze Mojžíše lidu israelskému na poušti v zemi israelské. Mnohé z těchto obřadů zmizely, když nastala skutečnost, již předznačovaly. Sám Pán Ježíš hned po svém narození podrobil se obřadu židům předepsanému; bylť osmého dne po svém narození obřezán a Ježíšem nazván. Též později zachovával předpisy o službách Božích a navštěvoval slavnosti ve chrámu Jerusalemském. Nejpatrněji objevily se nábožné obřady při poslední večeři, při níž jedl s učedníky svými beránka velikonočního a ustanovil nejsvětější Svátost oltářní. Tu vypisují svatí evangelisté obřady, jak Pán Ježíš díky činil, žehnal a dával učedníkům svým k požívání tělo své a krev svou a nařídil: »To číňte na mou památku!« Tedy i svatí apoštolé zachovávali obřady, zejména při slavení nejsvětější oběti, čínice co činil Pán Ježíš a pak přidávajíce i jiné obřady ku větší oslavě služeb Božích. Totéž dalo se při rozdvání svatých Svátostí, aby obřady naznačeno bylo vnitřné jejich působení a posvěcení duše. Jsou tedy mnohé obřady velmi ctihodné, pocházejíce od samého Ježíše Krista a jeho apoštolův a zachovávají se až po dnes.

Jiné obřady povstaly časem, potvrzeny byvše od nejvyšší hlavy církve. Jak šířily se slavnosti rozličné, tak vyžadovaly též rozličných obřadů dle slavnosti, dle doby a dle významu památky, jakáž se konala. Jiné jsou obřady při službách

Božích v době adventní, jiné v době postní a velikonoční, jiné v době následující. Nejkrásnějšími a nejdokonalejšími obřady jsou a zůstanou obřady svatého týdne, na zelený čtvrtek, veliký pátek a bílou sobotu. Jsou-li přesně zachovány a zbožně konány, mluví k duši křesťana zrovna hlasem nebeským. Není divu, že mnozí jinověrci pozorující tyto obřady pohnuti jimi byli a stali se katolíky. Hledali pravdu a tyto posvátné obřady byly jim cestou k této pravdě, již jest víra křesťansko-katolická.

Z té příčiny každý pravý katolík váží si posvátných obřadů při bohoslužbě a sleduje je celou duší, která dle nich jest naladěna k bolu nebo radosti, dle slavnosti konané. Nejsou tedy obřady bohoslužebné prázdnými ceremoniemi, nikoliv, ale jsou úkony plnými hlubokého významu, kterýžto význam tím více pochopí člověk, čím živější má víru, čím vnímavější má duši. V duši prázdnou, hříchem zkaženou nevnikne duch pravdy a význam posvátných obřadů. Proto vidíme, že nevěrci a světáci se obřadům našim smějí a jimi pohrdají, protože je neznají. Pane odpusť jim, nebo nevědí, co činí, tak můžeme říci o nich. My pak si vážme posvátných obřadů jako ctihodných odkazů samého Spasitele našeho a jeho svatých apoštolův a pozdějších jich nástupců papežův a biskupů. Vážme si posvátných obřadů jak při mši svaté tak při udělování svatých Svátostí, tak i při různých církevních slavnostech a průvodech a účastníme se jich co nejhojněji vždy a všude, prokážeme tím nejen úctu Pánu Bohu, ale vyznáme tím vinu svou, oslavíme nejsvětější jméno Boží, prospějeme duši své, oživíme víru svou. Kéž by všichni úctou a láskou k posvátným obřadům naplnění byli! Pak by jistě i život mnohých křesťanů se utvářil, mnozí by ve víře upevnění, mnozí z bludu vyvedeni, mnozí by zachráněni byli a nejsvětější Srdce Ježíšovo by zaplesalo radostí.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za úctu a lásku k posvátným obřadům a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r 1891.)

Sv. Michæli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Poučiti se o obřadech svaté církve.

Úmysl v březnu: Křesťanské sdružení.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIII.

Vychází počátkem každého měsíce.

BŘEZEN 1909.

Aj, vstupujeme do Jerusalema a Syn člověka vydán bude v ruce hříšných. — Pojďme za Ním a zemřeme s Ním! — Nebudu se chlubit, leč v Ježíši Kristu, a to uctižovaném.

Nevděk.

Ke cti svatého Jana z Boha.

Mou duši vždycky smutek jímá,
když zřel jsem, Jene, lásku tvou,
s jakou jsi bližních rány líbal,
a za to snášel hanu zlou.
Tak přál jsem si být roven tobě,
jen jednou cítit v duši slast,
znát lásku stavět proti zlobě,
úsudkem zlých se nedat zmást.
Když vidím, jakou velkou péči
všem nemocným jsi věnoval,
jich duše, těla chorá léčil,
a za vše černý nevděk vzal:
tu duši moji bolest svírá
a v srdce bodá zloba ta! —
Však oko moje v dál se dívá,
kde hora zvaná Golgota,
své rámě klidně rozestírá,
tam postavu zřím krvavou,
jak Srdce lidstvu otevírá;
ač koruna Mu nad hlavou

jen nevděk jeho připomíná,
přec slední krůpěj krve dal
náš Spasitel, Pán všehomíra!
A jenom nevděk za vše vzal! — —
Tys podoben byl tedy Jemu;
Onť vzorem tvým! — Buď Jemu dík,
že přivinul tě k Srdci svému
a chtěl, by jsi byl učedník
vždy Jemu milý! — Proto tedy
jsi bližní své tak miloval,
a za lásku, když nevděk měli,
se z plna srdce radoval. —
Kříž že je známkou lásky Boží,
tak učen jsi byl od Krista,
vždyť On sám na něm život složil...
a učeň není nad Mistra!
Ta ruka-li mne bije,
které jsem s láskou všechno dal,
netruchlím proto — blaze mi je,
vždyť odměnu touž Mistr vzal.

Hrozna Roubal.

Odpust, Kriste!

S bolestí, s lítostí
oko mé zírá
k dřevu kříže, na němž
Kristus umírá,
vždyť poznávám, že mé
hříchy to byly,
jež, Ježíši, Tebe
na kříž přibily.

Odpust, Kriste, odpust
moji provině,
ať se pro své hříchy
spásy neminu,
svou nejdražší krví
hříchy moje smej,
k svému vykoupenci
na soudu se znej!

F. Vrdtil.

Pojďme za Ním!

K době svatopostní.

Když Spasitel náš Ježíš Kristus jednoho času potají do města Jerusalema se ubírali hodlal, řekli sobě apoštolé vespolek: »Pojďme za Ním a zemřeme s Ním!« Když však konečně doopravdy na smrt šel, tu neslyšíme, že by apoštolé za Ním kráčeli, naopak víme, že po zajetí jeho v zahradě Getsemanské jej opustili, kromě Petra, jenž za Ním šel až do dvora Kaifašova, a Jana, jenž průvod s Pánem z povzdálce pozoroval. Necítili se apoštolé ještě dosti silnými jíti cestou, kterou kráčel Mistr jejich, cestou utrpení, pohany, posměchu, cestou bolestnou, cestou kříže. Avšak sotva že Duchem svatým posilnění byli, dohnali co dříve zameškali; celý jejich ostatní život nebyl nic jiného, nežli ustavičné následování Mistra na poslední jeho cestě, cestě křížové. A cesta ta tak se jim zalíbila, tak jim drahou byla, že se jí až chlubili. Tak sv. Pavel s pýchou volá: »Nebudu se chlubit, leč v Ježíši Kristu, a to ukřižovaném.« A jako Kristus Pán skrze utrpení a kříž stal se vítězem nad hříchem a ďáblem, jako skrze utrpení a smrt dospěl k vítěznému zmrtvých vstání a věčnému králování, tak i apoštolé jeho a všichni, kdož na cestě křížové jej rádi následovali, došli vítězství nad nepřáteli spásy své. Proto jest cesta kříže Kristova cestou vítěznou, cestou vznešenou, v pravdě královskou.

Začínáme posvátný čas postní. Církev svatá jako matka bere nás za ruku a

vede v pobožnosti křížové cesty za Kristem za nás trpícím, a na stálou paměť staví kříž na zastřený oltář, abychom nic jiného neviděli, s ničím se nezabývali, nežli s ukřižovaným Ježíšem. Máme sice ustavičně po celý život za Ježíšem kráčet, avšak obzvláště v tomto svatopostním čase, aby netoliko oživena byla v nás památka oné nevypravitelné lásky, kterou ukázal nám Kristus utrpením a smrtí svou, nýbrž abychom učili se vskutku trpěti, sebe zapírat, pokání činiti za nepravosti naše, a tak hodnými se stali milosti v utrpení a kříže Kristova pro nás se pryšticích. I pro nás jest cesta křížová cestou vítěznou, cestou královskou, nebo po ní zbavujeme se otroctví hříchu a ďábla, stáváme se syny Božími, dědici království nebeského a dospíváme ke spojení s Kristem-králem.

Ovšem jest cesta kříže, na niž nás Kristus zve a volá slovy: »Zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne« (Mat. 16, 24.), pro mnohé a mnohé cestou tvrdou, které se lekají; mnozí o ní ani slyšeti nechtějí, a přece jest lépe pro člověka poslechnouti tohoto laskavého pozvání Spasitelova, nežli jednou na konci uslyšeti hrozný ortel věčného Soudce: »Odejděte ode mne do ohně věčného.« (Mat. 25, 41.) Poslechneme-li slov Kristových: »Následuj mne na cestě kříže,« nebudeme se musiti báti slov nás zatracujících: »Odejděte ode mne!«

Kříž Kristův se jistě objeví na konci časů; s radostí pozdraví jej všichni, kteří

jej v životě milovali, s hrůzou pohlednou naň ti, kteří se mu vyhýbali, či snad dokonce jím pohrdali. A přece nevede k spáse cesta jiná, nežli cesta, po níž sám Spasitel krácel — cesta kříže. Vždyť to jsou slova jeho: »Kdo chce za mnou přijíti, tedy kdo chce u mne jednou býti, se mnou se radovati, blaženosti moji účastným býti, zapři sebe sám atd.«

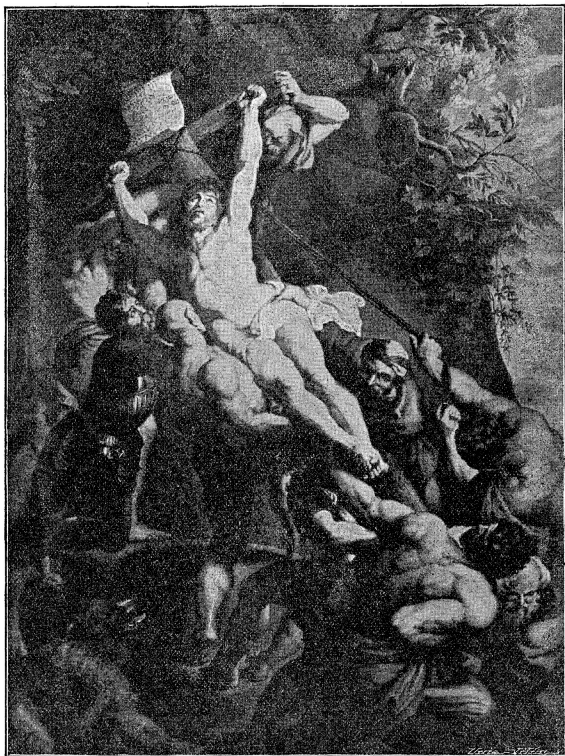
Proto jen v kříži je spása, jen v kříži jest pravý pokoj, v kříži ochrana před nepřáteli, v kříži nadpřirozená útěcha a radost, v kříži je síla Ducha, v kříži pojem vši ctnosti, v kříži jest náplň vši svatosti. Nemáme naděje života věčného, leč v kříži Kristově. Kristus jde před námi, nese kříž, jdeme za Ním, nesme kříž svůj, přejme sobě s Ním umřítí a budeme s Ním žítí; přejme sobě účastni býti také jeho radosti.

Hledejme po celém světě cestu, která by nám lépe sloužila a nás k cíli Bohem vytknutému dovedla, jinou, lepší, jistější, nežli cestu kříže, nenajdeme. Ostatně jest cesta životem naším sama sebou cestou utrpení a bolesti. Kdo může říci o sobě, že by nikdy netrpěl ať na těle ať na duši? A kdo se může chlubit, že by dnů radostných, v pravdě šťastných bylo více v životě, nežli dnův utrpení? Ovšem se zdá, že tak mnohý člověk, jako by jen po různých kráčel tímto světem, šťasten a spokojen jest, ale právě se to jen zdá, a zdání klame.

Kdybychom mohli pohlédnouti do útrobu duše jeho, zpytovatí jeho vnitřní život jen Bohu povědomý, ó jak bychom se mnohdy zhrozili těch bojů, toho bolu, té nespokojenosti, ba i zoufalosti, kterou zmítána bývá duše jeho; kříž, těžký kříž nese a nésti musí, zdaž však má z toho zásluhu? Záleží na tom, jak kříž svůj neseme, zdaž podvolujeme se vůli Boží, uznáváme svoji vinu, hřích a kříž za trest, zdali tento trest rádi trpíme a jím chceme dosti utinití spravedlnosti Boží.

zdali si žádáme, že kříž náš byl duši naší k spáse, čili zdali neseme kříž s nevolí, vzdorovitostí a nařikáme na nespravedlnost Boží, jako bychom ničeho byli nezasloužili. Kříž onen bude záslužný, kříž tento však bez zásluhy, a tím také dalekosáhlejší. Neboť neseme-li kříž svůj rádi, pak nese on i nás a vede k cíli kýženému, totiž ku konci utrpení, ovšem ne na zemi, nýbrž na věčnosti. Vzpouzíme-li se kříži, nic platno, on tíží nás neustále, a to čím dále tím více, a odhodíme-li ho, nalezneme jen deset jiných, ještě těžších, neboť kříži se v životě vyhnouti nelze. Zpytujeme jen životy svatých! Který z nich došel svatosti bez kříže? Který z nich byl bez utrpení na tomto světě? Žádný! Ba mnozí z nich nesli kříž tak těžký, tak dlouho, že nemáme o tom ani zdání; to Bohu samému povědomo jest.

A byly mezi svatými, dokud žili na světě, i duše nevinné, čisté; a hle, přece kříž těžký nésti musily, vzpomeňme jen na sv. Anežku, na sv. Aloisia a svatou Terezii a jiné. Ani Maria Panna, ba ani Spasitel, Kristus Pán, dokud žil v těle lidském ve světě, nebyli utrpení a bolesti prosti. Vždyť sám to pravil, rozprávěje s učedníky do Emaus jdoucími: »Kristus musil trpěti, aby zmrtvých vstal, vešel do slávy své.« (Luk. 24, 26.) Můžeme tedy my ubozí hříšníci hledati cestu jinou, nežli královskou cestu kříže? Celý život Páně byl plný strádání, chudoby práce, odříkání se, útrap a bolesti jak tělesných tak duševních, a my bychom chtěli mítí jen pokoj, samé radosti, samou rozkoš? Chceme se pachtiti po věcech, které kratičkou dobu trvají, jsou prchavé jako dým a za sebou vlekou tím delší bídu, útrapy a bolesti? Ani ten, jenž celou duší miluje Boha, není sprostěn kříže, ba často nese kříž v kříži, neboť čím více prospívá duchem a láskou, tím větším břemenem se mu stává tento život

jako ve vyhnanství, a mnohdy zkoušen
bývá i od Boha, jenž odnímá mu útěchu,
kterou skýtává kříž Kristův.

Jak těžkým bývá tehdy kříž, tak
bývá člověk, jsa od Boha opuštěn, sobě
samému břemenem! Avšak to jen na
čas; jen vytrvati, to heslem musí býti
naším — kříž přemáhati křížem, v kříži
hledati posilu a potěchu proti kříži.

Opouští-li tě Bůh na čas, chce, abys bez
něho trpěl, bez jeho útěchy učil se snášeti,
abys se vůli jeho podroboval, a tak tím
pokornějším byl skrze kříž.

Patří to k celku, a nebyl by kříž
ani celý, kdyby Bůh také svou útěchu
na čas nám neodnímal. Zakusit toho
také Kristus Pán na kříži, tak zkormoucená
a smutná byla duše jeho, že bolestně

zvolal: »Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil!« Však brzy přišla útěcha, útěcha dvojnásobná, že klidně mohl na konec zvolati: »Otče, v ruce Tvé poroučím ducha svého!« Tak i my ne-zoufejme, nepozbývejme myslí, jestliže někdy cítíme prázdnotu v duši, tu hroznou mukou, že snad Bůh o nás se nestará, jen na nás nakládá, ale nésti nepomáhá; nebojme se, ne na vždy, jen na krátký krátký čas nás zkouší Bůh, a kdo vytrvá a nehorší se, tím větší nabývá potom útěchy, radosti a pomoci i v kříži největším. Důkazem toho jsou svatí mučedníci, kteří s ochotnou radostí spěchali k mukám nejhorší a k smrti nebolejší. Bůh dobrý má s námi úmysl, chce, aby tělesná naše přirozenost útrapami co nejvíce byla zeslabena, tak aby pozbylo tělo vlády nad duchem a duch tedy tím více se posiloval vnitřní milostí Boží. Proto vidíme na mnohých svatých, že ani bez kříže, utrpení bytí nechtěli, vědouce, že takovým způsobem nejlépe pracují na spásu své, krotíce tělo se všemi naruživostmi a sílice ducha v ctnostech, a to vše křížem. Milost Boží je tak silná, že přemohli přirozenost svou, že to, čemu se člověk dle přirozenosti své vzpírá, před tím utíká, to jest utrpení, že si toho žádali, to milovali a rádi na sebe brali.

Vždyť zajisté není podle naší lidské přirozenosti, abychom kříž nesli, kříž milovali, tělo trestali a krotili, počtám se vyhýbali, pohany rádi snášeli, sami sebe za nic považovali a také za takové od jiných považováni býti si přáli, abychom protivnosti a škodu trpěli a po žádném štěstí světském nebažili. Spoleháme-li se jen na sebe, nelze nám nic takového proti přirozenosti své lidské činiti. Stavíme-li však na Bohu, přijde nám síla s nebe a nám podroben bude svět i tělo. I toho nejhoršího nepřitele, ďábla se báti nemusíme, pakli vyzbrojeni jsme vírou, zkoušenou a dokázanou křížem.

Proto jakožto sluhové Páně nesme kříž svůj mužně a krácejme za Ježíšem, jenž také náš kříž nese. Když matka synů Zebedeových žádala, aby synové její, Jakub a Jan, jeden na pravici a jeden na levici Kristově seděli v království jeho, tázal se jich Pán: »Můžete-liž pít kalich, který já pít budu!« Hrdinně odpověděli: »Můžeme!« a také jej pili, uznávše jej za Mistra svého. (Mat. 20, 20.) Pijme i my kalich Páně, kalich utrpení s Ním v lásce, chceme-li býti jeho přáteli a jednou s Ním kralovati na věčnosti. Budme ochotní a připraveni trpět vše, co Bůh, laskavý Otec v moudrosti své na nás sešle, vždyť útěchu nám spolu dává, že to nebude nadarmo, »neboť nelze utrpení tohoto času porovnávat s budoucí slávou,« pravi sv. Pavel, jenž tolik pro Krista vytrpěl. (Řím. 8, 18.) Doba naše ukládá nám věrným vyznavačům Kristovým mnohý kříž, mnohé utrpení nám připravuje, neboť rozlézá se moc ďáblová, která pronásleduje, tupí, haní vše, co jest Boží. Na posměch jest pravá zbožnost, za bláznovství mají křesťanské ctnosti, za hloupost víru, za otroctví poslušnost k církvi Páně. I to jest kříž, který nésti nám velí Kristus kříž, kterým se ukazuje a dokazuje naše víra v Něho, naše láska k Němu, naše křesťanská mysl, náš křesťanský názor světový.

O nesme i tento kříž rádi, zmužile, neboť s námi je ten, jenž svým malomyslným učedníkům pravil: »Nebojte se, já jsem přemohl svět.« Kristus chce, abychom proň trpěli. Vždyť Pavlovi samému pravil, »že mu ukáže, co musí pro jméno jeho trpět.« (Skut. ap. 9, 16).

Ejhle, až do třetího nebe byl Pavel vytrzen, slyšel věci, které lidský jazyk vypovědět nemůže, a přece nebyl ušetřen útrap; ba právě proto, aby tím vyvolnější byl nádobou, musil trpět a hodně trpět. Proto trpíme i my pro jméno

Kristovo, budme vděční za to, že trpětí můžeme. Jakou radost z nás mají svatí nebešťané, jaký dobrý příklad všickni věrní pozemšťané! Co trpí mnozí pro svět a jeho šálivé pocty a radosti, a my bychom se zpečovali trpětí pro Ježíše, Boha našeho a největšího dobrodince, jenž nad to utrpení hojně odměnití chce?

Ó kéž bychom to tak daleko přivedli v umění trpětí, a to pro Boha trpětí, že bychom se v utrpení radovali, pak bychom mohli bezpečně za to míti, že

to s námi dobře stojí a že jsme našli ráj již na tomto světě. Kdyby bylo něco lepšího pro naše pravé blaho na zemi a spásu věčnou, byl by nám to Kristus zajisté ukázal slovem i příkladem. On však ke kříži nás volá a sám kříž za nás nese, proto jediná cesta kříže vede k Němu, vede k nebi. Jdeme za Ním ustavičně, neohlížejíce se na úsudek světa, na svět, nýbrž jen Kristus spásí nás, a jenom mnohým utrpením můžeme vejíti v království Boží.

Boh. Hendl.

Ježíš Kristus — naše slunce a světlo.

Kristus — Slunce světa — nežli na svět přišel, zahalovaly tmy husté celou zemi; ku spáse vedoucí cestu, mohli lidé najíti s velkými jenom obtížemi.

Proto také lidstvo ve tmě tápající na nepravou cestu s cesty spásy sešlo; bloudilo a špelo cestou k zahynutí, volajíc: „Kéž by nám světlo nové vzešlo!“

Tu spravedlností slunce lidstvu vzhází a veškeré tmy se rychle rozptylují; za živoucím světlem, jímž jest Ježíš Kristus, na cestu se spásy lidé uchylují.

V zástupech se lidé za Ježíšem valí, On jim: „Já jsem cesta, pravda, život!“ hlásá; „Za mnou pojďte cestou, po níž já sám kráčím, cílem vaším bude věčná v nebi spása!“

Ti, kdož Jezu Krista věrně následují, na konci své pouti vcházejí s Ním v nebe; kteří se zdráhají Krista následovat, ty pak hrozné peklo pohlcuje v sebe.

Však vždy pravdou bylo a vždy pravdou bude: že tmu lidé více milují, než světlo; než ve světlo k nebi by se ubírali, raději tmou kráčí, pošetilci, v peklo.

Tmavá cesta v peklo, cesta různých hříchův od lidí jest celkem více oblíbená, nežli jasná cesta k nebi, cesta ctnosti. Která cesta bude námi vyvolena?

My si zvolme cestu, kterou ozařuje Slunce — Ježíš Kristus — přezářivým jasem; té bezpečné cesty k nebi neopustíme, Kristovým se řídme příkladem a hlasem.

Pilně o to dbejme, ať vždy cestou jasnou, ne tmavou, v životě zemském putujeme; následujme Krista, ctnost si zamilujme, věčné spásy pak se jistě nemíníme.

Prosme vroucně Krista, naše Slunce věčné, by nás táhlo v nebe, tam kde věčně září; bychom po skončeném zemském putování, mohli blažiti se božskou jeho tvář!.

F. Vrdtil.

A Slovo Tělem učiněno jest.

K slavnosti Zvěstování Panny Marie.

Nadešla doba určená božským milosrdenstvím pro příchod příslibeného Spasitele. Lidská mravní bída dostoupila vrcholu, při vši vzdělanosti, při všem přepychu a bohatství, při všech rozkoších všeho druhu úpěli pohanští národové pod otroctvím hříchu a nepravostí, nemajíce naděje na zlepšení stavu svého a oddávající se malomyslné osudu. I ti nejlepší a nejšlechtetnější z nich, kteří ovšem po něčem lepším bažili, ale samy sebe před nepravostmi uchrániti nemohli, i ti uznávali slabost člověka pomoci sobě k životu ušlechtilějšímu a určiti životní dráze cíl uspokojující; proto volali zoufanlivě: »Nepomůže-li Bůh, lidstvo si nepomůže.«

Joště větší touha po obratu byla v národě vyvoleném, israelském. Svati prorokové starozákonní však na rozdíl od mudrců pohanských těšili lid, ukazujíce do budoucna a připomínajíce mu zaslíbení Vykupitele v národě chované od pokolení do pokolení, slovy: »Posilte se a nebojte se, Bůh sám přijde a vysvobodí vás.« (33, 35.) A aby se tak co nejdříve stalo, volali úpěnlivě k Hospodinu: »Rosu dejte nebesa a oblakové deštěte spravedlivého, otevři se země a vydej nám Spasitele.«

A Hospodin se smiloval. Tam v nepatrném městečku v Nazaretě, ve skromném domku žije panna, na pohled ničím se nelišící od ostatních; před Bohem však jest panna tato nejkrásnějším kvítkem zahrady Boží na zemi, vykvétv všech bohulibých ctností, duše čistá jak padlý sníh a Bohu drahá a milá jako dcera. Od prvopočátku života svého plná byla milosti Boží, ani na okamžik nepodlehla

vlivu a moci ďáblově. Čistá, neposkvrněná přišla na svět a čistou zachovala se v životě celém. Panna tato, div to Boží moci a lásky i vlastní zásluhy, je ta, kterou každé srdce křesťanské miluje, ctí a velebí, jejíž jméno jako med jest na jazyku a jako hudba nejkrásnější zní v uších, panna ta jest Maria.

A hle, s touto něžnou, chudou, od světa neznámou pannou spojil Bůh nejmocnější zážrak milosrdenství svého — spásu lidstva, kterou přinést měl Syn Boží sám. Skrze Marii chtěl Syn Boží přijíti na svět, jejím prostřednictvím jako matky své, chtěl přijati přirozenost lidskou, aby tak lidi vykoupiti mohl, jsa spolu Bůh a člověk. Proto hle, dnes stojí před ní posel Boží, archanděl Gabriel a v účt nejvěšší zdraví ji pozdravem, jakým žádný člověk pozdraven nebyl, a to z rozkazu Božího: »Zdráva buď Maria, milosti plná, Pán s Tebou, požehnaná Tys mezi ženami.« A nyní nastává roztomilé vyjednávání s Marií. Nemůžeť ona pochopiti, kterak přijde k takové chvále, celá zděšená vzhlíží k poslovi, ale ten ji chlácholí, říká: »Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha; aj, počneš a porodíš Syna a nazveš jméno jeho Ježíš. Tent bude veliký a Syn Nejvyššího slouti bude, a dá jemu Pán Bůh stolicí Davida Otce jeho a kralovati bude v domě Jakubově na věky.«

Málo slov, ale vězí v nich celý úmysl Boží o spásu člověčenstva. Matkou má se státi panna Maria, která přece se Bohu v čistotě panenské zaslíbila; jak byla tím postrašena, byť i mateřství její mělo být nejvznešenější, byť se měla státi i matkou Syna Božího — panenství šlo jí i nad tuto důstojnost, kdyby snad mělo být pro to porušeno. Proto obrací

se se skromnou otázkou k andělu, řkouc: »Kterak se to stane, poněvadž muže nepoznávám?« A nyní vykládá anděl, že jen zázrakem moci Boží se stane, co jí předpovídá, že neztratí čistoty panny, nýbrž že obojí vznešená důstojnost v ní spojena bude — panenství i mateřství, a že jen na jejím svolení záleží, aby přišel Vykupitel. I řekl tedy anděl: »Duch svatý sestoupí v Tebe a moc Nejvyššího zastíní Tebe (t. j. počneš zázračnou mocí Boží); a proto co se s Tebe svatého narodí, slouti bude Sýn Boží.« A na důkaz této moci uvádí příklad, že i příbuzná její Alžběta ve vysokém stáří svém z vůle Boží počala, a že tedy není »u Boha nemožné žádné slovo«.

A Maria Panna poznávajíc k čemu vyvolena jest, že spolupůsobiti má k spáse lidstva, již se nezpěčuje, nýbrž z poslušnosti a pokory krátce ale pevně odpovídá a svoluje, řkouc: »Aj, já dívka Páně; staniž se mi podle slova tvého.« (Luk. 1, 28—38.) A v tom okamžiku vtělil se Bůh a stal se onen nevýslovný velký zázrak, ježž svatý Jan vyjadřuje slovy: »A Slovo Tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi.« (Jan 1, 14.)

Tot význam dnešní připamatné slavnosti.

Na slovo »staniž se mi podle slova tvého«, které vyšlo z úst Mariiných, vzal Syn Boží na sebe celou přirozenost lidskou, učiněn jsa nám ve všem podobným, kromě hříchu, a tak se stal naším vysvoboditelem z otroctví satana a naším spasitelem pro věčnost. Proto jsme obdrželi Ježíše skrze Marii, a také skrze Marii maticku jeho docházíme k němu. Dobře tedy praví sv. Augustin, řka: »Ta, která nám dala Ježíše, nechť nám dá i milost.« A zase jinde dří: »Jakož jsme byli skrze Marii účastni Ježíše Krista, tak máme býti skrze ni účastni jeho milosti a zásluh.« Zase jinde praví tak krásně tentýž světec: »Skrze Marii chtěl Ježíš Kristus k nám přijíti a skrze Marii máme i my přijíti ke Kristu.« Proto voláme k ní tak toužebně: »Ty naděje naše — buď zdráva!« A toto všecko, moc, láska, důstojnost

Mariina vzala počátek v onom požehnaném okamžiku, kdy svolila slovy: »Staniž se mi podle slova tvého,« a kdy proto »Slovo tělem učiněno jest.«

O jak drahé a svaté jest nám proto také ono místo, které bylo němým svědkem zvěstování tohoto! Jak zalétá dnes a každoročně při »Anděl Páně« duch náš tam daleko do Nazaretu a padá v úctě a posvátné bázni před místem tímto svatým na kolena a modlí se zbožně »Anděl Páně zvěstoval Panně Marii poselství atd.« Proto zajisté nebude

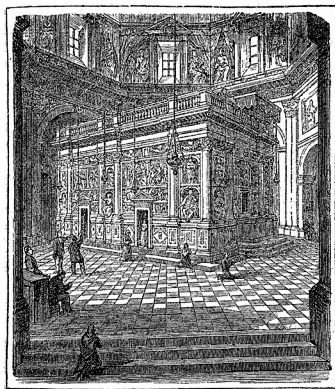
Loretto (průčelí).

milým čtenářům nevhod uslyšeti něco o místě, »kde Slovo tělem učiněno jest.«

Staré město Nazaret leží asi 340 metrů nad hladinou mořskou a jest v polokruhu vystavěné. Kol kolem ohraničené jest pahorky vyššími a nižšími. Město čítá nyní asi 6000 obyvatel, z nich jen asi šestina jsou latinští katolíci, ostatní připadá na katolicko-východní, na nesjednocené Řeky a mohamedány, jichž jest zde asi 2000.

Již od časův apoštolských byl Nazaret, jakožto město svaté rodiny, u křesťanů ve velké úctě a vážnosti. Když pak svatá císařovna Helena zde vystavěla veliký chrám, byl Nazaret

cílem četných poutníků ze všech dílů světa. Když se však mohamedané zmocnili Nazareta, zpusťovali chrám Zvěstování Panny Marie, proto našli křížáci evropské město i chrám ve zříceninách. Péči jejich vystavěn byl chrám znova, město opatřeno hradbami a učiněno sídlem katolického arcibiskupa. V chrámě tom nalezala se dle popisu poutníků, po levé straně malá jeskyně, nižší nežli podlaha kostela, ozdobená a malbami okrášlená, v níž spatřovalo se ono místo, na němž blah. Panna Maria dlela v oka-

Loretto (svatý domek).

mžiku, kdy archanděl k ní byl sestoupil. Označeno bylo místo to černým křížem na bílé desce mramorové. Sem putoval roku 1219 také sv. František Serafinský a roku 1252 sv. Ludvík, král francouzský. Nyní však zbylo z kapličky té v chrámě toliko místo na zemi, kaple sama však zázračným způsobem přenesena byla na místo jiné.

Proto kdo nyní Nazaret navštíví, uztří v chrámě Zvěstování Panny Marie pod novým, z bílého mramoru vystaveným oltářem mramorovou desku s křížem, na níž vyryta jsou slova: »Verbum caro hic factum est,« t. j. »Zde Slovo tělem učiněno jest.«

A kde jest vlastní kaple starobylá? Když byl roku 1263 náčelník mohamedánů Bibars Ben Dokdar Nazaret i chrám zpusťoval a bylo se obávati úplného zničení, dal Báh zázračným způsobem přenést svatý domek Nazaretský do Itálie, kde se až posud nalézá, a to ve známém poutním místě Lorettě. Z Nazareta zmizel svatý domek 10. května 1291. Nejprve objevil se v Trsatě v Dalmacii, odkud zase 10. prosince 1294 zmizel a nalezen jest v Itálii blíž města Ankonu, kde nad ním zbudován byl nádherný chrám, při němž povstalo město Loreto. Již od nádraží vidíme na mírném pahorku zdvihati se velikolepou budovu chrámovou s vysokou věží a mohutnou kopulí — je to slavný poutní chrám Mariánský v Lorettě.

Chrám jest v gotickém slohu, s třemi loďmi a lodí příční, pod jehož kaplí stojí onen skvost z Nazareta — svatý domek. Domek tento stojí bez základu na ploché zemi.

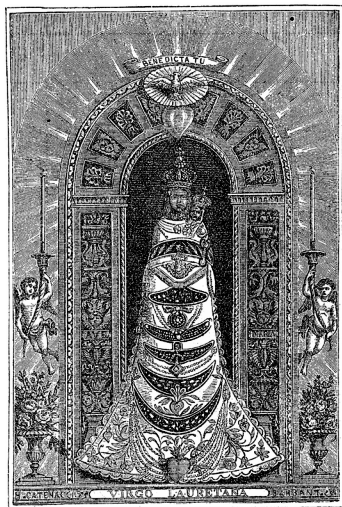
Hrabě Frankopani, na jehož půdě svatý domek v Trsatě stával, poslal do Nazareta celou komisi, která by na místě vyšetřila, zdali svatý domek co do rozměrův a do stavební látky se shoduje s pozůstatky základů v Nazaretském chrámě. A výsledek ohledání toho dokázal, že sv. domek nyní v Lorettě stojící, tytéž rozměry má jako základy jeho v Nazaretě, a že z téže látky je stavěn, z jakýchsi totiž cihel, které se v celé Itálii nenalezejí. Tím nade vši pochybnost, zjištěna je totožnost svatého domku s kaplí druhdy nad místem »Zvěstování« v Nazaretě stojící.

Proto také věnovali papežové velkou péči svatému domku v Lorettě a postavili nad ním překrásný chrám, který skvostnými malbami a stukaturou celý vyzdoben je. Svatý domek sám je zevně na všech stranách pokryt mramorovými sochami a okrasami, jednak k ozdobě tak vzácné památky, jednak, aby chráněny byly zdi jeho před poruchou poutníků. Vnitřek jest jednoduchý, taký, jaký býval v chrámě Nazaretském. Na stěnách jsou některé malby již odprýskané. Jelikož kaple nemá oken, ozařuje ji tajemně přes 50 stříbrných pozlacených lamp. Oltář stojí

v pozadí a za ním ve výklenku socha Rodičky Boží s děťátkem, kterou ústní podání připisuje sv. Lukáši. Je zhotovena z dřeva cedrového, a následkem vysokého stáří, celá černá. Korunky Panny Marie a Jezulátka, jakož i roucho jejich jsou posety drahými kameny a perlami, dary to korunovaných hlav králův a císařů.

Socha Panny Marie Loretánské je zajisté jedna z nejstarších, ba snad

královna Kristina švédská, Maxmilian I., sv. Karel Borromejský, sv. František Sal., sv. Ignác z Loyoly, sv. Alfons z Liguori, sv. František Xav., sv. Alois, sv. Josef Kalasanský, sv. Petr Kanisius, bl. Jan Kapistrán a jiní, kteří nyní v nebi Rodičku Boží oslavují. Že svatý domek i mnoho papežů, biskupův a kněží navštívilo, jest očividné. Papež Pius IX. blahé paměti byl zde jako jinoch a vy-

Panna Maria Loretánská.

z nynějších nejstarší, a proto již ctihodná. Již svatá císařovna Helena ve 4. století po Kristu ji znala. K ní putovali tisícové tisíců poutníků z celého světa do Nazareta, a nyní již zase přes 700 let jest ona cílem nesčíslných poutníků v Lorettě, aby u ní hledali a také našli útěchu a pomoc v rozličném utrpení tělesném a duševním. Sem připutovali slavný básník italský Torquato Tasso, slavný vojevůdce Juan Rakouský, vítěz nad Turky u Lepanta, polský král Sobieský, osvoboditel Vídně, císař Karel IV., Karel V.,

slyšena byla zde jeho prosba, aby zbaven byl nemoci padoucí, kterou trpěl tak, aby se mohl věnovati stavu duchovnímu. A Maria Panna mu pomohla. Od té doby nemoc zmizela. R. 1857 přišel podruhé jako papež sám a obětoval z vděčnosti zlatou lampu a nádherný kalich. Papežové závodili, aby obohatili kostel Loretánský, duchovními poklady, udělující mu četné odpustky a jiné milosti. Také zřízeno bylo při chrámě tom biskupství.

Nesčíslnými zázraky oslavil Bůh chrám Rodičky Boží Loretánské, což

nejlepším jest důkazem, že se Bohu na místě tom zalíbilo a že svatý domek, v němž první zážrak vtělení Krista Pána se stal, má být místem milostí a požehnání pro všechny, kteří s pevnou vírou a dětinnou nadějí se sem utíkají. A věru k slzám bývá poutník pohnut, ale k slzám radosti a vnitřního pohnutí, klečí-li pod střešou svatého domku, touž, která kryla přesvatou Pannu, když přijala poselství andělovo, pod touž střešou, pod níž Ježíš, Spasitel náš po 30 let s Matičkou svou a pěstounem bydlíval, pod touž střešou, pod kterou svatá Rodina v lásce vespolečné žila, pracovala i strádala a trpěla. I svatý Josef zde vydechl svou čistou duši v náručí svého svěťence Krista Pána. Na to všechno rozpomíná se poutník a jakoby viděl tyto duše svaté, kdysi zde v těle bydlivší, volá k nim, prosí je za přispění ve všech tělesných i duševních svých potřebách, a věru, kdyby i se sebe větším bolem, se sebe větší tíží byl přišel, ulehčen, posílněn, potěšen odchází z posvátného tohoto domku, neboť Matka Boží uslyšela jeho vroucí prosby a vlila v srdce jeho balsám lásky a útěchy mateřské. Proto také zbožní poutníkové, kteří zde vyslyšení byli, sestavili celou řadu proseb, v nichž nejkrásnějšími jmény vzývají Marii Pannu, kteréžto prosby podle místa tohoto nazvány jsou a po celém světě známy jsou jakožto litanie Loretánské, již církev katolická vsudy užívá. Jak útěchyplná jsou pojmenování Marie Panny: »útočiště hříšníků, potěšení zarmoucených, pomocnice křesťanův — oroduj za nás!«

Můžeme lépe, důvěrněji a silněji vzývat Rodičku Boží? Můžeme jí dávat jména, která by lépe vystihla její moc, její milosrdnost a lásku mateřskou? Zajisté nikoli. Vždyť vytryskla litanie Loretánská ze zkušenosti tisícův a tisíců, jimž zde spomoženo bylo, a kdo sám zakusil lásky Mariiny, nejlépe dovede zajisté také označiti tuto lásku spojenou s velikou mocí. Litanie Loretánská jest

a zůstane nejkrásnějším a nejvýznamnějším vylevem duší vděčných, jest a zůstane nejlepším výrazem úcty, obdivu lásky a vděčnosti věrných dítek Mariiných.

Avšak vděčnost upřímná jeví se ne-
toliko slovy, nýbrž i skutky. Proto také obdařili věrní ctitelé Marianští svatyni Loretánskou nesčíslnými drahými a vzácnými dary. Tak zmínili jsme se již o vděčném papeži Piovi IX. Papež Lev X. daroval kostelu veliký a krásně znějící zvon, 229 centů těžký, roku 1516. Při kostele jest veliký sál, plničký překrásných darů, věnovaných bl. Panně Marii Loretánské. Avšak i tyto posvátné dary nebyly jisty před lidskou hrabivostí. Francouzský císař Napoleon I. ve své panovnické pyšle vložil i na ně ruku a odvezl je i s posvátným obrazem Rodičky Boží do Paříže; teprve na prosby papeže Pia III. vrátil je opět kostelu. I nyní nejsou poklady ty vlastnictvím kostela, nýbrž země, neboť italská vláda, dobyvši Říma roku 1871, prohlásila je za majetek národní, a také je sama spravuje, za-
jistě neprávem.

Ročně putuje do Loretta přes dvě sta tisíc věřících a rozdává se zde na patnáct tisíc svatých přijímání.

Nazaret jest nám příliš daleko, Loretto však není tak s cesty a spojení jest velice snadné a pohodlné, neboť železná dráha vede až tam. Proto, komu jen trochu možno, nelituj cesty té a potěšiš se na místě svatém a Rodičce Boží milém, na místě, kde ukázala se milost Pána Boha našeho a kde »Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi«. Kdo jednou navštívil svatý domek Loretánský, touží po něm ustavičně a jest blažen, může-li tak učiniti podruhé. Nelze-li nám však touze naší vyhovět skutkem, tu alespoň při zvonění »klekání« vzpomeňme na obě svatá místa v Nazaretě a v Loretě, odkud přišla světu první zvěst o příchodu Spasitele a kde Maria Panna slovy: »Aj já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého« stala se matkou Boží a současně i matkou naší!

Boh. Henzl.

Otčenáš a pozdravení andělské.

Napsal *Albán Stolz*. Česky podává *Fr. P. Kostík*, katecheta.

(Část další.)

Je to smutné, že tak mnozí lidé málo se starají o to, aby znali vůli Boží, že by ji konali, o tom není u nich ani řeči. Šel jsem jednou do horské vesničky navštívit nemocného školáka; měl zánět očí. Byl překrásný večer; slunce ozařovalo hory i údolí, řeka Rýn se leskla, v dále černal se štrasburský velechrám, na horách vogeských loučilo se zapadající slunce, aby za krátký čas v nové kráse a velebnosti vyšlo, a nad žulovou skalou, »hlava Osmanova« zvanou, vystupoval majestátně měsíc, čekající na noc. Jaký krásný to pohled! Hoch ubožák seděl v komůrce, okénka její byla zastřena, aby paprsky zapadajícího slunce do očí mu nesvítily, a při tom ještě držel si ruce před očima, chránil oči před trochou světla, jež do komůrky vcházelo, neboť světlo působilo mu bolest.

Tak se děje také s mnohými lidmi, mají oční zánět v duši své, proto nechtějí viděti vůli Boží, působí jim bolest v duši, ač je tak krásná, proto zavírají před ni oči, ano ještě horší jsou, brojí proti tomu a nenávidí toho, kdo jim vůli Boží oznamuje, kdo světlo duším jejich přináší. Proto čím dál více opilí mladici, zkažení mužové, různí svůdci a podvodníci, lidé zkaženého, bezcitného srdce tupí a hanobí kněze, i když jim z těchto žádný nikdy neublížil. Je to znamení a nezvratný důkaz, že člověk, který tupí, hanobí a nenávidí duchovního, již veskrz zkažen a ďábelské povahy jest; vždyť i Kristus Pán, Syn Boží, byl knězem, duchovním správcem a sám zřídil tento stav. Než nemůže ani jinak býti: kněz jest ustanoven, aby vůli Boží hlásal; špatný člověk nenávidí vůli Boží, ve svědomí cítí výčitky, když jest na ni upozorněn, proto jest mu kněz trnem v oku. Již pouhé spatření kněze znepokojuje jeho svědomí, budí v duši jeho myšlenku na povinnost k Bohu a na poslední chvíli, kdy každý pocítí, že účty klásti bude z celého života svého. Kněz jest mu něčím nemilým, protivným, odporným právě a pouze z těchto příčin.

Jak rádi mají lidé vůli Boží, chci teď na jednom nebo na dvou příkladech ukázati.

Jistě je to vůle Boží, abys nebyl nestřídňým, abys se neopíjel, a vůle Boží také jest, abys nebyl příčinou nestřídmosti, bys z druhých opilce nedělal. To jest pravda, ať již se ti to líbí nebo ne. Co zde však uvádím, je dokázaná skutečnost.

V malé osadě, kde opojné nápoje ještě tak velice nezavládly, staly se v době dosti krátké tyto věci:

1. Několik mužův opilstvím zničilo životy své; jeden z nich opilstvím přemožen v zimě venku usnul a zmrzl; jiný pil kořalku jako vodu, zničil svoje zdraví, chřádl, až bídne zemřel. 2. V téže osadě zešlely dvě osoby následkem nemírného pití, takže jedna dosud jako zuřivý šílenec v ústavě choromyslných je, druhá sice přestala již zuřiti, ale stále si počíná a posuňky i pohyby činí jako opilý člověk. 3. Řemeslník jeden třese se následkem opilství a nemůže pracovati, pokud se notně nenapije. Žena pak jedna tak se pití oddala, že nemůže žádné práce konati jen pití a pití. 4. Nedaleko této osady zabil opilec svoji tchýni, která mu výčitky činila pro jeho opilství.

Než nechme osadu tuto ná pokoji a obraťme zraky své jinam!

V Anglii dokázáno jest, že z 50 lidí, kteří pro těžké zločiny žalářem potrestáni jsou, 40 nestřídmosti a opilstvím ke zločinu dohnáni byli. V Novém Yorku, ohromném to městě v severní Americe, jest na sta mladých zločincův i dítek zavřeno pro krádež a jiné zločiny, a tu opět shledáno bylo, že většina těchto dítek je z rodin opileců.

V ústavách choromyslných zkoumali příčiny choroby a tu shledali, že v jednom ze 781 více jak polovice nestřídmosti a opilstvím na místo toto se dostali; ve druhém našli pouze čtvrtinu chorých z jiných příčin, tři čtvrtiny však následkem opilství sešlely. Když zuřila cholera, tu nejvíce jí podlehl těch, kteří byli opilci, takže ze 100 choleroz sužených až 70

patřilo mezi milovnický lihovin. Smrt má tu zvláštnost, že právě na těchto vyvrhelech nejvíce si libuje a mezi nimi největší má žeň. Než, to ještě není vše, chce jiné důvody ještě uvést, bych zhnusil lihoviny a pobídl ke střídmosti.

Lihové nápoje do bidy, nedostatku a nouze vrhají vinné i nevinné. Pohled na opilce, jak chatrně jest oblečen; a pohled na jeho ženu a děti, jak špatné mají šaty, mnohdy jen v cáry jsou oblečeny, pobíhají po venku, žebrají, od matky k tomu vedeny, neboť nemá ani co by vařila, nebo donuceny k tomu hladem, který je tak hrozně trápí. Často se stává, že jim zabaví úřady i to poslední, co mají, konečně jest jim dražbou prodán i domek. A to vše zavinilo pití opojných nápojů. Tak na mizinu přišel pijan i jeho žena i děti, a pozbyli mnoho i ti, kteří mu sem tam půjčili. A přijde konečně i s celou rodinou obci na obtíž. Pijan nerad pracuje, opilstvív pozbývá sil, nastupuje nechť ku každému zaměstnání, hlad se hlásí, a nezbyvá tedy, nežli lehkým způsobem něčeho nabýt, a to se stává krádeží. Jak mnoho zlého natropí opilství! Lenost, chudoba, dluhy jsou následky opilství.

Opilství působí hádky, ruší mír a pokoj. Nikde není slyšet tolik hádek, tolik křiku a hluku, jako v krčmách, nálevnách a hostincích. A ve kterém domě pláče, nařiká a strachem se třese žena? Zda ne v domě opilcové? Kdyby sečetl někdo nešťastná manželství, manželské rozbroje, pozná, že většina jest nešťastných pro opilství muže. Jak velice zosklivět si musí žena muže-opilce! Jaká nenávisť jest v srdcích dítek k otci-opilci! Jak často si přejí, aby smrtí tohoto rušitele pokoje zbaveni byli!

Opilství připravuje o paměť, rozvahu a rozum. Jak mnoho neštěstí se stalo v továrnách, v závodech, na drahách pro nestřídmost a opilství! Opojný nápoj nevystupuje pouze, jako kouř komínem, ze žaludku do hlavy, nýbrž tam on zůstává s hroznými následky a působí tam velmi zlobně. Nejmenší nervy, jichž je duši třeba ku přemýšlení, ochabnou, až konečně nejeví takřka žádné činnosti. Opilství i nestřídmostí člověk stárne předčasně, upadá do různých nemocí, předčasně umírá.

Říká-li někdo, že pití nemírné neškodí, ba že slouží zdraví, je to lež podobná oné, kterou vyřkl ďábel k Evě: »Nikoli nezemřete, když ze zapovězeného stromu jísti budete, nýbrž budete jako Bůh.« V dobách dřívějších připravován prý byl prudký jed, »aqua toffana« zvaný, který vypadal jak čistá voda. Přivázali prý člověka a tak dlouho jej lechtali, až mu smíchem a zlostí pěna z úst vycházela; tuto pěnu prý smísili s jedem. A jed tento měl prý hrozné účinky. Dávali více nebo méně tomu, koho chtěli usmrtit a člověk, který tohoto jedu poží, ponenáhlu chtádl, až po měsících někdy i po letech zemřel. Nevím, co na tom pravdy, to však vím, že lihoviny jsou takovým jedem »aqua toffana«, ponenáhlu otravují, takže hyne, až zahyne. Opilec upadá do různých nemocí a léky mu málo prospívají. Když mlynář pustí najednou velké množství vody na kola, takže co nejrychleji otáčejí, pak ovšem ve mlyně vše jde rychle, kvapně, ale stroje a celé zařízení za krátký čas nebudou k potřebě, zničí se. A tak je to i s lidským tělem. Čím kdo více pije, tím rychlejší jest oběh krve v jeho těle, tím více jsou napjaty a rozrušeny nervy a tím spíše vezme za své a zničeno bude vnitřní zařízení lidského těla. Můžeme zcela určitě prohlásiti: Opilec zemře předčasně, dříve, než by zemřel, kdyby se nebyl opilství oddával. A kdo druhého k opilství svádí, vrhá jej v náruč předčasně smrti. Tisíce lidí by žilo dosud, kdyby nebylo opojných nápojů. Největší náhonci smrti jest lihový nápoj, neboť celé zástupy lidí vháňají v síť smrti. A opáčně doznali velmi mnozí opilci, když nechali pít, že se cítí o deset let mladšími, cítí se silnějšími, zdravějšími a čilejšími.

Opilství ničí náboženství a mravnost a jest původcem četných hříchů. Když ještě jiskra náboženství v srdci mnohého doutná, tu nápoj opojný jest onou teketinou, která tuto jiskru uhasí. Kdo jest oddán pití, nerad se modlí, nerad chodí do kostela, milejší jest mu hostinec než chrám Páně; a nikdo tak neuráží náboženství, jako opilec. V duši lidské jest mnoho zlých žádostí; člověk střídmy, spořádaný svým rozumem a svědomím je drží na uzdě a krotí, takže nepře-

cházejí ve hřích, neškodí člověku. Opojný nápoj jest však přítelem všech hříchů, trhá okovy a otvírá dokořán dvěře všem žádostem a rozněcuje tyto. Doznal to jeden vrah. Šel zavraždit svoji ženu; přemýšlel o svém skutku a tu mizela odvaha jeho, ruce se mu trásly. Vžil do sebe sklenici opojného nápoje, dosud však neměl odvahu; vypil druhou, ale ani ta mu odvahu nedodala; sotva vypil třetí, bylo srdce jeho plno zuřivosti, jako by sedm ďáblů do duše jeho vešlo, pak vykonal zamýšlený zločin, zabil svoji ženu. Tak je to i s ostatními hřichy. Opilec bývá nemravným, když i ne skutky, tedy řečmi, pohledy a žádostmi. Každý opilec je zlodějem, odcizuje druhým, podvádí, zvláště však okrádá svoji rodinu, kterou vrhá do bída, a kradе také Bohu, neboť Bůh mu nedal majetek jen na pití. Opilec jest vychloubavý, kleje, lže, je snadno schopen i křivé přísahy, trýzní a trápí ženu i dívky, ničí a kazí děti své na těle i na duši; vždyť děti opilců hned při narození přinášejí s sebou na svět vrozené choroby, slabomyslnost, a narodí-li se zdravé, tu hned v útlém věku bývají zmrzačeny na těle i na duši, protože i jim opilec opojné nápoje dává. A co z dětí takových bývá! Kdo je má v domě opilcové vésti k Bohu, k modlitbě? Slyší sice jméno Boží, ale obyčejně při rouhání, a tak se stává, že také lhou, nadávají, klnou, jsou lenivé ano i jiným nepravostem oddané. Sesuroví a bezcitnými se stanou dívky tyto, když slyší časté hádky a nadávky mezi otcem a matkou. Pak mají ctít svého otce! A mnohé jsou posílány, aby zebrały, kradly a domů něco přinesly.

Nestřídmost a opilství vrhá lidi ve věčnou zkázu, věčné zavržení. Ani vrabec se střechy nespadne bez vůle Boží; člověk však jest před Bohem tvorem vznešenějším než vrabec, máť nesmrtelnou duši. Když tedy člověk padne, mrtvici raněn, pak ovšem ani to není bez vůle Boží, ba spíše je to na pokyn Boha. Kdyby byly v každé osadě zápisky o opilcích, tu by se snadno každý přesvědčil, že v každé osadě jsou případy náhlého úmrtí opilce a kdyby všichni opilci, kteří náhlou smrtí zemřeli, na jednu hromadu vloženi byli, tvořili by větší horu, nežli je Sinaj; a kdybychom prošli všechny

náhlou smrtí zemřelé, poznáme, že největší počet z nich tvoří opilci. Když tedy Bůh tak často opilce náhlou smrtí trestává, je z toho patrné, jak Bůh nenávidí a trestá tento hrozný hřích.

Apoštol národů, sv. Pavel, píše, že opilci do království Božího nevejdou, a kdo pouze tělu hověl, pro tělo bude zavržen. Byť by však opilec zemřel po delší nemoci, umírá přece jako opilec; neboť jestliže v nemoci pít se neoddává, neznamená to žádné obrácení, je to tak, jako když v rakvi nebo v hrobě jest lačný a ničeho nepije. Osoba jedna den před svou smrtí sdělila knězi: »Kdybych okřála, pozoruji a určitě mohu říci, že bych znova se oddala pití.« Tak učinili by všichni opilci, jen že se k tomu nechtějí přiznati.

Uvážíme-li vše dosud uvedené, přidáme k úsudku: Není na světě žádné jiné věci, která by působila tolik škody na majetku, která by tak rušila mír, tak poškozovala rozum, zdraví, síly tělesné, tak ničila zbožnost, ctnost a blaženost lidí, jako opojný nápoj; užitku ovšem nepřináší žádného. Je tedy lihový nápoj jedem pro tělo i pro duši, jest peklým nápojem, destilovaným hřichem, pravým mlékem ďábla. (P. a.)

DOUFEJ!

NEPLAČ, KDYŽ TI RUKA BOŽÍ
HOŘKÝ KALICH PODALA,

NEPLAČ, PUKÁ-LI TI SRDCE
A ZLÁ CHVÍLE NASTALA!

ZANECH SLZÍ, VZDECHU, PLÁČE,
SMĚLE PŘÍSTUP KE MNĚ BLÍŽ,
KŘÍŽ MŮJ ULEHČÍ TVÝM BOLŮM,
SEJME S DUŠE KAŽDOU TÍŽ.

ULEHČÍM TVÝM BOLŮM V SRDCI,
VOLÁ S KŘÍŽE KRISTUS PÁN,
A AŽ BUDEŠ UMÍRATI,
ZAVEDU TĚ VE SVŮJ STAN!

A. M. Kadláková.

Věčná lampa.

(Pokračování.)

Oheň v lampě, oheň v Srdci Páně.

1. Oheň má sílu nezdolnou. Oheň je skoro abych tak řekl působením svým všemohoucí. Mocí neobyčejnou zmocňuje se hořlavých látek, jež proniká a přemáhá. Na tvrdém a nepoddajném železe zkouší sílu svou a železo se poddává, železo měkne. I nejtvrdší kovy marně se moci ohně vzpírají. Všecko oheň roztaví a rozpustí. Tuto zajisté máme případný obraz božské lásky, která v Srdci Páně hoří. Kohokoliv žár lásky božského Srdce uchvátil, ten jest přemožen, přeměněn, přetvořen, tak že není ani k poznání. Lidé nezkrocení a nepoddajní, zkroutnou jako beránci, jakmile milosti a žářem toho ohně jsou uchváteni. Ze Saula, jenž křesťany násilím z domů vyvádí a vede na smrt, stává se Pavel, jenž pokorně se táže: »Pane, co chceš, ať učiním,« stává se apoštol, který známosti Kristovou naplňuje celý svět. Z lehkomyšlného a marnivého Augustina stává se důmyslný, svatý učitel církevní, jehož srdce láskou plane a jenž záti jako hvězda první velikosti na obzoru církve Páně. Jaký žár neodolatelný řine ze svatostánku v duši člověkovu! Jak vysoko slehají plameny tohoto nebeského ohně v srdci sv. Františka Xaverského! »Dej mi duše,« tak volá ku Pánu, »a všecko ostatní ponech sobě!« Vizte kněze na poli válečném, sestru milosrdnou v nemocnici, kde krev z četných ran řine a kde slzy a vzdechy smrtelné se rozléhají. Svátostný oheň naplňuje srdce jejich a dodává jim síly, že konají skutky, jimž se svět diví.

2. Oheň ve věčné lampě stále účinkuje, jakož vůbec oheň jest nepokojný živý, jenž stále dál a dále se šíří a nikdy neřiká, že má dosti. Také oheň ve věčné lampě, ač napohled nepatrný, není nečinný.

Popatřme do svatostánku! Jako Bůh stále tvoří, tak i život Kristův ve velebné Svátosti je dnem i nocí činný. Láska Kristova nemá pokoje. Stenáme-li pod járem práce a starosti, láska Kristova nám jármu toto ulehčuje. Jsme-li nemocní a nuzní, láska Kristova jako

anděl s nebe blíží se k našemu loži, aby nás potěšila. Cítíme-li se slabými a křehkými v pokušení a v boji, tato láska nás otužuje a vlévá nám odvahu. Jsme-li línými a vlažnými ve službě Boží, láska tato k nové horlivosti nás probouzí a nabádá. A pakli na cestě k nebesům někdy poklesneme, jest nám láska tato průvodcem, který nás pozvedne a rány utrpení hojí.

Avšak nejenom jednotlivá lidská srdce, nýbrž i celí národové láskou touto bývají rozpálení, bývají Kristu získáni, jsou mu věrnými služebníky. Kristus ve velebné Svátosti rozehvívá, rozpáluje a utužuje, ano i nemožné věci činí možnými. Hodným svatým přijímáním rozpáluje se v nás oheň božské lásky a paprsky ohně tohoto jeví se v celém jednání našem. Popatřte jen na neohrožené a hrdinné muže naší doby, kteří stojí vždy a všude v prvních řadách jako bojovníci říše Kristovy, kteří všechno pronásledování považují za nicotné, kteří všem protivnostem vzdorují, kteří mužně, statně a neohroženě ne pro sebe a vlastní zájmy, nýbrž pro čest Boží a rozkvět říše Kristovy pracují: nadpřirozený plamen lásky ze svatostánku, označený plamenem věčné lampy, je rozehvívá a rozpáluje a skutkům jejich vyšší ceny dodává.

3. Oheň ve věčné lampě hoří tiše a tajuplně, jestliť oheň lampou věčnou obklopen. Také Kristus bytuje tiše a tajuplně ve svatostánku; nikdo nepochopí jeho přítomnosti, nikdo nevypoví jeho činnosti. Jako jiskra dřívce v křemeni, tak bytuje Ježíš v nepatrné a neúhledné podobě svatě hostie. A přece všechno z něho se rozohňuje, vše dobré z něho života a síly nabývá. — Ve všem, cokoliv se na zemi děje, jeví se jeho mocná, ukrytá ruka. Bůh zasahuje podivuhodně v život náš. My pozíráme netečně na události světové, soudíme jen na zevnější účinky, jimiž život náš se mění a nepozorujeme mocné ruky Páně, která tajuplně vše sprádá. Ve všech událostech a proměnách, kteréž Bůh utvořil a dopustil, jest ukryt tajuplný plán Prozřetelnosti božské. Ve svatostánku bytuje

náš Bůh; jeho láska nás volá a nás provází, aby nás dovedla k vytknutému cíli. Teprve po mnohých letech odhrnuje se poněkud závoj, kterým záměr Boží byl zakryt. Pak sami vyznáme: To učinil Bůh! Tak to musilo přijít! Buď jméno Páně pochváleno! Kéž důvěrně vrhneme se do náruči božské Prozřetelnosti a nestihlého milosrdenství. Ukrytý oheň lásky Kristovy jde po stopách našeho života.

4. Oheň jest nejsilnějším pojtkem. Tavi kovy, slévá je v jedno, spojuje, co rozděleno. Láska Kristova spojuje duše lidské, odstraňuje rozpory a míří mnohé protivy. Srdce lidská, v nichž láska Kristova hoří, spojují se v jedno. Pouze křesťanství jest čarovná síla, která protivy životní, jež zaviňuje bohatství a chudoba, urozený a prostý rod, různost mravův, obyčejův a národností tak umí zjemnit a setřít, že spojuje národy jednou vírou, jednou nadějí a jednou láskou pod křížem Páně, že považují se za jednu Boží rodinu. »Množství věřících bylo srdce jedno a duše jedna.«

5. Nežli však tato sjednocenost nastane, třeba, aby každé srdce lidské bylo prve očištěno; neboť srdce člověkovy jest propastí bláznovství a útulkem nízkých náruživostí. A jakož oheň obyčejný jest živlem, kterým zlato a stříbro zbavuje se trusek, že pak lesknou se novým leskem, tak jest i láska Boží očišťujícím živlem, jímžto bytost lidská se již zde proměňuje, tak že jeví se člověk obrazem a podobenstvím Božím. Pečet věčné krásy božské lze na člověku spatřiti. Zkoušejme pravdivost tohoto výroku! Rozhlédněmež se světem. Jak uslechtilé, mravné, lidské, dobrotivé je srdce toho křesťana, který jest podoben Srdci Páně a který také jest proniknut pravým duchem křesťanské zbožnosti! Sami uznáváme účinky této lásky božské, které již sv. Pavel připomíná: »Láska trpělivá jest, dobrotivá jest, láska nezávidí, nejedná neslechetně, nehledá což jejího jest, nevzpouzí se, nežadá zlého. Neraduje se z nepravosti, ale raduje se pravdě. Všecko trpí, všemu věří, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká.«

6. Oheň vždy k výši se nese; nedá se utlumiti, ale stále od země k nebi se vznáší. Taký jest i oheň ve věčné lampě, ač zdá se malý a nepatrný. S nebe vyšel oheň božské lásky. »Já jsem přišel, abych

oheň roznítil na zemi, a co chci jiného, leč aby hořel?« Láska s nebe sestoupila, přebývá na zemi a zase k nebi se vznáší. Avšak nejde k nebi sama, chce nás vzíti sebou. Láska Kristova ve velebné Svátosti uslechťuje srdce, aby byla hodna nebeské slávy. Povinností jest, aby svět byl pod nohama jeho, aby světem pohrdal a po nebi toužil. Věcmi pozemskými nesmí se dat obelstít, nesmí se dat jimi přilákat, nesmí oheň náruživosti se v něm vznítiti. Oheň náruživosti nemůž se snést s ohněm božské lásky; máť prvý původ z Beliala, druhý pak z Krista; prvý vábí nás k zemi, ale druhý k nebi. A Svátost oltární právě jest ustanovena, aby člověka náruživého, zemského a tělesného přetvořila v člověka duchovního. Svätý Cyrill praví: »Svaté přijímání hojí naše neduhy duchovní, jelikož hodným přijímáním s Kristem se spojujeme, v Krista býváme přetvořeni.« »Nepocituje-li kdo zlosti, závisti, schlipnosti a jiných náruživostí,« praví svätý Bernard, »děkuj z toho tělu a krvi Páně.« Oheň ve věčné lampě je tedy obrazem ohnivě lásky božského Srdce ve svatostánku. (P. a.)

ZÁŠŤ.

ZÁŠŤ JE LSTIVÁ JAKO HAD,
KAŽDÉHO CHCE POBODAT,
LESKLÉ, ČERNÉ OČI MÁ,
LÁSKA JÍ V NICH NEDŘÍMÁ!

ZÁŠŤ JE KRUTÁ JAKO KAT,
DOVEDE SE USMÍVAT,
SLADCE LIDEM VŽDY JDE VSTRČÍ,
K POLÍBENÍ STAVÍ LÍC.

ZÁŠŤ JE HROZNÁ, PRAVÍM VÁM,
PŘED NÍ SE VŽDY CHRÁNÍVÁM,
JDE JAK PŘÍZRAK, BLUDNÝ STÍN,
MNOHÝCH SKLÁTÍ V HROBU KLÍN.

A. M. Kadlěčková.

Velká přípověď božského Srdce Ježíšova.

Potěšující novina křesťanskému lidu.

Dle P. Jos. Hüttenschwillera S. J. podává P. Em. Kubíček S. J.

Caké v Americe veliká přípověď se velmi rozšířila. Jesuita P. Brady vydal leták v anglickém jazyku o všech příslibeních, pojímaje v to i veliké, a rozeslal jej zdarma všem anglicky mluvícím kněžím, jichž adresy se dozvěděl. Leták byl schválen arcibiskupem Elderem z Cincinnati takto: »Jelikož již několik let je známo, jak šťastné tato pobožnost působí, jakož i po úradě s učenými a svatými muži ve vlasti i za hranicemi, schvaluji znovu rád tento malý spisek a přeji mu, aby se co nejdále rozšířil.« Avšak za nějakou dobu arcibiskupu namítaly se pochybnosti, což bylo příčinou, že byl P. Brady nucen zásilky zastavit, dokud by si arcibiskup nevymohl úsudku vyšší církevní vrchnosti. Brzo na to odecestoval do Říma (1889) a nedlouho po svém příchodu dal P. Bradymu vědět: »Nihi! obstat; pusťte svůj spisek opět do světa.«

Naposledy Řím se vyslovil o veliké přípovědi ústy nejvyššího pastýře, svatého Otce samého; proto také tento úsudek je tak cenný, ač — jak již bylo podotknuto — nelze nikterak podobná svědectví vykládati jako formální rozhodnutí o její pravosti. Příležitost k tomu dal podnik jistěho Němce, p. Fil. Kempera z Daytonu (Ohio), který se již několik roků hlavně tím zabýval, že zaslíbení všechna, tedy také naše, dal na obrázcích vytisknouti a pak je rozesílal do celého světa. Jest asi na místě, obšírněji o tom se zmíniti, jelikož jest jeho hodnověrné vypravování dobrým důkazem, kterak se pobožnost božského Srdce stala populární. Pan Kemper vypravuje takto:

Můj podnik vznikl asi před 24 lety. Nevím, jak bych to měl nazvati, ale jistě byla to spasitelná myšlenka, která mi přišla, když jsem na pahorku blíže Cincinnati poprvé četl v malé modlitební knížce útěchyplné přípovědi Páně blahoslavené M. M. Alacoque. Právě jsem si onu knížku koupil, a čeho jsem se v ní dočetl, tak mne dojalo, že jsem si hned

umínil: Budeš-li jednou majitelem tiskárny, hlavní tvůj úkol bude, tyto přípovědi vždy víc a více rozšiřovati. Brzy na to bylo mi možno si zvětšiti obchod s náboženskými obrazy, a sic tak, že jsem byl nucen skutečně tiskárnu zříditi, abych takto měl obrazy se vhodnými texty. Nyní také bylo mi lze předsevzetí uskutečniti.

Když jsem byl první obtíže přemohl, podnik rostl den ze dne. S počátku jsem pomýšlel přípověď vydávati jen v anglickém jazyku a pak ještě ve třech nebo čtyřech řečích, ale znenáhla jejich počet vstoupil na dvanáct; brzo zákazníci množili se tak, že mi bylo možno jíti ještě dále. Dopsal jsem arcibiskupům, biskupům a missionářům nejrůznějších zemí, aby mi přeložili přípovědi do různých jazykův, a neustál jsem, až přípovědi byly ve 250 řečích vytisknuty; jen zcela málo překladů z důležitějších řečí mi scházelo.

Až dosud jsem rozeslal několik milionů takových obrázků; za to se mi dostalo mnoho děkovacích listů, plných důkazů, jak blahodárně tato missionářská idea působila. Moji přátelé mne častěji vyzývali, abych si od sv. Otce pro svůj podnik vyžádal schválení veřejného. Dlouho jsem tomu odporoval, až konečně jsem povolil úsilí P. Blachota, obláta Neposkvrněného Početí a ředitele Apoštolátu modlitby z Jaffny na Ceylonu. Zároveň mi slíbil, že se postará, aby byla záležitost sv. Otci doručena missionářskou koleji jeho kongregace v Římě. Za tím účelem jsem také rozeslal četné prosebné listy biskupům a kněžím, aby ovoce podniku popsali a zároveň, aby sv. Otce požádali za požehnání pro můj podnik. Také zaslána byla do Říma úplná sbírka přípovědí ve všech řečech a pažeži kardinálem, státním sekretářem, doručena zároveň s došlými žádostmi. Tyto mně zaslali: kardinál, 34 biskupův a četní představení missií.

Uplnul rok a odpověď nedocházela. Konečně v únoru roku 1896 P. Lemius,

generální prokurátor oblátův, obdržel následující dopis:

Důstojný Pane!

S největší radostí Vám sděluji, že sv. Otce velice mile došlo, když se dozvěděl, co všechno p. Kemper podnikl, aby byla pobožnost k božskému Srdci rozšířena. Jeho Svatost uznává práce jeho zbožné horlivosti, jež mu byly od četných biskupův a horlivých misijnářů živě líčeny a posilá milostivě zvláštní požehnání jak panu Kemperovi, tak i jeho podniku... A. Rinaldini.

V Římě, dne 22. února 1896.

Pan Lemius se však s tím nespokojil, nýbrž doufal ještě více. Podal totiž znova písemnou prosbu svatému Otci, aby sám podnik formálně schválil. Bylo to právě tehdy, kdy sv. Otec celý svět božskému Srdci zasvětil a i jinak horlivě zveleboval pobožnost k božskému Srdci. Proto také pan Lemius důvětoval v horlivost svatého Otce. A skutečně netrvalo to dlouho a milost byla udělena nejen obyčejnou cestou papežského sekretariátu, nýbrž byla vydána i listina s vlastnoručním podpisem sv. Otce na velikou radost žadatelovu. Zní pak takto:

Ve Vatikáně, 31. května 1899.

Milý synu!

Podjal jsi se zbožného a užitečného díla a proto ti na důkaz své přízně laskavě uděluji v Pánu apoštolské požehnání. Lev XIII.

Když pan Lemius mi zasilal tento list, poznamenal takto: »Aby vám bylo možno lépe oceniti tak veliký důkaz přízně, je třeba věděti, že Jeho Svatost papež Lev XIII. býval se svými vlastnoručními uznáními vždy velmi sporný a nyní po své nemoci ještě více. Je to tedy vyjimečně veliká milost.«

Tak pan Kemper.

Ke konci budíž podotknuto, že se i nejlepší spisovatelé asketičtí a mravovědní této pobožnosti zastávají a ji ve svých spisech vysvětlují nebo doporučují. Stačí, když uvedeme dvě jména v bohosloveckém světě známá: P. Lehmkuhl, známý moralista, s celou svou vědou jest jí k zlužbám (Anzeiger für die katholische Geistlichkeit 1891 č. 14, str. 163); rovněž

P. Noldin S. J. ve svém spisu o božském Srdci mluví o ní jako o prostředku, kterým se pravá pobožnost k božskému Srdci pěstuje. P. Meschler píše o ní dokonce ve »Stimmen aus Maria Laach« (13 sv. str. 5).

3. Lze-li ve velkou připověď věřit?

Po tom, co bylo v předešlých dvou kapitolách řečeno, nelze nikterak pochybovati, že bl. Markéta tak zvanou připověď sepsala a potomstvu uchovala.

Jest však také tak tím jisto, že pochází skutečně od božského Spasitele? Lze ji vřaditi mezi ony projevy zvláštní přízně, jež náš Pán a Spasitel učinil čtitelům nejsvětějšího Srdce?

Ani o tom nemožno pochybovat, věříme-li vůbec ve zjevení Markétě učiněná a v úkol, jež ji Pán uložil. Poslyšme, co praví o tom Lev XIII. ve svém listě ze dne 28. června roku 1899: »Kristus Pán po ničem tak netoužil, jako aby lásky oheň, jež hoří v jeho Srdci, také v srdcích lidských vzplanul, jak sám dosvědčuje svým učedníkům: „Oheň přišel jsem pustit na zemi: a což chci, než aby hořel?“ (Luk. 12, 49.) Aby však bylo lidem možno s radostí zadosť učiniti této podivuhodné a milostné tužbě Srdce Ježíšova, pozývá všechny bez rozdílu tím, že činí skvostné připovědi.« (Lit. ap. »Benigno«.) Podobně i kongregace svatých obřadů píše dne 26. července r. 1899: »Neochvějná vytrvalost v modlitbě takofka násilí učiní božskému Srdci Ježíšovu, takže otevře pramen svých milostí, jež by tak rád všem rozdával, jak také své milé dceři blah. Markétě Alacque více než jedenkrát na jevo dal.«

Kdyby však právě nejdůležitější a nejjasnější připověď byla nepravá, zdaž by nám bylo možno ještě i ostatní připovědi s důvěrou přijati? A kdyby všechny připovědi byly pochybné, zdaž nebyli bychom nuceni o celém poslání blah. Markéty právě tenkrát pochybovati, když tak důrazně připomíná, že její srdce jest jen »žlábkem, kterým by se milost božského Srdce dostala duším lidským.« (Antobiogr. Vie et oeuvres t. II. p. 343.)

Ale tu někdo namítne: Zdá se, že blah. Markéta sama nebyla dosti přesvědčena o pravosti velké připovědi: vždyť vyjadřuje se tak, že se zdá pochy-

bovati. Slyšme jen, co píše: »Jednoho pátku za svatého přijímání mluvil Pán k své služebnici, nemýlí-li se!« Ovšem, kdo není dobře obeznámen se spisy a životem blahoslavené, tomu jistě vzejdou pochybnosti při těchto slovech. Jinak však nutno naznati, že slova ta nejsou známkou pochybovačnosti, nýbrž výronem pokorného smýšlení a ovocem pravé poslušnosti.

Jak je známo, byla pokorná žákyně božského Srdce jako mnoho jiných, mimořádně omilostněných duší, jata jakousi bázní, aby snad nebyla vedena zlým duchem, a aby nebyla pod vlivem nepřítelů lidské přirozenosti. Neboť nijak nechápala, že by ona, takový neužitečný tvor, jakým dle svého přesvědčení byla, mohla býti od Pána tak vzácnými milostmi vyznamenána, a že by dokonce chudobná klášterní sestra obdržela tak vzácný úkol, sprostředkovati lidem milosti Spasitelovy. Její pokora způsobila jí takto veliká muka duševní, a jestliže přece s celou duší i v takovém stavu Pánu sloužila, činila tak jen se stálou vnitřní tísní. Proto také byla to v pravdě hrdinská oběť pro ni, kdykoliv bylo jí něco ze svých vnitřních zkušeností sdělit; zrovna tak, ne-li ještě více, bylo jí se přemáhati, kdykoliv byla nucena obdržené milosti si poznamenati. Sám božský Učitel jí hrozil několikrát, že se vzdálí od ní a ponechá ji úplně duševní opuštěnosti, ochotně-li se nepodrobí jeho rozkazům a přáním.

Nahlédnouti do duše blahoslavené hlouběji, umožňuje nám její list, jež zaslala svému duchovnímu vůdci P. Rollinovi: »Jsem povinna,« začíná svůj list, »vám oznámiti ony veliké milosti, které mně Pán udělil, ačkoliv jsem si předsevzala nikdy o tom nemluvit. Neboť nemohu to ani pomyslet bez neprudčích výčitek, pozorují-li svou bezednou nevědeckost... Upřímně doznávám, kdykoliv přemýšlím o těchto velikých milostech, vždy jsem naplněna nejtrapnějším strachem, že bych mohla, když jsem byla sebe oklamala, také ty klamati, jimž jsem povinna to oznámiti. Bez přestání prosím Boha o milost býti nepoznána, zničena a ve věčném zapomenutí pohřbena, toť ona milost, kterou mám za nejlepší ze všech, které mi prokázal.

Proto jestliže jsem se odhodlala Vaši Důstojnosti následující sdělit, činím tak jen pod dvěma podmínkami: předně, že můj list spálíte, jakmile ho přečtete, a za druhé, že o tom, co vám píše, zachováte nejprísrnější tajemství. Váš slib, že věrně dostojíte podmínkám těmto, osladí mi muka dopisování a mé duši způsobí velký pokoj.« (List 128.)

Podobně jiný list Markétin, zasláný matce de Saumaise, dosvědčuje nám též vnitřní stav. Tak hned na začátku listu pravi: »Citím se v božském Srdci jako ztracenou v bezedné propasti... jakmile však pozoruji, že mám též podíl na tom, o čemž vypravuji, jest mi, jako bych byla ponořena do propasti studu, v níž jsem takofka mučena, což je tak bolestno, že se mi často nedostává zmužlosti tato muka déle snášeti.« Při tom budiž podotknuto, že pravá pokora — jak všichni učitelé duchovního života tvrdí — jest nejjistější zárukou, že duše není zlým duchem klamána; neboť tento jest duch pýchy a jen pokorným Bůh dává svých milostí.

Nad to Markéta sama se klonila k tomu, že jest klamána, a sice tím více, čím více jí to všichni namlouvali. Jen znenáhla se tišila bouře, která se rozžula proti ní pro její mimoobvyčejný život i od vlastních spolusester, a to teprve tenkrát, když Pán Bůh sám svědčil pro ni podivuhodnými událostmi.

Z toho, co bylo řečeno, jest jasno, že se slova, nemýlí-li se, nikterak nevztahují na následující přípověď, nýbrž vůbec na všechna její zjevení. Jinými slovy: Markéta nechce říci těmi slovy: »pokud jsem dobře rozuměla« nebo »pokud se pamatuji, mluvil Pán ke mně«, nýbrž: »jestliže vůbec nejsem zlým duchem klamána a jestli sama jiných neklamu proti své vůli.« Že tomu tak jest, dokazuje i ta okolnost, že podobná slova obmezovací čteme v listech blahoslavené velmi často. Tak na př. právě v onom listě, v němž jest naše přípověď obsažena, užívá těchto slov tak často, že by nezbylo téměř nic jistého, kdyby skutečně o všem pochybovala, co pochybnými slovy vyjadřuje. Na jiných místech však užívá takových výrazů, které zcela neobvyčejnou jistotu úsudku předpokládají. Na př. blahoslavená vy-

pravuje P. Croisetovi zjevení svá ze dne 27. prosince 1674 takto: »První milosti se mi dostalo, jak se domnívám, na slavnost svatého evangelisty Jana. Vzpomínka na přijaté milosti naplňuje mě neobyčejným nadšením a radostí. Celý svůj život nezapomenu těch dojmů.« Jest však nemožno, aby nějaký dojem, o jehož skutečnosti pochybujeme, na nás tak působil, že by pouhá vzpomínka nás ustavičně k vděčnosti a radosti pobádala.

Nelze tudíž nikterak pochybovati, že bl. Markéta užila výrazu »nemýlí-li se« jen z pokory. Zbývá nám ještě ukázati, že tak učinila také z poslušnosti. V pokoře a poslušnosti je zajisté podstata veškeré svatosti.

Představená kláštera Paray-le-monialského v letech 1678—84 M. Greyfié napsala ve své závěti, že poručila sestře Markétě, aby o milostech ji zvláštním způsobem udělených mluvila jen slovy pochybnost vyjadřujícími, jako jsou na příklad »zdá se mi«, »zdálo se mi«, nebo »jestliže se nemýlím«. Představená tato byla totiž neobyčejně přísnou a ve všech mimořádných věcech nevěřící jako Tomáš. Proto také vůbec se chovala k Markétě velmi zdrženlivě, ba dokonce považovala to za svou povinnost ji přiměti k obyčejnému způsobu života klášterního. Kdykoliv se jen naskytla příležitost ji pokoriti nebo pokárat nebo zahánbit, nebyla nikdy ušetřena. Ať bylo sebe nespravedlivěji na ni žalováno, ať sebe neslušněji s ní nakládáno, nikdy nebyla chráněna nebo ospravedlněna. Ba ani v častých svých nemocích nebyla šetřena; jako kdyby byla úplně zdráva, byla nucena všechna pravidla a zvyky zachovávat. Avšak Markéta nikdy si nestěžovala proti takovému způsobu vedení, a tak všechny zkoušky její byly zároveň důkazy její svatosti. Později představená činila si trpké výčitky, že byla příliš tvrdou k ubohé sestře, avšak Prozřetelnost to dopustila, aby budoucí její oslava měla tím pevnější základ.

Podobně také P. Rollin, její duchovní vůdce, rozkazuje bl. Markétě v jednom dopise: »Raduj se v Pánu, jestliže tě považují za ztřeštěnou osobu. Jen sama přičiny k tomu nedávej. Kdykoliv něco tvrdíš, jednoduše řekni: 'To jest můj rozum, snad se klamu'«. P. Rollin chtěl

ji tímto rozkazem chrániti před úklady zle smýšlejících a krátkozrakých lidí a zároveň udržeti ji v pravé nedůvěře v sebe sama.

Vším právem tedy lze velkou přípověď klidně a radostně přijati jako velký dar Boží zrovna tak, jako jsme přijali vděčně ostatní přípovědi božského Srdce. Je sice pravda, že nabízená milost jest neobyčejně veliká. Ale zdaž jest nám proto volno tvrditi, že ji nám Pán dáti nemůže, když chce? Kdo by z nás chtěl štědrost Boží obmezovati? »Zdaliž mi nesluší učiniti což chci? Čili oko tvé nešlechtné jest, že já dobrý jsem?« (Mat. 20, 15.) Zdaž Pán sám nemluví o »nesmírném milosrdenství« svého Srdce? Zdaž právě proto, že nekonečně milosrdný jest, jeho všemohoucí láska se nesmilovává nad hříšníky? Jest dovoleno tam něco malého očekávati, kde Bůh chce svou všemohoucnost ukázati? Proto také ani nejkrásnější perla milosrdenství Božího nemůže nás překvapiti, třebaž že vylovena v nejhlubší prohlubni božského Srdce.

Nad to Pán tu neslibuje nic nového. Jak často prohlašuje Bůh v Písmě sv., že nechce smrti hříšníka, ale aby se obrátil a byl živ — zde ve stavu milosti, na věčnosti ve věčné slávě. Ve veliké přípovědi neslibuje se snad věčný život bez lítosti a pokání, nýbrž právě obrácení a prostředky k němu vedoucí jsou obsahem jejím. Jak jasně slibuje Spasitel v Písmě svatém několikrát věčný život za hodné přijetí svého těla a krve: »Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v nejposlednější den.« (Jan 6, 55.) »Kdo jí chléb tento, živ bude na věky.« (Jan 6, 59.) Naše přípověď není tudíž nic jiného než všeobecné příslibení z Pisma svatého za hodné sv. přijímání určitěji a pod jistými podmínkami obnovené.

Tím ovšem není řečeno nikterak, že by zjevení bl. Markéty, a tudíž také přípovědi ji učiněné byly též ceny jako Písmo svaté, a že by bylo nutno jim věřiti jako článkům víry. Nejen že nejsme nuceni, nýbrž ani nesmíme je toutéž vírou za pravé míti, jakou jsme povinni věřiti zvěstovaným od církve pravdám. Neboť všeobecné zjevení, které přísně

všechny lidi věřiti zavazuje, jest Kristem a apoštoly ukončeno; co pak v Písmě nebo v apoštolském podání nikterak není obsaženo, církev nikdy nepředkládá jako článek víry. Avšak zároveň je také nutno připustiti, že se Pán Bůh zjevití může vyvoleným duším. Takové hráze mezi nebem a zemí, již by nebylo lze proniknouti, vůbec není. Ba naopak: jako slunce ustavičně vysílá proudy světla a tepla na zem, tak i mezi Kristem a dušemi jest čilý styk. Dále nutno uznati, že pravá zjevení jsou doprovázena takovými důvody pravosti, že by bylo — nejmírněji řečeno — nerozumno jich beze všeho odmítnouti. V tom případě pak jim věříme tak, jako v obyčejném životě za pravé máme události, kterých jsme sice sami neviděli ani neslyšeli, ale které jsme se dozvěděli od hodnověrných osob.

Podivno! Jak mnoho lidí lehkou věří mnohým věcem ve vědě nebo v politice. Slepě uvěří ledajakému dryačnickovi, který dovede své zboží s důrazem a dotěrně nabízet. Proč však jsou mnozí tak malé víry, jakmile se jedná o věci náboženské? Blahoslavená Markéta tu nikterak nežádá víry jedině na své

slovo, nýbrž spolehlivost svých výpovědí dosvědčuje četnými svědky, jako na př. zcela bezúhonným charakterem, který očištěn byl ohněm dlouhých pronásledování, který církevní vrchnost několikrát schválila, ale především pozhánáním, jež přinesla pobožnost k božskému Srdci celému světu.

A právě tuto okolnost dlužno — jak se nám zdá — zvláště důrazně vytknouti. Vzpomeňme jen Lurd! Čteme-li jednak o tolika zázracích Lurdských, jichž nemožno popřít a jednak vidíme-li, kterak se víc a více obnovuje duchovní život v křesťanstvu, jenž se pramení jako zúrodnující řeka massabielské skály, tu mimovolně nutno uznati, že i začátek tohoto hnutí, t. j. zjevení Panny bez poskvrny počaté má zcela nadpřirozený ráz. A právě tak je to i s pobožností božského Srdce. Její ovoce lze každému na vlastní oči viděti: mnozí a mnozí přípovědmi božského Srdce jako magnetem přitaženi se vracejí s litoostí a láskou k svému Spasiteli; často a často Pán Bůh odměňuje zcela neobyčejným způsobem důvěru v božské Srdce. Lze se tu domnívati, že všechno to dobro pochází z bludu a klamu? (P. a.)

Obětování Páně.

Bůh, jenž slunci vzházet velí,
jenžto řídí lid, svět celý,
ten poslušen, jak zákon jemu káže,
on předpisy se zákona dnes váže.

Obět předepsaná dána,
v náruč Šimeon vzal Pána,
a slova pravdy hrozné on pak promluvil:
„Hle, tohoto Bůh mnohým k pádu postavil.“

Možno věřit svému sluchu?

Slova ta se přičí duchu.

Však věky věků dosvědčují jistě,
že Kristus ku pádu byl v mnohém místě.

Kdo dal Kristu výhost, hřešil,
bídňým byl, a málo kdy se těšil;
tomu Kristus jenom k pádu byl,
vždyť hřešil tolikrát a Krista urazil.

Srdce své dej v obět Pánu,
zhojí každou jeho ránu;
tvou duši zdob vždy dobro, ctnost,
pak věčnou vejdeš u radost.

Fr. P. Kostk.

Život křesťanů v prvních třech stoletích.

Píše člen představenstva diecésního konviktu v Mladé Boleslavi (Č. d.)

Otroci.

Člověk odvrácen od Boha přichází na scestí a upadá v nejhlubší bludy. Jakmile lidé přestali pravého a živého Boha nebe i země uctívat i sami si bohy učinili božskou počtu jim vzdávající, tu nechtěli ani v sobě ani v bližním obraz Boží a lidskou důstojnost. Toto zneuctívání přivodilo nejsmutnější mravní poměry, jež jmenujeme otroctvím.

Abychom laskavého čtenáře přivedli ku správnému pochopení oněch časův, o kterých tato knížka pojednává, musíme také poněkud jeho pozornost obrátiti na nejnešťastnější všech oné doby lidí, totiž na otroky; budeme všeobecně o jejich žalostném osudu uvažovati, zároveň však také poznáme, jak dovedlo křesťanství tyto žalostné poměry odstraniti a lidstvo k jeho důstojnosti jakožto dítek Božích pozvednouti. Říman nepracoval, považoval se práci za zneuctění! Proto nebylo ve starověku sluhů, služek a jiných placených dělníků, nýbrž pouze otroci, jichž mnohý bohatý Říman měl na sta! Byli jako dobytek na trh přiváděni, jako zboží na obdiv vystavováni a od Římanů podle síly tělesné neb obratnosti nebo duševních vědomostí za vyšší nižší cenu kupováni.¹⁾ Tímto způsobem dostali se do domu svého pána jako zvířata určená ku práci. Ve městech obstarávali práci v domech šlechtických jako sluhové, kuchtíci, písaři, předčitatelé, vychovatelé atd., na venkově musili pole obdělávati, dobytek pásati a jiné těžké práce obstarávati.

Otrok neměl žádných osobních práv; platil u pána, jenž ho koupil, právě tolik, jako každá jiná věc, jako zvíře; pán byl povinen ho živiti (což dalo se často velice spoře) a oblekati, mohl s ním však naložiti dle libosti; mohl ho zbičovati, do okovův uvrhnouti, usmrtiti, nikomu nebyl za to zodpovědným, nikdo

ho za to ku skládání účtů nepotahoval. Onemocněl-li aneb sestárnul-li některý otrok, nechali ho bez ošetření ležeti anebo ho usmrtili! Zemřeli byli na hromadu naházeni a spáleni.

Bohatí Římané měli na tisíce otroků. Bylo však zakázáno spočítávati otroky, by si nebyli vědomi své síly. Odkud však brali Římané toto nesmírné množství lidí, jehož ku svým pracím potřebovali? Byli přiváženi z celé rozsáhlé římské říše, jež se v době našeho líčení ve třech dílech světových prostírala. Ve velkých městech konaly se trhy na otroky, kde lidé jako dobytek nebo zboží byli prodáváni; prodavačů nebyl nedostatek, ježto pohanští rodičové i své vlastní dítky prodávali a děti otroků zase jen otroky stáli se směly. Násilnosti a lup lidí dodávaly živé zboží na trhy; celé náklady takových nešťastných lidí byly na lodích do hlavního města Říma dopravovány!

Římané vedli dále po staletí krvavé války s národy, v nichž bez počtu zajatců nabyli; tito byli ze všech dílů světa, z Asie, Afriky, Francie, Španělska do Říma dováženi a zde dílem jakožto kořist mezi vítězné vojáky, zvláště však mezi důstojníky císařského vojska rozděleni, dílem na trhu bohatcům rozprodáni. Mezi těmito válečnými zajatci byli mužové a ženy z nejvzácnějších rodin; i tito museli los otroků sdíleti a byli pro své vědomosti obzvlášť draze placeni. Jak strašný byl to osud pro takové, kteří dříve sami poroučeli a nyní poslouchati musili, kteří nejpozornější obsluze byli zvyklí a nyní jiné obsluhovati, ba často i nejsprostší práce vykonávati musili! Jak obrovský byl počet těchto válečných zajatců, jež Římané ze svých vítězných válek do Říma přivekli, můžeme si vypočísti, uvážíce, že při dobytí města Jerusalema vojevůdcem Titem roku 70 po Kristu 97.000 Židů bylo zajato. Největší část z nich byla za otroky prodána, ostatní do dolů poslání, při veřejných stavbách používání aneb jakožto gladiatoři divokým šelmám v amfiteatru naproti postaveni.

Tímto naznačili jsme jiný účel otrokův u římského národa. Otroci sloužili mu

¹⁾ Podmínky kupní byly tytéž, jako u zvířat. Zákon ustanovoval: Prodávati otroků musí kupcům jích chyby a nemoci udáti, zda rádi pánu utíkají a se potulují, zda žádného zločinu, žádné krádeže se nedopustili, zda otrok po první koupi neztratil na síle, zda spíše se nezvztečila atd.

netoliko k vykonávání prací, nýbrž i k vyražení, ovšem k vyražení svrchované krutému! Tisíce otroků, obzvláště takových, kteří se něčím provinili aneb kteří se pro svou tělesnou sílu a divokost nebezpečnými zdáli, byli mezi gladiatory vřazeni a k zápasům, ke krvavému před stavování pozemních i námořských bitev aneb k zápasům s divokými šelmami používáni. Čím více krve při tom římský lid téci viděl, tím větší byla jeho radost, tím hlasitěji zazníval jeho jásot. Což záleželo mu na otrocích, kteří tímto způsobem byli vražděni? Byliť bezcenní, a Římané nazývali krev tímto způsobem prolitou »viliis sanguis«, t. j. »sprostá krev«. Právě tak lidské a kruté bylo i jednání, jehož otroci v domácím životě zakoušeli. Vrtochům svých velitelův a velitelek na pospas vydání, nebyl život jejich často nic jiného než zdlouhavé mučení. Pro praneprátné pochybení zakoušel otrok nejkrutějších trestů. Vojevůdce Cato, »nejctnostnějším Římanem« zvaný, stloukl ještě téže noci, ve které zemřel, otroka pro jakési nedopatření tak do obličej, že mu ruka otekla. Vedino Pollio, vrstevník Augustův, dal otroka usmrtiti, chtěje jeho masem krmiti ve svých rybnících mureny (druh úhořů). Ba i ženské pohlaví zapomínalo při zacházení s otroky vrozené sobě něžnosti. Vznešené dámy užívaly ostře broušené malé dýky, jež na zlatém kroužku v zápěstí visela, chtěje bodnutím své otrokyně ztrestati, pakliže se tyto, zvláště při česání vlasův aneb při upravování toalety svých velitelek, nejmenší ohybnou aneb nedopatřením provinily!

Že otroci při takovém zacházení prazádné lásky ke svému pánu nepocítovali, lze si snadno domysleti; bázeň a strach, podlízání a lichocení, potměšilost a zlomyslnost, ba největší padoušství nalézáme napořád u těchto nešťastníků. Pres nejpršnější hlídání zbavili se přec mnozí nemilosrdného zacházení útekem, což zvláště u otroků na venkově žijících snadněji možno bylo. Někdy podařilo se uprchlíkům spojití se ve větší zástup; tvořili pak celé lupičské bandy a stávali se veřejnosti nebezpečnými. Roku 74 před Kristem uprchlo z Capue 74 otrokův a utvořili pod vůdcovstvím Spartaka z Thracie lupičskou bandu, jež se na Vesuvu zdržovala a přebíhajícími otroky

den ode dne se zvětšovala. Brzy stál Spartakus v čele 60.000 mužů, s nimiž dolní Itálii vydrancoval, ba i Řím ohrožoval. Čtyři roky trvala tato válka s otroky, až konečně vojevůdce Licinius Crassus nebezpečného nepřítele přemohl a na dobro zničil.

Byl-li uprchlý otrok opět chycen, tu očekávala ho obyčejně smrt, aneb bylo s ním ukrutně zacházeno, což horší bylo nežli smrt. Byl na kříž přibit, neboť ukřižování, jak z dějin utrpení Kristova víme, k nejpotupnějším trestům smrti náleželo, aneb byl v amfiteatru šelmám předhozen. Byl-li mu však darován život, tu byla mu písmena F. H. E. (Fugitivus hic est — tentof jest uprchlíkem) rozžhaveným bodcem na čele vypálena.

Jedním z nejúčinnějších prostředkův otroky v kázní a pořádku zachovati, byla vyhlídka, že si mohou vzornou dlouholetou službou propuštění jakožto odměnu vysloužiti; mnohé panstvo snažilo se přátelskou zachovati si vzpomínku, propustivši v závěti určitý počet otroků na svobodu. Propuštění dalo se s velikými obtížemi a za rozvláchného vyjednávání před světským soudcem. Propuštěnci zůstávali obyčejně v domě svého pána a zastávali své služby dále; nezřídka však domohli se, zvláště byli-li císařskými propuštěnci, vysokých úřadův a nesmírného bohatství. Takoví však povýšenci byli pak také nesmírně domýšliví a pysní a zacházeli nyní se svými vlastními otroky ještě hruběji a bezcitněji než jak s nimi samými bylo dříve nakládáno.

Osud otroků byl tím žalostnější, poněvadž neměli pravé víry, jež jediné člověka v bídě vzpružiti a potěšiti dovede.

Tu však přišlo křesťanství na svět; jeho světlo ozářilo pohanský Řím a jeho milá zář padla též utěšivě na bídu otroctví; vždyť křesťanství hlásalo útechy plnou pravdu, již apoštol Pavel pronáší slovy: »Že v Kristu není žádného rozdílu mezi otrokem a svobodným, ale že v Kristu jest vše ve všem« (Kolos. 3, 11).

Křesťanství nemohlo sice veřejné postavení otrokův odstraniti aneb změnit, přece však jich krutý osud zmírnil. Křesťanský pán, křesťanská paní snažili se býti svým otrokům otcem a matkou a zajistili si láskou ochotnější poslušnost, než jaká byla ta, jež pouze strachem

byla vynucena; zároveň pečovali lépe o tělesné potřeby svých otroků, což svatá církev křesťanským pánům vždy na srdce kladla.

Spasitel označil učedníkům Janovým jakožto značku svého božského jednání to, že chudým se evangelium zvěstuje; on pronesl též vznešená slova: »Pojďte ke mně všickni, kteříž pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím.« Proto nikde nenalezlo evangelium příznivější půdy a ochotnějšího přijetí, jako u ubohých a týraných otroků. Mezi těmi, jež apoštol Pavel ve svém listě k Římanům výslovně pozdravuje, nosí nemalý počet jména otrocká; pozdravuje-li všeobecně ty, »kteří jsou z domu císařova,« rozumí tím otroky a propuštěnce v paláci Neronově; nejstarší nápisy v katakombách jmenují nám v hojném počtu muže a ženy tohoto stavu. Byli-li však apoštolé chudými řemeslníky, byly také církevní úřady na počátku křesťanství z nemalého dílu otroky a propuštěnci obsazeny; zbožnost a schopnost povyšovala mnohé od stupně ke stupni; papežové Anaclet, Telesfor, Soter, Callist, Pontian byli za svého mládí otroky.

Dějiny nejstarších křesťanských století jsou bohaty na příklady nejvznešenějších ctností u otroků a otrokyň; za pronásledování křesťanů podali nezdědky právě oni podivuhodné důkazy nezlomné vytrvalosti ve vyznání své svaté víry. Uvádíme pro to jen jediný příklad:

O hrozném pronásledování křesťanů, jež roku 177 v Lyoně a Vienne v jižní Francii řádilo, zachovala se nám úřední zpráva věřícím v Asii. Křesťanská otrokyně Blandina byla se svou křesťanskou paní a jinými zatčena a před soudní stolicí přivedena. Blandina byla něžná, slabá dívka, že by se byl do ní nikdo nenadál té veliké statečnosti ve smrtelných útrapách a proto její paní a ostatní vyznavači nemalých o ni měli starostí. Než Blandina, tak praví doslovně zpráva, projevila takovou sílu duševní, že pochopové, kteří znaveni jeden druhého vystřídalí, od rána až do večera, všech mučidel použili, až konečně docela vysílení se slabou dívkou za přemoženy prohlásili, ježto nebylo již žádných mučidel, kterých by byli nepoužili. Nemohli pochopiti, jak Blandina ještě může žiti,

ano celé její tělo ranami roztrháno a rozdrásáno bylo, kdežto přece jediné mučení bylo s to pannu usmrtiti. Než jako nepřemožitelný athlet a zápasník sbírala uprostřed útrap opět a opět vždy znova své síly neustále opakující slova: »Jsem křesťankou a u nás neπάse se nic zlého.« Proto odsoudil ji soudce zároveň s některými jinými vyznavači, by při nastávajících veřejných hrách divokým šelmám byla předhována, a dal ji prozatím do žaláře uvrhnouti. Uprostřed amfiteatru byl vztýčen kříž a naň připoutána Blandina. »Viděli jsme,« tak píše zpravodaj, »tělesným okem v její postavě toho, který za naši spásu zemřel.« Když šelmy proti mučednici vypuštěné jí se dotknouti neodvážily, dal ji soudce s kříže sníti a opět do vězení odvésti. Posledního dne her, když již jiní mučedníci smrt podstoupili, byli Blandina a patnáctiletý otrok jménem Ponticus do amfiteatru přivlečeni. Proti oběma bylo opět nejohroženějších mučidel užito, zatím co tisícové přihlížejícího lidu v divoké zuřivosti pochopy stále k horšímu pobízeli. Než jak slabá dívka, tak hoch zůstali neoblomni. Dříve podlehl útrapám Ponticus, jsa Blandinou jako matkou potěšován a povzbuzován; poslední v dlouhé řadě krvosvědků podstoupila také Blandina smrt, by s lilii panenství spojila palmu mučednictví.

Po vítězství křesťanství za císaře Konstantina Velikého nastaly zákonem také ubohým otrokům lepší časy; lidumilná nařízení byla v jich prospěch vydávána; propouštění, jež dříve s velikými obtížemi bylo spojeno, usnadněno; ženatí otroci nesměli od svých žen, děti otroků od svých rodičů býti odlučováni, kruté zacházení s otroky bylo zakázáno, trest smrti ukřižováním jakož i nelidský obyčej, uprchlým otrokům na čelo písmena H. F. E. vypalovati, odstraněn. Přes to však trvalo to stáletí, než zlořád otroctví, tato skvrna lidského pokolení, zcela byl vykořeněn. Otroctví stává ještě dnes u Mohamedánů; v Cařihradě, Tunisu a jiných místech kvete obchod s otroky. Kde slunce křesťanství ducha neozářuje, kde láska srdce nezahřívá, tam činí stále mocnější slabšího obětí a nástrojem svých vášní.

Jubilejní pouť Moravanů do Říma roku 1908.

Popisuje K. Baltík, děkan v Černovicích.

o odpolední pobožnosti následovala důkladná prohlídka velkolepého kostela a klenotnice k němu přiléhající. V klenotnici mezi jiným spatřili jsme i neporušený jazyk svatého Antonína.

Potom odebrali jsme se do hotelu, kdež jsme měli společnou večeři.

Druhého dne ráno 8. října již v pět hodin sloužil J. E. p. biskup Dr. Pavel Huyn mši sv. v kostele sv. Antonína, při níž mnozí poutníci přistoupili ke stolu Páně. My kněží sloužili jsme současně u postranních oltářů mše svaté.

Potom šli jsme opět do hotelu, kdež čekala na nás přichystaná snídaně. Nasnídávše se a připravivše si své věci, ubírali jsme se k nádraží. Kdo měl zavazadla lehčí a chtěl, nesl si je sám, a kdo měl těžší nebo sám jich nésti nechtěl, mohl si je dáti na přichystaný vůz, ježž tři posluhové z hotelu k nádraží táhli. Ovšem se zavazadly příliš opatrně nezacházeli!

V osm hodin nasedali jsme do zvláštního vlaku a jeli jsme velmi úrodnou krajinou k Bologni. Ve vlaku modlili se kněží breviář, terciáři konali si své hodinky, zpívali jsme společně různé náboženské písně a modlili se různě. Pobožnosti v každém voze řídil jeden kněz pořadatelstvím vlaku zvláště k tomu ustanovený.

Vlak rychle ujížděl a zastavil se jenom na některých velkých stanicích. Malé stanice projel, aniž se zastavil. A tak se stalo, že již v 11 hodin dopoledne byli jsme již v Bologni. V nádražní restauraci čekal na nás již přichystaný oběd. Měli jsme hrachovou polévku, suché hovězí maso se zeleninou, sýr, hrozen vína a každý hávličku červeného vína.

Když jsme se naobědvali, vsedli jsme zase do svých vozů na svá místa a ve 12 hodin ujížděli jsme Bohem požehnanou rovinou bolognskou dále. Brzy spatřili jsme v dále lesknouti se hladinu mořskou. Na vodě houpalo se množství rybářských lodí. Vlak stočil se s námi

až k samému břehu mořskému a nesl nás plně dvě hodiny kolem modravé vody mořské. takže jsme mohli dostatečně čarokrásného tohoto pohledu se nasýtití. Na břehu někde byly uvázané lodičky, někde byly prostřené sítě, někde ženy a dítky rybářů čekaly až otec a živitel jejich se svojí lodičkou ke břehu se přiblíží, aby mu byly nápomocny. Tehdy zdálo se mi, jakobych slyšel hlas tří mládenců v peci ohnivé oslavovati Pána a prozpěvovati Jemu: »Dobrořečte studnice Pánu, chvalte a vyvyšujte ho na věky. Dobrořečte moře i řeky Pánu, chvalte a nade všecko vyvyšujte ho na věky. Dobrořečte velrybové a všecko, což se hýbe ve vodách, Pánu, chvalte a nade všecko vyvyšujte ho na věky.« Slunce ozařovalo lesklou hladinu, modrá voda lehce se vlnila, šplouchala a omývala propaný písek na břehu.

V pět hodin večer přijeli jsme ke krásnému přístavu v Ankoně. Město Ankona jest asi tak velké jako Padua, je sídlem biskupským a od nepamětných dob provozoval se v něm čilý obchod. Přístavní skladiště ční na břehu mořském jako nějaký bílý, rozsáhlý hrad.

Ale touha srdce našeho se nese jinam! Blížíme se k Loretě, nejpamätnějšímu to mariánskému poutnímu místu na světě. A proto vhod nám přichází, že po kratinké zastávce v Ankoně spěšně ujíždíme dále. V šest hodin večer již stanuli jsme na nádraží v Loretě. Poněvadž od nádražní stanice do města jest alespoň půl hodiny a jde se do kopce, přijely pro nás povozy, jež pořadatelstvo pouti předem objednalo. Ačkoliv povozů bylo mnoho, přece nebylo možno, aby nás najednou sebraly a proto jsme museli někteří čekat, až vozkové znova se pro nás vrátí.

Mezitím, co jsem čekal na nádraží, dal jsem se do řeči se dvěma cizími kněžími, kteří obklopeni jsou hloučkem asi dvaceti poutníkův očekávali příjezd vlaku, kterým chtěli odejti do Říma. Byli to poutníci španělští, kteří právě z Loreta se vraceli. Vypravovali, že ze Španěl vypravena byla zvláštní výprava

400 poutníků, kteří jeli napřed do Lurd, kdež prý ve třech dnech, v nichž tam pobýli, stalo se šest zázrakův, a potom jela celá ona výprava do Říma. Z Říma šlo dva kněží ještě asi s dvaceti jinými poutníky udělali si zvláštní odbočku do Lorety. Tito kněží mi vypravovali, že ve Španělech jest velice rozšířena úcta pražského Jezulátka.

Litoval jsem, že nemohl jsem s těmito dobrými lidmi déle si porozprávěti, neboť právě došla řada na nás, že musili jsme nastoupiti do vozů, jež nás měly odvéztí nahoru k Lorettě. Byl již večer. Prohřátým vzduchem proudil večerní chlad. Sedíce ve voze, jeli jsme vzhůru. Vozka svého malého a hubeného konika bičem nemilosrdně popoháněl. Sedělo nás ve voze pět. Vozka zavezl nás přímo k hostinci, kde nám byl vykázan nocleh. Loreto čítá asi 9000 obyvatel. Hostinců je tam mnoho. Obyvatelstvo žije se skoro výhradně výrobou růženců, křížků, škapulířův a různých poutních památek. Celé město jest živo od poutníků, jichž sem ročně přichází mnoho tisíc.

V hostinci měli jsme i večeři. Po večeři chtěli jsme ukojiti touhu svého srdce — navštívit chrám, jenž pod svou střechou hostí pravý domek nazaretský, v němž Svatá Rodina bydlela, ale chrám byl zavřen. Smutně vraceli jsme se do hostince. Však za to přichvátli jsme si ráno. Ještě za tmy spěchali jsme ke kostelu. U všech oltářů slouženy byly mše svaté. Jelo nás osmdesát kněží a všichni mši svatou zde sloužili. Mně se podařilo sloužiti mši svatou v kapli slovanské, jež zde roku 1895 nákladem 50.000 korun zřízena byla. Na oltáři této kaple jest překrásný obraz Panny Marie a po jeho stranách vymalování jsou svatí Cyrill a Methoděj. Na okně jsou obrazy sv. Vojtěcha, sv. Jana Nepom., sv. Jiří a jiní. Nápis y této kapli jsou výhradně české a latinské.

V devět hodin měl J. E. p. biskup Dr. Huyn ve svatém domku nazaretském mši svatou, při níž nás zvláštní zpěvácký sbor velmi pěkně zpíval. Dojemné bylo, když prostorami velkolepého kostela nesl se mohutný český chorál: »Svatý Václave, vévodo české země, nedej zahynouti nám, ni budoucím!« Po mši svaté měl vdp. J. Híkl, děkan z Holešova, krásné kázání.

Je přirozeno, že mluvil o posvátnosti místa, na němž stojíme a o účtě k Panně Marii.

Domek nazaretský, aby od Turků v Palestýně zneuctěn nebyl, přenesen byl od andělů napřed do Dalmacie a potom do Italie. Je to táž nízká chaloupka, v níž svatá rodina žila a která pod svou prostou střechou tolik štěstí chovala. Domek onen posvátný nemá základů, ty zůstaly v Nazaretě a přesným měřením úplně s rozměry domku se kryjí, obložen jest kolkolem zvenku bílým mramorem, v němž jsou vytesány rukou umělce výjevy ze života blahosl. Panny. V domku tom dnem i nocí hoří přes padesát stříbrných lamp, jež zavěšeny jsou na cedrovém trámu. Domek sám má podobu pravidelného obdélníku. Zdi jsou uvnitř stářím a koufem z lamp vycházejícím zčernalé. Uprostřed svatého domku stojí oltář, k němuž vystupuje se po třech schodech. V oltáři tom jest i kámen, na němž sv. Petr sám v Nazaretu nekravou obět obětoval, a jenž i s domkem sem byl přenesen. Jest přirozeno, že kněží-poutníci touží v tomto domku mši svatou sloužiti. Aby jejich touze tím spíše vyhověno býti mohlo, dle zvláštního dovolení papežského u tohoto vele památného oltáře mše svatá i odpoledne sloužena býti může.

Po levé straně oltáře uschovány jsou dvě hliněné nádoby, jichž i Svatá Rodina používala. Není divu, že poutníci své poutní dárky, růžence a křížky kladou na místa tato, aby dotekem tímto posvěcení nabýli. Za oltářem jest ohniště, na němž Rodička Boží pokrmy připravovala. A nad ohništěm stojí ve výklenku soška Panny Marie s Ježíškem, kterou sv. Lukáš ze dřeva cedrového zhotovil, a která sem s domkem zároveň přenesena byla. Soška jest ozdobena drahocennou látkou, korunkou ze zlata, perlami a drahokamy.

Svatý domek měl původně jen jedny dveře, ale poněvadž zhusta nahrnulo se do něho množství zbožných poutníků, kteří v tlačenici ani při nejlepší vůli vyjítí nemohli, aby jiným místa udělali, učiněny nyní vchody čtyři, aby poutníci jedněmi dveřmi přicházeti a jinými vycházeti mohli.

Pojď, poutníče, poklekni zde v tomto domku! Nestyď se za slzu, která dojmutím

rosí oko tvé. Přečti si velký nápis: »Zde Slovo tělem učiněno jest« a uvažuj o lásce Spasitelově, jenž neváhal krásu nebes opustiti, aby na zemi sestoupil, ale nejen sestoupil, nýbrž zde i trpěl. A proč trpěl? Zdaž nebyly i tvé hříchy toho příčinou? Uvažuj zde na tomto místě, že není základem spokojenosti a štěstí blahobyť a bohatství, nýbrž že základem těchto darů nebes jest víra, naděje a láska. V tomto domku nesídlilo bohatství, ale bylo zde štěstí nejvyšší.

Také navštívili jsme poklad chrámový, kdež uloženo jest množství bohoslužebných rouch, kalichův a všelijakých drahocenných předmětů.

Velkolepý kostel, jenž nad domkem nazaretským se zdvihá, vystavěn byl roku 1465. Má podobu kříže. Právě v těch místech, kde by se ramena kříže protínala, stojí posvátný domek. A právě zase nahoře nad domkem vystavěna jest mohutná kopule s různými krásnými malbami.

Právě když jsme tam byli, část kostela opravovali a upravovali. Kameníci v kostele brousili a otesávali kameny a zedníci je do podlahy zasazovali.

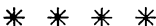
Ve čtyři hodiny odpoledne měli jsme v tomto kostele společně růženec, bylť měsíc říjen, a potom byly zpívané české litanie. Jak dojemně působila na nás jednotlivá vyzvání loretánských litaní, když jsme věděli, že právě zde jmény těmi různými Matka Páně poprvé vyzvána byla a že tedy právě zde litanie k Panně Marii povstaly a odtud litaniami loretánskými se nazývají.

Nakoupivše si různých růženců, jež jsou zde laciné, a různých památek pro své domácí a prohlédnuvše si poněkud město, připravovali jsme se na další pout.

Večer odvezli nás zase vozkové k nádraží, kdež na nás čekal náš zvláštní vlak. Usedli jsme do svých vozů na svá místa a ujížděli jsme k jinému památnému místu poutnímu k — Assisi.

Tu noc ztrávili jsme ve vlaku.

(P. d.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

V. Mandale.

Obrázek z katol. missií v Birmě.

Ríká se — píše sestra Anastasie — že ženy rády mnoho mluví. Budiž tomu jakkoliv; dnes však nic nemám proti tomu, aby toto přísloví odpovídalo pravdě, neboť míním se o našem působení zde v Mandale hodně s široka rozhovříti. Co tomu na př. řeknete, když s vámi sdělím, že naše žákyně s námi oněhdy vykonaly pout?

»Pout?« slyším vás udiveně se tázati. »Či jsou také v Birmě poutní místa, kam se s křížem v čele, s vlajícími korouhvemi a za modlitby a nábožného zpěvu putuje?« Jsou skutečně, ale trochu jiná nežli v naší křesťanské vlasti. Také my jsme putovaly na takové poutní místo, které v celé zemi jest chvalně známo a od nesčetných Birmanů každoročně navštěvováno. Leží nedaleko našeho města na

nevysokém pahorku a na jeho úpatí stojí dokonce klášter. Snad nějakého přísného řádu, na př. karmelitánů nebo trappistův a pod.? Ani to, ani ono. Je to klášter buddhistických bonců, čili mnichův, a na pahorku nad klášterem vypíná se pagoda, t. j. pohanská svatyně a v pagodě stojí obrovská socha pohanského boha Buddha. Jeto zkrátka řečeno poutní místo pohanské.

My jsme tedy s našimi dětmi sem přišly, ovšem ne proto, abychom před osklivým bůžkem dělaly poklony a pálely kadidlo, jak to činí pohané. Nýbrž abychom si vyšly do Boží přírody. Naše děti měly na čerstvém vzduchu horském pookrátit a se zotaviti. To se také stalo a děti s nadšením zpívaly na výletě různé písně, mimo jiné zvláště známé »Ave maris stella« (Zdráva buď hvězdo mořská) a podobné. Zda se to bůžku v pagodě líbí či nelíbí, o to jsme se ovšem nestaraly.

Potom prohlédly jsme sobě blízké velké zříceniny v Amarapuře. Amarapura jest někdejší město bohův a bývalé hlavní město Birmy. Leží na řece Iravadi, jižně Mandalay. Viděly jsme tam staré hroby královské a četné pohanské svatyně. Když za dřívějších dob některý král zemřel, byla mrtvola jeho spálena, popel vložen do nádoby ze slonové kosti, zlatem a drahokamy ozdobené do pagody přenesen a král sám jako bůh uctíván.

Když jsme k jedné z pagod přišly, sedělo několik Birmanův okolo bonce (pohanského mnicha) a naslouchalo pozorně jeho slovům. My jsme učinily totéž, a tu jsme slyšely toto: »V této pagodě odpočíval kdysi popel čtyř králů, na severu totiž, jihu, východu a západu. Tyto vzácné ostatky byly uschovány ve zlatých schránkách, ozdobených diamanty, smaragdy, rubíny a jinými drahými kameny. Jednoho dne ukradli bezbožní lupiči tři z těchto pokladů. Potom byla hrobka zasypana zemí — a pokladů v pagodě uschovaných nikdo již neviděl.«

Byly bychom zajímavému vyprávění rády naslouchaly až do konce, ale čas kvapil a nastávala doba návratu. Musily jsme s dětmi nastoupiti cestu zpáteční. Nicméně těšily jsme se, že dřív nebo později budeme mítí příležitost dovéděti se, jak ona událost skončila.

Několik dní později dostaly jsme zprávu, že nás miní navštívití matka generální představená. Bylo to radostí, cítění, leštění a jiných příprav, aby vzácná návštěva důstojně vypadla. Víte ostatně sami z vlastní zkušenosti, jak to při takové příležitosti chodí. Konečně den toužebně očekávaný nadešel a nám se dostalo nevýslovné radosti, že jsme ctihodnou matku po dlouhé době měly zase ve svém středu.

Avšak devátý únor, kdy matka představená k nám zavítala, přinesl nám ještě jiné, ale ne tak radostné překvapení. O půl desáté hodině večer ubíraly jsme se na odpočinek, když tu najednou jakési příšerné dunění a rachocení nás polekalo. Zdi se zdvihaly a padaly jako houpačka a země se silně otřásala. V našem vysokém domě, který má věž ještě vyšší, byl tento pohyb a otřes přímo hrozný. Na rozkaz matky představené jsme dům rychle opustily a do dětského stavení

mnohem nižšího jsme se utekly. Následoval sice ještě druhý otřes, byl však mnohem slabší. S klidnou myslí odebraly jsme se na odpočinek.

Rozumí se, že následujícího dne naši malomocní o ničem nemluvíli než o zemětřesení. Ovšem poučili nás a vysvětlili nám, jaká jest každého zemětřesení příčina. Ježto pak jsme jisty, že žádný evropský učenec není s to, aby podal vysvětlení tak důkladného jako naši domorodci, neváháme jejich učené názory zde podati.

Země, tvrdí domorodci, jest velká, kulatá hmota, kterou čtyři velcí ďábli drží ve vzduchu. Že země těžká jest a její tíže na ďábly nemilosrdně doléhá, jest pochopitelné. Aby si tedy polevili, posunují časem své břímě s ramena na rameno, země se následkem toho otřásá a tak povstává zemětřesení. Jestliže všichni ďábli současně zemi s ramene na rameno překládají, povstávají zemětřesení silná, jako bylo ono, kterého jsme 9. února pocítili. Jestliže jenom jeden z ďáblů posunováním svého břemene si ulevuje, kolísá se země slaběji. Nuže, není uspokojivé rozřešení otázky, jak zemětřesení povstávají? Po názoru domorodců jest ovšem jedině správné.

V útulné pro malomocné zemětřesení bohudíky žádných škod nenadělalo. — V městě sřítlo se několik starých zdi. Nejvíce bylo zemětřesením postiženo město Magok, asi 70 km odtud vzdálené. První otřes trval minutu. V týhodni napočítali jsme jich dvanáct. O několika dní nepocítili jsme ničeho.

Tyto dni bylo pokřtěno 40 dospělých malomocných. Pomalu, ale přece očividně působí zde milost Boží. Kostel bývá horlivěji navštěvován; přijímání svatých svátostí děje se častěji. Na velké svátky přistupují všichni křesťané bez výjimky ke stolu Páně. K nám chovají se nemocní uctivěji a jsou poslušnější. Povážíme-li, že nemocní jsou většinou bývalí zloději, vrazi a jiní zločinci, znamená to zajisté mnoho. Před několika týhodny teprve zemřel u nás lotr, který po dlouhé vazbě v těžkém žaláři, kamž se pro pokus vraždy dostal, k nám přišel. Před svou smrtí prosil úpěnlivě o křest svatý a zemřel v příkladné kajcnosti. Podobně i mnozí jiní spušťenci toho druhu umí-

raji jako onen v náručí božského milosrdenství.

Není tomu dávno, co dokonal u nás svůj strastiplný život náš dobrý starý Sayamia. Ubožák neměl už žádných očí. Dvě krvavě hnísající boule ležely v dutinách očních. Nos byl rozpoltěn ve dva neforemné kusy masa. Rozežranými rty bylo dobře viděti do vnitra bezzubé, hnísce naplněné dutiny ústní. Jeho uši se, jako u všech malomocných, nepřírozně a nepěkně prodloužily. Na rukou nebylo po prstech ani stopy; prsty u nohou scházely docela. Tělo trpitelovo bylo tak hubené, že se od kostry ničím nelíšilo.

Čím ohyzdnější však bylo tělo, tím krásnější byla duše. Byl zajisté pro ústav štěstím a požehnáním. Celý den trávil na modlitbách. Není pochybnosti, že mnohým ze svých druhů vyprosil dobrou, blaženou smrt. V čas náhlého nebezpečí pokřtil vlastní rukou 26 malomocných. Mnoho jiných mimo to děkuje své obrácení jeho poučením, jeho horlivosti a zvláště jeho příkladu.

Dokud ještě mohl choditi, vystupoval s velkou námahou na nízké návrší vedle nemocnice a sestoupiv pokaždé poklekl a s rukama křížem přeloženými se modlil. Tak to činil vždycky čtrnáctkrát a to byla jeho pobožnost křížové cesty. Každý výstup na pahorek a sestup s něho byl mu jedním ze 14 zastavení. »První zastavení: Ježíš na smrt odsouzen,« zvolal nemocný a nápodobil postavení Spasitele trním korunovaného a spoutaného. Co mu zbožná víra jeho vnučkula, to si povídala nahlas. Při druhém zastavení brával na svá ramena těžkou kládu. Při dvanáctém zastavení, žaloval plačky a vzdychaje na sebe, že svými hříchy smrt Spasitelovu zavinil. Člověk nemohl býti toho svědkem, aniž sám k slzám byl pohnut. Ačkoli jeho křížová cesta nebyla podle předpisu, byla zajisté hodně záslužná pro ubohého malomocného bez rukou a nohou, jemuž vystupování a sestupování s návrší velké zajisté působilo bolesti. Malomocným stal se, když mu bylo pět let a zemřel, dokončiv 70. rok svého života. Jak dlouhé to mučednictví!

Sayamia má syna, který v útulně pro malomocné zastává úřad katechisty.

Dosud není, Bohu díky, pozorovati na něm žádné známky strašné nemoci, která život jeho otce tak smutným a bolestným učinila. Jest velmi hodný a horlivý a následuje věrně příkladu svého zbožného otce. Má synka, jenž při našem příchodu byl 14 dní stár. Nyní příslužuje 10letý Pavel vážně a nábožně u oltáře. V tomto roce nemocných poněkud ubylo, za to však zbožnosti a horlivosti přibýlo. Měly jsme 42 křtův a 19 prvních sv. přijímání, 55 čekatelů připravuje se na sv. křest.

V minulém roce vyžádal si Všemohoucí na našem malém hloučku oběti nemalé; na slavnost svatého Škapuliře (16. července) zesnula v Pánu sestra Benedetta. Mnohé z našich sester navštívil Bůh dlouhými a těžkými nemocemi, zajisté k dobru naší missie. Vždyť kříž je zárukou vítězství od té doby, co náš Pán a Mistr křížem zlomil moc pekelnou.

VI. Požár missijního kostela.

Obrázek z missií severoamerických.

Mínila jsem — píše jistá missijní sestra — že vám budu moci po našich duchovních cvičeních poslati jenom zprávy radostné, a zatím jest s vámi sdělití truchlivou zprávu o požáru našeho missijního kostela.

V noci z 6. na 7. červen, ke třetí hodině z rána, byly jsme velkým křikem ze spánku vyburcovány. Nejprve jsme myslily, že se jedná o nějakou pouliční bitku. Ale jedna z našich sester přikvapila se zprávou, že v sousedním domě hoří. Brzy však viděly jsme, kterak náš farní kostel stojí v plamenech. Byl totiž ze dřeva a velmi starý. Proto se oheň úžasně rychle rozšířil. Hasiči přichvátali k ohništi klusem; avšak jejich práce zdála se býti bez úspěchu a my jsme se obávaly, že i náš domek zhoubnému živlu padne za oběť.

Nebylo pochybnosti, že kostel je ztracen. Trnuly jsme strachem, zda bude lze zachrániti Nejsvětější. Plameny zmocnily se již střechy. Trámy se sřítily a ohromná spousta jisker rozletla se na všechny strany. Byl to příšerný pohled. S obavou přemýšlely jsme, kde nás 15 sester najde útulek, jestliže i naše obydlí ohněm bude zachváčeno. Sestry modlily se všecy v kapli. Tu přišel známý nám kněz a přinesl svaté hostie z plamenů

zachráněné. Tak chtěl Bůh bydleti pod naši skrovnou střechou, jako byl kdysi hledal a nalezl před záštitnými židy útočiště v Bethanii u Lazara a sester jeho Marty a Marie.

Zatím pracovali hasiči neunavně a po dvouhodinném boji oheň uhasili. Bohudíky, nebude slavnost prvního svatého přijímání pro tuto smutnou událost odročena. Bude konána příští neděli v irském kostele, který asi 10 minut odtud jest vzdálen. Až do toho dne zůstanou děti u nás, aby se učily kostelnímu zpěvu a na nejkrásnější den svého života pod naši ochranou a dohlídkou se připravovaly.

Včera ozval se najednou před našimi

dveřmi hlas: »Nejdůstojnější pan biskup je zde!« A skutečně, prvé nežli jsem se mohla z klubka dětí mne obklopujících vyprostiti, stál ve světnici a smál se srdečně mým rozpakům.

Tak bude naše farnost nějaký čas bez kostela. Zatím bude se neporušené krypty užívat jako kostela z nouze, do té doby, až nový kostel bude vystaven. Naše duchovní cvičení smutnou událostí nebyly přerušeny; naopak, horlivost sester byla tím větší. Včera při mši svaté obnovily jsme své řeholní sliby; na to udělil nám pan biskup apoštolské požehnání, které, jak doufáme, v srdcích našich hojně přinese ovoce.

Různé zprávy.

Nový katolický kostel v Brně. Jak oznámeno při poslední schůzi spolku pro stavbu kostelů v diecesi brněnské má spolek tento na 72.000 K jmění. Brněnská obec darovala stavební místo, kde stával městský chorobinec na Křenové v Brně, kdež bude se stavbou nového kostela co nejdříve započato, jakmile se sejde chybný doposud obnos 30.000 K

Diecese brněnská. Dne 1. ledna 1909 bylo v diecesi brněnské, rozdělené v 37 děkanství, 431 far, o 2 více než rok před tím. Obec Křenovice u Slavkova zřídila si svým nákladem faru a duchovní správu převzali premonstráti ze Strahova. Druhou faru zařídil klášter premonstrátský v Nové Říši v rodišti svého zemřelého opata Josefa Karáska, v Roseči. Kostelů filiálních a veřejných kaplí je 545. Všechných kněží je 913, z nich 55 na odpočinku a 107 kněží řeholních. Klášterů mužských je 15 a v nich je 107 kněží, 7 kleriků, 4 novicové a 46 bratří laiků, dohromady 163 osob. Během roku 1908 byl založen klášter karmelitský v Kostelním Vydří, v němž jsou dva kněží a jeden bratr. Klášterů ženských jest 31 a v nich žije 375 sester; těch je 296 se slavnými sliby, 79 bez slavných slibů. Katolíků jest v diecesi něco přes milion. Nejstarší z kněží jest pan prelát Šudera, kterému bude v červnu 86 let.

Chvályhodný čin. Obecní zastupitelstvo města Královské Vinohrady u Prahy se usneslo, že vystaví nákladem svým nový

kostel a zřídí u něho novou faru. Neboť jest na Vinohradech na 50.000 katolíků, pro něž jest jedna fara s třemi kaplany a jedním farářem. Je zajisté největší chvály hodno, že odhodlalo se vinohradské městské zastupitelstvo k tomuto skutku vzdor protestům volných myšlenkářů a socialistů a veřejně tak uznalo, jak důležitě, ano nezbytně jest zachovati lidu víru katolickou.

Svatý Kopeček. Roku 1908 došlo na toto přepamaté poutní Mariánské místo oznámených průvodů 120, neoznámených bylo daleko více. K svatému přijímání přistoupilo na 25.000 věřících, poutníků bylo přes 125.000

Svatý Hostýn. Průvodů přišlo na svatý Hostýn během roku 1908 přes 260. K sv. svátostem přistoupilo 24.100 poutníků. Kolik poutníků připutovalo k Svatohostýnské Panně Marii, těžko odhadnouti, ale myslí se, že jich bylo okolo 300.000.

Linecká diecese. Od 1. ledna l. r. bude zavedeno nové rozdělení diecese linecké. Doposud bylo 33, nyní bude 34 děkanátů. Mnohé z nich budou jinak pojmenovány, totiž dle jmen far, která jest dle nových železnic přístupnější. Tato časová změna velice se chválí.

Kostelník se zabil v kostele. Před svátky vánočními čistil kostelník u sv. Kanišii ve Vídni kostel. Postavil ku zdi veliký žebřík a chtěl pak okna očistiti. Neuměl se však dobře držeti na žebříku, spadl, narazil hlavou na dlažbu a byl okamžitě mrtev. Proto pozor!

Z Jičína. Š. S. děkuji z hloubi duše nejv. Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefo, jakož i sv. apoštolu Tadeášovi a sv. Františku Xaverskému za vyslyšení proseb.

Z Prahy. Tisíce děky buďtež vzdány nejv. Srdci Páně, Rodičce Boží a přimluvě sv. Petra Kanisia za šťastné zdatení téžké operace při nemoci tuberkulosní a za úplné uzdravení. Fr. Ž.

Z Prahy. Díky vronci buďtež vzdány svaté Rodině Nazaretské za vyslyšení v rodinné záležitosti, která po dvanáct roků soužila celou rodinu. Po vykonané 9denní pobožnosti vše se obrátilo k dobrému. Odběratelka Školy B. S. P.

Z Prahy. Budiž božské Srdce Páně opět velebeno za milost udávení potřebné síly učitelské v řeholním domě našem. M. M. A.

Křesťanské sdružení.

(Hlavní úmysl.)

Oba naše je doba spolčování, sjednocování všech stavů a každého povolání. Každý dobře ví a cítí to, že sám jediný ničeho nezmůže, ale ve spojení s druhými, stejného smýšlení, že může něčeho dosáhnout. Proto vidíme všeliké druhy spolkův a jednot, sdružení dobrého i zlého úmyslu, podle toho, jaký sledují cíl. Proto sdružují se učitelé, aby dosáhli společného cíle, polepšení hmotného postavení svého a též potřebného vzdělání. Jen že jedni bojují zbraněmi nekalými proti církvi a svatému náboženství, jiní opět na základě ducha křesťanského, jsou to učitelé katolických spolkův. I kněží se sdružují, aby vzájemným poučováním, povzbuzováním silili se v těžkém povolání duchovním a aby tím lépe hájiti mohli duchovní stav svůj. Sdružují se řemeslníci, sjednocují se dělníci; jedni aby hájili práva živnosti své, jiní aby zlepšili poměry své dělnické. Ale největší sdružení jsou, sdružení soc.-demokratické a křesťansko-socialní. Sdružení socialně-demokratické zbavilo se pout náboženství, pohrdlo svatou vírou a domáhá se zlepšení svých poměrů prostředky často nezákonnými, stávkami, vzbouřením, křikem na schůzích, štváním proti svým chlebo-dárcům a proti všem jiným stavům, zejména proti klerikálům t. j. kněžím. Činí tak, svedeni byvše od zlych vůdců, kteří sami náboženstvím pohrdli, aby tím pohodlněji mohli žítí, hřešiti a kapsy dělníků vydíratí. Ubozí dělníci, nemají náboženství, nemají žádné útechy mravní a proto hledají nebe na zemi, v počítech světa a hříchů. Mezi těmito řadí velmi zle špatný tisk, špatné noviny a špatné časopisy, které ustavičně bojují proti Bohu a církvi jeho. Proti tomuto bez-náboženskému sdružení založeno sdružení křesťansko-socialní, sdružení lidí všech odborův, ale na základě svatého náboženství, na základě ducha křesťanského. Tito sledují též cíle své, zlepšení poměrů hmotných, ale činí tak prostředky zákonnými, v duchu lásky křesťanské, váží si svatého náboženství, cítí a poslouchají svatou církev, jsou rozhodnými katolickými křesťany, osvědčující všude přesvědčení své náboženské. Jen duch lásky křesťanské, jenž členy pojí dovede zlepšiti poměry jejich časné i věčné, hmotné i mravné. Čím rozšířenější bude toto křesťanské sdružení mezi všemi stavy, tím lépe bude, tím spíše napraví se poměry proti-

církevní, protináboženské. Pohledme jen na sídelní město naší říše. Jaká byla Vídeň a jaká jest nyní! Dříve byla takřka druhým Babylonem a nyní jaký obrat se stal k dobrému. Kdo to způsobil? Sdružení křesťansko-socialní, v němž jsou členové všech stavů, duchovních i světských. Odezíraje od německého ducha, který nepřeje Čechům, přece nicméně na poli církevním a ve hnutí náboženském mnoho dobrého způsobilo toto sdružení křesťanské. Ono jest ovocem, výsledkem jiných církevních sdružení bratrstev, spolků náboženských, jež vyrostly na půdě církve svaté.

I v našem národě stává se obrat k lepšímu, lze doufat v lepší budoucnost, jestliže naše křesťanské sdružení dosáhne svého největšího rozšíření v našich vlastech česko-moravských. Ke sdružení všeobdobrovému křesťanských dělníků, druží se jednoty selských jinochův a dívek, mladistvých to bojovníků za svatou víru, za Boha a vlast! Posilují nadšení své dobrými novinami, dobrými časopisy, dobře pořádanými schůzemi, poučováním v každém oboru, aby sami dobře byli vyzbrojeni k odražení útoků nepřátelských. Mnoho dobrého působí též misie lidové, májové pobožnosti a řeči konferenční na probuzení ducha křesťanského, na oživení veřejného života katolického. Je sice těmto členům mnoho trpěti úsměškův a ústrkův od protivné strany, ale netřeba se báti, když my jsme s Bohem, jest a bude Bůh s námi, praporem našim je svatý kříž, pod nímž jistě zvítězíme. Proto hled' jedenkaždý, kdo máš ducha dobrého, kdo máš na zřeteli čest a chválu Boží, jakož i spasení duší, abys co mohl nejvíce podporoval hmotně i mravně toto naše křesťanské sdružení, hodně jemu členů získal, sám jeho členem byl, aby zástupci všech stavů, všech živností, všech povolání jedním duchem lásky křesťanské vedeni za jedním společným cílem se ubírali, obroditi společnost lidskou skrze Krista, pozvednout lidstvou z nevěry k víře živé a horlivé, ze zoufalství k naději a pevné důvěře v Boha, z nenávisti k vroucné lásce k Bohu, abychom byli všichni jedno srdce, jedna duše, jako díky jedné rodiny církve svaté, jako díky jednoho Otce nebeského, zač modlil se náš nejmilejší Spasitel: »Otče, za to Tě prosím, aby všichni jedno byli, jako Ty a já jedno jsme!«

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vsí zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření a upevnění křesťanského sdružení a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati křesťanské sdružení.

Úmysl v dubnu: Stranění se světa.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIII.

Vychází počátkem každého měsíce.

DUBEN 1909.

S toužebností toužil jsem jistě beránka tohoto s vámi, prve nežli bych trpěl. (Luk. 22.)
Nemá nikdo větší lásky, než ten, jenž život dává za přátele své.

Ave, Crux! Vítej, duše, Kříž!

Proč smutná jsi tak duše má,
proč tesníš, bolem pláčeš?
Snad proto, svět že zneuzná
tvých prací, proto pláčeš?

Proč truchlíš, srdce ztrápené,
proč ziráš k nebi touhou?
Jsi v pravdě tak již znavený
po právu, lásce touhou?

Proč slzy kanou po líci,
tvé jaré — v takém mládí?
Proč tiskneš líc svou pravici,
zžeh' mráz tě v útlém mládí?

Což dobro zcela vymřelo
na cestách toho světa,
vítězně zlo se vzepřelo
všem slovům Pána světa?

Ba, tiskni k hrudi, tiskni kříž,
ten sám tě, sám tě sbláží;
čím radostněj jej tiskneš blíž,
tím spíše, více sbláží! . . .

Ó, svatý kříži! Ty jsi můj!
Ty zvolil's mne — já tebe! . . .
Vím, dal jsem tobě život svůj,
jsem proto blízko tebe!

Však cesta žití kratičká,
proud let se letem ztratí,
v tvém stínu bolest maličká,
ba zcela vždy se ztratí! . . .

Až jednou v rakev prostičkou
mne složí — kněze kříže,
pak ozdobou mou celičkou
buď symbol, znak jen kříže!

Snad roucho stříbrem protkané,
snad vloží na mé rámě —
Kéž slza, jež tu zakane,
i kříž dá na mé rámě! . . .

Kéž kříž mi v ruku zmrtvenou,
též vtiskne dobrá duše,
jak touhu krví skvenou . . .
Jen o to ždá má duše!

Můj Bože! Ten mým přítelem,
kdo prosbu tuto splní —
V životě není ve celém,
kdo úkol bratra splní! . . .

Já doufám: aspoň po smrti
se najde bratra ruka . . .
Ty, Bože, jemu požehnej,
ó žehnej mu Tvá ruka! — —

Jos. Al. Vlastimil-Rímháj.

Zelený čtvrtek.

elený čtvrtek — jak památný, vzácný a svatý to den pro nás křesťany, den to, kdy ponejprve se slavila nekrvavá oběť Nového Zákona samým Kristem, Spasitelem, při poslední večeři, tatáž oběť, která druhého dne měla na kříži krvavými způsobem přinesena býti, tatáž oběť, která po celou tu dobu skoro 2000 let se den co den přináší Bohu na celém světě, od východu slunce až po západ, a která nepomine, až naplněn bude čas stvoření ustanovený a opět přijde Pán k soudu. Zelený čtvrtek slavíme vlastně každého dne, neboť při mši svaté opakujeme ten nejsvětější úkon, který se toho dne při poslední večeři udál, proměnění totiž chleba v tělo a vína v krev Páně.

Po celý čas života svého ukazoval Kristus Pán všem, kdož se s ním stýkali, velikou lásku. S láskou obíral se s malíčkými, volaje je k sobě, s láskou hovořil s hříšníky, poučuje je, na cestu dobrou přiváděje a hříchy odpouštěje, s láskou jednal se svými vyvolenými apoštoly a učedníky i s nevěrným Jidášem, s láskou vytýkal chyby a hříchy kde toho potřeby bylo, zejména zatvrzelým fariseům a zákonníkům, s láskou ujímal se ubohých, nuzných, nemocných a zarmoucených, těše je slovy a pomáhaje skutky; láskou dýchal celý jeho život, každé jeho slovo, každý jeho čin. Avšak největší důkaz lásky k nám, ke světu celému a člověčenstvu veškerému, uchoval Kristus Pán až na konec života, důkaz onen, k vůli němuž byl vlastně na svět

přišel — spasení a vykoupení lidstva ukrutnou smrtí svou na kříži. A bezprostředně před tímto hořkým umučením svým v hodince vážné, smutné, v hodince loučení se s apoštoly svými při poslední večeři, uspil oběť svou nekrvavým způsobem a podal tak důkaz lásky své celému světu, všem časům a všem místům, a důkaz ten trvati má až do skonání světa.

O jak se sám těšil na ten posvátný okamžik, kdy zanechá tělo své a krev svou pod způsobou chleba a vína svým apoštolům za nejlépeší a pravý pokrm! Sám to pravil: »S toužebností toužil jsem jísti beránka tohoto s vámi, prve nežli bych trpěl.« (Luk. 22, 15.) Slovy těmi chtěl Kristus Pán zajisté naznačiti, že se má nyní něco více konati nežli večeře obyčejná, kterou přece božský Mistr s učedníky častěji sdílel. Měla se konati zároveň oběť a mělo se konati svěcení apoštolů na kněze, aby hodni byli přinášeti budoucně novou oběť Bohu. Neboť by byl nemohl Kristus Pán k lidem říci slova, jichž užil: »Nebudete-li jísti tělo mé a pítí krev mou, nebudete mítí života ve vás.« Kdyby byl nebyl zároveň ustanovil úřad, kterým by se obnovovalo až na konec světa, co byl učinil právě za přítomnosti dvanácti apoštolů.

Ježíš učinil zázrak při poslední večeři, zázrak z největších — proměňuje chléb v tělo své a vino v krev svou, ač na zevnějšíku těchto věcí nic se nezměnilo, ale on také chce, aby tento zázrak ustavičně se obnovoval, a to skrze službu lidí smrtelných a hříšných; proto dává moc proměňovati svým apoštolům skrze

ně církvi své, slovy: »To číňte na mou památku.« Jaká je to láska nekonečná, která schopna je takových vynálezů, že obdařuje církev obětí jednou a nesmrtelnou a plní, co slíbil, dávaje nám ve chlebě nebeském prostředek, jímž bychom zůstali v něm a on v nás, jak si toho toužebně přál. Vynálezy tyto božské lásky Kristovy měl zajisté prorok Isaiáš na očích, když předpovídal: »Oslavujte Hospodina a vzývejte jméno jeho, známé číňte mezi lidmi skutky jeho.« (Is. 12, 4.)

»Vezměte a jezte, totot je tělo mé,« pravi Spasitel, »píjte z toho všichni, neboť to jest krev má Nového Zákona, která za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů.« (Mat. 26, 26—28.) Zdaž můžeme slyšeti slova tato a nebyti dojatí úctou a unesení láskou a vděčností k Spasiteli tak horoucně nás milujícímu, o nás otecky pečujícímu? Co podává nám medle Pán? O více, nekonečně více nežli celý svět se všemi poklady, se všemi radostmi a se všemi poctami, podává nám sama sebe, svou moc, své radosti, svou útěchu, svou dobrotu, své milosti, své zásluhy — vše co má.

To tělo jeho přesvaté, které pro nás tolik na světě béd snášelo, to tělo, které za nás ukřížováno bylo, to se spojí s tělem naším — slabým, nehodným, hříšným — tělo Tvůrce s tvorem, tělo Pána s tělem sluhy. A ta krev, která proudem tekla z těla Páně na zemi, jejíž krupějí jediná vyváží cenou celý svět, ta krev, která smyla hříchy člověčenstva celého a usmířila hněv Boží, ta krev ceny největší spojuje se s krví naší poskvrněnou, nečistou. A ještě více, i duše Spasitelova spojuje se s duší naší, božství jeho proniká nás skrz na skrz, ničí a hubí vše co v nás hříšného, pozvedá co padlého, posiluje co slabého. A Kristus, jako přítel nejlepší a nejvěrnější, odpovídá v srdci našem a volá k nám: »Polož mne jako znamení na srdce Tvé.«

Co ještě více mohl Spasitel učiniti nám, čím měl ještě lépe dokázati lásku božskou k nám nevďečným, jakým způsobem lépe se mohl postaratí o blaho a spásu duší našich nesmrtelných? »Nemá nikdo větší lásky, než ten, jenž život dává za přátele své,« pravil kdysi Kristus Pán. Ejhle, on ten svůj život za přátele i nepřátele položil, on však učinil ještě více, neboť nepoložil jej jednou, nýbrž v obět dává ustavičně a obětuje sebe ve Svátosti oltární, svátosti lásky své, abychom my zachráněni byli, abychom my žili a smrt jeho našim byla vzkříšením.

Tak nedal nám Ježíš Kristus toliko vše, co měl, nýbrž dal také vše, čím jest. Avšak komu určil Spasitel všechny tyto nezměrné poklady lásky své? Snad jen přecistě Rodičce své, matce Marii, či miláčku svému Janovi, či jen některým duším, zvláště vyvoleným, které alespoň v něčem dostihují ctností Mariiných a Janových? O nikoli! Kristus Pán uděluje dary své všem učedníkům bez rozdílu, všem dětem církve své, na všech místech po všechny časy, pro všechny stavy. Od tohoto bohatě prostřeného stolu Páně nikdo není, dle slov sv. Tomáše Aqu., vyloučen, kdo se sám nevylučuje, nikdo není tak nehodným, kdo nehodným býti nechce, nikdo tak sprostým, tak zavrženým, aby jej Spasitel k sobě nezval k hostině.

Spasitel nezná mezí v lásce své, on prázden jest všeho sobectví, všechny volá k stolu svému, všechny zve, a všem, kdož o to žádají, i satební roucho čisté dává, aby hodně seděli s ním u večeře svaté a pokrm nebeský na prospěch byl duším jejich. Nejsvětější Svátost oltární a mše svaté jsou ustavičným zázrakem moci a lásky Páně k nám, nejhlubší studnicí jeho milosti, největším naším pokladem.

A jak ještě zvětší se náš úžas a obdiv nad láskou Spasitelovou, pomníme-li, kdy ustanovoval tento důkaz lásky

své, nejsvětější obětí nekrvavou. Byl to večer před utrpením a smrtí jeho. Již byl prodán, již radili se nepřátelé jeho, jak by jej jali a odsoudili, již připravovali mu smrt hroznou a hanebnou, již přemýšlel Jidáš, apoštol nehodný, jakým by jej způsobem zradil, lidé tedy nezasluhovali lásky jeho, spíše hněvu a trestu; a hle, přece v této době dosáhla láska jeho k nim stupně nejvyššího. »Milovalť je na konec.« Všecky ty překážky, které nevděční a hříšní lidé sami mezi něho a sebe staví, kterými ubíjejí lásku, všecky tyto překážky nepřemohly jej, ani úklady, ani potupa, ani obmyšlená od nich smrt nebrání mu, aby nepodal jim důkaz otcovské lásky své. O jak hodí se na Spasitele slova velepisně Šalomounovy: »Vody mnohé nemohou uhasiti lásky, aniž řeky zatopí ji.« (Šal. 8, 17.)

A proto nám zajisté nezbyvá nežli uznati, že Kristus Pán láskou svou chtěl přemoci zlobu lidskou. Lidé jej zavrhuji, on se k nim sklání, lidé volají »prýč

s ním na kříž«, on podává jim tělo i krev, které na kříž oni věší, za pokrm a nápoj.

Lidé zločiny nejhoršími vyzývají spravedlnost Boží, aby je přísně trestala, ale on dává sebe v obětí smírnou a ustavičnou za ně. Lidé jej nechťejí mezi sebou trpěti, on však nechce je opustiti, chce jim tak blízek býti, aby, kdykoli k němu přijíti, jej vyhledati mohli, aby, kdykoli duše jejich cítí hlad, nasýtila se pokrmem jeho nejlepšímu, kdykoli cítila únavu a slabost, jim se posilnila. Tu splnil Kristus příslibení své: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já občerstvím vás.« Lidé nechťejí s ním nic mítí, zrazuje jej Jidáš, zapírá jej Petr, utíká Jan a ostatní apoštolé, lid volá: není on našim králem, nechceme ho — a on chce sdíleti svůj božský život tak, aby účastra byla i jejich těla, aby je mohl vzkřísiti v den nejposlednější. »Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já vzkřísím jej v den nejposlednější.« (Jan 6, 55.)

Tak krásné věru Boha hodné jsou úmysly lásky Kristovy v tomto nejsvětějším tajemství, chce vždy zůstat s lidmi. chce vždy se obětovati za ně, spojovati se s nimi, sloužiti jim za pokrm a nápoj a přetvářeti je v sebe. Tak znamenitě vyplňuje Pán zaslíbení své dané v Starém Zákoně lidu svému: »Přijdou a chváliti budou na hoře Sionu. Přijdou a klaněti se budou šlépějím nohou tvých, a sběhnou se k dobrým věcem Hospodinovým, k obilí a vínu a k oleji a k plodu dobytka i skotu: a bude duše jejich jako zahrada olejná a nebudou více lačněti.« (Jer. 31, 12.) Toť jest ona církev, jejíž kolébkou byl Jerusaleml. »A spojím duši kněží tukem, a lid můj dobrými věcmi mými naplněn bude,« dí Hospodin. (Jer. 31, 14.) Toť účastenství kněží a křesťanů všech na tomto dobrodiní nesmírném!

A dnes památka je tohoto zázraku, dnes den večere Páně! Nechceš, milý křesťane, přistoupiti ke stolu, k němuž tě Spasitel tvůj zve, a to tak láskyplně zve? Nechceš slaviti s ním večeri poslední na památku jeho přehořkého utrpení pro tebe podstoupeného? Netouží duše tvá po spojení s Bohem svým, nebaží po milostech z Krista Pána plynoucích? Ó pojď, přístup se sluhy Páně, kněžími k stolu Božímu, připoj se k ostatním zbožným a Spasitele milujícím křesťanům, kteří dnes slaví s Kristem a apoštoly jeho hostinu nebeskou!

Avšak netoliko dnes, netoliko v čase velikonočním, jak je to naší povinností, přistupujme k svatému přijímání těla a krve Páně, nýbrž častěji, často v roce. Vždyť si toho Spasitel tak vřele žádá, vždyť církev svatá věřící své k tomu co nejvíce nabádá, vždyť bez častějšího svatého přijímání hyne duše naše hladem, nemajíc do syta pokrmu nebeského.

Přání Krista, příklad církve, vlastní blaho vyžaduje, bychom co nejčastěji přistupovali k stolu Páně. Častější svaté

přijímání obrací zřetel duše ustavičně do sebe samé. Účinky jeho jeví se v církvi Páně a v životě věřících ve všech časů; obzvláště nápadně rozvíjely se před očima středověku. Tehdy, kdy mravy hrozně poklesly, kdy hrubost mezi národy z pola divokými panovala, tehdy uprostřed zkázy nalézáme v klášteřích obrazy andělského života. Řehole, řády duchovní vzdělávaly netoliko zarostlou půdu země a činily ji úrodnou, nýbrž, a to váží více, vzdělávaly i nevzdělanou a tvrdou půdu srdce lidského.

Pravidlo zavazovalo řeholníky k častějšímu svatému přijímání, a slovo Boží, které se ustavičně rozléhalo v úkrytu jejich, připomínalo jim každodenně, jaké dokonalosti pečliv býti má, kdo k stolu Páně přistupuje, neboť platí pravidlo: »Svaté svatým.« A tato myšlenka ustavičně podněcovala je k snažnému úsilí, aby nabyli známosti vlastního srdce svého a vzdělávali je s nevšední péčí, aby k nejsladším tajemstvím přinést mohli nejčistší květ náklonnosti lidských, čistotu, vznešenou lásku, prýstici se z čisté duše. Čtíme jen nábožné spisy jejich z dob těchto, a uvidíme, jak jsou plné citů jemných a ušlechtilých. A z tišiny klášterní rozlévala se pak ta jemnost a ušlechtilost poněkud též po světě.

Malá ta knížечka o »Následování Krista« Tomáše Kempenského nadechla tisíce tisíců k životu zbožnému a svatému, neboť četl-li ji zbožný, zbožnost se rozhojnila, četl-li ji hříšník, lítost se probudila, láska k zhrzenému Spasiteli rozlítla, četl-li ji nešťastný, nemohl nežli zvolati: To čtení mi ulehčilo. Tento spisek malý, výsledek to zajisté spojení duše s Kristem, byl a jest po bibli nad jiné účinným a věrným přítelem duše křesťanské. Odkud nabral však Tomáš Kempenský ve své samotě tolik ušlechtilostí, tolik jemností, tolik lásky nepřehrané? Odtud, že sám mnoho miloval,

a to mnohé miloval toho, jenž lásky naši nejhodnější jest, Krista v nejsvětější Svátosti oltární. To vypravuje nám každá rádečka knihy čtvrté, kterou celou věnoval Kristu v nejsv. Svátosti přítomnému, a která nám vykládá tři první knihy spisku jeho.

A pozorujme jen za dob našich křesťana, jenž opravdu hodně přijímá nejsv. Svátost, jaký jeho život? Jaké jeho jsou skutky? Život mu plyne v neustálé radosti, tiché, vnitřní, i když snad z venčí doléhají strasti, buď tělesné neb duševní, rovnováha jej neopouští. Přísný jest na sebe, laskavý, shovívavý k druhým po příkladu Spasitele. Klid v duši, mír v srdci má i když bouře největší zmitají světem a okolím jeho, neboť naň neplatí slovo Spasitelovo: »Co se bojíte, vy malověrní!« Bůh je s ním, Bůh jej vede, Bůh jej silí, těší, co mu záleží na světě? S králem by neměnil, neboť větší má ještě důstojnost, jest »Kristoforem«, t. j. nosičem Krista, nebeského Krále, prvním dvořaninem, ba co dím, dvořaninem, bratrem jeho jest.

Častá svatá zpověď ničí v duši jeho všechny hříchy, seslabuje náklonnosti, odráží pokušení, a časté svaté přijímání dokonává tento ustavičný obrod duše, toto ustavičné přibližování se k ideálu křesťanů, jak ho Kristus míti chce. Jen z takových křesťanů stávají se svatí a svěťice Boží po smrti, kteří za živa co nejčastěji se spojovali s Kristem u stolu jeho.

Ovšem, nesmíme zapomínati, že to musí býti přijímání hodné. A proto se dříve každý z nás zkoumej, zdali hodným jsi hodů Božích, zdali čisté je svědomí tvé a prázdné těžkých hříchů. »Zkoušej pak se člověk, a tak z toho chleba jez a z toho kalicha pij,« napomíná svatý Pavel. Běda, kdo by přijímal se hříchy v duši, neboť na toho padají slova další: »Neboť kdo jí a pije nehodně, odsouzení

sobě jí a pije, poněvadž nerozsuzuje (nerozznává) tělo Páně« (od jiného pokrmu). Tak jest i zde Kristus Pán, dle slov Simeonových, jedněm »k povstání«, druhým »k pádu«.

Pečlivé zpytování svědomí, upřímná, z lásky k Bohu pocházející lítost a ošklivost nad spáchanými hříchy, spojené s pokorným a úplným se vyznáním ve svaté zpovědi a pevným úmyslem se polepšiti, tot cesta k stolu Páně, tot brána k hodům nebeským. Za svátost pokání dobře a s přípravou přijatou, která vždycky člověku působí bol, lítost a vyžaduje sebezapření, dává nám Spasitel v odměnu Svátost oltární, za bolest radost, za sebezapření čest, za pokání dar největší, sama sebe. O poznejme v tom lásku Boží k nám, poznejme a oceňme jeho péči o naše blaho časné i věčné, spokojenost a klid na zemi, v dobrém svědomí, požehnání ke všem pracím, útěchu ve strastech, posilu v slabostech, šťastnou smrt, a tam na věčnosti oslavu nebeskou. Neboť jak skvíti se budou duše v nebi, které tělem a krví Páně bývaly nasyčovány na zemi, jak ta krása a vznešenost oslaveného těla Spasitelova bude se v nich obrazeti, neboť bývaly s ním úzce spojeny. O nich platiti budou krásná ona slova Pisma svatého: »Skvíti se budou spravedliví, a jako jiskry ve tříti probíhají se budou« (Moudr. 3, 7), t. j. skvíti se budou slávou a blyštití se budou mezi zavrženými jako jiskry a plamen ve strmišti zapaleném.

Abychom takého dosáhli jednou oslavení, budiž naším heslem: častá, upřímná kající sv. zpověď a časté hodné svaté přijímání v životě, abychom téhož dobrodiní a téže milosti účastni byli i před smrtí. Slavme s Kristem Spasitelem často večeri jeho na zemi a stolovati budeme s ním jednou v království jeho na nebi.

Boh. Hewl.

Vstaneme z mrtvých.

Rozjímání na velikonoční svátky.

Obyčejně připadají svátky velikonoční na dobu, kdy se u nás otvírá jaro. V přírodě vybízí v tomto čase všechno k radosti a ku plesu. Všecko, co bylo doposud pohřženo v zimní spánek, probouzí se k novému životu, vše svléká se sebe poslední stopy zkázy a počíná se oblékati v nové, krásnější roucho. Již vyrůstá, ze země doposud mrtvé, zelená travíčka, ano snad někde již kvete bělostná sněženka; ba i ti nepatrní broučci, ti pestří motýlky, to hbité ptactvo hlásí se k životu, vše v přírodě jakoby se těšilo, že strohá zima již uplynula a nastal nový, pěknější, lepší život. Ano na jaře slaví celá příroda vzkříšení své!

Není-liž doba tato velmi příhodnou ku slavení Božího hodů velikonočního, kdy slavíme památku zmrtvých vstání našeho Spasitele, Ježíše Krista. Svátek tento vybízí nás k veliké radosti; náš Vykupitel vstal z mrtvých z vlastní moci, jako vítěz nad smrtí a nad ďáblem; z mrtvých vstání Kristovo jest pro nás důkazem, že jak Kristus slibil, i my jednou z mrtvých vstaneme. Vira v život věčný jest jedním z nejdůležitějších článků naší svaté víry, a díky Bohu, málo jest umírajících, kteří by v něj nevěřili.

Americký lékař Dr. C. B. Humiston byl přítomen při smrti 14.000 lidí, jimž oči přitlačil; zdržoval se po několik let při nemocnicích v největších městech světových a píše: »Mohl jsem zjistiti, že obrovská většina všech loučících se se světem věří ve věčný život po smrti. Ovšem docházejí mnozí k této víře až v posledních okamžicích svého života. Často krát přiznal se mi zločinec v poslední hodině, že tím více lituje svých zločinů, protože zřejmě cítí, že jest věčnost.« Vzpomínka: vstaneme z mrtvých jest 1. pro spravedlivé velkou útěchou, 2. pro hříšníky velkou výstrahou.

I.

Z mnohých radostí, které prožiti může srdce lidské, jest asi z největších a nejmilejších, shledáme-li se s někým, o němž jsme myslili, že se již nikdy nevidíme. -- Jakou radostí jest prostoupeno srdce cestujícího, který po dlouhých letech vrací se v rodnou osadu; již stoupá na poslední kopec, jako omráčen se tu zastaví, s očima od slz zakalenými dívá se na špici věže kostela, v němž tak často se modlival, hledá mezi chalupami střechu svého rodného domku; tu v tomto okamžiku zapomíná na všechny krásy světa a již pádí, co nohy stačí do své domoviny. Již vidí zelený trávník, na němž roste veliká lipa, vzpomíná, jak často si tu hrával se svými kamarády. tu potok, u něhož tak často sedával, ale vše marno, nezdržuje se, vždyť nebe i země jsou nyní pro něj vedlejší věci, skokem letí do rodné chalupy a již jest v náručí svého staříčkého otce, své ustarané matky, kteří zapomínají na všechny starosti a s radostí vítají syna, kterého neviděli po tolik dlouhých let. Mnohem větší, mnohem velkolepější bude radost naše, když po ukončení této pozemské pouti přijdeme do domu nebeského otce našeho, o němž pravil Ježíš Kristus, vstupuje na nebesa: »Jdu před vámi, abych vám příbytek připravil, neboť v domě Otce mého jsou mnozí příbytkové.«

Jakou radostí bylo proniknuto srdce těch, kteří přišli třetího dne po ukřižování Ježíšově k jeho hrobu, našli jej prázdný a uslyšely zprávu: »Vstal jest z mrtvých!« Přijdeme-li na některý hřbitov a prohlédneme-li si náhrobky těch, kteří tam odpočívají, a ať je to náhrobek papežův, at císařův, ať je, či chce, ať někoho z nejmocnějších či z nejpoověřenějších světa tohoto, čteme obyčejné slova: zde odpočívá ten, onen, ta, ona. Ať byl nebožtík, který tu leží, ve světě

čím chtěl, zde u kamene, jímž je přikryt jeho hrob, skončila všechna jeho velebnost, moc, sláva; neměl moci, aby zabránil smrti, aby tělo jeho neobrátilo se v prach a popel. Zde u hrobu končí všechna pozemská radost, zbylým zbývá jen naděje, že se s drahým nebožtíkem jedenkrát shledají na věčnosti. Docela jinak bylo

lovo, jehož svědky byli před málo dní, když viděli, jaká muka snášel a konečně od svých zarytých nepřátel byl přibit na kříž. Vyplnilo se tu proroctví Isaiášovo: »Hrob jeho bude slavný.«

Není nikoho mezi námi, komu by byl již někdo z jeho drahých nezemřel; jedinou útěchou jest nám tu vědomí,

vše u hrobu Ježíšova. Časné z rána v neděli velikonoční přišli k hrobu Jeho zbožné ženy; když tam přišly, uviděly anděla, který jim řekl: »Nebojte se, neboť vím, že hledáte Ježíše, který byl ukřižován; není ho tuto, vstál jest zajisté« (Mat. 28, 5—6). Anděl nepraví: zde leží, zde odpočívá, jak se říká, přijdeme-li někde ku hrobu a tážeme-li se po zemřelém, ale anděl hned podává důkaz o božství Ježíše Krista, řka: »Není ho tuto, vstál jest z mrtvých.« Jakou radostí proniknuto bylo srdce všech těch spravedlivých a přátel Ježíšových, když uslyšeli zprávu tuto. Radost tato byla tím větší a úplnější, vzpomínali-li na hrozné utrpení Spasite-

shledáme se! Odešli již snad rodičové naši po Bohu největší dobrodinci, jejich obětavost, nezištnost, upřímnost bohužel často teprve tehdy oceňujeme, když jich již není; již zmizeli dobrodincové naši duše, kteří nás vyučili ve víře, kteří učili znáti kde jest pravá cesta, život, pravda, zachránili snad duši naši od hříchu, byli příčinou, že jsme se od zlého odvrátili; i když od nás odešli tito dobrodincové duše a těla našeho, berou doposud i na věčnosti vřelé účastenství na našem počinání, doprovázejí nás svými modlitbami na všech našich cestách a prosí Boha, by nám dal potřebnou sílu a milost a raduji se, je-li poslední hodinka naše

šťastná; velebí Bohá, s ním se radují, když řekne Ježíš Kristus: »Pojď, služebníče věrný, vejdi do radosti věčné!« Ovšem zůstanou zde opět mnozí na světě, kteří by ony zesnulé rádi měli u sebe, ale těšiti je má vědomí, že se s nimi jednou shledají na věčnosti.

»Zármutek váš obrátí se v radost. Protož i vy nyní máte sice zármutek, ale opět vás uzmám a radovati se bude srdce vaše a radosti vaší žádný neodejme od vás« (Jan 16, 22). Kéž nás tato útěchy plná slova Kristova povzbudí ku věrnosti, ku práci, k vytrvalosti v dobrém. I my vstaneme z mrtvých, pravda tato je tedy pro všechny spravedlivé velkou útěchou, povzbuzením k vytrvalosti, ale je též hrůzyplnou výstrahou pro hříšníky.

II.

Vstaneme z mrtvých, shledáme se jednou! Jaká jest obsažena v těchto slovech výstraha pro všechny, kteří se oddávají rozkošem, žijí v přepychu, vyhledávají slávu lidskou, starají se jen o věci časné, hledají nebe a blaženost již zde na světě, k vůli sobě zanedbávají povinnosti k Bohu a bližnímu. Já jde jim nade všechno, já, to jest jejich nejdůležitější práce; pečují jen o sebe.

Zde na světě není žádné stejnosti (rovnosti) a nemůže také býti, protože ji netrpí a nechce Bůh. Obilí není strom, vlašťovka není vrabec, kůň není pes, pahorek není nížina. Kdyby nebylo žádné rozmanitosti v přírodě, kdyby oko naše vidalo totéž, kdyby ucho naše slyšelo všude jedenstejný zvuk, kdyby všichni ptáci měli tentýž zpěv, touž podobu, kdyby všechny květinčky, všichni motýlové stejně byli obarveni, kdyby měly všechny stromy touž výšku, tytéž listy, touž kůru, kdyby byla všude táž údolí, anebo všude stejné pohory, zajisté byla by tato stejnost unavující; právě tím, že jest v tomto světě tolik rozmanitosti, je tím krásnější. Tím, že v této zdánlivě nesrovnalosti vládne nejvzornější pořádek, tím, že z těch nesčetných milionů tvorstva každý má vykázáno své určité místo, na němž působí dle vůle a zákona všemohoucího Tvůrce, tím, že každý má se přičiníti ve svém kruhu, oboru a k prospěchu všeho tvorstva, v tom spočívá

všechna ta krása Boží, které se tolik podivujeme.

Týž zákon, který napsal Bůh prstem svým v přírodě, kde tak přepestrá jest rozmanitost, platí i o člověku. Mnohý z lidí povstane, chce tuto zdánlivou nesrovnalost urovnati, nechce pracovati o dobro všeobecné, ku cti a chvále Boží, ale jen pro sebe chce žíti, chce užívatí, dobývatí. Pismo svaté klade takovým výstražný příklad v následujících slovech: »Viděl jsem bezbožníka, velmi vyvýšeného a pozdviženého jako cedry libánské. A šel jsem tudy a hle již nebylo ho, a hledal jsem ho a není již nalezeno místo jeho« (Žalm 36, 36).

Vstaneme z mrtvých, pravda tato naplňuje srdce věřícího útěchou a radostí, neboť ví, že kdož jsou věrnými dítkami a vyznavači víry Kristovy, odměnění budou slávou věčnou. Táž pravda jest však nevěřícím a hříšníkům k velké žalosti, vnitřní hlas jim praví, že za život, jaký vedou, nezasluhují věčných radostí, neboť jejich skutky nevolají po odměně, ale po trestu. Obávají se vzkříšení, při němž zjeveny budou jejich špatnosti, odkryty jejich hanebné podlosti a všechny hříchy, jichž se dopustili. Jak rádi by byli, kdyby jim někdo mohl dokázati, že jest vira ve věčný život po smrti nepravdivou, že je to jen strašák, jehož se nikdo nemusí báti. Ať dělají hříšníci, co chtějí, ať se namáhají, jak mohou, nezruší nikdo z nich pravdivost tohoto článku víry, který praví, vstaneme z mrtvých, dobří budou odměnění, zlí potrestáni. Sv. Pavel píše: »Všichni zajisté ukáží se musíme před soudnou stolicí Kristovou, aby přijal jedenkaždý na těle vlastním, jakž činil, buďto dobré, nebo zlé« (II. ku Kor. 5, 10). Jak kdo zde na světě zasel, taková bude jeho sklizeň. Běda, když objeví se jako žalobníci ti, kterým dal někdo špatný příklad, jež svedl k hříchu, jichž použil za nástroj ku špatnostem, podvodům, lžím, nevěře; ó běda, když přijdou andělé a objeví všechny špatnosti. »A v těch dnech hledati budou lidé smrti a nenaleznou ji a žádati budou zemřítí a smrt bude od nich utíkatí« (Zjev. sv. Jana 9, 6). Zachraň Bože jednoho každého z nás, by nestihl nás tento hrozný osud po smrti!

V Norvězsku mají následující krásnou národní zkazku: Jednoho dne zpívali

všichni ptáci až do únavy, když tu najednou pěnka zvolala: »Co jest život?« Aníž něco přemýšlela, odpověděla vesele kukačka: »Život jest píseň.« »Nikoliv,« vykřikl krtek, který vyzdvihl hlavu z díry, v níž pracoval, »nikoliv, život jest boj v temnostech.« »Já myslím,« vpadla do toho právě se rozvíjející růže, na níž seděl motýl, »život jest vývin.« Motýl, libajě růži, pronesl: »Život jest radost.« V nejbližším okamžiku vykřikl krkavec: »Život jest žalost.« Melancholická mucha škrabala se v hlavě a mínala: »Život jest kratičké léto.« »Ba, jest nekonečná práce a námaha,« ozval se mravenec, který nesl stéblo slámy, několikrát delší než byl sám. Tu přilétl konipásek a zašvi-tořil: »Život jest žert.« Ale v tom okamžiku padaly velké krůpěje deště a hlásily: »Život je slzavé údolí.« »Všichni se mýlíte,« křičel orel, který velkolepě se vznášel široce rozepnutými křídly: »Život je svoboda a síla.« Ale tu začalo se stmívat a vrabec dal návrh, aby se

debata ukončila, že půjdou všichni spát. Noční vánek šveholil mezi stromovím: »Život je sen.« Velebné ticho bylo na venkově i ve městech; začalo se pomalounku rozednívat, kdesi shasl právě pilný student lampu a vzdychal: »Život je škola.« Na ulici kráčeli dva veselí mladíci, kteří probděli celou noc na radovánkách a měli následující rozhovor: »Život jest velké břímě,« mínil první, kdežto druhý řekl: »Jest marný shon po štěstí.« Nově zrozený ranní větérek však šelestil: »Život jest věčné tajemství.« Najednou vybleskl na východním nebi jasné paprsky, ozlaccující velkolepě mračna a vršky domů. Slunce vycházelo a usmívající se příroda pravila, anebo zdálo se aspoň, že chce říci: »Život jest jen začátek věčnosti.«

Vstaneme z mrtvých, shledáme se na věčnosti; jaká jest obsažena útěcha v této pravdě pro spravedlivé, ale jaká hrozná výstraha pro hříšníky!

Ignát Žháněl.

Svému Spasiteli.

U kříže Tvého rozjímám,
jak velkou láskou planul,
co pro lid svůj jsi utrpěl,
než na Golgotě stanul!

Tys z lásky k nám jsi sestoupil,
z těch rajsých končin nebe,
bys z hříchu lid svůj vykoupil,
na smrt uydal's sám sebe.

S křížem jsi kráčel na smrt zlou,
již uchystali ti lidé,
odbůjní úry rouhači,
žlí kataně a židé.

Pať na kříži jsi rozepjat
umíral u bolné ruce,
když hřeby kruté zbodaly
Tvé nohy, svaté ruce.

Ži přec jsi náruč otvíral,
bys vedl nás u svou říši,
bys ušecky láskou objímal,
až smrt bol duše žtíši.

Ó nejdražší můj Ježíši,
buď dík ti, chuála uzdána,
necht' každý s láskou nejčistší
ctí Tebe, svého Pána!

Marie Kadléřková.

Církvi svaté a jejím věrným pomáhá vše.

Dle svatého Augustina. -

Doba naše jest věru dobrou smutnou. A proč by? Vždyť honí se radovánky jedna za druhou, o zábavy všeho druhu jest až nad míru postaráno, životní potřeby jsou na snadě, zjemnělý vkus, výzkumy a vynálezy všelijaké zpřijemňují život nesčíslným lidem, a přemnoží si ani životních starostí nepřipouštějí. Proč by tedy byla doba naše smutnou?

I je smutnou přes to všecko, a velmi smutnou, neboť v tom jednom nejdůležitějším, v tom, co jediné potřebné jest, nepokračuje, nýbrž jde zpět, a to jest v náboženství, ve víře a z ní plynoucí poctivosti a mravnosti. Čím více se množí požitky světské, tím více odvrací se lidstvo od Boha, od radostí jeho, čím více lne člověk k životu pozemskému, tím méně pečuje o život věčný. A k tomu spějí skoro na celém světě národové křesťanství, jsouce neustále podněcováni vším možným způsobem od nepřátel Kristových proti Kristu, jeho víře a jeho církvi.

Pozorujme jen stav věcí. Není na světě ani jedné země katolické, kde by církev beze všech překážek mohla se svobodně věnovati velikému a vznešenému úkolu svému: ušlechťovati lidstvo a vésti je ke Kristu. I v zemích, o nichž by se myslelo, že jsou v pravdě katolické, stavi se tolik překážek církvi v cestu, že jen s velikým úsilím může úkol svůj prováděti, vidouc při tom s bolestí, že práce její nebývá provázena takovými výsledky, jakých by si přála. A což teprve v zemích, kde nepřátelé církve dostali veškerou moc do rukou. Tam jest církev porobena, ozebračena, za škádkyni a nepřítelkyni lidstva vyhlášena, a nezbyvá mnoho, aby i krvavě nebyla pronásledována.

Příklad máme na Francii za dob našich, kde se všecko podniká na zničení víry svaté a zkázu církve katolické. A hle, u mnohých nalezá takový stav obdiv a souhlas. Vždyť prý to také bez církve jde, vždyť prý se tak krásně a pohodlně žije bez Boha a víry, neboť není povinností náboženských, není třeba

sebezapírání ani jiných obětí, člověku mnohdy nepohodlných.

Ovšem nějaký čas to jde bez Boha, ale ty konce! S hrůzou vidí mnozí tu propast, kam se řítí národ zřeknuvší se Krista a odpadnuvší od církve svaté. Neřesti a zločiny nejhorší, které národ v jádru jeho ničí, kazí, množí se jako houby po dešti, život rodinný se ruší, výchova mládeže jest na seestí, poctivost mizí, šalba a klam panuje, a vše jen se žene za mamonem a požitky smyslnými.

A tu věru tak mnohým připadá na mysl bázeň a strach o církev samu, připadá na mysl otázka, proč Bůh dopouští takové svízele, v nichž vira svatá, mravnost křesťanská hyne a církev smrtelných ran dostává? Mnozí malomyslní při tom obávající se jinde nejhorších věcí. Mnozí zase jsou přísnější a nejsou spokojeni s tím, že církev hned své nepřátele nevyobcuje a nevyvrhne z lůna svého, nýbrž je shovívavá a čeká.

Než to vše jsou myšlenky lidské, Bůh má při všem svůj záměr, i zlé musí někdy pomáhati k dobrému. A proto k útěše naší a k posile, k vzpružení naší naděje a oživení naší pilnosti nebude od místa uvést krásné myšlenky velikého světce a učence svatého biskupa Augustina, kterak církvi svaté a jejím věrným pomáhá všecko dobré i zlé k dobrému. Kristus Pán založiv církev svou, ji nikdy neopouští, nýbrž vždy s ní a v ní jest, ji chrání, ji vede, o ni pečuje, proto vše ve světě pomáhá jí k dobrému, ba i sami nepřátelé a odstěpenci na to jí slouží. Sloužit jí pohané jako pole vítězství, slouží jí bludaři jako kámen zkoušební přesné čistoty u víře a důvod nepohnuté moci; židé jí slouží jako svědkové podání a odpůrcové dosvědčující slávu a pravdivost Nového Zákona. Pohanům otvírá církev náručí s toužebností lásky, prahnoucí po rozšíření království Kristova; církev vymitá kacíře, aby obhájila neporušenost svou, odvrací se od rozkolníků a od štěpenců, jelikož jsouce neposlušni její vážnosti přestaly býti jejími syny, ona pokořuje židy bleskem velikosti své, při

kteří hasne světlo synagogy, jejíž odpor a nepřátelství proti církvi, tuto novou obléká slávou. Církev všemohoucí zároveň otvírá bránu spasení a milosti; ona hotova jest pohany osvěcovati světlem víry, kacíře nepravosti, pravdivosti, učení, odštěpence přijímati do lůna svého, jak mile zatouží po jednotě, i láskou chce obejmouti židy, pakli by odložili slepotu svou.

Co se dotýče synů (katolíků), kteří by se dali voditi vlivy světa při posuzování víry, a nikoli zásadami svatosti, ty trpí církev jako slámu žní Páně, prospěšnou alespoň k zachování dobrého zrna, až nastane doba očistění.

Ostatně záleží to na vůli každého, státi se slámou nebo zrnem; proto shovívá církev potud, pokavádž se nepozvedla žaloba nebo zjevná zpupnost! Potom vymítá takové zpronevěřilce, syny nepolepšitelné a zavírá před nimi brány milosti.

A co se stává s vyvrženci? Ti, kdož vyvrženi jsou pro porušenost mravů svých, buď se potom navrátí do lůna matere své pokáním anebo schválení jsouce nezkraceným pudem, propadnou neřestem a zkázou svojí budou odstrašujícím příkladem jiným. Kdož pak vyvrženi jsou pro blud, buď počnou roz-

tržku, kterouž zkoušena bývá trpělivost církve, anebo sami se vženou do kacířství, oslavujícího bezděčně moc a slávu víry naší a poskytujícího nám příležitost k vlastnímu zdokonalení se.

Avšak dopouští se někdy Prozřetelnost Boží, že ti lidé zlého srdce vítězí nad dobrými a pobouřivše církev, vyhánějí ctnostné. Ale tu se chovají služebníci Boží tiše a trpělivě; oni nezačínají roztržky ani kacířství, a svět nabývá od nich poučení, jak daleko se má nésti čistota i obětavost pravých následníků Ježíše Krista. Očekávají pak vytrvale, až by se po ukrácení bouří navrátili mohli na svá stanoviska v církvi. Nebudou-li se moci navrátili, tedy chovají se tiše, svým pronásledovatelům přejíce spasení a potvrzující činy svými až do smrti učení církve katolické. Otec pak nebeský zkoumaje srdce jejich čisté a planoucí věrností, chystá jim neviditelnou korunu věčné zásluhy.

A tak tedy není lidí, není příhod, není událostí, kterých by neráčila prozřetelnost Boží užívat k spasení duší a k zvelebení lidu svého.

Čtème tyto myšlenky sv. Augustina, uvažme o nich a potěšíme se.

B. h. Hendl.

Stařec a dítě.

Stařec se již sklonil —
zanechal nás znova:
všem hodina slední
ponenáhlu bije...
Vzpomíněk jen po něm
srdce množství chová:
hřával jako slunce —
uštknul jako zmiel!

Dceři schvátíl otce,
matce urval syna;
jeden jásd štěstím,
druhý ruce spíná;
toho kojil blahem,
jiné žalem dusil;
ale — pryč je všecko,
ve věky jít' musil...

A tu malé dítě,
nový rok má vládu:
přemýšlí, jak sřítit'
nesvornosti vadu,
či chce nové boje,
do krve chce drásat?
Chce s mé vlastní domků
spokojenost střásat! —

Bože, nedej v ruce
nelibostné lidu!
Probud', kteří dřímou,
do života lásky!
Kéž to nové dítě
je dítětem klidu,
kéž nás všechny sepne
v bohumilé pásky!

Jos. Al. Vlastimil-Římský.

Věčná lampa.

(Pokračování.)

Význam světla ve věčné lampě.

Věčná lampa, která s klenutí k zemi visí, zapuzuje temnotu a šíří milé světlo prostorou chrámovou. Toto světlo věčné lampy jest obrazem věčného světla Kristova, jehož přítomnost ve svatostánku označuje, a k jehož cti a slávě svítí. Že pak velebná Svátost na oltáři se přechovává, proto lampa před oltářem svítí. Světlem tímto hlásá církev přítomnost Kristovu ve svatostánku veškerému světu a zve lidstvo, aby se klanělo Svátosti oltářní. A jestli světlo věčné lampy vhodným odznakem přítomnosti Kristovy; neboť Kristus, jenž jest odlesk slávy Otcovy, světlo ze světla, stejné s Otcem podstaty, jest i nyní světlo světa. »Já jsem světlo světa, kdo následuje mne, nechodí v temnotách, ale bude mít světlo světa.« »Bylo světlo pravé, které osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět.« Ježíš ve Svátosti oltářní, jest naše spása. Světlo věčné lampy připomíná nám spásu tuto a spolu nám hlásá, čím nám Kristus je. Světlo lampy věčné označuje: 1. světlo víry; 2. hvězdu víry; 3. odlesk věčné slávy. Toto všechno jsou dary Kristovy, které nám připomíná světlo věčné lampy. Vysvětlíme vše stručně a krátce:

1. Světlo víry.

Jako lampa visí s klenutí chrámového, osvěcujíc s vrchu svatý prostor, tak i Kristus, sestoupiv s nebe na zem, svítil jako světlo v temnotách. Víra je světlem. Kristus toto světlo rozsvítil v církvi, jižto sám založil, aby svítilo »všem, kteří jsou v domě.« Světlo víry má se stále šířiti, má vždy více národit světlem oblažiti. Jestli Kristus světlo pravé a věčné, ale Kristus dává světlo i jiným, aby místo něho a ve jménu jeho šířili světlo po oboru zemsém. Kristus jest prvoknězem, který místo sebe ustanovuje jiné kněze. Kristus jest beránek Boží, jenž snímá hříchy světa, leč Kristus posílá i učeníky své jako beránky mezi vlky. Kristus jest věčná skála pravdy, ale praví i Petrovi, že i on je skála, na níž zbudována jest církev Kristova. Lampa věčná šíří milé a mdlé světlo. Milé jsou i pravdy,

jež nám víra hlásá. Světlo víry neoslňuje, ono nás nepálí žhavými paprsky, nevede nás po bludných a srážných propastech, jako bludičky výmyslů lidských. Vyšší jakousi slávou, klidným a jemným jasem ozařuje hlavu naši, osvěcuje cesty života a rozlévá útěchu a klid v srdce naše. »Slovo Tvé je světlem nohám mým, a osvěcuje všechny cesty mé.«

Ačkoli světlo věčné temnotu zaplašuje, tak že lze jednotlivé předměty v chrámu rozeznati, přece nechává chrámový prostor v pološeru. Tak i víra. Ač víra o všech tajemstvích nás přesvědčivě vyučuje, nicméně není přece bez tajemství, jichž obmezeným rozumem dokonale pochopiti nemůžeme. My zijeme ve víře a ne vidění. Tajuplné šero zůstává. A dobře jest našemu pyšnému rozumu, že se musí podrobiti jhu víry. Tak zůstáváme pokorní a spolu i podobní Kristu ve Svátosti oltářní, jenž se tak hluboko ponižil, jenž ve Svátosti samotén a opuštěn žije, a má dosti na matné záři nepatrného světla, které svítí k jeho oslavě v domě Božím.

Světlo věčné lampy nezaplašuje veškeré temnoty, ale jest nicméně světlo čisté, které čistým olejem se udržuje. Jak čisté a svaté je světlo víry! Jak šlechetní a milí jsou lidé, kteří za světlem tímto jdou a světlem tím se řídí! Zřídlem tohoto světa je sám Bůh, jenž jest nejvyšší svatý.

2. Hvězda naděje.

Nepatrný plamének Boží lampy, který klidně a mile osvěcuje prostor chrámový, a i tehda svítí, když ve příbytích lidských světla shlasla, jest obrazem křesťanské naděje. Naděje naše jest Kristus. Onť jest hvězdou naděje, která hříšníkům svítí. Hřích jest poblouzením lidským, a ubohý jest hříšník, který se ubírá pustinou tohoto života. Sešel-li člověk s pravé cesty; je-li svědomí zraněno a neklidno, srdce od Boha odvráceno, rozerváno a zmučeno; tu rozevírá se před zrakem lidským vždy hlubší propast. A tu vidíš ve svatyni světlo věčné lampy, které ve chrámě blikotá a tebe z dálky

pozdravuje. Spasitel tvůj je spasnou hvězdou života tvého. Přebývat ve svatostánku jako milosrdný Samaritán. Rozsvítil světlo ve své církvi, aby hlásalo pomoc a spásu všem zbloudilým. Světlo lampy vrhá paprsky i na stoličích svátosti pokání (na zpovědnici), kde kněz jest ná místo Božím. Také sem rozlévá světlo milosrdenství a lásky Kristovy. Tam tě Kristus volá. Dostí dlouho již na tebe čekal. Tam jest Kristus, hvězda naděje, který ti nabízí ztracené blaho a štěstí. Proč bys ještě váhal?

Jako světlo lampy za jasného dne, kdy slunce září, lidskému oku se ztrácí, ale za to milou září rozlévá, sotva že noc nastala, tak i člověk zřídka na Boha vzpomíná, žije-li ve štěstí. Teprve když dostaví se nehody, a když člověk temnotou jest obestřen pro mnohá soužení, potom teprv touží po světle věčné lampy, kteréž jediné útěchu pravou poskytuje. Spasitel jest jedinou nadějí všech sklíčených. Jsi snad nemocen, Ježíš ve svatostánku je tvým lékem. Jsi snad zarmoucen, Ježíš ve svatostánku je tvou nadějí. Jsi snad sklíčen a znepokojen, Ježíš ve svatostánku nabízí ti klid. Zhnusil-li se ti svět, a všechno, co ve světě jest, kde jest plno osidel a nástrah, Ježíš ve svatostánku jest jistou a neklamnou zárukou lepší budoucnosti. Srdce Ježíšovo ve Svátosti oltářní jest církvi jeho hvězdou naděje.

3. Odlesk věčné slávy.

Světlo věčné lampy připomíná nám konečně a září do světa nadzemského. Jako plamen ke klenutí chrámovému se nese, a klenutí nejvíce osvětluje, tak kvete pouze v nebi pravé blaho naše. Vira promění se jednou v nazírání, co nyní doufáme, budeme kdysi požívat, kříž pak, který zde trpělivě neseme, zaměníme za korunu věčné slávy. Nežli však vejdemo v život věčný, musíme prve v pokoře, sebezáporu a mrtvení se povcičiti, a daň smrti povinnou zaplatiti. Nežli jako dokonalí křesťané zemřeme, musíme prve odumřiti nejenom světu, nýbrž i samolásce. Potom teprve budeme zralým ovocem pro zahradu rajskou. Kdoby netoužil po končinách nadhvězd-
ných, kde lesk slávy duší i srdce dokonale

oblaží? Vždyť zde putujeme v temnotě, co zde zdá se býti dobré, i to není bez příměsku trpkosti. Se zbožným Tobiašem musíme volati: »Jaká mi radost, sedícimu ve tmách, a nevidoucimu světla nebeského?« Avšak nesmíme zapomínati i na utěšený výrok andělů: »Buď dobré mysli, záhy budeš již uzdraven.«

My všichni přejdeme z temnoty do jasného světla nebeského, z kříže do slávy nehynoucí. »Záhy již prohlédneme, a budeme uzdraveni.« Nestrachujmež se přílišné té chvíle, v níž nám světlo tělesné shasne, a oko naše temnota smrti obestře. Kristus, jenž je světlo žijících, je zároveň i světlo umírajících. Světlo jeho vlnídné a milostné zářiti bude u smrtelného lože našeho, aby nám ozářilo temný most, vedoucí z říše pozemské v říši nebeskou. Přichází k loži našemu kněz, jenž na prsou nese Boha pravého a živého, »světlo pravé, kteréž se zjevilo na světě.« Až veškeré světlo pozemské shasne, až paprsky slunečné nás více nezahřejí, až i měsíc lesklou září světla svého před námi skryje, až veškery hvězdy zemských radostí a slasti pohasnou, které světlo nám ještě naposledy zůstane, kteréž nám vzejde, které nám slast a útěchu do srdce vleje? Které světlo zůstane, až všechna světla pozemská shasnou, ano i světlo žiti našeho? Světlo božské! Světlo Ježíše Krista v říši jeho nebeské! Tam nám Svátost oltářní cestu ozářila. »Anděl Boží uvedl mne v duchu na horu velmi vysokou, a ukázal mi město svaté Jerusalema, kteréž od Boha sestupovalo s nebe. Bylo naplněno jasností Boží, a světlo jeho bylo podobno drahokamu jako křišťál. A město nepotřebuje ani slunce ani měsíce, aby je osvětlovalo; neboť svítí v něm jasnost Boží, a svíce jeho jest Beránek Boží.« Kol nás jest pouhé světlo, ano i my sami jsme světlo, jsme osviceni slávou. »Kristus přemění tělo ponížení našeho, aby bylo připodobněno tělu jasnosti jeho.« Se Svátosti oltářní jest již rouška snata. Nyní již netřeba věčné lampy, aby nám připomínala přítomnost Kristovu a spolu i povinnost, abychom se Pánu klaněli. Ve vlastním světle zíráme světlo. Jasnost Boží nás obkličuje, jako kdysi učedníky na hoře Tábor. Blaho a spása naše jest dosažena a dovršena.

Konečně není nemístná otázka, jak té slávy nebeské dosáhneme? Také o tom poučuje nás věčná lampa. Jako totiž lampa ve svatyni ke cti a chvále nej-světější Svátosti nad zemí se vznáší a hoří, tak máme i my ke cti a chvále Boží žiti a působiti. Jako lampa shasne, nedolévá-li se včas olejem, tak hasne i náš vnitřní, nábožný život, nedbáme-li o to, aby byl obnoven a živen hodným přijímáním svatých svátostí, modlitbou a dobrým úmyslem. A jako olej v lampě ohněm se tráví, tak máme i my býti bohubílou obětí a máme se takřka v službě Boží ztráviti. Každý katolický křesťan má býti duchovní věčnou lampou

zbožným životem, dobrým příkladem, aby i jiné ke Kristu vábil. Kéz všichni křesťané jsou takovými lampami! Doba naše jest viry potřebná. Mnozí jdou kolem svatyně, aniž by si všimli lampy věčné, visící před oltářem, tím méně dbají ohně božského Srdce, který uvnitř oltáře hoří, a nevšímají si tiché slávy a velebnosti, která z oltáře vyvírá. Jsou neteční ke Svátosti oltářní. Chceme tedy my tím horlivěji Pánu sloužiti! Chceme zde Spasitele hledati, jemu sloužiti, abychom kdysi jako lampa věčná mohli hořeti a svítiti před trůnem jeho slávy a velebnosti.

(P. d.)

Srdci Páně.

Když tak zírám okem duše
v uplynulá léta svá,
derou se mně bolné vzdechy
a smutná jest duše má.

Život celý mám vždy v hrsti,
zírám jej jasně v duši mé,
v němž vidím své hříchy — zlosti,
kteréz zbodly, Pane, srdce Tvé.

V duši mé se tíseň rozmáhá
a nepřítel skolí ze všech stran.
Ó, smiluj se, Srdce Páně,
a propůjč mně Tvoji zbraň.

Propůjč času ku pokání,
buď vždy mojí podporou,
uděl milost slitování,
dejž mně pravou pokoru.

Popřej síly mdlému tělu,
jenž znáš jeho křehkosti,
já pak budu oslavovat
jméno Tvoje v pokoře a z vděčnosti.

Upřímný slib Tobě činím,
bych vyprosil z nebe ctnost,
ze hříchů svých nechť se viním,
pokora buď u mne denní host.

Škola Tvoje jest mně milá,
nade všecko vzdělání i umění,
ona — jediná to byla,
v níž uslyšel jsem hlasu Tvého volání.

Rolnický syn.

Život křesťanů v prvních třech stoletích.

Píše člen představenstva diecévního konviktu v Mladé Boleslavi (Č. d.)

Prašivé ovoce.

Církev katolická sluje proto »svatá«, že chová v sobě plnost pravdy a prostředky, jež člověka posvěcují, a protože bezčetní z jejich dítek těmito milostmi v plnění jejich přikázání se stali svatými, ba k vrcholu svatosti se povznegli. Vedou-li katolíci špatný život, nečiní tak, protože jsou katolíky, nýbrž třeba byli katolíky. Protestanté vztahují slova Páně: »Dobrý strom nemůže zlého ovoce nésti; po ovoci jejich poznáte je« na katolickou církev, poukazujíce na mnohé, neřestem oddané katolíky, tedy na špatné ovoce. Je-li jablko na stromě červem nakaženo, nebo zahryzne-li se vos a do jablka, je snad tím strom vinen? — Jako tedy jsou dnes špatní katolíci proto, že ne-žijí dle nauk svého svatého náboženství a neužívají milosti jeho, tak byli také v prvních stoletích vlašští a špatní křesťané, nahnělé ovoce na zdravém stromě. Neboť církev bojující skládá se přece jen z lidí a nikoli z andělů. Že však také v dávné církvi smísily se plevy s pšenicí, tomu můžeme se tím méně diviti, představíme-li si nebezpečí, jimiž první křesťané byli obklopeni. Veškeré jejich okolí, takotka vzduch byl pohanský; kamkoliv pohledneme, všude lákadla, ve veřejném životě, jak doma tak v rodině. Obchodník, učitel, umělec byl ihned na holičkách, jakmile se rozneslo, že jest křesťanem. Prstem ukazovalo se na dámu, jež ne- navštěvovala již divadla, kde oplzlé kusy nejnižší smyslnost dráždily. Všecky slavnosti, všecky veřejné svátky byly spojeny s modloslužbou, na nichž křesťan účast bráti nesměl, a přece, na příklad jako úředník byl nucen při nich se objeviti. Ve školách, lázních, jež Římanům potřebovaly se staly, na ulicích, všude byla neřest slovem i příkladem hlášána. Vypuklo-li pak dokonce nějaké pronásledování, kdy ztráta veškerého jmění, žalář, mučidla a krvavá smrt mučednická otce neb matku rodiny, kteří svou víru vyznali, očekávala — jaké tu bylo třeba síly duševní, jaké hrdinnosti, by raději všeho se zbavili, nežli ji zapřeli!

Není tedy divu, že byli tehda křesťané, kteří, jak jistý nápis praví, duchu času holdující »mezi křesťany křesťany a mezi pohany pohany byli,« že byli křesťanství malíři a sechaři, kteří též modly zhotovovali a prodávali, nač si Tertullian trpce stěžuje; není divu, dal-li se nově obrácený od svých starých přátel a známých opět do divadla vylákati, brali-li podíl státní úředníci nebo důstojníci na slavnostních průvodech o slavnostech bohů, by nepozbyli svého úřadu a místa.

A ještě méně smíme se diviti tomu, že při vypuknutí nějakého pronásledování snažili se mnozí křesťané vyhnouti se veřejnému vyznání své víry a že jiní v strašných mukách vytrvalosti pozbyvše, modlám obětovali. Byť sebe více bylo v oněch dobách zářících vzorů podivuhodné zbožnosti a vznešené obětavosti, přec nebyl vedle všeho toho světla nedostatek stínu, vedle reků bázlivců, vedle slavných vyznavačův a krvosvědků slabých duší, které víru svou zapřely, jakmile to pochopové vážně vzali a je vlekli k mučidlům.

Církev Boží těšila se asi od 40 roků jistému pokoji. Císař Alexander Severus (222 až 235) dal dokonce postavit i své domácí svatyni vedle jiných obrazův i obraz Spasitele; císař Filip Arab (244 až 259) projevoval ku křesťanům takovou přízeň, že měli za to, že on sám jest křesťanem! Tu však vstoupil na římský trůn císař Decius (249 až 251), jenž ihned znova roznítil plamen pronásledování. Všech místodržících říše římské došel rozkaz, by křesťany vyzvali náboženství své opustiti a bohům obětovati. Nepovolní měli k tomu býti mučidly donuceni. Úřady provedly všude rozkaz císařův s největší přísností; úředníkům, kteří se zdáli línými, bylo nejpřísnější tresty pohroženo.

Tu dožila se církev té bolesti, že musila na to patřiti, kterak mnozí ve víře kolísají, se přetvařují anebo dokonce ji ztrácejí. Dilem z bázně před mučením, dilem lichocením svedení, ba dilem i z lehkomyšlnosti zapírali Spasitele, sy-

pali modlám kadidlo a jedli z obětního masa. Takové zbloudilé ovečky sluly »padlí« (lapsi). Následující obrázky mají nám různé druhy padlých k naší výstraze vypoďobniti.

Před soudcem Orosiem stál té doby křesťan Rutilius, ze vznešené římské rodiny; měl Krista zapřít a státním bohům obětovati. Ten však prohlásil rozhodně: »Neučiním ani toho, ani onoho!« Tu však rozkázal soudce jej svléci a důtkami, na nichž olověné kuličky zvící žaludu připevněny byly, zbičovati. Rutilius zbledl. Soudce postfěhnuv to, oslovil ho posměšně: »Ty zdáš se mítí strach před trestem; hle, rány důtkami jsou jen počátek hroznějších muk, budeš-li se zdráhati vůle božského císaře poslechnouti!«

»Slibil jsem Kristu věrnost!« odvětil Rutilius.

»Ty musíš věrným zůstatí císaři a ho uposlechnouti,« pravil Orosius; »císař má moc nad tvým životem; proto zachraň si ho a obětuj bohům!«

Tu zazněl jakýsi hlas z množství diváků: »Kdo mne vyzná před lidmi, toho vyzná já před Otcem svým, kterýž jest v nebesích!« (Kat. 10, 37). Rutilius zbledl znova. I on znal tato slova božského Spasitele, jež mu byla zde od nějakého křesťanského spolubratra na výstrahu připomenuta.

Soudce neustával jej k zapření víry přemlouvatí. Rutilius kolísal. Život byl tak krásný, byl bohat, měl vážnost u lidu; zde lákalo ho zachování života, tam děsil jej trest, jímž mu pohrozili; mohl pozemský život zachovati — ztratil by však život věčný! Bojoval těžký boj!

Tu rozkázal soudce pochopím: »Vykonejte uložený trest — a pak válejte rozdrásané tělo po skelných střepinách!«

Pochopové chopili se své oběti. »Zadržte!« zvolal chvěje se Rutilius, »chci...«

»Chceš tedy obětovati?« vskočil mu radostně soudce do řeči; »myšlenku tu vnukli ti bohové!« I zavedl Rutilia k oltáři válečného boha Marta, jenž k tomu cíli v soudní siní byl postaven. Odpadlý křesťan třesoucím se krokem blížil se k oltáři, sklonil před mrtvou modlou hlavu a přinesl předepsanou obět, kterou mu pohanský obětník tam stojící podal — církev Boží oplakávala jednu ztracenou duši.

»Jsi svoboden,« promluvil nyní soudce k Rutilioví, »miláček bohův a přítel císařův!«

»A Jidáš!« zvolal opět hlas neznámého ze středu diváků

V téže době byla Blandina,¹⁾ krásná, mladá dívka, od pohanů polapena a na forum před soudnou stolicí přivlečena. »Jest křesťankou,« žalovali pohané; »viděli jsme ji, ana se znamenala znamením, na němž Bůh křesťanů zemřel!« (Znamení svatého kříže.)

»Jsi křesťankou?« otázal se soudce mladé dívky. Tato odpověděla: »Nezapírám toho!«

Soudce poukázal na mládí a půvab této dívky, snaže se ji slovy lichotivými od víry odvrátiti. »Pomysli,« promlouval k ní slovy něžnými, »na své mládí; dlouhý, veselý život tě očekává, zapřeš-li Krista; zachovej si krásu svého těla, kterou ti bohové propůjčili; nedovol ji zohyzditi útrapami mučidel, jichž bych použiti musil, kdybys ve své tvrdošijnosti setrvala!«

Blandina byla ohromena, zastrášena; lpělaf s živostí mládí vlastní na životě! Soudce zpozorovav její váhavost, promluvil k ní: »Nasyp kadidla na obětní uhlí naší nejvznešenější bohyni Venuši; nikdo o tom nezví; ty však vyplniš vůli císařovu a zachrániš život, zdraví a krásu!«

Ubohá dívka lákavým představám pohanského soudce podlehla; stranou stála socha Venušina, socha pohanského božstva smyslné lásky; před ní nalézala se nádoba s řeřavým uhlím. Blandina chopila se zlaté lžice ji soudcem podané, nabrala kadidlo a vysypala je na oheň. Obláčky dýmu vystupovaly a zahalily obraz božství — smutně odvrátil se anděl strážný od padlé.

Plaše se ohlízejíc, opouštěla Blandina soudní síň; snad ji žádný z křesťanů nespapřil, takže její odpadnutí zůstalo utajeno. Následujícího dne přišla do shromáždění křesťanů, chtějíc se účastniti služeb Božích, třebaš že viru zapřela; biskup Fabian sloužil mši svatou. Po evangeliu zvedl se ze svého sedadla a promluvil ku shromážděným slova života věčného. Napomínal, varoval a prosil, by ve víře stálými setrvali; mluvil o odpadlých, o těchto zbloudilých ovečkách

¹⁾ Tak vpravuje sv. Cyprian.

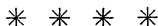
a připomenul slova Ježíšova: »Kdo mne vyzná před lidmi, toho vyznám i já před Otcem svým, kterýž jest v nebesích« (Mat. 10, 32) a slova sv. Pavla: »Nemůžete kalich Páně pít i kalich ďábla; neboť kdo nehodně jí a nehodně pije, vinen bude krví Páně« (I. Kor. 11, 27).

Při přijímání odvažila se i Blandina k oltáři se přiblížit, by svatý chléb přijala. Tu však ukázalo se hrozným způ-

sobem, že Pán se odvrací, je-li zapřen. Blandina požíla svatou hostii — pokrm však obrátil se jí v jed! Mocné chvění zachvátilo dívku a se slovy: »Já jsem zapřela Krista!« klesla mrtva k zemi.

Křesťané byli ohromeni tímto oči-vidným trestem Božím; mnohým byl tento odstrašující případ výstrahou, u mnohých upevnil jižjiž kolísající víru.

(P. d.)

JOS. AL. VLASTIMIL-ŘÍMSKÝ:

Ját jsem!

Zástup vojska v plné zbroji,
fariseů mocný řad,
Spasiteli úklad stroj,
promýšlejí napořád.

Zrádce našli, zaplesají
obléení hrobové:
v tichu, ve lsti všechno tají
v zlobě hříšné, ve nově.

Vyčkají noc až tichá
rozhostí se v okolí:
v noc se skrývá bídná pýcha,
tmavou nocí zapolí...

Hle, tu Odpůrce jich Velký --
pouta sem a řetězy! --
Potůčku tok žasne mělký:
„Lidstvo! Spješ v zámezí!“

S Ježíšových retů plyne:
„Koho, bratři, hledáte? --
Ach, kdy zloba lidská mine...
na mne zbraň svou zvedáte?“ --

„Ját jsem, Ježíš z Nazareta!“ --
padá zástup žoldnéřů,
padá červů hříchu četa,
otrok bídných haléřů...

Tříkrát táže se -- a padá --
k poutům Pán se nabízí --
Dokázal moc; lásky vládá
má se skvěti přeryzí!

Poutej, červe, poutej Pána...
Zapomínáš, zběsilý,
že ti síla, milost dána,
abys vášně přesyly

poutal, krotil jako hada,
jehož jed tě umoří?
Pouta v ruce Páně klada
běs tvůj, pak snad vyhoří? --

Žel, vše marné... Moc Tvá, Pane,
nenutí, jimž vůli's dal -- --
a přec Tvá se Vůle stane,
i když tvor Tě zaprodal!

Že však láska Tvoje marna
u zástupů zbloudilých,
že Tvé lásky činnost zdárná,
oheň její v srdcích ztich',

že Tě, Kriste, nezná mnohý,
nepřemýšlí o Tobě,
raděj bloudí, přebuhý,
různých vášní v porobě,

že Tvou lásku nechápají,
její síly, plápolu.
raděj jed, jež vášeň tají,
hledají si v zápolu,

cizince, že v Tobě vidí,
zaslepení mráкотou --
ten jen po požitech slídí,
ten se živí lakotou --

hřích je těžký, Spasiteli...
Rozžehni jim v srdcích jas!
„Ját jsem!“ rci, by zástup celý
v pokoře k Tvým nohám zas

v nicotě své padl, želel --
zač jsi krev svou vycedil...
„Ját jsem!“ Bůh a Člověk velel:
vžij se bratře do těch chvil!

Velká přípověď božského Srdce Ježíšova.

Potěšující novina křesťanskému lidu.

Dle P. Jos. Hättenschwillera S. J. podává P. Em. Kubíček S. J. (Č. d.)

4. Jak dlužno veliké přípovědi rozuměti?

Abychom došli milosti dobré smrti, je třeba dobře konati milostnou novenu; abychom ji dobře konali, je třeba velké přípovědi dobře rozuměti. Nuže, jaký jest pravý smysl naší přípovědi? Rozdělme si ji na tři části!

V první části jest určena podmínka, slíbené milosti. Přípověď jest dána »všem, kteří devět měsíců po sobě hodně přijímají, a sice vždy v první pátek«.

Tedy nic více a nic méně se nežádá, než devětkrát v devíti měsících hodně a zbožně přijmouti nejsvětější Svátost oltární. »Hodně a zbožně,« t. j. ve stavu posvěcující milosti po dobré přípravě a s díkyčiněním, jakož i s pevnou vůlí budoucně žiti dle zásad sv. víry. Ostatně se to rozumí samo sebou; neboť Pán Bůh neodměňuje hříchu, nýbrž dobré. Jest nám tu předsevzetí ve zpovědi učiněná dotvrditi a zpečetiti sv. přijímáním. Kdo tudíž se nevynasází při sv. přijímání v první pátky míti poněkud více pobožnosti, než zrovna je třeba k hodnému sv. přijímání, ten sotva si může učiniti naději na zvláštní důkazy lásky božského Srdce. Kdo by pak chtěl těchto devíti pátků zneužiti k tomu, aby potom tím volněji hověl svým vášním, a při tom by doufal, že konečně přece bude zachráněn, ten by se prohrěšil hříchem proti Duchu sv. a svolával by na sebe ne přízeň, ale Boží soud.

Dále jest dlužno Tělo Páně přijmouti na ten úmysl, abychom vynahradili spáchané urážky svoje i jiných, a tím abychom hněv Boží usmířili. Tedy naše svaté přijímání budiž obětováno na usmířenou. Sluší se tuto podmínku připomenouti, třebaž že není vyslovena ve velké přípovědi, proto, že ji vyžaduje poměr prvního pátku k pobožnosti božského Srdce. Jako totiž svátek božského Srdce má účelem zadost mu činiti za všechny neuctivosti a urážky v oktávě Božího Těla od lidí vlašných a špatných

způsobené — tak i první pátek každého měsíce vůbec jest dle úmyslu Spasitelova dnem smírným za jiný podobný nevděk. Tím, že hodně přijímáme v tento den a odprošujeme božské Srdce, činíme mu zadost za všechny urážky, kterých se mu dostává vždy a všude, zvláště od těch, již jsou mu povinni zvláštním díkem. To jsou zejména oni, již jsou Pánu posvěceni a častěji ho přijímají v nejsvětější Svátosti, ale právě důkazy jeho zvláštní lásky splácejí chladem a lhostejností. Proto také bl. Markéta nejen sama věrně slavila první pátek tímto způsobem, nýbrž doporučovala jej velmi důtklivě. Tak na př. píše jistě horlivé citelkyni božského Srdce: »Kdož zvláštním způsobem uctívati chce nejsvětější Srdce, at si vyvolí první pátek každého měsíce, aby mu tím prokázal zvláštní důkaz úcty, a sice tím, jak to dá každému vnitřní pobožnost.« (List 49., sv. 2., str. 132.) »Žádáte-li si býti počítána mezi jeho přátele, přistupujte v první pátek ke stolu Páně s úmyslem se mu zasvětit, obětujte se mu ve sv. přijímání docela a po sv. přijímání zasvěťte se mu s předsevzetím, že budete nejen sama prokazovala mu lásku, úctu a čest, nýbrž také jiné k tomu nabádati, pokud jest možno: všechno to tak, jak vám to vnukne Hospodin.« (List 27., sv. 2., str. 90.) Návod tento pak Markéta odůvodňuje takto: »Božský Spasitel poručil mi, abych přistupovala ke stolu Páně o prvním pátku každého měsíce, abych tím napravovala — pokud jsem s to — všechny urážky, kterými byl Pán v nejsv. Svátosti zneuctěn v minulém měsíci.« (Autobiogr., sv. 2., str. 382.)

Jak se tedy zdá, Spasitel dosvědčuje slibnými milostmi za sv. přijímání o prvních devíti pátcích své zalíbení nad slavností prvních pátků vůbec, a zároveň dává vhodný prostředek, kterým by se co nejvíce rozšířila. Že pak význačnou známkou této pobožnosti je smír a zadostčinění, vybízí to znova věřící, aby přijali s největší bedlivostí velebnou Svátost. Neboť cokoliv se nabízí druhému na

usmířenou, dlužno vykonati tak, aby se usmířovaný skutečně radoval nad tím, a takto byl odškodněn za to, v čem mu jiní ubrali v povinné účtě.

Konečně se žádá, aby bylo Tělo Páně přijato v první pátek po sobě jdoucích devíti měsících. Proto nelze nikterak přeložiti sv. přijímání na jiný den, na př. na neděli nebo jiný pátek. Církevní vrchnost může sice tak učiniti, na př. běželi-li o získání odpustkův. Ale vzhledem k této věci církev nemůže změnit ani nejmenší podmínky; neboť tato milost, jako všechny jiné nám známé za soukromých zjevení, nejsou ze všeobecného pokladu církve, a tudíž církvi nelze tu nic měnit. Rovněž není volno přetrhnouti řadu prvních 9 pátků. Kdo by tedy na př. nemohl novenu dokončiti pro nemoc, tomu nezbyvá nic jiného, než znova začít. Proč? Zde totiž neběží o takové prikázání, jež váže všechny a při němž proto bylo by možno uplatniti zásadu, že Bůh nežádá nic nemožného. On yskutku toho nežádá, ale z jiných důvodů. Kdo totiž o prvním pátku nepřijímá, nehřeší ani v tom nejmenším, a kdo přijímá, neplní tím nějaké povinnosti, nýbrž koná skutek, jenž jest nad povinnost.

Ale něco jiného jest, padne-li první pátek na Veliký pátek. Na př. někdo by novenu začal v březnu a v dubnu byl by první pátek zároveň Velkým pátkem, nechť docela klidně přeskočí duben a koná novenu dále v květnu. Podmínka totiž, kterou Spasitel ustanovil, jest jen toho smyslu: »Nechť přijmou tělo Páně v první pátek souvislých devíti měsíců, t. j. v takový pátek, kdy jsem dovolil přijímati.« Avšak na Velký pátek přijímá Spasitel zapověděl ústy církve svatě.

Ovšem nutno též uznati, že někdy je těžko jak věřícím tak duchovnímu správci přijímati a udíleti ve všední den svatě svátosti. Však což není Spasitel páнем svých milostí, a nelze mu jich rozdávat, kdy, jak a komu chce? Zajisté! Předvidal všechny obtíže, a snad dokonce je částečně i zamýšlel; neboť odměňuje rád právě horlivost spojenou s obtížemi a obětmi. Ostatně možno všechny obtíže při dobré vůli, jak zkušenost učí, v četných případech překonat, jen jsme-li přesvědčeni o velikosti nabízené milosti.

Co všechno člověk často obětuje, jen aby nabyl zdraví nebo majetku! Proč jen jest nám vždy všechno těžké, jde-li o spásu duše?

V druhém dílu přípovědi je za svatě přijímání slíbena milost dobré smrti, t. j. smrt ve stavu posvěcující milosti nejprve a přímo těm, kteří by jinak zemřeli v těžkém hříchu. Spasitel sice si žádá, aby sobě zcela získal duše svých ctitelů novou devíti sv. přijímání, přeje si, aby častější sv. přijímání bylo začátkem nového, jemu posvěceného života, aby ti, kteří tuto pobožnost konají, častěji přijímávali tělo Páně, v tom zvyku aby vytrvali a takto po celý svůj život usmířovali spáchané křivdy. Avšak jest možno — vždyť lidská křehkost je tak veliká! — že někdo ve své horlivosti ochabne, že znova do těžkých hříchův upadne, ba delší dobu v nich setrvá, a tak uvede se v nebezpečí věčné záhuby. A právě nad takovými Spasitel slibuje se smilovati, poněvadž kdysi potěšili jeho Srdce pobožností devíti smírných přijímání. Věru nebudou na věky zavrženi, ale dojdou před smrtí ztracené milosti upřímným obrácením. Toť nejbližší smysl Spasitelových slov: »Všem, kteří devět měsíců po sobě přijímají v první pátek, moje všemohoucí Láska dá milosti kajícího konce« (la gráce finale de la pénitence); »pénitence« jest »pokání« nebo »obrácení.«

Hle, jak vhodná jest naše přípověď jako stavební kámen k velké budově úcty k božskému Srdci, jejíž předním účelem jest dle listu bl. Markéty: »Zničití říši satanovu, mnohým a mnohým znova dáti život, zachovati je jistě záhuby a z drápů satanových vytrhnouti« (list 98, 106, 114, 117), »četným nevědčným a nevěřícím srdcím, jež by jinak propadly peklu, místo trestající spravedlnosti prokázati milosrdenství« (list 54).

Také následující slova Spasitelova: »Nezemrou v mé nemilosti« týkají se zřetelně těch, kteří již nemilosti propadli. Tato slova zřejměji vysvětlují předcházející slib: »Hříšníci dojdou milosti, a to ne jakékoliv, nýbrž účinné, s níž nejen by se mohli obrátiti, nýbrž se skutečně obrátí a ve které skonají blaženě v Pánu.«

Proto také Kristus Pán neoznačuje své přípovědi jako skutek obyčejné ště-

drosti, nýbrž jako vítězství své lásky, ba jako důkaz nekonečného milosrdenství a všemohoucí lásky. Neboť jen nekonečnému milosrdenství jest vlastní »vždycky se smilovávat a šetřit« (srov. církevní modlitbu), a čím těžší jest odstranění viny, tím jasněji září milosrdenství Boží. Právě tak se ukazuje všemohoucnost lásky tam, kde láskou dlužno odstraniti tvorům nepřekonatelné překážky. Takového milosrdenství však spravedliví nepotřebují — neboť jim není třeba se obrátiti — jest však potřebno hříšníkům aspoň některým, kteří byli dříve horliví a mnoho milostí zneužili. Neboť takoví, jak zkušenost učí, jsou často zcela zatvrzelí, a aby jejich srdce bylo dojata, je třeba pravého zázraku milosti. A že Spasitel chce takový zázrak vykonati, za skutek sám o sobě tak nepatrný, jako jest devět svatých přijímání smírných, v pravdě musí býti nazváno »nesmírným, nekonečným milosrdenstvím.«

Ale veliká přípověď se týká také spravedlivých, třebaže se jen nepřímou. Větší díl totiž věřících, kteří konají pobožnost devíti pátků, setrvávají na započaté dráze a zůstanou věrnými Srdci Ježíšovu a porostou čím dál tím víc v milosti a lásce. Rovněž tyto dobré duše zemrou v milosti pro velkou přípověď, t. j. dojdou vytrvalosti v dobrém až do konce. Přípověď se tudíž vyplní na nich lepším a vyšším způsobem. Neboť mnohem větší milost jest uchrániti se hříchu až do konce života, než ujiti věčné záhubě teprve v poslední čas. Bohoslovci nazývají vytrvalost až do konce »veliký dar milosti Boží«, poněvadž není jen jedinou milostí, nýbrž je to dlouhý zlatý řetěz milostí, který jako skvost z nebe zdobí duši již na tomto světě.

Ale tu by se někdo tázal: »Neodporuje to, co bylo dosud řečeno, učení církevnímu? Vždyť církevní sněm tridentský rozhodl, že nikomu není dovoleno tvrditi, »s bezpodmínečnou a neomylnou jistotou«, že dojde daru vytrvalosti až do konce, leč by to věděl ze zvláštního zjevení.« (Zasedání 6, kap. 13 a 16.) Tomu se odpoví takto: Nikterak! I kdyby totiž někdo slavil s největší, pokud možno, pobožností devět pátků, nelze mu s naprostou a neomylnou jistotou tvrditi, že bude spasen. Předně ve všechna soukromá

zjevení — tedy také naše — věříme jen věrou lidskou. Dále dle svědectví apoštola národů není nikdo dokonale jist, že jest ve stavu posvěcující milosti, tedy také ne, že tělo Páně hodně přijal. Konečně ještě méně možno tvrditi s neomylnou jistotou, že jsme měli takové vnitřní smýšlení, kterého se žádá, aby bylo sv. přijímání smírným. Proto vždy ještě jest dosti důvodů pečovati o svou spásu »s bázní a třesením«. (Phil. 2, 12.)

Konečně třetí díl velké přípovědi: »Nezemrou v mé nemilosti a (proto také ne) bez svátosti,« jest úzce spojen s dilem předcházejícím; jest vlastně jen logický důsledek předešlého. Podmět je týž v obou dilech, a jelikož druhý díl, jak bylo doloženo, týká se přímo, a na prvním místě těch, již po vykonané noveně upadli do těžkého hříchu, tedy také i v třetím díle se slibují nejprve hříšníkům, pak také spravedlivým řádně a potřebně prostředky k ospravedlnění, t. j. přijetí svatých svátostí.

Pán Bůh totiž si nikdy neodporuje, a proto také všechny své milosti rozdává dle pořádku a řádu, který sám byl ustanovil. Dle toho řádu však obyčejným pramenem milosti jsou jen sv. svátosti. Tak svátost pokání, všeobecně řečeno, jest všem křesťanům potřebna, aby došli odpuštění hříchů po křtu spáchaných. Kdyby však někomu nebylo lze se zpovídati, jest ještě poslední pomazání, jež ho ospravedlňuje, vzbudil-li aspoň nedokonalou lítost. Ovšem jest možno také mimo zpověď odpuštění hříchů dojíti, totiž po dokonalé lítosti; ale v každé dokonalé lítosti jest nezbytně zahrnuto předsevzení, pokud možno, se zpovídati. Mimo to u četných hříšníků se sedivělých nelze tak snadno hned dokonalou lítost předpokládati. Tomuto oddilu přípovědi dlužno tedy takto rozuměti: »Mnohým hříšníkům, kteří by jinak zemřeli v nemilosti a zahynuli, pošlu svého kněze, a sice jedině pro učiněnou přípověď, aby jim sňal balvan hříchů ze srdce.«

Tim však nikterak řečeno, že by všichni, již vykonali pobožnost devíti pátků, musili vskutku také přijmouti svátosti umírajících, jak mnozí se nesprávně domýšlejí. Proto také následující námitka často opakovaná proti naší noveně odpadá sama sebou: Jest prý nemožno,

aby byla velká přípověď pravou, poněvadž mnohé zbožné osoby zemřely bez svátosti umírajících, a právě takové, jež více než kdo jiný měly právo, aby se přípověď vyplnila. Ovšem nelze popírat, že mnozí takoví zemřeli bez svátosti umírajících, ale námitka má zcela nesprávný předpoklad. Jak již jednou bylo řečeno: Naši přípovědi je spravedlivým slíbená vytrvalost, hříšníkům před smrtí milost pravého pokání, a proto také k pravému pokání ustanovené prostředky obyčejné: svatá zpověď nebo poslední pomazání, jestli potřebno jich přijati, a možno-li to po lidsku.

Této poslední podmínky žádá také účel naší přípovědi. Takovým, kteří se na konci svého života jen ze slabosti dopustili těžkého hříchu, jinak však byli živi zbožně a častěji dokonalou lítostí vzbuzovali, je snadno dokonalou lítostí se zachrániti; proto nikterak nelze to uvést jako důvod proti naší přípovědi, jestliže právě tito při smrti jsou zbaveni kněžské pomoci. Právě tak — jak se samo sebou rozumí — nikdo nemá práva na kněžskou pomoc pro velkou přípověď, jestliže umírá za mimoobvyčejných poměrů, na příklad skoná-li v okamžiku, jsa mrtvici raněn nebo překvapen-li je smrtí na poušti, na moři atd. O těchto mimořádných případech přípověď nemluví, hříšníkům pak se dostane v těchto případech milosti mimořádným prostředkem, totiž dokonalou lítostí.

Není zajisté třeba tu dovozovati, že spravedliví nejsou ani tu skráceni. Neboť jestliže Pán ušetřuje některé ctitele svého nejsvětějšího Srdce hořkosti a pokušení poslední hodinky náhlou smrtí, pak věru nelze nikterak pochybovati, že jim vynahradí neviditelným způsobem, co by mu jinak způsobily viditelné úkony svátosti umírajících. Ostatně lze nám s dobrým svědomím říci, že obyčejně spravedliví (kteří totiž nověnu dobře konali) nejsou nikterak zbaveni útěchy svátosti umírajících. Vždyť o to prosili Boha v nověně; a jestliže Pán vůbec rád vyslychává modlitby svých spravedlivých, pak zvláště takovou modlitbu, jako je devět svatých přijímání smírných, modlitbu jemu tak milou a s takovou stálostí konanou. Nad to je dosti příkladů, že byli tito zbožní ctitelé božského Srdce nápadným způsobem buďto uchráněni náhlé, nepřipravené smrti, nebo byli ve své nemoci nápadně, ba skoro zázračně zaopatřeni svátostmi umírajících.

Ostatně ať již věrní přátelé Srdce Ježíšova přijmou svátosti umírajících nebo nepřijmou, toť jisto, že se vyplní na nich zvláště útěchuplné ujištění na konci naší přípovědi, že »jeho Srdce bude jim v posledním okamžiku jistým útočištěm.« Vždyť za živa žili v jeho Srdci; proto ve smrti totéž Srdce bude jim bezpečným člunem, který je dopraví skrze příboje smrtelných úzkostí na břeh blažené věčnosti.

(P. d.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER

VII. Malomocenství a spavost.

Píše P. Schröder, missionář v Togo.

Před několika týhodny přišel jsem na naší škole na věc velmi nemilou. Jeden ze starších chlapců mi oznamoval: »Vilém v první třídě má malomocenství.« Tato zpráva byla mi tím nepříjemnější, ježto jmenovaný chlapec byl žákem cvičné školy při semináři, která právě byla zřízena. Tázal jsem se ho, zda ještě víc malomocných jest ve škole. Jmenoval mi několik jmen svých spolužákův, o kterých

se domníval, že jsou malomocní. Následujícího dne pátral jsem ve škole. Bylo mi předvedeno několik chlapců, kteří z malomocenství byli podezřelí. Mnozí z nich měli vzezření tak zdravé a svěží, že bych nikdy nebyl tušil, že by mohli býti malomocnými.

V prvních počátcích nelze malomocenství tak snadno rozpoznati. Nejprve ukazuje se ta neb ona skvrna ve tváři anebo na jiných údech těla. Ježto však velmi mnozí domorodci podobné skvrny

mají na těle, nikdo si jich hrubě nevšímá. Já sám stýkal jsem se s malomocnými dost často, nemaje tušení, že by touto strašnou nemocí byli postiženi. Ostatně v tomto začátečním období nemoci není nebezpečností náказы tak veliké; domorodci aspoň v této době neužívají žádných ochranných prostředků. Jakmile však příznaky nemoci se stávají hrozivějšími, bývá nešťastník odstraněn; vystaví se v lese pro něho chaloupka a tam odloučen od celého světa bydlí.

Také zde v osadě Bla žije žena, jejížto nemoc už značně pokročila. Poslední léta svého života tráví na blízku osady pod bidnou slaměnou střechou. Před několika měsíci hořelo v lese, v němž bydlí a také její přístřeší padlo plamenům za oběť. Ona sama zachránila si život, přehnuvši do osady. Brzy na to postavili jí chaloupku novou, ale tak chudobnou, že její cena sotva na čtyry koruny se páčí.

Několik hodin odtud leží v podobné chaloupce malomocný, který po celém těle jest pokryt malomocenstvím bílým. Hrůza pojímá člověka, vidí-li tohoto ubožáka. Žádný člověk nesmí přikročit k prah jeho chaty. Když ho navštíví misijnář, zůstane tlumočník — malomocný mluví totiž řečí docela cizí — státi přede dveřmi a volá dovnitř hlasitě, co mu misijnář chce říci. Tak leží tam již osm roků ve své chatě, jako vyvrhel lidské společnosti.

Jest podivno, že ve většině případů tato nemoc nepřichází s člověka na člověka nákazou, nýbrž dědictvím. Nedědí ji však děti po rodičích, ale pravidelně vnuci po dědu nebo babičce. Tak se aspoň všeobecně za to má, já však nemohu tak tvrdit, ježto mi podstata a vlastnosti nemoci nejsou dosud nálezitě známy.

Co jsem měl nyní se svými malomocnými žáky počít? Rozumí se, že jsem je nemohl mezi ostatními dětmi nechat sedět. Na štěstí uvolil se domorodý učitel, nemocné zatím každodenně odpoledne zvlášť vyučovati. Mimo to bylo zjistiti, zda všichni, kteří za malomocné byli prohlášeni, skutečně malomocni jsou. U některých chlapců bylo třeba mikroskopické prohlídky, aby nemoc se mohla zjistiti. Proto odebral jsem se ihned k plukovnímu lékaři do Palime, jenž se věci s velkým zájmem ujal. Tři podezřelé

chlapce, které jsem vzal s sebou, prohlédl a zjistil u jednoho skutečně strašnou nemoc. Druhého prohlásil za zdravého, třetí mu byl pouze podezřelým. Později rozpoznal malomocenství ještě u jednoho žáka s jistotou a poněvadž už nemoc značně pokročila, nařídil, aby byl hned osamocen. Podrobné ohledání všech z malomocenství podezřelých zatím předsevzít nemohl, ježto právě tou dobou s veškerým úsilím proti šíření se jiné útrapy, tak řečené spavé nemoci čili spavosti pracuje.

Ani od této strašné nemoci, která ve vnitřní Africe již celé krajiny vylihnula, nezmizelo naše území Togo ušetřeno. Nemoc tato přenáší se mouchou, tak řečenou »tsetse«. Já sám dal jsem v našem domě a dvoře mnoho těchto much pochytati. Mají velikost naší domácí mouchy; mnohé jsou o něco větší. Zvláštní vlastností této mouchy, po které se poznává, jest, že sedíc křídla pěkně překládá přes sebe. Pozorujeme-li její zadní nožky, vidíme, že její končetiny jsou černý. To jsou zárodky spavé nemoci. Jiné mouchy téhož druhu přenášejí nemoc dobytčí, kterou skoro všechny koně naší krajiny hynou a které i všecken skot, z cizích krajín sem dovezený, v několika málo měsících padá za oběť. Přes to udrželo se naše malé stádo krav, které zde již půl druhého roku chováme, ve stavu dosti dobrém. Dříve chovaly se tyto krávy na blízkém kopci, kde skoro žádných much není. Mimo to pocházejí ze zdejší krajiny a tak se zdá, že dobytčí nákaze lépe vzdorují, nicméně musíme vyčkati, o tom nás poučí budoucnost.

Ostané nebezpečné tyto mouchy lze zahnat, jestliže se vysoká tráva a křoví v okolí obydlí vyžne a vymítí a na jich místo tráva nízká zaseje. Takovým způsobem mohla by naše misijní stanice před nebezpečnou spavostí býti chráněna a naše domácí zvířata, kterých nám je zapotřebí, mohla by se v dobrém stavu udržeti. Avšak takové práce jsou velmi nákladné a nám je se tím spokojiti, že v nejbližším obvodu misie za pomoci našich misijních hochů vysokou trávu a křoviny vymýtíme, aby zlé mouchy u našeho obydlí neměly pohodlného úkrytu.

Pohlavár sousedního kraje prosil osadní vládu, aby poslala nějakého lékaře do jeho území, ježto mnozí z jeho pod-

daných jsou spavosti postižení. Jeho prosbě bylo vyhověno a byl tam poslán plukovní lékař, svrchu již zmíněný, aby obyvatelstvo prohlédl. Mimo mnohé jiné nemocné našel i v našem nejbližším okolí ženu nemocí postiženou. Viděl jsem ji sám; byla teprve v prvním období nemoci a cítila se zcela zdravou a silnou. Divila se velice, když jí řekli: »Musiš se ihned odebrat do nemocnice pro nemocné spavou nemocí postižené.« Ale mikroskopické ohledání oteklých žláz krčních zjistilo nemoc nade vši pochybnost.

Na kopci blízko vojenské stanice stojí dům, ve kterém se nemocní umísťují. Ježto tam žádných much není, netřeba se nikomu obávat náказы a příbuzní mohou své nemocné navštěvovati bez bázně, že by se mohli nakaziti. Čím více nemoc pokračuje, tím více cítí nemocný potřebu spánku a usne konečně na vždy. Stává se, že lidé nemocného pokládají často za mrtvého, jestliže dlouho bez pohnutí leží. Když však někdo oň zavádí, pohne sebou a je vidět, že ještě žije. Mně pravil jistý zkušený lékař, který zde delší dobu žije: »Mám za to, že se dosud ještě stává, že takoví nešťastníci za živa bývají pochováni, jelikož je lidé pokládají za mrtvé.«

VIII. V zemi Zulů.

Píše představená tamější missie.

V posledním čase řádila zde hrozná zimnice. Černoši přicházejí bez ustání do naší lékárny chudých pro »mouku, která zahání třesení« — tak nazývají totiž chininový prášek. Také my odvádíme zimnici daň nám velmi nemilou, a to po pořádku, brzy ten, brzy onen. Na štěstí netrpí tím šíření svaté víry mezi Zuly ani dost málo. Teprv před několika dny bylo pokřtěno osm dospělých. Již dlouho toužili po této milosti. Ježto však černoši vůbec velmi jsou nestáli, je třeba velké opatrnosti v této příčině. Často jest jim prodávati několikaletou dobu zkušební, až o jejich stálosti není žádná pochybnost.

A měli jsme skutečně radost nad svými svěřenci. S nelíbenou zbožností připravovali se na velkou milost, dobrovolně zachovávali přísné mlčení a prázdný čas trávili na modlitbách. Slavili jsme jejich čestný den s velkou slávou, aby památka naň ze srdce jim nikdy nevymizela.

Naši černoši mají prapodivné náhledy. Podivně na příklad vysvětlují si pohyb mořských vln. Tvrdí totiž zcela vážně, že moře je stará babička, která bez ustání rozkládá a skládá své rohožky. Podobně pokládají opici orangutana za člověka. Práví, že se němým jenom dělá, aby za zvíře byl považován a nemusil pracovati.

Ze čtyř malých pohanských děvčat, které nám rodiče jejich svěřili na vychování, tři se zase domů vrátily. To jest právě známka nestálé povahy černošské, která mezi ustavičným »chci« a »nechci« sem a tam se kolísá. Než i tu jest dosti výjimek a najednou vyskytují se bytosti, které hlasu milosti Boží vytrvale následují. Takovým byl malý pohanský chlapec, jenž pásl volky svého otce. Přišel na missijní stanici, prosil, aby byl ve víře křesťanské vyučován. Následujícího dne přišel jeho otec, ztrýznil hoča a holí zahnal domů. Téhož ještě večera chlapec opět utekl, přišel za tmy noční do missie a byl v celli domorodého řeholního bratra ubytován. Brzy na to přišel otec zase. Zatím co všichni mši svaté byli přítomni, hledal a našel ukrytého synka a zase s sebou odvedl; tentokráte však chlapec netýral. Když pak chlapec po třetí k nám přišel, nechal ho otec na pokoji. Hošík učí se horlivě katechismu a prosí úpěnlivě za křest svatý.

Dvě dívky, které od svých rodin byly kdysi násilně z naší missie odvedeny, vrátily se zase. Avšak jejich radost netrvala dlouho. Policie nás vyzvala, abychom je jejich rodinám zpět poslali. Bylo nám to sice za těžko, ale musili jsme se podrobiti.

Před několika dny dal si missionáře zavolati starý Zula. Když missionář stál u jeho lůžka, pravil stařec, že cítí, že brzy zemře, a že jej dal proto zavolati, aby jej učinil svým dědicem. Že mu zanechá své děti, svá pole a své volky. Missionář nevětil mu zprvu a dal si několikrát úmysl stařcův opakovati. A stařec mluvil tak zřetelně a srozumitelně, že missionář o jeho upřímnosti více nepochyboval. Připomenul však, že mu křest svatý ihned uděliti nemůže, že musí ještě počkati. »Jak chceš,« odvětil stařec, »podrobují se úplně tvému rozhodnutí. To je tá věc.« Když potom missionář

prohlásil, že se bude zatím považovati za správce jeho jmění a že jej i s dětmi dá na missijní stanici dopravit, byl dobrý muž radostí téměř bez sebe. Celá rodina žije nyní na missijní stanici a připravuje se na křest svatý.

Před několika týhodny šel tudy Zulu, jenž byl na cestě ke králi. Proč, nevíme. Vedl s sebou všechny své ženy a děti a koupil u nás nové šaty různé barvy pro svou nejmladší ženu. Pravili jsme mu, aby nám daroval jedno ze svých mnohých dětí pro Boha křesťanů. K našemu nemalému překvapení dal nám svou nejmladší dcerušku, roztomilého to černohlávka. Avšak zde v této zemi mají všichni příbuzní na dítě totéž právo jako otec. Tito se skutkem otcovým nebyli srozuměni, a tak se stalo, že se náš mazlík po krátkém čase musil vrátiti odkud přišel, ovšem k našemu velkému zármutku.

Touže dobou žádal nás protestantský pastor, jenž se byl v nejzazším koutu zdejšího území usadil, abychom několika jeho farníkům po dva dni popřáli v naší missii přístřeší; chtěl jim totiž učiniti radost a ukázati jim železnici a moře, čehož ještě nikdy nebyli viděli. Že je cesta vedla právě naší osadou, minil, že by si zde mohli odpočinouti.

Missionáři i my měli jsme za to, že

by odmítavá odpověď nebyla na místě, a proto připravili jsme pro hosty některé školní světnice. Když přišli, obcovali dvakrátě mši svatě, a tvrdili, že jejich obřady jsou skoro tytéž. Z toho jsme soudili, že náležejí církvi anglikánské, která skoro všechny katolické obřady napodobuje. Naše děti pravili protestantkám otevřeně, že katolická víra jest mnohem krásnější. Na to odpověděly návštěvnice, že rozdíl jest velmi malý; my katolíci jsme prý křesťany sv. Petra, oni křesťany sv. Pavla. Zda by velký apoštol národů s tímto tvrzením souhlasil?! Večer při svatém požehnání vzbudily naše zpěvy jejich úžas a obdiv. Vyznali, že se nikdy tak dobře nemodlili, jako tehdy. Po dvou dnech vydali se na další cestu, když nám byli za pohostinství vroucně poděkovali.

V poslední dni přišlo k nám šest dívek, žádatice za vyučování ve víře křesťanské a za přijetí do církve svatě. Jiné čtyry dívky prosí za přijetí do našeho řádu. Zdá se, že to miní upřímně, musí však nicméně delší zkušební době se podrobiti.

Mluví se u nás mnoho o válce a politických nepokojích. Na štěstí my se nemáme čeho obávat, neboť král Zulú váží si P. Roussela velice a v případě války nám ochrany své neodepře.

Jubilejní pout' Moravanů do Říma roku 1908.

Popisuje K. Balth, děkan v Černovicích. (Č. d.)

oční tmou unášel nás vlak k rodišti sv. Františka Serafinského. V šest hodin ráno dne 10. října vyvolával vlakvedoucí stanici: »Assisi.«

Pořadatelstvo našeho poutního vlaku nám sdělilo, že můžeme všechna svá zavazadla nechat v železničních vozech. Pojedeme povozy vzhůru k městečku a ve dvě hodiny odpoledne zase se vrátíme k nádraží.

Před nádražní budovou stála dlouhá řada povozů pořadatelstvem předem pro nás objednaných. Po čtyřech nasedli jsme do vozů. Bylo ještě šero. Zapínali jsme kabáty, neboť od Apeninských hor fičel mrazivý větřík.

Kola vozu boří se do vrstvy hnědého prachu, kterým cesta jest pokryta. Po obou stranách cesty rozkládají se rozsáhlé zahrady olivové a morušové. Jedeme do kopce. Nahoře vidíme na horském svahu přilepené bílé městečko Assisi, v němž, jak praví slavný básník Dante, »zrodilo se světu slunce«.

Asi po půlhodinové jízdě přijeli jsme ku hradbám městským. Poněvadž ve městě samém úzká ulička vede vzhůru jako do střechy, sotva by nás byl náš vozkaz se svým slabým koníčkem nahoru uvezl; a proto jsme slezli s vozu a kráčeli vzhůru pěšky.

V Assisi, kam se ohlédněš, vše žije vzpomínkami na velikého světce Františka.

Památku jeho jakoby s tímto roztomilým městečkem ležícím malebně v zahradách nutně spojena byla. Zdá se ti, že i ty hory nahoře i údolí pod zahradami znova a znova volají: František chudý a pokorný. Domníváš se, že co nevidět objeví se někde muž s krátkým vousem, s hlavou na temeni vyholenou, oděn hrubým hnědým rouchem, opásán provazcem, bos a s ním že objeví se několik prvních jeho řádových bratří...

Ze všech obrazův a soch, jež ve městě spatříš, nejdovědnější je socha sv. Františka od sochaře J. Duprého, stojící v kathedrále sv. Rufína. Bronzový odlitek této sochy dala obec assiská postavit na náměstí a dala připojit tento věnovací nápis: »Největšímu svému spoluobčanu.« — Lépe obec svého rodáka uctít nemohla.

Blážděnou ulicí šli jsme do kostela, v němž tělo velkého světce odpočívá. V klášteře přilehající k onomu kostelu bydlí jedenáct konventuálů, kteří o kostel péci mají.

Kněží naši všichni spěchali přímo do sakristie, a v několika minutách všechny oltáře, jichž je zde veliké množství, byly obsazeny.

V osm hodin měl J. Exc. p. biskup brněnský pro nás kázání a po něm mši svatou. Mši svatou měli jsme ve hrobce sv. Františka, do níž se z kostela po schodech dolů vchází. Malý oltářík hořel světle, a k němu upíraly se pohnutím zarosené zraky poutníků. Byl měsíc říjen, a proto modlili jsme se při mši svaté růženec.

V Assisi chová se i »Závoj Panny Marie«, který nám také k veřejnému uctění byl po naší společné bohoslužbě vystaven.

Potom prohlédli jsme si kostel. Uprostřed něho jest vyvýšený prostranný náhrobek sv. Františka, nad nímž na stropě jsou nádherné obrazy znázorňující ctnosti sv. Františka: chudobu, poslušnost, čistotu. Obraz čtvrtý znázorňuje oslavení sv. Františka. Tři tyto ctnosti, na kterých sv. František zbudoval velkolepou budovu svého řádu, zcela bezpečně k oslavení vedou.

Kostel sám je sice rozsáhlý a krásný, ale nízký a tmavý — jako byl život světcův. Ale z vlastního kostela jde se

po schodech nahoru, kde nad prostředním kostelem klene se kostel jiný, rozsáhlý, krásný a světlý — jako veliké je světovo oslavení v nebi.

Na zdech tohoto kostela jsou obrazy znázorňující události ze života svatého Františka. Bohužel tento hořejší kostel násilně zabrala italská vláda, tak že bohoslužba se zde nekoná.

Sv. František narodil se dne 26. září roku 1182, dne 4. října roku 1226 zemřel, a již roku 1228 byl k jeho cti chrám tento založen.

Sv. František pocházel ze zámožné kupecké rodiny a sám měl se stát kupcem, ku kterémužto zaměstnání však žádné náklonnosti nejevil. Rozjímavá jeho mysl nesla se k něčemu vyššímu.

Když mu bylo asi dvacet let, modlil se v kostele u sv. Damiana. Tu pojednou zaslechl hlas: »Františku, co děláš? Jdi a oprav můj dům, který, jak vidíš, se rozpadává.« František nepochopil zprvu pravého významu pamětihodných těchto slov Božích, nevěděl, že k rozpadávajícímu se domu přirovnána byla církev katolická, jež byla tehdy ve smutném stavu a k jejímužto povznesení Prozřetelnost právě chudého a pokorného Františka si vyvolila. Slova ona pochopil František nejprve ve smyslu hmotném. Odešel ihned, prodal svého koně, a peníze ztržené přinesl knězi Petrovi, faráři u sv. Damiana, a prosil ho, aby jich použil na opravu svého kostela.

Ale brzy jal se vydatně podpirati rozpadávající se budovu cirkve. Založil řád, který v krátké době tak se rozmnožil, že už roku 1219 čítal 5000 mnichů. Tito horlitelé o čest a slávu Boží pracovali dále v duchu velkého svého zakladatele a vykonali dílo, před nímž věky v obdivu sklánějí a skláněti budou svá čela. Duch sv. Františka může rozbouranému lidstvu vrátiti klid, rozervanost zahladiti, nespokojenost uklidniti, společnost lidskou obroditi, složitou otázku sociální rozlučiti.

Jednou modlil se náš veliký světec v ústraní na hoře Alvernské. Uvažoval o Ukřižovaném. A když tak zanícen a v modlitbu pohroužen k nebi hledí, vidí Serafa, kterak mu přináší rány Kristovy. Sv. František obdařen byl darem, jakého dosud žádnému smrtelníku se nedostalo

— darem ran Kristových. Mohl zvolati: »Já rány Páně na těle svém nosím.« A protože Seraf mu tento vzácný dar s nebe přinesl, nazývá se sv. František Františkem Serafinským.

Bylo asi deset hodin, když jsme šli do vykázaného hostince k snídani. Potom jsme si mohli prohlédnout město a navštívit i jiné jeho památky.

Velikou pamětihodností města jest kostel sv. Damiana stojící v zahradách za městem. Jest opuštěný, řekl bych ve stavu chatrném, ale právě v tom spočívá jeho veliká pamětihodnost. Je totiž vše zachováno úplně tak, jak bylo za dob svatého Františka.

Dle příkladu sv. Františka, jenž založil řád mužský, založila rodačka svatého Františka svatá Klára, skoro současně v Assisi panenský klášter u sv. Kosmy a Damiana. Klášter ten přiléhá ke kostelíku sv. Damiana, a vše tak úplně je zachováno, jak bylo za doby sv. Kláry, přítelkyně naší české světičky Anežky Přemyslovny. Zde v těchto místnostech psala sv. Klára i dojemné dopisy naší české světičky, z nichž čtyři až dosud se nám zachovaly. Zde psána byla něžná a pamětihodná slova české světičky Anežce rukou assiské světičky sv. Kláry: »Nejmilejší panně a sestře, nejslavnějšího krále českého dceři, nyní svrchovaného krále nebes sestře a choti,« — »Anežce, polovici duše své a srdečného milování hodné, nejjasnější královně...« Jinde nazývá Klára naši světičku »sestrou ze všech nejmilejší,« »dcerou blahoslavenou, jejíž přemilou památku napsala si na tabulkách srdce svého«. V kostele svatého Damiana viděli jsme i zazděnou bránu, kterou svatá Klára Velebnou Svátostí Turky od města zapudila.

Bylo asi jedenáct hodin, když vraceli jsme se z kostela sv. Damiana vzhůru do města. Slunce pražilo nelitostně.

Potom navštívili jsme ve městě i kostel stojící na místě, kde byl rodný dům Františkův; viděli jsme i díru pod schody, kde byl František otcem vězněn a matkou vysvobozen. Otec jeho totiž těžce nesl, že syn místo kupectví jen Bohu slouží. Proto ho vydědil. Ale ani tím svého syna od nastoupené cesty neodvrátil. Naopak: František svlékaje své roucho a je podávaje otci, pravil: »Až

doposud jsem tebe svým otcem na zemi nazýval, nyní však tím důvěřivěji budu moci volati: Otče náš, jenž jsi na nebesích.«

Ve městě navštívili jsme i kostel svaté Kláry. Uprostřed chrámu vedou schody do podzemní kaple, v níž jsme na své vlastní oči viděli úplně zachovalé tělo této světičky. Odpočívá v otevřené rakvi přistrojeno v rouchu řeholním. Jak podivný jest Bůh ve svatých svých! Celou duši milovala svatá Klára Pána Ježíše, a ten Ježíš, jenž s oslaveným tělem z hrobu vstal, i její tělo neporušené zachoval. »Já zajisté s rozvahou jsem si vyvolila Pána Ježíše a celou duši oddala se jemu. Krista Ježíše se nespustím,« říkávala světička Klára. V chrámě tom jest další pamětihodností kříž, s něhož Pan Ježíš ku sv. Kláře promluvil, a hlava sv. Anežky.

Assisi, ačkoliv čítá jen 4000 obyvatelů, je sídlem biskupa. V Itálii totiž jsou biskupství daleko menší než u nás. Některá naše lidnatá farnost čítá více věřících nežli některá italská diecese.

Po prohlídce města šli jsme do hotelu na oběd.

Po obědě přijely pro nás povozy a odvezly nás dolů pod město do rozkošného údolí, kde v zahradách olivových stojí »Porciunkula«.

Zde stávala již od 4. století kaple, kterou vystavěli poutníci, vrátivší se ze Svaté země. Sv. Benedikt přikoupil k ní kus pole. Kaple tato jmenovala se »Panna Maria s anděly«.

Na doléhání assiského biskupa daroval opat Montesabasijský kostelík Panny Marie s anděly i sousední kněžský dům i okolní malý pozemek sv. Františku a vzrůstající jeho kongregaci. Zde je tedy vlastní domov Františkánův a kolébka terciářů. Toto místo dostal světec za svůj »podíleček« (Porciunkula). Zde v kapli před obrazem Panny Marie klečival František celé hodiny. Modlil se, plakal, prosil.

V říjnu roku 1221 modlil se František ve své cele za obrácení hříšníků. Pojednou byl upozorněn andělem, aby šel do kostela. Tam setkal se s božským Spasitelem, jeho božskou Matkou a množstvím duchů nebeských. »Františku,« pravil mu Spasitel, »ty a bratři tvoji horlíte velmi o spásu duší; ty jsi po-

staven jako svíce na svícen, abys byl podporou církve. Žádej tedy co chceš pro blaho lidí a pro mou slávu.»

František věděl, čeho žádati má. Žádal, aby všichni, kteří se ze svých hříchů zkroušeně a náležitě vyznají, došli v chrámu tomto plnomocných odpustků.

Matka milosrdenství naklonila se ku svému Synu, a Syn dal Františkovi tuto odpověď: »Já ti uděluji, co žádáš, avšak musí to býti potvrzeno na zemi od toho, jemuž jsem dal moc svazovací a rozvazovací.«

Druhého dne odešel sv. František do Perugie, kde právě dlel papež Honorius III., aby si od něho vyžádal odpustků.

Když František svoji prosbu přednesl, pravil mu papež: »Františku, ty žádáš něco velikého, co se proti zvyku církevnímu.«

»Svatý Otče,« pravil František, »nezádám to jménem svým, nýbrž jménem Ježíše Krista, který mne poslal.«

»Staniž se dle tvé žádosti,« svolil konečně papež.

Tak »Porciunkula« stala se domem Božího milosrdenství. Tisíce poutníků spěchalo, aby v den 2. srpna přijímalo ze štědrých rukou Páně.

A do dnešního dne nejen do Assisi spěchá v den štědroty Boží tisíce poutníkův, ale spěchají i do všech chrámů františkánských, jimž později stejná výsada udělena byla.

Nad malým kostelíkem »Panna Maria s anděly« vystaven byl roku 1569 nádherný kostel. Patří k nejkrásnějším v Itálii. Jest 127 m dlouhý, 64 m široký a 87 m vysoký. Původní kaple stojí uvnitř tohoto velkolepého kostela vynikajícího nejen krásou slohu, ale i bohatstvím duchovním.

Byla asi jedna hodina, když jsme v tomto kostele společně se pomodlili.

Navštívili jsme i »Zahrádku svatého Františka« ke kostelu přiléhající. Místo toto bylo porostlé trním. Když jedenkrát světec byv pokoušen, vrhl se do trní, aby tím snáze pokoušení přemohl, trní

proměnilo se v růže. Růžové keřky, jež zde rostou, nemají ostnův, a listky jejich mají hnědé skvrny. Přesadí-li se jinam, buď uschnou nebo jim narostou ostny,

Viděli jsme i světničku, v níž světec zemřel. V sobotu dne 3. října povolal své bratry, udělel jim různá napomenutí, bratru svému Angelovi nadiktoval svoji závět, a eště, že smrt se blíží, dal se položit na holou zemi a přál si zemřít obnažen — tak chud odejít se světa, jako na svět přišel. Jen z poslušnosti přivolil, aby bratři přikryli ho zase chudíci rouchem řeholním.

Konečně poprosil umírající světec bratří Angela a Lva, aby zapěli hymnu o slunci, kterou on sám složil. Když se tak stalo, vztáhl ruce křížem, poželal všem přítomným i nepřítomným a řekl: »S Bohem, dívky, s Bohem! Zůstaňte povždy v bázni Boží. Blíží se čas zkoušky a souzení; blahoslavení, kteří setrvají v dobrém. Já pak spěchám k Bohu a poroučím vás všechny milostí jeho.«

Potom jal se říkati žalm 141.: »Hlasem svým k Hospodinu volám,« a když vyslovil slova: »na mne čekají spravedliví, až odplatiš mně,« rozležel se s tímto životem 4. října roku 1226, stár jsa 46 let.

Však nebylo nám možno prodletí na tomto místě památném tak dlouho, jak srdce naše bylo by si přálo.

Druhá hodina odpolední se blížila. Od »Porciunkule« nastoupili jsme po zaprášené cestě v odpoledním vedru cestu k nádraží. Na štěstí netrvala dlouho. Než uplynulo asi 10 minut, byli jsme u nádražní budovy a vyhledali si zase svá místa a svá zavazadla ve vozech. Naše zavazadla obohacena byla různými obrázky a poutními památkami, jež jsme si v Assisi nakoupili.

Ve dvě hodiny hnul se vlak. Ještě z oken dívali jsme se na krásné bílé městečko, sedící na stráni. S Bohem, krásné, malebné Assisi! S Bohem, koblébo chudého a pokorného...

(P. d.)

Umučení Páně.

Již odchází Jidáš zrádný
od poslední večere,
by přivedl fariseje
a ukrutné žoldnéře.

Tam v zahradě Getsemanské
klečí Ježíš v tichosti,
hlasem bolným k Otci volá,
by sňal jeho úzkosti.

Modlí se tak úpěnlivě,
k nebi upírá svůj hled,
anděl míru sestupuje
posilnit jej naposled.

„Přijmi, Synu, kalich tento,“
volá na něj s nebe hlas,
„abys spasil člověčenstvo,
rozhodný již přišel čas.“

Do zahrady hluk se blíží
a pochodní jasná zář.
„Zdráv buď, Mistře!“ Jidáš
praví,
políbiv jej v svatou tvář.

Katané jej rychle sváží
a odvádí k Annáši,
ten jej zase zpátky poslal
k ukrutnému Kaifáši.

Kaifáš praví ku Ježíši:
„Vyznej svoje zločiny!“
Ale Ježíš mírně praví:
„Úplně jsem bez viny!“

Rozzuřil se Kaifáš řečí,
kterou Ježíš promluvil.
„Odvedte ho k Pilátovi!“
žoldnětům zas poručil.

Od Kaifáše k Pilátovi
vedou Syna Božího,
hlasem brozným hulákají:
„K smrti kříže vydej ho!“

Pilát ví, že jest nevinen,
proto se ho zastává,
ale propustit jej nesmí,
k mrskání ho vydává.

Myslí, že je upokojí,
když jej nechá bičovat,
ale zástup stále volá:
„My jej chceme křížovat!“

Vida Pilát, co se děje,
ruce sobě umývá,
a tak Krista zmučeného
na smrt židům vydává.

Na ramena zbičovaná
vkládají hned těžký kříž,
Ježíš pod ním třikrát padá,
hlavu klade níž a níž.

Ale zástup dál ho žene,
k Kalvarii pospíchá,
za ním jeho drahá Matka
přebolestně zavzdychá:

„Synu, synu, jaké muky
pocituje matka tvá,
když tě nesmí přivinouti
na mateřská prsa svá!“

Musí hledět na tvé rány,
nemůže ti pomoci,
přemožena velkým holem,
padá do mdlob bez moci.

Ježíš již jest ukřižován,
celý svět jest vykopen,
a než slunce třikrát vstane,
vyjde slavný z hrobu ven!

A. M. Kadlěčková.

Různé zprávy.

Císař pán o svatém Hostýně. Když přijímal J. V. císař a král holdovací deputaci poslanecké sněmovny dne 1. prosince 1908, oslovil mezi jinými i probošta Dra. Stojana slovy: „Aj, starý známý s posvátného Hostýna!“ Dr. Stojan: „Ano, Vaše Veličenstvo! Žasnou nad podivuhodnou pamětí Vašeho Veličenstva.“ Císař: „Mám to dobře v paměti. Putuje mnoho poutníků na svatý Hostýn?“ Dr. Stojan: „Ano, Vaše Veličenstvo; lid náš jest vděčen doposud Vašemu Veličenstvu za vznešený příklad poutě Vašeho Veličenstva.“ Císař: „To mne těší.“ (Dr. Stojan mluvil naposled s císařem před čtyřmi lety na sv. Hostýně.)

Šlechtní kněží. Bratří Msg. děkan ve Všebovicích Josef Kubíček a Dr. Jan Kubíček, professor na bohoslovecké fakultě v Olomouci, darovali každý 10.000 K na

oslavu 60letého jubilea našeho císaře a krále. Pomocí tohoto příspěvku má býti zřízena v jejich rodné obci Klášterci (fara Horní Ruda, děkanát Šumperk) nová fara.

Kněží, přátelé studujících. Dle výkazu c. k. místodržitelství v Praze obnášely nadace, založené katol. kněžími v Čechách, dne 31. prosince 1908 2,974 352 korun, tedy skoro tři miliony. Ročně nese tato jistina úroků 98.752 korun. A pak jsou katoličtí kněží tmáři a přáteli tmy!

O slepcích. Koncem roku 1906 bylo v Rakousku 13.970 slepcův, a to 7627 mužův a 6313 ženských. Z těch narodilo se 2077 nevidomými, 1018 osleple v nejútlejším věku, 841 po neštovicích, 8717 po jiných nemocích, 1293 po úrazech. V ústavech jsou 1003 slepci. Slepčů v pozdějším věku jest více než nedospělých, nebezpečí oslep-

nouti roste stářím. Slepčův od 1 do 10 let bylo 568, od 10—20 let 950, od 20—30 let 1355, od 30—40 let 1564, od 40 do 50 let 1679, od 50—60 let 2193, od 60 do 70 let 2596, od 70 let a výše 2061. Slepčův u zemědělců bylo 8089, v průmyslu 1460 a v obchodě 370.

Škol dozorce zkouší. V M. dal škol dozorce chlapci tuto početní úlohu: „Denně potřebujete doma kilo masa, kilo se prodává za dvě koruny, kolik potřebujete na maso na celý týden?“ Chlapec: „Dvanáct korun, neboť šestkrát dvě je dvanáct.“ Panu škol dozorce se odpověď jaksi nelíbila a povídá s námitkou: „Tak, u vás má týden jenom šest dní?“ — „Ó ne!“ zní okamžitá odpověď chlapcova, „nevynechal jsem neděle, ale pátek, protože v pátek nikdo nejí masa.“ Ovšem na to škol dozorce, který nyní byl v rozpacích, nijak nemyslel. U tebe, čtenáři, odpadne pátek? či jak?

Šat chudé mládeže. „Nemám šatů svátečních,“ jest obvyklou výmluvou, proč některý školák nebyl v kostele. Ale jest k tomu pracovati, aby se nezdržoval žádný chudáš služeb Božích pro nedostatek šatů. Při eucharistickém kongresu v Londýně roku 1908, který vynikal nádhernou účastníkův a při němž šlo 20.000 mládeže, bylo viděti vedle nádherně a bohatě ošacených dětí také hodně chatrně oděné, ale všechny stejně se účastnily na velkolepém manifestačním průvodě, při němž zpívána píseň „Víra našich otců“ stejně nadšeně od chudých jako bohatých. Kdosi z anglikánů tázal se katolického kněze, proč nenechali pořadatelé chudé mládeže doma. Odpověděl: „Chudé děti jsou nám stejně milé jako bohaté, mají si navykat, že není chudoba při podobných průvodech závadnou, že jsou stejně a vždy vítány u stolu Páně.“ Názor jistě časový a praktický.

Proti státním matrikám uherským. Četní poslanci lidové strany v Uhrách uveřejňují provolání, že na přístě ani jako strana ani jako svědci nebudou podpisyvat státních matrik a vyzývají všechny katolíky, aby vůbec nikdy státních matrik nepodpisovali, poněvadž dává zákon státním občanům právo v takových případech podpis odepřít. Farář Kocurek v Prešpurku o tom kázal, byl však za to odsouzen na 14 dní do vězení a k pokutě 200 korun, až zákon nikdo nepředpíše, že by se musil někdo do matriky zapsati.

Sebevraždy ve Vídni. Během roku 1908 skončilo ve Vídni sebevraždou 1236 osob, o celé sto více než roku 1907. Z těchto sebevrahů bylo 816 mužův a 420 žen; jsou mezi nimi zastoupeny všechny stavy, všechna stáří. Nejmladší byl — 7letý hoch a nejstarší 80letý stařec; oba skočili z oken domu. Oběsilo se 173 osob (z nich 23 žen), zastřelilo se 122 (žen 14), skončilo pádem z okna 59 (35 žen), 18 osob skončilo podřezáním anebo bodnutím (4 ženy) a 10 mužů dalo se přejeti.

Kam vede lakota. V Libavě v Rusku žil milionář Vetvágis. Ale jaký byl boháč, takový lakomec; peníze byly mu na všecko. Byl tak lakomý, že si v zimě ani netopil. Letos, když byly v lednu velké mrazy, náhle zmizel, nevycházel po kolik dní ze svého bytu. Bylo to oznámeno policii, kteráž otevřela násilím jeho byt a našla jej zmrzlého.

Nepřátelé církve a zeměděly kardinál. Ve Francii podává vláda stále nové důkazy, že protináboženská její zášť nezná žádných mezí. Mstí se i na mrtvých. V Bordeaux konal se pohřeb kardinála Lecota, který byl u lidu velice oblíben. Proto dalo se očekávat, že jej bude veliké množství lidí doprovázeti ke hrobu. K vůli udržení pořádku vytáhlo vojsko a vytvořilo špalír. Ale jak! Vojáci dostali rozkaz býti k průvodu obráceni — zády! Jinak se tato „pocha“ prokazuje velezrádcům. Ale ve Francii je tomu tak, oblíbení kardináli jsou i po smrti potupeni. Důstojníci, kteří nevyrukovali, dostali rozkaz, že nikdo nesmí jíti v uniformě na pohřeb; kdo by tak učinil, měl býti ihned zadržen a donucen opustiti smuteční průvod. Toto cynické zařízení vyvolalo v celé Francii pochopitelné roztrpčení; ale co je vše platno, když při nejbližších volbách zase bude zvolen nevěrec a neznabožák!

Kolik jest jesuitů? Dne 31. prosince 1908 byl celý řád jezuitský rozdělen na 25 provincií a během roku 1908 přibýlo mu 170 členů, jichž měl 7564 kněží, 4375 scholastiků (studujících) a 3991 koadjutorů (bratří); dne 31. prosince 1908 bylo tedy na světě 15.930 jesuitů. Provincie rakousko-uherská měla téhož dne 752 členů, z nichž bylo 373 kněží, 140 scholastikův a 239 koadjutorů, kteří bydleli v 29 kolegiích a residencech. Roku 1908 zemřelo 11 členův, ale zase přibýlo 47 (v provincii rakousko-uherské).

Děkuvzdání božskému Srdci Paně.

Z Prahy. Plně svůj slib, vzdávám věle
díky božskému Srdci Páně, jež na přimluvu
Panny Marie, sv. Josefa a sv. Antonína vyslyšelo
mou prosbu. M. V.

Z Bohuňovic Nejsrdečnější díky vzdávám
nejsv. Srdci Pána Ježíše, nejl. Panně Marii

za vyslyšení mnohých proseb v obrácení se duši
ku milování dobrotivého Pána Boha. L. K.

Ze Susce. Tisíceř díky budtež vzdány
božskému Srdci Páně a sv. Antonínu Pač. za vy-
slyšení v jisté rodinné záležitosti. S. M. D.

Pohrdání světem a jeho marnostmi.

(Hlavní úmysl.)

Kdo mne následuje, nechodí v temnostech — di Kristus Pán. Slovy těmi zve nás Pán, abychom života jeho a mravů následovali, chceme-li opravdu býti osvíceni. Kdo však následuje světa a jemu slouží, ten pochybí se s cílem svým. Jak rádi byli mnozí, že vyprostili se z pout tohoto světa a předali se k Pánu Ježíši! Jakou radostí naplněno bylo srdce Magdaleny, když odřekla se světa a u nohou Ježíšových dosáhla odpuštění svých hříchů. Jakou musel mít radost Zacheus, publikán, když zřekl se všeho bohatství a hotov byl vše nahraditi a polovici statku svého dáti chudým! A jak mile a laskavě obcoval s ním Pán Ježíš! Vyhledával hříšníky, aby je spasil a na cestu spravedlnosti přivedl. A nikdo toho nelitoval, že pohrdnul světem a jeho marnostmi. Co tím ztratil, nalezl u Pána Ježíše stonásobnou náhradu a lepších radostí, nežli svět dáti může. Ach, bohužel, že nyní lidé víc a více odvrací se od Pána Boha a celý oddávají se světu, jakoby ten svět byl jejich nebem, jejich spásou. Tu jedni milují svět a slouží jemu pro pomíjitelné bohatství. Peníze, statky, vezdejší, bohatství jest jim nade všechno. Proto shání, pracují dnem i nocí a všechno obětují, i třeba spásu duše své, jen aby nabyli mizerného kovu a lesku světského. Zmocní se jich lakota, zatvrdnou jejich srdce a zlaté tele jest jejich bohem. Nemají pro nic jiného smyslu, leč pro zisk a ostatky vezdejší. A jsou takoví lidé šťastní? Solva! Marnost tedy jest bohatství pomíjející vyhledávati a v ně doufati. — Jiní opět baží po hodnostech a po slávě světské. Snahou jejich jest, aby vždy výš a výše postupovali, aby celý svět je velebil a jim se kofil a pro tuto snahu svou obětují vše, i lásku k Bohu, i k bližnímu. Třebas přes hlavy jiných hledí se dostat na vrchol slávy. A jsou šťastní? Pochybujeme. Přijde chvíle, kdy všechna sláva jako kouř se rozplyne a zanikne. Chybili se svého cíle! Marnost je tedy po hodnostech bažiti a k vysokému stavu se vznášeti. — Opět jiní ženou se za rozkošemi tělesnými, zapomínají na duši svou a jen tělu slouží a jen po tom se shání, co tělu lahodí, požitky, pokrmy, nápoje, zábavy a prostopášnosti. Nemají pro nic jiného smyslu, co není pro tělo, co nelahodí tělu a jeho žádostem. Snad tito lidé jsou úplně šťastní a spokojeni, když myslí, že na světě mají nebe, aby zde všeho dobrého užili? I o těch pochybujeme! Byl snad boháč v evangeliu šťasten, že se nádherně odíval, na každý den hodoval a všeho měl hojnost? Marnost je za tělesnými rozkošemi se hnáti a toho si žádati, zač později těžce máme trestání býti. — Mnozí opět přejí si, aby co nejdéle na tomto světě živi byli a dobře se měli. Tito myslí, že zde jest domov jejich, na budoucí nechtějí mysliti, a proto bojí se chvíle, kdy má život jejich skončen býti. Kdo by si nepřál dlouhého života, zvláště když se má dobře. Jak snadno zapomenou takoví na život posmrtný, na život věčný, až je smrt překvapí a učiní konec všemu pohodlí. Proto marnost jest dlouhého života si žádati a dobrého života málo dbáti. Marnost jest k vezdejšímu toliko životu hleděti, a o to, co po něm bude, nic nepečovati. Všecko, co na světě jest, co lidé milují, vše s rychlostí největší pomíjí, jako horská bystrina utíká a ztrácí se, tak i vše na světě. Proto marnost jest milovati ty věci, kteréž na světě jsou

a pomíjí a nic nepřítiti tam, kde věčná radost potrvá. Hledme tedy srdce své od milování věcí viditelných odtrhnouti a k neviditelným obrátiti; neboť kdo za svou smyslností jsou, poskvrňují své svědomí a pozbývají milosti Boží.

«Ó jak veliké jest množství slasti Tvé, Hospodine, kterou schováváš bojícím se Tebe!» A co jsi teprve těm, kteří Tě milují? Což těm, kteří Ti celým srdcem slouží? Veliká čest, veliká sláva sloužení Tobě a všim pohrdati pro Tebe. Kdo opustí svět, nalezne Tebe, Pane, a bude mi Tobě na věky. Kdo pohrdne bohatstvím a statky vezdejšími, tomu dostane se za to statků věčných, takových bude království nebeské. Kdo pohrdne slávou světa, ten najde slávu u Boha, bude slavným po všechny věky. Sv. František Serafinský pohrdnul slávou světa, a ejhle, došel slávy jiné; až dosud požívá úcty veliké po celém světě pro svou chudobu, skromnost a lásku k Ježíši, jehož byl věrným následovníkem. Kdo pohrdne světskými radostmi a rozkošemi, ten neztratí ničeho, ale nabude duchovních radostí, čistějších radostí a trvalejší blaženosti u Boha. Nalezne nejsladší útěchu Ducha svatého, kdož z lásky k Tobě tělesnou rozkoší povrhne. Kdo se chce přesvědčit o tom, pohleď na příklady svatých a světic Božích; pohleď jak svatá Cecilie, Melanie a jiné pohrdají světem a jeho marnostmi a všemi rozkošemi pro lásku k Ježíši Kristu, který jim stonásobně vynahradil, co pro něho opustily a ztratily. Vizme sv. Benedikta, sv. Františka Borgia, kterak opouští dráhu světa, slávu jeho, důstojenství, bohatství, radostí, a kterak oddávají se jedině službě Boží! Nebyli sklamáni, neztratili ničeho, vše našli v tom, jemuž celi se odevzdali. Ne ve hluku světa, ne ve víru rozkoší a veselostí, ne ve shonu po slávě a bohatství, ale v ústraní rostou velcí duchové, vznikají veliké skutky, kvetou nejkrásnější ctnosti. Proto s myšlenkou na nebe, pohledem na Boha zvítězíme nade světem. Ježíš Kristus zvítězil pro nás, a my zvítězíme v něm a skrze něho. Kdo chce zvítězit, musí bojovat, nebo jen kdo bojuje zvítězí a obdrží koruny slávy, jako připravil Pán těm, kteří jej milují a z lásky k němu světem a všemi jeho marnostmi pohrdli.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za pohrdání světem a jeho radostmi a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zašřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michæli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Stříci se světa a jeho marností.

Úmysl v květnu: Poutě do svatyně Marianských.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

ROČNÍK XLIII.

Vychází počátkem každého měsíce.

KVĚTEN 1909.

Neposkvrněná, čistá, Královno všeho míra, naděje zoufajících, naše nejbezpečnější Královno!
Tys nejjistější přístav trosečníkův, útěcha světa, spása všech. (Sv. Efrem.)

Ke cti Panny Marie.

Vonný, májový den ku konci se chýlí,
blankytná obloha krásu nám svou sdílí,
množství červánků slunce k odchodu vyzírá,
jehož poslední paprsek s Bohem nám dává.

Než opět nový úkaz zrakům zde se jeví,
měsíc se již totiž na odív zas stává,
skvělým komonstvem svým všeho druhu,
za vše by vzdal chválu Tvůrci — Bohu.

Zrak však tékaje, stále ještě čeká,
nespatří-li, co srdce k lásce láká,
hrdinu, vítěze každého, vždy boje,
toho co nám žehnal trpce, umíraje.

Též i jeho Matku přelaskavou,
onu přímluvkyni naši mocnou,
která oslavena tam z výsosti,
soucitně hledí na naše slabosti.

Jest to vroucné její přání,
přivést nás ku pokání,
bychom lehko za ní dostali se k cíli,
který převyšuje možné naše síly.

Právě tak, jako každá pravá máti,
jest i ona vše hotova nám dáti,
pročež stále trpělivě čeká,
až pak duše o pomoc k ní spěchá.

Pod ochranu bere všecky,
hříšníky i kajícíky,
bez vyjimky i rozdílu stavu,
ku každému sklání něžnou svoji hlavu.

Dána za matku jest všem darem
od Krista, jenž jest naším bratrem,
ona však po Bohu ta nejpřednější,
přímluva její jest vždy nejmocnější.

Spějme tudíž v radosti,
žalu i vši starosti,
k ní, jež nám milostivě kyne,
modlitba cíle že nemine.

Vždyť jest to ona, drahá Máti,
která sdílí i naše strasti,
láskyplně vzhlíží — jsouc povždy pohotově,
by milostí vymohla nám v každé době.

Mnohem ještě — nevýslovně více
činí pro nás její zlaté srdce,
vždyť mnohokrát ani nevíme,
pomocné že ruky pomůžeme.

Nuže, poslechněme aspoň nyní
hlasu, kterýžto jen dobře míní,
odevzdejme srdce jí za lásku,
pak nalezneme jistou v ní spásu.

Jeronym Havel.

Pojďme ke Královně své a Matce!

K májovým pobožnostem.

Chválu vzdejme, o křesťané, nejsvětější
Matce Páně!
(Mar. píseň.)

Když po dlouhé, tuhé zimě nadejde vlahý a teplý máj — měsíc květů — když slunce nastupuje vítěznou dráhu svou nad naší polokoulí a zaplašuje poslední zbytky panovavší zimy, tu i to naše srdce se rozechřívá, a jakoby nově zrozené rychleji tlučé nový, jarejší život a sílu vlévá i tělu všemu. A to srdce lidské, to srdce křesťanské, v němž dobrý Stvořitel vлил nejušlechtlejší pocit lásky, obrací se v měsíci tomto s láskou svou a úctou k té, která mezi lidmi všemi nejvyššího stupně důstojenství dostoupila a spolu nejčistší a nejobětavější láskou se vyznamenává — k Marii, Královně a spolu Matce. Jako v zahradě pozemské kraluje nade všemi květinami růže, tak v zahradě srdce křesťanského nade všemi pocity panuje jako královna úcta a láska k Marii, Matce Boží. Mariánská úcta jest nejněžnějším, ale spolu i nejsilnějším květem vykvétlým v luzích křesťanských, nejněžnějším, neboť radostí čistou, vznešenou a dojemnou daří duši naši, nejsilnějším, jelikož nedá se tak lehce vytrhnouti ze srdce.

Úcta k Marii, Matce Boží, Královně a Matce naší nadchla nejšlechternější duchy k činům hrdinským a záslužným, přivedla zbloudilé k prahu otcovskému zpět, dojmá i pohany a připravuje duši jejich k přijetí víry Kristovy, láska k Marii a obdiv přecíštěho jejího života vyloudily pěvcům křesťanským nejkrásnější písně, nejněžnější básně, nejvroucenější modlitby. Úcta Mariánská vypěstovala celou řadu panických a panenských duší, jakoby bílých květů — zdobících liliový trůn Rodičky Boží, k nimž druží se červené květy mučedníků, které ona silila a fialové kvítka kajícíků, jichž srdce ona k Bohu obrátila.

A proč to vše? Proto, že v Marii spojuje se všecko, co lidsky jest nejkrásnější a nejčistší a co božsky jest nejmilostivější. Chudičkou Márii povznesl k sobě Bůh nejbliže, učiniv ji Matkou svou a Královnou nebes i zemi, ale ponechal ji přece i v jejím převznešeném důstojenství nám ubohým za Matku studnici a pomocnici. Odtud ta úcta, odtud ta láska a důvěra, jež každé srdce křesťanské chová k Matce Boží. A úcta tato a láska vynalezá ustavičně nový a nový způsob, jakým by se na venek jevila, a to již od počátku církve svaté. Již svatí apoštolé, kteří nejlépe Matku Mistra svého znali, ctili ji jako svou vznešenou pomocnici, ale spolu milovali ji jako svou společnou Matku. To slovo poslední umírajícího Mistra: »Ejhle, Matka tvá!« nevypadlo nikdy z mysli jejich. Jan apoštol zajisté

s nimi sdělil tento poslední odkaz umírajícího Spasitele, a znaje dobře láskou planoucí Srdce Páně, věděl, že v Marii jim dává Kristus to nejdražší co měl, Matku svou a s ní i svou a její lásku. A od apoštolů učili se Matku Páně ctiti a milovati i ostatní věřící. Ten pozdrav andělský: »Zdrávas Maria, milosti plná, Pán s Tebou, požehnaná Tys mezi ženami,« kterým tak vysoce povýšena byla chudičká Panna Nazaretská a v němž jevila se úcta samého Boha před Matkou budoucího Spasitele, tento krásný pozdrav andělský ozýval se nescíslněkrátě ústy věřících křesťanův od počátku církve Páně a ozývá se po celém světě den co den mnohokrátě až posud. Tak vyplnilo se prorocké slovo Mariino, které řekla při návštěvě u sv. Alžběty: »Od této chvíle blahoslaviti mne budou všickni národové.«

A věru nepřehledná jest řada, dlouhý jest řetěz sv. Otcův a spisovatelů církevních, kteří od počátku Rodičku Boží oslavovali a velebili. Tak píše svatý mučedník Justin († 167 po Kristu): »Vírou v andělské poselství získala Maria znova to, co nevěra první ženy byla ztratila, přinesla život těm, jimž kdysi Eva smrt byla dala.« A svatý mučedník Irenej píše: »Maria stala se celému člověčenstvu příčinou spásy.« A svatý Efrem modlí se o sto let později k Matce Boží takto: »Neposkvrněná, čistá, Královno všeho míra, naděje zoufajících, naše nejbezpečnější Královno! Tys nejbezpečnější přístav trosečníkův, útěcha světa, spása všech! Pod křídly lásky svoji a milosrdenství opatruj a chraň nás všechny!« Svatý biskup Eusebius dozrává: »Od té doby, co pochodeň katolické víry počala svět ozařovati, uctívali všichni národové, kteří v Ježíše věřili, i jeho nejsvětější Matku, a prohlásili ji úctou náboženskou za „blahoslavenou“, aby se vyplnilo její proroctví.«

A svatý Cyrill Alexandrinský se táže: »Jest možné, aby kdo převahou Marii Pannu podle zásluhy a dostačně chváliti mohl?« A na sněmě církevním v Efsu (431) obrací se tentýž svatý biskup před shromážděnými biskupy k Rodičce Boží a oslovuje ji takto: »Budiž pozdravena Maria, Boží Rodičko, pokladnice celého světa, svítilno neshasínající, koruna panenství a žezlo pravé víry!« Veliký biskup a světec Petr Chrysolog († 451) praví o Marii Panně: »Ona větší jest nežli nebe, silnější nežli země, širší nežli okresek zemský: neboť ona jediná objala Boha, kterého svět obsáhnouti nemůže, a nosila Toho, který zemi nosí. porodila svého Stvořitele a živila živitele všech živoucích.«

A jako starověk soudil o Marii Panně a uctíval ji nade všechny svaté, tak i středověk křesťanský povzněl se k nejkrásnější úctě Mariánské. Jak krásné a velebné chrámy jí byly vystaveny, jak mnoho řádů duchovních se jí zasvětilo, jak mnoho písní, modliteb, pobožností k úctě její zavedeno, kolik bratrstev na počest její založeno, nedá se ani vypověděti. Na oslavu její a památku den co den třikrátě se počalo zvoniti, ráno, v poledne a večer, aby každé srdce křesťanské obracelo se modlitbou k Matce Páně. A není světce, není spisovatele církevního v celém tomto dlouhém období, který by nepřispíval k rozmnožení úcty Mariánské.

Zakladatelé církevního řádu sv. Benedikt, Norbert, František, Dominik, Romuald, Bruno a jiní, byli horlivými ctiteli Mariánskými a postavili řady své pod její ochranu. Jedním z největších ctitelů byl však svatý opat Bernard. Jak něžně a jak dojmavě mluví světec tento o Rodičce Boží. On to byl, který přicházejí do velehrámu špyrského, dodal k modlitbě »Zdrávas Královno« ta poslední slova pozdravu: »Ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladká Panno Maria!« A světec tento, který mnoho chvály v řeči napsal na Rodičku Boží, píše: »Ó svatá Panno,

všichni lidé a všechny časy patří na Tebe. Cena za naše vykoupení se podává, my jsme zachráněni, dáš-li Ty svoje svolení. Jediným slovem můžeš nám pomoci; proto prosí Tě Adam a jako celé z ráje vyhnané pokolení, všichni leží u Tvých svatých nohou, neboť všechna útěcha ubohých, vykoupení zajatých, vysvobození celého světa záleží na Tobě.« Maria vyřkla toto slovo »Staniž se mi«, a proto Slovo Tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi a my viděli jsme slávu jeho. A jeden z nejslavnějších křesťanských básníků všech věkův, italský Dante píše: »Ó milá naše Paní, Tys tak veliká, tak mocná! Kdo milost hledá a k Tobě by se neutíkal, ta nemá křídel, která k výšinám jej nesou.« A jak veliká důvěra obsažena jest ve slovech velikého papeže Innocence III., který praví: »Kdo vzýval kdy pravým způsobem Marii a nebyl vyslyšen?«

A že nový věk a doba naše není za dobami předešlými v účtě Rodičky Boží, je samozřejmé. Každá význačnější událost ze života Panny Marie slaví se zvláštním svátkem, přecetná poutní místa Mariánská shromažďují rok co rok nespočetné davy ctitelů Mariánských k její oslavě, celý měsíc máj a celý měsíc říjen zvláštními pobožnostmi jsou účtě její zasvěceny. Četná bratrstva a řády pečují o rozšíření její oslavy, modlitba svatého růžence nabyta zase váhy a zvláštní arcibratrstvo vzalo si za úkol ji šířit a udržovati. Slavné chrámy její jsou ozdobou měst i dědin, a není ani jediného kostela, kde by alespoň oltář nebo socha nebo obraz Rodičky Boží se nenalézal. Krásné písně zaznívají v domácnostech i chrámech i při průvodech na její počest. Básníci všeho druhu pokoušejí se, aby alespoň poněkud vystihli vznešenost přesvaté Rodičky Boží a spisovatelé křesťanští nenalezají ani dosti vhodných slov, aby vyjádřili, co o vznešené Královně nebes a země myslí a cítí. Tak celý křesťanský svět klečí u nohou Matky Páně, věda dobře, že v ní nalezá moc spojenou s láskou a milosrdenstvím, a proto toužebně s nadějí a důvěrou k ní volá: »Zdrávas Královno, Matko milosrdenství!«

Užijme tedy i my této krásné příležitosti pobožnosti májové; jděme ku Královně a Matce naší a celým srdcem ctíme a vzýváme ji modlitbou i písní. Avšak netoliko tím, lepším ještě věru způsobem máme ji uctivati, a to jest následováním svatých jejích ctností: pevné víry, nezvratné důvěry, pokory, čistoty a lásky k Bohu. Potom nebudeme toliko jejími ctiteli, nýbrž vskutku jejími dětmi, které ona, Matka nejlepší, obejmě láskou, srdce svého. Srdce její přečisté žádá na nás také čistotu srdce, a proto přijmeme v měsíci tomto svaté svátosti pokání a oltářní na usmířenou s Bohem. Přeje si toho také církev Páně a dává nám za to i plnomocné odpustky. Tak spojíme srdce naše se srdcem Matky a ona spojí nás se Srdcem Páně, abychom jako ona i my v něm spočinuli a jednou spásu svou v něm našli.

Boh. Hendl.

Sursum corda!

Rozjímání na Nanebevstoupení Páně.

Sursum corda!

Nři každé mši svaté, kterou slouží kněz, volá vždy: sursum corda! — vzhůru srdce! Nezastavuj se nikdo svými myšlenkami příliš u věcí světa tohoto, pomni, že povolán jsi k něčemu vyššímu! Ve všech bohoslužebných úkonech hleď církev srdce naše povznést k Pánu, dárce všeho dobra. Navštíví-li nás Bůh nějakým křížem, tu samy od sebe pozdvihují se oči naše k nebi a prosí o pomoc. Ale nejen církev, kostely, bohoslužebné úkony volají k nám sursum corda, týž hlas zní i z přírody, blíže-li ji pozorujeme.

Či nevolá k tobě sursum corda každý strom, jehož větve se pnou do výše, každá bylinka, jejíž barevné kvítko vypíná se ze zeleného pažitou. Nevolá-li podobně ptactvo, prozpěvující chválu Boží, obloha posetá nespočetnými hvězdami! Zaburácí-li mohutný hrom, zaskvíte-li blesk, dá-li Bůh v případný čas déšť, zda není to volání: sursum corda! Pozorně-li se díváme na svět, nás obklopující, říci musíme: vše vybízí nás obrátiti srdce své k Pánu, Stvořiteli, Zachovavateli, Řediteli nebes i země a všeho, co jest na nebi a na zemi. Čím vysvětlíme si tuto všeobecnou touhu? Proč zní hlas tento ze všech církevních modliteb, zpěvů, říkání, obřadů, proč potkáváme ve vši přírodě tolik zjevů, které obracejí zrak náš vzhůru k nebesům? Na tyto otázky odpovídá nám slavnost Nanebevstoupení Páně; nebe jest našim údělem, naší vlastí, Ježíš nás předešel, abychom i my se tam dostali, kde sedí Ježíš na pravici, Boha Otce všemohoucího.

Jest nebe.

Není žádné pravdy v naší svaté víře, již by někdo neodporoval. Jsou také nevěrci, kteří říkají: není nebe! Nebe prý vynalezli kněží, ti odkazují lidi stále jen na věčnost, a nikoliv na přítomnost; lépe by bylo, kdyby se starali, jak by zde bídu zmenšili, místo pořád poukazovati na to, co teprve přijíti má. Ještě nikdo se nevrátil z hrobu a z věčnosti, aby nám vyložil, jak to tam vypadá. Takové a podobné nevěrecké řeči často slyšeti, ale každé z těch slov jest lží.

Kde jsou důkazy, že by kněží stále a výhradně jen poukazovali na věčnost a o přítomnost se nestarali? Či zakazuje naše víra bohatství, rozkázala, že nikdo nesmí míti více peněz než jeho bližní? Zakázala, že by nebylo dovoleno spravedlivým způsobem a zákonitými prostředky domáhati se blahobytu? Jsou zakázány radosti, veselí, snad církev netrpí, aby zkvětal obchod, průmysl, řemesla, snad zatracuje novodobé vynálezy, staví se proti pokroku ve vědách, umění a všech ostatních odvětvích lidského umu? Snad jsme již četli, že požádal-li někdo, by byla vysvěcena nová továrna, strojírna, dráha, novostavba jakéhokoli druhu, byl odmítnut? Církev sama vybízí všechny své příslušníky, aby pěstovali vědu, umění, podporuje jak může nadané lidi, stará se o všechny potřeby svých milých. Či nemůžeme pokázati na veliký počet církevních nadací pro chudé vůbec, pro sirotčince, chorobince, nemocnice, pro studující zvláště? Či není známo, jak právě ke kněžím a k zámožnějším katolíkům scházejí se celé haldy prosebných a žebravých listů?

Nuže odkud tato námitka? Církev učí, že všechno bohatství, všechno po-

zemské štěstí není s to, aby vyplnilo touhu srdce lidského, aby učinilo někoho již zde na světě úplně šťastným. Užijev všeho rozumně, velký majetek má v sobě něco nebezpečného, neboť boháč pak lehce zapomíná na své poslední věci; církev učí, že jsme zde na zemi jen cizinci, pravou vlastí naší jest nebe. Naši nepřátelé tyto a jiné těmto podobné pravdy překrucují a berou sobě za záminku sočiti na církev a vyčítati jí, čemu ani neučí. Že nebe jest, učil Ježíš Kristus. Týž Kristus, který na nebe vstoupil, dříve z nebe sestoupil a stal se člověkem. Nepřišel do ciziny, ale přišel mezi své, když se pak vracel do nebe, věděl dobře kam se ubírá, neboť Nanebevstoupení Páně bylo návratem Ježíšovým do vlasti nebeské.

Ježíš tedy přišel z oné země, v níž i my máme věčně přebývat, a sdělil nám vše, co nutno nám o ní věděti. Mluvil o nebi, ne jako někdo, kdo vykládá o neurčitých představách anebo vytvořil si vše ve své obrazotvornosti, ale mluvil o věčnosti jako znalec, který ji dokonale zná jako svou vlast. Právě: »V domě Otce mého mnozí jsou příbytkové, a já jdu, abych vám je připravil.« Zná tedy dům Otce svého, neboť jest jeho domovem, je s Bohem Otcem a Duchem svatým, zároveň též Pánem příbytků těchto. Tak jako Kristus, nikdo nemluvil o věčnosti, protože tam nikdo nebyl, nikdo ji neznal, a proto my věříme Ježíši Kristu, neboť jest pravý Bůh.

Již pohané, vidouce jak často zlým zde na světě vede se dobře a dobrým zle, přirozeným rozumem poznali, že jest Bůh, který je spravedlivý, že musí býti život posmrtný, v němž by byli dobří odměněni a zlí po zásluze potrestáni. Co pak poznali pohané, osvěceni pouhým svým rozumem, to vyznáváme my katolíci dle slov sv. Pavla: »Nemáme zde stálého bydliště, města zůstávajícího, ale hledáme budoucího, to jest nebeského Jerusalema.« Kristus Pán dal na hoře Táborské okusiti apoštolům již napřed radostí nebeských, když křtil Jan Ježíše v řece Jordáně, otevřena jsou nebesa, a aj, bylo slyšeti hlas s nebe, řkouci: »Tento je Syn můj milý, v němž jsem sobě zalíbil.« Když kamenovali židé prvního mučedníka sv. Štěpána, on pak, jsa pln Ducha svatého,

pohleděv do nebe, užřel slávu Boží a Ježíše sedícího na pravici Boží, řekl: »Aj, vidím nebesa otevřena a Syna člověka stojícího na pravici Boží.« Dle miněních učitelů církevních jest nebe nad hvězdami, což ač není článkem víry, jest přece odůvodněno tím, že Kristus sestoupil s nebe, vstupoval do nebe a přijde opět s nebe.

Je tedy nebe, Kristus vstoupil na nebesa, aby nás předešel a připravil nám v něm příbytky; obírejme se dále ještě pravdou: nebe jest náš cíl.

Nebe jest náš cíl.

V kteréši škole byla jednou zkouška; učitel se ptal: »Kolik řiší v přírodě rozeznáváme?« Dítě odpovídalo: »V přírodě rozeznáváme tři říše, a sice živočišnou, rostlinnou a nerostů.« »Ku které z těchto tří patří člověk?« táže se dále učitel, a dítě pranic se nerozpakujíc, hbitě odpovědělo: »Člověk patří do říše nebeské!« Věru zlatá odpověď, hodna největšího mudrce! Nebe má býti cílem všech lidí, neboť stvořil je Bůh proto, abychom jedenkrát do něho mohli přijiti. Rozmanité jsou cesty, po nichž my lidé na světě kráčíme, různé jsou poměry, v nichž žijeme; jeden z nás pracuje a dobývá si chleba potřebného sobě a svým rukama, jednomu vynáší práce tato více, druhému méně; druhý pracuje hlavou, třetí vůbec nepracuje, žije z hotového; jiný jest rolníkem, jiný řemeslníkem, jiný poroučí, jiný poslouchá, jiný jest učenec prvního řádu, proniká rozumem svým do největších hlubin vědění lidského, jiný neumí ani čísti ani psátí, někdo žije ve světě, druhý zamiloval si samotu, žije v ústraní klášterním. Ač jsou naše cesty, naše poměry přerozmanité, na jedné cestě musíme se všichni shledati, jeden společný cíl máme všichni — a ten jest nebe.

Když Bůh lidi stvořil, stvořil je dle obrazu a podobnosti svého, dal jim tělo smrtelné a nesmrtelnou duši. Tělo jest pro tento dočasný život; dal-li člověku nesmrtelnou duši, bude tedy živa neustále, a na věky trvá jen nebe a peklo. Pro peklo člověka přece nikterak nestvořil Bůh, něco takového tvrditi bylo by hrozné rouhání, tento úmysl nelze přece srovnati se svatostí, spravedlností, láskou, dobrotivostí Boží, toto odporuje

celé bytosti Boží, proto musil Bůh člověka stvořit jen pro nebe; Bůh chce, praví apoštol: aby všichni lidé spaseni byli. Ale již první lidé vzpělí se tomuto úmyslu Božím, zhřešivše zavřeli nejen sobě, ale i svým všem potomkům bránu do nebes. Prote poslal Bůh svého jedno-rozeného Syna, aby jim opět nebe otevřel, »tak mluvil Bůh svět, že poslal svého jednorozeného Syna, aby nikdo, kdo v něj věřil, nezahynul, ale měl život věčný.« Když se pak Ježíš po třiatřicetiletém životě zde na světě, vykoupiv nás přehročkou smrtí svou na kříži, vrátil do nebes, poslal na svět třetí božskou osobu, Ducha svatého, aby působil neustále v církvi, by lidé stále účastnými se stali mohli ovoce vykoupení a přijíti do nebe. »Kdo věří a pokřtěn bude, bude spasen.«

Úmysl tento, přivést nás do nebe, má Bůh, když dává nám dobrá vnuknutí, když posloucháme kázání, čteme dobré knihy, přijímáme zbožné svaté svátosti, když trpělivě snášíme kříže, jež nám Bůh poslal, při všem, co vůbec děláme, máme mít na mysli svůj věčný cíl — nebe. Žádného jiného cíle neurčil pro nás Bůh, nežli získati si věčné slávy. Slávy nebeské dosáhnou však jen ti, kteří nezhrěšili po křtu svatém, anebo když zhřešivše, hříchy odpykali buď již zde na světě nebo v očistci. »Nic nečistého nevejde do království nebeského.« Nebe si nelze dobýt užíváním světa a jeho dober, ale utrpením a sebezapíráním. Sv. Pavel praví: »Skrze mnohá soužení musíme vcházeti do království nebeského.« Když se ve Starém Zákoně za krále Šalomouna stavěl chrám jerusalemský, tu bylo všechno potřebné dřevo otesáno již na horách libanonských, a pak teprve je dopravili do Jerusalema a sestavili beze všeho hluku dle potřeby. Podobné děje se i s nastávajícími nebešťany: zde na světě musejí býti otesáni rozličným utrpením a křížem, pak teprve mohou se nahoře v nebeském Jerusalemě bez všelikého utrpení věčně radovati. Bez přemáhání sebe sama není žádné blaženosti. »Podobno jest království nebeské pokladu skrytému v poli, jež nalezná člověk skrývá a radostí nad ním jde a prodá všecko což má a koupí pole to. Opět podobno jest království nebeské

člověku-kupci, hledajícímu dobrých perel: a když nalezl jednu drahou perlu, odešel a prodal všecko což měl a koupil ji.« (Mat. 13, 44—46.) Chtěl-li mít onen člověk poklad, musil vše vynaložit, aby mohl koupiti pole, v němž byl poklad skryt, podobně chtěje perlu koupiti, prodal vše co měl a zakoupil perlu, též kdo chce přijíti do nebe, nesmí přilnouti k věcem pozemským, »těsná jest brána a úzká cesta, která vede k životu,« »království nebeské trpí násilí«.

* * *

Nesposužtíme nikdy z očí cíle, pro který nás stvořil Bůh, dosáhneme-li ho, dosáhli jsme všeho, budeme věčně šťastni, běda, spustili-li jsme ho s očí svých, ztrácíme vše, byli bychom věčně nešťastni. Víra praví nám, že překážkou na této pouťi jest nám hřích, proto nestřežme ničeho více, než každého těžkého hříchu. Jak je tedy převrácený názor, zde na světě shromažďovati, užívati všeho, oddávati se nečinnosti a při tom ztratiti jediný cíl — nebe. Hřích jest jediné a pravé zlo; kdo se ho přece vzdor vši ostražitosti dopustil, vyznej se zkroušeně, jdi ku zpovědnici, vyzpovídej se a bude ti poklesek odpuštěn. Ale nestačí jenom se varovati hříchu, je také nezbytné potřeby, když chceme dojiti cíle svého, abychom šli po cestě, která nás dovede do nebe: »Chceš-li vjíti do života, zachovávej příkázání.« Za našich pohnutých dob nestačí jen varovati se zlého, ale potřebí dobrým příkladem všem svítiti a býti statečným, nehroženým ve vyznávání víry Kristovy. Svatý Otec Pius X. pravil v jedné audienci k biskupům u něho shromážděným: »Nebojte se, nemlčte, znova vás napominám. Nebojte se vydati veřejně svědecký pravdě! Nemlčte, aby mlčení vaše vás neodsoudilo, trpělivost a moudrost necht vás doprovází; ale nedejte se svěsti, abyste mlčeli, když jest čas mluvit. Třeba jest celému světu říci zpřímá a otevřeně pravdu do očí. Nedbejte tudíž světského našeptávání, že by bylo lépe mlčeti, než není na čas pravdu mluvit — nikoli, nemlčte! Znova vás napominám; nemlčte a nebojte se!« Ó jaká to zlatá slova, týkající se jednoho každého z nás! Zachovávejme je!

Ignát Zlindl.

Kde jest naše vlast?

R slavnosti nanebevstoupení Páně.

V domě Otce mého jsou mnozí příbytkové, kdyby nebylo tak, byl bych pověděl vám; neboť jdu, abych vám připravil místo. (Jan 14, 2.)

Smrti Spasitelovou byla jeho vykupitelská úloha ukončena, vzkříšením jeho pak cena vykoupení božského potvrzena. Proto Kristus Pán po svém vítězném vzkříšení s apoštoly svými ustavičně neobcovoval jako dříve, nýbrž čas od času se jim zjevoval, víru jejich v sebe potvrzoval a zakládaje viditelnou církev svou na zemi, lidstvu dal ústav, v němž by si dobytých jím milostí vykoupení a spásy přivlastniti mohli. Všecky skorem řeči, které měl vzkříšený Spasitel v těch 40 dnech až do svého slavného nanebevstoupení, směřují k tomu. Záleželo mu na tom, aby apoštolové a jiní učedníci do té duše přesvědčení byli, že vstal zmrtvých, že žije, a tedy že božskou pravdou jest vše, čemu je učil. Toto přesvědčení je pohne, aby proň vše, i smrt podstoupili. Statečnosti této bylo také potřeba, mělo-li se učení Kristovo světu tak protivné a nemilé v srdcích lidských ujeti. Krev mučedníků musila zalévatí něžné první kořínky víry, aby neuschly, nýbrž co nejlouběji se zapustily.

Abys pak učení jeho neomylně lidstvu zvěstovati mohli, přislíbil jim pomoc Ducha svatého, kteréhož jim také desátého dne po svém nanebevstoupení poslal. Kristus Pán počíná si jako král s moci velikou, neboť praví: »Dána jest mi všechna moc na nebi i na zemi,« a proto rozkazuje, aby šli do veškerého světa a učili všecky národy. Jeho moc jest neomezená, celý svět a celé lidstvo jest mu poddané, a proto všichni jsou povinni slyšeti hlas Kristův a tvořiti království jeho na zemi. A kdož chtějí se ku Kristu přidati, toho měli křtiti ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Křest je svátost velká, neboť jí vtěluje se člověk v život božský, jež on přinesl na zemi a kterým nás povznáší k Bohu. — Ustanovuje představenstvo církve své, apoštoly a jich nástupce biskupy s mocí velikou, kázati, trestati, rozvazovati a hříchy odpouštěti. Ustanovuje se hlava jejich, kolem níž se řaditi mají, aby zachována

byla celistvost nerozborná, Petra. apoštola, slovy: »Pasiž beránky mé, pasiž ovce mé.« A ke všemu, co budou podnikati ve jménu jeho a pro něho, i pro blaho svěřených duší, dává Kristus Pán jak pomoc a potvrzení, slovy: »Až, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.« Byl to věru spásonosný tajemný čas těch 40 dnů, kdy Spasitel vzkříšený s apoštoly takto obcovoal.

Kolik lásky, kolik milosti neslo se v té době na lidi, kolik darů nebeských vyilil Spasitel na apoštoly! Byl to jeho odkaz, jeho dědictví, které jim zanechal, maje odebrati se tam, odkud byl vyšel — k Otci nebeskému. A tato láska, tato tichost a mírnost Mistrova tak mu učedníky naklonila, že jenom s velikou bolestí mohli si pomyslit, že by je jednou opustil. Ovšem jim praví, že dobře bude pro ně, když odejde k Otci, že jim tam připraví obydlí v domě Otce svého, že maličko jen a zase jej uztří, vše to nemohlo je potěšiti, zármutek veliký naplňoval duši jejich. Ale čas jeho odchodu nastal. Sezval je ještě jednou všechny do Jerusalema, aby s nimi stoloval, a to naposledy. Jsou zde všichni jeho věrní, jedí s ním, radují se z přítomnosti jeho, ale radost není nezkalená, děsí je každé slovo, kterým naráží Kristus Pán na svůj brzký odchod. A nejvíce truchlí Matička jeho, sedící mu po boku. Sotva že pominul zármutek nad jeho hroznou smrtí, již zase hrozí jiný nad jeho odchodem. Zdaž neklade mu hlavu svou na rameno a neprosí: »Synu můj, chceš-li odejít, vezmi mne sebou, což zde dělati mám bez Tebe?« Ale dobrý Syn těší ji říka: »Jen malou chvíli poshověj, neteskní, Matko, milovaná; jdu k Otci. Ty zůstaň ještě maličko zde a buďž matkou a těšitelkou těchto mých učedníků, ještě větší byla by bolest jejich, kdyby ztratili i tebe. Nebude to dlouho trvati, přijdu si pro tebe.« A tu Matka Páně podrobujíc vůli svou vůli Boží, zase jako tenkrát v Nazaretě při zvěstování andělského zvolala: »Staniž se mi podle slova Tvého!« Pán vida ostatní zkormoučené

a smutné, těšil je řka: »Netruchlete, neopustím vás, aniž vás zůstavím sirotky. Odcházej sice na čas, ale přijdu opět, abych s vámi byl na věky.«

A tak když všechno, co chtěl, byl ustanovil, apoštoly své veškerou pravomocí k řízení církve a k blahu věřících potřebnou vyzbrojil, když všechny byl potěšil a posilnil, vstal a šel s nimi na horu, kde počalo jeho utrpení horu Olivetskou. A nyní nastal onen okamžik posvátný, pro Krista ukřižovaného slavný a pro nás všechny útěchy a naděje plný, okamžik jeho odchodu do nebes. Ještě jednou objal Pán Matičku svou, ještě naposled tiskne Matka Syna svého něžně k srdci svému. Apoštolé i Magdalena a jiní věřící padají Pánu k nohám a prolévajíce slzy uctivě mu je líbají. Dobrotivě zvedá Pán apoštoly a »žehná je a bere se od nich nesen jsa do nebe.« (Luk. 24, 51.) Vidouce to, padají všichni zase na zem a Matka Boží volá za Synem: »Synu můj, pamatuj na mne!« Ačkoli měla oči slzi plné, přece cítila v srdci radost, neboť Syn její, ten Syn ukřižovaný vstoupá na nebesa s takovou slávou. Vedle ní volali apoštolové a učedníci: »Pane, vše jsme opustili, abychom za Tebou šli, pamatuj na nás!« A Ježíš Kristus maje ruce k žehnání zvednuté a obličej ozářený, slávou se skvěje, jako král, vznášel se vítězně k nebesům. A nevstupoval sám, nýbrž měl veliký průvod. Byli s nim oni vyvolenci, kterým otevřel cestu do nebe, jak předpověděl prorok Micheáš: »Vystoupí, otvíraje cestu před nimi.« Byli to svatí ze Starého Zákona, posud dleci v předpekli, k nimž Pán po smrti své sestoupil, aby jim zvěstoval blízké vykoupění. A oni radostně vystupující s ním, zpívali píseň slavnou a radostnou: »Zpívejme Pánu, kterýž vystupuje nad západem, Pán jest jméno jeho. Povýšen budiž nad nebesa, Bože, a na zemi sláva Tvá, aby osvození byli vyvolenci Tvoji! Sláva, chvála a čest budiž Tobě, Kriste, Spasiteli!«

Tak a podobně zněly zpěvy Starého Zákona z úst provázejících patriarchů, proroků, mučedníků, vyznavačů, panen a všech spravedlivých z dob před Kristem Pánem, kteří s radostí a úctou přidali se k Pánu, vstupujícímu na nebesa. Tak vyplnilo se slovo proroka: »Vystoupí

Bůh v jasotu a Pán při hlasu trouby.« Zvolna se vznášej Ježíš, aby Matička jeho i apoštolové a ostatní radovatí se mohli, vidouce jej; načež konečně oblak zastřel vítězného Pána, a v tom již Kristus-Bůh-Člověk octl se v nebesích, kde za odměnu přijal moc kralovati nad veškerým světem, neboť to značí slova v apoštolském vyznání víry: »I sedí na pravici Boha Otce všemohoucího.« Tak se vyplnilo slovo prorocké: »Posad se na pravici mé, dokavadž nepoložím nepřátele tvé za podnoží noh tvých. Národy tobě dám v dědictví tvé a vladařství tvé končiny země.« (Žalm 190, 1.) A celé nebe klaní se před Kristem a volá velebic ho: »Hoden jest Beránek, kterýž zabít byl, vzítí moc a božství i moudrost i silu i čest i slávu i dobrořečení. Sedícimu na trůně a Beránekovi, dobrořečení i čest i sláva i moc na věky věkův.« (Zjev. sv. Jana 5, 12—13.)

Spasitel zmizel, ale apoštolové s ostatními upřeně pohlíželi k nebesům. A tu, aby je poučil, že marné jest jen hledět k nebi, že nutno jest nyní pro slávu jeho a čest na zemi pracovati, poslal jim Pán dva anděly, kteří je vytrhli ze zadumání. pravili: »Muži galilejští, co stojíte hledíce do nebe? Tentýž Ježíš, který vzat jest od vás do nebe, tak přijde, jaký jste ho viděli jdoucího do nebe, vraťte se tedy do města, jak rozkázal vám, a očekávejte vyplnění slibů jeho.« A apoštolové poslechli a vrátili se do města na horu Sionskou do večeradla a tam očekávali příští Ducha svatého, jak jim byl Pán Ježíš rozkázal. Od té doby žili sice na zemi, pracovali a trpěli, ale mysl jejich všechna byla tam, kde Mistr jejich a Pán dlel, v nebesích, neboť napsal svatý Pavel. »Obcování naše v nebesích jest.«

Kristus odebral se k Otci do vlasti nebeské, země byla jen na krátko místem jeho působení. Vlastní moc, vládu i lásku a milosrdenství provozuje Spasitel v nebesích. Kde otec je, tam jest vlast dětí, kde Kristus je, tam pravá vlast jest křesťanů. Proto také dobře pravil svatý Pavel: »Nemáme zde stálého bydliště, ale jdeme budoucímu vstříc.« Ne země, nýbrž nebe jest vlastí naší, tam se dostati máme, toť náš cíl Bohem vytknutý, toť naše touha, naše naděje. Ovšem dojdeme do té vlasti nebeské jen po mnohých pracích a námáhách po bojích a

utrpení a po krušné smrti, neboť i Kristus jen takovou cestou v tomto životě pozemským krácel k nebi. Vždyť napsal svatý apoštol: »Království nebeské trpí násilí, a jen ti, kdož násilí užívají, uchvacují je,« t. j. nebe si musí každý spravedlivě zasloužit a dobýt, zadarmo a bez zásluh Bůh nebe nedá. Kristus nás za sebou volá, za sebou táhne, příklad jeho života nám ukazuje cestu k němu vedoucí, proto volejme se Šalomounem: »Táhniž mne, za Tebou poběhneme, ó Pane, po vůni mastí Tvých.« (Píseň Šal. 1, 3.)

Apoštolů a učedníků Páně posilnil pohled na vstupujícího Ježíše tak silným dojmem, že po celý život nevymizel jim z paměti. Kdykoliv jim úřad jejich za těžko přicházel, kdykoli v žalářích úpěli, kdykoliv pod ranami sténali, kdykoliv pukalo srdce jejich nad nevděkem lidským, kdykoliv k hrozně smrti se ubírali, vždycky na očích měli jasný obraz vítězného Mistra, kterak se ubírá do nebes. Věděli dobře, že je tam mítí chce, že je tam k sobě vezme, neboť znělo jim v uších slovo Páně: »Chci, aby kde já jsem, byl i můj učedník.« A proto všechno činili s radostí a ochotou, všechno trpěli oddaně, všechno pro Krista, aby kralovali s Kristem. Země jim byla jen místem zkoušky a nebe místem odměny; pravá vlast je čekala u Krista. A tak nadchnuti byli i všichni zbožní křesťané všech dob. Vše konali z lásky ke Kristu, vše trpěli v naději na jeho odměnu ve vlasti nebeské. Když svatí mučedníci největší muka trpěli, pozvedali oči svých k nebesům, odkudž plynula jim potěcha, posila i naděje. »Jen malíčko ještě a užijte mne,« tato slova Páně silila je, kdykoli tělo umdlávalo a duch slábl. Všecko na světě, radosti, žalosti, bolesti, starosti, vše, i smrt zdálo se mu býti nepatrným proti odměně věčné, proti vlasti nebeské. V takovém smyslu píše svatý apoštol Pavel takto: »Duch zajisté vzdává svědectví duchu našemu, že jsme synové Boží. A jestliže (jsme) synové, tedy i dědicové, dědicové zajisté Boží a spolu dědicové Kristovi; jestliže všechno spolu (s ním) trpíme, abychom i spolu oslavení byli, nebo mám za to, že utrpení tohoto času nejsou rovná budoucí sláve, která se zjeví na nás.« (Řim. 8, 16.)

Každý člověk miluje na zemi svou vlast, v níž se zrodil, jejíž synem jest, a často i za ni bojuje, ji chrání, a jestliže v cizině žítí musí, s láskou a radostí na ni myslí a vzpomíná. A dobře tak. I Kristus Pán miloval jako člověk na světě svou vlast židovskou a hleděl ji i národu vším možným prospěti. Avšak přece je to jen vlast pomíjející. Nežůstane ani nám ani budoucím, neboť všichni ji opustíme a jednou ona sama konec vezme na konci světa. Proto zajisté rozumné je starati se více o vlast pravou a vším možným způsobem hleděti do ní se dostat. A cestu tam ukázal nám Ježíš, je to cesta jeho sv. učení, »neboť kdo zachovává přikázání, bude mítí život věčný«. Abychom však na cestě této nezloudivili, ani na pravo ani na levo se neuchýlili, dal nám Spasitel v lásce a péči své průvodce, jenž cestu tu dobře zná a nás obezpečně povede, a to jest církev svatá. Té svěřil učení své: výklad jeho, té dal moc nade všemi, kdož jeho býti chtějí, moc otcovskou k jejich blahu a prospěchu. A tato průvodkyně — církev má i prostředky, aby nás na cestě této udržela. Kdykoliv klesáme, pozvedá nás, kdykoliv slábneme, posiluje nás, kdykoliv malomyslníme, potěšuje nás a opatrně nás vede přes úskalí pokušení a přes všechny překážky jak světa tak ducha zlého pevnou rukou po celý život od narození až do smrti. Svaté svátosti, které nám podává, udržují nás ve spojení s Kristem, modlitba její svolává na nás a práci naši požehnání Boží; starostlivá péče její o naše spasení chrání nás před nástrahami světa i ďábla.

Je tedy církev svatá naším andělem strážným na tomto světě, vedoucím nás po cestě k vlasti nebeské. Kdo se jí spustí, pozbývá jejího vedení, její pomoci a posily a vydán jest bouřím života jako loď bez kormidla na rozbouraném moři. V církvi a skrze ni působí Kristus, ukazuje se jeho láska, jeho péče, jeho milosrdenství. A proto chceme-li jednou s ním se shledati, musíme zajisté s jeho láskou — skrze církev spojení býti, a nic nás od této lásky odtrhnouti nesmí. Tak zajisté volá sv. Pavel, řka: »A proto kdo nás odloučí od lásky Kristovy? zdali soužení? anebo úzkost? nebo hlad? zdali nahota? čili nebezpečství? zdali

protivenství? čili meč? Jsem zajisté jist, že ani smrt ani život ani andělé ani knížectvo ani mocnosti ani věci přítomné ani budoucí ani síla ani vysokost ani hlubokost ani jiné stvoření nebude moci nás odloučiti od lásky Boží, kteráž jest v Kristu Ježíši, Pánu našem.« (Řím. 8, 35.)

Láska Kristova táhne nás do vlasti nebeské. A jak krásná je tato vlast! Tam bude vyvolený křesťan osvobozen ode všech bolestí těla i duše. Tam není žádných tělesných neduhů, neboť tělo naše bude oděno velebností Krista Ježíše, a jako tělo Spasitelovo bude mít moc všem bolestem vzdorovati. Tak praví svatý Pavel: »Kterýž (Kristus) promění tělo ponížení našeho (t. j. tělo naše, které jsme měli na zemi), aby připodobněno bylo k tělu jeho.« (Filip. 3, 21.) Ve vlasti nebeské nevědí blažení nic o bolestech a smrti. V nebi není kvílení, ani bolesti. Sv. Jan praví: »Tam nebude ani kvílení ani křiku ani bolesti.« (Zjev. 21, 4.) Co jest náš život na zemi, nic, nežli ustavičný žal. V nebi však budou setřeny všechny slzy, neboť psáno jest: »Setře Bůh všelikou slzu z očí jejich.« (Zjev. 7, 12.) Pouze vzpomínka na pře-trpěné útrapy zůstane, ale vzpomínka tato bude blaživá. Budou se radovati z utrpení svého na světě podle žalnu Páně: »Radujme se za dny, v nichžto jsi ponížil nás; za léta, v nichž jsme viděli věci zlé.« (Žalm 89, 15)

Na nebi není žádného rozloučení. Na zemi ztrpčuje nám všecku radost a lásku ponížení, jak dlouho bude trvati naše spojení? Vyvolení však sešedše se v lůně Božím, nikdy se od sebe neodloučí, neboť tam není smrti. Na nebi není pokušení. Co musí se na zemi zbožný křesťan nabojovali proti tolikerému pokušení k hříchu jej obkličujícímu, neboť ustavičně jest v nebezpečí, nedá-li pozor, ztratiti milost Boží. Proto také si spravedliví stěžují s prorokem: »Běda mně, že život můj zde tak dlouho prodloužen jest!« (Žalm 119, 5.) Nebo jak apoštol si stěžuje: »Nešťastný já člověk, kdo mne osvobodí z těla této smrti?« (Řím. 7, 24.)

Na nebi není rozporu mezi tělem a duchem jako na zemi, poněvadž obojí, tělo i duše pod vládou Boží budou ve svornosti. Bohu sloužiti a tak blaženě žiti. Tam nebudeme se jmenovati »vy-

hnání synové Evy«, kteří daleko od Pána putují, neboť dojdeme cíle, vyhnání naše bude ukončeno. Nebudeme se tam báti ničeho, ani od světa, který nás klamati nemůže, aniž od pekla, které přemoženo jest, aniž od vlastního srdce, které tam jen v bázni Boží žije, jak zvoláme s prorokem: »Zachránil duši mou od smrti, oči mé ode slzí, nohy mé před pádem. Libiti se chci Hospodinu v zemi živých.« (Žalm 118, 8, 9.)

A v nebi není žádného hříchu, což jest velice důležité. Hřích jest jediné pravé zlo na zemi, jediné zlo v očích Boha samého. Ale hřích není v nebi možný, neboť panuje tam čistá, neomezená láska, která urážky Boží nepřipouští. Hřích je svržen do propasti pekelné, ale do říše lásky Boží nemá přístupu.

Ó jaký je to krásný okamžik, kdy spravedlivý dochází do vlasti své nebeské, aby nazedl na Boha, miloval Boha, užíval Boha. S jakou radostí můžeme zvolati: »Milovaný můj jest můj a já jsem jeho.« Spojen jsem s ním na věky a nic, ani hřích mne od něho oddělit nemůže. Všecku tuto blaženost naší vlasti nebeské shrnul svatý apoštol v krátká slova, když pravil: »Ani oko nevidělo ani ucho neslyšelo ani na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří jej milují.« A sv. David dří: »Opojení budou v hojnosti domu tvého: a proudem rozkoše své napájeti je budeš.« (Žalm 35, 9.) Ejhle, to vše čeká vyvolené Páně v nebi, vlasti naší společně to vše nám dá Pán Ježíš, Vykupitel náš z lásky, jak sám pravil, řka: »A já slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jakož i my jedno jsme.« (Jan 17, 22.)

Taková je ta naše pravá vlast. A nyní pohledně do nitra svého! Toužíme opravdově po ní? Není nám často tato země plná bíd tělesné i duševní, plná klamu a hříchu, plná nestálosti a utrpení, není nám milejší nežli vlast nebeská, pravý to opak toho všeho? Jak zřídka myslíme na vlast nebeskou, jak málo se přičiňujeme si ji zasloužiti, jak často děláme to, co nás od ní vzdaluje, jak málo dáváme se od Ježíše vésti po cestě k ní vedoucí! Ó probudme se, dokud čas, slyšme hlas Páně dokud volá a prosíme jej, aby nás »táhl za sebou«. (Chopme

se ruky mateřské, ruky Rodičky Boží, která sama jistě po cestě k nebi krácela, která nás své děti tam ráda povede.

Ve velebném chrámě poutním na Svätém Kopečku jest v báni krásný obraz. Představuje horu, na jejímž vrcholu je trůn Boží a poblíž Rodička Boží, znázorněna obrazem zázračným Panny Marie Svato-Kopecké. A do vrchu lezou poutníci — je to cesta k nebi. Překážek dosti, cesta srázná a neschůdná, plná kamení a bodláčí, ale poutníci volají k Rodičce Boží: »Ó milostivá! a

s pomocí její šťastně docházejí na horu nebeskou. Čiňme tak i my. Vzápějme tu Matku Páně, aby i ona na nás v nebi pamatovala a nás podporovala v obtížné cestě k vlasti nebeské. Přímluvou svou nechť nám u Pána Ježíše vyprosí pomoc, abychom viru svou upevnili, naději v Krista posilnili a lásku k němu roz-
nitili, a tak spojeni jsouce s ním v církvi svaté, na zemi šťastně jednou tam do vlasti nebeské přišli a s ním spojeni byli na věky.

Boh. Hendl.

Příprava na svátky svatodušní.

Díky poslední večeri objasnil nám Kristus Pán ve své památné řeči pravý odznak naší katolické církve, který spočívá ve vzájemné lásce k bližnímu. Tato jest odznakem celého křesťanství, které se právě tímto způsobem ode všeho ostatního lišiti má. Následkem toho jest nám se dle oné vzájemné lásky řídit v každém našem jednání, abychom se zalibili tomu, jenž všem svým nejenom toto přikázání »milujte se vespolek« dal, nýbrž i sám mu věrným byl až k smrti, před kterouž nám ještě počinání naše odpustil a za nás se modlil: »Otče, odpusť jim, neb oni nevědí, co činí.«

Poněvadž by však plnění tohoto hlavního přikázání pro přílišné obtíže, které se nám v cestu stavi, bylo bez vyšší pomoci zcela nemožným, slíbil, že sešle Ducha svatého, který by po jeho boku našim utěшитelem, přítelem a rádcem byl. On jediný jako pravý Bůh může býti našim rádcem, poněvadž kromě něho nikdo jiný nezná naše vnitřní náchylnosti, dle nichž se on vždy řídí. Vůbec Duch svatý má nám býti vším ve všem, a to hlavně z toho důvodu, poněvadž žádnému není možno bez milosti bohumile žiti. Důkazem toho jest nám sv. Petr, který ač vždy tolika milostmi obdařen, v okamžiku, kdy vlastní síle ponechán, tak hluboko poklesl, že i samého Pána,

kterého jinak z celého srdce miloval, třikrát zapřel. Této nevyhnutelné milosti jest možno dosáhnouti u pravého Utěšitele, jenž jest milost a láska sama. Největších úspěchů však docílíme o těchto svátcích, kdy on sám přichází, aby nás ze své hojnosti obdařil.

V těchto památných dnech, ve kterých téměř své znovuzrození slavíme, jeví se též velmi jasně nevýslovná láska nejsvětější Trojice. Především je se dotknouti oné lásky, kterou nám nebeský Otec sesláním Ducha svatého prokázal. Již v tom spočívá veliká dobrota, že nám svého jednorozenného Syna seslal. Sám Vykupitel se o tom Nikodemovi zmiňuje slovy: »Tak velice miloval Bůh svět, že byl ochoten i svého jednorozenného Syna obětovati.« Pročež i my můžeme zvolati: »Tak velice miloval Bůh svět, že nejenom svého jednorozenného Syna obětoval, nýbrž i svého Ducha seslal.« Místo aby nás trestal za potupu a bezprávi, kterého jsme se na jeho Synu dopustili, obdařil nás na jeho přímluvu i darem Ducha svatého.

Poněvadž však vše pochází od Boha Otce skrze Syna, též od něho sesláni Ducha svatého závisí. Právě on nám jej prolitím své drahocenné krve získal, poněvadž bychom jej byli v naší hříšnosti nikdy nedosáhli. Též dal své tělo a svou krev za pokrm a nápoj, aby nám velikou

milost Ducha svatého objasnil a nás života božského účastníky učinil. I nyní sedí na pravici Boha Otce a prosí stále o milost seslání Ducha svatého pro své vlastní vrahy. Viz jaká láska!

Konečně jest i nevýslovná láska Ducha svatého pozoruhodná. Mezitím, co Syn Boží pouze jednu lidskou přirozenost na se vzal, vchází Duch svatý pro vždy s nesčíslným množstvím duší v milostiplný spolek; a jen tehdy se od nich dělí, bylo-li toto drahocenné sjednocení ze strany lidské těžkým hříchem poskvrněno. Než ani toto jej neodstraší, nýbrž opět přichází a klepá znova, nenalezně-li by snad u nás hříšníků přístupu. On jest totiž láska sama. Pročež nepřije sobě smrti hříšníka, nýbrž chce, aby se obrátil a žil. Proto po všechny dny, obzvláště pak v tento čas stále obchází a hledá, našel-li by někoho, jenž by se ho s nebeskými jeho dary ujal. Jaká pokora a láska, a my bychom mu neměli s radostí vyjiti vstříc?

Těž skrze Ducha svatého činí Bůh vše, co činí. Právě on je ten, který vše oživuje. »Já Vám seslu Ducha a budete k životu novému znovu zrozeni«. Jako Bohu Otci a Bohu Synu, jest nám též i Duchu svatému děkovati za naše bytí. Obětujeme mu tudíž celý náš život se všemi schopnostmi, abychom v něm a prostřednictvím jeho též Otci a Synu náleželi. Sami ze sebe nejsme nic a vlastní moci nic bychom nedokázali. Proto jest nejvyšší spravedlivo a člověka hodno, aby toho za svého Pána uznal a jeho čest vyhledával, který jej tak bohatě obdařil.

Mnohem ještě více pro nás Duch sv. činí, poněvadž jest prostředníkem nadpřirozeného žití, které spočívá v tom, že on sám přijde do duše, aby v ní přibytěk sobě připravil a nám příležitosti poskytl na jeho božském žití podílu bráti. Právě on je ten, který dodává půvabu a krásy naší duši, a to tak dlouho, dokud jej vlastní vinou nevypudíme, což se stane, dáme-li přednost smyslnosti a dopustíme se těžkého hříchu, čímž pak ovšem i duše ztratí své krásy, svůj nadpřirozený život a podobá se tělu bez duše, bez života, čili jest úplně mrtva pro vše nadpřirozené. Vytvráme-li v takovém stavu, stále se plavíce v tak smutných poměrech po proudy mravní skleslosti,

docilíme toho, že naše duše časem snad již ani schopna nebude, aby se opět obrátila k dobrému, nýbrž spadne do propasti věčné, na jejíž okraj jsme se již snad dopuštěním se těžkých hříchů dostali. Naopak opět vytvráme-li v onom krásném bohumilém stavu, budeme nejenom zde na zemi plni vnitřní útěchy, nýbrž i s radostí půjdeme vstříc oně posmrtné budoucnosti, poněvadž si budeme jisti, že jsme se o svěřené nám talenty dobře starali a následkem toho i práva nabyli, připamatovati Pána na slib nám daný ve slovech: »Blahoslaveni čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou«. Tato svatá a pravdivá slova lahodí též našemu citu, poněvadž odpovídají vnitřnímu hlasu, který každý v sobě chová jakožto neklamného, po nečem vyšším, nekonečném, po Bohu a jeho blaženosti toužícího rádce. Zajisté nám nebude těžkým pro jednu z těchto dvou pravd se rozhodnouti.

Uvážíme-li vše to, čeho se v tento svatodušný čas účastníky staneme, přijdeme zajisté k tomu náhledu, že jest nejenom spravedlivo, nýbrž i nejvyšší důstojno, abychom se na příchod tak vzácného hosta připravili. Spravedlivo z té příčiny, poněvadž i sv. apoštolové, majíce Matku Páně ve svém středu, po celých 9 dní se připravovali, ačkoliv si byli dosažení této milosti jisti, jelikož jim to bylo od samého Spasitele předpovězeno. My bychom se snad neměli ze svého rozháraného stavu vzpamatovati, víme-li, že výsledek hlavně od vnitřní přípravy závisí?

Dále jest nejvyšší důstojno, abychom jej řádně přijali. Zajisté se každý namáhá co nejvíce, aby svého vznešeného hosta, který snad jen mimochodem pod rodnou střechu zavítá, řádně a ve vši počestnosti přijal. Tím důstojněji jest se připravit ku přijetí vládce nejenom pozemského, nýbrž i nebeského, v němž se vsudy přítomnost, všemohoucnost i vševědoucnost scházejí, poněvadž má být pro vše stvořené utěšitelem, rádcem a prostředníkem. Jest mu totiž všady pomáhati, pročež musí býti nejenom všady přítomným, nýbrž i vševědoucím, aby i způsob znal, jak a v čem jest mu ku pomoci spěti. Konečně jest i všemohoucí, poněvadž musí dovést vše splnění co chce, neboť

má nemocné uzdravovati, utlačované hájiti, jakož i ve všech potřebách, těžkostech i nebezpečstvích, nás pod svou mocnou ochranu bráti. Tímto se nám i objasňuje maličkost každého pozemšťana, proti nebeskému Utěšiteli. Zajisté jest kapkou vody proti nesčíslnému množství v nepřehledném oceánu. Z tohoto důvodu jistě zaslouží, abychom se na jeho příchod co možná s největší pilí připravili.

K takové přípravě, které jest nám zapotřebí, aby mohl Duch svatý v nás blahodárně působiti, jest nutno nejprve čistoty a to nejenom duševní nýbrž i tělesné. Všechny schopnosti duševní musí býti čisty. K dosažení čistoty paměti jest nám odstraniti všechny marnivé a hříšné myšlenky. Při rozumu pak se musíme odříci vši domýšlivosti jakož i všeho zalíbení v sobě. Vůle pak musí býti prosta vši sebelásky. Velmi důležitou jest i čistota srdce, celého našeho jednání a smýšlení.

Dále sem náleží též modlitba, ovšem ne snad ze zvyku, nýbrž pozorná, důstojná a vroucí. Vždyť ona jest právě tím spojením se duše naší s bytostí vyšší, božskou. Následkem toho je se i na svaté přijímání nejenom s největší starostí a láskou připraviti a tělo Páně v největší pokoře a čistotě přijmouti, nýbrž i po svatém přijímání musí důkladně se srdcem láskyplným konáno býti. Na onom světě se zajisté dozvíme, jak milostiplným a dalekosáhlým prostředkem jest každé hodné svaté přijímání, které my snad podceňujeme a jen zřídka kdy k stolu Páně přiklekneme.

Duch svatý jest příliš dobrotivý a laskavý, než přec nevejde do duše nehodné, poněvadž se to přiči jeho svatosti a spravedlnosti. Vzávejme tudíž Marii Pannu, Matku naši, neb ona od prvního počátku svého příchodu na svět až do smrti byla plna Ducha sv. Obrátme se s důvěrou k ní neposkvrněné, nejčistotnější a nejcudnější, a pak nalezneme zajisté i my milosti před tváří Nejvyššího.

Přijde-li však milost Boží, nesmíme se nechati zaslepit láskou k věcem dočasným a býti poslušnými a věrnými Duchu sv., jen když k nám jako Utěšitel sestupuje, nýbrž musíme se při každé příležitosti ochotnými v plnění jeho vnučení ukázati a to i tehdy, chce-li

nás snad k větší dokonalosti a svatosti přivést. Právě tehdy se nám naskytuje příležitost lásku svou mu prokázati, zrušením pout světské i sebelásky, abychom tímto způsobem posilnění, byli sto, nejenom na tomto světě nepřijemnosti, obtíže a námahy trpělivě snášeti, nýbrž i v naší pravé vlasti sladká slova Ježíšova slyšeti: »Nuže, dobrý a věrný služebníče, poněvadž jsi byl nad málem věrným, nad mnohé tě ustanovím; vejdi do radosti Pána svého.«

Jeronym Havel.

Matce Boží.

Zde dřímá v sladkém snění na oltáři
přesvatá Panna Maria,
korunka zlatá s úrkočů jí září
a dýmami třpytný ze šije.

Na oltář ruka třesoucí sem klade
kyticí růží červených,
již porosily slzy dívký mladé
ve chvílích těžkých, bolestných.

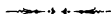
Zde klečí v tichém rozjímání
a prosí Boží Matičku,
by uslyšela bolné lkání,
jež tíží její dušičku.

A Matka Boží v usmívání
se dívá na ni s oltáře,
jak urovně k modlitbě se sklání
a odřikává žaltáře.

A anděl míru sestupuje
do srdce dívký mladičké,
ji nové blaho obklopuje
po modlitbičce kratičké.

Odchází dívka od oltáře,
útěchu nese v srdčiku,
kol retů blaha skví jí záře,
užduť zdravou má zas dušičku!

Marie Kadláčková.

Věčná lampa.

(Pokračování.)

Obětní oltář.

My máme oltář, z něhož nesmějí jísti,
kteří slouží stánku. (Žid. 13. 10.)

Podivně mne dojímalo ve škole vypravování o Abelu a Kainovi, kteří prvně obětovali Pánu Bohu beránka a obilí. Nemenší dojem činila na mne oběť Noemova po potopě světa a zjevení se duhy nad obětí. Avšak vrcholem obdivu byl oltář, zbudovaný na hoře Moriah z rozkazu Božího Abrahamem, kde jednorozený syn Abrahamův Isak měl býti živou obětí. Když poprvé o této lidské oběti ve škole jsem slyšel, hrnuly mi slzy z očí, neboť jsem měl útrpnost s Isakem. Tehda ovšem jsem ještě ničeho nevěděl o neskonale větší oběti Kristově, a nikdy mi ani ve snu nenapadlo, že by se i mně té milosti dostalo, abych tuto oběť u oltáře novozákonného směl konati, že bych směl držeti v nehodných a hříšných rukou přесvaté tělo jeho a předrahou krev, a nejenom držeti, nýbrž i každodenně přijímati.

Že pak oltář náš novozákonný jest vedle lampy věčné místem nejdražším v domě Božím, a že oltáře sloužily za obětní místa nejenom židům ve Starém Zákoně, nýbrž i pohanům, a že až do skonání světa obnovuje se na našich oltářích oběť Kristova krvavá způsobem nekrvavým, budiž pojednání toto věnováno výroku sv. Pavla, svrchu uvedenému.

Mše svatá jest úkonem nejsvětějším a nejzávažnějším a Bohu nejmilejším. Kde se koná tato přесvatá oběť? Na oltáři. Jestli zřídlem všech milostí. Odkud zřídlo toto prýští? S oltáře. Jestli středem, z něhož paprsky kolok vycházejí a kolem něhož veškera bohoslužba novozákonná se otáčí. Kde je střed tento? Na oltáři. Oltář, místo věčné, nekrvavé oběti, je střediskem katolického chrámu právě tak jako svatostánek, jenž jest místem živého těla Kristova, je středem oltáře. Z těchto dvou bodů bere umění své nadšení a vytváří pro ostatní svaté úkony nutné přípravy, kteréž tak k místu věčné oběti se odevšad sbíhají, jako svátosti mají střed a zřídlo v oběti Kristově na kříži. Svaté a posvěcené místo, na němž každodenně přесvatá oběť se koná, zasluhuje

toho vši měrou, abychom veškeru pozornost místu tomuto věnovali. Slova apoštola: My máme oltář, s něhož nesmějí jísti, kteří stánku slouží, jest nám vodítkem, dle něhož můžeme, spoléhajíce na učení církve a otců církevních, stopovati význam oltáře již ve Starém Zákoně. Chceme tedy pozornost obrátiti: 1. na oltář a význam oltáře starozákonného; 2. na oltář a význam jeho v Novém Zákoně.

1. Oltář a význam oltáře starozákonného.

Zařízení oltáře Již patriarchové donášeli oběti Hospodinu na oltáři, který však neměl stálého a pevného místa. Jakmile však Mojžíš obdržel rozkazy od Hospodina, týkající se bohoslužby, tu již i čas, i místo a slavnosti samy přesně byly vytyčeny. Od této chvíle byl stánek úmluvy jediným místem, v němž se bohoslužba konala. Co byl vlastně stánek úmluvy? Byl to přenosný stan, rozdělený na tři části, dle něhož posléze i chrám Šalomounův byl vzdělán. Stánek úmluvy měl předsíň, svatyni a velesvatyni. Síň byla pro lid, svatyně pro kněze a velesvatyně pro velekněze, který jednou za rok směl do ní vkročiti. Předsíň byl prostor 100 loket dlouhý a 50 široký, jenž byl kolok koberci zastřen. Uprostřed předsíně byl umístěn oltář zápalů, na němž krvavé a nekrvavé oběti Hospodinu se obětovaly. Z předsíně šlo se do svatyně, kteráž byla oponou na dvě rozdělena. V prvním oddělení, které bylo 20 loket dlouhé, 10 loket široké a vysoké, stál stůl, na němž bylo dvanáct chlebů. Tam byl také oltář vonných zápalů, na němž kněží ráno a večer nejvonnější kadidlo pálili. Oltář tento byl z ryzího zlata. Před ním hořelo na zlatém svícnu sedm lamp. Svatyni vcházelo se do velesvatyně, kterouž lze přirovnati našemu presbytáři, neboli kněžišti. Ve velesvatyni nehořelo světlo. Tajuplná temnota zahalovala drahocenný poklad, který zde byl ukryt: totiž archu úmluvy. Byla archa

úmluvy zhotovena na způsob skříně ze dřeva akacového, jež byla 2½ lokte dlouhá, a 1½ lokte široká a vysoká, vnitř i vně ryšim zlatem potažená. Kolkol skříně byl uměle zhotovený zlatý věnec květinový. V arše byly dvě desky zákona, jež Hospodin dal na hoře Sinai skrze Mojžíše lidu svému, odtud i jméno archa úmluvy. V ní chovala se také zlatá nádoba, naplněná manou, a prut Aronův, jenž přes noc se rozzelenal, květl a měl ovoce. Archa byla přikryta poklopem, zhotoveným z ryših zлата. Slul trůnem milosti. Při důležitých událostech zakrýval oblak archu úmluvy, a Hospodin ohlašoval vůli svou lidu israelskému, a vyslýchal prosby a modlitby velekněžské. Po obou stranách byli andělé, dva cherubín, kteří se k arše úmluvy tváří klonili a perutěmi ji zastírali. Archa úmluvy byla věcí nejsvětější na svatostánku; neboť nad ní zjevovala se občasné sláva Hospodinova.

Význam oltáře. Veškeré zřízení bohoslužebné ve Starém Zákoně jest velmi důmyslné. Celý Starý Zákon jest dle výroku svatého Augustina, obrazem Zákona Nového. Obraz Kristův a jeho sv. církve, nastíněn Prozřetelností božskou, jest zobrazen zákonitými a obřadnými předpisy. Představme si trojdielný stánek úmluvy.

a) V předsíni trvá lid na modlitbách. Do svatyně nesměl lid starozákonný vkročiti; neboť před Kristem bylo nebe zavřeno. Předsín s lidem tam dlcim, jest obrazem světa před Kristem, jenž touží a volá po Spasiteli. — Tuto také obětovány krvavé oběti, které stále připomínaly hřích a vinu hřichu.

Druhá část, neboli svatyně, jest obrazem církve Kristovy na zemi. Jenom kněží směli vcházeti do svatyně. A zajisté jest duch kněžský, jenž proniká novou svatyní, církev Páně. O tom máme svědectví obou knížat apoštolských: »Vy jste královské kněžstvo, lid svatý, lid vykoupený.«

»Kdo nemá ducha Kristova, není jeho.« Jako totiž každý pravý křesťan může býti nazván králem, an umrtvováním náruživostí jako poddané drží na uzdě, tak jest v jistém smyslu zároveň i knězem, an jde za Kristem a životem křesťanským Bohu stálou obět přináší. »Neboť co jest tak kněžské, jako Bohu zachováti čisté

svědomí a čistou obět pravé zbožnosti Bohu podávati?!

Třetí část neboli velesvatyně, zobrazuje vítěznou církev Páně v nebesích. Jenom svatostí, svatým životem možno vejíti do nebe. V nebi panuje oslavený Kristus. Cherubíní klaní se Pánu Ježíši. Všichni svatí slouží Pánu Ježíši a plní ochotně jeho vůli. Temnota jest tam zaplašena slávou Boží, která všecky oblažuje.

b) Stánek úmluvy a vše, co v něm ukryto, jest ještě v jiném smyslu obrazem církve Kristovy. Vše vznešené a svaté, co v církvi Páně máme, jest tam zobrazeno a nastíněno.

c) Stánek úmluvy byl rozčleněn, bohatě ozdoben, v němž jednotlivé částky souvisely, tvoříce jednotu. Není-li tím nastíněna církev Kristova, byť i jen malnými obrysy? Jestliť ladným celkem. Ač z různých složena národů, plemen a jazyků, nicméně tvoří ladný celek, jehož vrcholem jest papež. Z hlavy nejvyšší rozčleňuje se řád církevní na veškeré údy.

d) Velebnost Hospodinova občasné ukazovala se nad svatostánkem. Bůh se zjevoval a hlásal lidu svou vůli. Jak často velebnost Boží jeví se i v církvi. Při každé mši sv. otvírá se nebe. Kristus přichází, aby označil přítomnost svou na oltáři. Ano ani tím se Pán nespokojuje, aby jen občasné na oltáři se zjevoval; vždyť i stálý stánek na oltáři zvolil si uprostřed nás.

e) Nejcenější poklad svatostánku byla archa úmluvy a slitovnice, nad níž Hospodin v oblacích přebýval. Není-liž i oltář v církvi Kristově nejcenějším pokladem? Není-liž i nejdražší a nejcenější ozdobou každého chrámu? Odstraňte oltáře z chrámů a církve Kristova jest usmrcena a chrámy jsou zpustošeny.

f) V arše byla ve zlaté nádobě mana, kteráž padala s nebe, a Israelity záračně živila, když čtyřicet let na poušti bloudili. Ve svatostánku na oltáři odpočívá pravá mana nebeská, pokrm duší svatých a vyvolených. S nebe mana tato na zem sstoupila. »Já jsem chléb živý, který s nebe sstoupil. Kdo jí chléb tento, živ bude na věky.« Chléb tento chrání nás před věčnou záhubou a silí nás na cestě k nebesům.

g) V arše byly desky zákona, které dal Hospodin lidu svému na hoře Sinai. Na oltáři jest evangelium, které má původ na Kalvarii, tomto Sinai Nového Zákona. Na oltáři se čte, a u oltáře se vykládá. S oltáře se objasňuje smysl jeho, aby mělo přístup do srdce lidského.

h) V arše úmluvy byl i prut Aronův rozkvetlý, jenž byl neklamným důkazem všemohoucnosti Hospodinovy, a jenž Izraelity k důvěře v Hospodina pobádal. Snad není na oltáři podobný zázračný prut? Vizte na oltáři kříž, zázračný strom života, jenž nepostrádá i květů mandlových i sladké naděje v milosrdenství Boží. Rozšíření, trvání a blahobyť křesťanství

jest největším zázrakem, kterýž se nedá od kříže oddělit, a jenž nás naplňuje blahou nadějí.

i) Na arše úmluvy byli dva cherubíni, jejichž tváře byly obráceny ku slitovnici. Oba zákony jsou na oltáři zastoupeny. Modlitby kněžské u oltáře jsou vzaty ze Starého i z Nového Zákona. Cherubíni jsou tváří obráceni k sobě; jestli Kristus středem, jenž v plnosti časů se zjevil, a na nějž spravedliví Starého i Nového Zákona zraky mají upřeny. Oba zákony hlásají nám slávu Kristovu, a zvou nás, abychom Pánu sloužili a jemu se klaněli. Archa úmluvy zmizela, když Kristus se zjevil, a nové oltáře si zvolil. (P. a.)

Život křesťanů v prvních třech stoletích.

Píše člen představenstva diecézního konviktu v Mladé Boleslavi. (Č. d.)

starých Římanů byly, jak již víme, všim přepychem opatřené lázně (thermy) oblíbeným místem zábavním. Zde seděli jednoho jitra při skle-

nici falernského vina dva mužové v důvěrném rozhovoru. Byli to křesťané; rozmlouvali o vážných dobách, jež jim právě nadešly, o krutosti pronásledování, o ne lidskosti použitých mučidel; vzpomínali těch mnohých obětí, jichž si pronásledování již vyžádalo. »Kdy pak také na nás dojde řada?« pravil jeden, jež nazveme Claudiem. Druhý s potutelným úsměvem odvětil: »Doufám, že z toho se zdravou kůží vyvážnu.«

»Ó můj Septime,« pravil první, »jak můžeš to s takovou jistotou tvrdit, an dle výslovného rozkazu císařova na žádné stáří, na žádný stav anebo pohlaví nemá se bráti ohled?«

Septimus přikloniv se ku svému příteli, zašeptal: »Já jsem zajištěn proti každému pronásledování — zde viz!« Ze záhybů svého širokého římského oděvu vyňal malý pergamový závitok a podal jej Claudiovi. Tento rozbalil jej, ale sotvaže jediný pohled na písmo vrhl, vykřikl s hrůzou: »Nešťastníče, co jsi to učinil? Ty's zapřel Krista!«

»Toho jsem neučinil!« spěšně odvětil druhý.

»Tuť to přece stojí černé na bílém,« odvětil Claudius: »O Kalendách¹⁾ Juliových roku 250 za panování božského císaře Decia přinesl římský občan Septimus, bydlící a své statky mající na pahorku esquilinském, bohům státním obět.«

Septimus odvětil s úsměvem: »Tak je to tam ovšem napsáno, jak jsi četl; ve skutečnosti má se věc jinak; listina tato jest jen na oko vyhotovena; stála mne sice hezké peníze, jež jsem soudci vyplatiti musil, ale zabezpečuje mi úplnou jistotu života a osoby.«

»Tedy jsi odpadlíkem, libellatikem!« pravil Claudius neblahou listinu s odporem odkládaje.

Libellatikové sluli ti křesťané, kteří si od soudců listinu aneb svobodný list (libellus) vystaviti dali, jako by byli bohům obětovali, ač toho ve skutečnosti neučinili. Křesťané využítkovali hrabivosti a podplatitelnosti římských úředníkův a dopomáhali si často dosti velikými peněžitými dary k podobným průkazům; církev čítala libellatiky právem mezi odpadlíky; neboť třebas i bohům neoběto-

¹⁾ Tak jmenovali Římané první den každého měsíce.

vali, přece vzbuzovali takovouto listinou podezření, jako by tak učinili.

»Tedy jsi odpadlíkem, libellatikem,« právem vytkl Claudius Septimovi. »Ach, toť smutné znamení naší doby,« pokračoval žalobným hlasem: »jak velice vymizela pevná víra! Kde ona statečnost, kde ona ochota, s kterou naši otcové a bratři svědectví víry složili?« A Claudius mluvil ještě dlouho s nadšením svému zbloudilému příteli do duše, chtěje ho o velikosti jeho viny přesvědčiti a ku kajicnému návratu a pokání pohnouti.

Nad katakombami sv. Kalista zvěděl se dnes kaple, se základy starobylé budovy, již papež Fabian (236—250) za dnů klidu vystavěl, by tam roční památku mučedníků slavil; zde vidíme v prvních týdnech pronásledování Deciova papeže Fabiana na biskupském trůně. Před ním stojí s hlavou skloněnou jakýsi křesťan; zdá se býti obžalován, ježto kolem stojící křesťané horlivě domlouvali se s biskupem.

»Co to musím o tobě slyšeti?« pravil svatý papež; »tak jsi dodržel svou křesťní přísahu? Což nevíš, že zapření víry jest nejtěžším hříchem?«

»Otče můj,« odpověděl obžalovaný, jenž Cestius slul, »já nezapřel víry a neobětoval jsem bohům, jak tito zde tvrdí!«

»Vyslov se jasněji!« rozkázal biskup.

»Byl jsem obžalován,« sděloval Cestius, »že prý jsem křesťanem a do soudní síně povolán. Otevřeně vyznal jsem svou víru; soudce pohrozil mi vypovězením do dolů sardinských a zabráním veškerého mého jmění. Ty víš, jak těžce jsem se svého majetku domohl; — také lpím s láskou na své otčině, na své rodině, a tu —«

»Tu jsi z lásky k mamonu svého Spasitele zradil!« vpadl mu Fabian do řeči, když se byl Cestius odmlčel.

»Já sám jsem toho neučinil,« pokračoval Cestius poněkud odhodlaněji; »nalezl jsem cestu, na kterou teď mnozí z našich nastupují nechtíce víru a život svůj ztratiti!«

»Co jsi učinil?« vyptával se biskup.

»Znal jsem jistěho pohana,« pokračoval Cestius, »chudého to člověka, který v mém sousedství bydlí; toho získal jsem za peníze a dobré slovo, aby v určitý den, kdy jsem se měl opět k soudu dostavití a modlám obětovati, tam šel, za

mne se vydával a místo mne předepsanou obět vykonal.«

Cestius se odmlčel. »Zaslepenče,« promluvil teď biskup se vznešenou vážností, »ty myslíš, že jsi jednal správně a že jsi svou víru nezapřel?«

»Mnozí tak jednají,« omlouval se Cestius; »využívají podplatitelnosti soudců a nižších úředníkův, a zachránějí tak svůj majetek, ba i svůj život!«

»Svůj pozemský život, život věčný ztrácejíce!« pravil bolně šlechetný Fabian; »je to tentýž hřích, ať již někdo sám bohům obětuje, nebo si obět vykoupí, zaplatí neb jinému ji svým jménem vykonal dá. Ty jsi skutečně Krista zapřel, ty jsi podvedl vrchnost, ty jsi druhého k podvodu svedl, ty jsi ubohému pohanu, místo bys ho pro svatou pravdu získal, dal špatný příklad. Hle, uznej, jak mnohonásobně tvé provinění, jak velký a těžký je tvůj hřích!«

Cestius klel mezitím na kolena, co nejvyšší učitel církve takto k němu promlouval; studem a lítostí sklonil svou hlavu a pravil, když byl svatý biskup skončil: »Zhřešil jsem a špatně jsem jednal, ó rei, co jest mi činiti?«

»Čiň pokání!« odpověděl biskup; skroušeným a pokorným srdcem nepohrdne Pán!« I uložil mu nyní čtyřicetidenní pokání; tak dlouho musil se při chlebě a vodě postiti, směl sice mši svatě obcovati, nesměl však účastniti se obětí věřících a byl vyloučen od sv. přijímání.

Cestius podvolil se ochotně uloženému pokání a po 40 dnech dosáhl rozhřešení; ovečka polepšena vrátila se kajicně do stádece Kristova.

Musíme ještě o jiném druhu zbloudilých oveček se zmíniti, o tak zvaných vydavačích (Traditores), o těch totiž, kteří svaté spisy, ba i posvátné nádobí pohanům vydali. S takovými to nešťastníky shledáváme se v dobách císaře Diokleciana. Tento císař vydal totiž rozkaz, aby křesťané dávali Písmo a ostatní církevní knihy ku spálení vydali. Rozkaz tento byl úředníky s největší přísností prováděn — a tu dožila se církev Boží znova té bolesti, že netoliko světští, nýbrž i jáhnové, kněží, ba i biskupové svaté knihy vydávali, chtějíce ujtí pohroženým treštím aneb život svůj zachrániti. Takoví byli označováni jménem traditores, t. j. vydavači.

Před soudcem stál podjáhén Silvanus. Soudce se tázal: »Přechováš u sebe knihy, jež vy božskými nazýváte?« Na to Silvanus: »Ano, ty pravíš!« Soudce: »Kdo psal tyto knihy?« Silvanus: »Ti, kteří nám božské učení zvěstovali!« Soudce: »Čtli jsi takové knihy?« Silvanus: »Čtu je, ba jest mým povoláním, je také jiným předčítati.« Soudce: »Nevíš, že císař rozkázal takové knihy ku pálení vydati?« Silvanus: »Vím to; raději však vydám plamenům své tělo, než bych dal spáliti svaté knihy!« Soudce: »Přinutím tě je vydati!« I rozkázal Silvana ohněm mučiti. Silvanus se zalekl, chvění projelo jeho tělem, víra počala se viklati, prohlásil, že jest ochoten posvátné spisy vydati. Pod vojenskou stráží byl do svého obydli propuštěn, maje knihy přinésti. Když se opět před soudcem objevil a jemu dva papírové závitky podával, tázal se ho tento: »Jaké jsou to knihy?« Nešťastný Silvanus odvětil: »Tu jest výtah ze sbírky mučednických akt a tu jest ohromný spis biskupa Aristida, jež kdysi podal císaři Hadrianovi.«

»Jsou to všechny spisy, jež máš u sebe?« vyptával se soudce. Silvanus neodpovídal; nadál se, že s těmito poměrně méně důležitými spisy bude moci soudce uspokojiti. Než kdo se jedenkrát do zlého zaplete, ten bývá pořád dále nutkán. Soudce zpozorovav jeho nesnáze, rozkázal pochopím pohotově stojícím: »Chopte se ho a podržte jeho ruce v ohni, až se stane sdílnějším!«

Když se pochopové Silvana chopiti chtěli, prosil tento úpnlivě o milosrdenství, řka, že i ostatní knihy, jež u sebe přechovává, vydá. Brzy přinesl před soudnou stolicí pohanovu ony knihy, jež dnes jako tehdy každému křesťanu jsou drahocenné a vzácné: listy svatých apoštolů, listy sv. Ignáce a evangelium sv. Marka »Co obsahují tyto knihy?« otázal se soudce. »Zákon našeho Pána,« dal v odpověď Silvanus. »Kdo je tvůj pán?« pravil posměšně pohan; »naším pánem jest božský císař Diocletian a dle jeho rozkazu musí bohaprázdne spisy býti spáleny.« Stalo se tak před zraky nešťastného vydavače, jenž pak bez prodlení soudcem byl propuštěn. — Věřici zvěděli brzo o vydání svatých knih; pohrdali Silvanem, jenž se tak těžce proti svaté věci víry byl

prohřešil a vyhýbali se jeho společnosti. Právem řekl mu jistý více věrný křesťan: »V oněch knihách, jež jsi ty vydal, jest život věčný; ty jsi ho ztratil, abys život časný zachoval!«

Velice názorně líčí se nám poměry a osudy odpadlíků za pronásledování ve zmíněné již zprávě cirkvi Lyonské a Viennské z roku 177. Ihned při vypuknutí pronásledování, tak vypravuje list, kleslo jich při prvním výsledku asi deset, k naší velké bolesti a nevýslovné žalosti, protože odnímali odvahu těm, kteří sice nebyli ještě zatčeni, ale přece již velkých nsnází zakusili. Mezi odpadlíky byla též jistá paní, jménem Biblias. Tato byla soudcem vyzvána, by něco blíže sdělila o hnusných zločinech, jichž prý se křesťané tajně ve svých schůzích dopouštěli. Nadarmo užil soudce mučidel, by jí nějaké vyznání vynutil. »Jak je to možné,« volala v mukách, »aby masa dětí požívali ti, kteří ani krve zvířecí nepožívají?« Byla tedy k mučedníkům ve vězení přivedena. — Ti, píše zpráva dále, kteří ihned při prvním výsledku zapřeli, nebyli nikterak na místě propuštění, nýbrž ve vězení ještě ponechání; musili tedy stejný osud s vyznavači snášeti. Ale kdežto tito útěchu nalézali v radosti nad svým mužným vyznáním a v naději na příslibenou odplatu, byli oni výčitkami svědomí týráni a byli i pohanům předmětem výsměchu a úšklebků. Za odpadlíky však orodovali nyní svými prosbami mučedníci, od cirkve kajícím opětně přijeti vyprošující. Znova do soudní síně přivedeni vyznávali nyní pevně a neohrožené svou víru. Posiloval je v tom obzvláště jeden z bratrů, jménem Alexander, lékař z Frygie rodilý, jenž na blízku stoje, posuňky a pohyby k neohroženosti vyznavače povzbuzoval. Soudce rozhněván tím, dal jej zatknouti a ježto Alexander se otevřeně za křesťana prohlásil, byl odsouzen k divokým šelám. Mučedníkům pak, tak končí zpráva, bylo to největší útěchou, že ty, jež již pekelným drakem za pohlčené považovali, jeho jenu vyřvali; s mateřskou láskou se slzami vyprošovali pro ně na Bohu milost nového života opětným přijetím do cirkve, a vrátivše jim pokoj, propůjčili jim zároveň i síly, neohroženým mučednictvím všechny nepřátele nyní přemoci.

Velká přípověď božského Srdce Ježíšova.

Potěšující novina křesťanskému lidu.

Dle P. Jos. Hättenschwillera S. J. podává P. Em. Kubíček S. J. (Č. d.)

5. Jak byla velká přípověď přijata od lidu.

Vездеjší život našeho katolického lidu podobá se celkem drsné, neschůdné cestě; a snad právě proto, jsa sám tísněn denně tíží všedního života, dobře rozumí božskému Srdci, které vždy oplývá milosrdenstvím a jest mu také za to upřímně vděčen. To se ukázalo i při velké přípovědi: všude, kde kazatelé ji zvěstovali, byla přijata s nadšením a jasotem.

V Belgii a ve Francii, kde si připovědi prorazila nejprve cestu, vznešení i nízcí závodili vespolek, aby si присvojili její blahodárné účinky.

V Belgii bylo nadšení na mnohých místech tak veliké, že vznešené dámy vždy v předvečer prvního pátku v měsíci rozdávaly osobně tištěná pozvání k této pobožnosti v dílnách dělníků i v chýších chudáků. Mnozí sami od sebe přinášeli dárky, aby byl za to oltář božského Srdce slavnostně ozdoben, a výlohy za mimořádnou bohoslužbu zapraveny; slavnostně vyzváněno, aby se co nejdále nastávající pobožnost oznámila. Rozumí se samo sebou, že se našli obětaví kněží, jichž snahou bylo vyhověti lidu zpovědnice obléhajícímu.¹⁾

Lid ukazoval při této pobožnosti horlivost často až neuvěřitelnou. Tak v jistém belgickém městě veřejní lampáři se dověděli o pobožnosti devíti pátků; protože však jim bylo konati službu právě v časných hodinách ranních, bylo jim líto, že jim nemožno se účastniti pobožnosti, jak bylo ohlášeno. Co si počít? Našli si kněze, který jim již o dvou hodinách ráno udělil svaté svátosti. V Humainu dělníci, již pracovali celou noc, ráno místo, aby si hned po práci odpočali, se sebrali přímo do kostela k sv. přijímání. Farář z Franzelu v diecesi namurské píše: »Dříve jen ženy přijímaly pilně sv. svátosti, u mužů v té věci bylo si ještě mnoho přát. Ač jsem zkoušel

všelijakých prostředků, na př. missii, bylo vše na darmo. Avšak 13. května (1875 závěrek missii) se stal skoro zázrak. Od té doby vidím právě tolik mužů jako žen u stolu Páně. V první pátek přijímá téměř celá farnost, tak že již den před tím spolubratr ze sousedství musí mi vy-pomáhat ve zpovědnici. — V mé farnosti jest nanejvýš 200 komunikantů a přece jsem udělil již 1200 svatých přijímání. Alleluja! Ač jsme chudí, přece jsme přispěním dobrodinců založili nadaci na devět slavných mší sv. před vystavenou velebnou Svátostí, a to na věčné časy.« V kraji vallonském větší část obyvatelstva pracuje v dolech. Do jejich tmavých dolů a podzemních chodeb paprsek sluneční sice nikdy nevnikne, ale za to prprsky lásky k božskému Srdci. O prvním pátku šli nejprve ke stolu Páně, a pak teprve všichni sestupovali se svými hornickými kahanci do stínů pozemského podsvětí.

Kostely byly o prvním pátku vždy tak naplněny, že se zdálo, jakoby byly velikonoce. Na mnohých místech Belgie třetina často i polovice farníků přistupovala v tento den smíru a zadostiučinění ke stolu Páně. Nejrůznější stavy byly zastoupeny. Nežádka velký počet universitních studentů — někdy až 50 — bylo lze spatřiti u sv. přijímání.

Podobně se dělo i ve Francii. »Jak zkušenost učí«, říkával P. Ramieré, neúčinnější prostředek, celé farnosti, také muže navýknouti, by častěji přijímali, jest, je obeznámiti s velkou přípovědí. Zvláště však velká přípověď značně do-jala mládež. Na mezinárodním eucharistickém kongresse v Angers (4.—8. září 1901) P. Pichot vypravoval, že dříve dítky v bretoňském městě Treguier se 4000 obyvatel nanejvýš dvakrát nebo třikrát do roka přijímaly nejsvětější Svátost, ba mnohé nesly ani o velkonočních. Ani kázání, ani soukromá napomenutí nepomáhala. Tu starostlivý duchovní správce četl ve franc. časopise božského Srdce, že mnozí duchovní správci a katecheti konají s dětmi velkou novenu hned

¹⁾ Všechny tyto jakož i následující zprávy vzaty jsou z francouz. časopisu »Messager du S. Coeur« sv. 29, 40, 43, 63, 68, 70, 77.

po prvním sv. přijímání, a to s výsledkem překvapujícím. Hned se odhodlal, že to zkusí. Aby dítky pro to snáze získal, již, když je připravoval na sv. přijímání, jim vypravoval, jak veliké to štěstí častěji přijímat, jak první křesťané všichni obyčejně denně přijímali, jak si Spasitel žádá s našimi dušemi se spojit, jakož i o jeho velkolepých přípovědích těm, již vyhoví jeho přání. První sv. přijímání konáno pak s neobyčejnou slavností; večer téhož dne farář shromáždil dítky, aby s nimi obnovil křestní slib. Při tom neopomenul je povzbudit k vytrvalosti a doporučoval jim jako dobrý prostředek vytrvalosti smírná sv. přijímání po devět prvních pátků v měsíci. Jeho slova padla na úrodnou půdu. Následujícího měsíce ve čtvrtek před prvním pátkem všechny děti, jež byly u prvního sv. přijímání, přišly se zpovídat a vytrvaly ve své horlivosti až do konce noveny, ač při tom dítky měly dosti obtíží. To bylo ke konci 70tých let minulého století. Asi 20 let na to, kdy konán nahoře zmíněný kongress, týž ještě žijící farář z Treguier mohl odpovědět na otázku stran sv. přijímání dítek takto: »Moje oči již hodně oslábly, ruka se mi třese, a nevím, zdaž bude vám možno můj dopis čísti. Měsíční přijímání dítek koná se dosud. Účastní se ho dítky nejen katolických škol, nýbrž také několik z jiných. Dítky při tom zpívají se svými učiteli s nadšením a tak mají ustavičnou vzpomínku na den prvního sv. přijímání.«

Ve Španělsku dokonce, jak jistý kněz ústně ujišťoval, koná velkou novenu kongregace důstojníků.

V Portugalsku se zpívá při sv. přijímání v první pátek zvláštní píseň o velké přípovědi, jež jest schválena četnými biskupy a také odpustky obdařena.

Rovněž tak anglicky mluvící katolíci — po celém světě rozšíření — konají velmi rádi tuto pobožnost na př. v sev. Americe, kde se často ohlašuje s kazatelen, podobně také v Anglii, v Australii a v jižní Africe. Zvláště vzhledem k té věci vynikají Irčané, svou pevnou vírou již dávno dobře známí. P. Cullen S. J. sděluje radostně: »Po celém Irsku všude slaví devět pátků. Ó, jaká pobožnost jest nyní v Irsku k nejsvětějšímu Srdci!« Jindy zase praví: »Pobožnost 9ti pátků

plní naše kostely věřícími, kteří často chodí ke stolu Páně.«

Týž P. Cullen, jsa generálním ředitelem apoštolátu modlitby pro Irsko a redaktorem časopisu pro šíření úcty k božskému Srdci, podnikl roku 1892 na prosby biskupů a apoštolských vikářů z kapské kolonie missionářskou výpravu jižní Afrikou ještě s jedním missionářem, aby upevnil úctu k božskému Srdci. Půda byla již připravena tichou sice, ale za to tím požehnanější prací světských kněží, jimž se zase dostalo podpory od horlivých dominikánků již 50 let v Africe působících. P. Cullen zřizoval všude apoštolát modlitby a povzbuzoval věřící, aby přistupovali k stolu Páně, zvláště o 9ti prvních pátcích. Co dobrého tím způsobil, zvláště mezi dělníky, nelze ani vypočítati. Nejvíce dojmala příkladná zbožnost lidu. Od té doby sta věřících přijímá sv. svátosti, i takoví, již dříve ani nezavádili o kostel. Sám P. Cullen, vydávaje počet ze své missionářské cesty, praví: »Bohudík, posvátný zvyk devíti prvních pátků kvete již všude. V Port Elisabeth, kde jest 2000 katolíků, máme o prvním pátku 320 sv. přijímání, v Kapsku mezi 1700 katolíků též 320; v témž poměru jsou sv. přijímání o prvních pátcích skoro všude.

Také Indiáni ze skalnatého pohoří seznámili se hned po svém obrácení s pobožností k božskému Srdci. Když pak se víc a více v lid vkořeňovala, P. Caruana, představený missie, sjednotil nejschopnější a nejlepší muže v kongregaci božského Srdce. Členové sluli »vojiny srdce Ježíšova«; s nimi P. Caruana se snažil roku 1885 zavést slavnost prvních pátků a především milostnou novenu. Nejprve pozval jen náčelníky a »vojiny«; brzo však také ženy »vojínů« si přály se účastniti pobožnosti, což jim bylo ovšem ochotně povoleno. Tím však také v ostatních Indiánech touha se probudila, tak že počet sv. přijímání o prvních pátcích rychle rostl, až konečně celý kmen se účastnil pravidelně. Zvláště velká přípověď láká mnohé, několik dní cesty od missie vzdálené, a nikdy by neproměškali »veliký den božského Srdce«, jak jmenují první pátek. Jak vážné celou věc pojímají, svědčí tento malý příklad: Jistému Indiánu, jenž nebyl právě nej-

horlivější, se přihodil krátce před prvním pátkem na ruce značný úraz. Odebral se ihned k nejbližšímu lékaři, který mu sdělil po prohlídce, že jest třeba ruku pečlivě ošetřovati a že musí tudíž nějaký čas tu pobýti; jinak by prý snadno sněh se dala do ruky, a pak pravděpodobně by přišel o své prsty. »To nejde«, praví Indián rozhodně, »o prvním pátku musím býti v missijní stanici«. Jak řekl, tak učinil. Když pak se po prvním pátku vrátil k lékaři, byl tento skutečně nucen mu několik prstů užihnouti. Missionáři ovšem nevěděli ničeho o stavu ubožákově, jinak by mu jistě učinili kázáníčko o ctnosti opatrnosti.

Konečně také příklad z našich zemí i rakouských, jak se velká připověď v posledních letech rozšířila, a jaké obliby došla u lidu!

V Korutansku — zemi to jinak dosti zanedbané — jest nepatrná vesnička, jež se jmenuje Sv. Štěpán. Tam roku 1903 konána postní kázání pro dítky knězem z nedaleké kolleje jesuitské ze Sv. Ondřeje. Mládež se účastnila s velikou horlivostí, ač probouzející se jaro se svými prvními květy, ptačím zpěvem a teplými paprsky slunečnými mocně pozývala malý národ do boží přírody, zvláště v prázdninový den, kdy bylo kázáno. Horlivost dítek však zvítězila nad neposedností. Veškerá pozornost a zájem obrácen ke kazateli, jenž jim vypravoval známou sice, ale vždy dojemovou historii o umučení a smrti Spasitelově. Mnohé dítky měly celou hodinu do kostela, však nedbaly obtíží, ni cesty ni špatného povětrí.

Těmito promluvy o umučení Páně vznětlivá a chápavá srdéčka dětská byla dobře připravena, aby se v nich ujala také učta a pobožnost k božskému Srdci. Bylo to právě na zelený čtvrtek, kdy kazatel jim vykládal o pobožnosti k božskému Srdci, o jejím účelu, jakož i o tom, jak dlužní ji konati v prospěchem. Zvláště s důrazem vypravoval o lásce nekonečné božského Srdce k nám ubohým hříšným lidem, a vyzval dítky, aby i ony daly svou lásku k Spasiteli na jevo. Jak by to bylo krásné a užitečné, kdyby se i ony zasvětily božskému Srdci a jemu obětovaly všechny své myšlenky a přání, své práce ve škole i doma i své zábavy, krátce své tělo i duši. Proto ať si doma

někde zavěsí obrázek nejsvětějšího Srdce, ať denně svůj záslib obnovují a též jiné k němuž mají. Užitek z toho budou mítí veliký, zvláště pro věčnost; neboť Spasitel učinil skvostné připovědi svým čtením. Tu kazatel se zmínil o velké připovědi a poučil je, jak by jim bylo lze ji co nejlépe konati.

Krásná tato připověď dobré smrti dojala zvláště jistě děvče ze 4. třídy. Uminila si, že hned příštího měsíce (května) začne. Však nespokojila se pouze tím, že sama své předsevzeti skuteční, nýbrž hned také přemýšlela, jak by i jiné nadchla. Odvahy měla dosti; neboť již dříve se jí podařilo přiměti své spolužáky a spolužákyně k tomu, aby se modlili na přespolní cestě do školy nebo ze školy různec. Tak doufala, že bude i nyní její plán k počtě božského Srdce přijat. Nejprve jej sdělila svým dvěma nejlepšími přítelkyním, které hned radostně souhlasily. Ale brzo nastaly obtíže; vesnice má jen filiální kostelík, kde se jen zřídka slouží mše sv. I bylo jim putovati do pět čtvrtí hodin vzdáleného kostela ve sv. Ondřeji. Však horlivost všechny obtíže buď odstranila nebo ulehčila. A tak prvního pátku v měsíci mariánském naše tři děvčata putovala již o 4 hodinách ráno do Sv. Ondřeje, kde plny jsouce svatě radosti přijaly pobožně sv. svátosti.

Však příkladný skutek tří dítek se stal brzo všeobecně známým a vzbudil zvláště u dospělých přání, též zařítí novenu příští první pátek červnový. Aby bylo umožněno všem z vesnice se účastniti, byl poslán kněz z jesuitské kolleje do Sv. Štěpána, který tam zpozídal, mši sv. sloužil a sv. přijímání rozdal. Což ovšem s věčností a jasotem bylo přijato. A výsledek? Přestihl i nejsmělejší očekávání. Bylo počítáno v nejlepšíh případě na 60 osob (vesnice jest tak malá, že nemá ani školy) a hle! 133 osob přijalo sv. svátosti, také z okolí a to nejen ženy a dítky, nýbrž také muži. Ale zdaž nadšení příštího měsíce nevychladne? V červenci bývá tolik polní práce, a mimo to právě o prvním pátku počasí bylo velmi příznivé polním pracím. Ale oheň nebeské lásky planul již v srdcích chudých vesničanů, jejich horlivost nejen neochabla, nýbrž 142 osob přistoupilo k stolu Páně, z nichž se většina již den před tím vy-

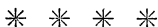
zpovídala. Služebným a dělníkům bylo uděleno sv. přijímání již o půl čtvrté ráno, jelikož by se později k tomu nedostali. Následujícího pátku v srpnu přšlo jen se lilo, ale účastníků bylo 157. V září bylo třeba již druhého kněze, vyzpovídáno 163, v říjnu přijalo svátosti 170, v listopadu 185. V prosinci všech komunikantů bylo dokonce 212, protože toho prvního pátku byl zároveň svátek patronky horníků svaté Barbory, kterou horníci z nedalekých dolů oslavovali. (Sr. něm. časop.: Sendbote des göttl. Herzens 1904 str. 38). Ovoce toho všeho se ukázalo brzo nejen v kostele a v rodině, ale také ve veřejném životě. Tak při volbách r. 1903 do zemského sněmu Sv. Štěpán volil ze všech obcí korutanských nejlépe.

Požehnání Boží tu bylo zřejmé, a proto brzy pomýšlelo se na to, aby také jiné obce v okolí Sv. Ondřeje došly milosti velké přípočty.

V malé vesnici Siegelsdorfu hned poprvé 100 komunikantů se dostavilo. Zvláště dobrý příklad dal jistý stařec již

90letý, který se namahavě o hůl opíraje v kostele nikdy nescházel. V jiné vesnici Sv. Jakub zvané, kde jest mnoho služebných, bylo třeba již několik hodin před východem slunce začít, by bylo pobožnosti lidu vyhověno. Jednou časné z rána dostavivši se kněz našel u zpovědnice muže, který již dlouho čekal; byl to silniční pohrabáč, který den před tím pracoval do únavy v největším parnu. Avšak slíbil prý dobrou generální zpověď božskému Srdci v první pátek; aby snad pro nával lidu nebyl nucen od předsedzení upustiti, hned po půl noci vyšel z domu, aby se včas dostal ke sváté zpovědi. V třetí vesnici konečně se podařilo milostnou novou odstraniti zastaralý nešvár, který ani missiemi nebylo lze vymýtiti. »Podivná věc« — pravila v téže obci jedna žena — »dříve jsem šla dvakrát na nejvyšší třikrát do roka k sv. svátostem a myslela jsem si, že již jest to mnoho; nyní jdu každý první pátek v měsíci k sv. přijímání a nezdá se mi ani dost málo, že jest to mnoho.«

Nemusíme-li zvolati při takovém výsledku: »Zde jest prst Boží?« (P. d.)

Jubilejní pouť Moravanů do Říma roku 1908.

Popisuje K. Balík, děkan v Černovicích. (Č. d.)

Stanice za stanicí míjela, když dne 10. října ujížděli jsme od Assisi k Římu. Velice nás potěšilo, když na stanici Trevi objevilo se dvacet bohoslovců, stojících vedle dvou velikých košíků vína. Jakmile vlak zastavil, nabírali oběma rukama černé hrozny z košíků, nesli k vlaku a udiveným poutníkům, dávajícím se z oken je podávali. Míle byli jsme potěšeni českou touto pohostinností. Byli to totiž čeští bohoslovci v Římě studující a trávící své prázdniny na venkově v malebném městečku Trevech, kdež pro ně zvěřený královéhradecký pan biskup Dr. J. Jais od hraběcí rodiny della Porta krásnou vilu s rozsáhlou zahradou zakoupil. Z této domácí zahrady dali nám naši

krajani svými domácími sluhy donést na nádraží dva veliké koše hroznů. Byli jsme jim za tu pozornost povděční.

Malebnou a rozkošnou Umbrii ujížděli jsme dále k Římu. Ve vlaku zpívali jsme různé náboženské písně. Den klonil se k svému konci. Soumrak zaláhal vysoké kopce, jakoby nám už nepřál rozkošného pohledu na ně.

V šeru večerním jsme pozorovali, že opustili jsme již hory a že vlak náš ujíždí rovinou.

Pojednou spatřili jsme odlesk světél jako sloup ohnivý k nebi se vznášející. Byli jsme blízko u věčného města, jež za večera tonulo v záplavě světél. Ve vosech zpívali jsme písně: »Bože, chválime Tebe!« a vstávali se svých míst, sundávali svá zavazadla s polic a kladli

je na lavice, na nichž dosud jsme seděli. Srdece naše mocněji tlouklo a v oku mnohém zaleskla se slza.

Vlak stanul na nádraží. Pomalu vystupovali jsme z vozů. Na nádraží přišla nám naproti Jeho Milost nejdůst. pan svatý biskup z Olomouce Dr. K. Wisnar, jenž už před námi do Říma přijel, pan vicerektor české kolleje vdp. Stejskal a j.

Před nádražím čekala dlouhá řada povozů, do nichž jsme nasedli po čtyřech a vozkové osvětlenými ulicemi římskými, v nichž proudil čilý život, tryskem odváželi nás na místa, jež nám za »domov« vykázaná byla. Posledních několik skupin odvezeno bylo do poutního domu »Svaté Marty« ve Vatikáně, kde jsme měli nejen nocleh, ale i stravu a celé úplné zapořádání. Správu toho domu obstarávají cihodné sestry z řádu svatého Vincence. Staraly se o nás po celou dobu našeho pobytu v Římě velmi pečlivě. V prostranném onom domě byli kromě nás ještě několik set jiných poutníků Maďarův a Slováků, kteří však asi po dvou dnech zase zpáteční cestu k domovu nastoupili, a tak jsme v celém domě zůstali jenom my Češi. Ženy bydlily na jedné straně domu a muži na druhé. K snídani, obědu a k večeri scházeli jsme se ze svých příbytků do společné jídelny. Ráno měli jsme příležitost jíti do domácí kaple na mši svatou, kterou vždy některý z našich kněží sloužil a večer v téže kapli měli jsme večerní společnou modlitbu. V hospici onom měl každý z nás zvláštní čistou postel, jež stály v řadách v prostranných ložnicích.

Když jsme si každý z nás svá zavazadla na svou postel nebo pod ni uložil a po cestě se trochu oprávil a umyl, šli jsme k společné večeři. Večeře byla dobře upravená a chutná. Při večeři oznámen byl pořádek na druhý den. Když jsme ještě vykonali společnou večerní modlitbu, ubírali jsme se na lážko. Posilujícího spánku po dlouhé jízdě ve vlaku bylo nám velmi zapotřebí.

Ráno dne 11. října vstali jsme osvíceni. Kněží šli do kostela sv. Petra, jenž jest vedle hospice Svaté Marty, sloužit mši svatou.

V osm hodin shromáždili jsme se všichni čeští poutníci dle rozkazu pořadatelstva v nejkrásnější kapli vele-

chrámu sv. Petra, zvané »Pietas«, kdež měl k nám pan biskup J. M. Dr. Wisnar dojemnou promluvu a po ní sloužil Jeho Excellence pan biskup Dr. Pavel Huyn pontifikální mši sv., při níž náš zvláštní zpěvácký sbor velmi pěkně zpíval.

Po službách Božích vrátili jsme se do hospice svaté Marty. V deset hodin přijely pro nás kočáry, do nichž jsme nasedli, abychom si udělali první projíždku městem a prohlédli jeho hlavní památnosti.

Sedíce po čtyřech ve vozech, rychle ujížděli jsme dlážděnými ulicemi kolem jesuitské hvězdárny a kolem bývalých kasáren papežského vojska na vrch Janikul, odkud jest překrásný pohled na Řím. Na jednom místě slezli jsme s povozů, navštívili kostelík, v němž pochován je slavný básník Torkvato Tasso a kardinál Mezofanti, jenž znal asi 72 řečí, a vsednuvše zase do vozů, jeli jsme krásným parkem, v němž pyšnily se pinie, oleandry, stromy bobkové, aloe a jiné vonné a ušlechtilé stromy po nejvyšším hřebetu pahorku k vodotrysků Pavlova, jež papež Pavel V. dal zříditi s vodovodem, kterým ze vzdálenosti dvanácti hodin dobrou pitnou vodu do Říma zavedl. Řím sám nemá vody, a proto různými vodovody voda do města vedena jest. Papežové, kteří vodovody vystavěli, prokázali městu veliké dobrodini.

Zastavili jsme se u vodopádu čisté pramenité vody, vysílající do teplého, sluncem prohrátého vzduchu příjemný chladek.

Mezitím co povozy na nás na straně před vodovodem čekaly, navštívili jsme kostel »Sv. Petra na kopci«, jenž nedaleko Pavlova vodotrysku stojí.

Potom jsme vsedli zase do kočárův a jeli ke kostelu sv. Cecilie. Kostel tento stojí na místě, kde stával rodný dům sv. Cecilie, slečtiny římské. Sv. Cecilie žila ve třetím století po Kristově narození, a již za svého útlého mládí v pravdě křesťanských dobře byla vycvičena. Vynikala nejen krásou tělesnou, ale i ušlechtilostí ducha a vzděláním. Hlavně v hudbě vynikala. Na vznešeném svém rodu si nezakládala a nejráději dlela v tiché domácnosti.

Urozený pohanský důstojník Valerian přál si dostati Ceciliu za svoji manželku.

Sami rodiče její ji pobízeli, aby k sňatku onomu svolila. Nechtějíce býti neposlušnou a zjevením andělským byvši napomenuta, svolila, ale s manželem svým, jenž i sám brzy svatý křest přijal, žila jako bratr a sestra. Valerian a Tibure, jeho bratr, stavše se křesťany, byli pro viru umučeni. I Cecilie měla smrti zaplatiti svoji odvahu býti křesťankou. Ve svém domě tři dny a tři noci byla zavřena do domácích lázní a prudká pára měla ji usmrtiti.

Navštívili jsme to místo památné, viděli i místo, na němž stál kotel, pod nějž ze spoda se přikládalo, viděli i dláždice, na nichž bosé nohy svěťice stály. Ale anděl, jako kdysi tři mládence v peci ohnivé, zachránil i Cecilii, po třech dnech vyšla z přetopené a pevně uzamknuté světničky živa a zdráva.

Tu rozkázal ji soudce stíti. Kat zasadil ji tři rány do šíje tupou stranou meče. Domníval se tak ji usmrtiti, aniž sfal její hlavy. Spatřiv, že Cecilie nejeví známky života, nechal ji domněle mrtvou ležeti a odešel. Ale mučednice probrala se z mrákot a žila ještě potom tři dny, jichž použila k tomu, aby napomínala křesťany k stálosti ve víře.

V té době odkázala také svůj dům papeži Urbanovi s prosbou, aby proměnil jej v kostel, což tento učinil. Dne 22. listopadu rozžehnal se svěťice s tímto životem a v katakombách u silnice Appiovy pochována byla.

Na začátku devátého století papež Paschal I. nalezl v katakombách posvátné ostatky této svěťice a dal je u veliké vítězoslávě přenést tam, kam vlastně patřily — do rodného domu této svěťice, proměněného v kostel.

Vstoupili jsme do hrobky, kdež odpočívá tělo veliké této svěťice. Jest ve schránce cypřišové, která opět uzavřena jest do schránky stříbrné, mající cenu 4292 zlaté tolary. Hrobku její a celý kostel nádherně dal vyzdobiti a okrášliti kardinál Rampolla. Je totiž kostel svatě Cecilie jeho kostelem titulárním. Na stropě a na zdích jest množství krásných mosaikových obrazů. V průčelí jest velmi krásná socha z bílého mramoru od Štěpána Maderny, představující svěťici, jak nalezena byla, když v 16. století kardinál Sfondrato dal otevřiti její hrob.

Pod kostelem vykopán jest celý rodný dům bohaté této šlechtičny, nad nímž kostel jest vystaven. Vše jest nyní přístupno a při elektrickém osvětlení můžeme procházeti týmiž komnatami, jimiž svěťice chodívala. (P. a.)

Vichor času.

S lunce vyšlo,
mile hřeje,
večer se růžově stápí,
nová noc své
ticho leje,
usne znavený...
Zase den nový! Čas kvapí!

Dnes jsi vesel,
zítra želš...
Veselka za hořem kvačí —
nový mrak — snad
ani nevěříš,
jak je na blízku...
Kdo času pospíchat stačí?

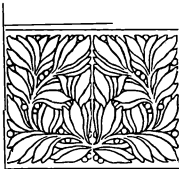
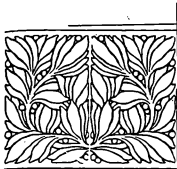
Čas se žene,
vichrem letí,
hodina hodinu míjí:
pohled na ty
malé děti!
Mžik a — šediny
sněhové hlavu jich kryjí...

Poslyš zvuky:
Tyk, tak! Tyk, tak!
Znovu je slyšíš, ba znovu!
Vše je nový
hlasitý znak
doby zapadlé —
blíže jsi, příteli, rovu!

Mžik — a slyšíš
naposledy
u hlavy časové tepy...
Zblednou líce,
zavřeš hledy —
věčně usínáš...
Přemýšlej! Nebuď přec slepý!

J. Al. Vlastimil-Římský.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

VII. Uzdravení lurdskou vodou v Japonsku.

Že i v missiích lurdská voda tu a tam záračně působí, dosvědčuje následující případ:

Můj devítiletý synek Ogivara Ivaó, vypravuje japonský lékař Mareh Ogivara Madoka v Curugaoku v Japonsku, narozený r. 1895 a pokřtěný missionářem P. Dalibertem, hrál si jednoho dne se svými soudruhy. Najednou ucítil na kotníku pravé nohy palčivou bolest a na bolavém místě ukázala se nepatrná modřina, jakoby ho byl některý ze spoluhráčů něčím udeřil. S počátku si rány mnoho nevšiml a já sám ohledav bolavé místo důkladně, shledal jsem, že kost není ani zlomena ani porušena. Přesto bolesti den ode dne přibývalo a po několika dnech byly tak prudké, že jsem povolal k nemocnému tři nejlepší lékaře v městě. Avšak i jejich námahy byly bez výsledku. Za měsíc po nešťastném případě otekla i bolest se zdvojnásobila, rána začala hnisati a ukázaly se příznaky kostižeru.

Útrapy nemocného byly nesnesitelné. Bolesti křičel ve dne v noci. Všecky léky bolest mírnicí byly bez úspěchu. Nemoc horšila se tou měrou, že lékaři naléhali na odejmutí nohy. Tato myšlenka byla pro mne a mou ženu nesnesitelná; proto obrátili jsme se společnou modlitbou k Bohu o pomoc.

Dobrák P. Dalibert navštěvoval nemocného často, a pokaždé, když na bolavé místo položil částku svatého kříže, pocítil nemocný velkou úlevu. Proč jenom

nás toto neštěstí postihlo? Má žena i já dali jsme si mnoho na tom záležeti, abychom své dítě dobře vychovali; bylo našim zvykem, mimo obvyklé modlitby, třikrát denně za ně se modlití. Náš syn ministroval od svého devátého roku každodenně v létě i v zimě, při mši sv., a nyní tato žalost!

Možná, že chce Bůh zkoušeti naši trpělivost. Anebo jest nám činiti se zlomyslností zlého ducha? Ať je tomu jakkoliv, my jsme tím více se modlili a zvláště Rodičku Boží sv. růžencem za pomoc a přimluvu vzývali. A hle! jaký to div milosti Boží! Dne 3. února 1899 obdržel P. Dalibert vodu z Lurd. Uložil nám, abychom přijetím sv. svátostí i na léčení posvátnou vodou se připravili. Uposlechli jsme jeho rady.

Dne 14. února okolo desáté hodiny před polednem přišel P. Dalibert s milostnou vodou, požehnal ji znamením sv. kříže, nalil vody, modle se k nejsvětější Panně, na ránu a dal též nemocnému se napítí. A hle, jaký div! Prudká bolest najednou přestala, ztrápený obličej nemocného se vyjasnil. Zároveň vyjasnil se i jeho hlas, tak že sejev ruce jal se nahlas modlití. Poručil jsem mu: »Zvedni nohu!« Celých deset dní nemohl do té doby nohou ani pohnouti, nyní ji zvedl 90 cm do výše. »Ve jménu všemohoucího Boha,« zvolal jsem, »vstaň a choď!« Postavil se ihned přímo, ale choditi zatím nemohl. »Odpočiň si!« řekl jsem mu. Až dotud vypil denně sotva sklenici mléka, nyní mohl ihned pít a požil mimo to dva šálky rýže.

Nemohu věru najít slov, abych vyličil radost, která nás všechny naplnila. O Pane, Tvoje všemohoucnost nezná mezí!

Od toho dne necítil Petr bolesti ani nejmenší. Rána se zacelila, hojivý průběh činil patrné pokroky. O deset dní později mohl o holi chodit po domě, po třech měsících mohl nejen chodit, ale si i poskočít. Nyní nabyla noha své dřívější pravidelné podoby a Petr podniká daleké výlety a vystupuje na vysoké hory.

Psáno v Tsurugaoku, 16. února 1908. Mareh Ogivara Madoka, lékař, otec.

Tuto zprávu doplňuje missionář P. Česka následující poznámkou:

»Já sám jsem otce v Tsurugaoku na své vlastní oči viděl. Jeho děti mně při mši sv. ministrovaly. A když byl otec jednou tázán, zda byl pevně přesvědčen, že jeho syn se pozdraví, odpovídal: Ovšem! Vždyť stojí v Písmě sv.: Proste, a bude vám dáno!«

VIII. Z misijní školy na ostrově Jaluitu.

Píše misijní sestra Dominika z řádu nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Za našich dnů, kdy v naší evropské vlasti školní otázka hrá tak důležitou úlohu, bude zajisté čtenáře zajímati, doví-li se něčeho, jak to v našich misijních školách na souostroví Maršalově v Tichém oceanu, jmenovitě pak na ostrově Jaluitu chodí:

Bystrá a svěží mysl jsou hlavní vlastností zdejších dětí, nezkalený humor oslazuje jim sebe větší strasti a trampoty, tak že na ně brzy zapomínají. Touha po vzdělání a učenlivost září z oka takového malého ostrovana, byť i nadání bylo pouze nadprůměrné.

Vyučování katechismu sledují naše děti s potěšitelnou zálibou. Nezřídka bavi se tím, čemu se v hodině náboženské byly učily, i mimo školu. Nejvíce zajímá je utrpení našeho Spasitele. Tu není učitelů potřeby žádné zvláštní výmluvnosti, aby z očí posluchačů vřelé slzy vyloučil. A co slyší, to by také rády nápodolily. Co se jednou nestalo? Pětileté děvčátko dopídlilo se velké nože a nescházelo mnoho, že by si bylo též »pět ran« na svém těle způsobilo. Na štěstí byl tento úmysl děvčátka pro trpícího Spasitele tak nadšeného zavčas zpozorován a »stigmatizování« zabráněno.

Jiné děti dávají zase svou lásku ke Spasiteli na jevo nesmířitelným vztekem proti jeho tryznitelům. Když jedenkrát byly školní knihy prohlíženy, shledáno, že všichni židé na obrázcích biblické dějeprawy měli vykrabány oči a celý obličej poškrtnán. Bohužel největší škodu z toho utrpěly knihy samy. Zvláštní představy činí si naši žáci o Duchu svatém. Někteří na př. tvrdí zcela vážně, že třetí božská osoba je skutečný pták a učitelky musí vynaložit všecken svůj um, aby jim to vymluvily. Když pak jim byl vysvětlován obraz »obětování Krista Pána v chrámě«, tvrdila jakási zvláště zarytá hlavička: »Lidé chytili Ducha sv. a přinášejí jej Simeonovi!«

Největší zájem jeví naše školní děti pro dějepis, zeměpis a přírodopis a sledují vyučování s pozorností největší. Důležitou úlohu hrá i při těchto předmětech jejich čilá obrazotvornost. Ježto na našem ostrově Jaluitu není ani kopce ani údolí, ani řeky ani potoka, ani měst ani vesnice v našem smyslu, domnívají se s počátku, že celý svět pozůstává ze samých ostrovů a ptají se na př. vyučující sestry: »Jak se jmenuje tvůj ostrov?« Velmi šprýmovně vykládají si mnohé zjevy přírodní. Tak na př. vzniká po jejich náhledu déšť tím, že andělé v nebi plačí, anebo že se Ježíšek v přeplnné vaně koupe, tak že přetékající voda na zem padá.

Slabou stránkou naší mládeže jsou počty. Pro tento tak důležitý předmět nemají náležitých vloh a my jsme rády, jestliže je naučíme, čeho v pozdějším životě nevyhnutelně potřebují. Za to velký zájem jeví pro hudbu a ruční práce. Sotva by kdo uvěřil, že hudbu a zpěv obstarávají v našem kostele naše děti samy a že zpěvy troj čtyř- i pětihlasné přesně dovedou přednášeti. Mimo to zastávají úkol zpěvného pláctva, jakého na našich ostrovech vůbec není a proto nazýváme je rády našimi »ptáky zpěváky«. Co do dovednosti konečně v ženských ručních pracích vyrovnají se zcela dobře žákyním naší evropské vlasti.

Jako všem dětem tak je popřána i našim doba odpočinku a zotavení. Dva prázdné půldny v týhodni, jakož i část neděle věnována jest procházkám anebo veselým hrám pod šumícími palmami v bezprostřední blízkosti nádherného

pobřeží. Nejdůležitější hoši vylézají pak na vysoké palmy a trhají si čerstvé kokosové ořechy, jiní zase vrhají se do pěníceho se moře a mizí na několik okamžiků pod vodou, ale jen proto, aby jiné poškodili. Kterým však je milejší dobré sousto, ti raději v písku hledají mušle anebo zpod velkých kamenů ryby a raky chytají, které pak nad ohněm pekou. Avšak i jiné hry, ve vlasti naši obvyklé, už zde zdomácněly a působí našim mladým chráněncům radost nemalou.

Vůbec neschází našim dětem skoro nikdy hodrá, veselá mysl, ačkoli se jim mnohého nedostává, čeho děti v naší vlasti mají nadbytek. Jejich víra jest jejich štěstím. Kéžby tohoto pravého štěstí dostalo se brzy i jiným ostrovanům!

IX. Černé řeholnice.

V Africe byla nedávno zřízena řehole domorodých »sester sv. Petra Klavera«. Tím byla i domácím divkám, černoškám, dána příležitost, odříci se světa a životem řeholním Bohu sloužiti. Řehole jest v různých končinách Afriky již značně rozšířena a roku 1907 přijala roucho klášterní Unda, kněžna kmene Ufipů, vzdávši se všech nároků na vládu nad svým národem. Její klášterní jméno je Adolfina. Loňského roku však musila její věrnost k povolání dobrovolně zvolenému podstoupiti nesnadnou zkoušku.

Kiratu, její bratr, vládnoucí kmeni Ufipů, měl se za příčinou léčení odebrati na nějaký čas na mořské pobřeží. Dostav od osadní vlády dovození, nařídil, by za jeho nepřítomnosti převzala vládu jeho sestra Unda. Avšak sestra dověděvši se o jeho úmyslu prohlásila, že vlády nepřijímá, že zůstane v klášteře. Nicméně však nedala jí pokoje myšlenka, že by jako panovnice mohla vykonati mnoho dobrého. Předložila tedy své rozpaky a pochybnosti apoštolskému vikáři, jehož slova, jak se vyjádřila, »mají tutéž váhu a platnost, jako slova samého Spasitele.« Apoštolský vikář ji radil, aby buďto vládu přijala, kdyby osadní vláda souhlasila, anebo matku Kiratovu za vladárku navrhla. Tento druhý návrh osadní vláda schválila a Unda mohla v pokoji jako sestra Adolfina v klášterním zátiší zůstat.

Nyní spravuje Unda jako sestra představená malou klášterní obec v osadě Simba a její pokrok na cestě dokonalosti je tím větší, čím větší byla kdysi horlivost, s jakou křesťanství přijala. Podle vlastního jejího výroku záleží její největší štěstí v tom, že může vyučovati děti, kterak mají poznávati a milovati Boha. Dvě jiné domorodé sestry jí pomáhají a plní též povinnosti svého povolání k největší spokojenosti misijnářů. Brzy bude zapotřebí sestry čtvrté. Nejmladší z nich psala nedávno na představeného missie v Karemě:

»Plakaly jsme velice, když naše matky,« miněny jsou bílé sestry, které byly černé řeholnice do duchovního života uvedly, »nás opustily. S milostí Boží však brzy si zajisté zvykneme i bez nich žiti a působiti. Leží sice Karemá daleko od nás, ale my nesmíme zapomínati, že jsme pro Boha a pro spásu duší svůj domov a své rodiče opustily.« Apoštolský to zajisté duch, který z těchto slov vyznívá.

Jiné dvě domorodé sestry zůstaly v Karemě. Všech šest ukončilo již svůj noviciát a věnují se od 1. května 1908 apoštolátu mezi ženami. Mimo to nalézá se 6—7 dívek v kandidatuře, které též za krátko do noviciátu vstoupí. Patrně spočívá na této malé, domorodé řeholi požehnání Boží.

Děkuvzdání Božskému Srdci Páně.

Plníc tímto svůj slib, vzdávám v nehlubší pokorě vroucí dik nejsv. Srdci Páně, nejsv. Matce ustavičně pomoci za vyslyšení prosby v jisté potřebě tělesné a za udělenou milost v potřebách duševních Čtenátka. Školy B. S. P. »

Z Bilan u Kroměříže. Plníc svůj slib, vzdávám vřelý dik za vyslyšení prosby v trapné záležitosti přimluvu Panny Marie, sv. Josefa a sv. Antonína a prosím za vzpomínku při oběti mé svaté. A. Ř.

Z Roketnice Plníc svůj slib, vzdávám vřelé díky nejsv. Srdci Páně Ježíše, které na přimluvu sv. Antonína Pad. vyslyšelo moji prosbu v jisté záležitosti. J. B.

Z Un. Brod T. Ch. vzdává vroucí díky nejsv. Srdci Páně, nejl. Paně Marii a sv. Josefu a sv. Antonínu za vyslyšení prosby a pomoci ve velké tísni.

Ze Surric. Plníc svůj slib, vzdávám vřelé díky božskému Srdci Páně za vyplnění a vyslyšení jisté prosby. M. K.

Různé zprávy.

Sanatorium sv. Rafaela na Moravci vystavené a zařízené družinou sester III. řádu sv. Františka pro dobu letní i zimní. Úplná vodoléčba, lázně vzdušné a sluneční, lázně ubližité, léčení horkým suchým vzduchem, massage, dieta. Oddělené lázeňské místnosti pro obě pohlaví. Kolonáda prostranná, 40 m dlouhá, nádherná romantická horská planina 571 m nad mořem, lesy obklíčená, mírné subalpínské podnebí. Ceny za ubytování, stravu i léčení levné. Zprostituté není. Chudí vykazavší se vysvědčením chudoby obdrží ve středě a v sobotu poradu lékařskou i aplikaci zdarma. Do sanatoria přijímají se také pensistky (po případě pensisté) buď doživotně nebo dočasně. Telegrafické i telefonní spojení v místě. Spojení poštou: z Velké Meziříčí 8 1/2 hod. ráno a v Moravci o 11 hod., z Bobrové o 2 hod. odpo. a v Moravci o 3 hod. Spojení drahou: Vlakem tišnovským z Brna o 12 1/4 v poledne až do Rožné a odtud poštou 2 1/4 na Moravec, kam o 3/45 hod. odpo. se dorazí; v neděli a v svátek není přímého spojení s drahou. Projektováno jest železniční spojení s Moravcem z Tečic, z Velké Meziříčí a z Nového Města. P. T. lázeňští hosté obrátte se předem s diagnosou nemoci na lázeňského lékaře pana MUDru Vojt. Slaničku. Blížší zprávy podá buď týž domácí a lázeňský lékař neb správa sanatoria. Konečně se podotýká, že čistý výnos sanatoria a jeho filiálky se celý vynaloží svého času dle „základní a věnovací listiny“ ze dne 31. prosince 1908 na dobročinné účely.

O valné hromadě „Jednoty sv. Methoda“ ve Vídni. Osvátku Zvěstování Panny Marie uspořádána valná hromada „Jednoty sv. Methoda“ ve Vídni za předsednictví poslane Dr. Ant. Cyr. Stojana. Z celého jednání věcného vyznívala žalost katolických Čechů vídeňských a oprávněný stesk. Jednota oplakává svého nezapomenutelného zemřelého preláta Ar. A. Horného. Raduje se z toho, že zakoupen kostel a klášter pro české řeholníky a stálé české služby Boží. Co hrstka Polákův a Vlachů, jakož i cizozemců Francouzův od dávných let ve Vídni již má, to teprv po pracích trpkých, po svízelech hrozných a přemnohých podařilo se českému lidu ve Vídni, jenž dle úředních zpráv počtem více

než 100.000 duší ve Vídni bydlí. Dle pokladniční zprávy má „Jednota sv. Methoda“ 317.633 K dluhů. Vídeňští Češi katoličtí přinášají oběti pro služby Boží a pro kostel převeliké. Je to převážnou většinou naprosto dělnický lid, jenž od úst si utrhnouti musí, aby dílo nade všechnu pochybnost Bohu milé a pro vídeňské Čechy předělitelé podporovati mohla. Jedná se tu o časné a věčné blaho. Sami vídeňští Češi si nepomohou. Říkati, ve Vídni dost peněz, nač tam ještě posílají peníze, nelze. Není to pravda. Z Vídně rozlévá se zloba i dobro po vlastech našich. Nemůže býti lhostejno, přijde-li, navrátí-li se v náboženském ohledu náš rodák zkažený domů, aneb v náboženských povinnostech dbalý. První jest kletbou a neštěstím pro domov svůj, druhý štěstím. Přispěj každý čím můžeš a neočekávej teprve zvláštní prosby. Adresa zní: „Jednota sv. Methoda“ ve Vídni III. Rennweg 8. — Všemohoucí Pán buďž přestědřým Odplatitelem a Odměnitelem každému dárci!

Nový zázrak v Lurdech. V Caenu byl těžce poraněn rozruženým býkem pacholek Alfons Allaupe. Levá ruka mu schromla a na noze měl stále otevřenou ránu. Protože byl pojištěn, přikla mu pojišťovací společnost náhradu 7000 franků. Allaupe jel na pouť do Lurd a tam ozdravěl, ruka mu obživla a rána se zacelila. Tu pojišťovna, která doposud peněz nevyplatila, zdráhala se je vydat a úředně si dala potvrdit, že Allaupe ozdravěl. Vše přišlo k soudu; soud uznal sice úplné uzdravení pacholkovo, ale přikl mu 3000 franků bolestného.

Jak máme Rodičku Boží uctívati? Na otázku tuto dává nám nejlepší odpověď veliký ctitel Marie Panny, svatý Alfons z Liguori. Poučuje nás v ohledu tomto takto: 1. Ráno, když vstáváš, a večer, když leháš, pomodli se k uctění přesvaté čistoty Marie Panny tři „Zdrávám“ a na konci přidej: „Skrze tvoje nejčistší a neposkvrněné početí, ó Maria, očisti moji duši i mé tělo!“ 2. Kdykoli slyšíš bít hodiny pozdravuj Matičku Boží alespoň jedním „Zdrávám“; to čiň, kdykoli z domu vycházíš nebo domů přicházíš nebo když jdeš kolem nějakého obrazu Mariánského. 3. Začínáš-li nějakou práci nebo ji končíš, pozdrav Marii krátkým

povzdechem. 4. Možno-li, modli se denně buď sám nebo s domácími svatý růženec. Musíš-li často a dlouho po ulici choditi, můžeš přece potají modliti se růženec. Nejsi snad tomu zvyklý, ale jen to zkus a uvidíš, že se ti to podaří. 5. V předvečer svátků Mariánských a v sobotu ulož si nějaký půst a nějaké pokání. 6. Na svátky Panny Marie připravuj se devítidenní pobožností. 7. Putuj častěji na poutní místa Mariánská a poroučej se do ochrany Rodičky Boží v životě i ve smrti. A na konec pamatuj si výrok jistého kněze:

„Věrné dítě Mariánské nemůže nikdy zahynouti.“ Řídně se podle toho!

Nové kostely v Paříži. Od té doby, co jsou ve Francii rozděleny stát a církev, bylo v Paříži zřízeno 10 nových kostelův a kaplí a 7 nových far. Nyní pak sebrány peníze, z nichž budou brzy zřízeny čtyři další kostely a fary. Aby nemohl nekřesťanský stát nic z toho zabráti, byly kostely oznámeny úřadům jako domy akciových spolků ke stavění. Katolíci naučili se opatrnosti a přizpůsobují se novým poměrům.

Poutě do svatyně Mariánských.

(Hlavní úmysl.)

Poutě, návštěvy vzdáleného místa památného, za příčinou pobožnosti, nalézáme u všech národů i »nejstarších národů«, židů i pohanů a tím více v církvi katolické. Nejstarší poutě pokud je známo, konány byly ku svatým místům v Palestýně. Spasitelův hrob v Jerusalemě, místo narození Jeho v Betlémě a jiná Spasitelem posvěcená místa bývala cílem nábožných poutníků, aby tam své hříchy oplakávali, prosby své k nebi vysílali a útěchu v trampotách vezdejších hledali. Prodlení na takovém posvátném místě nahradilo jim všechny svízele dlouhé a obtížné cesty. I tehdy, kdy tato svatá místa padla do rukou Mohamedánů, putovali křesťané s velikým nebezpečenstvím do Sv. země, uctíli hrob Spasitelův. Kromě těchto míst navštěvovali křesťané i jiná místa zvláštní milostí a slávou proslulá, putovávali ke hrobům svatých. Stářím a slávou nad ostatní vynikají poutě ku hrobům sv. knížat apoštolských Petra a Pavla v Římě. Vedle toho měly říše a jednotlivé krajiny svá památná místa, k nimž poutě se konaly. V zemích, v nichž později křesťanství bylo zavedeno, byly poutními místy obyčejně hroby a chrámy prvních věrověstů jako sv. Vojtěcha ve Hnězdě, svatého Bonifáce, sv. Ruperta, a u nás sv. Cyrilla a Methoda na posvátném Velehradě. I ke hrobům sv. mučedníků putovali křesťané, aby se osvěžili ve víře a v následování ctností jejich. Nejvíce však vábí k sobě chrámy a místa zasvěcená nejsv. Rodičce Boží, Marii Panně. Každá země, ano krajina má své proslavené obrazy nebo sochy Matky Boží, jež bývají navštěvovány a uctívány nábožnými poutníky. Švýcarsko má své Einsiedeln, Bavorsko své Alt-Oettingen, Itálie své Loretto, Španělsko svůj Montserrat, Polsko svůj Častochof, Prusko Slezsko své Vamberice, Štýrsko své Maria Celly, Francie své Lurdy, Čechy svou Svatou Horu a naše Morava jest vyzdobena Mariánskými svatyněmi jako vzácnými drahokamy. Či kdoby neznal Velehrad, Hostýn, Tuřany, Vranov, Křtiny, Sloup, Svatý Kopeček a Žarošice? Kdo by neznal korunovaný zázračný obraz P. Marie ve chrámu na St. Svě? Komu by nebyla známá zázračná socha Panny Marie v útulné kapli Mariánské v Rajhradě. Ovšem duch času chce i tyto poutě zatláčit mezi zastaralé věci, a místo nich zavádí výlety, vycházky a podobné věci. Než nedojme se odvrátit od našich míst a svatyní nám tak drahých! Nepřestávejme putovati k milostným místům, kde Máti Boží divy tvoří! Pout zůstane vždy velmi užitečnou cestou a pobožností, je-li jen v duchu pravém konána.

Církev svatá má při poutích nejlepší úmysl a prospěch na zřeteli, posvěcení a utvrzení ve víře; chce aby Bůh, Matka Boží Maria, andělé a svatí způsobili

neobyčejným ctění a oslavování byli, aby víra byla v srdcích lidu věřícího ustálena, zbožná naděje a důvěra v Boha, v přímělu svatých jeho upevněna, láska pak rozhojňována, mravy křesťanské aby byly polcpšeny, království Boží na zemi rozšířeno a upevněno, aby požehnání Boží v míře nejhojnější uděleno bylo, aby tresty a metly hněvu Božího byly odvráceny a bludy rozličné byly zničeny nebo napraveny. Ať mluví kdo chce co chce proti poutím, přece je s nimi spojena mravní prospěšnost.

Pout' na posvátná místa povznáší vědomí náboženské, a toho jest nyní na výsost potřeba. Tu platí slova Krista Pána: »Kdo mne vyzná před lidmi, toho vyznám i já před Otcem svým nebeským.« Tak svitíž světlo naše, aby viděli dobré skutky naše a velebili Otce, jenž jest v nebesích. Pout' povznáší mysl k věcem vyšším a touhám nebeským a podporuje kajcnost. Vše působí blahodárně na mysl poutníků. Velebná svatyně, nábožné zpěvy, slovo Boží, služby Boží, příklad zbožných. Kdo vylíčí city srdce zbožného poutníka na takovém místě svatém? Kdož vypoví radost duše jeho, kořici se Bohu všemohoucímu, hledající spásu a ochranu u nejsvětější Panny, která přímělu svou všechno může? A byt by se i mnohé nepřistojnosti byly přihodily na poutích, přece nevyváží veliký prospěch a požehnání, jaké nábožné poutě lidu přinašejí. Proto církev svatá vždy doporučovala, ano i nařizovala pouti budto jako dikččinění nebo jako pokání. Připomínáme památný výrok papeže Pia IX., jež učinil roku 1874 k poutníkům francouzským: »Nutno v důležitém dile katolickém, v poutích, nejen pokračovati, nýbrž je i zdvojnásobiti.« A vznešený panovník náš, František Josef I., sám s radostí a příkladnou zbožností putoval na svatou horu hostýnskou k Matce Boží, ochráně země moravské.

Proto nedejme se mýlit od nepřátel, ale zachovejme touhu v srdci svém spatřiti naše milé svatyně Mariánské. Putujme sami, nebo s kněžii svými, putujme s úmyslem čistým, v náležitém pořádku, za zbožného zpěvu a vroucí modlitby, ze srdcem kajícím a plným zbožnosti. Přisedše na posvátné místo, očistme duši svou svatou zповědí, posilněme se hodným přijmutím nejsvětější Svátosti oltární, a pak modlitby naše budou jistě vyslyšeny a Máti Boží radovati se bude nad zbožností věrných dítek svých.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozkvět poutí do svatých Mariánských a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buďž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Helelo apoštolské: Všeemožně podporovati poutě do svatých Mariánských.

Úmysl v červnu: Denní svaté přijímání.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIII.

Vychází počátkem každého měsíce.

ČERVEN 1909

Chval, Sione, Spasitele, chval pastýře, vůdce vřele; prozpěvuj mu v písních čest. Rozezvuč se k chválám krále, zpěv říct nemůž' dokonale, jak on dobrý, šedřý jest.

—≡ Poklad kněze. ≡—

Na oltáři
svíce hoří,
zrcadlí se v kříži...
Před oltářem
srdce matky
žaluje svou tíží.

„Svatý, svatý,
svatý“ slyšíš
plynout s retů sluhu...
„Slyš mne, Pane,
slyš mne, Bože,
Krista pro zásluhu“ ..

Bere v ruku
sluha Boží
chleba část a praví:
„Tof mé Tělo...“
kleká — zvedá —
Kristus s námi pravý!

„Ježíši můj,
ve způsobě
chleba zří Tě víra;
dej, ať svatá
nauka Tvá
z duší nevymírá!“

Nad kalichem
pronáší ret
konsekrace slova,
před sebou již
kněz svůj poklad
celý, celý chová.

Tělo s Krví
při Oběti
kněze s knězem činí —
Ach, co z kněze
mít' by chtěla
„módní“ doba nyní!

Jedni hříčku,
druzí posměch,
jiní sluhu státu —
otroka ba
chyb jich samých,
mamonu a platu!

Mýtíť chtějí,
nebeským co
světlem světlym svítí:
Kriste, nedej
sluhům Svojim
pokladů Tvých vzítí!“

Svatostánku
sluhou býti,
hlásat slovo Boží —
úkolem nás!
Vše ostatní
být má u podnoží!

Ó, jak škodí
Pravdě Tvoji
života prach všední!
V bojích pouze,
v politice,
den se nerozední!

Mše svatá, toť
symbol vzácný;
celé žití naše:
za Pánem jít
ve obětech,
v dálce od Jidáše!

Při Oběti
Lásku zříme
v raské její krásě —
Bez obětí
kněz že není
knězem, vždy mi zdá se!

Jos. Al. Vlastimil-Římský.

Odpustky a duchovní milosti

papeži Lvem XIII. a Piem X.

udělené pro měsíc červen, zasvěcený úctě božského Srdce Páně.

askavosti hlavního ředitelství Apoštolátu modlitby a spolku k uctění nejsvětějšího Srdce Páně v Neapoli dostalo se redakci tohoto časopisu sdělení o vzácných odpustcích a duchovních milostech, jakéž udělili papežové Lev XIII. a Pius X. všem ctitelům nejsv. Srdce Páně za pobožnosti v měsíci červnu konané. Sdělujeme toto oznámení s milými čtenáři a čtenářkami svými, doufajíce, že se velmi zavděčíme a k úctě a rozšíření pobožnosti k nejsvětějšímu Srdci Páně trochu přispějeme.

Papežem Lvem XIII. roku 1902 uděleny odpustky sedm rokův a tolikéž quadragen; plnomocné pak všem těm, kteří buďto ve chrámu Páně v tomto měsíci pobožnosti aspoň desetkrát vykonali nebo konajíce pobožnosti v červnu doma, některý den v červnu nebo v prvních osmi dnech v červenci některý chrám Páně navštívili.

Papežem Piem X. roku 1906 a 1908 uděleny tyto odpustky:

1. Plnomocné odpustky tolikrát, kolikrát i duším v očistci prospívající poslední neděli v měsíci červnu získatelné v těch chrámech, v nichž v měsíci červnu slavně pobožnosti k nejsv. Srdci Páně konány byly. (Slavně rozumí se následovně: V měsíci červnu nejsv. Srdci Páně zasvěceném mají se konati kázání buďto každodenně nebo aspoň na způsob duchovních cvičení po osm dnů.)

2. Privilegium gregoriánského oltáře na poslední neděli v měsíci červnu všem kněžím, kteří po celý měsíc červen kázali a představeným chrámů, v nichž pobožnosti slavným způsobem se konaly.

3. Tato duchovní dobrodíní mimořádně udělená vztahují se i na oratoria seminářů, řeholních ústavův a jiných posvěcených míst.

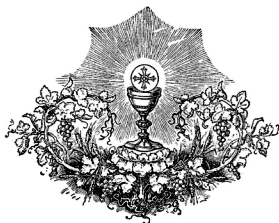
4. V místech, kde z důležité příčiny nelze v měsíci červnu pobožnosti k nejsv. Srdci Páně konati, může nábožné cvičení v jinou dobu konáno býti a požívá těchže výsad a milostí, jako shora uvedené pobožnosti v měsíci červnu, jen stane-li se to s povolením diecesního biskupa.

5. Všichni, kteří tuto pobožnost podporují nebo rozšiřují, mohou získati odpustky 500 dnů za každý dobrý skutek, který směřuje k šíření pobožnosti této.

Plnomocné odpustky mohou získati v jednotlivých dnech měsíce června po hodném přijmutí svatých svátostí. Obojí odpustky lze i duším v očistci na způsob přimluvy přivlastniti.

Doufáme, že tyto duchovní výhody mnohé povzbudí, aby v měsíci červnu horlivě konali pobožnosti k nejsv. Srdci Páně buďto ve chrámu Páně nebo doma, a že horlitelé a horlitelky všemožně se přičiní, aby úcta k nejsvětějšímu Srdci Páně v tomto měsíci co nejvíce se šířila a pobožnost co nejslavněji se konala.

Slavnost Božího Těla a Srdce Páně.

Obě tyto naše vznešené a krásné slavnosti výroční mají jeden původ a jeden předmět. Původem jejich jest nezměrná láska Spasitelova a předmětem jejich jest tajemné tělo a tajemné Srdce Krista, Syna Božího.

Obě slavnosti vyplynuly z úcty a vděčnosti a obdivu věrné církve Páně k nevystižitelné lásce, obětavosti a milosrdenství Zakladatele a Pána jejího Ježíše Krista. Vždyť láska to byla, a to láska v pravdě božská, která pudila Pána našeho, aby při poslední večeři zanechal nám tělo své a krev svou ve způsobech chleba a vína, a takto mezi námi přebýval po všechny dny až do skonání světa.

Dobře di svatý evangelista Jan, když popisuje poslední večeři Páně a ustanovení nejsvětější Svátosti oltářní takto: »Přede dnem slavným velikonočním, věda Ježíš, že přišla hodina, aby šel z tohoto světa k Otci; když miloval své, kteříž byli na světě, až do konce je miloval.« (Jan 13, 1.) Tedy, když měl Kristus Pán umřítí a odejítí, z lásky, kterou apoštoly miloval až do konce, chtěl se jim zůstaviti, nechtěl je úplně opustiti, a proto jim dal tělo své a krev svou. Láska to byla tedy, pro kterou Kristus proměnil chléb v tělo své a víno v krev svou, láska to jest, pro kterou zůstává takto u nás, láska to jest, pro kterou se nám podává za pokrm a nápoj. A může kdo, jenž věren je Spasiteli svému, jenž zná, co proň učiniti ráčil, může pominouti tuto lásku největší bez úcty, bez vděčnosti, bez oslavy? O zajisté nikoli!

A proto církev svatá vděčně si připomíná ten velebný okamžik poslední večeře Páně na Zelený čtvrtek a oslavuje ustanovení nejsvětější Svátosti slavnou mší svatou a slavným svatým přijímáním věřících.

Avšak památka tato zajisté zasluhuje, aby oslavena byla co nejokázaleji, co nejslavněji a nejradostněji. Vždyť v tom krásném hymnů »Chval, Sione, Spasitele« se píše: »Chval, Sione, Spasitele, chval pastýře, vůdce vřele, prozpěvuj mu v písních čest. Rozezvuč se k chválám krále, zpěv říci nemůž' dokonale, jak on dobrý, štědrý jest.«

To však zajisté není možné na Zelený čtvrtek, kdy spolu začíná utrpení Páně v zahradě Getsemanské, kde se Kristus Pán krví potíti ráčil. Bolest nad přehrozným umučením, které se stalo den po tom, zármutek nad smrtí Spasitelovou, lítost nad vlastními našimi hříchy, příčinou to jeho smrti, nedopouštějí zajisté žádné okázalé slavnosti. A proto prozřetelnost Boží sama ráčila se postaratí, aby přenesena byla oslava ustanovení mše svaté na dobu jinou, příhodnou, a sice na dobu, kdy apoštolové posilnění jsouc Duchem svatým, horlivě a statečně hlásali Krista a bez bázně slavili svaté tajemství — na dobu po svátcích svatodušních, a tou dobou jest dnešní svátek Božího Těla.

O patřme dnes v duchu na našeho Spasitele, kterak na oltářích našich přítomen jest v těch prostických způsobech chleba, a klaňme se mu v nejhlubší pokoře, a tažme se ho, proč už po tolikoro století na oltářích našich dlí a ve svatozáncích jako vězeň ehovati se dopouští?

Snad chce tím člověčenstvo vykoupiti? O nikoli! Vždyt vykoupení stalo se již tehdy, když umřel na hoře Kalvarii poputnou smrtí kříže. Či snad nám chce udíleti takto milosti svých? Také nikoli, neboť on všemocný Pán může nás posvětit a omilostnit s výšin nebeských, aniž by přítomnosti jeho na zemi potřeby bylo. Proč tedy, proč jest mezi námi ve velebné Svátosti oltární? O zajisté proto jen, že nás miluje a povždy milovati bude až do konce světa, a že je tedy radostí jeho býti mezi syny lidskými. A jakým způsobem bydlí mezi námi? Není tu toliko v milosti své, jako je to u jiných svátostí, není tu v obraze nebo v tajemném obleku, jako ve Starém Zákoně, v chrámě nad archou úmluvy, není tu také ve své slávě a božské velebnosti, nýbrž je tu ve svátosti prostické, která nás neoslňuje a nás od sebe nevzdaluje, a přece je to tentýž Boho-člověk, jak se ráčil naroditi z Marie Panny, žiti, umříti, z mrtvých vstáti, na nebe vstoupiti, tentýž všemocný Bůh, který nyní sedí na pravici Boha Otce a vládne nad veškerenstvem. Ó jaká to božská moudrost! Velebnost jeho nebeskou bychom uboží sněsti nemohli, vznešenost jeho, jakožto Pána nebes a země, by nás bázní naplňovala, a proto volil Spasitel roušku prostou, způsobu chleba, která nás k sobě vábí, neboť je spolu pokrmem. A tento Spasitel nebydlí jen v jednom chrámě, v jednom městě, nebo v jedné zemi – po světě veškerém: kde jen křesťané se usadili, tam rozbil i on stánek svůj, i v tom nejchudším a nejprostším chrámečku, a tak volí bydleti mezi svými povždy až do dne, kdy zase ve slávě a velebnosti své přijde k soudu.

Aj, s jakou tedy radostí, vděčností a slávou máme dnes oslavovati Spasitele svého, v nejsvětější Svátosti oltární přítomného. Nic nám nemá býti tuze drahého, nic tuze těžkého, co by přispělo k oslavě Spasitele jako krále našeho. Průvod jeho má býti v pravdě královský, jak krásou a nádherou tak i vnitřní radostí a zbožností. Sebe větší chrámy jsou tuze těsné pro oslavu a radost dnešní, proto ven, ven do volné Boží přírody jděme s Králem, Spasitelem, i příroda má se podíivovati přesvatému tajemství Božímu a všecko v ní, květy, stromy,

role, lesy, voda i slunce, má nám pomáhati ctíti a chváliti Spasitele, pastýře a vůdce našeho, a prozpěvovati mu v písních čest, vyznávat i dosvědčovati, jak on dobrý a štědrý jest.

Krásný způsob oslavy vymysleli sobě ode dávna obyvatelé městečka Genzano, blízce Říma. Po několik dní před slavností sbírají všichni všecka kvítka z luk a zahrad po celém okolí svém, a z těchto květů růžových, karafiátových, liliových a jiných skládají po ulicích, kudy se průvod s tělem Páně ubírá, květinový koberec. Není to pouhé sypání květin jako u nás, nýbrž je to umělecká práce; kvítek ke kvítku se řadí na zemi, a tak vykouzlují krásné obrazy a ozdoby na zemi, tak že se zdá, jakoby ulice jedním překrásným kobercem pokryty byly. I nejdražší koberec nemůže se rovnati tomuto koberci přirozenému ani krásou květů ani živostí barev ani důmyslným sestavením obrazův a ozdob. Tisíce lidí putuje proto do Genzana toho dne na slavnost tuto velkolepou. Ale žádný z lidí se neosmělí na koberec vstoupiti, neboť tato květnatá cesta jest cesta královská, určená jen pro Krista Krále v nejsvětější Svátosti, cesta slávy, po níž kráčí jenom kněz, máje v rukou Boží Tělo.

I u nás sypají se květiny Kristu Pánu na cestu, jako kdysi mu činili obyvatelé jeruzalémsí, když jako král vjížděl do města. Avšak málo by se mu líbily květy přírodní, kdyby nebyly odznakem jiných květů, jemu daleko milejších a vzácnějších, květů zahrady srdce našeho nejkrásnějších, květů neoblohné pevné víry ve skutečnou přítomnost jeho v nejsv. Svátosti oltární, květů největší úcty a pokory, v níž se jemu, Pánu a Králi svému klaníme, květů důvěry v jeho blažená zaslíbení, v jeho pomoc a milosti, květů obětavosti pro čest a slávu jeho na zemi, květů trpělivosti radostné, která vše trpí pro Krista, ba i ochotna jest život zaň položit, a květů lásky upřímné, která všecko ostatní v sobě obsazuje, a zejména varuje se co nejvíce Krista Pána urážeti, proti lásce jeho nevděkem lžeti.

To jsou ty krásné duchovní květy, které ozdobí srdce naše Pánu oddané. to bude nejkrásnější koberec, kterým pokryjeme cestu Páně k nám. Neboť ne-

toliko u nás sídliti chce Spasitel ve své velebné Svátosti, nýbrž i duši naši si volí za stánek svůj, a tu platí pro nás výzva prorokova, kterou opakoval svatý Jan, předchůdce Páně: »Připravujte cestu Páně, přímé čiňte stezky jeho, každé údolí budiž vyplněno a každý pahrbek bude snesen, a místa křivá budou přímá a ostrá budou cestami rovnými, i uvidí všeliké tělo spasení Boží.«

Ano, toť ten pravý způsob úcty k tělu Páně, toť ta pravá příprava k hodnému svatému přijímání. Očistme srdce hříšné litostí upřímnou a svátostí pokání, aby ta údolí v duši byla vyplněna, hrdost lidskou ponizme před mocí a slávou Boží, tak sneseny budou pahrbky v duši, budiž naše jednání vždycky přímé a ne křivé, nepoctivé, neupřímné, a špatné zvyklosti a náruživosti přemáháme, aby život náš byl jednotejný s vůlí Boží. Tak se zalíbí Spasiteli v nás, neboť on touží po duši naší a žití po spojení s ní. Potom také budeme mít největší užitek z toho přesvatého dědictví, v němž

sama sebe zůstavil nám Pán, hojný pramen pomoci, lásky a milosti Božích otevře se nám a každé svaté přijímání bude zase nejlepší přípravou na brzké přijímání budoucí, bude pravým spojením duše naší s Kristem Pánem. A takovéto spojení učiní netoliko život náš svatým, čistým, spokojeným a šťastným, nýbrž bude i nejlepší přípravou na šťastnou smrt a na blaženou věčnost. Kdo spojen je za živa s Kristem tak úzkým a něžným způsobem skrze svaté přijímání, toho zajisté neopustí Pán ve smrti, tomu zajisté připraví přibýtek ve slávě své na věčnosti. Protož budiž naší radostí, rozkoší a péčí rozšiřovati jeho čest a chválu, velebiti ho v nejsvětější Svátosti, získávati mu oddaných duší a nikdy ho ze srdci vlastních nevypuzovati hříchem.

O sv. Paskálu se vypravuje, že byl velikým ctitelem a milovníkem Krista Pána v nejsv. Svátosti. Na rakvi již leže, přece otevřel ještě oči, když se před mrtvým tělem jeho sloužila mše svatá. Vyprosme sobě i jiným té milosti na Bohu, aby i oči naše se otevřely ve smrti, jako často patřivaly za živa s úctou a láskou na Krista Pána v nejsv. Svátosti oltářní. Pak otevrou se nám i na věčnosti a užijeme Spasitele svého ve slávě a velebnosti jeho nebeské.

Se slavností Božího Těla úzce souvisí slavnost nejsv. Srdce Páně, která se slaví také hned po oktávě Božího Těla v pátek. Toho dne pěje církev svatá ve svých hodinkách: »Čím jest člověk, že jej tak ceníš a srdce své věnuješ zemi? Ano, čím jsme my, že Srdce Boha-člověka, Spasitele Krista Ježíše nás tak milovalo?« Odpovědi na to nenalezáme, neboť ne v nás, nýbrž v Srdci Páně jest příčina jeho nevystihlé lásky k nám, a tato láska jest nám věru až nepochopitelná, poněvadž přesahuje náš lidský pomysl, poněvadž s láskou lidskou srovnati se nedá, neboť jest nadpřirozená, božská. Církev Páně by ráda co nejlépe oslavila slavnost Srdce Ježíšova, tento svátek lásky nejsvětějšího chotě svého, proto propěvuje modlitby a chvalozpěvy nejněžnější, vynakládá vše, cokoliv vymyslíli dověde nadšená nábožnost nejlepších duší, aby zázračně tajemství lásky Srdce Páně důstojně oslavila; ale to vše zde na zemi nestačí, nikdy nevnikne náležitě v hlu-

hiny tajemství slavnosti té! Víme dobře zajisté, že není nám možno důstojně oslaviti jednotlivá tajemství ze života Spasitelova jeho narození o vánocích, utrpění a vzkříšení o velikonocích, se-slání Ducha svatého, Božího Těla; jak bychom mohli nejprve důstojně a dostatečně oslaviti slavnost Srdce Páně, kteráž je takřka souhrnem všech těchto ostatních slavností? Slavnost Srdce Páně důstojně oslavíme teprve až tam v nebi po veškerou věčnost, zde na zemi je to jen chabý pokus, abychom se přidružili k chvalozpěvům nebeským, je to toliko chatrná příprava na onu slavnost, v níž sloučeny jsou všechny ostatní slavnosti, neboť Srdce Páně jest jediným předmětem oslavy nebeské.

Než přes to všechno pokusme se přece dnes uvažovati o lásce Srdce Ježíšova, aby láska ta nás pozvedala a nás útechou naplňovala, abychom poznali čím jest duše lidská, že Spasitel jí věnoval a věnuje lásku božského Srdce svého.

Slavnost Srdce Ježíšova jest ze všech nejstarší, ne tak na zemi, ale na nebi. Neboť počala se již tehdy, kdy před veškerým stvořením nejsvětější Trojice Boží vešla v úradu pomoci člověčenstvu, které se mělo stvořiti, a o němž Bůh ve vše-vědomnosti své věděl, že neobstojí ve zkoušce uložené — že padne. Tu objevila se láska Boží k lidstvu, tu Syn Boží nabídl se nahraditi Spravedlností božské urážku hříchem spáchanou vlastní obětí. »Život svůj dám za člověka,« tak asi pravil Syn Boží. »Neušetřím Syna svého, nýbrž vydám jej,« pravil Bůh Otec, a Duch svatý uvolil se sklízeti ovoce této oběti a způsobiti spásu nesmrtelných duší. To byla nejstarší slavnost lásky Srdce Ježíšova, která opětovala se v čase určeném, narozením, utrpením, smrtí, vzkříšením Páně a se-sláním Ducha svatého, řízením a zachováním církve a obzvláště ustavičnou přítomností v nejsvětější Svátosti oltářní a opakováním nekrvavé oběti mše svaté. Proto může Kristus Pán právem volati k nám: »Věčnou láskou miloval jsem tebe.« Proto dobře praví apoštol: »Že Ježíš dříve miloval nás, když jsme ještě nepřáteli jeho byli.«

Ježíš chtěl trpěti, aby usmířil spravedlnost Otcovu, aby sobě vzdělal církev

svou. Chtěl trpěti, aby mohl »s námi býti až do skonání světa«. Jaká to láska! Nemá nikdo větší lásky nad tu, dá-li život za přátele své, pravil Pán Ježíš. A to učinil on netoliko za přátele své, nýbrž i za nepřátele vydal se na smrt, i za ně se modlil: »Otče, odpusť jim, neboť nevědí co činí!« I nepřátele největší volal k sobě, laskavě je přijímal, jen když jiskru lítosti viděl; tak lotrovi na kříži ráj přislíbil, tak Šavla učinil Pavlem a jiných bez počtu za sebou potáhl. To jsou účely jeho utrpení, jeho smrti — spása duší, vždycky trvajících smíření! Láska církve, Srdce v těle, nejsvětější Svátost Těla Božího — toť láska Srdce Ježíšova!

A přece věděl dobře Spasitel od věčnosti jako Bůh, co mu bude trpěti; věděl, co vytrpí sám na těle i duši své, co vytrpí na tajemném těle svém, své církvi po všechny časy. Předvídal boje svých věrných, předvídal i odpor lidí zlých. Předvídal nevděk, předvídal zášť, zjevné nepřátelství, rouhání a největší zločiny. A přece zvítězila láska jeho! Na hoře Olivetské se sice počala duše jeho rmoutiti, úzkost před utrpením vyrazela mu krvavý pot na těle, ale pohled na bohatou žej duší lidských učinil, že zapomněl na vlastní žalost a krácel posílněný v ústrety utrpení svému. Svatý Řehoř praví: »Důkaz lásky jest ve skutcích; kde láska jest, tu působí velké věci, kde však přestává působiti, tu přestává i její byti.« Hle, Spasitel dokázal lásku svou k nám skutky přetčetnými, které všechny k jednomu cíli směřují — ke cti a spase duší našich. Zdaž i my nemáme ukázati lásku svou skutky? Máme jen nejsv. Srdce Páně obdivovati, je ctiť a jemu se klaněti a nic více? Ó nikoliv! Skutky dokažme lásku i vděčnost i úctu svou!

Svatý Jan, miláček Páně, nás napomíná říka: »Synáčkové moji, nemilujmež slovem ani jazykem, ale skutkem a pravdou!« (I. Jan 3, 13.) Láska naše ke Kristu Pánu se musí jevití ve skutcích. v obětech a ne ve slovech jen sebe lepších. O takové účinné lásce, která žije ve skutcích, píše sv. apoštol Pavel říka: »Kdybych jazyky lidskými mluvil i andělskými a neměl bych lásky, byl bych jako měď zvučící a zvonek znějící;

kdybych měl proroctví a znal všechna tajemství i uměl všeliké umění; a kdybych měl všechnu viru, že bych hory přenášel, lásky pak kdybych neměl, nic nejsem. A kdybych rozdál na pokrmy chudých veškeren statek svůj, a vydal tělo své k spálení, lásky pak kdybych neměl, nic mi to neprospívá.* (I. Kor. 13, 1-3.) Láska bohumilá poslouchá Boha, zachovává jeho přikázání. Sám Spasitel tak dělá: »Milujete-li mne, přikázání moje zachovávatí budete.« Víra nepostačí, nýbrž musí býti provázena skutky z víry plynoucími, musí býti živá. Srdce Páně překypuje láskou k nám, nemá i srdce naše býti plné lásky k němu? A láska tato bude i pro nás velikým dobrem. Neboť láska ke Kristu Pánu nadchne nás a posílí, jako nadchla a posilnila nesčetné křesťany ke skutkům bohumilým. Láska ta učiní nám všeliké brnění lehkým a pomůže snáseti veškeré obtíže. Láska ta přijímá veškerou hořkost za slast a pochoutku, snaží se vždy vzhůru a nedá se žádnými podlými věcmi držeti. Láska ta touží býti svobodnou ode vši světské žádosti prostou, aby ji žádný vezdejší prospěch k sobě nepřipoutal, od Boha neodváděl, ani ji bázeň nějaká nesklíčovala.

Láska ke Kristovu Srdci jest nejsladší, nejsilnější, nejpříjemnější, nad ni není nic lepšího a čistějšího, ani na nebi ani na zemi, neboť tato láska se zrodila z božského Srdce, a nelze, aby odpoučínula nežli zase v něm, a proto jest nade všechny tvory povznesena. Láska tato jest jako živý oheň a planoucí pochodeň, která vždycky vzhůru šlehá a všudy proráží. Milenec rád všechno, buďsi sebe těžší a trpčí pro milého svého podstoupí, aniž pak pro odporné věci od něho odstupuje. Proto je ta láska statná, trpělivá, věrná, moudrá, nikdy nevyhledává sebe, nýbrž čest, chválu, slávu a radost milovaného Srdce Páně. Pak popisuje lásku k Srdci Páně zbožný Tomáš Kempenský. Jestliže pak, dle zalmisty Páně, nebesa vypravují slávu Boží a dlo rukou jeho zvěstuje obloha, tož lásku Boží nezměrnou k nám vypravuje nejsvětější Srdce Páně, a to od věčnosti do věčnosti. A jako celý svět zase chválí Boha, tak i my i srdce naše máme chváliti a velebiti tuto lásku Spasitele našeho a spláceti ji láskou svou, ovšem nedokonalou.

Svatí buďtež nám v tom vzorem, především blahoslavená Matka Páně, jejížto srdce ze všech Syna Božího nejvíce a nejčistší láskou milovalo, a z lásky té také nejvíce pro něho trpělo. Svati apoštolové, jejichž srdce plálo láskou k Ježíši účinnou, která nezastavila se ani před utrpením ani před smrtí mučednickou. Svati vyznavači a panny, jejichž život byl nepřetržitým řetězem dobrých skutků, důkazů to lásky vřelé k Spasiteli. I svatí kajníci, kteří poznavše svůj nevědek, slzami lítosti a skutky pokání napravili jej, a potom co nejvřeleji přilnuli k Srdci Ježíšovu. Kéž dle jejich příkladu i my naše srdce mnohdy tak tvrdé a tak studené rozhneme láskou k milujícímu nás Srdci Páně, abychom spojení byli s ním páskou čisté svaté lásky. O nejsvětější Srdce Páně, učiň, abychom Tebe vždy víc a více milovali!

B. Řeďl.

NA SHLEDANOU!

VYŠLA JSEM SI NA PROCHÁZKU
V ALEJ STROMŮ TAJEMNOU,
ÚSTA TÍŠE ZAŠEPTALA:
S BOHEM BUŇ, NA SHLEDANOU!

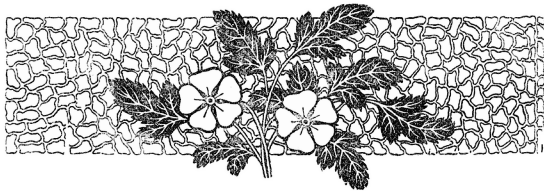
TICHÝM KROKEM V ZAMYŠLENÍ,
S HLAVOU K ZEMI SKLONĚNOU,
BRALA JSEM SE CESTOU DÁLE,
MYSLÍČ JEN NA SHLEDANOU.

JAKO VE SNÁCH TÍŠE LÉTLA
DUŠE MÁ V ŠÍŘ VZDÁLENOU,
KDE TI ZNOVU ŘÍCI CHTĚLA:
S BOHEM BUŇ, NA SHLEDANOU!

S PROCHÁZKY SE DOMŮ VRACÍM,
PRSA SE MI MOCNĚ DMOU,
ÚSTA V POSLED ZAŠEPTAJÍ:
S BOHEM BUŇ, NA SHLEDANOU!

A. M. Kadléková.

Ejhle, chléb andělský!

Rozjímání o Božím Těle.

Nejsvětější Svátost — zázrak lásky!

»Tak miloval Bůh svět, že dal Syna svého jednorozeného, aby žádný, kdo věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.« Syn Boží nespokojil se však tímto velkým důkazem své lásky k nám lidem, že vzal na sebe lidskou přirozenost, ale chtěje zádost učiniti své lásce, dává jednomu každému z nás sama sebe za pokrm v nejsvětější Svátosti oltární. »Když miloval své od začátku, miloval je až do konce,« v posledních dnech svého pobytu zemského ustanovil tuto velebnou Svátost. Můžeme si pomyslit nějaký větší důkaz dobrotivosti a lásky, než jaký nám dal Ježíš v této zázračné Svátosti?

Nikdy neměl žádný král ku svým poddaným, žádný otec ku svým dětem takové lásky, jakou nám prokázal Syn Boží! Otcové odkazují svým dětem v poslední vůli všechnu majetek, své úřady, své tituly, své dědictví, ale Ježíš dává nám ve své poslední vůli, kterou zjevil před svou smrtí, své tělo a svou krev, zajisté větší poklad, než jej dáti může všechna příroda, všechna moc země. A přiděluje nám své tělo a svou krev, dává nám zároveň i svou duši, své božství, svou osobu, neboť všechno toto nerozlučně je spojeno, nemůže nám dáti jednoho, aniž by dal vše. Jaký dar převzácný, jaký zázrak lásky, jaká štědrost Boha Stvořitele ku svému stvoření! Kdyby tento přelaskavý Bůh byl dovolil člověku vyžádati si nějaký dar, byl by se odvážil žádati něco takového? Mohl bych lépe

ukojiti člověka, nasytiti žízeň a hlad duše jeho? Svátý Augustin píše: ač nejbohatší, ač všemohoucí neměl a nemohl vynaléztí Bůh nic skvostnějšího, aby obohatil člověka. Jaký zázrak lásky Boží k nám lidem! Ježíš je naším pokrmem, bydlí mezi námi, aby nás mohl vyslyšeti a milostí nám udíleti, aby byl smírnou obětí, aby zádost učinil spravedlnosti boží, rozhněvané pro hříchy lidí. »Nebo tělo mé právě jest pokrm, a krev má, právě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm.« Rodiče dávají někdy děti své jiným na vychování a na stravu, jsou nuceni někdy okolnostmi dáti je někam jinam, ale Ježíš chce býti sám naším pokrmem.

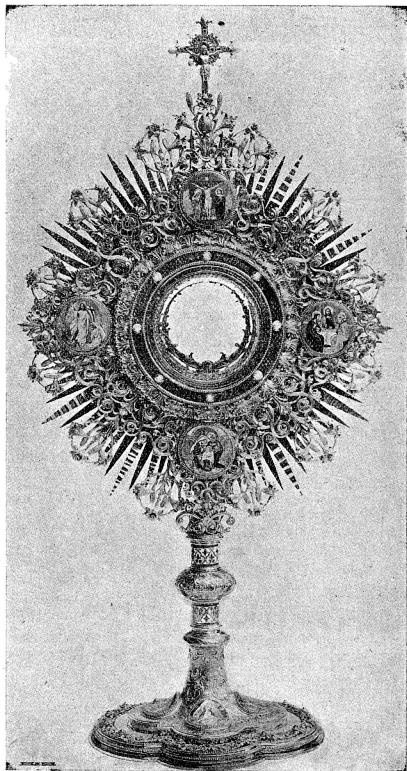
Ó věc předivoucí!

Chudým sluhům dává

V stravu Pán se Všemohoucí.

Přel. Fr. Sušil.

Voda, která udeřením Mojžíšovým tekla ze skály, nasýtí žízeň Israelských na krátkou dobu; kdo však jí tělo a pije z kalicha krev Ježíšovu, nebude nikdy lačněti ani žízni. Vždyť »dává nám Bůh chléb s nebe, všelikou rozkoš v sobě mající.« Žizní-li, lační-li někdo nasytiv se tímto andělským chlebem, lační a žizní po spravedlnosti, po nebeských statcích a vše, co souvisí se světem, je mu na nejvýš odporné. Oplácíme aspoň poněkud tu nesmírnou lásku Boží, přijímejme často ten zázrak lásky Boží, uposlechněme napomenutí: »Pojďte, jezte chléb můj a pijte víno, které jsem vám nalil.« Příslovi 9, 5. Král Assuerus uspořádal hostinu, k níž

pozval všechny hodnostáře ze své říše a hostil je po celých šest měsíců; ale ač byly hody tyto skvostné a nádherné nedal hostům nic jiného než maso ze zvířat a chléb z mouky. Nás však zve Bůh k hodům, v nichž dává se nám nebeský chléb, tělo a krev Boha-člověka; věnuje nám zázrak lásky své, dává nám sama sebe. Zůstane-li někdo s tímto pokladem chudý, je to jeho vina, na nás záleží, abychom si sbírali poklady pro

věčnost, neboť Ježíš je ve Svátosti této přítomen, by slyšel prosby naše a je vyplnil.

Kdo sám toho nezkusil, ani neuvěří, jak těžký je přístup k mocným tohoto světa. Jsou obklopeni nesčetnými sluhý, velkými a malými pány, kteří bdí, aby mocnář nikým nebyl obtěžován. Než někdo je předpuštěn, prodělá mnoho výslechů, je mu zodpověděti mnoho otázek a pak po dlouhém prošení dostane se

na milosti, že vidí několik okamžiků mocnáře. Náš Bůh však jest mezi námi! Trůn jeho není obklopen žádným vojskem, žádným služebnictvem, které by zabráňovalo anebo stěžovalo přístup. Přistoupiti pak možno nejenom v určité dny a v určité hodiny, v nich se udělejí audience, nýbrž kdykoliv libo, v každou chvíli; ve dne i v noci přijíti může kdo chce. Nevíme-li si rady, poradí nám, klesáme-li pod tíží břemen a hříchů, potěší nás a odpustí nám, máme-li mnoho nepřátel spásy své, uchrání nás před nimi; je v této zázračné Svátosti naším Otcem, nejlepším přítelem, lékařem, prostředníkem u Otce, chce s námi spojen býti.

Pojďte všichni ke mně!

Farář z Arsu. jménem Vianney, muž poživající pověsti svatého, vypravuje: «Když jsem přišel do Arsu, pozoroval jsem muže, který vždy, kdykoliv šel okolo kostela, zastavil se tam. Šel-li ráno do práce anebo vracel-li se večer z práce, nechal lopatu, motyku a co měl s sebou přede dveřmi, vešel do kostela a dlouho tam pobyl. Ptal jsem se ho jednou, když jsem se s ním seznámil, co mluví k Pánu, když Ho tak dlouho navštěvuje? Odpověděl mi: pane faráři, já nic k němu nemluvim, vždyť myslí na mne a já na něho . . . Když toto vykládal, farář Vianney byl vždy tak dojat, že slzel a připojil: jaký krásný příklad lásky k Bohu!« Kéž bychom i my uvažovali častěji o slovech: «Jak milí jsou stanové tvoji ó Hospodine! Touží a omdlévá duše má po siních Hospodinových. Nebot vrabec nalézá sobě dům, a hrdlička hnízdo sobě, a já nacházím oltáře Tvé, Hospodine, mocnosti, králi můj a Bože můj.» (Žalm 83, 3—4.)

Pojďte ke mně všichni, volá k nám Ježíš. Vítá nejen bohaté a mocné světa tohoto, nýbrž i nevědomé, zdravé i nemocné, mladé i staré, spravedlivé i hříšníky. «Publikán stojí zdaleka, nechtěl ani oči k nebi pozdvihnouti, ale bil se v prsa, řka: Bože, buď milostiv mně hříšnému! Pravím vám, tento sestoupil do domu svého ospravedlněn.» Ježíš nikomu nezabráňuje přistoupiti k hodům, bída, chudoba, která vylučuje přistoupiti k mocným tohoto světa, nevylučuje nikoho, aby nepřistoupil ke trůnu, na němž sídlí

Ježíš ve velebné Svátosti. Nic, než jediný hřích překáží milostem, jichž u stolu Páně účastnými býti můžeme, vyznáme-li se z hříchů, i když byly tak četné jako písek u moře a tak velké, že pochybovali jsme o jejich odpustění. Bůh jest nejvyšší milosrdný, neboť nechce smrti hříšníka, ale aby na věky živ byl; každého vítá Ježíš ku svému stolu, každého zve. Činí jako učinil hospodář ve svatém evangeliu, který připravil hostinu a pozval k ní mnoho hostů. Když pak nepřišli a vymluvili se, poslal pán sluhy své na ulice a na cesty a rozkázal, aby všechny, které tam najdou, chudé, kulhавé, slepé a chromé přivedli do vnitř.

V legendě se vypravuje: Když přišel Ježíš, utíkaje před ukrutností Herodesovou do Egypta, spadli bžžci s oltářů a rozbili se. Jak často ovládá srdce naše, přibližujeme-li se k trůnu Nejvyššího, nějaký bžžek, na příklad pýcha; neměla by nás zde před tváří Páně opustiti? Hle, tu na oltáři v nejsvětější Svátosti je přítomen ten, který «sebe samého zmařil, přijav podobu služebníka, k podobnosti lidí učiněn» a tvým bohem, který tě cele ovládá je pýcha, netrpělivost a neskonalá láska k sobě samému. Odlož ji, hoď ji na zem; viz jak neskonale laskavý je Ježíš ve způsobě chleba, snáší trpělivě všechny urážky, které mu denně činěny bývají od pohanů, kacířů a i od vlastních dítek nevěděných. Mohl by je všechny všemocnou rukou smetati k zemi, ale nečiní tak. Zůstane někdo ještě pyšný? Snad je tvým bžžkem sebeláska. Povšimni si, jaký příklad poslušnosti, sebezapření dáván nám každodenně Ježíš Kristus ve všech dilech světa, když na pouhé slovo svých sluhů kněží objeví se na oltáři. A dobře ví jak mnozí přijdou a nehodně jedí z toho chleba a pijí z toho kalicha. Může někdo, pozoruje tuto převelikou lásku Ježíšovu k nám lidem, býti tvrdým k spolumilovnímu, býti roznicen jen sebeláskou a bližním opovrhovati? Zachovejme příkaz Petřův: «Podání tedy buďte všelikému lidskému zřízení, to jest každé na zemi zřízené moci, pro Boha.» (II. Petr 2, 13). A co tuto řečeno o bžžcích pýchy, neposlušnosti, sebelásky platí i o všech ostatních.

Lidé rádi udělují dobrodiní, najdou-li vděčnost, ale jinak dojdou nevděku,

tu bývá srdce jejich vždy jaksi rozrušeno a nemile dojata. Jaký nevědek zakusil Ježíš Kristus! V téže noci, ve které ho zradil Jidáš, založil velebnou Svátost. »Zajisté že P'an Ježíš v tu noc, v kterouž zrazen byl, vzal chléb . . . (I. ke Kor. 11, 23). Božský Spasitel znal dobře nástrahy svých nepřátel, věděl vše, co ho očekává až do té chvíle, kdy vydá v ruce Otce svého duši svou. Znal též všechna rouhání, která mu činěna budou od lidí znesvěcováním velebné Svátosti; předvídal, jak si mnozí nebudou vážit tohoto zázraku lásky, jak špatně s ním zacházejí budou nevěrci, kacíři, ano často i vlastní

ditky. Známa mu byla nevděčnost, lhostejnost těch, kteří přijímají budou, věděl o nedůstojnosti míst, v nichž bude přebývat, vše předvídal a přece nic ho neodvrátilo od založení této převehlebné Svátosti.

Kéž nás nikdo a nic neoddělí od lásky k Ježíši svátostnému. Čím více jini jím opovrhují, tím více ho milujeme. Tím častěji ho přijímejme. Kdykoliv přistoupíme ko stolu Páně, pomysleme si, není-li to naposledy v našem životě. Neustaňme nikdy volati a propěvovati: »pozdravena a zvelebena budiž nejsvětější Svátost oltářní!«

Ignát Záhnel.

O katolickém putování.

Jakmile nastává teplejší počasí, jakmile odívá se země tisícerými květy na lukách i zahradách, jakmile to Boží osevníčko čile ze země vyrůstá, jakmile to ptactvo nebeské s krajín jižních se zase k nám vrací, tu i nescetní katolíci křesťané vydávají se na cestu, aby navštívili místa památná, svatá, a tam vykonali pobožnost svou, tam buď Pána Boha skrze přímliivu svatých o potřebné milosti prosili, nebo mu zase za udělené milosti děkovali, anebo se v pobožnosti utvrdili.

Je to katolické putování. Občej konati pout je tak starý jako náboženství samo, jest Bohu milý a také nám prospěšný. Nejstarší kniha Pisem svatých nám vypravuje o praotci Jakubovi, kterak zasněžil ono místo, kde se mu na cestě do Haran Hospodin ve snách zjevil. Procitnuv ze sna, zvolal: »Jak hrozné jest místo toto! V pravdě není tu nic jiného než dům Boží a brána nebeská!« A poliv kámen olejem, zasněžil jej a nazval toto místo »Bethel«, t. j. dům Boží. (I. Mojžiš 28.) A hle, toto místo zůstalo po věky ve veliké úctě u bohobojných Israelitů, tak že jak kniha královská svědčí,

Radoval jsem se, když mně řečeno bylo: do domu Hospodinova půjdem. (Zalm 121.)

putovávali tam k Bohu a dary obětní tam přinášeli. A dále ještě, otevřeme-li pátou knihu Mojžíšovou, nalezneme tam přísný rozkaz Boží k poutem daný Israelitům. Čtemeť tam: »Třikrát za rok ukáže se každý z tvých pohlaví mužského před obličejem Boha tvého na místě, kteréž byl vyvolil, na slavnost Přesnic, na slavnost Těhodnů čili Letnic, a na slavnost Stánkův. A neukáže se před Hospodinem prázdný, t. j. přinese oběť.« (5. Mojžiš 16, 16.) A věru svědomitě zachovával se tento příkaz Boží. Z celé země israelské, i z ciziny putovali věřící Israelité do chrámu jerusalemského, propěvující na cestě žalmy i písně Hospodinu, zvláště pak žalm 118: »Blahoslavení neposkvrnění na cestě, kteří chodí v Zákoně Hospodinově.« Kjhle, jak jim již tenkrát byla pouť obrazem cesty života, kráčením po cestách přikázání Páně. A svaté evangelium nevypravuje nám snad o poutech ničeho? I ono předvádí nám poutníky: sv. Josefa, Marii Pannu a dvanáctiletého Ježíše, kterak putovali do Jerusalema k slavnosti velikonoční přes hory a doly, aby se tam Otci nebeskému poklonili. I v pozdějším svém věku putovával Spasitel často do chrámu jerusalemského, ano před svým utrpením

byla pouť jeho slavnou, vítězným průvodem o květné neděli.

Což divu tedy. že i církev svatá řídíc se příkazem Božím a příkladem samého Spasitele obyčej putování v uctivosti měla a věřící k tomu nabádala? Byla to Svatá země s posvátnými místy, Betlemem. Nazaretem. Jerusalemem. horou Olivetskou a Kalvarii, a všechna místy která Spasitel svou přítomností posvětil, ráčil, k nimž od nejstarších dob křesťané mnohdy s velikými obtížemi i nebezpečím putovali. Tak píše Eusebius, biskup caesarejský ve 3. století, že Alexander, biskup kapadocejský připutoval do Jerusalema, aby se na posvátných místech modlil. A svatý Jeroným píše: »Není možná čas od nanebevstoupení Páně až do dnešního dne v myslí projít, a všechny ty biskupy a mučedníky, učenosti a vědou proslavené muže sečísti, kteří do Jerusalema připutovali. A mnozí poutníci už se ani domů nevraceli, zůstávali tam, aby na svatých místech bohudíby život vedli a tam zemřeli.« To učinil sám sv. Jeroným, jenž se usadil jako poustevník u jeskyně narození Páně v Betlemě. Tamtéž se usadila zbožná matrona římská Pavlina s dcerou svou Eustochinou.

Ale i na jiná místa, zejména k hrobům svatých mučedníků putovali křesťané ve stoletích nejstarších. Tak do Říma k hrobům svatých apoštolů Petra a Pavla, sv. Vavřince, k hrobu sv. Štěpána v Nest-fagu, o čemž vypravuje sv. Augustin a jinam. Z toho vidno, že putování je tak staré jako církev naše. ba v základech svých daleko starší. Je to však obyčej také Bohu milý. Co Písmo svaté doporučuje, co sám Spasitel konal, co svatí a světice a všichni zbožní křesťané konali, to zajisté jest konáním Bohu milým. Marne jsou tedy všechny řeči nepřátel poutí křesťanských, marné útoky nevěrců proti takovému bohumilému zvyku křesťanskému. Útoky a výtky, které se dějí proti našim poutím, jsou také nerozumné. Neboť nikdo zajisté, kdo zná podstatu učení našeho, nemůže popřít, že Bůh na přímluvu milácků svých svatých, zejména nejsv. Matky Páně, svatých apoštolů, mučedníků a jiných, činí podivuhodné věci, zázraky na užitek prosebníkův a k jejich věčné spáse, a to zvláště na místech, jak a kde se mu obzvláště líbí.

Sám odpůrce církve, odpadlík Luther, ve století 16. píše: »Nikdo nemůže zapřít, že až podnes při tělech a hrobech milých svatých Pán Bůh patrně činí zázraky.«

A tážeme-li se, proč právě tam se tak děje, odpovídá nám svatý Augustin takto: »Nevystižitelný je soud Boží, neboť Bůh na některých místech činí zázraky a na jiných zase žádných nečiní.« Činí tak Bůh zajisté proto, aby věřící tam přivábil, tam jejich viru oživil, kajícínost povzbudil, tak je schopnými učinil milosti svých, kterýchž by doma při vlažnosti své nedosáhli. Tak jako Bůh vodě léčivou moc nedal všude, nýbrž jen na některých místech, kamž chodí a nemocní až z daleka chodí, tak i v ohledu duchovním na některých místech milosti dává, raději a ochotněji modlitby vyslýchá, pomáhá, nežli jinde. A míst takových díky Bohu není pořádku. Naše země česká i moravská hojně jich má. V Praze samé jest chrám sv. Víta, kde odpočívají naši svatí patronové a mučedníci, sv. Vojtěch, sv. Jan Nepomucký, sv. Zikmund, nedaleko odpočívá sv. Prokop, sv. Norbert, blah. Anežka a jiných svatých více. Máme milostná místa Mariánská v Čechách, Stará Boleslav, Svatá Hora, Bohosudov, Filipstorf, Chlum Mariánský a jiná. Na Moravě posvátný Velehrad, Sv. Kopeček, Sv. Hostýn, Dub, Stará Voda, Žarošice, Suchdol, Cizkrajov a j. V cizině Loretto, Pompeji v Itálii. Montserrat, Saragossa ve Španělsku, Maria-Cell ve Štýrsku a slavné místo poutní Lurdy ve Francii. A všude zjevná jest ruka Páně, všude nescísně se staly zázraky, všude došli věřící milostí hledaných pro tělo i duši. Odměňuje-li tedy Bůh poutě takovým způsobem, jsou zajisté jemu milé.

Alé jsou i nám užitečné. Již z toho, co řečeno bylo, vysvítá pravda tato. Na poutních místech oživuje se víra, rozmnožuje se zbožnost, rozněcuje se láska k Bohu a Matce Boží a všem svatým. I mnohý nevěrec na místě poutním našel zase pravou cestu k Bohu, cestu víry, mnohý zatvrzelý hříšník smířil se zde s Bohem! Krásný poutní chrám, pobožnosti tam konané, příklad jiných čelných poutníků, horlivost v kajícínosti, vše to působí tak, že člověk zatouží po svaté radosti, kterou srdci lidskému dává pravá nábožnost a dobré svědomí.

A tu tak mnohý, který doma snad vlažně se modlí, modlí se zde vřele, který doma snad svatě svátosti zaneřádává, zde do zpovědnice přikleká, z hříchů se vyznává a slibuje: »opravdu minim nikdy již nezhřešiti«. Není to užitek veliký? Ó kolik starých zatvrzelých srdci hříšníků na poutních místech změklo — litosti bylo naplněno a sv. pokáním s Bohem smířeno! Kolik hostejných křesťanů na poutním místě zase našlo svého Ježíše ve svatém přijímání, o nějž dříve nestály! To ví Bůh! A v tom jest právě ten velký blahodárný význam pouti a poutních míst, že se zde děje, co by se doma snad nedělo, že se srdce Bohu odvrácená a odcizená zase k Bohu navracují. A to je zajisté užitek největší. A kolik srdcí zaroučených se zde potěší, kolik slabých posilní, kolik bázlivých obrní; kolik dobrých předsevzetí se zde učiní, kolik křivd napraví, kolik nepřítelství smíří, kolik nespravedlivého majetku navrátí, kolik slzí usuší — to ví také jenom Bůh! Nelze proto cenu křesťanského putování a užitek z něho plynoucí ani řádně a dostatečně posouditi a oceniti. Proto také zbožný věřící katolik rád putuje a na pouť se jako dítě těší. A jelikož pout s mnohými nepříjemnostmi, obtížemi, obětmi spojena jest, zahazuje i časné tresty, jimiž duše je stížena, je skutkem pravého pokání, ovšem koná-li se dle vůle Boží a přání svaté církve.

Tu ovšem se proto může státi, co poutě v očích nevěrců nebo vlašných katolíků přivádí v posměch a podezření. Že prý se dějí všelijaké nefesti, že prý lidé ztrácejí čas, utrácují peníze, že se může každý modlití doma, že jsou to jen výlety, toučky atd., to jsou obyčejné výtky, které nepřátelé pouti katolických proti těmto činí. A tu pravíme: Pokud budeme lidmi, vždy se něco přihodí, co lidského jest. Vždyť i shromáždění a sjezdy světské nejsou vždy bez věci nepřislušných, ba ani bez pohoršení i zločinů. Nepřistojné věci církev nikdy neschvaluje, ani ne při poutích, a hledí je vždy zameziti. Stane-li se něco na pouti zlého, není toho vina pouť ani místo poutní,

ani církev, nýbrž vinna jest zlomyslnost lidská, která nejde s dobrým úmyslem na pout, nýbrž-vyhledává světské účely. Tak jako není vinen oheň sám v sobě, že někdo ho použije a zapálí, tak ani zvyk putování není vinen, že ho někteří zneužívají ke zlému. I v tomto ohledu napomíná církev věřící slovy: »Co dobrého jest, toho se držte, všeho nepřistojného se varujte.« Církev ukládá duchovním, aby poutníky poučovali, a jak se na pouť chovati mají, napomínali. Také církev nikdy neschvaluje, aby se pro poutě zanedbávaly přednější povinnosti stavu a povolání, aby snad někdo příliš často na poutě chodil a tak málo pracoval a o rodinu svou špatně se staral. Avšak některý čas na pouť jíti, dobrou pobožnost vykonati, v útrapách útechy nabyti, s Bohem se smířiti, to zajisté vyváží tu malou ztrátu času, která s tím spojena jest. Přejme lidu této radosti. Nepřátelé pouti sami jezdí na výlety, drahé zábavy, do lázní, zanedbávají nedělní služby Boží, utrácují více než směji, a škodí si mnohdy i na zdraví a stávají se ve víře a zbožnosti vždy vlašnějšími. Proto ať tolik proti poutím nebojují. A že se může každý modlití doma, to vi církev lépe než kdo jiný, proto také nikdy nikomu neporoučí, aby na poutě šel. Ale ví také, že neškodí někdy na poutním místě z vlašnosti obyčejné se probrati a pořádnou pobožnost vykonati, kteráž by se doma nestala. Touha putovati jest v srdci křesťanském založená. Proto vidíme, že když i císařové a králové poutě zákony zakazovali a trestali, že přece poutě nezanikly. Víme, že kdykoli Bůh nějaký trest, neštěstí na lidstvo uvalí, že věřici a mnohdy i nevěřící vydají se na pouti, aby zase Boha usmířili. Jen přirozenost naše si toho žádá, vědouc, že poutě jsou Bohu milé a nám užitečné. Necht se posmívají nepřátelé poutím katolickým, my víme dobře, že Bůh má mnoho prostředků k naší spáse, k našemu dobru, a že jedním z nich jest také katolické putování. Važme si těch našich svatých míst a s radostí a dobrým úmyslem k nim putovati nepřestaneme.

B. J. Hendl.

Věčná lampa.

(Pokračování.)

2. Oltář v Novém Zákoně.

Poloha oltáře. Oltář starozákonný byl obrácen k západu, kdežto chrám a oltář křesťanský jest obrácen k východu. Význam této polohy není bezdůvodný. Kristus jest ve smyslu duchovním pravý východ: onť jest, který nás ze smrti duchovní uvádí k východu života věčného.

Křesťanský oltář hledí k východu, abychom vždy pamatovali, že Kristus jako pravé světlo zjevil se na zemi, a že jako slunce spravedlnosti ozařuje a osvětluje veškeren svět. Jeho učení jest světlem, i jeho život jest světlem. On jest pravda, život a cesta. Cesta následování Kristova jest cestou ctnosti, a tuto jmenovali první křesťané cestou k východu; kdežto cestu hříchu nazvali cestou k západu, kteráž vede k zahynutí.

Oltář hledí k východu; jednáť se tu o ztracený ráj, který nám má býti zase otevřen, a který jako zahradu rajskou štipil Hospodin k východu. Když první člověk hříchem z východu byl zapuzen, ubíral se ve zkázu a zapadl do temnosti západní. Zraky naše mají se obracet k východu ku Kristu, skrze něhož máme zase dojiti do pravé otčiny. Církev stojí ve službě Kristově a chce nás tam zavést.

Oltář hledí k východu; neboť na východě zjevila se hvězda mudrcům, a na východě objeví se Kristus jako soudce živých i mrtvých, aby rozdělil lidstvo na dva tábory. Zkrátka východ jest obrazem božství a světla Kristova, jenž je sluncem spravedlnosti, kteréž osvětluje všechny bojíci se Pána. Ve Starém Zákoně byl obrácen oltář k západu na znamení, že spravedliví St. Zákona neměli přístupu do nebe, kdežto v Novém Zákoně oltář hledí k východu na znamení, že křesťané mají bránu nebes otevřenou. První křesťané, kteří žili z víry, obraceli se při modlitbě na východ, aby tím vroucněji po Kristu toužili.

Není ovšem zřejmě předepsáno v jakém směru máme modlitby konati; ale nicméně není bezdůvodno, že i křesťanský chrám i oltář na tuto okolnost

béře ohled, aby křesťanský smysl všude v chrámu Páně nám na mysli tanul, nás těšil a na nebe upomínal.

Místo oltáře Křesťanské oltáře budovány v chrámech, biskupy posvěcených. V nich oltáře měly býti obrazem hory Kalvarie. V dobách pronásledování byli křesťané z chrámů vypuzeni. I bylo třeba, aby pro oběť novozákonnou byly výjimky povoleny. Vždyť křesťané nebyli nikde životem jisti, jelikož katané i do příbytků násilím se vloupali, aby mohli křesťany soudům vydávati. Křesťané i kněží utíkali na pouště, anebo zvolili za shromáždění širé pole, ba nezdávka shromáždili se i na lodi a pluli na moře, aby mohli jistěji konati svatá tajemství. Povznášející byla bohoslužba v katakombách, kde i na smrt i na věčnost křesťané byli upomínáni. Ano i do žalářů nezdávka utíkali se křesťané, aby tam nerušeně mohli obcovati oběti novozákonné. Ano i ten případ zaznamenaly církevní dějiny, že prsa spontánního kněze v žaláři byla oltářem, na němž konána oběť přesvatá. Dojemný jest konec života sv. Luciana, kněze a mučedníka antiochenského. V pronásledování, které vypuklo v Nikomedii, byl i kněz Lucian na smrt odsouzen. Ležel v žaláři, spoután na nohou i na rukou, očekáváje každodenně hodinu smrti. Věrní křesťané navštěvovali často v žaláři neohroženého služebníka Kristova. Když pak o slavnosti sv. tří králů zase byli navštěvou v žaláři, prosili úpěnlivě kněze Luciana, aby jim sloužil mši svatou, bez níž tak dlouho byli. Lucian, jenž ležel na zemi spoután, obrátil zraky k nebesům, řka: »Děti, mé milé! Pán Bůh toho od nás nežadá, ani od vás, ani ode mne! Jak bych mohl také tu předrahou oběť konati, když zde ničeho není, čeho ke mši svaté jest nezbytně třeba?« Leč věřící nedali se slovy jeho uchlácholiti, ale v hojných slzách nařikali, že v den tak slavný mají býti beze mše sv. a bez svatého přijímání. Na novo prosbami a slzami volali ku knězi, by mši svatou sloužil. Nuže, pravil kněz k smrti odsouzený: »Přineste tedy chléb a víno! Nechť jsou prsa má obětním oltářem.

Mám za to, že v této chvíli budou prsa má Bohu tak milým oltářem, jako jsou oltáře z dřeva a z kamení zhotovené. Vy pak dítky mé přistupte blíže a utvořte kruh kolem mne. Vy buďte chrámem, v němž já obět přináším.« Tak se i stalo. I slavil svatý kněz ještě jednou sv. obět uprostřed svých věrných, nežli vlastní život jako obět krvavou Pánu Bohu donesl. Druhého dne byl Lucian stat. Sv. Jan Zlatoustý.

Posvěcený kámen oltářní. »Když se svečeřelo, zasedl Pán se svými za stůl. « Nepochybně byl stůl ten dřevěný, na němž poprvé Pán Ježíš sv. obět konal. První křesťané hotovili obyčejně oltáře dřevěné. Úcta, kterou chovali v srdci ke mši svaté, nutkala je, že vybírali dřevo nejvácnější, kteréž nad to bohatě ozdobili. V šestém století bylo všeobecně předepsáno, že musí býti na oltáři kámen, jinak že nesmí oltář býti posvěcen. Předpis tento platí dosud. Na oltáři jest kámen biskupem posvěcený, křížem pomazaný, křížem označený a svatými ostatky opatřený.

1. K čemu kámen na oltáři? Jaký má význam? Kristus Pán sám zvolil podobnost kamene, aby bytnost svou jím označil. Vždyť praví zřejmě: »Kámen, který stavitelé zavrhlí, učiněn kamenem úhlovým.« »Kdo na kámen tento padne, roztrhne se, a na koho padne, toho roztrhne.« Ti padají na tento kámen dle výroku svatého Augustina, kteří Kristem zhrdají a Krista tupí, na ty padá kámen tento, kterým v den soudu bude k záhubě, tak že budou jako prach, který vítr rozveje. Již prorok Isaiáš poukazuje na tento kámen. Toto praví Hospodin: »Položím do základu Sionu kámen, kámen osvědčený, kámen drahocenný, který pevně v základě spočine.« Svatý Pavel poučuje nás o tom těmito slovy: »Vy jste spoluměšťané svatých a přátelé Boží, zbudování na základě apoštolském a prockém, kteréžto stavby jest Kristus kamenem úhlovým, kterýmž celá budova stojí a vzrůstá ve chrám svatý.« Ano, Kristus udržuje stavbu církve své, an duchem jedné víry a jedné lásky všecko spojuje. Kristem také tato budova duchovní vzrůstá, an stále věřících přibývá, vždy více duší milostí Kristovou se zdokonaluje, až veliký, všeobsaňující chrám jest

dokonán, jehožto kameny jsou křesťané, úhlovým kamenem oživeni a spojeni.

2. Oltářní kámen jest křížem pomazán. Křížmo, smíšenina oleje olivového a balsamu, poukazuje na Pomazaného Páně, jímž jest Kristus. Křížem pomazaný kámen jest obrazem samotého Krista. Jako Pomazaný předpověděn byl proroky. »Duch Páně nade mnou, proto i pomazal mne a poslal, abych hlásal evangelium chudým, a uzdravoval zkroutěných srdcem.« Proroci, kněží a králové byli ve Starém Zákoně pomazáni a tak v úřad svůj uvedeni. Kristus jest pravý Bůh a pravý člověk. Jako Bůh nepotřeboval žádné mazby; ale přirozenost Páně lidská byla sloučením s přirozeností božskou posvěcena; bylať všemi dary Ducha svatého proniknuta. Tak jest Kristus pravý pomazaný Páně.

Mazba jest obrazem síly. Staří rekové a zápasníci před bojem tělo mazali olejem, aby bylo ohebnější a silnější. Kristus jest Pomazaný čili rek silný, na jehož ramenou spočívá vladařství, a který vítězí v každém boji.

Mazba jest spolu i obrazem požehnání. Olej a balsám jsou částky, z nichž křížmo se tvoří. Kde olej roste, tam jest úrodná půda, a kde balsám roste, tam šíří se libovůně, která chrání před zkázou, tam jest i náplň požehnání. Kristus, v němž přebývá plnost božství, tělesně sděluje s námi mazby této částky, nabízí nám milost, olej radosti a balsám ctnosti. Jako s kříže, podobně i s oltáře kane ustavičně nevýslovné požehnání v srdce lidské.

3. Oltářní kámen jest ozdoben pěti kříži. V každém rohu jest kříž označen, pátý jest ve středu. Poptáme na kříž na Golgotě a popatříme i na oltář. Tam má Kristus pět krvavých, zde pět nekrvavých ran. Z pěti ran Kristových řinula krev. Krev Kristova jest i nyní na oltáři. Rány Kristovy jsou nám otevřeny.

Ruce Kristovy i nohy probodené, Srdce Páně otevřené jest nám dosud útočištěm, k němuž se utíkáme, kdykoliv pokušení a nebezpečnost nám hrozí. V ranách Kristových se skrývejme, v nich jest útočiště jisté.

4. Na oltáři jsou drahocenné ostatky svatých. Již pravěk křesťanský měl ten krásný obyčej, že oltáře budoval na hro-

bech mučedníků a vyznavačů. Když pak konečně poprána křesťanům svoboda, že směli chrámy veřejně budovati, zůstal obyčej tento v té míře, že aspoň do oltářního kamene ostatky svatých mučedníků byly vloženy. Tak že zbožný obyčej prvo-křesťanský zůstal nezměněn až na naše časy. Obě viděl sv. Jan v duchu: »Když pak Beránek otevřel pátou pečeť, spatřil jsem oltář, a pod oltářem duše těch, kteří byli zavražděni pro Slovo a pro svědectví, které vydávali.«

Kristus jest prvomučedník, který pro nás všechny byl umučen, a jenž krev proléval na oltáři svatého kříže. Na oltářích našich obnovuje tuto oběť nad ostatky sv. mučedníků. Na oltáři věčná láska, v oltáři neboli pod oltářem svaté známky těch, kteří lásku věčnou si zamilovali. O vy svatí ostatkové, kteří jste byli údý Kristovými a chrámem Ducha svatého, vy zasluhujete, abyste s tělem Páně při sv. oběti byli spojeni. V kalichu krev Páně, pod kalichem ti, kteří krev tuto pili, aby k mukám byli nejenom hotovi, ale také v mukách vytrvali. Láska a vděk za lásku potkávají se. Církev pak, tato choť Kristova, ukazuje jednou rukou na oběť Kristovu, druhou pak na oběť nejšlechtnějších dítek svých, které pro Krista trpěly. Kéž těmto pokynům porozumíme.

Mluvíli jsme o oltáři, zvláště pak o kameni oltářním. Kristu, pomazanému a svatými ranami zmeananému kameni úhlovému, máme se připojit a přizpůsobiti. Jsme-li pak skutečnými vybranými, živými kameny, či jsme pouze kameni zvětralé a ku stavbě se nehodící? Běda nám, až zavítá nebeský Stavitel, aby nás vyloučil, a místo nás jiné ušlechtilější a lepší kameni ku stavbě připojil, které s vůlí Páně se shodnou a k nemalé okrase domu Božího poslouží. Nevhodný kámen bude vyňat a setřen. Viz, hříšniku! Tys hranatý kámen, který se nehodí pro budovu Kristovu, tys ostrý kámen, který světrá, protože náruživostí tě zničí. Dle úhlového kamene Krista Pána musíš býti otesán a ohlazen. »Přiblížte se k němu, živému kameni, který sice byl od lidí zavržen, ale Bohem vyvolen a počten, a sformujte se jako živé kameny na tento základ, k duchovní budově, ku svatému kněžství, abyste donášeli dary duchovní, které jsou Bohu milé skrze Ježíše Krista.«

Živými kameny jsme, kdykoliv posvěcující milostí s Kristem jsme spojeni.

Živými kameny jsme, kdykoliv se ponoříme v koupeli pokání, a hledíme, abychom hrany vždy více otfeli a ohladili.

Živými kameny jsme, rádi-li kříž neseme, upřímně-li kříž milujeme a hledáme-li v ranách Kristových útěchy a útočiště

Živými kameny jsme, schraňujeme-li v nitřích poklad dobrých činů, jako jsou schráněny ostatky svatých v oltářním kameni, a přičiňujeme-li se, abychom si dobré skutky pro věčnost získali. Jako ušlechtilé a uměle otesané kameny budeme kdysi schopni, abychom vřadění byli v budovu ušlechtilou v budovu nebeskou. Srdce naše podobno bude zlatému oltáři, z něhož chvály a díky se povznese ku cti a chvále trojjediného Boha.

(P. d.)

Утонувшая лодь.

Лодь по моři наплывшая
накладом а людьми плула;
никогда на то непомыслил,
же бы у моři утонула.

А преч! Фалá jen se dírká
ve dnu lodě udělala,
a tou dírkou polehoučku
voda se do lodě drala.

Никдо в лоди неměл тучу
о грозícím nebezpečí;
lidé spolu spokojeně
bavili se různou řečí.

Ту лодь náhle tíhou vody
ve hlubinu moře klesla.
Утонули cestující
и уще, co лодь у собě несла.

Подобнѣ мы утонеме
може pekla ve hlubině,
будеме-li неужьмави
к малé sic, ушакъ частѣ уиң.

F. Vrtil

Velká přípověď božského Srdce Ježíšova.

Potěšující novina křesťanskému lidu.

Dle P. Jos. Hattenschwüllera S. J. podává P. Em. Kubišek S. J. (Č. d.)

6. Příklady dobré smrti.

Jako doplněk předcházejících vývodů ukážeme několika zaručenými příklady, kterak Spasitel věrně plní, co slíbil velikou přípovědí.

1. Veliká odměna.

Vypravovali jsme dříve, jak byla novena devíti pátků zavedena ve Svatém Štěpánu v Korutansku, při ní se zvláště vyznamenala jistá dívka jménem Aloisia Greilach svou horlivostí. Nejen že začala ji o měsíc dříve než ostatní, ale také pobádala jiné slovem i příkladem, aby novenu konali. Za to se dostalo jí veliké milosti, že již na konci první noveny zemřela příkladnou, ba svatou smrtí.

Vždy bývala vzorem citelkyně božského Srdce; proto také častěji v týdnů přistupovala k stolu Páně a navštěvovala božského Spasitele v nejsvětější Svátosti oltářní. Začátkem prosince roku 1904 se silně nastudila, což způsobilo jí zákeřnou nemoc souchotiny, jež ji také sklátily do hrobu. Mnoho jí bylo trpěti; celé měsíce musila ležeti v lůžku. Poslední týden svého života však ani tu nevydržela pro úzkost, aby se nezadusila. Ve dne v noci sedávala na stoličce, o postel jsouc opřena, a trpělivě čekala, až ji Pán vysvobodí. Jak velikou byla její bolest, bylo lze poznati ze slov, jež občas pronesla: »Ani bych nevěřila, že království nebeské trpí takové násilí,« avšak hned přidala: »Ale já vlastně netrpím nic, Ježíš trpí.« To řekla proto, že byl právě svatopostní čas. Když matka její plakala nad ní, těšila ji Aloisia slovy: »Ale maticko, přece nebe musíme si zasloužit.«

Byl to krásný, slunečný den, devátý první pátek, jímž svou novenu skončila. »Nyní pokojně zemru,« těšila se, »neboť jsem ukončila svou devíti-pátkovou pobožnost.« Ale proto ještě se nestala bezstarostnou, naopak se snažila být ještě horlivější v přípravě na svou smrt, a častěji dala si nejsv. Svátost domů do něsty. Byla-li Aloisia ve své nemoci neobyčejně tichou a vážnou, ve své poslední

hodince nápadně se rozveselila. Již 10 dní před tím se světila své matce: »Za 10 dní nastane mi veliký, radostný den, pak mi bude na vždy dobře.« Doufala totiž pevně, že ji milá Máti sedmibolestná vysvobodí z jejich útrap právě na svůj svátek. A skutečně jak doufala, tak se splnilo. Bylo to v bolestný pátek na večer, kdy se nápadně rozveselila, srdečně se smála, jako by zcela zapomněla svých bolestí. Před půlnocí prosila, aby jí dali obraz božského Srdce, kongregační diplom — byla totiž první přísedkyně panenské kongregace — a kříž. Na to se modlila. Nyní se přiblížil její konec. Hořící svíce v ruce, obraz božského Srdce na prsou, kříž na rtech, jimiž ještě jedenkrát zašeptala nejsladší jméno Ježíš — tak se odebrala na věčnost k svému Ježíši.

Přibuzná její, která ji stále ošetřovala, a která také byla při jejím skonu, se vyslovila: »Může-li být ještě něco krásnějšího než taková smrt?« Deset kněží ji pochovávalo, mezi nimi její bratr; lidu bylo též velmi mnoho. Všichni jednohlasně usoudili: »Pán ukázal na zesnulé, jak sladce umírá ten, kdo jest vytrvalým citem božského Srdce až do smrti.«

2. V mrazivé zimní noci.

Roku 1873 jistý kněz Tov. Ježíšova založil apoštolát modlitby v Beez (diecese Namur v Belgi). Za půl roku na to tamnější farář psal mu takto: Poslyšte, jak božské Srdce plní velikou přípověď, o níž jste mým farníkům kázal. Farář z X., vesnice to 3 hodiny od nás vzdálené, navštívil mě a chtěl u mě přenocovati; ale najednou změnil svůj úmysl a prohlásil, že stůj co stůj odejde.

»Nemožno,« pravil jsem, »za takového počasí nikdo nevyžene ani psa na ulici.«

»Nemám pokoje,« pravil můj host, »musím domů.« Zmužile vykročil do mrazivé zimní noci a sněhové vánice. Za tři hodiny přišel do své přifařené vesnice, a aby se poněkud ohřál, vstoupil do nejbližšího domu, netuše, že sám Bůh

vedl jeho kroky. Sotva totiž dvěře otevřel, uslyší smutný hlas: »Ale jak jen dostati za takového počasí nějakého kněze?« Vidí celou rodinu shromážděnou u lůžka umírajícího děvčete; všichni byli zarmoucení zvláště proto, že nemocná bude umřít bez kněze. Hned ji vyzpovídal, pak spěchal do farního kostela pro nejsv. Svátost a sv. oleje a udělil ji ostatní svátosti umírajících. Druhého dne ráno dívka byla mrtva.

Dobré dítě bylo členem apoštolátu modlitby a každého prvního pátku v měsíci přijímala Tělo Páně na usmířenou. Kdyby se byl farář vrátil až druhého dne, bylo by již pozdě bývalo.

3. Jak jistý hrabě umíral.

Jeden kněz Tov. Ježíšova, jenž zaměnil skvělou uniformu důstojnickou za prosté řeholní roucho, vypravuje ze svých kněžských zkušeností událost, za jejíž pravdivost ručí:

Bylo to na začátku 90tých let minulého století. Bydlel jsem ve Š. H.; právě jsem dával duchovní cvičení v řeholním domě, položeném až na konci města. Zde jsem byl jedenkrát o půl noci náhle probuzen.

»Velebný pane,« volal kdosi do mé světnice silným hlasem, »prosím, rychle k nemocnému! Je to jakýsi hrabě, a každého okamžiku je se obávati konce. Dole čeká povoz.«

Hned mi napadlo, že tím umírajícím nebude asi nikdo jiný než hrabě L. C., o němž jsem již věděl, že je těžko nemocen. Byl to hodný, zbožný šlechtic, který bez ostychu plnil své náboženské povinnosti. Na mou radu také konal nově devíti pátků, což se mu tak zamlouvalo, že od té doby pravidelně v první pátek měsíční přistupoval ke stolu Páně na počtu božského Srdce. Ač byl již hodně stár a záduchem stížen, nechtěl přece od svého zvyku upustiti. »Pane hrabě,« říkával jsem mu častěji »nezemřete bez svátostí umírajících.« To slyšel velmi rád.

Nyní tedy přišla doba, kdy se mělo ukázati, zdaž naše důvěra byla lichou nebo nie. Rychle jsem se oblékl a spěchal se svátkem po schodech ven. Hned volám na vozku: »Pro Bůh, hodně rychle, a sice

nejprve do kostela sv. Pavla.« Skočím do vozu, přirazím dvířka, bič nemilosrdně dopadl na záda koni. Naše jízda podobala se divokému honu a snad mnohého vyburcovala ze sladkého spánku.

Dojeli jsme ke kostelu sv. Pavla. Rychle jsem vzal Nejsvětější a sv. oleje, a ujížděli jsme s touž rychlostí k domu, v němž hrabě bydlel. Sotva jsem vyskočil z vozu, paní nemocného i s dcerou vstřily mi vstříplé plačky. »Jest již pozdě!« bědovaly, »nevěděly jsme, že nejste doma. Když jste dlouho nepřicházel, poslaly jsme pro jiného kněze; poslední pomazání sice obdržel, ale pak také bylo po něm veta.«

To mne dojalo. Tak zbožný ctitel božského Srdce, a přece bylo mu zemřít bez sv. přijímání? Byl jsem tedy zklamán ve své důvěře?

»Ale« — lázi se po malé přestávce, rozmýšleje se — »je skutečně mrtev?«

»Velebný pane, pojďte a přesvědčte se!«

Hrabě seděl bez pohnutí v lenošce, nedávaje ani znamení života. Najednou, nevím, jak mi to napadlo, zvolal jsem naň silným hlasem: »Pane hrabě!« Dámy se lekly, avšak doměle umrlý pohnul sebou maličko, zároveň cosi nesrozumitelného mumlaje.

»Pane hrabě,« volám znovu, »přejete si přijati Tělo Páně?« Hlasem, že bylo lze všem rozuměti, vydechl: »Ano, ano, ovšem.«

Na to jsem připravoval, co bylo třeba k sv. přijímání, a sice zvolna, aby mi bylo možno úplně se přesvědčiti, že se vědomí nemocnému vrátilo a upíraje stále zraky na nemocného, odříkával jsem svoje modlitby.

Ačkoliv oči byly stále zavřeny, přece lehké pohyby, jakož i pohyb rtů dosvědčovaly, že nemocný ví, co se kolem něho děje. Také když jsem se přiblížil se sv. hostií k němu, otevřel ústa a přijal pobožně nejsvětější Svátost.

Posilněn chlebem života na věčnost, byl živ ještě dva dni. Když jsem ho naposledy navštívil, pravil jsem mu: »Pane hrabě, neříkal jsem vám, že nezemřete bez sv. přijímání?« Blažený úsměv, snad poslední na této zemi, ozařil jeho zsinálý obličej: děkuje, přikývl mi. Spasitel vyplnil svou připověď v míře nejhojnější.

4. Ve svrchovaný čas.

»Posel božského Srdce« z Austrálie vypravuje následující událost:

R-r-r-cink! Telefon hlomozí, jako by chtěl se stěny odskočiti. »Alou!« — »Jest P. Jones doma?« — »Jest.« — »Telegram z K.: Přijďte ihned; Tomáš Malone jest na smrt.« — »Děkuji.«

P. Jones dívá se na hodiny. Právě 10 minut času, kdy vlak odjíždí do K.

»Marie, řekni Jakubovi, aby mi kolo postavil před dveře, a později at přijde na nádraží pro ně.«

»Ano, velebný pane.«

Kněz v několika minutách připravil sv. oleje, pak spěchal do kostela, aby nejsvětější Svátost uložil do nádoby zvlášť k tomu určené. Nádraží jest dosti vzdáleno a tak P. Janesovi nezbývalo než hodně ujížděti, aby zastihl vlak včas.

Sotva P. Jones vstoupil do vlaku, průvodčí pokyne, vlak odjíždí a rychlostí větru uhání úrodnými, ale málo obydlenými nivami. Spolucestující byli: starší pán s paní a dítětem. Kněz pozdraví přívětivě a usadí se klidně v koutku; zástup andělů obklopuje jej neviditelně, klanějících se tomu, jenž pod způsobami chleba spočívá na jeho prsou. Modlí se vroucně, aby nepřišel pozdě a úpěnlivě volá k božskému Srdci za milosrdenství pro umírajícího, aby aspoň při jeho příchodu byl při vědomí. Místo K. je více než 12 mil vzdáleno, a nepřihodí-li se nic zvláštního, stěží vlak za tři hodiny tam dorazí. Cesta stoupá značně do hor, a proto vlak jede zvolna. Za tím, co myslí na to, co by se stalo, kdyby přišel pozdě, obejde ho zvláštní pocit, který již několikrát měl v podobných případech. Téměř se leká úžasně vznešeného postavení a zodpovědnosti katolického kněze: tu sedí jako strážce nebeských pokladů, osud nesmrtelné duše snad visí na jeho přítomnosti nebo nepřítomnosti.

Konečně v dáli lze viděti již K.; za 5 minut vlak zastaví. Když P. Jones vystoupil, pozdraví ho ze vzdálí dunivý hlas hromu, a cestu mu osvětluje — noc zatím nastala — pronikavý blesk. Ale P. Jones nemá kdy dbáti nepohody, bouře ni lijáku. K., ač je tam nemocnice, nemá dosud povozu, který by cestující dopravil do městečka; proto nezbyvá, než si sám cesty hledati v mlhavé tmě.

Ale na štěstí blesky mu častěji svítí na cestu, a tak lze mu na polozarostlé stezce se uchrániti, aby neklopýtl o rozházené kameny a pně pokácených stromů. Také na verandě nemocnice světlo se kmitá, ukazující mu směr k cili.

P. Jones kvapí k světlu a chvatně stoupá po schodech na verandu. Nejprve se táže představené nemocnice, jež — mimochodem řečeno — byla protestantskou, zdaž přichází včas. Odpověď zněla utěšeně »ano«. »Bohudík« zaznělo polohlasitě ze rtů knězových. Čeho bylo třeba, dověděl se o nemocném brzy: Dělník v hutích při zábavě mnoho pil, pak jízda na divokém koni a následek pohmožděné a znetvořené lidské tělo na smrtelné posteli.

Kněz věděl již dříve, že Tomáš Malone byl pilným dělníkem, jenž však jednu chybu měl: lásku k pálenice. Odtud se pramenily všechny ostatní chyby. Nikdy nebyl na mši sv.; odvážil-li se však někdo hanobiti církev či kněze, tu okamžitě ukázal skutkem, že se cítí členem bojující církve. Dále však jeho pobožnost nešla, a proto také P. Jones byl připraven, že to s ním tak lehko nepůjde.

Zdálo se, že nemocný si nevšímá kněze, jenž hned poznal, že smrt již z blízka číhá na svou kořist. Po několika úvodních poznámkách zatočil jemným způsobem řeč na sv. zpověď. Ale Tomáš mu nedal ani domluvití, nýbrž přerušil jeho řeč: Velebný pane, nenamáhejte se; již jest pozdě; jak jsem žil, tak zemru. Ton, kterým slova pronesl, jakož i výraz obličejé přesvědčily P. Jonesa dostatečně, že moc lidské výmluvnosti tu přestává, a že jen božské milosti lze ještě hnouti jeho zatvrzelým srdcem. Zoufalost se tam již nastěhovala; nadarmo by bylo mu mluvit o nekonečném milosrdenství božím; marno připomínati mu lásky Páně k hříšníkům, ba marno mu vzpomenouti jeho dobré matky a bolesti, které by jí způsobily svou konečnou zatvrzelost. Proto P. Jones postavil mlčky schránku se sv. hostií na stolek, klekl u lůžka nemocného a modlil se.

Netrvalo to dlouho, a Tomáš zpozoroval posvátnou nádobku, i ptal se kněze, co to má.

»Nejsvětější Svátost,« odpoví P. Jones.

»Ach! vezměte ji jen domů, to není pro mne.«

P. Jones: »Jak? Z dálky dvanácti mil jsem ti Spasitele přinesl, a ty ho vykazuješ od sebe?«

Tomáš: »Jen to odnese, již jest pozdě! Kdysi jsem nosil odznak božského Srdce, najdete ho v kapse mého kabátu; vezměte si ho těž, aby mi nepřipamatoval šťastnějších časů.«

Kněz hledal v kapse a skutečně našel obnošený, špinavý škapulír božského Srdce, i položil jej nemocnému na prsa.

»Tys tedy nosil tento odznak a tenkrát jsi měl víru, naději a lásku? Proč pak nyní ne?«

Bolestný vzlykot byl mu jedinou odpovědí. Při tom však kněz neušlo, že vzpomínka na božské Srdce Ježíšovo se dotkla Tomáše příjemně. Proto s dvojnásobnou horlivostí pokračoval ve své modlitbě, aby Pán dílo milosrdenství ráčil dokončiti.

Najednou nemocný se táže klidněji: »Velebný pane, jde to se mnou ke konci?«

»Zcela jistě, Tomáši, již ti nebude dlouho trpěti.« »Velebný pane, kdysi jsem věřil v milosrdenství božského Srdce; ale nyní se bojím, nyní mi nelze věřit.«

»Tomáši, tvá víra ještě nevyhasla; doufej a budeš zachráněn.«

»Doufat?« šeptal nemocný. »Jest ještě naděje pro mne?«

»Co pak jsi nikdy nekonal pobožností devíti pátků?« P. Jones věděl, že tento zbožný zvyk ve zdejší krajině byl velmi rozšířen i mezi obyčejným lidem.

»Ovšem, konal jsem a sice s dobrou vůlí, ale později jsem upadl do svých starých návyků a nežil jsem dle přikázání božích.«

»Tím větší bude milosrdenství božského Srdce, jež přece slíbilo, že bude útočištěm kajících hříšníků, jmenovitě v hodině smrti, a že jim odpustí a milosti udělí.«

Ještě jedenkrát proslovil své smutně »již jest pozdě,« kdežto kněz znovu modlitbou zápasil s nebem o milost pro hříšníka. Již zsinálé stíny smrti pokrývaly obličej umírajícího, ruce a nohy již vychladlé, dech tišší, až tu konečně ledová kůra na jeho srdci roztála.

»Velebný pane,« šeptal znovu, »myslíte do opravdy, že jest ještě pro mne naděje?«

»Jako že Bůh jest nade mnou, jenž nechce smrti hříšníka, ale aby se obrátil a byl živ.«

»Pak doufám také já, pomozte mi, prosím vás!« Za čtvrt hodiny duše jeho stála před soudnou stolicí Boží, ozdobena jsouc posvěcující milostí, jak právem lze se domnívati. Představená nemocnice s údivem pozorovala radostný obličej odcházejícího kněze, pravíc sama k sobě:

»Tihle katolíci kněží jsou přece podivní lidé.« (P d.)

Jsou lidé zlí!

Jsou lidé zlí, ti berou z prsou víru,

jež plní mysl lidskou radostí,
jsou lidé zlí, ti nedopřejí míru,
až zkruší srdce krutou žalostí.

Jsou lidé zlí, ti berou naděj blahou,
již hřeje teplem v lidských strastech brud,
jsou lidé zlí, vše zničit jich je snahou,
květ ctností hubit musí buď, co buď!

Jsou lidé zlí, ti berou k lásce ctnosti,
jež srdcem lidským čarnou mocí plá,
jsou lidé zlí, jsou nezbytní to hosti,
kdo léčkám jejich dneska odolá?

Jsou lidé zlí, těm není toho dosti,
že hubí v srdci skvosty nejdražší,
jsou lidé zlí, ti k svojí ukrutnosti
si volí cestu hříchu nejsprostší!

Jsou lidé zlí, tak volám k Tobě Máti,
a prosím za ně před oltářem Tvým,
bys jedenkrát, až budou umírat,
je přičítala k sirým dětem svým.

A. M. Kadlčíková.

Život křesťanů v prvních třech stoletích.

Píše člen představenstva diecévního konviktu v Mladé Boleslavi (Č. d.)

Křesťanská opatrnost.

Dějiny první církve jsou dějiny téměř třístaleté války pohanstva proti křesťanstvu. Jako vojáci ve válce netoliko zbraní v ruce bojují, nýbrž i lstí a úskoku užívají, by se nepříteli přiblížili aneb jeho záměry zmařili: tak bojovali také věřící oné doby netoliko zbraní pevné víry, nepřemožitelné lásky a skálopevné naděje v život věčný, nýbrž i velice často křesťanské opatrnosti používali, by se nebezpečí vyhnuli, rušení služeb Božích zabránili a plány pohanů překazili.

Při tom následovali nauky Ježíše Krista: »Buďte opatrní jako hadové!« (Mat. 10, 16.) Jako had především svou hlavu chrání, tak chránili i křesťané se vši možnou obezřetností tajemství své víry a používali všech dovolených prostředků k zachránění svého života. Viděli jsme již, jak obezřetnou bdělosti, kladením různých vchodů do katakomb, užíváním tajných, pouze věřícím známých hesel měli se na pozor před pohanskými špehy, kteří do křesťanských shromáždění vniknouti se snažili, by věřící zradili a zničili.

Jednou z prvních žákyní svatých apoštolů ze vznešené šlechty římské byla Pomponia Graecina. Její manžel Plautus dobyl jakožto vojevůdce císaře Claudia Anglie a císař povolil mu i počtu triumfálního průvodu. Třebas Pomponia, mladá, bohatá, vysoce nadaná dáma, po boku takového muže šťastna a předmětem mnohé závidi byla, přece čekaly ji dvě rány: jejimu srdci zvláště blízká přítelkyně byla při císařském dvoře zavražděna; brzy na to urvala ji smrt manžela. Tyto ztráty přivedly Graecinu na vážné myšlenky. Jak se s knížaty apoštolskými seznámila, nevíme; její obrácení ke křesťanství jest jak pohanskými tak křesťanskými svědectvími a památkami dokázáno. Její šlechtický původ, krása, bohatství, její duševní nadání přivábily ji, jakmile rok smutku uplynul, se všech stran uchazeče o její ruku; její stav nutkal ji, by se opět při dvoru objevila a na všech světských a pohanských radovánkách

účast brala. Křesťanka však nemohla žádnému pohanu podati ruky; křesťanka nesměla se již v divadle, v cirku, při slavnostech k počtě bohů objeviti. Jak si pomohla Graecina? Prodloužila svůj smutek po přítelkyni a po manželu z jednoho roku na dva, trávila život v největší odloučenosti a vycházela pouze v černém oděvu, což, jak se pohanský dějepisec Tacitus zmiňuje, jí s počátku zazlíváno, později však ke cti připočítáváno bylo. Křesťanskou opatrností a svatým sebezapřením dosáhla Graecina svého účelu. Ve vysokém věku zemřevši, nalezla hrob v kryptě, kterou za svého života při silnici appijské založila a kolem níž se později vyvinula katakomba, kde se nám náhrobní kameny jiných ještě přibuzných z vysoké šlechty dochovaly. Starokřesťanské podání připisuje založení této katakomby jakési žákyni svatých apoštolů, jménem Lucině; Lucina však bylo křesťanské jméno, jež Pomponia Graecina při křtu přijala (odvozeno od lux, ozařená); tímto jménem nazývala se v kruhu spoluvěřících, kdežto ve světě staré rodinné jméno podržela.

Podobně i opatrnost sv. Vavřince překazila své doby výpočty pohanů. Tento svatý jáhen rozdělil na rozkaz papeže Sixta poklady chrámové chudým. Neobyčejně štědré podělování vzbudilo v Římě pozornost a doneslo se i k sluchu městského prefekta. Dav sv. Vavřince zavolati, mluvil k němu: »Vpravuje se, že vy svému Bohu ve zlatých pohárech obět posvěcujete a obětní krev na zlatých miskách podáváte, a že při vašich nočních schůzkách svíčky na zlatých svícnech svítí! Vydej mi tyto poklady!«

Vavřinec odpověděl: »Ano, naše církve jest bohatá; ani císař nemá takových pokladů; chci ti naše hrochocenné poklady ukázati; dopřej mi krátké lhůty, bych je mohl sehnati.« Soudce povolil mu milerád lhůtu třídní. Vavřinec rozdělil ještě poslední zbytky mezi chudé a vyzval je, by se třetího dne na určitém místě shromáždili. Stalo se tak. Tu stálo neobyčejné množství starých, nemocných lidí, slepých, chromých, němých, hluchých,

mrzákův a neduživých všeho druhu. Vavřinec odebral se nyní k městskému prefektu a pozval ho, by si poklady církevní prohlédl. »Toto,« pravil »jsou poklady církve, naše perly a drahokamy; jsou to klenoty, v nichž víra Kristova žije. Zlato, jehož ty tak jsi žádostiv, jest pramenem všech zločinů; takový jed nechtěl jsem ti dát; proto vložil jsem jmění církevní do rukou těchto chudáků, kteří nic nevědí o oněch neřestech a hříších; pečuj nyní a ošetřuj ty teď naše miláčky; tím založíš blahobyt státu a svou vlastní i císařovu spásu!«

Tak hovořil svatý jáhen s křesťanskou upřímností. Městský prefekt však zařval zuřivě: »Tak tropíš si žerty z římského státu? Chudáčku, ty zeměš, budeš však pozvolna umírat i já budu se pást na tvých mukách.« Rozkázal svatého Vavřince se chopiti a spoutati a zástup chudých vojáků rozehnati.

Právě tak jako v přírodě bouře a nepohoda s jasnějším a mírnějším počasím se střídají, tak tomu bylo i v církvi Boží za prvních tří století. Po dobách krvavých pronásledování nastaly opět dny klidu, pokoje; bohužel tyto trvaly zřídka kdy delší dobu a po nich následovalo tím těžší soužení se strany pohanských panovníkův a podrážděného lidu.

Tak bylo tomu za doby císaře Diokletiana (284—305). Jeho předchůdcové vládli mírně a křesťanství trpělo; Diokletian hleděl je vši mocí vyhubiti. Měl zvláště na biskupy a kněze namířeno; doufal, že, přemůže-li ty, věřící snadněji budou následovati příkladu svých pastýřů. Proto rozkázal, by biskupové a duchovní byli uvězněni a všim možným k obětování donuceni.

V té době řídil církev Boží papež Cajus (rodilý jako císař Diokletian v Dalmacii, jehož dle »knihy papežů« byl přibuzným, 283—296). Tento shromáždil duchovenstvo římské a některé vynikající věřící k poradě do domu Chromatiova. Chromatius býval kdysi jedním z nejvyšších úředníků císařských, stav se však křesťanem, složil svůj úřad a žil výhradně rozšiřování křesťanské víry a ochraně potlačované církve. V jeho domě byly často služby Boží konány; dnes sloužily prostory téhož vážné poradě. Věřící naléhali na svatého biskupa

Caja, by pečoval o bezpečnost svého drahého života a z Říma prchl. Toho však Cajus nikterak nechtěl připustiti; »zůstanu u svého stádce!« prohlásil co nejdůležitější. Přítomní věřící vidouce, že neodvrátí svatého biskupa od jeho úmyslu, radili se nyní, kde by se měl ukrýti, odkud by před pohany skryt ve stálém styku s křesťany římskými zůstat mohl. Neboť pobyt v katakombách, kde v čas pronásledování papežové častěji útluku nalezli, byl nyní nemožný, ježto vchody do nich zvláště bděle pohany byly střeženy.

»Vím o bezpečném úkrytu, kde se nikdo našeho nejvyššího pastýře ani nenadá — u mne pod mou střechou,« pravil Castulus. Týž byl úředníkem v císařském paláci.

»V doupěti lvím, v domě císařově?« zasmál se Tiburtius, syn Chromatiův.

»Tam — a nikde jinde!« odpověděl s přísnou vážností Castulus. Udivené pohlíželo shromáždění k mluvčímu. Tento pokračoval: »Vy víte, že mám dozor nad pokoji. Vysoko pod střechou císařského paláce jest více než sto malých komnat, do nichž různé vchody vedou; klíče od nich jsou mně svěřeny a nikdo nesmí bez mého dovolení do oněch místností vkročiti. Tam může náš svatý Otec s mnohými jinými sluhy Božími bezpečně bydleti tak dlouho, dokud potrvá pronásledování; nikdo ho tam nebude ani tušiti!«

»Já obdivuji tvou odvahu,« pravil s úsměvem biskup.

»Což nevycházeli do domu císaře Nerona a nevycházeli z něho též svatý apoštol Petr, a přece zůstal císařskému zuřivci utajen?« pravil Castulus se svatou horlivostí.

»Zuřivost pronásledovatelů je tentokrátě chtivější,« namítl Cajus, »a počet věřících značně větší; což nemohl by se nalézti mezi nimi nějaký zrádce? Považ, synu můj, v jaké to nebezpečí se vydáváš!«

»Což nejsem křesťan?« odvětil Castulus; »nehrozí nebezpečí nám všem? Vždyť na mém životě nezáleží daleko tolik, jako na tvém, by věřícím v těchto těžkých dobách byl zachován.«

Shromáždění přijalo návrh Castulův a svatý biskup musil konečně povoliti.

Ještě téhož dne doprovodil horlivý Castulus pod rouškou noci vrchního pastýře cirkve a jiné duchovní do hořejších prostor císařského paláce. Tam ztrávil papež Cajus a jiní kněží a jáhnové celé měsíce. Nad komnatami císaře, který církev pronásledoval, žil vrchní její pastýř a pomáhal utlačovaným věřícím útěchou a udílením svatých svátostí. Bydliště papežovo bylo však bohužel prozrazeno, a Castulus s mnohými křesťany, jež u sebe ukrýval, umučen.¹⁾

Ježto římský zákon každé pohřebiště prohlásil za místo svaté, jehož zneuctění přísnými tresty bylo pokutováno, poživali křesťané na základě tohoto zákona ve svých katakombách pokoje, třeba venku sebe krutěji byli pronásledováni. Tato ochrana zákona byla odstraněna za císaře Diokletiana, jenž křesťanům navštěvování katakomb zakázal, pozemky, pod nimiž se prostíraly, skonfiskoval, a strážu u vchodů postavil. Kde měli nyní křesťané své zemřelé, obzvláště mučedníky, pochovávat? Křesťanská opatrnost ukázala jim cestu. Veškeré okolí Říma oplývá jeskyněmi, v nichž dobýval se písek a lámalo se kamení k stavbám; takové arenarie aneb pískové doly ležely též na

blízku katakomb sv. Calixta. Od těchto prokopali fossorové chodbu k chodbám svých pohřebišť, chodbu, jež ústila u hrobky sv. Cecílie a na blízku schodů do katakomb vedoucích. Než právě tato okolnost hrozila novým nebezpečím. Což nemohli nahoře vojáci na stráží stojící upozorovati, že tam dole jsou křesťané, nemohli po oněch schodech sběhnouti a věřící přepadnouti? I zde dovedla křesťanská opatrnost nalézt bezpečnostní opatření. V arenariu nalézají se ještě dnes tajné schody, jež do odlehlého hořejšího poschodí vedou. Schody tyto nepočínají však při podlaze, nýbrž nahoře ve výklenku pískové jámy, a ještě dnes jako tehdy jest potřebí žebříku, chce-li se někdo nahoru dostat. Kdyby tedy vojáci do katakomb vnikli, mohli křesťané chodbami jim dobře povědomými k onomu žebříku utéci, jej pak za sebou nahoru vytáhnouti, a tak každé další pronásledování znemožniti.

Křesťanská opatrnost musí i za našich dnů jíti ruku v ruce se zbožností a horlivostí; a kde bychom našli pro to zářivější příkladu, než na našem zesnulém svatém Otci Lvu XIII., jenž s moudrostí, již i nepřítelé cirkve obdivují, po 25 roků lodičku vedle úskalí a píscin k věčnému cíli řídil? (P. d.)

¹⁾ Církev slaví jeho památku 26. března.

Jubilejní pout Moravanů do Říma roku 1908.

Popisuje K. Balík, děkan v Černovicích. (Č. d.)

Děd kostela sv. Cecílie jeli jsme ke kostelu Panny Marie za Tiberou. Stojí na místě, kde v době narození Krista Pána stála vojenská kasárna. Zlozná pověst vypravuje, že v těchto kasárnách v den narození Páně vytryskl pramen oleje a tek l celý den. Křesťané již v prvních dobách vystavěli zde kostel, který papež Kalixt roku 224 posvětil. Je to první kostel v Římě, zasvěcený Královně nebeské. V kostele tom jsou krásné mosaikové obrazy ze dvanáctého století. Nás zvláště zajímal krásný freskový obraz v předsíni, představující zvěstování Panny Marie.

Po boku blahoslavené Panny stojí svatý Václav, držící v pravici korouhev s křížem a v levici meč.

Vsednuvše do vozů před kostelem na nás čekajících, jeli jsme k domovu, neboť polední hodina již dávno minula.

Když jsme se naobědvali, napsali nějaké pohlednice, je domů svým známým poslali a si trochu odpočinuli, nastoupili jsme ve dvě hodiny odpo. další prohlídku.

Nešli jsme daleko. Odpoledne jsme věnovali prohlídce velechrámu sv. Petra. Vedl nás vicerektor české kolleje vdp. Stejskal, jenž v Římě několik rokův už trvale jest a vše výborně zná. Po celou

dobu našeho římského pobytu byl naším milým a obětavým průvodčím.

Kostel sv. Petra jest velkolepá budova. Jeho stavba stála 250,000.000 korun, a jenom jeho roční vydržování stojí 150.000 korun. Rozměry jeho jsou obrovské. Délka obnáší 187 m, šířka 138 m a výška 117 m.

Vejdeme-li do kostela, vidíme do dálky prázdnou podlahu bez lavic, a v bílé dlažbě vidíme různé obrazy a ozdoby z dlaždic červených. Nevidíme zde ani kazatelny ani korouhví ani zpodobnění.

Zpovědnice jsou vesměs soustředěny jenom v jedné postranní kapli. Nad jedenácti zpovědnicemi jsou nápisy označující řeči, ve kterých se tam možno zpovídati. Bohužel český nápis marně jsme hledali. U zpovědnice stojí zvláštní dlouhý prut, kterým se dle starodávného římského zvyku kněz po zpovědi kajícíka dotkne. Také jsem viděl, kterak jeden, asi 30letý muž ležel celou délkou svého těla na podlaze, máje ruce v podobě kříže roztažené. Ptal jsem se pana vicerektora Stejskala, proč tak muž onen na podlaze leží. Dostal jsem za odpověď, že je to v Itálii zjevem dosti častým, že si kajícíci sami ještě podobného druhu pokání ukládají.

Na místě, kde by dle našeho způsobu byl hlavní oltář, stojí »Stolec sv. Petra«. Je to dřevěná kathedra, v níž svatý Petr sedal, když za svého pobytu v Římě věřícím evangelium hlásal. Aby tato drahocenná památka tím spíše byla uchována, obložena jest kathedrou bronzovou, nad níž vznáší se holubice, obraz Ducha svatého a odznak papežské nemohylnosti. Bronzovou kathedru drží čtyři církevní učitelové: sv. Jan Zlatoustý, sv. Jeroným, sv. Ambrož a sv. Augustin. To znamená, že tito svatí vynikající církevní učitelé pomáhají římskému papeži nésti jeho těžký úkol.

Na podlaze kostelní je tak zvaná »Konfesse«, což jest dle římského způsobu hlavní oltář. Na místě tom, totiž dole pod podlahou jest pochováno kníže apoštolů ve zvláštní kryptě.

Svatý Petr roku 42 po narození Krista Pana odebral se do Říma, kdež po 25 let zpravoval církev, až roku 67 dne 29. června za císaře Nerona v jednom

oddílu Neronových zahrad byl umučen. Byl ukřižován, a to dle svého přání hlavou dolů. Na místě tom, kde byl pohaněn, jest i oslaven. Konfesse obehnána je zvláštní ozdobnou mřížkou, na níž stojí 86 kovových stále hořících lamp. Na čtyřech točených sloupech vznáší se nad místem tímto uměle provedený kovový baldachýn. Vedle konfesse od podlahy sedmi schody vyvýšený jest jednoduchý sice, ale drahocenný oltář zvaný »papežský«, poněvadž kromě papeže nikdo jiný u něho máš svatou sloužití nesmí. Při mši sváté jest papež stále obrácen obličejem k lidu.

Nad »konfessí« v ohromné výšce spočívajíc na čtyřech obrovských pilířích klene se velkolepá kopule, vyzdobena kolkolem překrásnými malbami. Kopuli tu vystavěl slavný Michalangelo. Dosud taková nikde vystavěna nebyla tak jako velikosti kostela sv. Petra dosud žádný jiný kostel na světě se nevyrovnal. Uvnitř kopule mezi ozdobnými uměleckými malbami kolkolem vine se veliký nápis: »Ty jsi Petr (t. j. skála) a na té vzdělám církev svou a tobě dám klíče království nebeského.« Ve výklencích čtyř pilířů, na nichž kopule spočívá, jsou čtyři sochy: sv. Longina, sv. Heleny, sv. Veroniky a sv. Ondřeje. Tyto sloupky značí čtyři strany světa.

U konfesse jest veliká bronzová socha sv. Petra, představujícího tohoto apoštola, kterak sedí na trůnu a káže. Pravou ruku má vztyčenou a v levé drží klíč, odznak moci svazovací a rozvazovací. Palec pravé nohy sochy této je značně uhlazený od polibků věřících.

Velebná Svátost jest v jedné postranní kapli.

Postranních kaplí jest několik a každá z nich má velikost dosti velkého kostela. Krásou a výzdobou ovšem nad naše kostely daleko vyniká.

Nás hlavně zajímala kaple svatého Václava, jenž jediný ze světských knížat zde na oltáři trůní.

Nejkrásnější kaple jest kaple »Pietas«, kdež jest překrásná mramorová socha Bolestné Matky Páně od Michalangela. V obličejích Bolestné Matky můžeš čísti tiché odevzdání se do vůle Nejvyššího. Čím déle se na sochu tuto díváš, tím více se ti líbí.

V kostele sv. Petra jsou i sochy všech zakladatelů řádů.

Zde nevíš, kam dříve se máš podívat a čemu více se divit.

Ale my jsme sem nepřišli jen jako diváci; přišli jsme jako poutníci. A proto pokleknuvše u konfesse, pomodlili jsme se: »Věřím v Boha Otce všemohoucího, v svatou církev obecnou...« Zde je střed církve, sloup a utvrzení pravdy...

Opustivše kostel sv. Petra, vyjeli jsme si elektrickou drahou na vrch Pincio. Byla neděle, a vojenská hudba právě koncertovala obecnstvu v krásných sadech se procházejícímu.

Potom vedl nás p. vicerektor ještě do »České kolleje«, pohostil nás tam vínem, a zařízení celé kolleje, kde bydlí bohoslovci z Čech v Římě, k úřadu

se připravující, nám ukázal. Právě, že nyní může být v kolleji jenom asi 20 bohoslovců, ale že se pomýšlí kollej rozšířit, aby bohoslovci i z Moravy a Slezska mohli zde bydlet.

Abý kollejt tato mohla být zřícena, dal jí papež Lev XIII. dar 80.000 korun. a poručil, aby veškeren »Petrský halíř«, který z Čech do Říma přichází, byl jí každoročně věnován. I nynější sv. Otec kolleji té veškeren petrský halíř věnuje a kolleje té si velice váží, neboť čeští bohoslovci v Římě ve studiích velice vynikají a při zkouškách ze všech národů první ceny dostávají.

Elektrickou pouliční drahou jeli jsme zase k hospici sv. Marty. Schylovalo se už k večeru.

Tak šťastně ztrávili jsme první den svého pobytu v Římě. (P. a.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

X. Kterak missijní sestry ošetřují nemocné.

Kdežto milosrdné sestry v našich pohodlně zařízených nemocnicích evropských skoro vše, čeho k ošetřování nemocných je třeba, mají po ruce, nemají missijní sestry často ani toho nejpotřebnějšího. Nejvíce pocítují nedostatek skutečných nemocnic, kde by nemocné měly na blízku, mohly na ně pozor dávat a je opatrovat. Domorodci necítí ovšem prázdnotu toho potřeby, na opak i za nejdřívějšího počasí chodí bosky. Že to nemocným, kteří trpí kloubovým hostcem anebo jsou postíženi zimnicí, neprospívá, je samozřejmo. Ano, mnozí těžce nemocní umírají často na cestě, prve než do nemocnice byli došli.

Do missijní nemocnice v hlavním městě Ugandy přinesla uprostřed noci jistá matka své těžce nemocné dítě. Podle všech známek trpělo dítě zápalom mozkovým. Sestry zabývaly se nemocným dítětem přes hodinu. Ježto však od jezera Viktorie se blížila bouře, nálezali oba mužové matku doprovázející, aby se rychle vydala na zpáteční cestu.

Sestry zaobalily ubožátko do teplé přikrývky a propustily je s obavou nemalou do bouřlivé noci, neboť těžké krůpěje oznamovaly již počátek bouře. Následujícího dne dověděly se, že dítě na zpáteční cestě zemřelo.

Nemajíce dosud žádné nemocnice, omezují se sestry zatím na svou skrovnou lékárnu chudých, kde nemocným zdarma léky rozdávají. Lékárna je denně od 7 do 9 hodin otevřena. Jedna ze sester a několik domorodých děvčat nemocné obsluhují. Ve stínu u domu stojí dva stoly s lékařskými nástroji, léky a obvazky. Brzy dostávají se churavci ze všech stran: matky se svými nemocnými dětmi, lidé s polámanými údý, otevřenými nohama a rozličnými ranami. Jeden chce být očkovan, jiný žádá léky pro příbuzné nebo přátele, kteří sami přijít nemohou. Potom zase přinášejí nemocné na nosítkách a za krátko je tu rozdivných churavců celý zástup.

Nyní jme se sestra na rozličné choroby se vyptávají. Jelikož však nejsou sestry lékařsky dostatečně vzdělány, mohou jenom obyčejné nemoci léčit, jako zimnici,

rány, koliku a p. a o zdravější obydlí a lepší oděv se starati. V obvyčejných případech však počínají si sestry velmi dovedně. Nedávno ukazovaly některé nemocné, kteří složitou nemocí trpěli, lékař, který tam byl návštěvou. Lékař tážal se, jak s nemocnými nakládá, a vyjádřil se, že by to byl sám lépe nedovedl.

Na otázku sestřinu ohledně nemoci odpovídají nemocní svým zvláštním způsobem: »Sestro,« pravi jeden, »má hlava hoří;« jiný: »Duch jednoho z mých předkův mne zabijí!« třetí: »Šábel jest na mně;« čtvrtý: »Lebka Adamova mne okrádá o spánek;« pátý: »Červ mne sežírá.« Sestra vi ihned ve všech těchto případech, na čem jest. První má horečku, druhý pakostnici, třetí pokažený žaludek, čtvrtý bolení hlavy a pátý koliku.

Když byly všechny nemoci zjištěny, rozdávají se léky, rány se vymývají a obvazují, tu a tam trhá se zub, anebo se někdo otokuje. Mnohdy jest sestrám za jediného rána obsloužiti na 70 nemocných. Bohužel není často možná o nemocné dále se starati. Neboť jakmile jednou nebo dvakrát byli lék dostali, nedávají více o sobě věděti, tak že sestry nevědí, jsou li ještě živi anebo už umřeli. Někdy dostávají se po několika měsících zase řkouce: »Znáš mne, sestro? Já jsem ten a ten, jehož jsi uzdravila!« Tak si získaly sestry svou dovedností a ochotou ke každé službě lásku a důvěru celého okolí.

XI. 2 Brazílie.

Přijde-li dnes někdo do Matto Grosso, druhého to největšího státu republiky brazilské a odvráží-li se do jeho lesnatých odlehlých pustin, všude setká se s věrnými syny ctihodného Don Boska,^{*)} kteří tam s neúmornou horlivostí a za největších obětí a strádání mezi pohanskými Indiány působí. Právě leží před námi list, ve kterém missionář P. Jodo Balzola svému představenému o své činnosti mezi Indiány zprávu podává.

»Slyšeli jsme, — pravi se v listě tom — že se velký počet Indiánů potuluje při ústí velké řeky Araguaya. Běloši okolních krajin měli ovšem strach, neboť pamatovali ještě hrozné krveprolití, které

byli divoši před několika roky mezi nim způsobili. Nyní sice Indiáni utíkali, kdykoli bělochy spatřili, obávajíce se jejich pomsty, ale setkali se s nimi, nebylo přece radno. Premýšleli jsme tedy, jak se k nim přiblížiti.

Za tím účelem odhodlali jsme se, P. Malan a já, v osadě, bydlišti Indiánů blízké, konati sv. missie. P. Malan minil dokonce Indiány vyhledati, já však jsem mu to zrazoval. Za to jsme ustanovili, že Indiány pozveme, aby přišli k nám. Za tím účelem poslali jsme k nim dva Indiány, kteří si už byli na nás zvykli, a slibili jsme jim příkryvku, nůž a jiné věci, jestliže několik čelnějších Indiánů k nám přivedou.

Oba poslové ozbrojili se luky a šípy a vydali se na cestu. Za krátko podařilo se jim k Indiánům doraziti. Sotva však jim oznámili účel svého poslání a jim vypravovali o missionářích, ochráncích tu a obhájích všech rudochů, dali se Indiáni do radostného játotu a ustanovili, své chýše opustiti a naše posly na naši stanici následovati. A nejen to, ihned poslali také zprávu o příchodu missionářů do jiné vzdálenější dědiny. Tamější obyvatelé věci však nedůvěřovali a zvolili nejprve osm mužů, aby se o pravdivosti řečené zprávy přesvědčili. Tito přišli k nám a sdělili s námi, že za nimi následují mnozí jiní soukmenovci, jenže jejich příchod zdržují mnozí starci, slepci a děti mezi nimi se nalézající. Vida tedy, že s příchodem otálejí, šel jsem sám jim naproti.

Provázen dvěma příslušníky naší missie a maje zásobu rozličných drobných věcí na rozdání, vydal jsem se na cestu na stanici Neposkvrněného Početí a následujícího dne jsem v cestě pokračoval, domnívaje se, že mi bude ještě hodný kus cesty uraziti, dříve nežli se s Indiány střetnu. Ale proti všemu nadání sešli jsme se již asi za hodinu. Nelze vypsat, jak blahodárně na ně působilo, když mne spatřili jedoucího na pěkném komoně a majícího po obou stranách dva Indiány, rovněž na koni. Svou radost dávali na jevo jásavými výkřiky. Nejvíce však mne překvapilo a mile došlo, že divoši, kteří mne tentokráte ponejprv viděli, s velkou důvěrou mne svým jménem oslovovali.

^{*)} Salesiansky.

Je obvyčejem Indiánů, že na svých pochodech táhnou jenom v jedné řadě. Kdyby jich bylo sebe více a cesta sebe širší, jezdí nebo kráčeji druh za druhem, čili jak říkáme husím chodem. Tak se stalo, že ti, kteří nás první viděli, na řady za sebou následující volali: »Otec Jon je tu!« Divil jsem se, že jich tolik přišlo a připomenul jsem, že jsem pouze pro čtyry nebo pět byl vzkázal. Odpověděli, že přišli všichni, ježto doma již nemají ani čeho jísti ani čím se odívati. A skutečně bylo na vyzábých postavách viděti, že trpí nouzi, a také oděv jejich samé cary.

Zastavil jsem je tedy, oddělil jsem muže a ženy, hochy a dívky a spočítal jsem je. Bylo jich 82. Rozdělil jsem mezi ně, co jsem měl s sebou. Byli plni radosti. Potom pozval jsem je, aby se odebrali se mnou na naši stanici, tam že jim dám zase jiné pěkné věci. Po jejich přání postavil jsem se v čelo průvodu a jako nějaký pohlavár vedl jsem Indiány za sebou. Na stanici dal jim P. Salvetto jísti. Někteří, kteří byli své rodiny nechali doma, vrátili se zatím, aby je též přivedli.

Tak obdržela naše křesťanská osada značný přírůstek a s vyučováním nových osadníků byl ihned učiněn začátek. Nás práce ta nadmíru těší; vždyť jsou to duše, které nám posílá Bůh sám. Ovšem přibýlo nám zároveň přes sto lidí, které je třeba živiti. Avšak Deus providebit — Bůh se postará! Božská prozřetelnost je veliká a milosrdných, dobročinných duší nebude se téže nedostávatí.

Ostatné jeví i brazilská republika, v jejížto žilách, i po rozluce od katolické církve, ještě aspoň kapka krve této matky národů zůstala, velký zájem na křesťansko-vzdělávatelské činnosti statečných Salesiánů a věnuje jim svou laskavost a pozornost. Vojenská posádka, jejížto úkolem jest, missii a pokojné obyvatelstvo proti vpádům divokých Indiánů chrániti, vede si velmi zdrženlivě a šetrně, snaží se s divokými syny pouště navázati přátelské styky a vystupuje proti nim nepřátelsky jen tehdy, když toho nanejvýš třeba, a potom, pokud možná, bez prolévání krve.

XII. Neděle v křesťanské osadě čínské.

»Prál bych vám« píše missionář P. Doherty ze Zi-ka-wei v Číně, »abyste

jednou viděli, jak náš dobrý čínský lid venkovský slaví neděli. Naším křesťanům jest, aby zavšas došli na mši sv., často 20—30 anglických mil uraziti. Vypravují se proto na cestu den nebo dva dni před nedělí. Ve skupinách o 30—100 osobách viděti je, kterak po cestách zpravidla neschůdných spěchají do chrámu Páně. V sobotu odpoledne mezi 1—2 hodinou docházejí první zástupy. Hned po svém příchodu dostávají se k missionárovi, aby ho pozdravili, při čemž podle domácího obyčeje se vrhají na zem a čelem země se dotýkají. Každá skupina, přicházející z některé větší vesnice, má svého katechistu včele. Od katechistů dovidá se missionář každou sobotu, jak která obec ve víře a křesťanském životě prospívá.

Tak jest missionář celý večer zaměstnán tím, že přichozí vítá a jejich výpověď slyší. Obyčejně chodí pozdě spat, bavíce se spolu třebas do půl noci. Když se konečně ubírají na odpočinek, léhají si tam, kam se jim namane: ve škole, v kůlni, ve stájí, anebo, když je počasí příznivé, i pod širým nebem. Hrst slámy jim za lůžko dostačí.

O pěti hodinách ráno zazní zvon. Věřící shromažďují se v kostele a svatá zpověď začíná. O půl šesté koná se společně ranní modlitba. Potom následuje odřikávání, vlastně zpívání katechismu neobvyklým u nás způsobem: »Kdo tě stvořil?« zpívají na jedné straně ženy, a mužové na druhé straně odpovídají: »Bůh tě stvořil.« — »Kolik je Bohů?« zpívá jedna strana. »Jeden toliko Bůh jest,« odpovídá jí strana druhá. Takovým způsobem probere se v několika nedělích celý katechismus a vstípi se věřícím pevně do paměti. Při mši svaté, která začíná o 7 hodinách, zpívají se i modlitby společně.

Je-li někdy kostel pro vřelky přichozí příliš malý, zbuduje se rychle oltář venku. Při kázání sedí posluchači na zemi. Po mši sv. odcházejí z kostela mužové a ženy, kteří se byli v předvečer uvítání nezúčastnili, aby, co včera obmeškali, dnes nahradili. Missionář se jich na všelico vyptává, na př. jak se jim daří, zda své náboženské povinnosti konají atd., a podle daných odpovědí je buďto chválí nebo kárá.

Po snídani seřadí se všichni farníci a vedení podle okresů svými katechisty,

louči se zástup za zástupem s milováním svým duchovním otcem. Tento druhý pozdrav děje se tehdy, když byli přistoupi-li ke stolu Páně, a má za účel missionární poděkovati. Loučení trvá často 3 až 4 hodiny. Teprv mezi 2—3 hodinou může missionář poobědvati. Ale ani potom nemá ještě pokoje. Celý večer a často dlouho do noci trvají návštěvy.

Všem, kteří mu mají něco říci, své těžkosti přednésti, je o radu se tázati, požádá missionář ochotně sluchu.

Zde máte aspoň malý pojem o zdejším dobrém lidu a o životě, jaký vede. Zajisté zasluhuje toho, aby missionář k vůli němu a pro jeho spásu se námáhal a oběti přinášel.*

Různé zprávy.

Olomouc. Do kostela svatého Mořice v Olomouci bylo dáno nové okno, jež uměleckým obrazem opatřil a zhotovil ústav Mayerův v Mnichově. V životní velikosti je tu vyobrazen výjev, kterak 2. prosince 1848 dosedl na trůn v Olomouci císař František Josef I. Všech osob při výjevu tomto přítomných je 14. Okno bude vznešenou ozdobou tohoto kostela.

Práce redemptoristů za rok 1907. Provincie pražská našich OO. redemptoristů čítá 7 klášterů, a sice v Praze, v Července u Olomouce, na Svaté Hoře u Příbrami, v Obořišti, v Bilsku, v Brně a v Plzni. S provincií touto je spojena polská, která má 5 klášterů, čtyři v našem rakouském Polsku a jeden ve Varšavě. Klášter v Plzni, v němž jsou 2 kněží a 3 bratři byl zřízen roku 1907; je ho tu co nejvíce potřebí, neboť má Plzeň na 80 tisíc katolického obyvatelstva, pro něž jest jedna fara a klášter františkánský. Na říšském předměstí byl zakoupen Wankův dvorec a započato se stavbou kostela i kláštera. Že potřebí je kláštera tohoto, o tom nikdo nepochybuje. Za půl roku přistoupiło tu u redemptoristů 1020 osob ku sv. přijímání. V Praze bylo v jejich kostele během roku 1907 uděleno 51.321 osobám sv. přijímání, na Sv. Hoře 73.400, v Brně 55.432. Na Svatou Horu přibýlo téhož roku 207 procesí s 59 780 poutníky. Kázání bylo v tomto kostele 594, 299 cizích kněží sloužilo tam mši svatou. V Obořišti studovalo 6 bohoslovců IV., 2 III., 4 II., 5 I. ročník bohosloví, 6 čekatelů studovalo VIII., 3 VII. třídu

gymnasiální. V Července studovalo 39 mladíků a připravovalo se ku přijetí do řádu redemptoristů. Pražští redemptoristé uspořádali na 11 místech sv. missie, při nichž přistoupiło 32.724 osob ku stolu Páně, z Červenky na 19 místech 37.569, ze Svaté Hory na 13 místech 30 305. Zajisté utěšená a blahodárná práce.

Je to možná? V Čechách jest na 3700 sborů hasičských. Ústřední jejich spolek rozkázal, že nesmí se hasiči nikde účastniti církevních slavností. Proti tomuto rozhodnutí prý protestovalo jen 25 sborů. Je to možná, že by všechny ostatní souhlasily?

Nenávist až za hrob. Blízko Oseku v Čechách zemřel v lednu dělník. Jeho přátelé dali mu zhotoviti rakev, tu dali úplně na červeno natřítí a v ní nesli nebožtíka ke hrobu. Jest úplně jisto, že si toho mrtvý nepřál, a pozůstalí též nebyli tím potěšeni. Dobře podotkl kdosi: Záleží-li rudým soudruhům tolik na červené barvě, ať se oblečou celí do červené a třeba navěsí na sebe zvonečkův a běhají tak po světě. Nikdo by jim nezavídel této jejich bláznivosti, ale mrtvých at nechají na pokoji.

Z řetě sv. Otce. Svatý Otec Pius X. promluvil při kongregaci ku zjištění záazraků blahosl. Klementa Dvořáka (Hofbauera) mezi jiným tato pozoruhodná slova: „Báň jest vypuzen ze shromáždění, ze škol, z rodin, ano z celé společnosti. Tato myslí, že jí není třeba nějakého poručnictví, nějaké výchovy, nějakého vedení. Mládež vychovává k nevěře a nestydatý tisk dělá si úšklebky

z těch, kteří zachovávají přikázání Boží, která jsou nazývána zbytky pověry. Pak nedivno, že jsou pronásledováni kněží a bráněno projevům náboženským. Společnost lidská je zachvácená malomecenstvím nevěry.

Jak se lze. Stát francouzský dělá inventáře v kostelích a tu uveřejňuje, že prý bylo nalezeno 5 těl, 6 hlav, 17 ramen sv. Ondřeje, 3 těla, 2 hlavy sv. Barbory, 30 těl sv. Jiří, 20 těl, 26 hlav sv. Juliany, 30 těl sv. Pauliána atd. Ale jedná se tu o malé částčky ostatků, které jsou uschovány ve schránkách, majících podobu těla, hlavy, ruky atd. Relikviáře tyto jsou buď z vosku, anebo stříbra a zlata. Z toho soudili úředníci státní buď z nevědomosti anebo zúmynně, že jsou celé původní hlavy, těla, údy ve zmíněných relikviářích.

Jak rozuměl Karlíček vývojové teorii. Berliňan Lehmann vyšel si na procházku do zoologické zahrady se synáčkem Karlíkem, aby mu ukázal živá zvířata. Chlapec zajímala nejvíce klec, v níž byly opice. Nechtěl se od nich hnouti a pořád se vyptával: „Tatínku, co je tohle za zvíře?“ „Orang-utang,“ poučuje otec, „největší opice.“ — „Tatínku, je to pravda, že pocházíme od opice? Pan učitel to vykládal.“ „V jistém smyslu měl pravdu,“ dí otec, „opice je ze všech zvířat člověku co do podoby nejbližší. Řadou přeměn vyvinul se z opice člověk.“ — „A tak,“ zvatlá Karlíček, „nás dědeček byl opice?“ — „Hloupý kluku, kdo pak ti to řekl? Ty proměny děly se po celá tisíciletí, člověk stával se pořád dokonalejším, až dospěl na nynější stupeň vývoje.“ — „Aha, už vím, otče... Ty jsi...“ — „Co jsem? Mluv.“ — „Ty jsi menší opice než byl dědeček, ale větší než já.“ Povídají děti pravdu?

Modlitební kniha arcikněžny Isabelly. V zimě byla arcikněžna Isabella delší dobu na Slovensku v Tatrách-Füredu. Jednou pozorovala, že ztratila modlitební knihu. Když ji hledali, přihlásil se inženýr Dr. Simony, odevzdal ji arcikněžně se slovy, že ji našel na chodbě. Děkovala mu řkouc: „Byla bych přenešťastná, kdybych tuto mně předrahou knihu ztratila. Dostala jsem ji darem od Jeho Veličenstva našeho císaře, který jest v knize také vlastnoručně podepsán.“

Katolická universita v Japonsku. Již jednou jsme se zde zmínili, že povolala vláda japonská z Evropy do Tokia jesuitu s prosbou, aby tam zřídila a převzala správu

nové zřízené university. Tato byla 1. října 1908 slavně otevřena za přítomnosti všech náčelníků státních úřadův. Universitu založili a dále řídili budou jesuité. Universita již nyní předáí americké a vědychtiví Japonci nebudou nadále nuceni jezdit k vůli vyšším studiím do Ameriky.

Vyznamenání jesuita. V Madridě byl před lety nejproslulejším kazatelem jesuita P. Coloma. Protože však některým se nelíbil, bylo uznáno za dobré, aby nechal další této činnosti. Tu obral si známý tento muž péro za své působistiště, začal psáti román po román, povídku po povídce a jest nyní hledaným spisovatelem. Nedávno dostalo se mu velikého uznání; španělská akademie věd v Madridě jmenovala ho svým členem.

Lovaň a Plzeň. V Lovani, katolickém městě belgickém, jest na 45.000 obyvatel. Katolická tamější universita o 5 fakultách čítá přes 2000 studujících. V městě tomto zakládají hlavně k vůli universitě piaristé novou kolej. Dle Herderova Katolického slovníku je tam již 36 klášterů mužských a ženských, je tedy tento nový 37. V Plzni jest nyní 80.000 obyvatelův a je tam jedna fara, jeden mužský a dva ženské kláštery.

Katolická universita v Dublině. Po 300 let domáhají se Irové katolické university. Teprve nyní podařilo se jim, že jim vláda zřídí katolickou universitu v Dublině, která bude letos v říjnu slavnostně otevřena.

Náboženská svoboda ve Francii. Pět důstojníků posádky v Laoně, plukovník, dva podplukovníci, major a setník byli dáni z trestu do příkaznosti nebo přeloženi, protože se účastnili několika schůzí a církevních slavností, sjezdu katolické mládeže v departementu Aisne, na nichž došlo k ostrým projevům proti vládě a republice. V Laoně je posádkou 29. dělostřelecký pluk.

Souboje ubývá. Princ Alfons Bourbon-ský, první prezident protisoubojového hnutí, píše, že až nápadně ve všech skoro státech ubývá souboje. Na př. v rakousko-uherské říši bylo, co vydány byly nové protisoubojové zákony, jimi zabráněno během jednoho roku více než 300 soubojům. Podobný zjev lze pozorovati ve Španělsku a v Itálii. V Itálii zafizují všichni lékaři vojenští i civilní spolek a se zavazují, že nikdo z nich nesúčastní se jako lékař žádného souboje. Nejvíce soubojů jest prý poměrně v Uhrách a v Polsku.

Šetrný host. V Celle, malé obci v Krajině byla svatba. V kostele mezi mái svatou omdlel najednou jeden z přítomných hostů svatebních. Vynesli ho ven a dlouho trvalo, než ho vzkřísili k životu. Když se vzpamatoval a vypytaí se ho soucitně, z čeho se mu to asi stalo, vyprávěl, že již po celé dva dny nevzal pranic do úst, aby všeho při svatební hostině mohl pořádně užítí.

Učený dominikán. V Paříži jest akademie věd, jejímiž členy stanou se největší učenci z Francie. Nedávno byl jmenován členem této společnosti kněz dominikán P. Scheil rodilý z Lotrinska, nyní snad největší znatel assyriologie z celé Evropy. První pozornost obrátil na sebe roku 1889, když vydal první větší odborný spis. Od roku 1895 jest professorem na pařížské universitě.

Kázání s průsvitnými obrazy. V garnisoním kostele v Berlíně bylo před vánocemi v neděli večer kázání, k němuž byl náramný nával. Přezpívala se vánoční píseň a pak se ukazovalo 27 průsvitných obrazů dle nejznamenitějších mistrů, jako Pastýřové betlemští od Defreggera. Dvanáctiletý Ježíš v chrámě od Rembrandta a jiné. Protestantský pastor obrazy vysvětloval a též v přiměřených místech spoluúčinkovala hudba jakož i pěvecký sbor dětský i dospělých. Všechny listy berlínské mluvily o tomto kázání s obrazy velmi pochvalně a chválily pastorův výborný nápad.

Světá. V Anglii byl podán nedávno návrh zákona na úplnou rovnost katolíků s Anglikány. Též podán návrh na odstranění zákazu pobytu pro řeholníky a nabývání majetku v Anglii, dále na změnu korunovační přísahy, při níž má býti vynecháno anglikánské rouhání článkům katolickým, dále mají býti všechny úřady i nejvyšší stejné přístupny katolíkům, jako jiným vyznáním. Katolíkům jediným byly zakázány. Ze předloha má velkou naději na uzakonění, ukazuje první hlasování ve sněmovně, při němž bylo pro 223 a proti jen 48 hlasů!

Smíšená manželství. Roku 1905 bylo v Prusku uzavřeno 169.200 manželství mezi evandělickými ženichy a římsko-katolickými nevěstami a 190.785 manželství, kdež nevěsta byla evandělka a ženich katolík. Všechny smíšených manželství bylo tedy 380.594; ze sta bylo 44-61 nevěst kato-

líček a 50-34 evandělíček. Počet smíšených manželství stále stoupá; roku 1885 bylo z tisíce uzavřených sňatků 49 74, roku 1890 51 97, roku 1895 53-28, roku 1900 56-08 a roku 1905 58-24 smíšených. Roku 1905 narodilo se z evandělických otců a katolických manželek v Prusku 193.010 evandělických a 160.089 katolických dětí; z manželství katol. otců a evandělických matek narodilo se roku 1905 161.866 katolických a 230.855 evandělických dětí. Ze všech z těchto smíšených manželství narozených dětí připadlo katolíkům 321.955 a evandělíkům 423.865, evandělci mají tedy převahu 101.910 hlav. I tato převaha stále stoupá; roku 1885 obnášela 37.000, roku 1895 68.299 a roku 1900 87.349. V Prusku je ze smíšených manželství 57% dětí křtěno po evandělicku, 43% po katolicku. V celé německé říši připadne 60% dětí ze smíšeného manželství evandělíkům a 40% katolíkům. Tu viděti statisticky, jak zhoubná jsou smíšená manželství.

Manželské rozluky v Americe. Rozluk manželských v Americe až úžasně přibývá. Před 40 lety čítalo se jich v severní Americe ročně 10.000, nyní jest jich však ročně 60.000 a stále jich přibývá. Nyní jest v Americe jedna rozluka na deset manželství. Rozluky tyto týkají se hlavně kruhů vyšších, protože v nižších jsou velikou vzácností. Chudí manželé naučí se spíše snášeti nežli manželé v přepychu, kdež jsou příliš pohodlní, než aby snášel jeden druhého křehkostí. Kritickým rokem manželství v Americe jest pátý rok. Přetrvá-li pět roků, pak lze doufati, že manželství bude trvat i dále. Do pěti let jest nejvíce rozvodů. President Roosevelt nazval rozluky tyto samovraždou národa, čímž se málo zavděčil miliardářům.

Katolíci v britské říši. Počátkem roku 1909 bylo v Anglii se Škotskem 2,190.000, v Irsku 3.310.000, v Gibraltaru a na Maltě 2,150.000, v Asii 2,810.000, v Australii a na okolních ostrovech a jinde 1.093.000. Arcibiskupů je 13, biskupů 108, apoštolských vikářů 34 a apoštolských prefektů 12.

Biskupská visitace v Sibiři. Nedávno byl v Rusku jmenován arcibiskupem v Mohylevu, který sídlí v Petrohradě, Msg. Wunkowski. Je zároveň primasem všech biskupství v celém Rusku. Umínil si, že pojedje do Sibiře, aby navštívoval tamější

katolické fary a kostely. Doposud nebylo v Sibiři žádné podobné visitace; je tam asi na 60.000 katolíků, hlavně bývalých vyhnanců polských, kteří žijí roztroušeni po městech.

Katolický francouzský denník. Ve Francii jest nyní nejrozšířenějším denníkem „La Croix“ (Kříž), který vychází denně ve 200.000 výtiscích. Druhý katolický denník jest „Univers“.

Pravé štěstí. Biskup Keppler, znamenitý německý spisovatel, píše v jednom ze svých spisů: „Co je štěstí? Jiné učiniti šťastnými. Co jest radost? Jiným radost způsobiti.“

Universita v Japonsku. V Japonsku bude zřízena katolická universita, kterou říditi budou jesuité, kteří mají již od dob svatého Františka Xaverského velké zásluhy o rozšíření křesťanství v této zemi. Jenerál jesuitský vybral a ustanovil již učence z řádu, kteří se co nejdříve odeberou do Japonska. Zároveň s tímto ústavem bude pořízeno též vyšší učeliště pro dívky japonské, jehož řízení svěřeno dámám božského Srdce Páně, které byly vybrány z domů v Australii, Irsku a Anglii. Bůh žehnej těmto domům, by přinesly ovoce.

Každodenní svaté přijímání.

(Hlavní úmysl)

Jestli vroucným přáním církve sv. vřbec a jmenovitě nyní panujícího otce Pia X., aby věřící co nejčastěji, možno-li některým zbožným, každodenně přijímali nejsv. Svátost oltářní, čímž by láska ke svátostnému Spasiteli více se rozmáhala a život křesťanský se vzpružil jako za dob prvních křesťanů.

Právě nyní, kdy sv. svátosti se opouštějí a zapovrhují, mají horliví křesťané s tím větší účtivity je přijímati a tím dosti činiti za všeku nedbalost vlažných a lenivých duší. Nařiká se všeobecně na úpadek sv. víry, na úpadek křesťanských mravů, na mizení ducha křesťanského z rodin, nuže tu třeba hledati spásy a zachrany u toho, jenž přislíbil nám pomoc svou, řka: »Aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa«. A je s námi Ježíš Kristus v nejsvětější Svátosti oltářní; přijímáme-li ji hodně, tu v nás přebývá s milostí svou, dokud jej hříchem těžkým nezapudíme. Jestliže jsme ztratili Ježíše, neustañme ho hledati pokáním dle slov Isaiás proroka: »Hleďte Hospodina, dokavadž může nalezene býti, vzývajte ho, dokud blízko jest«. (55. 6.). Hledej Ježíše tam, kde jej Panna Maria a sv. Josef našli, ve chrámě. Nikde ve světě jej nenalezneš tak jistě jako ve chrámě, v nejsv. Svátosti oltářní, v níž se za pokrm dává duším našim. Illedej Ježíše u stolu Páně i když jsi se nevzdálil od něho, vyhledávej jej pilně každodenně, přijmi jej a vstoupí Syn Boží až do duše tvé a bude v srdci tvém kralovati a přebývatí v tobě se svou milostí. Cestu, po které Pána nalezneš a k němu přijdeš, jest cesta pokory, kajcnosti, pokání a čistota svědomí. O toto máme nejvíce dbáti, abychom denně ne-li skutečně, tedy duchovně Pána do srdce přijmouti mohli.

Čisté svědomí mítí jest aspoň bez téžkého hříchu býti; neboť jen téžkým, smrtelným hříchem ztrácíme milost a přátelství Boží. Již pomýšlení na Pána Ježíše, jehož chceme přijmouti, nutí nás, abychom na sebe pozornými byli, bychom své myšlenky, žádosti, řeči i skutky ustavičně na úzdě drželi a vždy u přítomnosti Boží chodili. Než dobré sv. přijímání chrání: netoliko před budoucími úhonami, ale také očisťuje víc a více duši od hříchů všedních. Přijímajice často nebo denně, nebo přes den nejsv. Svátost, dáváme na sebe bedlivě pozor, abychom i všedních hříchů co možno se varovali, jednu chybu po druhé odkládali, své náklonnosti zlé více přemáhali, v dobrém více se cvičili a tím více hodnými se stali nevýslovné milosti sv. přijímání. Proto napomíná sv. Agustin: »Tak žij, abys denně mohl přijímati tělo Páně!« Činil to sv. Alois, jiní svatí a svaté, a dospěli tak k nevidané dokonalosti a svátosti života. Ježíš, milovník duší, silil je, těšil je, a chránil je. Právě proto, že nás miluje, zůstává s námi Pán Ježíš v nejsvětější

Svatosti, ano láska jeho vede jej tak daleko, že dává se i za pokrm duši naší a to ne někdy, ale chce každodenně s duši naší se spojit, ji sytití tělem svým a krví svou. »Rozkoš má jest býti se syny lidskými«.

Tot přesvaté hody, k nimž všechny zve volaje: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já obcerstím vás a naleznete pokoj duším svým«. Kdo však chce těchto svatých hodů okusiti, zkusiž, děš sv. Pavla, sám sebe člověk a tak z toho chleba jezu a z kalicha pij. Nebo kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, jelikož nerozsuzuje těla Páně. (1 Kor.). Proto třeba tomu, kdož si vědom jest těžkého hříchu očistiti se ve svátosti pokání, kdo nemá těžkého hříchu na sobě, musí vzbuditi aspoň dokonalou lítost nad všemi chybami svými s pevným předsevzetím chybu jednu po druhé odkládati, ve ctnostech prospívat. K tomu právě napomáhá časté nebo denní přijímání. Ze první křesťané byli skoro všichni svatými, bylo časté nebo denní sv. přijímání přičinou. Sv. Aleši byla nejsv. Svátost oltářní každodenním pokrmem, v ní nalézal útěchu ve strastech svých, sílu v boji a zápasu, radost a rozkoš nebeskou. Hrabě sv. Kleazar chodil ke stolu Páně několikrát za týden. Ve sv. přijímání nalézal největší radosti a útěchy. »Nevím«, pravil jednou své choti, »aby bylo rozkoše podobné té rozkoši, již v stolu Páně pocituji«. Ovšem třeba těm zbožným osobám, které by chtěly vícekrát v týdně jíti ke sv. přijímání, souhlasu a dovolení zpovědníkovy, nebo duchovního správce, který může posoudit, zda kdo hoden jest takové milosti. Nevýslovná byla nábožnost sv. Marie Magdaleny z Pazzis k nejsv. Svátosti oltářní a když touha ji v mladistvé duši její po večeri Páně rozpalovala ode dne ke dni, povolil jí kněz v 16. roku ponejprv k stolu Páně přistoupiti. Takovými to příklady svatých a světic Božích povzbuzeni láskou Ježíše Krista pohnuti snažme se takový život vésti, bychom hodnými se stali každodenně přijímatí Spasitele svého v nejsv. Svátosti oltářní.

Boží Beránku, - ve svatostánku, - nejmilejší Ježíši, - s námi obcuješ, - k svým nás hodům zveš, - dobrý Ježíši, - láska nejvyšší! - Ty nás z milosti, - sytiš v svátosti, - nejmilejší Ježíši! - Rač i v nebi dat, - Tebe požívat, - dobrý Ježíši, - láska nejvyšší!

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za časté ba denní sv. přijímání nejsv. Svátosti, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiši rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati časté svaté přijímání.

Úmysl v červenci: Panovníci a státníci.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIII.

Vychází počátkem každého měsíce.

ČERVENEC 1909.

Otcové naši, svatí apoštolové, jejichžto jména slaví národ vděčný — neopouštějte nikdy svého pole, by vaše setba zrála ve plod věčný, ať na ni rosa požehnání kane, dědictví otců zachovej nám Pane! (Píseň velehradská.)

—== Pravá vlast. ==—

Již dávno odzvonilo klekání,
vše se ponořilo v spánek,
než přec jest stále slyšet sténání,
zde kdos sobě zpravil stánek.

Ach, to jen poutník jakýs chudý,
který hledá štěstí v tobě, světe,
ó jaký to chudák nebohý,
neb zde žádá růže proň nekvete.

Než on stále ještě doufal,
že najde, po čem duše touží,
putuje, by si nezoufal,
však marně — vždy jej žízeň souží.

Své vlastní domoviny vzdálen,
spěchá dále mezi lid,
až i zde se octnul — omámen,
a přec nemá v srdci klid.

Oko jeho nepokojně táká,
na těle i duchu vysilen,
všeho se již nebohý jen leká,
až pak pozná, že jest omýlen.

Ač v středu krásy tvé ó přírodo,
hlavu v lůno již byl sklonil,
nekochá se tebou, světovládo,
jeho vzhled se zakabonil.

Podivný výraz jeho obličej,
v němž se vráska k vrásce řadí,
věští, že se zvláštního cos děje,
než schází, jenž vždy dobře radí.

Však hle! jak náhle chudás tento zírá
v nedohlednou nebes výšinu,
ba i ruce již i ku modlitbě spíná,
těž ret mří v onu končinu.

Opět jiný obraz před oči se staví,
ticho se již všady prostřelo,
i ten poutník zdá se zcela býti zdravý,
pouto spánku jej v síť zastřelo.

Libý úsměv kolem rtů se jemu vine,
blaženost se v obličejí jeví,
výsledek modlitby, jež cíle nemine,
přelaskavá slova Pán mu praví:

Nermut se, milý synu můj,
a věz, že vyslyšena prosba tvá,
vždyť já jsem drahý poklad tvůj,
vše ostatní jen kluzkou cestu má.

I k vůli tobě jsem do domu svého spěl,
bych odpočinek připravil ti nový,
který zasloužil's, an jsi po mých cestách jel,
nuž vejdi, kde již z otců tvých jest mnohý.

Jeroným Havel.

Na slavnost apoštolů slovanských a věrověstců našich svatých Cyrilla a Methoděje.

O přátelství.

nejvýznačnějších a nejdůležitějších svátků nejen měsíce července, nýbrž i celého roku církevního je pro nás a země slovanské památka svatých apoštolů našich Cyrilla a Methoděje. Na milé naší Moravě slaví se svátek ten již od dob nepamětných, a byl v době novější přeložen z doby jarní (v měsíci březnu) na 5. července. V nejnovější době slaví se památka sv. Cyrilla a Methoděje také v Čechách jako zasvěcený svátek na druhou neděli v červenci.

Přívětivý obrázek sv. patronů našich vidáváme častěji v křesťanských příbytcích, svatyních, kapličkách, podél cest a jinde. Zobrazuje se obyčejně se svatým křížem uprostřed, podle něhož stojí na jedné straně sv. Cyrill, po druhé sv. Methoděj. Bratrsky stáli k sobě svatí věrověstové naši, jsouce pravými bratry nejen dle krve, nýbrž i dle ducha, smýšlení a jednání. Dílo jejich kromě požehnání Božího dojista valně zketvalo a podařilo se také bratrskou jejich svorností a láskou.

Kéž by bratrská tato shoda, jejíž překrásný vzor podali nám svatí bratři Cyrill a Methoděj, i mezi námi vždy byla! Zvláště v době naší je třeba svornosti všech lidí dobré vůle; abychom i my dle sil svých k tomu přispívali, budeme dnes rozjímati o křesťanském přátelství, a sice o tom: 1. v čem záleží, 2. kterak se jeví. Kéž naši sv. bratři žehnají tomuto našemu počínání.

* * *

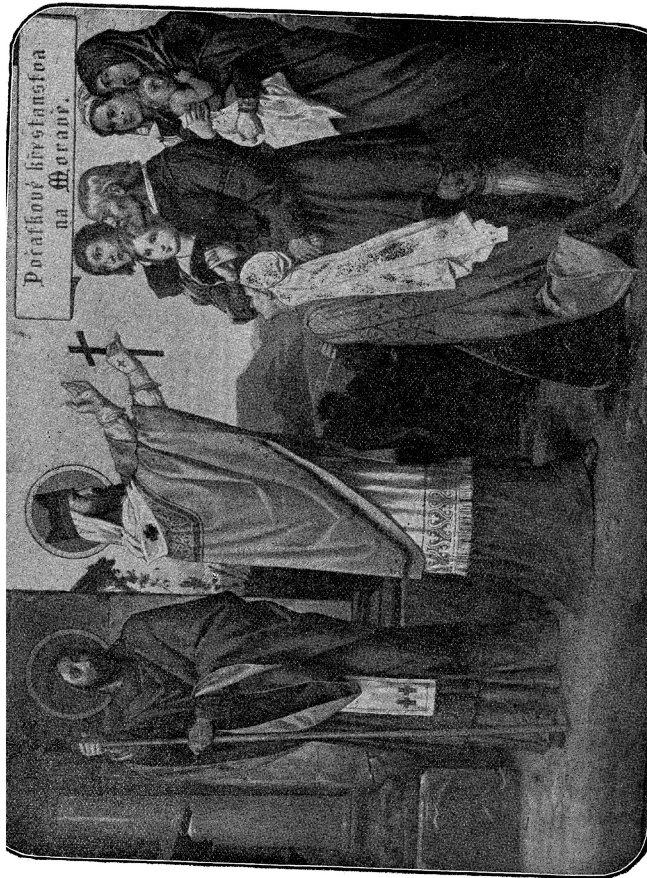
1. Přátelstvím nazýváme upřímné, láskyplné sblížení duší spřízněných, aby navzájem si sdílely své šlechetné myšlenky, úmysly, snahy, v dobrém se na-

vzájem posilovaly a podporovaly ve štěstí i neštěstí. Jako svatí apoštolové naši Cyrill a Methoděj jsou nám nejkrásnějšími vzory upřímného přátelství, tak kříž, který na obrazech jejich uprostřed spatřujeme, připomíná všem, že přátelství mezi křesťany nelze jinak zbudovati než na pevném základě křesťanském. Osvědčenými těmito základy křesťanského přátelství jest křesťanská naše víra a křesťanská láska.

Křesťanská víra učí nás, že jsme všichni synové dobrotivého Boha Otce na nebesích, jehož pečlivé oko starostlivě bdí nad námi. Tataž víra učí nás, že jsme vykoupeni drahocennou krví Syna Božího, Pána a Spasitele Ježíše Krista a posvěceni milostí Ducha svatého. Proto jsme vespolek bratřími, hlavním účelem nás všech jest: sláva Boží a sláva naší nesmrtelné duše. Neboť všichni bez rozdílu jsme stvořeni dle obrazu a podobenství Boha nebeského a duše naše má jedenkrát účastna býti nepomějitící slávy věčné.

Křesťanská láska velí nám milovati bližního svého jako sebe samého. Jest spolu s křesťanskou vírou proto pevným základem upřímného přátelství, poněvadž posvěcuje něžné pouto lásky, které nás víze k příteli mocněji než ku komukoliv jinému. Jestli upřímné přátelství jakýmsi stupněm vroucí křesťanské lásky. Křesťané, kteří navzájem se navízejí, nepronásledují, nečiní si příkoří, nýbrž jen dobře si konají, pomáhají, mají v srdci upřímnou lásku křesťanskou, nejsou však proto ještě přáteli. Najdou-li se však duše spřízněné, které pevnějším a útlejšším poutem, vyrůstajícím z křesťanské lásky, se sjednocují, jsouce jedné myslí, jednoho srdce, a jedné duše, aby pracovaly ke slávě Boží a ku spáse

Počátkové křesťanství
na Moravě.

své nesmrtelné duše, tu povstává mezi nimi křesťanské přátelství.

Pravdu tuto, že právě přátelství jen na základě náboženském mezi křesťany se uzavřítí může, všẽpme sobě hluboko v srdce své! Zvláště v době nynější nemáme nikdy zapomínati na pravdu tu. Jestli doba naše po výtce spolčování se. Každý spolek pak má za účel vzájemné sdělení myšlének a vzájemnou podporu. Dojista spolky, které posledního úkolu lidského — slávy Boží a spásy duše — nevylučují, mohou přinést svým členům mnohou výhodu. Jen že, bohužel zakládá se v době naší přemnoho spolků, které náboženství a křesťanství nejen vylučují, nýbrž jemu jsou zcela nepřátelskými. Říká se sice, že spolky ty ponechávají každému jeho přesvědčení, že náboženství je privátní záležitostí jednotlivých členů. Vskutku však se vyhýbají spolky ty všude náboženským obřadům, do kostela nikdy nevkráčejí, ostentativně vzdalují se církevních průvodů, při shromážděních pak přímo i nepřímo brojí se proti víře a učení církevnímu. Upřímný katolický křesťan nevstupuje nikdy do spolků takových, ale přáteli se toliko s lidmi přesvědčení náboženského a šťastní se toliko těch spolků, které nezaujmají nikterak stanoviska křesťanství nepřátelského.

2. Upřímné přátelství osvědčuje se ve štěstí i neštěstí. Býti přítelem člověka, jemuž přeje štěstí, není věci nesnadnou; ale býti jeho přítelem pravým a upřímným, to věru úloha ne právě snadná a vždy milá. Ztracený syn měl, dokud vládl podílem zděděným, přátel dosti, ale ani jediný z nich nebyl přítelem pravým a upřímným. Upřímný křesťan není našim přítelem pouze proto, že jsme ve štěstí, nemiluje suad našeho jmění, ale naši nesmrtelnou duši. Proto upřímný přítel varuje nás i ve štěstí, abychom nezpyšněli, napomíná, abychom nespustili se z cesty ctnosti, povzbuzuje nás ku dobrým skutkům a podnikům. Právě přátelství navádí nás, abychom ve štěstí nepohrdali přítelem chudým, nestávali se k němu bezohlednými, hrubými, tvrdšími nevlidnými, nevynášeli se nikterak nad něho. Rovněž rádi uposlechneme i ve štěstí upřímně miněné rady věrného přítele... »Láska trpělivá jest dobrotivá;

láska nezávidí, nečiní nic na chloubu, nenadýmá se, není ctižadostivá, . . . všecko snáší, všemu věří, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká« (1. Kor. 12, 4—7). Hlavně však poznává se cena přátelství v neštěstí. Jestli základem jeho upřímná láska křesťanská, která nikdy nemá ustávat. »Láska nikdy nevypadá« (1. Kor. 13, 8). Již staří pohané proto chválili přátelství Pylada, poněvadž neopustil přítele svého Oresta ani v nejhorším nebezpečí, ba byl hotov život svůj za něho obětovati.

Vzorem upřímných přátel, jichž neštěstí nerozdvojí, byli starým přátelé Damon a Pythias. Jeden z nich byl od tyрана Dionysa na Sicilii odsouzen k smrti. Předstoupiv však před něho vyžádal si třídenní lhůtu, aby směl dojíti do svého domova uspořádat své záležitosti: »Pro jistotu, že neuteču, zůstane tu ve vězení můj přítel jako rukojmí; umře také za mne, kdybych do ustanovené hodiny se nevrátil.« Dionys podivil se nemálo, když přítel beze všeho zdráhání převzal rukojemství a dovolil odsouzenci odcestovati. Uplynuly tři dni a nastával den, kdy poprava měla se vykonati. Nikdo nevěřil, že odsouzenec dostojí slovu, jenom přítel ve vězení zůstal klidným. Sluhové již již se chystali rukojmí odvésti na popraviště, když tu tento se dostavil a vyřádal se katanům. Tyran Dionys divil se této věrnosti přátelské velice, a žádal oba, aby přijali ho do spolku svého jako třetího.

Jako příklad upřímného přátelství uvádí Písmo svaté Davida a Jonathana. Jonathan zůstal přítelem Davida i tehdy, když přikvačilo na něho nebezpečí, ba přimlouval se za něho ustavičně u svého otce krále Saula, který jedenkrát při takové příležitosti ve zlosti své mrštil kopím po Jonathanovi samém. Nicméně Jonathan zůstal Davidovi upřímně oddán i na dále.

»K příteli věrnému žádného není přirovnání, a není hodné odvrázení zlata i stříbra proti dobrotě víry jeho. Přítel věrný je lékařství života a nesmrtelnosti: a kteří se bojí Pána, naleznou ho« (Sirach 6, 14—16).

* * *

Památná slavnost svatých našich národních světců a po Bohu největších

dobrodinců, sv. Cyrilla a Metoděje, dala nám příležitost rozjímání o pravém přátelství. Dojista není pro nás látky časovější a vhodnější nad rozjímání to. Neboť jako Slované všichni, tak i my trpíme v životě soukromém i veřejném mnoho pro vzájemnou nesvornost. Ba říkají mnozí, že nesvornost slovanská stala se až příslovečnou.

Kéž by milý obrázek našich svatých patronů, jak vidáme ho po vlastech našich, a jak nosí ho máme v srdcích svých, vždy nám připomínal upřímné pravé přátelství, jež kvěsti má mezi námi. Pevným základem jeho jest zbožná víra křesťanská s upřímnou láskou bratrskou, která nepřestává ani ve štěstí, ani v ne-

štěstí, nýbrž vždy je stejnou a vroucnou. Varujme se přátelství a spolkův, které nestojí ve stínu kříže Kristova, nedávejme se nikdy k těm, kteří posvátný kříž, jenž všlípili u nás svatí Cyrill a Metoděj, ve falešných snahách svých usilují vyvrátiti a zahladiti. Drahocenný kříž Kristův, který oba svatí bratři objímají stejnou láskou, spojuj i nás přátelstvím pravým, které nekončí zde na zemi, nýbrž překonává i smrt a trvá na věky. Prosíme zvláště sbožné Ducha sv., tohoto velkého Ducha a Stvořitele lásky, aby vlil do srdcí našich tu pravou, upřímnou, nezištnou, obětavou, čistou lásku přátelskou a bratrskou.

Dr. Rud. Zhánel.

Při měsíčku.

S nebe na zem měsíček
tichounce se díval,
do světničky okénkem
mile na mě kýval.

Kolem něho hvězdičky
vesele si hrály,
na mě trpytným očinkem
též se zadívaly.

Pověz, milý měsíčku,
v tiché noční době,
jak bych se tam dostala
nejdříve as k tobě?

Rcete trpytné hvězdičky,
jaká cesta ona,
aby mi jí neskryla
černých mraků clona?

Usmíval se měsíček,
vážně hlavou kýval,
s hvězdičkami vesele
do okna se díval.

Cesta ke mně daleká,
dceruško má milá,
která by tě dojista
notně unavila.

Po obloze putují
od severu k jihu,
s lidské hrudi za noci
sejmu každou tíhu.

Máš-li v srdci krutý žal,
svěř se mi s ním tiše,
odnesu jej s úsvitem
v nedohledné říše.

Máš-li v srdci radosti,
pověz mi je ještě,
a tak budeš, dívkenko,
vědět o mé cestě.

Usmíval se měsíček,
hvězdičky se leskly,
a mé ruce do klínu
unaveně klesly.

Poklekla jsem před křížem,
modlila se tiše,
jasný měsíc s hvězdami
spěl výš a výše.

Ulehla jsem — usnula —
překrásný sen snila,
že jsme s jasným měsíčkem
v jeho říši byla!

Murie Kadláčková.

Svatost svčení kněžstva.

INOVOSVĚCENCŮM.

K nejznamenitějším budovám celého světa patří bez odporu onen chrám, jenž se ve středu katolického světa klene nad hroben hlavy apoštolů — velikolepý chrám sv. Petra v Římě. Stavba jeho není toliko velikolepá, nýbrž také podivuhodná. Neboť při tak ohromných rozměrech, kterými chrám ten všechny ostatní ve světě převyšuje, vidíme přece krásný soulad všech částí jeho, tak že se divák nemůže dosti nabažiti pohledem, a čím dále tím větším obdivem naplněn bývá. A tento podivuhodný chrám kamenný jest obrazem chrámu jiného, daleko velikolepějšího a překrásnějšího, duchovního to chrámu milosti, které plynou ze svatých svátostí.

Jako chrám svatopetrský spočívá na mohutných pilířích, tak i chrám milosti v církvi naší klene se sedmi mohutnými pilíři, sedmero to svatých svátostí. Již na první pohled otvírá se nám tajemná velebnost chrámu tohoto; pozorujeme-li jej však důkladněji, tu teprve poznáváme jeho hloubku, výšku a rozsáhlost, které jsou tak velké, že jich ani postihnouti nemůžeme. Věru, velikolepé je to dílo, dílo v pravdě božské! A co při tom nejutěšenějším jest, jest vědomí, že znamenité dílo toto zbudováno jest k naší potřebě, k našemu prospěchu, naší spáse. A proto jaký život žije ten, jenž v chrámě tomto bydlí, život plný radostí duchovních, plný pokoje, plný naděje! Budtež za to Bohu díky! My všickni bydlíme v domě tomto. Svatým křtem otevřely se brány chrámu tohoto nám všem, aby duše naše

očistěné vešly do něho. Sv. břimováním ohrazena byla duše naše kolikem mohutnou zdí viry pevné a neochvějné, ve svátosti pokání odvaluje se nám každý kámen úrazu, hříchy to naše, které nám vadí kráčet chrámem tímto, a ve Svátosti oltářní Kristus sám, kámen to uhlavný, s milostí svou budovu tuto uzavírá, aby duše naše sama byla plna Ducha svatého, a tak chrámem Božím svatým. Tu na oltáři duše lidské může ustavičně hořeti věčné světlo lásky, jsouc bezpečně před víchem a bouří tohoto světa. A aby tato svatá lampa milostí a lásky neshasla, ustanovil Stavitel chrámu, božský náš Spasitel za strážce této svatyně služebníky své, kněze církve Páně.

Uprostřed viru světa na pevné skále stojí církev Kristova plná duchovních statkův a bohatá poklady božské pravdy a božských milostí. A tyto poklady hlídají a rozdávají, toť úkol rukou duchovních. Veliký to zajiště a zodpovědný úřad! A proto i ti, které Bůh k úkolu tomu volá, potřebují zvláštní pomoci a milosti, a té se jim dostává ve svátosti svčení kněžstva. Touto svátostí uvádí sám Spasitel dělníky na vinici svou a opatřuje je všemi potřebnými prostředky, aby ke cti jeho a dobru a spáse oveček jeho, dle vzoru jeho, jakožto nejlepšího pastýře, pracovali, a tak chrám milosti Božích udržovali, ano ku zvelebení jeho a rozšíření přispívali.

Povolání kněze je tedy rozšířeným povoláním Ježíše Krista samého, ono odnáší se k Bohu, k církvi a lidem.

Bylo to v nejdojemnějších okamžicích, kdy Spasitel apoštolů své učinil kněžskými,

totiž při poslední večeři, kdy sám proměnil chléb v tělo své a víno v krev svou a moc jim dal i příkaz, aby totéž činili na jeho památku. On učinil je obětníky, a obět přináseti bylo vždy zvláštním a výhradním právem i povinností kněží. Vstáv pak z mrtvých, udělil Spasitel kněžím svým ještě jinou mnohou a velikou pravomoc, učiniv je zástupci svými na zemi, slovy: »Jako mne poslal Otec, tak i já posílám vás« (Jan 20, 21), t. j. totéž poselství, tentýž úkol, který na mne vložil Otec nebeský, ten vnaším nyní na vás. Jako byl Spasitel, Kristus Pán s Otcem svým Bohem spojen, tak chce, aby i služebníci jeho, jež si vyvolil, kněží, spojeni byli s Bohem svazky nejdůvěrnějšími, neboť sám je pozvedl k sobě, k sobě připoutal, přáteli svými nazval. A čím jest člověk blíže Tomu, v němž sídlí veselík vznešenost, tím sám stává se vznešenějším, neboť velebnost panovníkova přechází i na ty, kteří k němu přistupují. A co učinil Kristus kněžím svým? Oddělil je ode všeho ostatního lidu, aby je tím úžeji s sebou spojil.

Již o kněžích starozákonních pravil prorok: »Že oddělil je Bůh israelský ode všeho lidu a připojil sobě, aby posluhovali jemu v službě stánku a stáli před množstvím lidu a sloužili jemu.« (M. 16, 9.) Čím více platí slova tato o kněžích novozákonních, které Spasitel sám oddělil a ustanovil sdíleti s nimi pocty trůnu jeho příslušící! Vždyť je zvolil za poslance své a dal jim právo žadatí účtu, která náleží zástupcům Mocnáře nejvyššího. Dobře a jasně to vysvitá ze slov Páně: »Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.« (Luk. 10, 16.) A co jest úkolem poselství knězova vůči Bohu? Hlasati zákon Boží, Pána všeho mira, hájiti jeho zájmy mezi lidem, zjednávati účtů jménu jeho, jeho prospěch, jakožto nejvyššího Pána zastávati, tak, aby se vyplnilo slovo andělského zpěvu: »Sláva na výsostech Bohu!« Jak vznešený to, jak úctyhodný úkol! Kéž jest jaksi ochránitelem slávy a účty Boží mezi lidmi, vše má činiti, by sláva Boží rostla, vše činiti, by urážky svatého jména odvracel. Nam připadá zakládati a upevňovati panství Boží nad dušemi lidskými.

Proto jest kněz »člověk Boží«, jak jej oslovuje apoštol národů sv. Pavel,

píše k Timotheovi slova: »Ty pak člověče Boží.« Kněz jest člověkem nejsvětější Trojice Boží, jest veřejným jejím cítělem, člověk Boha Otce, aby mu přivedl dtky, jež by přijal za své, aby je učil jemu sloužiti a je připravoval na jeho království; jest člověkem Boha Syna, zvestovatelem jeho svatého evangelia, posvětitel jeho těla a krve, rozdatel jeho tajemství, tak aby přivlastňoval lidem ovoce vykoupení jeho. Jest člověkem Ducha svatého, neboť jest nástrojem, jehož Duch svatý užívá, aby osvěcoval mysl lidskou, čistil a posvěcoval srdce. Duch svatý jen skrze kněze jest posvítětelem naším, proto praví svatý Ambrož: »Dar Ducha svatého knězova je služba.« Můžeme si tedy mysliti vznešenějšího povolání nad úřad kněžský vzhledem k Bohu?

Kněz i v církvi Páně na zemi, mezi lidem vyvoleným má postavení významné. Církev ne nadarmo nazývá se vojem, šikem spořádaným, a kdo jest vůdcem jeho, jsou to služebníci Páně, at již v hodnosti biskupské nebo toliko kněžské, neboť oni jsou zástupci Syna Božího v církvi jeho. Církev jest chotí Pána. Ježíše, pro něž on sám vycedil krev svou, aby ji očistil i od nejmenších skvrn a hle, kněží jsou strážci této svaté choti Páně. Sv. Bernard nazývá je v řeči své při církevním sněmě Remešském takto: »Chotí strážcové, přátelé domáci.« Střežíli mají církev Boží jako zřítelnicí oka svého, aby zachovala vždy krásu svou a čistotu a hodna byla vždycky Chotě svého účty největší. Církev jest korábem, jenž pluje přes úskalí a vlny rozčerené. Kněží jsou lodníky, mají řídit směr její, bojovati proti vlnám a převážeti cestující, bratry své, do přístavu věčnosti blažené. Církev je tajemným tělem, jehož hlavou jest Kristus Pán a jehož údy jsou křesťané. A hle, kněží jsou údy nad jiné vznešenějšími. Sv. Petr Damian nazývá kněze: »První částí údů Kristových.« Jsou očima, aby tělo ozařovali, rameny, aby je chránili, srdcem, aby je oživovali a všude po těle šířili onu lásku, bez které všechno mrtvé jest.

Církev jest národem vydobytým, a to drazé dobytým, vždyť smrti nejbolestnější si ji získal. A kněží jsou představení, učitelé a knížata tohoto vyvoleného pokolení, tohoto národa výsadami obohaceného.

Církev je tím domem posvátným, který si Moudrost vystavěla a v němž ditky Boží jsou živěny, vychovávány a všemi statky zahrnovány. A hle, kněží jsou strážcové a správce tohoto paláce, jsou sloupy této budovy, na nich spočívá dobro světa. Odstraňte kněžství, a co se stane s církví? Odstraňte obět smírnou, za hříchy přinášenou, a co se stane se světem hříšným? Jak významné, jak čestné je tedy postavení kněze v církvi Páně!

Kněz jest však určen také pro lidi, má býti takřka druhým jejich spasitelem, an je přivádí, an je spojuje se Spasitelem prvním, Kristem Pánem: Jsou správce duší, a tím také spolupracovníci Páně. Duše z drápů ďábla osvobozovati, je posvěcovati, jim pokoj ztracený navracovati, je po cestě k nebi vésti, život věčný a blažený jim zabezpečovati, toť úkol kněze vzhledem k lidu. A věru, není to činnost lidská, nýbrž v pravdě nebeská, a kněz spojuje zemi s nebem, lidstvo s Bohem. Bůh sice stvořil svět bez lidí, ale spasiti lidstvo chce jen skrze kněze, sluhu své vyvolené a posvěcené.

K spasení světa směřoval celý život a celá činnost Ježíše Krista, narození i smrt jeho. Vždyť sám pravil, co úkolem jeho na světě bylo: »Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co bylo zahynulo.« A Otec nebeský proto jej na svět poslal: »Že miloval svět tak, že i Syna svého jednorozného dal, aby každý, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.« Proto i povolání a činnost kněžstva je spása lidstva, neboť ten úkol vložil na ně Spasitel, řka: »Jako mne poslal Otec, tak i já posílám vás.« Kněží jsou nástroji v ruce Kristově, skrze ně vykonává Pán po všechny časy úřadky svého milosrdenství.

Z toho, co zde pověděno, z poměru kněze k Bohu, církvi a lidstvu, zjistě každý pozná, jak přesvatým stavem je stav kněžský, jak vznešený jeho úkol, jak užitečná jeho práce. Proto věřící katolík nevidí v knězi jen člověka, nýbrž vidí v něm samého Spasitele, Krista, jenž dílo spásy dále skrze kněze koná k oslavě Boží a věčné blaženosti i časnému štěstí pokolení lidského. Káže-li kněz, káže slovo Boží Spasitel skrze něho, křtí-li kněz, očišťuje Kristus duši křtěnce od hříchův a činí ji dítětem Božím, od-

pouští-li kněz ve svatém pokání kajcníku hříchy, odpouští je Kristus na nebi. Kristus činí zázrak na oltáři skrze kněze, když při mši svaté proměňuje zase chléb v tělo a vino ve svou krev, všudy užívá Pán služebníků svých, kněží, aby otvíral lidstvu prameny spásy. Proto zajisté vším právem může kněz s Pannou Marií zvolati: »Veliké věci učinil mi Pán, jenž mocný jest.«

Zbožný a věřící lid náš český dobře vystihl důstojnost velikou kněží svých, a proto již odedávna jmenuje je »velebnými«, v kterémžto slově se značí celá vznešenost i důležitost a svatost povolání a úřadu kněžského. Avšak právě proto, že kněz stavem a činností svou tak úzce spojen je s Bohem a spasením lidstva, že již zjevem svým připomíná každého na Boha a na povinnosti k němu, proto nalézá ve světě i mnoho nepřátel, a směle můžeme říci, není stavu ve světě, který by tolikerých měl protivníkův a zapřísáhlých nepřátel jako kněžský.

Všecka nenávisť a zášť ďábelská, které plní jsou nevěřící a nepřátelé Boží a Kristovi, obrací se proti kněžím, není pomluvy, kterou by na ně nevrhali, není hanebnosti, kterou by jim nepřičítali, za vyvrhele lidského pokolení je vyhlašují, jakoby sami byli andělé. Je v tom jistý plán, a to věru ďábelský. Odvrátiti chtějí věřící katolíky od kněží, znemožniti chtějí jejich činnost, podkopati jejich vážnost, tak aby slovo jejich nemělo váhy, ne-nalezlo sluchu, a tak aby vira ze srdcí lidských mizela a lidstvo pomalu vracelo se k pohanství. Všecka zloba proti kněžím má za cíl zničení svatého náboženství Kristova.

Jest ovšem pravda, že i kněz klesnouti může, a také že někteří klesli, ale nezapomínejme, že i oni jsou lidé podrobeni slabostem a křehkostem lidským, nezapomínejme, že nejvíce sami za své poklesky trpěti musejí, nezapomínejme, že církev toho vždycky lituje, nezapomínejme však také na to, že věřící a zejména neznaboží nemají práva souditi kněze, toho soudí Bůh, církev a vlastní svědomí, a věru přísně dosi. Poklesky jednotlivcův připočítávají nepříteli celému stavu kněžskému, zapominajice, že daleko větší část jest bezúhonná, horlivá a příkladná. To se neděje žádnému stavu

jinému. Ba poklesky jednotlivců připisují se i na vrub svaté víře a náboženství Kristovu, což jest největší nespravedlnost a rouhání, vždyť víra jen k dobrému nabádá a od hříchu varuje, klesne-li člověk, není víra vinna, nýbrž on sám. Což jest oheň proto již něco zlého, že někdo zapálí? Vždyť bez ohně bychom neobstáli! Jest lék špatný, že ho nemocný neužívá? Ale nepřátelům jest vše vřhod, co jen církev, kněžstvo a viru ničiti dovede. Vždyť přece Spasitel náš dobře věděl, že kněží nejsou andělé, a přece ne andělům, ale lidem — kněžím — svěřil tak svatý úřad. Jeden z dvanácti apoštolů jej zradil, a přece Pán nezavrhoval ostatních jedenáct, nýbrž naopak tím více je povznosl. Jaká je to tedy nespravedlnost pro řidké případy zavrhnouti celý stav, ano i proti Bohu a Kristu proto brojiti.

A podívejme se, jací jsou to lidé, ti nepřátelé našeho kněžstva? Jsou to sami lidé bezúhonní, svatí, zbožní? I to to! Zbožný věřící katolík své kněze nepromlouvá, nehanobí, nýbrž se za ně modlí, věda dobře, že těžký, zodpovědnosti plný úřad mají, a že k dobru jeho pracují. Ale lidé volných mravů, kteří jen pro svět tento žijí, lidé, kteří sami se v bahnu neřestí válí, jimž mamou bohem, hřícho plné rájem jest, kteří nechtějí nad sebou míti Pána, aby se ho báti nemusili, kteří by si rádi namluvili, že není života po smrti, že není soudu, není pekla; ti brojí proti kněžím, ti je hanobí, pomlouvají, pronásledují, neboť nechtějí býti upomínání na Boha a na povinnosti k němu. Jako proti Kristu Pánu brojili nepřátelé lži a podvodem, jako jeho vzkříšení chtěli zatajiti podplacením penězi, tak sedělo a děje až posud sluhům Kristovým. Lži, podvodem, hanobením pracuje se proti nim, peníze musejí napomáhati, aby se kupovaly duše proradné, které za bídný groš třebas i vraždy se dopustí. A proto je to zajisté hrdinstvím za dob našich voliti si stav kněžský, stav stálého se odříkání, stav velikých obětí, práci, zodpovědnosti a plný bolestí, stav, jenž za všechny práce své klidi nevděk a vydán jest jak posměchu tak i smrti násilí v šanc.

A hle, přece rok co rok přistupují celé řady mladých, nadaných mužů před biskupa s prosbou, aby do stavu kněžského přijati byli a udělena jim byla svátost svěcení kněžstva. Není zde viděti životní sílu církve naší? Nevola sám Kristus laskavým hlasem svým, který dobývá srdce, nevola pracovníky na vinici svou? Proto je svěcení na kněžství tak dojemné, tak krásné, neboť jim nabývá církev nových bojovníkův, a lidstvo nových přátel a dobrodincův. A zbožný dobrý lid náš váží si nových kněží svých, chce jim začátek dráhy jejich osladiti, zpřijemnit, proto vítá osada novosvěcence a slavně jej doprovází k první mši svaté do chrámu Páně.

A dobře tak, neboť není činnosti na světě, která by tolik dobra a požehnání přinášela všem, kteří o ni dbají, nežli činnost kněžská. S ni spojen jest celý život křesťana od kolébky až po hrob, ba i za hrobem ještě na věčnosti z modlitby a oběti kněžské duše v očistci veliký mají užitek.

Vítáme tedy s radostí nové řady nových kněží a modlíme se za ně, aby Duch svatý je silil, ducha hrdinského v nich vzbudil, aby vše pro Krista trpěli, horlivě ve jménu jeho pracovali na zuslechtní lidu na zemi a k spase duší na věčnosti. Láska, úcta a vděčnost lidu dobrého bude jim jistě sladkou odměnou a utrpení od nepřátel bude jim velikou zásluhou před Bohem. I v utrpení pro Krista a dobrý jeho lid naleznou radost, jako o svatých apoštolech psáno jest, »že se radovali odcházejíce z rady židovské, že mohli pro Ježíše Krista trpěti.« My pak nestavme se nikdy po bok nepřátelům církve a kněží, nýbrž jako věrní vyznavači Kristovi ctíme, milujeme kněze své, posloucháme slov jejich, užíváme často milosti skrze ruce jejich nám Pánem podávaných a modleme se za ně horlivě, abychom jednou všichni kněží i lid došli šťastně k veleknězi našemu Ježíši Kristu, Pánu Bohu našemu. Novosvěcencům k novému stavu a k první mši svaté ze srdce blahopřejeme!

B. Hendl.

O dobročinnosti.

Rozjímání na svátek svatého Vincence z Pauly.

d několika let, kdy bohužel až příliš se rozšířila chudoba, zakládají se spolky, které si vytklý za účel podporovati ze všech sil a všemi prostředky chudinu. Za patrona si zvolily svěťce Vincence z Pauly, jehož srdce bylo rozniceno velkou láskou k spolumbližnímu, nebylo snad ani žádného druhu bídy lidské, k jejimuž umírnění by nebyl založil sv. Vincenc nějaký církevní spolek.

Jest povinností jednoho každého katolika, by pokud síly jeho stačí, též byl dobročinným. Není potřeby, zvláště nemá-li k tomu potřebných prostředků, by dobročinnost svou dokazoval peněžitými dary, ale může prokazovati některý ze skutků buď duchovního anebo tělesného milosrdenství. Řídkme se vždy napomenutím našeho Spasitele: »Buďte milosrdní, jako Otec váš milosrdný jest.« Kdo chce milosrdenství Božího dosáhnouti, musí

zde na světě skutky milosrdné vykonávati. Svatý Jeroným píše: »Nepamatuji se, nečetl a neslyšel jsem, že by vzal špatný konec, kdo rád koná skutky lásky, neboť takový člověk má mnoho přímluvčích, a jest nemožno, aby Bůh nevyslyšel modlitby tolika srdcí.« Bůh pak sám ujišťuje: »Blahoslavený, kdo se smilovává nad nuzným a chudým, v den zlý vysvobodí jej Hospodin.« (Žalm 40, 2.)

Kéž povzbudí nás výroky tyto k dobročinnosti všeho druhu! Abychom k ní však ještě více rozohnění a pobídnuti byli, uvažujme, proč máme býti dobročinní? Jsou to hlavně tři příčiny: budme dobročinní, neboť 1. ctíme tím Boha, 2. milujeme bližního, 3. prospějeme sami sobě.

Pojednání.

1. Jsme-li dobročinní, ctíme Boha. Při všem konání svém máme

vždy míti na paměti čest a slávu Boží. Přijmeme za své heslo zakladatele řádu jezuitského sv. Ignáta: »Vše k větší slávě Boží.« Činíme dobré pro čest Boží, z lásky k Bohu. Čit dobročinnosti nikdy v lidstvu nevyhasl, byliť dobročinnými i pohané, což však činili z pohnutek přirozených, buď že je dojala bída lidská, s níž měli soucit, buď že nemohli snést nářku neštěstím stížených, buď že byli citlivé povahy nebo vůbec z jiné lidské pohnutky. Ale když, bratře a sestro v Kristu, činiš něco dobrého, měj předně na paměti

čest a slávu Boží. Všimneš-li si malého dítěte, dáš-li mu darem nějakou maličkost, učiníš radost nevinnému jeho srdéčku, ale poctíš i jeho rodiče, ba někdy zarádují se více rodiče než obdarované dítě. Uznávají tvou lásku a cítí se poctěni tvou pozorností, pokládají si za čest, že dítě jejich bylo významováno, a mohou-li, dokazují vděčnost i skutkem.

Nejmilejšími dítky našeho Boha jsou ti, kteří pomoci naši potřebují, chudí. »Amen pravím vám, pokud jste to učinili jednomu z bratří těchto, mně jste to učinili.« (Mat. 25, 40.) Prokážeš-li nějaké dobrodiní svému bližnímu, uctíváš tím Boha samého. Bůh vidí tvůj dobrý skutek a odplata tě nemine; Bůh má zalíbení v tobě, vidí-li, že jsi dle sil svých dobročinný a nezapomene na tebe. Bůh učinil na světě rozdílné stavy, někomu dal více, někomu méně, ale jest jeho svatá vůle, by ten, kdo má více, též se více smiloval. »Kdo má málo, dávej z mála, kdo má mnoho, dávej z mnoha,« ale čii to vždy láskyplným srdcem; v té míře, jak budeš dobročinným k svému bližnímu, tak odplatí tobě jednou na věčnosti nejryš spravedlivý Bůh.

Jak láskyplné srdce měl sv. Martin, jízdecký důstojník v římském vojsku!

Jel jednou v zimě na koni po své práci a ušel u bran města Amiensu, kde právě dlel, žebračka, který měl přamálo oděvu na sobě, tak že se zimou všudek třásl a byl ve velkém nebezpečí, že pro nedostatek šatstva zmrzne. Dobročinný důstojník neměl nešťastnou náhodou právě u sebe žádných peněz, ale rychle odhodlaný vytáhl z pochvy meč a rozdělil svůj široký, řasnatý plášť ve dvě: jednu polovici daroval žebračkovi, aby se jí přioděl, druhou pak si ponechal, aby také sám nezmrzl. V noci pak měl Martin následující sen: Jasně viděl Ježíše, přioděného pláštěm, kterým byl obdaroval polonahého žebračka. Ježíš byl doprovázen nepřehlédným sborem andělským a pravil: »Víte, tímhle oděvem přioděl mne Martin.« Kdo tedy zde na světě jest dobročinným, cti touto ctností samého Boha.

2. Svou dobročinností dokazujeme lásku k bližnímu. Chudoba, nedostatek jsou velikým zlem, k politování jest, kdo jest odkázán na dobročinnost svých spolubližních, a k těmto počítáme nejen žebračky, žijící almužnou, ale vůbec každého, komu můžeme nějakým způsobem vypomoci. Miluješ-li chudého bližního, miluješ samého Spasitele, neboť chudé nazývá Pán svými bratřími. Uvaž jen, jak miloval Spasitel chudobu! Když zde na světě žil, nebylo chudšího nad něj; od svého narození v chudičkém chlévě, až když vypustil ducha svého na dřevě kříže a pak vstoupil na nebesa, vždy byla jeho údělem chudoba. Bydlil, jsa dítětem u svého pěstouna a u své svaté Matky v Nazaretě; jsa učitelem lidstva, nevěděl, kam by hlavy své položil, proto radovali se zákonníci a fariseové, když přišel k nim Jidáš a za peníze prozradil, že Kristus bude téže noci v zahradě Getsemanské. Jako dítě i mladíka živili ho pěstoun a Máti, jako Spasitel byl hostem u přítele Lazara, u celníka, u farizea, žil z darů dobrých lidí, z almužny. Jako dítě dostal od svých oděv, jako Vykupitel měl jedinou sukni, nesešitou, o kterou metali los vojáci pod křížem. Když umřel, pochovali ho v cizím hrobě a hrob jeho úřední pečeti zapečetěn. Zda jest někdo tak chudý, jako byl Spasitel, jednorozený Syn Boží? Proto jsou všichni, kteří odkázáni jsou na dobročinnost druhých,

jeho milácci. První slovo, které promluvil ve své vzácné řeči na hoře, znělo: »Blahoslavení chudí!« Činíme-li dobře svým bratřím a sestrám, dokazujeme tím svou pravou lásku k bližnímu. Kdykoliv něco dobrého někomu činíme, činíme to z lásky; láska budíž neochvějným průvodcím naší dobročinnosti.

Pravá láska k bližnímu jest vynalezavá, nedá se s ničím zastrašiti, žádný neúspěch jí nepoleká. V Londýně žije velmi mnoho lidí, kteří jsou ve všem odkázáni na dobročinnost, jako je tam však tolik bíd, co nikde jinde, je tam též, Bohu díky, tolikéž zlatých srdcí a dobrodincův; ti jsou velice vynalezaví v prostředcích, jak odpomoci nebožákům. V Londýně běhal dlouhý čas po ulicích veliký, huňatý pes novofundlandský a měl na krku uvázený košíček s tabulkou: »Pro chudé nemocné.« Pes byl velice bystrý, a hned poznal, kdo mu chtěl něco dáti: díval se totiž po lidech a zpozoroval-li, že někdo natahuje po něm ruku, hned se zastavil a čekal, až mu dárcе vhodil dárek do košíku. Když pak »Tedy«, tak říkali tomuto chytrému, čtyřnohému sběrateli, přišel večer domů, měl vždy v košíku velmi slušný peněžní obnos. Ač jest v Londýně sebránka chásky z celého světa, přece se nikdo neodvážil psovi něco ukrásti, snad by ho byl na místě roztrhal. Angličané bývají často podivíni, proto zalíbil se jim tento podivinský způsob a dojal mnohého svou původností, že mnoho dal. Ale brzy na to objevil se v ulicích londýnských ještě podivnější sběratel: husy. Jakýsi kupec, jménem Mills, připadl na tuto myšlenku a jal se husy cvičiti, a při své velké trpělivosti docílil, že se mu pokus zdařil. Pan Mills chodí po ulici a za ním se kejklají dvě husy s velkým křikem, což vzbuzuje u lidí velkou zvědavost. Každá husa má na krku zavěšený pytel s nápisem, pro koho sbírá dárky. Kdo je potká, dá rád co může a husy přinesou vždy domů pěkný obnos, který pak rozdají k dobročinným účelům.

3. Buďme dobročinní z lásky k sobě. »Na úrok půjčuje Hospodinu, kdo se smilovává nad chudým a on za dobrodiní odplatí jemu.« (Přisl. 19, 17.) Prokážeme-li něco dobrého nuzným bratřím svým, dávkáme Bohu na stoná-

sobný úrok; učiní-li někdo dobročinný skutek, není ztraceno, co daroval, neboť půjčil Bohu, který mu vše vrátí s mnohonásobným úrokem. Dobročinnost získá nám Boží požehnání pro časnost i pro věčnost. Jsme-li dobročinní, žijeme a trávíme z úroků dobrých skutků svých, a zajišťujeme si jimi věčnou odplatu. V knize Přísloví čteme: »Kdo dává chudému, nebude mít nouze, ale kdo pohrdá prosícím, trpětí bude nedostatek.« Bůh pohlíží s radostným srdcem na milosrdné a často pomáhá jim záračným způsobem.

Abraham laskavě přijal tři jemu úplně neznámé hosty a byl odměněn tím, že se stal praotcem vyvoleného národa. Lot pohostil dva anděle, kteří ho pak vyvedli ven z města Sodomy, dříve než Bůh dal na ně dšití oheň. Tobiáš pomáhal jak a pokud mohl, i život, zdraví své nasazoval; když oslepl a schudl, smíloval se Bůh nad ním, vrátil mu skrze archanděla Rafaela ztracený zrak a celý jeho dům zahrnul svou štedrostí. V Joppe žila vdova Tabitha, kterou nazývali matkou všech chudých; Bůh vzkřísil ji z mrtvých skrze ruce sluhy svého svatého Petra. Kterýsi zbožný kněz říkal: »Potřebuji mnoho peněz, proto musím co nejvíce být dobročinným.«

Vypravuje se, že v jistém klášteře zdál se hrozit nedostatek, a proto byly z rozkazu opatova almužny poněkud omezeny. I stalo se, že přišel k bráně stářím a bídou třesoucí se stařec a řekl vrátnému: »Dva bratři vás opustili.« Udivený vrátný se díval na starce a nerozuměl, co míní, a ptal se: »Kterí bratři jsou to?« Stařec vykládal: »Bratři tito jsou nerozdílná dvojčata a jmenují se: první Date a druhý Dabitur; odejde-li první, odchází s ním i druhý.« Sotva domluvil, stařec vážně odešel, vrátný pak nijak nemoha pochopit, oč se vlastně jedná, šel k opatovi a vykládal mu celý příběh. Ten však hned vyrozuměl. Date znamená v našem jazyku »dejte« a Dabitur »bude vám dáno«, to že jsou ti dva rodni bratři! Napřed tedy třeba dát a potom můžeme očekávat, že i nám bude od Boha dáno. Opat rozváživ vše, rozkázal, aby konaly se skutky dobročinné jako dříve, což bylo k prospěchu jak kláštera tak i obdarovaných. Podobně činíme i my; pokud můžeme, budme

dobročinnými a pak bude i nám dáno. — Čiňme dobré z lásky k sobě, neboť prospějeme tak sami sobě, Bůh požehná nám zde na světě a jednou i na věčnosti. Všichni rádi bychom na věčnosti uslyšeli ona krásná slova: »Co dobrého jste učinili nejmenšímu z bratří mých, mně jste učinili, vejďte do království Otce mého!« Kdo sám sebe miluje a chce dojiti věčné spásy, musí být dobročinným.

Závěr. Není nikoho mezi námi, kdo by byl bez hříchu. Vždyt čteme v Písmě sv.: »Řekne-li někdo, že jest bez hříchu, lhař jest.« Kdo se provinil, má být proniknut žádostí, by očistil své svědomí dobrou a platnou svatou zpovědí, aby se přičinil, by mu odpuštěny byly i časné tresty, jež si za své hříchy přivodil. »Oheň hořící uhašuje vodu a almužna odpírá hříchům.« (Sir. 3, 33.) Voda uhasí i neprudší oheň, tak i dobročinnost všeho druhu odstraní hříchy i jejich následky. »Almužna od smrti osvobozuje, a onaf jest, ježto čistí hříchy a činí, že nalézáme milosrdenství a život věčný.« (Tob. 12, 9.) Buď dobročinným, aby ti Bůh udělil milost vyznat se z hříchů svých, uchránil tě věčného zatracení a ukrátil muky očistcové, které tě snad očekávají.

Doba naše někdy zapomíná na pojem křesťanské dobročinnosti a spojuje ji s požitkem a zábahou. Či nepofádají se koncerty, plesy, bazary pro chudé! Ale kdo je navštěvuje, hledá čest a slávu svou, hledá sebe a ne bližního, prospívá svému tělu, jemuž hoví a lichotí, a nikoliv své duši. Ó jak často užiti lze o takovéto dobročinnosti slov Pisma sv.: »Vzali již odměnu svou.« Nestačí, abychom měli pouze na paměti, že jest nedostatek a bída největší zlo lidské společnosti, není dosti, máme-li s nuzným a v bídě postaveným přirozený cit soustrasti, slovy-li ho těšíme a odkazujeme na odměnu, která ho jednou očekává, snáší-li zde na světě trpělivě kříže od Boha mu udělené. Všichni musíme mít svědomí, že jest naší svatou povinností být dobročinnými, že tím rozmnožujeme čest a slávu jména Božího, že tak jednjíce dokazujeme skutkem, kterak jsme cele proniknuti láskou k bližnímu, že prospíváme tím své duši, které připravujeme cestu do šťastné věčnosti. »Protož budme milosrdní, jakož i Otec náš milosrdný jest.«

Jindř. Zdráhel.

Věčná lampa.

(Pokračování.)

Okrasa oltární.

Byl ozdoben zlatem a stříbrem,
oděn kmentem, protkávaným a pestrým
rouchem. (Ezechiel 16, 13.)

Když mne matička jako hochu malého vzala na Velký pátek k líbání kříže Páně, a já rozhlédl se po kostele a spatřil hlavní oltář beze vsí okrasy, zůstal jsem jako přimražen státi. A první myšlenka, která hlavou mi projela, byla domněnka, že v noci byli v kostele zloději, a že všecky okrasy s oltáře sebrali a ukradli. Nemohl jsem si to ve svém chlapeckém rozumu nikterak srovnati, že ten Pán Ježíš, o němž mi matička vypravovala, jaké a jak veliké zázraky konal, hned na místě těch zlodějů blaskem a hromem nezabil. Myslí jsem si, kdybych já hromem a blaskem vládl, nenechal bych těch padouchů bez trestův, ale přilpil bych jim něco na pamětnou již k vůli druhým lidem, aby rukou zločinnou a svato-krádežnou nesahali na majetek Páně v domě Božím. Zatáhl jsem matičku za sukni a pošeptal jí, aby se podívala na hlavní oltář, že myslím zloději všecko s něho pokradli. Nebyly tam ani plachty ani květiny ani reliquiáře ani svícny, nu zkrátka podobal se o Velkém pátku ten hlavní oltář tomu poutníku, který z Jerusalema ubíral se do Jericha a na cestě upadl mezi lotry, kteřížto obravše a oloupivše jej, napolo nahého ležeti nechali.

Nemohl jsem ani oči od toho oltáře odvrátiti a měl jsem jakousi litost v srdci nad tím Pánem Ježíšem. A což teprve když jsem upozoroval, že ani lampa nehofí, a že velebná Svátost není ve svato-stánku. Tu mne polily slzy a potichu jsem s matičkou bol svůj sděloval. Ta však šátkem utřela mi oči a pravila potichu: »Neplač, až přijdeme domů, tak ti to vysvětlím, proč ten oltář je zbaven voškeré okrasy.« Utišil jsem se poněkud, ale srdce mé bolesti a zármutkem přece jenom bylo přeplněno. Doma teprve matička srovnávala oltář oloupený s Pánem Ježíšem, který také o Velkém pátku všeho lesku božství i člověčenství byl oloupen, a jako smírce a prostředník náš neduhy a nepravosti naše vzal na

sebe, aby za nás Otci dosti učinil. Pán Ježíš v pokoře, poniženosti, potupě a haně byl podoben tomu oltáři vsí krásy, všeho lesku a vsí ozdoby zbavenému. Spolu pak potěšila mne matička, abych prý měl jenom strpení, až na bílou sobotu budeme na vzkříšení, budu prý míti z oltáře ozdobeného větší radost než nyní mám z oltáře oloupeného bolest a zármutek. Těšil jsem se na vzkříšení i na ozdobu oltáře.

A nyní již přistupme k výroku proroka Ezechiele, kterým v duchu označil naše oltáře jako místa ozdobená beránku Božím, jenž na oltáři dnem i noci sídlí, tam za nás Otci se modlí a odtud jako ze studnice rajske čtverým proudem kn všem čtyřem stranám světovým hojně proudy požehnání svého rozlévá.

Oltář jest nejvýznamnějším, nejdrazším a nejcenějším místem na zemi. Na oltář sestupuje Pán s nebe; na něm odpočívá tělo a krev Páně, kterážto krev volá za nás k Bohu o smilování. Nežli však oltář místem tak významným se stane, musí býti rukou biskupovou posvěcen. Mazba, modlitba a požehnání biskupovo spočívá na něm a činí oltář ctihodným a slavným. Avšak nesmí místo toto zůstatí holé a bez okrasy. Pilné ruce nyní přičinují se o překot, aby toto místo vznešené a nebeské hodným sídlem a milým učinily Pánu Ježíši. Za nedlouho objevuje se oltář zrakům našim ve vsí kráse a ozdobě, takže platí o něm výrok prorokův: Ozdoben jsi zlatem a stříbrem, oděn kmentem a ozdoben rouchem vyšívaným, protkávaným a pestrým! Od oltáře nyní obraťme zraků svých na ozdobu oltární. Vždyť vše, cokoliv ku sv. oběti patří, musíme si připomenouti, nežli o samém úkonu, jenž se na oltáři děje, pojednáme. Tyto otázky se nám naskytují: 1. Jsme-li povinni křesťanské oltáře zdobiti a krásiti? 2. Jakým způsobem křesťanské oltáře tuto konají?

1. Jsme-li povinni křesťanské oltáře zdobiti a krásiti?

Jsou odpůrcové a nepřátelé církve Páně, kteří ničím nejsou spokojeni, co se

v církvi děje. Lidé tělesní nechápu věci duchovních a nadzemských, nechápu toho, čím Bohu jsou povinni. K čemu ta nádhera v chrámu Páně? Tak volají zastancové toho směru. Tuto máme vlky v kožích beránčích. Právě ti, kteří holdují přepychu mírou nebyvalou a neobvyčejnou, rádi by oltáře zbavili veškeré okrasy, rádi by oltáře vydali ve psi, aby na nich křesťanský lid ničeho nepostřehl, co by vábilo k milování chrámu Páně a k milování oltáře. Rádi by pozabavili Boha slávy a cti tím, že předstírají domnělé ctnosti. K čemu prý ozdoba a okrasa chrámová? Tato řeč není nová! Již Jidáš Iskariotský tak mluvil.

Když byl Pán náš milý v Bethanii v domě Lazara a Marty a Marie, vzala Maria Magdalena libru masti drahé nardové, aby pomazala nohou Ježíšových, utřela je vlasy svými a veškeren dům naplněn byl libovůní té masti: I pravil jeden ze dvanácti Jidáš Iskariotský, který Pána zradil: »K čemu je ztráta tato? Proč nebyla masť tato prodána za 300 peněz, a nebylo dáno chudým?« To však řekl, ne že by měl péči o chudé, ale že byl zloděj, že měl měšec a nosil, co tam bylo dáno.

Pán Ježíš řekl: »Nechtež ji, učinilať tak na den pohřbu mého; neboť chudé vždy máte sebou, ale mne ne vždy mítí budete.«

Jidáš si ztěžoval, že se penězi plýtvá, ale v srdci doháněla ho k tomu lakota. Předstíral blaho a péči o chudé, ale měl péči pouze o peníze, které chtěl mít pro sebe. Předstíral lásku k chudině jedině proto, aby zastřel vlastní lakotu a penězochtivost. Jsou lidé, kteří by haléře pro kostel nevěnovali, protože touž náruživostí jsou posedlí, která i Jidáše v záhubu uvrhla. Jiní zase bouří proti okrasě chrámu Páně z té příčiny, že jim lito nákladu a peněz, který by rádi sami prohýřili. Ti a tací mají peníze na všechno, ale na ozdobu chrámův a okrasu oltářů nemají.

Nejprve jsme povinni velebnosti božské, abychom oltáře zdobili a krásili. Neboť volí-li Bůh, jenž je souhrn krásy a velebnosti, sestoupiti s nebe na oltář, pak jistě slušno a spravedlivě, abychom oltář ozdobili tím co nejdražšího a nejvácnějšího na zemi, kterážto jest ma-

jetkem Božím. V Novém Zákoně bylo třeba vznešenější a dražší bohoslužby, než byla v Starém Zákoně, jak na ni proroci z dáвна poukazovali. Tak pravi prorok Aggeus: »Já oftesu všemi národy,« di Hospodin, »a přijde Ten, po němž touží všickni lidé, a naplním dům tento slávou, pravi Hospodin zastupů. Mé jest zlato, a mé je stříbro. Větší bude sláva a velebnost domu tohoto, nežli byla předešlého.«

Oltáře bez ozdoby a okrasy nejsou nikterak známkou velebnosti a slávy Boha našeho, jenž na oltáři mezi námi prodlévá.

Ach, kéž aspoň ta myšlenka srdce naše naplňuje, že krásíme a zdobíme oltáře ke cti a chvále Boží! Rozinnožiti čest a slávu Boží, zvelebovati a oslavovati jméno Páně je jistě přední a svatou povinností naší. Veškeré bohatství náleží Pánu Bohu; všecky vlohy a schopnosti naše jsou majetkem Božím. Smysl pro vše šlechetné, dobré a vznešené jest pouze nepatrným paprskem nepochopitelné a právě krásné a ušlechtlé bytnosti Boží. Nemáme-li tedy tohoto paprsku nám Bohem daného používatí k tomu, bychom na stupních oltáře vykonali, co v moci naší jest? Jsmeť povinni krásiti oltáře, přispívati k oslavě bohoslužby, jelikož jsme povoláni k lásce Boží, kteráž má býti nadě všecko. Jest pak vlastností lásky, aby nejenom v srdci bytovala, ale aby se takéjevila na venek. Láska jest vynalezavá, láska ráda splácí láskou. Ditko, které otce a matku právě miluje, přemýšlí o tom neustále, jak by při vhodné příležitosti mohlo rodičům také lásku skutkem projeviti. Činí tak třeba malým dárkem, který jest vlastně majetkem rodičů; leč rodiče milerádi přijímají dárek ten, jelikož jest důkazem vděčného srdce a spolu i projevem dětské lásky a přítulnosti. Tak jedná Bůh i s námi; vždyť jest Otcem našim, my pak jeho dítkami. Jakož Bůh jest Otcem dobrotivým a nejvyšším laskavým, tak třeba, abychom i my projevili důkazy upřímné dětské lásky. Treba přemýšleti o tom, čím bychom se Bohu zalíbili. Láska naše má býti vynalezavá, t. j. májeviti útlou, svatou pozornost, abychom všeho si všímali, čím bychom se Bohu zalíbili. A co jest Bohu milejší nad svatyni jeho, v níž Boha ctíme a jemu se klaníme;

nad oltáře, kolem nichž v pokoře klečíme, a na něž sám Syn Boží s nebe sestupuje? Zde láska nikdy nesmí říci: Již dostí té okrasy pro dům Boží! Je to pro Boha nad potřebu krásné! Ó, taková řeč není projevem lásky, nýbrž naopak jest důkazem, že pohrdáme Bohem! A můžeme i nad to ještě říci: Pozorujeme-li, že chrámy jsou chatrné a nuzně ozdobeny, kdežto přibytky lidské jsou skvostně zařízeny a vším přepychem opatřeny; vidíme-li oltáře vši ozdoby pozbavené, kdežto přibytky lidské mile a ladné jsou zařízeny; slyšíme-li, že o chrám Páně nikdo nedbá, kdežto vnitřek domů lidských vši dbalostí jest vyšperkován, i toto jest urážkou velebnosti božské a spolu i hanbou osady křesťanské. Že bohatí lidé a zámožné osady mohou mnohá léta navštěvovati zpuštěný dům Boží a patřiti na schátralý oltář, aniž by cítili protivu mezi chrámem a přibýtkem vlastním, toho nemohu pochopiti! Pán Bůh jest k nám nadmíru štědrý a laskavý. Dává nám bohatství, abychom přibytky své zdobili, a chce nám nad to dáti i překrásný přibytěk nebeský; budmež i my štědři k Pánu a

rádi věnujme částku statků svých na ozdobu a okrasu chrámův a oltářů!

Cokoliv slouží ke cti a slávě Boží, přispívá zároveň i ku vzdělání našemu. Zdobíme-li chrámy a oltáře, a koná-li se bohoslužba před zraky našimi s krásou a velebností, neděje se tak z té příčiny, jakoby Bůh toho všeho potřeboval. Bůh vůbec nepotřebuje ani darův ani lásky naší. Vši okrasou a nádherou nemůžeme velebnosti a slávy Boží ani o jeden titlík rozmnožiti. Vždyť jest Bůh nad pomyšlení krásný, slavný a velebný. Požívát sám v sobě také slasti a lahody, krásy a velebnosti, kteráž převyšuje veškeren rozum lidský i andělský. Čeho však Bůh nepotřebuje, toho potřebujeme my, abychom z prachu pozemského k Bohu se povznesli. Paměť naše oživí, modlitba naše jest vroucnější, zbožnost naše vřelejší, láska naše horoucnější, pozorujeme-li, že bohoslužba koná se i zevně leskem a nádherou nebyvalou. Proto jest povinností naší, abychom oltáře zdobili, anebo aspoň o to se přičinili, by od jiných ozdobeny byly.

(P. 4.)

MŮJ POKLAD.

MNĚ NADE VŠECKO V SVĚTĚ
JE DRAHÁ HLAVIČKA,
JIŽ MEZI KVĚTY RŮŽÍ
SKRYLA MÁ SVĚTNIČKA.

ZDE DENNĚ ČASTO SEDÁM
A TIŠE VZPOMÍNÁM,
TU DRAHOU, SNIVOU HLAVU
SLZAMI KROPÍVÁM.

JÁ CHOVÁM VE SVÉM SRDCI
JAK HLÍLÉ RŮŽE KVĚT,
MNĚ LUZNÝ JELÍ POHLED
DRAŽŠÍ NAD CELÝ SVĚT.

PO NÍ ZDE ÚPÍM V BOLECH
A TONU V ŽALOSTECH,
JÍ K NOHOUM Z LÁSKY Kladu
SVÉ SRDCE I SVŮJ VZDECH.

Ó NERAČ MNE VÍC MINOUT
A ROZUMĚJ MÝM SNŮM,
KDYŽ OBRAZ ZE TVÝCH RUKOU
SI PŘIVINU K SVÝM RTŮM!

TAK ŠEPTÁ RET MŮJ CUVĚJNÝ,
KDYŽ V SVĚTNIČCE JE SÁM,
V NĚŽ MATIČKU — SVŮJ POKLAD —
VE KVĚTECH UKRÝVÁM!

A. M. Kadlěčková.

O nutnosti a způsobu častého svatého přijímání.

největším nepřítelem duší lidských jest nevěra. Prvním pak podkladem jejím jest pýcha. Tato pravda dosáhla svého potvrzení i u mužů učených, kteří pouze z pýchy se stali odpadlíky katolické církve. Za nynějších dob však jsou i jiné důvody, které celou spoustu lidí do nevěry, do záhuby přivádějí. U většiny je to nevzdělanost v náboženských věcech, která hromadně zavazuje oči všem, kteří hodlají výhradně tomuto pomíjejícímu světu sloužiti a se domnívají, ba i tvrdí, Boha že není, a to jen z té příčiny, by se mohli oddati radovánkám tělu smrtelnému odpovídajícím, a tím i mnohdy sebe sama, jakožto osobu důležitou, pokročilou ostatním na odiv postaviti. O jaká duševní temnota.

Abych i dále z tohoto odvozoval přestupky a špatnosti, které v takovém životě jednoho potkají, bylo by věru zbytečným, poněvadž každý z milých čtenářů si udělá z denní zkušenosti o té duševní nuzotě obraz sám. Jedním slovem jedná se zde o zápas nižší bytosti smyslné s bytostí duchovou, nesmrtelnou; o zápas sluhy s Pánem, aneb o boj proti přírodě, která učí, že nižšímu jest poslouchati vyššího. Tímto vyšším jest náš rozum, který rozlišuje dobro od zla. Lidé však tohoto druhu nepoužívají na podobné věci svého rozumu, poněvadž se bojí výčitek svědomí, které by jej snad o ony pozemské radosti připravilo. Plují tudíž dále po proudu a se i snaží, aby totiž vnitřní hlas utlumili, i jiné na tuto cestu přivést.

Z tohoto vysvítá, že každému rozumnému křesťanu stále a stále přilývá nový boj, ve kterém by bylo velmi těžko zvítěziti bez pomoci vyšší, nadpřirozené bez pravdy samé. Pravdě budiž čest a vítězství! Bez pravdy jsme všichni bezmocni, poněvadž jsme všichni pouze lidé a následkem toho proti sobě stejné postavení zaujímáme. Přistoupí-li však ku všemu pravda, po které duch každého jednotlivce žízni, máme nejenom rozhodčího, nýbrž i vůdce pro všechny možné případy v tomto slzavém údolí.

Nuže co učí pravda? Především, že

jest jeden pravý Bůh ve třech božských osobách, a že my, jako již rozum sám praví, jsme Bohu díky zavázáni za dobrodiní nám prokázaná od našeho stvoření až do posledního dechu. Neboť on nás nejenom stvořil a stále vším obdařuje, nýbrž i té milosti se nám dostalo, že jsme katolíky, že jsme přáteli Jeho. Jest se nám tudíž snažiti, abychom se hodnými stali tak vznešeného přátelství, které teprve po tomto stavu zkoušky pro vždy utvrzeno býti má. Ona pak cesta díků, kterou jest nám na se vzíti, jest všem známa. Poptámme-li na kříž, čteme v obličejí Ukřižovaného pravá slova, která náš celý život v sobě obsahují. Mluví zajisté k duši naší: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, já vás občerstvím.« V těchto slovech je celý náš život zahrnut. Jedná se zde o práci, obtíže, námahu, ku kterým se i různá pokušení pojí. Tak mocným jest náš nepřítel a tak slabými jsme my, že ani stéblo křížem nepřeložíme bez pomoci Nejvyššího. S pomocí jeho však se dá i to nejtěžší lehce překonat. Ale o tak drahocennou pomoc musíme prositi, k čemuž nás sám Kristus povzbuzuje slovy: »Proste a bude vám dáno.«

Každý musí býti vděčným za obdržené milosti a zároveň prositi o potřebné, které po úpěnlivé modlitbě obdrží. Bůh je totiž láska sama. Pravá láska však nemůže prosícímu odepřiti. Záleží nám tudíž již jen na tom, abychom našli nějaký prostředek, kterým bychom svá předsevzetí co možná nejlépe a bohumile splniti mohli.

V tomto případě jsou vydatné pomocky lehké k nalezení. Uvažme jen ve svém nitru onu snahu, která všechny obtíže překoná, záleží-li komu na tom, aby se svému bližnímu zalíbil. V podobném případě se zajisté nehledí na ono značné »já«, nýbrž se každý namáhá, aby co možná nejdříve přišel na pravou stopu, která by jej u druhého smrtelníka dobře zapsala. Zajisté mnohem více pile jest nám věnovati Tomu, který se nejenom o naše dočasné žití stará, nýbrž i kdysi na onom světě Pánem naší nesmrtelné duše bude. Jaký to ne-

vyslovitelný rozdíl! Tomu se jedná čistě jen o naše blaho, přeje si jen našeho štěstí. Onomu pak jde snad pouze o to, aby si zachoval svou smrtelnou pýchu, aby ukázal před jinými svou moc atd. Mimo to je s tím ještě spojeno tolik namáhání, tolik pokory, tolik starostí, než se nám podaří jen zrak dotýčeného na se upozorniti. Onde jest vše zcela jinak! On totiž stále své oko na nás nechává, trpělivě čeká, povzbuzuje, osvěžuje, s námi cítí, nám radi, vůbec ve dne v noci po hoku našem stojí, abychom jej v čas nutnosti nepostrádali. Dále nám též i tím svůj zájem o naše dobro prokazuje, že všem, jakožto nejlepší znatel všech i těch nejtajnějších myšlenek, onu plodnou cestu k vítězství naznačuje a všechny povzbuzuje slovy: »Já jsem chléb živý, který s nebe sestoupil. Kdo ji má tělo, bude žít na věky; chléb, který já dám, tělo mé jest, které vydáno bude za život věčný.« »Tělo mé v pravdě jest pokrm a krev má v pravdě jest nápoj.« »Kdo ji má tělo a pije mou krev, má život věčný a já jej vkřísím v den nejposlednější.« Co chtěl Kristus Pán těmito slovy říci? Zda co jiného. než-li že bude jeho tělo věčným ve zpodobu chleba podáváno, a to jen z toho důvodu, aby nás na tomto světě po cestách dobrých vedlo, nás s Bohem spojilo a konečně do slávy věčné, po které náš duch touží, přivedlo. Jak vznešená jsou tato slova!

Než i on dále ještě k nám volá: »Jako mne poslal živý Otec, a já žiji skrze Otce, ten, který mne pojídá, žije skrze mne.« »Kdo ji tento chléb, bude žít na věky.« Především pravi, že žije. Zajisté, vždyť má tělo lidské i duši a jest k tomu ještě Bůh. Vše toto, tělo duši i božství obsahuje v sobě onen nebeský chléb. On žije skrze Otce a my skrze Něho t. j. On jest v nás, ne snad jen, aby v nás byl, nýbrž aby nás vedl a též přivedl po trnité cestě do království svého. Právě tak, jak Kristus pochází od Otce a bere podílu na Jeho božském žití, i ti, kteří Krista přijímají, obdrží v posvěcující milosti svůj díl. On chce býti s námi spojen, pročež musí vzhledem k tomu v nás též žít a působit. Zde platí pravidlo: »agere sequitur esse,« t. j. vše počínání a jednání se musí říditi dle bytosti, která vše působí. V nás ale

jest bytost božská, poněvadž Duch sv. nás ku svému přibytku zbudoval, a stále v nás přebývá. dokavide jej vlastní vinou nevypudíme. Následkem toho musí tato vyšší bytost ve všech našich skutcích vyniknouti, ona pak nižší, lidská přirozenost ve všem se jí podrobí.

Než nejenom Duch sv. v nás přebývá, nýbrž celá nejsvětější Trojice Boží. Kde je totiž jeden, jsou všichni tři, poněvadž jsou všichni tři jedné přirozenosti, jeden pravý Bůh. Duchu sv. se pak přisuzuje posvěcení t. j. Duch svatý připravuje v nás vhodný stánek pro přijetí celého božství. Ovšem jen tehdy, nedáme-li se zcela ovládati všemi pozemskými, nýbrž i Jemu svou vůli svěříme, abychom tím Jeho sv. vůli plnili. Jeho sv. vůle pak jest, abychom stále na cestě ctnosti pokračovali a tím diadému skvějící se korunu blaženosti na onom světě dosáhli. K splnění této nejsvětější vůle jest nutno, onen nevyčerpatelný pramen božské milosti vyhledati, a nikdy dobrovolně neomeškati ku stolu Páně přistoupiti a milého Spasitele, který láskou a milostmi překypuje a proto též žízni po duších a volá všechny k sobě, aby je mohl ze své hojnosti obdařiti, k vlastní dokonalosti a svatosti pokorně přijmouti.

Jeden z největších světců 17. století, František Saleský, píše ve své průpravě k bohumilému životu (Philasea) následovně: Ptají-li se Tě synové tohoto světa, proč tak často ku stolu Páně přistupuješ, odpověz jim: abych se učil Boha milovati; abych Tě Tvých chyb očistil a vši chudoby zbavil; abych Tě v souzení těšil a v starostech posiloval. Řekni jim, že jsou dvě třídy lidí, kteří často musí na sv. přijímání podílu bráti: dokonalí, poněvadž by to bylo zcela převráceným, kdyby se při svém vhodném duševním stavu počátku a prameni vši dokonalosti nechtěli blížiti. Nedokonalí, aby dokonalosti dosáhli, silní, aby neoslábli, slabí, aby nabyli síly, nemocní, aby se uzdravili, zdraví, aby neonemocněli. Řci jim, že ti, kteří ne příliš obtížné zaměstnání mají, tělo Páně často přijímati musí, poněvadž příležitosti a času nepostrádají; oni pak, kteří práci přetížení jsou, musí podobně to samé činiti, jelikož i při těžké práci jest nám častějšího a silnějšího pokrmu zapotřebí.

Je-li tak, proč nejedeme ku stolu Páně, proč se nesnažíme co možná nejvíce onoho svatého pokrmu přijmouti, když ho máme tolik zapotřebí? Proč necháme lačnějšího Pána vždy až na konec čekat, ač víme, že On jediný nám může pomoci? Proč volíme raději v nejistotě žiti, když se můžeme pro celý život pozemský i posmrtný tak velice obohatiti? Snad jen proto, abychom urazili Boha Otce, který nás stvořil, Boha Syna, který nás vykoupil, Boha Duchu sv., který nás posvětil, svým chrámem učinil? Budiž jakkoliv!

Nyní se jedná již jen o to, abychom zameškané vynahradili a přistě ku stolu Páně, dle přání církve svaté, která tento mocný prostředek všem věřícím co nejvšeji proti všem nástrahám, obzvláště v nynější rozhárané době, doporučuje, dle možnosti nejčastěji přistoupili. Neb jde-li o cos podobného, pozbývá každá výmluva své platnosti, poněvadž zde mluví v našem vlastním zájmu soudy boží. Přestupme tudíž v druhou část našeho rozjímání a popaříme k tomu, jak bychom se na sv. přijímání nejlépe připravili, nýbrž i důležitější po svatém přijímání hodně vykonali.

V tomto pozemském údolí jest zvykem, že se dějí vždy přípravy pro přijetí hostí a to tím vznešeněji, čím větší osobnost v kraj zavítá. Při svatém přijímání ale zavítá k nám Pán všech Pánů, král všech králů, ba sám král všech sv. duchů. Je tudíž naší nejsvětější povinností se dle toho též v přípravě řídit. Snad by se to mohlo státi pomoci následujících úvah:

Předně přijde k nám Pán všech Pánů. Co se dělá, naštíví-li nás větší pán? Zjistě se každý snaží, aby dal zevně vše do pořádku. Onen má vidět všady jen čistotu. Zároveň bere na sebe každý pokornou postavu a vše nedůstojné odkládá. Neměli bychom se ještě s větší pozorností připraviti na přijetí Pána všech pánů? Neměli bychom čistě před Jeho zrak předstoupiti? Tohoto jest zapotřebí již z té příčiny, abychom mu účtu svou prokázali. On má již ze zdálí vidět, že jsme mu na počest i svému zevnějšku

dle okolností a možnosti větší péči věnovali. Dle zevnějšku se posuzuje vnitřek, který se pak i Jemu zamlouvati bude a s radostí k nám vstoupí. Dále jest žádoucí s pokorným srdcem k stolu Páně přistoupiti, poněvadž Kristus pokorným nejenom povýšení ve svém království přislíbil, nýbrž hlavně proto, poněvadž přicházíme lační a chudi jako prach a popel, jak ke králi žebrák, který na celém světě nikoho nemá, kdo by mu pomohl; tento samojediný jej může před záhubou zachrániti. Též i my nikoho nemáme kromě Pána, Krále svého. Musíme si tudíž příměšeně počínati a nezapomenouti, že nám lidem smrtelným není možno se dostatečně pokořiti před Pánem věcí nebeských i pozemských. Zajisté každý vzhlíží s outlým srdcem pln důvěry k tomu, od koho jest mu pomoci očekávati. I jedinká vteřina se mu zdá býti dlouhou, než může před svého vysvoboditele předstoupiti. Tím více se musíme v tomto posvátném okamžiku kořiti a toužiti po ochránci nejenom našeho života dočasného, nýbrž i posmrtného.

Též přijde k nám král všech svatých duchů. Duchové jsou neviditelní, jakož i jejich Král, jenž jest duchem nejčistším. Duch však volí sobě místo pouze u ducha. Je tudíž největší pili věnovati na přípravu naší hříšné duše. Tato příprava však spočívá ponejvíce v tom, abychom si žádného těžkého hříchu vědomi nebyli. V takovém případě bychom totiž přijímali svatokrádežně, poněvadž Bůh nemůže bydliti v duši, která dopuštěním se smrtelného hříchu upadla do moci ďábla. Máme-li snad na svědomí jen nějaký lehký hřích, a není-li snad dobře možno z kterýchkoliv důvodů se vyzpovídati, můžeme směle k stolu Páně přistoupiti, neboť Bůh se spokojí ve své veliké touze naší chudobě pomoci, jakož i ve své nekonečné pokoře tím, že upřímně z celého srdce svých hříchů litujeme a se pevně rozhodneme, přistě i těch nejmenších chyb se varovati; aspoň dobrovolně nechťjme Boha nikdy uraziti. Toto úplně postačí, poněvadž Bůh přichází k nám, aby nás posvětil, nikoliv my Jeho.

(O. p.)

Něco o křestních kmotrech.

šeobecně je známo, že se vyžaduje při křtu svatém kmotr podle pohlaví křtěnce. Kmotrovství, za dob dřívějších tak důležitý úřad, stalo se za našich časů namnoze pouhým toliko zevnějším úkonem, jenž záleží v tom, že kmotr ditko při křtu svatém drží, po křtu svatém však o ně se více nestará, a tak vlastní, od církve žádaný úkol neplní. Nebude tedy na škodu, když krátce poukážeme, v čem úkol kmotrů křestních záleží a jak se za dob starších skutečně plnil.

Církev svatá přijímajíc někoho do lůna svého a udělujíc mu milost Boží křtem svatým, nečiní tak bez dostatečné záruky, že křtěnec také povinnostem svým, k nimž slibem křestním se zavazuje, dostojí. Proto zavedla kmotry, kteří za křtěnce, ponejvíce při křtech nedospělých dítek, měli slibovati a odpovídati. Církev žádala od kmotrů jisté vlastnosti. Musili býti věrnými křesťany, biskupovi neb knězi známi a života čistého, bezúhonného.

Kmotři vedli (dospělého) nebo nesli (nedospělé děti) na pravé ruce ke křtu, proto také je nazývá sv. Augustin «nosiči». Pomáhali při svlékání ze šatů křtěnci, odpovíдали za křtěnce na otázky biskupem kladené, zvedali pokřtěného z křtelnice (když se křtílo ponořením do vody), oblékali jej v roucho bílé, a buď je brávali do domu svého nebo odváděli rodičům. Tím však nebyl úkol jejich naplněn.

Kmotři byli zároveň zárukou, že křtěnec po celý život svůj víru pravou zachová a podle ní v čistotě křesťanské a spravedlnosti žítí bude. Proto měli právo i povinnost křtěnce svého napomínati, varovati, k dobrému nabádati a také, potřebovali bylo, trestati. Svatý Augustin napomíná kmotry, aby se každého roku o Hodu Božím velkonočním, kdy se obyčejně křest svatý slavně uděloval, rozpomínali a uvažovali, kterak před Bohem za křtěnce se zavázali, protože mají častěji v lásce je napomínati, aby čistotu srdce i panickost až k svatbě zachovali, klení i přísah se varovali, nečisté písně nezpívali, pyšni, závistivi a mstivi nebyli, čarami a hádáním se nezabývali, všech

čarodějnů, jakožto ďáblových náhončích se varovali, víru katolickou pevně zachovali, chrám Páně často navštěvovali, v něm se uctivě chovali a pozorně slovo Boží slýchali. Dále, aby pocestné rádi přijímali, jim služby konali, nohy umývali, smířlivými byli a pokoj mezi nepřáteli zjednávali, kněze a rodiče v pravdě milovali a ctíli.

Zdalíž pak se toto napomenutí sv. Augustina nehodí také zcela dobře na naše časy? Kéž by i naši kmotrové bedliví byli povinnosti svých a častěji dohlíželi, kterak křtěncové jejich žijí, a kde potřebí, dobrým slovem i pokáráním pomáhali! Tak mnohý, zejména sirotek, by udržán byl na cestě dobré a nepropadl svůdcům.

Dějiny zachovaly nám krásný příklad kmotra, jaký má býti. V pronásledování křesťanů dostal jistý Elpidoforus rozkaz, aby křesťany, kteří se víry nespustí, mučil. Elpidoforus byl sám dříve křesťanem a měl za kmotra jáhna Muritta. Když i na jáhna toho řada došla, a on před Elpidoforem, svého křtěnce, předveden byl, vytáhl přede všemi lněné roucho bílé, které byl Elpidoforovi při křtu svatém oblékl, rozbalil je a pravil s pláčem: «Hle, toto jest roucho křesťní, Elpidore, ty otroku lži a pověry, které jsi jednou nosil, a které tě před Bohem jednou obžaluje. Na důkaz tvého věčného ztracení uchovám si toto roucho. Rouchem tímto jsem tě, nešťastníče, přioděl, když jsi čistý a svatý z křtelnice vystoupil; roucho to trpěk ti bude dělati výčitky, až se ubíráti budeš k peklu; jako šat oblékl jsi klatbu, neboť jsi roztrhl a odhodil slib křtu svatého a pravé víry.» Slova tato až k slzám pohnula všechny přítomné. Srdce toho, jemuž platila, bylo však již tak tvrdé, že se nepohnulo, ba naopak Elpidofor neostýchal se ani svého kmotra Muritta, jáhna, na smrt vydati.

První povinností kmotrů bývalo vyučování křtěnců ve svatém náboženství. Jak však by mohl kdo učiti jiné, naukám sv. náboženství, když by sám je neznal, nebo znaje jich, si jich nevážil, jimi pohrdal? Proto dobře činí církev, že vyžaduje od kmotrů pravověrnost, a také bezúhonný křesťanský život, život podle

viry. Za dob starých neustoupila církev od tohoto požadavku ani na pld. Jakmile se biskup dozvěděl, že by za kmotra přibrán být měl člověk podezřelý z kacířství nebo bludu, nepřipustil jej k úkonu tomu. Nebylo-li jiného kmotra po ruce, raději posloužili služebníci kostelní křtenci při křtu svatém, nežli by dopustili, aby pokřtěný špatným kmotrem druhé smrti duševní vydán byl.

Toho by si měli všimnouti i za dob našich rodičové křesťanští a volíce si kmotry pro děti své, neměli by hledět ani na stav jejich ani na bohatství ani na dar, který snad do vinku dají, nýbrž jedině a hlavně na viru, zbožnost a poutivost kmotrů, neboť jen tyto vlastnosti dávají jim záruku, že budou kmotrové dítěti tím, čím být mají, duchovními otci a malkami, a zemrou-li rodičové, že se také dle sil o opuštěné děti postarají. A na druhé straně by neměl nikdo čestný a posvátný úřad kmotrovství přijímati, kdo nemá pravou, hlubokou víru a nedbá příkazání Božích a církevních v životě svém. Neboť stane se lhářem při svatém úkonu, pokrytcem a zpronevěří se svým povinností. Neboť kterak by mohl pak s dobrým svědomím takový kmotr na otázku kněze: »Věř-li v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země,« odpovéděti: »Věřím,« když snad nevěří? Kterak by mohl na otázku: věří-li v svatou církev obecnou atd., když by církve si nevážil, ji neposlouchal, proti ní brojil a špatným životem sám se z ní vylučoval? Z toho jest vidno, že by lhal, něco ústy sliboval, co v srdci držeti nechce, že by zevně jinakým se okazoval nežli v skutku jest, což by bylo farizejství, pokrytectví, tedy hřích.

Bohužel, bere se za dob našich kmotrovství na lehkou váhu jak od rodičů tak i kmotrův samých, stalo se pouhou formalitou, zevním úkonem bez ducha; vlažnost a mnohdy i nevědomost náboženská je toho příčinou.

Svatost svatého křtu se vůbec za dob našich zneuznává, a přece je to ze všech svátostí svátost první a nejdůležitější, vždyť dle slov Spasitelových nelze beze křtu svatého dojiti spasení. »Nenarodil-li se kdo z vody a Ducha svatého, nemůže vejiti do království nebeského,«

pravil Kristus Pán k Nikodemovi, a minil tím křest svatý. A sv. Petr káže po sešlání Ducha svatého shromážděnému lidu, řka: »Dej se každý z vás pokřtiti na odpuštění hříchů.«

Beze křtu svatého nelze dojiti odpuštění hříchů prvotného ani jiných před křtem spáchaných, hříchův osobních, křest svatý jest první lázni pro hříšnou duši, dává první milost člověku a otvírá bránu k milostem ostatních sv. svátostí. A hle, ač tak potřebnou a spásanosnou svátostí jest křest svatý, přece neváží si ho křesťané mnozí, jak se patří. Mnozí blahovi rodičové nechávají dítky své delší čas bez křtu svatého někdy až kolik týdnů, a okrádají je tím o milost Boží a vydávají v nebezpečí smrti beze křtu svatého. Kdyby jim tak někdo slibil, že po narození dítěte obdrží tisíc zlatých, tu byste viděli, jak by spěchali s dítětem a neotáleli ani hodinu, aby jen peníze dostali a o ně nepřišli. A hle, Kristus, Spasitel podává dítěti jejich milost, které se penězi zaplatiti nedá, otvírá mu nebe, přijímá je za dítko své vyvolené, a rodičové si toho nevšímají, otálejí a dítě teprve za dlouhý čas ke křtu svatému posílají. Jaká to lhostejnost hříšná, jaká to neuvědomělost katolická! A což, když by dítě beze křtu svatého zemřelo? Kdo zodpoví jeho ztrátu na věčnosti? Kdo nahradí mu radosti věčné? Jak hrozný trest uvalují tedy liknaví rodičové na sebe! A podobně i kmotrové! Před Bohem slibem svatým berou na sebe povinnosti, starají se o duchovní blaho dítěte, které na rukou drželi, a nečiní to. Myslí, že darem do vinku daným učinili všem zadost.

Jsou ovšem ještě kraje ve vlastech našich, kde kmotři berou povinnosti své vážně a také se starají, pokud možno, jak o duchovní tak i pozemské blaho křtenců svých. Tak na pr. na Jihlavsku mezi lidem venkovským zachovává se ještě toto duchovní přibuzenství. Kmotři se o kmotřence své starají, je často k sobě zvou, napominají, varují; zemrou-li nedospělým rodiče, o sirotky se starají, a zemře-li nedospělý kmotřenec, tu mu kmotr nebo kmotra pohřeb vystrojí. Kde se zachovala pravověrnost, tam také ještě kmotři plní své povinnosti a kmotřenci zase nazývají kmotry své jako duchovní

své otce a matky ctí, jich si váží a na slovo jejich mnoho dáváji.

Kéž by kmotrové křesťní vsudy paněliví byli svých povinností při svatém úkonu křesťním na se vzatých a

byli dítkám strážci a dobrodinci; tak mnohá duše byla by zachráněna, která jinak upadá, že o ni nikdo nepečuje, nežli rodičové mnohdy v lásce své zaslepení.

B. Hendl.

Život křesťanů v prvních třech stoletích.

Píše člen představenstva diecévního konviktu v Mladé Boleslavi (č. d.)

Divoké šelmy a oheň.

U Římanů bylo mnohobozství náboženstvím státním; všude bylo lze zřítí nádherné chrámy bohů, žádný důležitější podnik ve válce nebo v míru nebyl započat bez obětí a bez vyzývání bohů; veškerý život rodinný, jakož i občanský prochnut byl vírou v »nebešfany«. Proto náboženství, jež všechny tyto bohy za blud prohlásilo napadlo zákony státu římského, jeho vyznavači byli státními nepřáteli; tím se vysvětluje, že i šlechtí, mírní a dobromyslní císařové stali se pronásledovateli křesťanů. Čím nádhernější chrámy, čím velkolepější slavnosti, jimiž římský lid nesmrtelně uctíval, tím více proti mysli musilo býti každému Římanu to, že křesťané jeho bohy ukřizovaným Židem nahraditi chtěli. Statečnost mučedníků byla jim fanatismem, nesmyslným bláznovstvím, a čím více víra v demony a zloduchy u Římanů byla rozšířena, tím více byli náchylni, veškeré křesťanství za nejhorší a nezáhubnější stěsnění zla považovati. Odtud to všeobecné pohrdání, odtud ta zášť celého národa, vzdělaných jak nevzdělaných proti křesťanům, odtud ty každému pronásledování předcházející rozkazy, by státním bohům obětovali, odtud to hrozné mučení a dlouhé útrapy v žaláři, jimiž křesťany zvíklati a je přinutiti chtěli, by od svých bludův upustili. »Obětuj bohům, kteří Řím velkým učinili, kteří vojska naše od jednoho vítězství k druhému vedli, kteří moc římské říše až na hranice země rozšířili«, toť bylo vždy první vyzvání, jež soudce ku křesťanu k výsledku mu přivedenému učinil. Křesťanství bylo náboženstvím státem zapovězeným, ježto podkopávalo základy státu,

totiž úctu bohův; pohanům bylo nepochopitelné, že by křesťan dobrým občanem a poddaným, svědomitým úředníkem, věrným vojínem býti mohl. Nejvíce ovšem byli nenáviděni biskupové a duchovenstvo, jež lid svádělo a je v odporu proti zákonům státním a císařským utvrzovalo; proto téměř všichni papežové prvních tří století zemřeli smrtí mučednickou, odtud ta neobyčejná horlivost, s jakou na kněze a jáhny honby podnikány; byli-li pastýři z cesty odstraněni, pak bylo snadno stádo na pravou cestu opět přivést. Je třeba všeho toto si představití, bychom si nadpřirozenou a božskou moc křesťanství objasnili, jež žádnou jinou zbraní leč zbraní trpělivosti a statečnosti a trpělivosti tak mocnému nepříteli čelilo, jež po třistalém boji přemohlo a povalilo.

Byly to především dva způsoby smrti, jichž pohané proti opovrhovaným a nenáviděným křesťanům používali: býti předhozenu divokým šelmám, a smrt upálením; odsouzením k jednomu nebo druhému končil obyčejný soudce, když již všeho zkusil, by bičováním a mučením tvrdostjnost obžalovaného zlomil. Pouze kdo římské právo občanství měli, nesměli býti takto trestáni, nýbrž musili býti mečem stři. Avšak čím potupnější byly ony způsoby smrti, tím slavnější jsou v dějinách a tím více jsou uctívány v katolické církvi ony zástupy hrdinných krvosvědků, kteří za tuto vysokou cenu palmu mučednickou si vykoupeni.

20. prosince r. 107 byla římskému lidu hlavní slavnost připravena. »Dnes bude jeden z nejvyšších křesťanských kněží lvům předhozen!« Zvěst tato větrem rozletěla se třídami a ulicemi milionového

města. «Císaři podařilo se,» tak se vypravovalo dále «na válečném tažení proti Parthům vznešeného biskupa se zmocniti; poslal jej do Říma, by svému lidu svrchovaný požitek krvavého divadla připravil.» — Tisíce hrmeli se onoho jitra do Kolosseu, by ctihodného, tíži let shrbeného starce zuby lvů vykřáčetí viděli!

Tento stařec, dvojnásob ctihodný svýmstářím jako svým vznešeným úřadem, byl sv. Ignác, biskup v Antiochii na východě. Tento Ignác byl prý onen hoch, ježž božský Spasitel dle zprávy sv. evangelia (Mark. 9.) objímal a ježž do středu svých učedníků postavil s poučením: »Kdokoli jedno z takových pacholátek přijme ve jménu mém, mne přijímá.« Později stal se žákem sv. Jana a biskupem pohanů — křesťanů v syrské Antiochii. Tam našel ho císař Trajan, když tam byl, opojen vítězstvím nad Dáky a Skythy, na novém válečném tažení proti Parthům a Arménům přišel; na rozkaz, by bohům obětoval, odpověděl Ignác, že pouze v jediného Boha a v Ježíše věří, jenž pro spásu světa život svůj položil. Tu rozlícen císař pravil: »Rozkazujeme, by Ignác v poutech do Říma byl dopraven a tam k obveselení lidu divokými zvířaty roztrhan byl!«

Desíti vojáky stráženi, kteří s vynalézavou zlomyslností ho týrali, nastoupil staříček biskup dlouhou cestu. Přibýv do Říma, byl ihned přiveden do amfiteatru, jehož prostory od zdola nahoru diváky přeplněny byly. Zvuk trub obrátil pozornost nesmírného množství ku vstupujícím; oči všech obrátily se ku starci, jenž s klidnou radostí ve tváři a pevným krokem do středu areny postoupil a k modlitbě poklekl. Pak zvedl se a obraceje se k divákům promluvil: »Římané, nedomnívejte se, že jsem byl odsouzen pro nějaký zločin, aneb nešlechtné jednání; umírám pro Boha, jehož jsem dítětem; musím zuby zvířat býti rozežmát, abych se pro něho stal čistým, bílým chlebem.« Zatím co ještě takto mluvil, otevřely se padací dvéře klece, z níž byli vypuštěni dva lvi. Sáhodlouhými skoky se vyřítili, napadli světce se vši zuřivostí; rozsápali ho na kousky a shtali maso až na tvrdší kosti.¹⁾ Radost, již římský lid při roz-

sápání ctihodného starce pocítoval, trvala krátce; jeho radost však, již se mu za zachování víry dostalo, trvá na věky.

K nejstarším dílům křesťanského umění náleží malba v katakombě svatě Domitilly, ježž představuje Daniela mezi lvy. Obraz ten byl již vymalován v prvním století křesťanském. Odchylně od biblického podání není tu prorok vyobrazen, jak lvi klidně kolem něho leží, nýbrž Daniel stojí na vyvýšenině, tak jako zločinci v amfiteatru šelmám byli vystavováni. S obou stran vrhají se lvi na Daniela a roztahují drápy, chťice ho roztahati. Patrně opaková zde malíř scénu, již dosti často byl svědkem očitým; než není tu ani neodůvodněno mínění slavného badatele v katakombách De Rossiho, že totiž postavou Danielovou jest zobrazen skutečný mučedník, ježž divokým šelmám byl předhozen a jehož tělesné pozůstatky v těchto katakombách žádoucího odpočinku dosly.

Častěji již uvedená zpráva o pronásledování v Lyonu a Vienne vypravuje, že těla mučedníků po šest dnů nepohřbena zůstavše, ježžto křesťanům nebylo dovoleno je pohřbiti, byla spalována, a že pohané pak popel do řeky Rhony házeli, by nic z nich na zemi nepozůstalo. »A to učinili,« dodává zpráva, »jakoby oni, mocnější Boha mučedníkům z mrtvých vstání nemožným učiniti mohli. Neboť,« říkali pohané, »přinesli nám křesťané do země nové náboženství, snášejí statečně nejhorší muky a kráčeji radostně na smrt. Uvidíme tedy nyní, zda vstanou z mrtvých a zda jim přispěje jejich Bůh a je z našich rukou vytrhne.« Jednou ze základních nauk křesťanských bylo učení o z mrtvých vstání těla, v největším odporu s pohany, kteří jak apoštol Pavel praví, »nemají žádné naděje.« Z této víry čerpali vynavací nepřemožitelnou sílu ve všech bolestech; právě proto snažili se tak velice křesťané těla mučedníků zachovati a pohřbiti. Zne-možňovali-li jim však to pohané, mrtvoly spalující a popel do řeky házející, tu těšili se křesťané myšlenkou ve všemohoucnost Boží, ježž dosti mocna jest, by všechna opatření pohanů znařila a popel i do všech větrů rozmetaný ve

sebrávy a v bílém plátně do Antiochie dopraveny, kde ve veliké úctě byly chovány.

¹⁾ Kostí byly v noci od průvodců sv. Ignáce

Jubilejní pout Moravanů do Říma roku 1908.

Popisuje K. Baltk, děkan v Černovicích. (Č. d.)

ne 12. října po mši svaté ráno vedl nás náš milý průvodce Římem vdp. Frant. Stejskal, vicerektor české kolleje římské, na střechu kostela sv. Petra.

Po prostranných schodech vystupovali jsme stále vzhůru, až vystoupili jsme na střechu kostelní. Jest vodorovná, tak že se může pohodlně po ní choditi. Na okrajích jsou sochy, které se zdola se nám zdály dosti malými, ale když jsme stáli nahoře těsně vedle nich, viděli jsme, že každá z nich jest pět metrů vysoká. Každá z oněch soch má svůj zvláštní hrmosvod. Uprostřed střechy kostelní zdvihá se kopule kostelní, jejíž rozměry jsou obrovské. Kopule ona na způsob věže nad střechou kostela do výše ční. Kolem ní jako kuřátka ke kvočně tulí se příbytky dělníků, kteří opravy kostela svatopetrského provádějí a na střeše kostelní trvale bydlí. Stojí tedy na střeše kostela celá vesnice. Zde mají dělníci veškeré své nářadí, domácí potřeby, ano i studnu. Dešťovou vodu svádějí totiž s celé střechy do zvláštní nádržky (cisterny), aby tak měli zásoby pro dobu sucha.

Se střechy zvláštním malým vchodem vešli jsme do kopule a zase po točitých úzkých schodech jsme dále vystupovali.

Na jednom místě náš vůdce odbočil a zavedl nás kratinkou úzkou chodbičkou dovnitř kopule a přivedl nás na zvláštní balkonek uvnitř do zdi zadělaný a železným zábradlím ohrazený. Jdouce za svým průvodcím, celou kopuli do kola jsme obešli a dole na podlaze v kostele klečící a přecházející lidi jsme viděli. S té obrovské výše zdáli se nám lidé dole v kostele velice maličkými.

Obešedše balkonek šli jsme zase úzkou chodbičkou na schody a vystupovali po nich výše. O něco výše, kdo chtěl, mohl obejít ještě jeden takový balkonek, kdo nechtěl, mohl zatím počkat na schodech.

Konečně vystoupili jsme až na vrcholek kopule. Rozhled odtud na město Řím byl velkolepý. V naší blízkosti vidíme vatikánské budovy, náš průvodčí nám

ukazuje okna pokoje, v němž svatý Otec bydlí, vidíme zahrady vatikánské, vidíme úrodnou rovinu kolem Říma, za ní pahorky, ano i v jednom směru vidíme v dálce lesknouti se hladinu mořskou.

Někteří již unaveni a upocení, jsou spokojeni, že tak vysoko vystoupili, ale jiní odvážnější a vytrvalejší ve skupinách vždy po dvanácti lezou po žebříku až na nejvyšší bod kupole, do tak zvaného »jablka«. Jablko ono jest železné, a až zdola se nám zdálo, že jest nepatrné, vešlo se nás do něho dvanáct. Stojíce (ovšem velmi nepohodlně) v jablku rozhlíželi jsme se skulinami po okolí římském.

Potom jsme zase po žebříčku slezili, čekali, až ostatní se vystřídali a nastoupili zpáteční cestu.

Kolem desáté hodiny šli jsme si prohlédnout Vatikán, vlastní to sídlo sv. Otce. Vatikán jest sám o sobě celé město. Různé domy, nádvoří, komnaty, obrazárny, knihovny, umělecké sbírky, úřadovny a p. zaujímají velikou prostoru a bez průvodce by zde snadno zabloudil.

Především navštívili jsme Sixtinskou kapli, v níž jsme se nemohli vynadiviti překrásným obrazům Michelangelovým. V kapli této konala se volba nynějšího sv. Otce. Potom jsme procházeli dlouhými komnatami, v nichž nahromaděno jest velké bohatství. Bohužel nebylo nám možno jednotlivě vzácné malby důkladněji si prohlížeti — nezbývalo času. Všude samý obraz, jeden krásnější než druhý a mnohý z nich zaujímá celou rozsáhlou stěnu a některému věnována zvláštní místnost. V některých místnostech sedí malíři a dle vzorů na stěnách malují pro sebe na rozpjatých plátnech obrazy jiné.

V jiných místnostech jsou dlouhé řady překrásných starobylých a uměleckých soch, dále zase vidíme nepřehlédnou řadu skříní naplněnou vzácnými knihami a rukopisy, vůbec ve Vatikánu máme pádný a makavý důkaz, že církev byla vždy štědrá podporovatelkou a milovnicí krásného umění všeho druhu a že nejvyšší nesmyslné jsou řeči potřeštěných nedouků, kteří by rádi církev katolickou prohlásili za nepřítelkyni věd a umění Vatikánské

galerie obrazů, sochy a knihovny usvědčují takového opovážlivého mluvku ze lži.

Z komnat vatikánských vedl nás náš průvodčí do papežské zahrady. Bylo asi půl dvanácté hodiny dopoledne. Slunce mile hřálo, obloha byla úplně jasná a prohrátým vzduchem proudila vůně myrty, vavřínu a jiných stromů, keřův a květin bujně v ladné směsici zde rostoucích.

Prostřední cesta byla široká, pískem posypaná, hladce uhrabaná a s obou stran vroubená rovně přistřiženými keři a stromy. Na různé strany rozcházely se různé pěšinky jiné.

Hned na kraji spatřili jsme malou vinici, o níž, jak nám průvodce pravil, židovské noviny prý nedávno psaly, že odtud těží papež miliony litrů vína ročně. A zatím jest tak nepatrná, že sotva stačí na víno ke mši sv. pro svatého Otce a některého vatikánského kněze.

Stromů, keřův a květin jest v zahradě vatikánské bohatá směsice. Vedle oliv a palem rostou mandlovníky, citrony, pomeranče, ale nejvíce převládají stromy vavřínové a keře myrtové.

V zahradách vatikánských prochází se svatý Otec. Ovšem při rozsáhlých pracích spojených se řízením církve Boží a nad lidských starostech o šťastnou plavbu lodičky Petrovy nezbyvá mu mnoho volného času, ale zahrady tyto jsou jediným místem, kam papež vychází. Od r. 1870, kdy vláda italská uchvátila jeho území a neprávem zmocnila se vlády nad Římem, papežové z Vatikánu vůbec nevycházejí. Neopustil Vatikán papež Pius IX., ani papež Lev XIII. a neopouští ho ani papež Pius X. Čeche-li na procházku a po denních pracích a starostech se osvěžit, jde do svých zahrad.

Když jsme šli zahradou vatikánskou, nespátřili jsme nikde vůbec ani človíčka. Všude ticho, klid a mír...

Zahradou šli jsme skoro mlčky, poněvadž byli jsme jednak unaveni a jednak se nám zdálo, že bychom řeči tento posvátný klid znesvětili. Konečně jsme přišli k veliké umělé skále a před naším zrakem objevila se umělá jeskyně ve skále s bělostnou sochou Panny Marie Lurdské. Před třemi roky prý totiž biskup lurdský sám skálu onu dle vzoru v Lurdech upravil a za svého osobního dohledu vprávé tak dal uspořádati jako tomu

jest v Lurdech. U jeskyně té jsme se zastavili, zazpívali si tři slohy lurdské písně »Tam v údolí...« a pomodlili jsme se. Česká slova modlitby vroucí nesla se stromovým zahradou vatikánské.

Za skalou jest přistavěna zvláštní krytá železná klec, v níž jest párek mladých, ušlechtilých afrických lvů. Dívali se na nás z klece úplně krotce. Lvy ty poslal před rokem habešský císař Menelik svatému Otci darem. Menelik sám není sice katolickým křesťanem, ale sv. Otce velice si váží. Má totiž příležitost na vlastní oči pozorovati ve své zemi úspěšnou a požehnanou činnost katolických missonářů, jež sv. Otec do jeho země vysílá.

Porozhlédnuvše se ještě zahradou, nastoupili jsme zpáteční cestu.

Náš průvodce zavedl nás ještě k vatikánské hvězdárně, o níž nám pravil, že vědecky nad ostatní hvězdárny římské vysoko vyniká a že ona jediná pojata byla ze všech hvězdáren římských do svazku hvězdáren světových, jež fotografují hvězdnaté nebe.

Pojednou padla dělová rána oznamující poledne. Zvony římské rozhlaholily se vyzývající k modlitbě. I my jsme se zastavili a pomodlili se česky »Anděl Páně«.

Potom vyšli jsme ze zahrady. Podél budov vatikánských a kolem kostela sv. Petra ubírali jsme se do hospice sv. Marty.

Když jsme se naobědvali, napsali a domů poslali nějaké pohlednice a si poněkud odpočinuli, přijela k hospici dlouhá řada kočárů, jež pořadatelstvo pouti obstaralo. Vsednuvše, jeli jsme na další prohlídku věčného města.

Novou čtvrtí Říma přijeli jsme k novému krásnému kostelu sv. Joachima, jenž v době nejnovější na počest papeže Lva XIII., jenž Joachim se jmenoval, z milodarů všech křesťanských národů vystavěn byl. Slezli jsme z kočárů, vzkonali v kostele krátkou pobožnost, prohlédli krásné malby a zase vsednuše do vozů jeli jsme za město podél řeky Tibery. Jeli jsme navštívit svého krajana. Po nedlouhé cestě totiž přijeli jsme k mostu Milviovu přes řeku Tiberu se klenoucím, kdež roku 312 porazil Konstantin svého odpůrce Maxencia a na něm spatřili jsme velkou pěknou sochu s pěti hvězdami kolem hlavy. Hned jsme

poznali svého krajana svatého Jana Nepomuckého. Kratince jsme se u sochy té pomodlili a jeli jsme druhou stranou podél řeky zpět do města.

Stanuli jsme u kostela sv. Jeronýma. Na hlavním oltáři spatřili jsme obraz sv. Cyrilla a Methoděje a bylo nám řečeno, že zde chovají se i ostatky těchto velikých apoštolů Slovanstva. Před oltářem zapěli jsme s plným citem svého náboženského a českého přesvědčení sloku písně »Bože co's ráčil před tisíci lety...« a pomodlili jsme se za blaho církve katolické, a vlasti československé.

Ku kostelu tomuto přiléhá kollej sv. Jeronýma, v níž bydlí a studují bohoslovci a kněží z Chorvatska a Dalmacie.

Od kostela sv. Jeronýma jeli jsme ku kostelu sv. Vavřince, římského jáhna. Kostel ten založila vznešená a zbožná římská paní sv. Lucina. Hlavně nás v něm zajímala kaple sv. Jana Nepomuckého,

u níž jsme si zazpívali píseň: »Vroucně vítáme Tě, Jene svatý...« a pomodlili se k svému milému patronu.

Od kostela sv. Vavřince jeli jsme k ústavu »Anima«, jenž jest vlastně poutním domem rakouským. Ústav ten i s přiléhajícím kostelem jest pod protektorem rakouského císaře. Náš císař a král František Josef I. různými velkodušnými dary lásku k tomuto ústavu dostatečně ukázal. Zde viděli jsme oltář česko-moravský s obrazy svatého Jana Nepomuckého a blah. Jana Sarkandra, obraz blah. Anežky České, v nádroví bronzovou sochu sv. Václava a jiné malby nás zajímaví a českou mysl poutající.

V pět hod n večer vykonali jsme v kostele Anima společně sv. zpověď.

Večer šťastně vrátili jsme se zase do hospice sv. Marty a vzpomínali na vše, co jsme druhý den svého pobytu v Římě viděli a slyšeli. (P. a.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER

XIII. Utakamund.

Utakamund — tak zove se chudobná indická osada, kde sestry františkanky mají svůj klášter, jenž je střediskem domorodých křesťanů celého rozsáhlého okolí. Tam scházejí se křesťané na služby Boží v neděle a svátky, odtud podnikají i sestry kratší nebo delší vycházky do okolí, aby obráceně na víru křesťanskou ve víře utvrzovaly, pohany pak Kristu přiváděly.

»Konečně,« píše tyto dni jedna z missijních sester, »nabýváme víc a více důvěry chudobného obyvatelstva této osady, t. j. katolíků. Bohužel jest nám těžko bojovati proti mocnému vlivu protestantů, kteří velkými peněžními obnosy se snaží chudobné otce rodin k sobě přivábiti. Nevědomým domorodcům, kteří pro duchovní užitek nebo škodu pravého porozumění nemají, jest hostejno,

k jakému náboženství je počítají, ježto pravidelně na hmotný prospěch ohled berou. Jak mnoho času a námahy je třeba, až je aspoň poněkud přesvědčeme, že náboženství není věci, která se kupuje nebo prodává, že jejich duše má větší cenu nežli žaludek!

Na slavnost sv. Tří králů začaly jsme své návštěvy u chudobných katolických rodin. Byly jsme všude přivětivě přijaty, lidé ti nejsou totiž zlí, ale jenom velmi nevědomí. Ženy přislíbily, že si do našeho kláštera budou chodit pro práci. Mužům jsme vložily na srdce, aby nedělních služeb Božích již nezanedbávali.

Po dvou dnech vydaly jsme se na missijní cestu do nejdlehléjší a nejchudší čtvrti městské. Celou hodinu slézaly jsme neschůdnou cestou s kopce dolů, až jsme přišly k bidným hliněným chatám, kde tolik tělesné i duchovní bídý jest

omaděno. Evropané i domorodci vyze svých skřísí, aby nás viděli. ochyby nebyla sem ještě nikdy vstou-
sestra řeholnice. Mezi dětmi poznaly
čtyry až pět zákyň naší školy pro
lé, které se ovšem ani pravidelnou
ní návštěvou ani pilností nevyzna-
ávají.

Potkaly jsme též výrostka, který až
lou povinný, ještě ani kříže dělati ne-
umí. Zavedl nás do své rodné chaty.
Ale jaké to obydlí! Zakouřená místnost
měla sotva dva čtvereční metry v objemu.
Tam musili se směniti: otec, matka
a osm dětí. Rodiče byli právě venku na
práci; mohly jsme se tedy po chatři
ohlédnouti. V koutě byly dvě desky po-
ložené na čtyry pařezy; to bylo jediné
lůžko. Na malém hliněném krbu vaří se
rýže, je-li vůbec jaká. Nicméně viděly
jsme na stěně obrázek Nejsvětější Panny.

Malý vůdce provázal nás ještě na
další potulce, kde jsme i jiné ještě ne-
věrné naše žáky postihly. Nejchudob-
nějším křesťanům daly jsme, bez čeho
jsme se obejítí mohly, povzbudily jsme
jich k vytrvalosti v dobrém a pozvaly
je, aby ve svých potřebách a nemocích
na nás se obrátili.

Nyní zaměstnáváme ve své pracovně
značný počet žen a dívek, kterým dá-
vame týdenní mzdu a mimo to oběd a
odpoledne čaj a chléb. Při tom učí se
katechismu, který byly více méně za-
pomněly. Také jim předčítáme zajímavé,
poučné povídky anebo modlime se s nimi
růženec. Na svátek sv. Anežky dostaly
naše dělnice i večeri a každá jednoduché
šaty. Měly z toho velkou radost. Také
missionáři byli malé slavnosti přítomni,
na čemž si naše ženy a dívky nemálo
zakládaly.

Tak, jak nyní věci stojí, lze před-
vidati, že missijní naše činnost brzy se
osvědčí a mnoho k dobru tělesnému i
duševnímu zdejšího, hlavně chudého
obyvatelstva přispěje.

XIV. Tanga.

V missijních zprávách z Afriky vy-
skytuje se často jméno Tanga. Je to
přístavní město v německé východní
Africe, kam obyčejně noví věrověstové
přicházejí, aby odtud do vnitřku Afriky
na vnitrozemské missijní stanice se ubírali.

Nebude tedy zajisté od místa, když v této
statí toto pro Afričké missie tak důležité
místo poněkud zevrubněji popíšeme.

Tanga jest město poněkud staré,
pro svůj dobrý přístav velmi důležité.
Má asi 8000 obyvatelů, mezi nimi na-
nejvš 100 bělochů; ostatní jsou černosi,
Arabové a přistěhovalí Indové.

Pro horké podnebí a nedostatek dešťů
je tamější půda vyprahlá, rostlinstvo živoří.
Zeleniny a evropské ovoce se vůbec ne-
daří. Květena je bídná. Hlavní a jediná
ozdoba jsou kokosové palmy, z nichž
některé skvostné exempláře i naši missijní
stanice obkličují.

Jdeme-li městem, zdá se nám, jako
bychom se octli v obrovské černošské
dědině; tak bídné je většinou vzezření
domů a stavení. Mnohé z těchto hliněných
chatří palmovými listy pokrytých jména
»domu« nezaslужují, a jsou tak ledabylo
stavěny, že za deštivého počasí vnitřek
úplně bývá promoklý. Domáci a spo-
lečenské poměry pestrého obyvatelstva
zdejšího nejsou mi dosud dostatečně
známy a nemohu jich tedy zatím náležitě
posouditi. Toliko o některých obyčejích
a věcech, které cizinci zvláště jsou ná-
padny, chci se zmíniti. Sem náleží pře-
evším způsob, jakým Arabové a Indové
své mrtvé oplakávají.

Když v některé chatři někdo umřel,
shromáždí se tam vždy ženy z celého
sousedství, aby nebožtíka oplakávaly.
Jejich oděv záleží z pláště pestré malo-
vaného, kterým se kolem těla od prsou až
po kolena obalují. Za večerního šera
začíná pak nárek, křik a vzlykání, kterého
nelze popsatí. Nezasvěcený domníval by
se, že srdce všech nařikajících jsou ne-
změrným žalem rozervána a že všechny
jsou na pokraji zoufalství, zatím co ve
skutečnosti všechno je pouhou komedií a
z křičících žen pouze asi nejbližší pří-
buzné skutečně několik slzí urosí. Do
smíchu jest však člověku, je-li svědkem,
jak děti, děvčata v útlém mládí 7—8
let se v tomto nařikání cvičí. Tak slyšel
jsem jednou před naší stanicí děti táhlými,
žalostnými zvuky tak smutné křičeti a
plakati, jakoby jim starostí a žalem chtělo
puknouti srdce; polekán divám se, co se
děje, a vidím, kterak se několik malých
děvčat s takovou horlivostí a vytrvalostí
v nařikání cvičí, kterou by skutečně

nebylo škodilo na lepší a ušlechtlejší nějakou věc vynaložit. Takovým pošetilým obřadům se učí, hlavní věc však, Bůh a pravé náboženství zůstávají jim cizími.

Pojmy černocha o kráse a okrase lidského těla různí se docela od pojmů nás Evropanů. Tak viděl jsem nedávno ženu v jejížto ušním boltci trčelo asi 30 špendlíků, kdežto jiná žena zase dlouhý závin jakési pestré látky na uchu měla zavěšený. Černocho, který se ke mně jedenkrát zvlášť důvěrně choval, nedalo pokušení můj kožený opasek protáhnouti otvorem svého ušního boltce, kterýžto pokus se mu hned beze vší námahy podařil. Mnohé ženy nosí na nohou i 30—50 měděných kroužků. Divil jsem se často, jak s takovou tíží na nohou mohou vůbec choditi.

Zdejší černoš jsou většinou chudobní; mnohým kouká bída z očí. Až do poledne zůstávají lační. V poledne obědvají za to s velkou chutí, místo lžice a vidličky užívají svých rukou. Maso a ryby jsou zde laciné, ale černoch spokojí se máslem a chodí po ulicích křiče a dováděje, byt i měl prázdný žaludek. Práce a námaha jakákoli je mu protivna. Ženy zhotovují rohožky, koše a různé okrasy a tretky z palmových listů. Mají také na starosti kuchyni, při čemž jim mladé dívky pomáhají. Hoši a děvčata však oddávají se raději sladké nečinnosti, zahálce.

Nedávno viděl jsem pozdě večer, kterak Mohamedáni v průvodu se ubírali na pobřeží, aby tam vykonali náboženské umývání. Dlouhý průvod zahajoval a končil muž s pochodní a dvěma svícemi v rukou. Předzpěvák zpíval zvláštním způsobem verš za veršem, načež sbor stejným nápevem odpovídal. Průvod učinil na mne smutný dojem. Vzpomněl jsem si bezděky na milého Spasitele, jenž v blízkém svatostánku tak osamocen a opuštěn přebývá a sotva několik set zbožných, pravověrných duší svými věrnými nazývá, kdežto počet pohanů a nevěřících na tisíce se páchí. Není vůbec na světě náboženství, které by mělo všude takové zuřivé příslušníky jako mohamedánské. Nejsmutnější jest, že náboženství toto, jehož vyznavači se již nyní čítá na 175 milionů, pořád se ještě rozšiřuje, jmenovitě mezi černošskými kmeny

vnitřní Afriky. Vliv jeho jest nanejvýš smutný. Vůbec tvrdí katoličtí misijnáři, že lze mnohem snadněji ryzi pohana na víru křesťanskou obrátiti, nežli kmeny, které již mohamedanismem jsou otráveny. Bohužel nalézáji se i naše východoafrické missie v takovém obvodu. Jedině milost Boží a neúmorná obětavost misijnářů mohou zde konečně dobré věci k vítězství dopomoci.

XV. Lidožrouti.

V prosinci minulého roku konalo se před soudem stanice jménem Iringa ve východní Africe zajímavé soudní přelíčení. Několik mužův a žen bylo obžalováno z lidožroutství, že totiž zabíjeli své soukmenovce, hlavně příbuzné, zvláště pak matky, své vlastní děti, a pak své oběti pojídali. Přelíčením, při němž obžalovaní bez výjimky se přiznali a zcela otevřeně i o nejhнусnějších okolnostech spáchaných zločinů vypovídali, vyšlo na jevo toto:

Čaroděj, znající rozličné druhy jedu, Malukani jménem, byl se svou rodinou, ženou a dvěma dospělými syny, od delší doby oddán požívání lidského masa. Aby se této lahůdky snadněji dopídl, najal si několik žen a slíbil, že je svému čarodějnému umění přiučí, budou-li mu lidské maso dodávati. Ženy nabídku přijaly a od té doby své příbuzné, ano i vlastní děti jedem od čaroděje vyrobeným otravovaly. Mrtvola zavražděného byla pak vydána čaroději a jeho společníkům, kteří se byli za tou příčinou někde na blízku na příšernou hostinu sešli. Tělo bylo jednoduše roztrháno a syrové maso na místě pojídáno. Lidožroutství se účastnili všichni společníci bez ohledu na to, zda oběti jeho vlastní dítě nebo vnuk nebo bratr anebo kdokoliv jiný. Hlavu dostal vrah, aby v lebec připravil jed pro příští oběti. Přednost byla dávana masu malých dětí; ženy si libovaly, že jest velmi křehké, kdežto maso dospělých jim tak nechutnalo.

K této společnosti lidožroutů náleželo mimo vůdce Malukaniho, jeho žena a dva syny, osm žen, tedy celkem dvanáct osob, kteří všichni několik vražd mají na svědomí, a z nichž každý, jak všichni doznali, celé řady lidožroutských hostin se účastnil. Také několik dětí ve stáří

od 8 do 12 roků, které při vraždách pomáhaly, bývalo za to pokaždé masem oběti poděleno. Přelíčení, při kterém i matky, které byly své vlastní děti snědly, lhostejně všechny okolnosti co nejochotněji líčily, bylo i pro znalce domorodců překvapující a působilo i na silné a otužilé činy rušivé a zhoubné. Deset členů zločinného sdružení bylo odsouzeno k smrti; rozsudek byl místo-

držitelem potvrzen a byl již bezpochyby také vykonán. Z dalších dvou členů zemřela jedna žena ve vyšetřovací vazbě, druhá pak uprchla.

Z řečeného vidno, jak velkou cenu a jak důležitý význam má křesťanství pro všechny kraje, kde ještě uboží domorodci úpí v otroctví krvežíznivé pohan-ské pověry!

Různé zprávy.

Třídenní duchovní cvičení pro paní a dívky v klášteře sester dominikánek v Klimkovicích započnou ve středu 14. července a ukončí v sobotu 17. července dopoledne. Poplatek za všechno obnáší 8 korun. Prosí se, by účastnice závčas se přihlásily a přijely poledním vlakem do Svinova, kdež bude o povozy postaráno. K hojně návštěvě zve správa ústavu sester dominikánek v Klimkovicích.

Láska k otci. Pro lásku k otci byli by málem potrestali v Brně vojáka X. Vlóni, když byl ve Vídni velkolepý jubilejní průvod, bylo použito vojska, by činilo na ulicích špalír. Stál tam také zeměbranský pluk, který jest posádkou v Brně. V tom spatřil jeden vojin na rumunském selském voze z znenadání svého otce. Rychle vystoupil z řady, obnažil hlavu, přistoupil k vozu a pln radosti políbil otci ruku. Ale bylo s vojákem zavedeno vyšetřování pro porušení vojenské kázně a vyšetřovací protokol byl předložen generálovi k potvrzení, po případě k určení trestu. Když generál protokol pozorně přečetl, kázal zavolat setníka, který tehdy velel četě a tázal se: »Jest obsah tohoto protokolu úplně pravdivý?« »K službám, pane generáli,« odpověděl setník. Na to generál před očima setníkovy roztrhl protokol a pravil: »Voják, který takto jednal, zasluhuje, ne aby byl potrestán, ale aby byl odměněn,« a vyňav z tobošky své větší peněžitý dar, odevzdal jej setníkovi slovy: »Odevzdejte

tyto peníze vojínovi onomu, a až přijdu do kasárny, abych prohlédl vaše oddělení, žádám, abyste mi onoho vojína představitel. Přejí si ho poznati, neboť když je synem vděčným, je zajisté i hodným vojínem.«

Příbuzná sv. Klementa Hofbauera. Ve Znojmě na horním náměstí bydlí vdova paní Anežka Skrablová, která jest přímá praneteř sv. Klementa Hofbauera. Jest vnučkou sestry sv. Klementa, jménem Barbory. Tato Barbora provdala se za Prischingra, jehož syn Vavřinec jest otec paní Skrablové. Má dceru provdanou za dra. Julia Wiesnera, dvorního radu, universitního profesora a člena panské sněmovny ve Vídni.

Trestuhodné uličnictví. V Aši, v Čechách hodil někdo do svěcené vody v kropence červený anilin. Protože je tam kropenka v temném zákoutí, nikdo toho nepozoroval. Až když lidé venku na denním světle se dívali jeden na druhého, upozorňovali se na červené skvrny v o-bličejích, na rukou i na světlých šatech. Nejvíce byly poškozeny ženy a dívky, které měly na sobě světlé šaty. Případ tento vzbudil v městě veliký rozruch a úžas nad drzostí uličníka.

Pronasledování zpovědníka. Sociálně-demokratický list »Právo lidu« přinesl následující zprávu. Na Unhošťsku v Čechách dával prý kněz jistě nevěstě radu, aby si nebrala ženicha, jehož si vyvolila, protože pochází z rodiny, která

nená pěkné pověsti a bratr ženichův že bude žalován před porotou. Dle sdělení nevěsty žaloval ženich zpovědníka u okresního soudu. Soud ho osvobodil, ale žalobce se odvolal. Senát potvrdil sprostující rozsudek s odůvodněním, že tu byla pronesena slova jen mezi čtyřma očima. — Několik poznámek k tomuto článku. Jistě se pozastaví a zamyslí nad tímto rozsudkem každý kněz-zpovědník a pomyslí si: připustil by soud žalobu pro urážku na cti, kdyby na příklad při tajném líčení soudce nebo stálíni zástupce z úřední povinnosti něco nepříznivého konstatoval a připomenul o některé osobě? Trpěl by stát, aby sdělení, učiněná při tajném úředním řízení byla beztestně prozrazována? Když připouští soudy žalobu na zpovědníka pro výroky, učiněné při vykonávání úřadu, nebylo by záhodno, aby se církev ujala zpovědníkův a přísnými tresty stihala osoby, které vyjevují všeliké věci ze zpovědi? Bylo by to jistě žádoucí nejen k větší ochraně zpovědníkův, ale i v zájmu posvátnosti svatě zpovědi!

Jak se píše pro mládež. V Praze vychází časopis pro dívky, nazvaný »Jaro«. Vydávají jej pokrokaři, kteří chtějí již tu útlou mládež k sobě připoutati. Jaké asi články bývají v tomto listu, poznáme, když uveřejňují noviny zprávu, že poslední číslo »Jara« bylo úředně zabaveno pro články o událostech v Turecku a o Panně Orleánské. Byly to asi pěkné(!) psané články a příhodné(!) pro mládež.

Výlet a šábes. V německém gymnasiu v P., jež navštěvuje mnoho židů, chtěl professorský sbor uspořádati celodenní výlet do přírody. Proti tomu zakročila však židovská tamější náboženská obec, poněvadž nelze připustiti, aby studující židovského vyznání konali výlety v den šábesu. Jsme my katolíci vždy také na stráž, jedná-li se o hájení příkázání naší svatě víry?

Anglická tolerance. V anglické sněmovně bylo navrženo, by zrušen byl zákon, že nesmí býti místokrál v Irsku a lordkanclér ve Velké Británii katolíkem. Též má býti pozměněna přísaha králova, v níž jest doposud několik vět, snižujících víru katolickou. Návrh byl většinou hlasů přijat a bude v doznírné době prohlášen za zákon.

Průvod křížových dnů. Vídeňské katolické noviny s velkou pochvalou psaly o přechátném účasenství lidu, vzdělanců, úřadův o průvodech, jež byly časné z rána po vídeňských kostelích pořádány. Kéž platila by tato chvála o všech obcích v naší milé česko-moravské vlasti!

Jsou katolíci zpátečníci? Na slavné anglické universitě v Oxfordu pořádají se každoročně vědecké konkursy. V posledním bylo odměněno 51 studujících a z nich bylo 24 katolíků. Když povážíme, že tvoří katolické obyvatelstvo Velké Británie jen třináct procent všeho obyvatelstva, musíme s velkou úctou uznati jejich horlivost. Kéž si toho povšimnou, kdo stále mluví o nepřátelství katolíkův proti vědě a pravému pokroku!

Církev proti pokroku? Nový důkaz, že církev nikdy není proti pokroku, je zpráva, která se ohlašuje z Vatikánu. Několik Američanek darovalo sv. Otci automobil, který koupily za 29.000 lir. Svatý Otec bude ho používat k svým výjezdům do vatikánských zahrad. Vůz je zevně černě natřen a uvnitř vyzdoben bílým sametem; dvířka jsou ozdobena papežským znakem.

Visitace V rozsáhlé Sibiři žije mnoho katolíkův, a jest několik farností, které ještě vůbec nikdy nebyly biskupem visitovány. Se svolením ministerstva vyjel nedávno z Petrohradu světicí biskup arcidiece mohylevské Jan Cieplak, doprovázen čtyřmi kněžími do Sibiře a bude visitovati počínaje městem Wologda a konče ostrovem Sachalinem. Při odjezdu těchto hodnostářův připravili jim petrohradští katolíci velkolepou ovaci. Ruské ministerstvo železnic pak dalo jim k volnému užívání po celou dobu jízdy salonní vůz.

Neutěšená statistika. Roku 1908 narodilo se v Korutansku 11.478 katolických dětí, a z nich bylo 4295, čili 34%, procent nemanželských. Nejvíce nemanželských porodů bylo v děkanství Gurk, a sice 60 procent, ve Friessachu 56, v městě Celovci 55, v Krappfeldě 53, ve St. Veit 52, nejmenší procento bylo 15.

Starý poutník. Jistý Alex. Brunet, stařec 70letý vydal se z Paříže pěšky na pouť do Jerusalema. Mini vykonat celou cestu pěšky, a doufá, že se vrátí zpět zdráv a uspokojen s výsledkem.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Rajhradu. Plníc tímto svůj slib, vzdávám věle díky nejsv. Srdci Pána Ježíše, nejsladšímu Srdci Panny Marie a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení v těžké záležitosti svého bratra.

Čtenářka „Školy“.

Z Bohuňovic. Plníc svůj slib, vzdávám nejvroucnější díky nejsv. Srdci Pána Ježíše, neposkovrněnému Početí Panny Marie, sv. Josefu, sv. Antonínu Pad., sv. Františku a všem svatým, jichž jsem též o přímělu prosila, za uzdravení své matky z nebezpečné nemoci a též za vyslyšení zpomožení v mých duchovních potřebách.

A. S.

Z Pruskeho Slezska. Plníc svůj slib, vzdávám božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Antonínu Pad. tisícere díky za vyslyšení prosby

a odvrácení velikých neptijemností a oplotačky se soudem ve velmi choulostivé záležitosti. Konala jsem 9denní pobožnost k bož. Srdci Páně se slibem uveřejnění, a Bohu díky, všechny neptijemnosti jsou ode mne odvráceny.

Z Opavy. Plníc svůj slib, vzdávám tisícere díky božskému Srdci Páně a Panně Marii Lurdské za vyslyšení prosby o přiznání obrát nemoci a vyvážnutí z nebezpečné operace jisté osoby.

Fr. N., V. F., P. V.

Dle učiněného slibu vzdávám nejvšelejší díky božskému Srdci Páně, Panně Marii Opavské, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za uzdravení mého manžela. Vykonavši po dvakráte 9denní pobožnost, byla jsem vyslyšena a manžel můj ozdravěl. J. L.

Panovníci a státníci.

(Hlavní úmysl.)

Každá duše mocností vyšším poddána buď; neboť není mocnosti, leč od Boha, a kteréž jsou, od Boha zřízeny jsou,* tak napomíná svatý apoštol Pavel v listě k Římanům (13, 1) především křesťany, aby i pohanským vládařům, svým pronásledovatelům, poslušni a poddáni byli. Také nebylo věrnějších a svědomitějších poddaných v celé říši římské nad křesťany. Byli stíháni pro víru, o statky, měli-li jaké, oloupeni, mučeni, usmrcováni, a přece byli věrnými poddanými a modlili se za vladaře, řídíce se slovy apoštolovými: »Boha se bojte, krále v uctivosti mějte, bratrstvo milujte.« Blažená země, šťastný národ, jemuž vládne zbožný a spravedlivý panovník. Nebylo sám šťastnějšího národa nad český, jemuž vládl mirumilovný kníže sv. Václav. Jsa srdce zbožného, podporoval náboženství, ctěl duchovní, pečoval o chudé a staral se o blaho časné i věčné národa svého. Jak rozdílní byly pozdější časy, kdy střídali se na trůně českém i nehodní panovníci, kteří hleděli jen boje a utiskovali lid velikými daněmi. S Karlem IV., otcem vlasti, vrátil se zase dobré časy, v nichž kvetla víra i věda, kvetlo všeliké umění a blahovolné zákony řídily život občanů. Všude viděli, že klesla-li víra a zbožnost, kleslo i štěstí a blaho národa. Mnoho, ba vše záleží na panovníku a na zákonech, jimiž řídí poddané své. Má-li panovník mimo to dobré rádmce, dobré, obezřetné státníky, již si váží víry a náboženství, tím lépe pro národ. Pomněme sv. Eduarda v zemi anglické, jak jsa sám zbožného ducha; pečoval o rozšíření křesťanské víry v lidu poddaném a založil tak základ jeho štěstí. Pomněme sv. Jindřicha, císaře, kterak jsa zbožným, pečoval o to, aby i lid jemu poddaný zbožným byl a pečoval i o časné i duchovní blaho poddaných. Pomněme sv. Štěpána, krále uherského, co dobrého způsobil pro čest a slávu Boží a pro spásu svých poddaných. Pro velikou štědrost jeho zůstala i ruka jeho neporušená. Ale běda, jestliže nad lidem panuje kníže nebo král bez víry, nebo docela panují-li jako ve Francii lidé bez

náboženství, zednářského smýšlení! Celý svět to ví, že nynější vláda zednářská ve Francii zlého natropila, kostely oloupila, kněze vyhnala, školy zesvětšila, náboženství utlačila! Běda zemi, běda lidu! Jestli se ještě včas nevzpamatují, půjdou rychle dolů, budou klesati, hynouti, nemajíce základu pevného, víry a náboženství.

Jak na vládařích tak neméně záleží i na jejich rádcích, státnících v jednotlivých úřadech a na zákonodárných sborech, aby vládli spravedlivě a dle zákona Božího ve všem se řídili. Dobře jednou jistá kněžna česká poslala úmysl pro Apoštolát modlitby za všechny, kteří zastávají vysoké úřady s velikou odpovědností spojené.

I nám vládne mírumilovný, vznešený císař a král, jubilant na trůnu rakouském, jehož žezlo spojuje rozličné národy rozličných zemí a jehož srdce šlechetné všem chce blaho a štěstí přinést. Avšak zákonodárné sbory, sestávající z rozličných živlův a rozličného smýšlení, stěžují vládu starickému panovníku, tak že nelze dosíci míru všem potřebného. Národnostní třenice, nekřesťanské smýšlení, neláska jedněch ke druhým překází velmi blahobytu jednotlivých zemí a jich národů. Tu již není snad naděje, že by lidskými prostředky dosaženo bylo shody národů vedle sebe bydlících, nýbrž třeba, aby Bůh sám zasáhnul řízením svým, a naklonil mysl i srdce zástupců lidu.

Proto prosíme nejsvětější Srdce Páně a Ducha svatého, aby v těchto neblahých dobách ráčil uděliti králům a jich rádcům dar rady, který by je osvěcoval ve všech těžkých případech, je řídil ve všech důležitých ustanoveních, je chránil všech ukvapených rozhodnutí, záhubných vlivův u nespravedlivých zákonů. Dej jim, ó Bože, poznati, že spravedlnost je základem, náboženství záštitou a láska k poddaným ozdobou jejich trůnu. Uděl jim, Bože a Pane náš, obezřetnost v radě, statečnost v podnikání a mírnost v jednání. Pak národové budou žehnati panovníkům svým, budou se modliti za ně, aby Král všech králů je chránil, je zachoval a jim žehnal, aby s láskou a spravedlností vládli, poddaní pak v míru a pokoji žítí mohli.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevýjimaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za panovníky a jich státníky, aby vírou svatou vedeni vládli, a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buď mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Haslo apoštolské: Zastávají zájmy katolicko-národní.

Úmysl v srpnu: Missie mezi pohany.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

ROČNÍK XLIII.

Vychází počátkem každého měsíce.

SRPEN 1909.

Tři jsou stupně lidí: Jedni jsou, kteří vše snášejí s trpělivostí, druzí rádi, třetí baží po protivenstvích. První trpí bolest, druzí radují se z ní, třetí touží po ní. První stupeň jest dobrý, druhý lepší, třetí nejlepší. (Kardinál Hugo.)

Naše zbraň.

Do boje, do boje,
boj proti nevěře,
svět hrozí stonouti
v pohanské pověře!

Titul si změnila
pohanství poroba —
což, všechny nakazí
nevěry choroba?

Dítě již, mladice,
mladík a v síle muž,
v zálibě třímají
jedový doby nůž!

Do boje, do boje,
boj vlkům hltavým!
V jediném štítě je
zaženu, zastavím!

V ruce kříž, v srdci kříž —
lásky nás zachrání!
S láskou se Spasitel
Kálvarské na strání

k mozulům, hříšníkům,
ke katům obrací,
s modlitbou upřímnou
mír srdci navrací...

Láska led roztaje,
láska se rozhostí,
bratři, v nás upřímná,
v lásce jen radosti,

v lásce zbraň nejměkší,
v lásce zbraň účinná,
v lásce zas rozkveté
pro církev nevina...

Nelidské srdce jen
lásce muž odolat!
Odkud mám mužů řad
ku práci zavolat,

kteří by s láskou vždy
mluvili ke duším?
Jak mnohé k lásce Tvé
ze spánku vyruším,

Ježíši, Pane náš?
Promluv, ať procitne
k lásce šik přesvaté:
Dak jitro zasvitne!!

Jos. Al. Vlastní mil-Římský.

Komu patří dítky?

tázka svrchu uvedená má dalekosáhlejší význam, než by se na pohled zdálo. Různí, nepovolání činitelé osobují si na děti naše právo!

Již ve školách domoci se chtějí slávy »Volní Myslitelé«, aby odstranily symbol víry, kříž a náboženskou nauku zasévali do národních srdcí dětských ateismus. To dítě, jež nezná ještě skoro čísti, má se sytiti duševně chorobnými výroky zvodnatělého mozku.

Sotva vyjdou naše děti z područí školy a jdou na učení do továren, hlásí se jim za vychovatele »socialní demokraté«; připnou mu červený karafiát a už jest jejich. Jak ušlechtilé mají zásady a jaké reformy chtějí, vidno ze slov: »Na místě soudnictví, kriminálů, vojska, policajtů, prachu a olova — chceme mravní výchovu (!) lidí, prostou vši dogmatiky.« Takovými opentlenými slovy chtějí oblouditi prostý, nic zlého netušící lid!

Necháme-li děti, aby studovaly na gymnasiích nebo vůbec středních školách, málo jich zůstane nedotknuto ateismem. Dovršení stane se na školách vysokých, kde se otevřeně hlásá: »Není Boha ani Stvořitele ani Ředitele ani nejvyššího dobrého ani spravedlivého ani všemohoucího. Poněvadž žádného příznaku nemá, nemůže existovati, jako neexistuje kámen, jenž ani objemu ani podoby ani tíže neb jiné vlastnosti nemá.« Nezdává filosofie! Má za účel: »Odloučiti náboženství od člověka při jeho narození i smrti.«

Vyhnou-li se této »Skylle«, nejspíše se dostanou za oběť »Charibde Volno-myslenkářské«, která vytkla si za účel a cíl: »Neustálý boj proti duchovenstvu, úctě Boží, katolickým školám, bratrstvům a spolkům. Zřizovati stále bašty proti

katolíkům a stopovati záměry jejich,« jest hlavní snahou.

Tito nepraví rádcové osobují si právo na děti vaše, rodičové katolíci! Uplatňujte svá práva!

Nedejte v boji o viru svou a svých dítek ruce v klín!

Poznali jste nepřitele, který chce vás oloupiti o poklad nejdražší, vaše svěťence, nuže, čelte jim!

»Sám svobody kdo hoden, svobodu zná vážiti každou,« zvolte proti svým uchvacovatelům děti!

Děti náleží v první řadě vám, rodičové katolíci! Vám svěřil je Bůh, abyste jim byli vůdci a vychovateli. Celou dobu věnujete jim péči a pak by si je měli osobovati nepřatelé? Za žádnou cenu ne! Proto je třeba dbáti, abyste jim vstúpili v srdce hluboké kořeny svaté víry. »V bázni Boží budeš vychovávatí dítky své!«

»Může-li kdo co poraditi, může li co vymysleti, může-li vzdycháním a pláčem na Bohu vyprositi, co a jak by rostoucí mládeži k dobru bylo, ten ať nemlčí, ale ať radí, myslí, prosí.«

K Bohu, jenž je stvořitelem jejich, máte je věsti, rodičové katolíci! Že skutečně to činite, dosvědčuje nám jímavá modlitba dětí vašich: »Otče náš, jenž jsi na nebesích...«

Důležitý jest úkol vychovatelský, který jste na sebe, rodičové, vzali. Je to úkol dalekosáhlý a výtěžek požadovati bude Bůh, vlast a národ. Těmto činitelům je se zachovati, má-li spokojenost býti údělem stáří vašeho.

Bůh bude našim soudcem, požádá hřivnu, kterou vám svěřil v dobrotě své. Proto věďte děti své dobrým příkladem! Vězte, že, kdo by pohoršil některé

z maličkých, lépe by jemu bylo, aby žernov oslíčí byl mu vsazen na hrdlo a on pohroužen v hlubiny mořské.« Běda rodičům, kteří sami pohoršili některé z dětí svých! Jaký účet vydají před Pánem?

Dobré a přímé zásady vštěpovati budiž největší snahou!

»Kdo učí syna svého, k závisti popudí nepřítele a uprostřed přátel chlubiti se bude jim.« (Sir. 30, 3.)

Hned záhy jest učiti děti pracovati! Slabé ručky se utuží a dítě pozná, že v práci je štěstí člověka. Láska k práci zahání svízele a trampoty světa, mraky s čela se ztratí a člověk si vzpomíná, že není pravé velikosti bez práce. Jako ptáka k letu, Tvůrce k práci tě stvořil.

To vyžaduje národ ve svém zájmu! Kde není paží silných, mohutných, schopných k práci, tam národ zaniká a přijde silnější zaujati jeho místa. Zkvětá národ ten, jehož důmysl s prací spojen jest. Z lásky k rodné zemi, vlasti české pracujme, máf toho nejvýše potřeby!

O pohanu Senekovi čteme, že jsa churav přesídlil do Neapole. Avšak sotva tam přijel, vrátil se do Říma. Když se ho přítel na příčinu tak rychlého návratu tázal, odepsal mu: »Viděl jsem v Neapoli tolik zahálečův a prostopášníků na ulicích, v koupelích a hostincích, že jsem se obával den mezi nimi strávit, abych se od nich nenakazil.«

Tak pravil pohanský muž Seneka! Pak nemůžeme pochybovati o slovech, jež promluvil Plato: »Kdykoliv jdu mezi lidi, vracím se domů méně dobrý a menší člověk je ze mne!«

Rodičové mají vypěstiti vlasti nové, vzácné charaktery! Dětem svým mají vštěpovati uvědomění národní v plné míře. V dobách, kdy přivandrovalci Němci si troufají vypovězeti vyhlazovací boj Čechům z jednolitých měst, je toho nadmíru třeba. Národ náš, třebas malý, musí býti — silným. Musí se osvědčiti slova: »Bude-li každý z nás z křemene, bude celý národ z kvádrů!«

Nesmíme býti voskovými figurkami, aby s námi nepřátelé pohrávali, tahajíce nás za špagát, my musíme býti potomky starých hrdinů, té krve bohatýrské, která nebála se mřiti za — vlast!

Ne syrovátku, ale krev musíme míti jinou!

Čechové! Buďte zas rekové, muži co květ

Rekové v umění, v lásce a dychtění pro vlasti květ

Dle slov J. Grégra: »Raděj zaláží a okovy, nežli volnost otroka.« My nesmíme povolit, aby panovačnost německá rozpoutala křídla nad zemí zbrocenou krví svatého Václava!

Nepřátelé nebojí se ničeho, nebojme se také ničeho! Bůh je s námi, kdo proti nám?

Nesmíte, rodičové, mysliti, že je to jedno, vychováte-li Čecha nebo Němce! Náš praotec byl Čech, země naše činy slavná nazývá se Čechy, budme i my věrní Čechové.

Čech kde stojí, krutá bitva,

tamť i mnohý slavný čin,

Čechové jsou národ statný,

a ty, Čechš, věrný syn! K. Měcha.

Není snadno, rodičové, vzbuditi v dětech uvědomění národní, ale pokuste se o to, čím většího výsledku docílíte, tím zásluha vaše bude vznešenější!

Chutě k dílu!

Další hřivnou, kterou máte přispěti národu, jest vychovati děti své k chra-
brosti, bude-li ji třeba.

Jan Lucemburský je zde krásným příkladem. Vypravil se do boje, chrabře bojoval, a když mu radili, aby prchl, že marno jest odolati hordám nepřátel, nelekl se, neprchal jako Jidáš z boje, ale zvolal: »Toho bohda nebude, aby král český z boje utíkal!« I dal přivázati koně svého k ostatním a vrhl se v zuřící boj. A slova, jež promluvil, získala mu památku nesmrtelnou u českého národa.

Já znám jiného muže, který osvědčil chrabrost ve věcech náboženských a zemřel také smrtí hrdinnou.

Byl to Juda Makabejský, který, když viděl, že víra brzy bude potlačena od zlých, zvolal hlasem velikým: »Kdožkoliv horlivost svou má pro zákon, nechť vyjde se mnou.« I šel on, synové jeho a mnoho bohabojných na hory, kdež bořili oltáře pohanské a brannou rukou chránili zákon proti hásilí pohanskému. Když Juda padl v boji proti Antiochovi, zaplakal veškeren lid pláčem velikým a řekl: »Ach, padl rek, jenž vysvobodil lid Israelský!«

Katoličtí rodičové!

»Jedním stromem, jednou duší —
zvěčniti se dobru sluší,« pravil Jungmann.
Zvěčnete se — výchovou dětí svých pro
Boha, vlast a národ.

Vychovejte každý vlastní zástup synů,
každé chvíle volných k šlechtnému činu,
a tím nejlepší jste, co jste mohli, dali
milované vlasti i jasnému králi.

B. Patera.

Děti náležejí rodičům! Kdo má
s nimi nejvíce starostí, kdo za ně bude
jednou zodpovídati se, komu byly bez-
prostředně svěřeny Bohem, ten má na
ně největší právo.

Právo to vzíti si nedejte a uplatněte
je všude, kde nepřátelé chtěli by sahali
na ně proti vůli vaší!

Nebojte se!

Jitřenka vzešla!

Nastává den!

Beneš Sion.

Štěstí duše — odpoutané od tvorů.

Jaké štěstí, jaká spokojenost
člověku se v duši uhostí,
od lidských úsudků když se marných
duše jeho zcela vyprostí!

Za pravé nic člověk tento nemá
než to, co Bůh v lidech nazírá;
že Bůh nemění se jako člověk,
o Něj on se mocně opírá.

Nemůže zevnější klamně zdání
jeho zaslepit a pomásti,
člověk ten dovede se své šije
vždy domněnky klamně setrásti.

Člověk ten jest spojen jenom s pravdou,
a závisí na ní jedině;
proto radostně a spokojeně
volá v trudné žití hodině:

Ať mne lidé jak chtějí pomlouvají,
ať, jak chů, mnou také pohrdají,
necht' upadnu u nich v zapomnění.
Co tím ztratím? Převelice málo!
Neužitečné jen potěšení,
které marným vždycky se mi zdálo!

Jak jsem šťasten, blažen převelice,
že od lidí pokládán jsem za nic;
kdyby zhrdali mnou ještě více,
moje štěstí nezkalí se pranic.

S pravdou spojila se moje duše,
vždyť jen s pravdou pravé štěstí kluše!

Proto chci já volat ku každému:
„Světa marnosti hled zanechati;
ku žádnému tvorů stvořenému
nenech zcela srdce upoutati.

Přimkni k Bohu se a k pravdě jeho
celým srdcem, celou duší svojí;
pokoje tak najdeš kýženého,
který pravé štěstí v sobě pojí.

Ten pokoj tvé srdce stále hledá
a po štěstí pravém mocně touží,
obého ve světě nevyhledá,
v Boha když se cele nepohrouží.

Jedině Bůh může ukojiti
touhu tvého srdce, které stvořil;
a proto, co můžeš, přičiníti
hled' se, bys své srdce v Boha vnořil.

Dbej, ať srdce tvoje upoutáno
žádnou marnou věcí světskou není,
aby ono — touhou svojí hnáno —
letělo v Boha se pohroužení.

A když v Bohu, v pravdě jeho svatě,
jednou srdce tvoje odpočine,
pravé štěstí najde vrchovatě,
a to štěstí nikdy nepomine.“

F. Vrdtil.

Svatý Rochus, patron v moru.

Ke dni 16. srpna.

Boží Prozřetelnost dala nám v lásce a péči své mocné přimluvy a pomocníky ve všech našich vezdejších potřebách, a to ve svatých a světicích Božích. Takovým mocným pomocníkem v hrozné bídě morových a nakažlivých nemocí je svatý Rochus, jehož památku dnešního dne slavíme. Svatý Rochus patří mezi ony světce, které Bůh po smrti velice vyznamenal mnohými zázraky.

Proto také se účta a důvěra k tomuto světcí záhy rozšířila po mnohých zemích, a až posud vyzván bývá sv. Rochus za pomoc a přimluvu v dobách moru a nakažlivých, nebezpečných nemocí, a to ne nadarmo.

O životě sv. Rocha nemáme mnoho zpráv. Narodil se asi kolem roku 1295 ve francouzském městě Montpellieru a přišel později, právě když zhoubný mor zuřil, do Itálie.

Rochus ujímal se onemocnělých kamkoliv přišel, uzdravoval je modlitbou a znamením sv. kříže. Tak uzdravil početné nemocné v Aquapendente, v Ceseně, v Římě, v Rimini, v Novare a v Piacenze. V posledním městě byl však sám nakažen morovou zachvácen, a proto, aby nikomu na obtíž nepadl, odebral se do osamělé chatky u lesa poblíže osady Sarmato. Sem přinášel mu pes jistého šlechtice z blízkého zámku den co den kus chleba, až se pozdravil.

Proto také se na obrazech svatého Rocha spatřuje pes, jakožto věrný jeho strážce. Jakmile se Rochus uzdravil, navrátil se do rodného města svého Montpellieru, kde jej nepoznali a jakožto podezřelého italského špehouna do žaláře uvrhli, kde také roku 1327 zemřel. U mrtvoly jeho ležela tabulka, na níž

Od moru, hladu a války, vysvobod nás Pane!
(Litanie ke všem svatým.)

psáno bylo: »Všickni, kteří zachváceni jsou morovou ranou a vyzývají jméno Rochovo, budou těžké této rány zbaveni.«

Rochus byl se všemi poctami pohlášen, a brzy počala také jeho účta, jakožto patrona v moru. Když roku 1416 zasedal církevní sněm v Kostnici a tam vypukl mor, konán průvod prosebný a voláno o pomoc a přimluvu k svatému Rochovi, a hle, mor přestal. Proto biskupové, účastníci sněmu toho, vrátivše se do svých diecesí, všude účtu sv. Rocha rozšiřovali.

Zejména v Německu a Itálii rozšířila se účta svatého Rocha tak velice, že se mu na počest četné kostely a kaple stavěly, a to netoliko v městech a dědinách, nýbrž i na hradecích a domech měšťanských i venkovských.

Roku 1477 zemřelo v Brescii 20.000, v Benátkách přes 30.000 lidí na mor. Ihned učinili obyvatelé slib, vystavěti sv. Rochovi krásný kostel. Jakmile

základy kostela položeny byly, přestala morová rána na přimluvu sv. Rocha, jak všichni přesvědčení byli. Roku 1490 vypukl v klášteře karmelitů v Paříži mor. Osmnáct řeholníků zemřelo v jednom dni. Tu postavili si obraz sv. Rocha v kapli, a slíbili, že každou neděli budou konati krátkou pobožnost k sv. Rochu a jeho svátek první neděli po Nanebevzetí Panny Marie slavně slaviti, a hle, od toho okamžiku nezemřel v klášteře už ani jediný člověk. Roku 1495 zuřil zase v Paříži mor. I putovali mnozí do chrámu karmelitův a vyzývali tam pomoc sv. Rocha před obrazem jeho, a sami vyznávali, že zázračně uzdraveni byli. Proto býval také po dlouhá století v Paříži den sv. Rocha zasvěceným svátkem, a až posud přemnozí zavírají krámy své toho dne, z účty k sv. Rochu. Roku 1519 vypukl

mor v městě Španělském Valencii. Obyvatelé zaslíbili se, že ročně 16. srpna slavně slaviti budou a průvodem půjdou do kostela sv. Mariny, kde byl oltář svatého Rocha. A morová rána přestala. Roku 1736 slavil svátek sv. Rocha císař Karel VI. v kostele Augustinském ve Vídni, aby, jak se vyslovil, ukázal »rakouskou úctu k svatému Rochu«.

I v našich krajinách býval vzýván sv. Rochus v dobách nakažlivých nemocí. Zhusta nalazáme obrazy jeho v kostelích i kaplích, ba i v domech soukromých. Na kostele poutním na Svatém Kopečku stojí veliká a krásná kamenná socha sv. Rocha. V Petrovicích je sv. Rochu zasvěcen farní kostel, v Dačicích a v Telči hřbitovní kaple a v Polehradicích kaple v dědině. V Čechách má svatý Rochus několik kostelů, tak i známý kostel farní a hřbitovní v Praze na Olšanech zasvěcen jest počtě jeho.

Svaté ostatky našeho svěťce byly z Montpellieru do Arlesu roku 1372 přeneseny a tam v kostele trinitářů se vši uctivostí uloženy. Kostel tento stal se poutním, neboť přecetná procesí putovala k hrobu sv. Rocha. Jelikož úcta a důvěra v pomoc sv. Rocha velice rozšířena byla po celé Evropě, žádala si větší města míti alespoň malou částku jeho svatých ostatků. Tak s dovolením papežským darovány byly částčky do Prahy, Vídně, Luxemburgu, Orleansu, Granady, Eskuřialu, Paříže, Říma, Ceseny, Benátek atd. Poptávka po svatých ostatcích byla tak veliká, že generální představený trinitářů roku 1616 všem svým podřízeným pod těžkým trestem zakázal něco z ostatků sv. Rocha, v Arlesu chovaných, darovati. Obával se vším právem, že by brzy z nich nic tam nezůstalo.

Při darování ostatků se však jednalo velice přísně a obezřetně. Byly sepsány protokoly a svědky byly čelné osobnosti jak duchovní tak světské, ba někde i nejvyšší státní úředníci za svědky bývali přibíráni, aby se všeliký podvod a klam zamezil.

Svatý Rochus bývá vyobrazován ve společnosti sv. mučedníka Šebestiána. Také na Sv. Kopečku jsou sochy těchto světců souměrně na kostele postaveny. To má původ v následující události. Když byl roku 1656 vypukl veliký mor

v Neapoli, na nějž skoro polovina obyvatelstva zemřela, zanesen byl i do státu církevního, zejména ve Frascati, nedaleko Říma, kosila smrt neúprosně. Tu dne 18. června objevil se v kostele sv. Maria de Vivario na levé straně obraz svatého Rocha, a brzy po něm obraz sv. Šebestiána, a sice tím způsobem, že omítka, kterou obrazy byly zakryty, sama od sebe spadla. Na obrazy tyto nedovedli se ani nejstarší měšťané pamatovati, byly tedy již před drahým časem zabileny. Obyvatelé postiženého města považovali zjev tento za pokyn s hůry, aby se s důvěrou obrátili o pomoc v moru k sv. Rochu a Šebestianovi. I učinili to, a od té doby již nikdo na mor nezemřel. Brzy potom postaven byl před obrazy těmi mramorový oltář, a obrazy samy, prastará to malba, pokryty jsou sklem, aby tak uchovány byly. Až posud plní město slib tehdy učiněný a slaví den 18. června k počtě sv. Rocha s velikou okázalostí.

K počtě sv. Rocha vznikla záhy četná bratrstva a pobožné spolky. První v Římě r. 1498, kdy papeží Alexandru VI. žádost tohoto znění podána byla: »V Římě byli na přímluvu sv. Rocha přemnozí buď od metly moru zcela ušetřeni, nebo nakaženi jsouce, zase uzdraveni. Proto založili někteří zbožní mužové spolek k počtě tohoto svěťce. Jelikož pak toho času v Římě není kostela sv. Rochu zasvěceného, najali vedle silnice, Ripetta zvané, kus pozemku i s domem tam stojícím za roční činži desíti dukátův, aby se tam k bohoslužbě a pobožnostem svého bratrstva shromažďovati mohli. Mají v úmyslu na místě tom zbudovati sv. Rochu kostel, v němž by kněží jak mše svaté sloužiti tak i kněžské hodinky modliti se mohli. Proto prosí sv. Otce za svolení a potvrzení tohoto bratrstva.« Papež vyhověl ochotně žádosti jejich, a již roku 1499 stál tam kostel, i vedle něho dvě nemocnice, jedna pro nemocné muže z dělnického stavu a druhá pro ženy. Z toho vidno, kterak křesťané již tehdy starali se z lásky o nemocné a bídné dělnictvo. Každoročně oslavovalo bratrstvo dne 16. srpna svátek svatého patrona svého všemožnou »nádhrou, hudbou a střelbou«. Také vykupovalo bratrstvo to každý rok jednoho k doži-

votnímu žaláři odsouzeného a o svátku Nanebevzetí Panny Marie vybavovalo chudé děvče výbavou a věnem do stavu manželského. Ejhle, jaká to již tehdy byla blahodárná sociální činnost věřících katolíků! Údové bratrstva nosili o svátčích zelené rouchu, na němž připjat byl obraz sv. Rocha, s klečícími před ním bratry.

Roku 1509 založeno bylo bratrstvo sv. Rocha v Boloni, jemuž město přenechalo péči o nemocné morem. V Arlesu vzniklo bratrstvo podobné roku 1628, které vystavělo překrásný kostel svatému Rochu a v něm velkou stříbrnou sochu světce toho postavilo.

Město Bingen na Rýně doznalo dvakrát mocné ochrany svatého Rocha v morové ráně, a sice roku 1666 a 1813. Z vděčnosti zřídili mu krásnou kapli na vrchu řečeném »vrch svatého Rocha« již roku 1666; kaple ta byla ve válce r. 1795 pobořena, avšak r. 1814 zase vystavěna a slavně posvěcena. Roku 1889 zničil ji blesk; měšťané Bingenští však hned ji zase zbudovali, a to tak velkolepě a krásně, že vyniká nade všechny novější církevní stavby porýnské. Novostavba stála 360.000 korun. Z toho vidna jednak velká pomoc, kterou sv. Rochus přinesl obyvatelstvu v době moru, jednak však také velká a vděčná obětavost obyvatelstva, které na prokázaná dobrodíní nezapomnělo. V městě tom zřízeno bylo roku 1754 bratrstvo sv. Rocha, které trvá až podnes.

Netoliko v bratrstvech pěstována byla úcta k sv. Rochu, i básníci a spisovatelé závodili v oslavě jeho. Již roku 1512 vydána byla krásná latinská báseň: »Chvalozpěv na svatého Rocha.« Jinou báseň podobnou sepsal J. Morellus; život sv. Rocha básnickým způsobem popsal Balduin Conne, kaplan v Lutichu roku 1636. Sám slavný básník německý Göthe popsal krásně slavnost svěcení nové kaple sv. Rocha v Bingenu, jemuž byl osobně přítomen.

Co se církevní oslavy sv. Rocha týče, býval již od 15. století uctíván v mnohých diecích buď mši svatou a hodinkami, nebo toliko »vzpomínkou«. V některých městech, jako v Paříži, v Římě, v Halle a j., slavil se svátek jeho jako zasvěcený. Ode dávna oslavo-

valy jej řády premonstrátský, karmelitský a německý řád. Řád františkánský cti jej jakožto svého člena III. řádu. Zvláště slavně se uctíval sv. Rochus v diecesi šlesvické, kde celé hodinky o něm po básnicku ve verších složeny byly. Slavně slaví se svátek jeho v Římě až posud. Svatý Rochus obrán byl za patrona chudobinců, nemocnic, lékařů; za patrona a pomocníka v morové ráně, nakažlivých nemocích, a také nemocích nohou a kolen. Mnohá města vyvolila si jej za zvláštního patrona, tak Benátky, Arles, Montangis, Vermanton, Montpellier a j. Mnoho bylo kostelů svatého Rocha, kamž lid rád na poutě putovává; posud udržela se slavná pouť v městě Bingenu na Rýně. Obvyčejně vyobrazuje se sv. Rochus jakožto poutník, na svrchním rouchu má mušli, opásán jest provazem a kolem pásu má růženec s křížem. V pravici drží poutnickou hůl, levicí pak si poněkud vyzdvihuje šat až nad koleno, na němž viděti ránu. U něho stojí pes s kusem chleba v tlamě.

Na medailce bratrstva v Bingenu vyobrazen je svatý Rochus, kterak sedí u chatky své v lese a vedle něho pes podává mu kus chleba.

Zvláštní obraz sv. Rocha dal zhotoviti básník Göthe po slavnosti svěcení kostela v Bingenu a daroval jej tamtéž. Na obraze viděti palác, před palácem stojí mladík, sv. Rochus, jak se od paláce odvracuje. Poutnický háv ukazuje na stav, který si mladík oblíbil. Po pravici mladíka viděti lze děcko, hrající si s perlami, po levici chudičké dítě, kterému mladík poslední peníz z váčku vysypává. Z pozadí dore se pejsek, jakoby chtěl s mladíkem jíti. Obraz chce naznačiti, kterak sv. Rochus povrhl bohatstvím světským a putuje po zemi, rozdával dary nebeské, které na Pánu Bohu vyprosíl.

Někdy bývá vyobrazen, kterak léčí nemocné, nebo jako šephoun do žaláře veden jest, anebo kterak v žaláři od anděla posilněn byl. Krásný jest obraz svatého Rocha od znamenitého malíře Rubense, na němž psáno stojí: »Budeš patronem v morové ráně.«

Ze všeho, co tuto řečeno, vyplývá, že křesťané sv. Rocha vzývali a uctívali v hrozných metlách nakažlivých nemocí, a že důvěra jejich nebyla sklamána. Jeť

Bůh slavný a veliký ve svých svatých, a chce, abychom miláčky jeho ctili, a proto skrze ně vyslychá prosby naše. Tři jsou rány, jimiž Bůh čas od času lidstvo tepe: mor, hlad a vojna — pro nás tak hrozná; proto volá církev v litaních: »Od moru, hladu a války, vysvobod' nás Pane!« Bůh trestá lidstvo, aby se zase rozpomnělo na povinnosti své k němu a obrátilo se. Jestliže tedy nás Bůh některou metlou tou navštíví, tu řekněme jako sv. Lupus k Attilovi, jenž se metlou Boží jmenoval, řekl: »Budiž mi vítána!« Štěstí nás někdy kazí, a proto sesílá Bůh neštěstí, aby nás napravil, ovšem pakliže z ruky Boží metly ty ochotně přijímáme. Kardinál Hugo rozděljuje lidi na tři stupně: »Jedni jsou, kteří vše snášejí s trpělivostí, druzí rádi, třetí baží po protiventstvích. První trpí bolest, druzí radují se z ní, třetí touží po ní. První stupeň jest dobrý, druhý lepší, třetí nejlepší.«

Bůh miluje koho navštěvuje, jako otec trestá děti z lásky k jejich dobru. Zbavuje nás někdy zdraví, majetku, sesílá na nás kříže a protiventství, aby nás odtrhl od nezřízené lásky ke všemu pozemskému a nás v ohni protiventství zkoušel, jako se v ohni zkouší zlato. Také chce Bůh zaměnit pro nás přísné tresty očišcové za krátké utrpení na světě. Měli bychom tedy ještě proti Bohu reptati, když nám takovým způsobem pomoci chce?

Hříšníkům nechává Bůh nezřídka všechno na světě: bohatství, čest, slávu, důstojenství, radosti, zdraví; mají tedy již nebe na zemi. Odměňuje je Bůh již na zemi za dobré skutky, které i hříšníci mnohdy konají; avšak jak dlouho potrvá odměna ta? Jak krátký je tento život? A proto nehorlí, proč se tomu či onomu dobře daří a tobě zle; Bůh ví co činí, a proč tak činí, i ty poznáš to později. Jak ubohý jest hříšník při všem svém štěstí! Nevidí, že právě tím trestá jej Bůh, a že nezkalené štěstí jeho jest známkou zavržení od Boha. Svati Otcové praví: »Na toho hněvá se Bůh, kterého po hříchu netrestá; neboť koho nepolepšuje trestáním, toho zatracuje tresty v budoucím životě.

Snášejme tedy všechny kříže Bohem uložené, alespoň trpělivě, a pomněme,

že si tím ukracujeme utrpení na onom světě. Útěchu vnitřní dá mnohdy i pomoc zevnější dává Bůh na přimluvu svých rád a ochotně, a proto vzývejme tyto naše svaté bratry v uctivosti. Zejména obnovme zase úctu k sv. Rochu, která i u nás byla velká, prosme jej, aby od nás odvrátil mocnou přimlouvou všechny metly trestu Božího, zejména mor a nakažlivé nemoce, a nečekejme s modlitbou, až by nás Bůh jimi navštívil. Jako naši předkové, prosme i my velikého světce sv. Rocha za ochranu našich rodin a obcí, a zajisté nebude prosba naše oslyšena. Modleme se: »Uchovej nás, ó Pane, od moru, hladu a války, těchto hrozných ran ubohých dětí Eviných. Jestliže však za dobré uznáš, nás jimi navštívit, uděl nám na přimluvu sv. Rocha také upřímnou oddanost do Tvé svaté vůle, abychom očištění a posvěcení z těchto ran vyvázli. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Svatý Rochu, oroduj za nás!

B. Hendl.

MATCE BOŽÍ.

ŽHIVÉ SLUNCE, KTERÉ VRCHOL KRÁSY
NA TVÁŘ MATKY ZEMĚ ROZLILO,
NA ZÁPADĚ V RUDÉ ZÁŘI VEČER
K USNUTÍ SVOU HLAVU SKLONILO.

VÁŽNÝM OBLOUKEM SE TÍŠE SKLÁNÍ,
ČERVÁNKY JEN ZLATÍ HORY LEM,
MĚSÍC VYPLUJE, BY V TICHÝ VEČER
ROZLIL STŘÍBRA SVĚTLA SVÉHO V ZEM.

Z UTICHLÉHO LOUBÍ LESA SLAVÍK TELIVĚ
PĚJE NEJKRÁSNEJŠÍ PÍSEŇ SVOU,
Z BLÍZKÉ VÍSKY SLYŠET „ÁNDĚL PÁNĚ“,
JEHOŽ ZVUKY K MODLENÍ MĚ ZVOU.

ZVONY ZVONÍ, DUCH SE POJÍ S NÍM,
K HVĚZDNÉ ŘÍŠI ZVEDÁM MYSL JÁ,
PŘIJMI BOŽSKÁ MÁTI — RET MŮJ ŠEPTÁ,
TŘIKRÁT KRÁSNÉ „ZDRAVAS MARIA!“

A. M. Kadlěčková.

Mistře, co čině, život věčný obdržím?

Rozjímání na neděli 12. po svatém Duchu.

Přistoupil ku Kristu muž, zákona znalec a tázal se: »Mistře, co čině, život věčný obdržím?« Božský Spasitel mu přímo neodpověděl, ale jsa nejlepším znalcem srdce lidského, podal mu vysvětlení, vypravuje podobství o milosrdném samaritanu. V příběhu tomto setkáváme se s několika osobnostmi, o nichž se zmiňuje Kristus; pozastavme se u každé z nich a uvažujme, v čem nám jsou vzorem, v čem odstrašujícím příkladem?

I. Lotři. »Člověk jeden sestupoval z Jerusalema do Jericha a upadl mezi »lotry«, kteří také oloupivše jej a zranivše, odešli, odpolu živa nechavše«. Ach, kolik je lidí, kteří v duchovním smyslu přepadají svého bližního a olupují jej o ten největší klenot, který má, o čistotu duše! Kolik je lidských svědků, kteří nešetří ani času, dni nákladu, ani krásných slov, aby dosáhli svého ďáblského úmyslu: přivést jiného k hříchu! Svědkové obcházejí jako lev řvoucí, hledají kde by koho pohltit; přistupují k svým vyvoleným obětem dávajíc jim špatný příklad, anebo poskytuji jim pod rouškou dobré rady příležitost ku pádu, anebo přímo každou cnost opovrhujíce.

Lidé, kteří málo přemýšlejí, dávají se lehce másti, vidouce špatný příklad; mnoho nenamáhají svého rozumu a co jim někdo vyhlásí za dobré, to konají, dávají se snadno jinými ovládati. Nejsou-li podobni kamenu, který hodí někdo do řeky; netrvá dlouho a proud ho unese. Mnohý je tak líný, že nenamáhá svého rozumu, sám nic nepřemýšlí a slepě následuje příkladu druhých. Kdyby se tu jednalo o následování ve cnostech, nikdo by se nad tím nepozastavil, ale skoro vždy jde o hříchy. Jsou lidé, kteří dovedou mluvit jako kniha, bílé prohlašují za černé a naopak černé za bílé, obelstí tak, že se jim slepě věří. Představme si ptáčníka, jak chytá ptáky!

Ptáčník píská dovedně na píšťalku a napodobí věrně ptáčí zpěv; má však někde uchystanou ratolest, lepem namazanou. Ptáček slyší zpěv, letí za ním,

poletuje s halouzky na halouzku, stále se přibližuje, chvílemi zobáčkem zezobe zrníčko, broučka, snad odletí, ale slyše stále volání, vrací se zpět a přiletuje ještě blíže, až se konečně chytí a je ztracen. Podobně jedná svědce: obletuje svou obět, zkoumá její povahu, její slabé stránky, stále mluví, chválí, lichotí, láká; nic ho neodstraší, ničím se nezalekne; až vidí svůj čas, zavře sít a chytí svou obět, udělá z člověka obludu, z beránka vlka, z anděla ďábla. Běda oběti, chce-li se obrátiti!

Svatý Lukáš vypravuje o slepci, který seděl u silnice do Jericha a uslyšev, že Ježíš jde okolo, hlasitě prosil, by ho Mistr uzdravil. Ale okoljdoucí nepodporovali jeho žádost, nýbrž domlouvali mu, aby nekřičel a Mistra neobtěžoval. Zda neděje se totéž i za našich dob? Duše, od svědků svedená, poznává svou duševní slepotu, chce do sebe jiti a obrátiti se, má pevný úmysl použiti prostředků, které Kristus církvi své pozůstavil, ale sotva se ozve, již přicházejí tak zvaní přítelečkové. domlouvají: Zanech toho, nevyhledávej nějakých zvláštností, nemaň času a raději pracuj. Ano, často přesvědčujeme se o pravdivosti slov Písma svatého: »Nepřátelé člověka, domácí jeho«. (Mat. 10, 36.)

II. Milosrdný samaritán. Pravým opakem lotřů, kteří pocestného přepadli, těžce zranili a obrali, je milosrdný samaritán, skvělý vzor pravé a účinné lásky k bližnímu. Na otázku: Koho rozumíme slovem »bližní« odpovídá náš katechismus: Slovem »bližní« rozumíme každého člověka, přítele i nepřítelé. Bylo-li kdy potřebí připomínati všem lidem tuto povinnost lásky k bližnímu, je to zajisté za našich dnů, kdy bojuje jeden proti druhému, kdy na největšího nepřítelé, který musí býti úplně zničen, se prohlašuje, kdo je odchýlného smýšlení, jiné národnosti, jiné viry. Má-li někdo žízeň a chce se ze studánky napít občerstvující vody, nikdy nevolá pramen: Řekni mi, kdo jsi, odkud jdeš, kam spěcháš a pak se po chuti napi; ale každý, kdo přijde, může žízeň uhasiti.

Rovněž měli: bychom i my býti ochotni, každému bez rozdílu, ze všech sil svých vypomoci, když pomoci naší potřebuje a se jí dožaduje.

Láska tato nesmí se však jevit jen pěknými slovy, ale účinným skutkem. Svatý Jan, miláček Páně, napomínal své učedníky: »Synáckové moji, nemilujmež slovem, ani jazykem, ale skutkem a pravdou« (I. 3, 18). Čím je zlato mezi všemi kovy, tím měla by býti láska k bližnímu mezi všemi ctnostmi, které zbožný člověk pěstuje. Proto srovnává sám Bůh tuto ctnost se zlatem, když duši domlouvá: Dávám ti upřímnou radu, abys si koupila ode mne zlato, které ohněm úplné je vyčištěno, pak budeš v očích mých bohata: »Radím tobě, abys sobě koupil ode mne zlata, ohněm zkušného, abys byl bohatý a oblečen byl v roucho bílé« (Zjev. sv. Jana 3, 18). Ale lidé jsou bohužel tak nevědomi, že káže-li se jim a doporučuje-li se jim láska k bližnímu, dozrávají, že týče se rada tato ne všech osob, ale jen vyvolených, ve ctnosti daleko pokročilých. Nikoliv, milovati bližního je povinnost jednoho každého člověka a každému naskytá se k tomu velmi často příležitost, jen se jí chopí! »Jdi i ty a učíš podobně« řekl Kristus Pán, když byl dokončil svůj výklad o milosrdném samaritánovi.

Radujme se s radujícími, plačme s plačícími, pomáhejme ze všech sil svých aby, až přijde božský Spasitel a zasedne na soudnou stolicí, mohl nám říci: »Amen pravím vám, pokud jste to učinili komukoliv z nejmenších bratří mých, mně jste to učinili; pojdte a vládňte královstvím, vám připraveným od ustanovení světa«.

III. Hospodský. Milosrdný samaritán vložil těžce raněného na hovoďa své, vedl do hospody a vyňav dva peníze, dal hospodě a řekl: »Měj o něj péči a cokoliv nad to vynaložíš, já když se vrátím, zaplatím tobě«. Věšho lze zneužití, tedy i hospod, které dle slov svatého Františka Saleského prokazují často cizincům neocenitelných služeb.

Kolik výmluv najdou si lidé, když chtějí jíti do hospody! Potřebuji posilu, vždyť pracuji do úpadu po celý den; potřebuji společnosti, abych se trochu

potěšil a přišel na jiné myšlenky; dozvím se v hospodě všechny novinky a přečtu si tam noviny, za něž ušetřím peníze; jsem obchodník, učiním v hospodě obchod; tak a podobně vymlouvají se přátelé hospod a nemohou jednoho dne bez nich vydržeti.

Potřebuji posilu, pracuji do úpadu po celý den, vymlouvá se první přítel hospod! Posily potřebuješ, a často tvůj červený nos, zarudlý obličej, zmatený hled dokazují, že by ti více prospělo, kdybys se varoval hospody, jako čert kříže. Nenajdeš v ní posily, ale seslabíš, onemocníš a dříve zemřeš. Potřebuji zábavu, nemohu žítí bez společnosti, namítá druhý. Nudíš se tedy doma, nelíbí se ti u tvých domácích, milejší je ti hospodský a tvoji kamarádi, než celá tvá rodina, tvá domácnost. Bohužel jsou mnozí doma největší mrzouti a ve společnosti nejlepší společníci, kteří bavi všechny svým vtipem a nápady; o běda, že mnohemu více se líbí hospoda než vlastní domácnost. Čím je slunce na nebi, tím má býti hospodář svému domu, světlo, radost, život, útěcha všech má od něho vycházeti. Doma má pracovati, ale doma se též občerstviti, potěšiti, pobaviti, poraditi. Alban Stolz píše: »Plane-li posud jiskřička náboženství v některém koutku srdce tvého, tu alkohol je nejlepší vodou, jež ji uhasíná; nikde se neposmívají tolik náboženssví a také víře, jako bratří z mokré čtvrti u skleňičky. Kéž by lidé poznali, jakým nepřitelem je nemírná návštěva hospod a nemírné užívání alkoholu!«

V Lyoně stál jednou na ulici muž s holí v ruce. Vstoupil do dveří hostince, změřil jejich šířku a výšku a chytl se pak za čelo. Jak se zdálo, mira se neshodovala. Měřil po druhé a opět povážlivě potřásl hlavou. Měřil po třetí, po čtvrté a ještě několikráte a znovu přemýšlel. Ponenáhlu shlukl se kolem něho zástup zvědavců. »Co pak tu robíte,« tázali se někteří? »Co dělám? V těchto dveřích je ďábel, nejsou ani dva metry vysoké a něco přes metr široké a přece měl jsem krásný a výstavní dům a prošel jimi, měl jsem na sto měr pole a prošly jimi, měl jsem stodolu, dva páry koní, na třicet kusů hovězího dobytka, vozy, pluh, stroje hospodářské, lesy vše prošlo

těmito dveřmi, našel jsem štěstí, pokoj, čisté svědomí, čest, blahobyt, prošlo jimi vše a zmizelo, a když nyní já sám chci tady vstoupiti, vyhodili mne ven, protože nemám ani halče. — Vstipme si dobře v paměť a jednejme dle následující zásady: Moudrý pije mírně, moudřejší střídme a nikdy pravidelně, nejmoudřejší jen na lékařský rozkaz.

IV. Kněz a levita. »I přihodilo se, že kněz jeden šel touž cestou a uzřev jej, pomínil Těž i levita, když byl u toho místa a uzřel ho, pomínil. Starozákonný kněz i levita nejednali sice tak necitelně a krutě jako lotři, neučinili nic zlého, ale neprokázali také nic dobrého. Tedy nestačí, varovati se jen zlého, ale nutné potřebi, konati skutky dobré. Nikomu by se nezalíbila světnice, určená k jeho obývání, která je sice čistě obilena, umyta a zametena, ale beze všeho nářadí, bez obrazův a úplně prázdná. Proto je sice základní pravidlo naší mravouky: Varuj se zlého, ale hned se k tomu dokládá: A čiň dobré! Každý strom, který nenese dobrého ovoce, bude uťat

a na oheň uvržen; účel stromů je, aby nesly ovoce, nemají-li ho, budou zničeny. Člověk stvořen od Boha, aby pracoval a konal dobré, nečiní-li tak, nevyplňuje cíle, ku kterému od Boha určen, a bude věčně zatracen.

Jsou lidé, jichž ústa překypují sladkými slovy o lidumilnosti, ale skutkem ji neukazují. Podobně jednali často starozákonní kněží a levité, proto Ježíš Kristus jim to vytkl a poukázal, že nestačí jen slovy poučovati jiné a v srdci svém uzavíratí dobré úmysly, ale kdo chce býti spasen, musí viru svou skutky dokazovati. »Co prospěje bratří moji, pravi-li kdo o sobě, že má viru, nemá-li skutků? Zdalíž jej bude moci víra spasiť? Nebo jako tělo bez ducha mrtvé jest, také jest víra beze skutků mrtvá«. Často naskytuje se nám příležitost v životě našem činiti dobré, nikdy se ji nevzdalujeme, ale použijme ji. »Neustávejme činiti dobré!« Život náš krátký jest, hodina smrti nejista, proto nikdy neustávejme, stále pracujme o spásu své duše, čínice dobré skutky.

Ignát Zhděl.

0 nutnosti a způsobu častého svatého přijímání.

(Ostatek.)

en, kdo se nalézá v stavu posvěcující milosti, nemá, je-li to jen poněkud možným, ani jediné příležitosti vynechat, nýbrž vždy, každodenně ku stolu Páně přistoupiti. Stav posvěcující milosti jest zde jen proto, abychom stále větších milostí přijímali, a tak hladce, duševně i tělesně osvíceni, nade všemi nástrahami vítězící, do věčné slávy se dostali. Nevyužíváme-li však této milosti, stáváme se čím dále tím více slabšími, až se i do propasti zřítíme.

Toto zajisté postačí o přípravě ku přijetí plodu rájského. Jedná se zde hlavně o to, abychom svou duši vyzbrojili drahokamy, které Kristus Pán své sv. církvi odkázal. Nejlepším pak všech drahokamů jest křesťanská láska, kterou

již v prvních stoletích nepřátelé naší církve velice obdivovali. Těž i náš Spasitel nám nejenom, »milujte se vespolek«, hlásal, nýbrž i skutkem svá slova potvrdil. Láska jej přiměla k tak nevýslovné oběti, že jsme i Boha viděli za sebe, na potupném kříži umírat. Nej důležitější jest tudíž láska, z které pak pokora a vše ostatní vyplývá. Cvičme se v lásce boží, a tím i v ostatních ctnostech. Jej následovati budeme. Právě v tomto okamžiku, kdy máme přistoupiti ku stolu Páně, kdy se opět z lásky Bůh nad námi smilovává, musí i naše srdce láskou kypět, neboť láska budí zase lásku. Než přes to, necítíme-li v sobě podobných pocitů, jdeme ku stolu Páně, jsme-li totiž ve stavu posvěcující milosti, a snažme se při nejmenším dobrou vůli zachovati, a vzývejme s důvěrou milosrdenství Boží,

kteří zajisté naši dobrou vůli pro podruhé oním darem odmění.

Jest to věru cosi nesmírně dražocenného, poněvadž se zde jedná o čistotu srdce, o ten duševní mír, kterého apoštolové při pobytu Pána na zemi v největší míře požívali. Než i nyní jest nám jen srdce pozvednouti a vůli k pravdě nakloniti a najdeme jej, který nás učí, dle příkladu božského srdce Páně žíti a zemříti. Ano obraťme se na něho, na Ducha svatého, a prosme jej o milost hodné přípravy a vše bude dobře. Též i Matku Páně, Marii Pannu, zvývejme ve všech potřebách a pak budeme jisti skvělého vítězství i blaženého zmrtvých vstání. Dále se obraťme k sv. patronům a všem svatým, jejichž přímluva v nebi jest nejmocnější, poněvadž se stali na ctinostech Bohu nejpodobnějšími. Konečně budme i sv. andělů strážných pamětlivi, aby nás totiž všeho zlého chránili. Hlavní věc jest ovšem dobrá vůle. Máme-li dobrou vůli a přímluvu těchto zářivých hvězd nebeských, jest právě tak vyloučeno, že bychom mohli nejsvětější Tělo Páně nehodně přijmouti, jako zajištěno, že se kdys jako rekové po vítězném boji z tohoto bludiště do věčné slávy dostaneme.

Víme-li již, v čem příprava na sv. přijímání spočívá, přistupme k dikčicnění. Přijde-li host na návštěvu, zajisté se snaží každý, aby jej vhodnými slovy přivítal. Při tom jest se ovšem řídit dle důstojnosti oné osoby, která nás svým příchodem poctila. Jest tudíž i zde nutno svého Pána přiměřenými slovy pozdraviti. Nejlépe snad bude ku přivítání takových slov voliti, která by odpovídala vnitřnímu souladu. Poněvadž ale každý s pokorným a laskyplným srdcem ku stolu Páně přikleknouti má, též i k pozdravu slova lásky a pokoru sobě přichystejme. Co se dalšího postupu týká, vezměme opět příklad z obyčejných událostí. Zajisté totiž pocituje starý druh nevýslovnou radost z návštěvy dlouho postrádaného přítele. Okamžik není oběma ani možno promluvit. Pak se ale ona radost přemění ve chvalozpěv. Podobně jest nám i zde si počínati. Především plesejme v nitru svém, a pak blahorečme Pánu se všemi svatými, s Matkou naší, Marií Pannou, jakož i se svatými anděly. Poněvadž Jej však nemůžeme nikdy,

vzhledem k Jeho svatosti a velebnosti, přiměřeně přijmouti, jest i nemožným dostatečnou chválou jej zahrnouti. Mluvme aspoň k němu z útroby srdce svého, že jest nám nevýslovně lito, že jej nemůžeme lépe přijmouti, a prosme jej o milost a slitování nad naši hříšnost, a zároveň mu přejme, aby se sám miloval a chválil, jak toho též zaslouží, neboť on samojediný může své vznešenosti dostatečnou chválu vzdáti.

Po přijetí pak následuje vždy pohostění, které záleží v tom, že se hostu vše nejlepší přednáší. Pak se teprve uvolňuje vchod do studny tajnosti. Totéž se má i zde státi. Poněvadž ale nejlepší jsou pouze naše statky duševní, kterými nade všechny pozemské tvory vynikáme, a které jsme též od Boha do zvláštního rukojmí obdrželi, dejme mu opět zpět co mu náleží. Odevzdejme mu rozum, svobodnou vůli, a vůbec sebe sama a prosme jej, aby se nás ujal, v nás vládl, a k věčnému životu nás přivedl.

Nutnost této oběti vysvětluje z toho, že, přejeme-li si pomoci se strany bližního, musíme mu i prostředků poskytnouti, pomocí jichž by se mohl řídit. Též zde jest našemu advokátu zapotřebi prostředků, naší svobodné vůle. Má-li ji ve své moci, pak můžeme vše nejlepší očekávati. Ponecháme-li si však ve všem své slovo, t. j. nepodáme-li se Jeho řízení, pak jde vše na zmar. Právě tímto, že se jako ditky do vůle a ochrany Otci doporučíme, dokážeme mu svou dětinou lásku, oddanost, důvěru, a nabudeme nároků na onen převzácný mír, který jedině v tom spočívá, že jsme si vědomi svého šlechtického původu, kterým jest jedině Bůh, a my pak ditky Jeho. Již i z tohoto důvodu bude každému příjemným své tajnosti mu svěřiti, poněvadž se zde utíkáme o pomoc k Otci, který nám nejenom pomůže, nýbrž nám i onen vnitřní klid, za kterým se všady jinde marně pachtíme, odměnou bude. Přednesme tudíž v dětinné oddanosti svá přání, a očekávejme s důvěrou jejich vyslyšení.

Mimo to jest nutno, abychom nezapomněli, že i Bůh svá přání má. Následkem toho jest radno, nejenom sebe sama v modlitbách na zřeteli míti, nýbrž

občas i úmyslům Páně vstříc vyjít. Obětuje tudíž sv. přijímání v neděli ke cti nejsv. Trojice boží za prokázaná nám dobrodíní v minulém čase a obzvláště pak v předcházejícím týdnu. V pondělí ke cti Ducha sv., aby nás pro příští týden všemi potřebnými milostmi obdařil. Dále pak každý prvý pátek v měsíci k božskému Srdci Páně, které za nás až do poslední krůpěje vykrvácelo. Každou první sobotu v měsíci k nejčistšímu Srdci Marie Panny, Matky naší, která se se Synem svým za naše vykoupení obětovala. Též jest nám pamatovati na sv. Josefa, duše v očistci atd. Budeme-li se dle toho řídit, obdržíme nejenom více milosti, nýbrž se můžeme i těšiti, že jsme způsobili svému Spasiteli podobným jednáním radost, poněvadž jest mu to milým, mluvíme-li s ním o Jeho svatých, aneb pamatujeme-li na ty, jejichž brzkost slávy od našich proseb závisí. Hledíme tudíž dle možnosti přání božímu vyhověti, a budme přesvědčeni, že čím více kdo činí, tím více bude kdys odměněn.

Konečně jest i důležitým, při této delší a tak drahocenné pobožnosti, vši roztržitosti se varovati. Následkem toho hodlám i způsob udání, pomocí kterého by bylo lze kýženého cíle dojiti. Též ještě třeba podotknouti, že se zde jedná o věc, kterou již i mnozí ve ctnosti vysoko stojící mužové z vlastní zkušenosti potvrdili.

Představme si svého Spasitele, který trní v našem srdci a povzbuzuje nás slovy: »Já jsem ten, jenž lačného ducha nesčíslnými dary obohacuje; ze mne vychází síla, která všechny rány hojí.« Vezmeme jej nyní za slovo a vedme jej od jednoho smyslu k druhému, od jedné duševní síly k druhé, právě jako lékař v nemocnici od postele k posteli, a mluvíme k němu: »Pojd', ó Pane, a viz!« »Smiluj se nade mnou, ó Pane, neb já jsem tvor slabý.« »Uzdrav mou duši, která proti Tobě zhřešila.« Děkujeme mu za vše, a prosíme jej, ať se nad námi smiluje a do léčení nás převezme.

Vyvolá-li v nás již pohled na obraz ukřižovaného ducha zbožnosti, mnohem více musí na nás působiti pohled na něho samotného, který je skutečně v nás přítomen. Jdeme tudíž po cestách Panny Marie a řídme svůj pohled, jak to též

i ona činívala, na sebe samp. Rozjímáme o svém v nás dlicím Spasiteli, bavme se jím a těšme se slovy: »Nalezl jsem, kterého má duše miluje. Držím jej pevně a nikdy jej již nepustím.«

Než nepostačí podobnými slovy své city na jevo dávatí, nýbrž musíme i skutky vše potvrditi. Pročež jest nám nejenom lásku mu vyznávati, nýbrž jsme povinni i své srdce do rukou jeho složit. Jak by nám nic nepomohlo, kdybychom celý svět získali, a na duši své škodu trpěli, t. j. svého Pána neměli, právě tak nemůžeme ani jemu radost způsobiti, neobětujeme-li mu sebe sama. Naše srdce, které se často uvádí za pramen všeho hříchu, toho má též nejvíce zapotřebí, aby při každém svatém přijímání vssálo do sebe oně sladkosti, kterou jedině v tomto nebeském chlebě nalezneme. Ona sladkost však spočívá ve ctnostech, které tato božská mana v sobě obsahuje. Přemýšlejme tudíž o své vlastní slabosti a vyhledejme obzvláště ty náchylnosti, kterých bychom se co nejdříve zbaviti měli. V něm nalezneme vše. »Kdo hledá, nalezne.« Potřebujeme-li pokory, lásky k bližnímu, neb ovládá-li nás pýcha, sebeláska atd., využítujeme každého sv. přijímání a přemýšlejme o té neb oně ctnosti, k nám sestoupivšího Pána, a slibme mu, že se chceme na cestě dokonalosti dle něho cvičiti. Podobným jednáním docílíme toho, že nám bude možno s apoštolem národů volati: »Žiji, ne však já, nýbrž Kristus žije ve mně,« t. j. již nejsem tím bývalým hříšníkem, nýbrž Kristus žije ve mně, jeho moudrost, jeho síla, slovo Boží, duševní mír, útěcha, jakož i ostatní jeho ctnosti. Naopak, kdo není toho všeho majitelem, nelze mu podobně se chlubit: »Kristus žije ve mně.« Jak líbě zní slova tato, a přec jen veliká menšina se z nich může radovati.

Stane-li se, že někdo, ačkoliv často k svatému přijímání chodí, přece téměř žádného pokroku na cestě milosti nepozoruje, bývá obvyčejně chyba na naší straně. Vše totiž závisí od toho, abychom stále více o životě Pána Ježíše přemýšleli a sebe sama dle něho řídili. Čím důvěrněji se mu oddáme, tím více budeme těžiti. Ovšem musíme býti trpěliví, poněvadž milost Boží jen poněmáhla a nepozorovaně působí. Zdá-li se nám, že ná

témže stupni stojíme jako na počátku, napneme znova všechny své síly, a tak se nám jistě podaří žádoucího cíle dosáhnouti. Mimo to též přemýšlejme o příčině našeho malého pokroku. Často ji bývá dobrovolný pád do všedních hříchů. Každý pak nejmenší hřích, kterého se dobrovolně dopustíme, zabraňuje rychlému se množení milosti Boží. Snažme se tudíž všemožně, abychom nikdy svou vůli k jakémukoliv hříchu nenaklonili. Stalo-li se již co podobného, ihned upřímně toho litujeme, čímž zabráníme ztrátě milosti Boží.

Vystupování Boha vůči nám jest otcovské. Dopustí-li se jeho syn nějakého poklesku, ihned na něj přísně pohlédne, aby mu domluvil a zároveň před opětným pádem varoval. Hodláme-li tudíž na onom nadhytku všech milostí podílu bráti,

musíme se všemožně všech dobrovolných hříchů varovati. Účastník darů nadpřirozených jest i v chudobě největším bohatcem. O něm platí slova Páně: »Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské.« Nikdo se nemůže království Božího bez vyšší pomoci účastným státi. Všichni jsme chudí, pročť potřebujeme pomoci Ducha svatého, abychom snáze slávu světskou poznali a se jí i dle okolností zřekli. Obrátme se při každé příležitosti k němu, prosme jej o radu, a pak budeme jistou nohou naší pravé vlasti vstříc kráčet. Takto šťastně dospějeme k hranicím svého vezejšího putování ke království Božímu, na které nás nejenom náš vnitřní soudce, nýbrž i každý nejmenší tvor pozemský upozorňuje.

Jeronym Havel.

Věčná lampa.

(Část další.)

2. Jak křesťané povinnosti této činili z adost?

a) V prvních dobách křesťanských.

Láska a péče o ozdobu a okrasu oltářní je takofka potřebou křesťanského srdce, a proto setkáváme se s oltáři ozdobenými a okrášlenými hned v prvních dobách křesťanských. Nad křesťanským oltářem byl v prvotní době umístěn baldachin, jež neslo čtyři neb šest sloupů. Baldachin nad oltářem končil špičatou věžičkou. Že pak oltář tímto způsobem byl zdubován, přiléhala k oltáři tomuto i slova, která říká kněz při stupňové modlitbě: »Vejdu k oltáři Božímu.« Na věžičce byla zlatá nebo stříbrná koule, v níž byl upevňen kříž s obrazem Krista Pána. Již za časů sv. Jeronýma a Augustina byl kříž ten zhotoven ze zlata a ozdoben drahokamy. Mezi sloupovím visely drahocenné koberce, tak že bylo možno celý oltář jimi zahaliti. Neboť tehda velebná Svátost nebývala tak veřejně vystavována jako za doby nynější, jelikož by mohla býti snadno zneuctěna.

S klenutí visela nádoba, upevněná třemi malými řetízky, která byla zlatá nebo stříbrná. V nádobě té uchovávala se Svátost oltářní. Tato nádoba měla podobu holubice. Velevýznamnějmenován tehda dům Boží »domem holubice«. Neboť holubice není pouze odznakem Ducha svatého, jehožto moci a působením pokrm tento nebeský se připravuje, ale je spolu i podobenstvím čistoty a neporušenosti Krista Pána, jenž v této Svátosti se nám za pokrm podává. Kromě holubice vábil zrak křesťana v chrámě Páně nejvíce kříž, umístěný nad baldachinem. »Kdykoliv do chrámu Páně vkročíš,« napomíná starodávná církevní hymna, složená Laktanciem, »popatř aspoň chvíli na mne, vzpomeň na mne, a viz, že já nevinný trpěl jsem pro tebe, vinníku.« První pohled byl upřen na kříž. Mimo-
děk připomenul si křesťan měděného hada na kříži na poušti, jehožto pohledem byli židé od smrti časné sprostěni. »Jako totiž Mojžíš povýšil hada na poušti, tak musí býti povýšen i Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, nezahynul, ale

měl život věčný. « Předrahá smrt Kristova nás všechny uzdravila a vybavila z moci ďáblův. Kolem kříže Páně hořely početné lampy. Nežrídka také přidáván k oleji vonný balsám, aby libovůně celou prostorem chrámovou se šířila. Světla při bohoslužbě křesťanské používáno hned od počátku. Krásně o tom píše svatý Paulin Nolanský: »Oltáře naše jsou ozářeny dlouhou řadou světél. Světla tato hoří dnem i nocí. Tak září noc jako jasně denním, a den sám, ač paprsky slunečními ozářen, nicméně četnými světly nově záře a nového lesku se mu dostává«.

O výročních slavnostech byl oltář ozdoben květinami, stromečky a keřiky květinovými, jež byly umístěny mezi svícny. Tato okrasa měla být známkou radosti a veselí. Jako totiž Israelitě Pánu Ježíši šli vstříc s palmovými ratolestmi, tak i nyní křesťané Pána chtěli uctít a oslavit zelení a květy. Sv. Eulalia pěstovala i zimní dobou květiny k ozdobě oltáře. Sv. Augustin chválí jistou paní, která stářím oslepla, že hrob sv. Štěpána (oltář sv. Štěpánu zasvěcený) květinami zdobila. Sv. Řehoř Tourský vypravuje o knězi Severovi, který žil v šestém století, a který chrám lněnými koberci ozdoboval.

Zvláštní ozdobou oltářů byly vzorkované koberce. Tuto ozdobu nalézáme již ve starém zákoně: Pravit Hospodin Mojžíšovi: »Zhotov 10 koberců z postavce modrého, a z šarlatu, a z červce dvakrát barveného, dílem vyšívaným a pěknou rozličností setkanou. Stánek zhotoviš dle vzoru, který ti byl na hoře ukázán«. Také ve chrámech křesťanských byly drahocenné, vzorkované koberce.

Zbožné ženy křesťanské, jako svatá Olympias, věnovaly i vlastní hedvábná roucha k okrase a ozdobě oltářů. Svatý Řehoř Tourský svědčí, že nejenom oltáře, nýbrž i stěny chrámové zdobeny byly drahocennými oponami a koberci. Výjevy biblické, dovednou rukou na kobercích vyšity, poutaly pozornost křesťanů v chrámu Páně. Oltář starokřesťanský, uměle ozdobený, jenž byl ověšen koberci, představující výjevy starého i nového zákona, jež upomínaly na život Páně, utrpení a život sv. mučedníků, musil pozornost křesťanů poutati a ku zbožnosti je nabídati. Naši předkové žili z víry, a byli

bohati láskou Boží. Víra a láska budovaly oltáře. Víra a láska zdobily a krášlily oltáře s tím úmyslem, aby křesťané u oltářů ozdobených, vroucné a zbožné modlitby k nebi vysílali. Byliť zaujati láskou ku chrámu Páně Kéž duch ten spočine i na nás!

b) *Pozdější doby.*

Pozorujeme-li oltář nynější, jak se nyní zrakům našim jeví po tolikých změnách, vidíme, že v celku jest oltář týž jaký býval dříve. Holubice ovšem ukryla se s velebnou Svátostí ve svatostánku na oltáři. Tam nyní jest chléb živý ve zlaté cibori a monstranci k útěše zdravých i nemocných. Svatostánek jest nejsvětějším místem na oltáři, proto jest také vnitř hedvábním anebo zlatem a stříbrem ozdoben. Vyplněno tu slovo: »A slyšel jsem mocný hlas s trůnu říkoci: Ejhle, dům Boží uprostřed lidí. Bůh bude přebývat mezi svým lidem, a Bůh bude jejich Bohem«. Ve svatostánku soustřeďuje se všechna snaha a píle kněžská. Jak jest nynější oltář zřízen? Co na něm pozorujeme?

1. Kříž. Na oltáři dosud jest kříž a Kristus ukřižovaný. Oltářní kříž jest uprostřed oltáře na místě povýšeném, tak že i kněz i lid věřící má kříž před očima. Na oltáři obnovuje se oběť, která byla dokonána na kříži, a proto jest kříž první a hlavní ozdobou oltáře.

Kříž stojí v příměřené výšce; také Kristus byl na kříži povýšen. »Až budu vyvýšen na kříži, všechno potáhnu k sobě«. Místo, kteréž kříž zaujímá na oltáři, shoduje se úplně s významem jeho. V kříži, jenž jest vyvýšen, jest nejvznešenější moudrost, nejvyšší umění ukryto. Vznešené věci mají od křesťanů těšiti se také vznešené vášnosti. Nic nám nesmí býti dražší a milejší nad Ježíše ukřižovaného. Duch náš, schopnosti a vlohy naše, ano i věda a umění mají se kořiti kříži. O těch bláznů, kteří by rádi odstranili kříž a na jeho místo povýšili výplody své ztřeštěné moudrosti! Jak se zhrozí tou dobou, když se objeví kříž v oblacích nebeských, aby pod křížem dokonáno bylo rozdělení všeho lidstva!

Kříž je středem oltáře, jako jest středem dějin světových. Kříž jest hybnou mocí veškerého lidstva. Jako totiž slunce

je středem nebeských těles a světlem svým všechny ozařuje, tak musil i Kristus, pravé slunce spravedlnosti, objeviti v středě časův, aby osvětlil století zaniklá vírou ve své přísti, a aby století budoucí ozářil světlem učení a posvětil svatými svátostmi. Národové před Kristem byly rukou neviditelnou vedeni ke kříži. Národové po Kristu jsou šťastní a blažení jenom ve stínu kříže, tam jen požívají pokoje. Odvrátí-li se od kříže, vzdalují se blahobytu štěstí a nedojdou pokoje, pokud zbožné a pokorné neklekají u kříže, oplakávaje poblouzení své. Ti pak, kteří jsou odpůrci a nepřáteli kříže Kristova, musí nicméně i proti své vůli kříži sloužiti.

Kříž vznáší se před zrakem našim a před zrakem kněžským; vždyť kněz má státi pod křížem, aby z něho blaha a požehnání uděloval. Kněz má býti u samého kříže, ano má býti s křížem spojen, jako je s křížem spojeno utrpení Kristovo. Kříž vznáší se před zrakem křesťanským; máť lid vzbuditi v srdci myšlenky, že stojí na nové hoře Kalvarii, jako stál lid židovský na Kalvarii za městem Jeruselem, a nad to má lid křesťanský ke kříži hleděti s láskou a důvěrou nejenom ve dnech štěstí a blaha, nýbrž i ve dnech neštěstí a nehody.

2. Svíce voskové. Kříž není v temnu, nýbrž ve světle. Po obou stranách hoří mezi mší svatou voskoviče. Význam je snadný k pochopení. Kdekoli kříž jest povýšen, tam nemá temnota místa; neboť Kristus je světlo, které osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět. Učení kříže osvětlilo svět, osvětlilo říše, zákony, rodiny, politické i sociální poměry člověčenstva. Pravý, učením a milostí kříže prodechnutý křesťan je sám sobě světlem a osvěcuje i bližního. »Byli jste kdysi temnosti, nyní pak jste světlo v Pánu, chodte jako synové světla. Ovoce světla pak jest dobrota, spravedlnost a pravda.« Křesťan má býti podoběn kříži, stojícímu mezi dvěma světly. »Kříž na oltáři stojí mezi dvěma svícemi rozžatými, protože i v církvi jest Kristus prostředníkem mezi dvěma národy, jest úhlovým kamenem, který ze dvou učinil národ jeden, k němuž i pastýři židovští i mudrci z východu přišli.« (Innocenc III.)

Hořící svíce, které jsou znakem ra-

dsti, kterou pocítujeme z učení Kristova, připomínají nám spolu i důležitost a význam veškerého života. Stále a pravidelně tráví plamen vosk. Plamen neodpočívá, proniká vosk, rozpouští jej, a vůbec přičiňuje se tak dlouho, až vosk je ztráven. Pak poněmhu shasíná; ovšem ještě několikrát vyšlehne, nechce se poddati, sbírá poslední sílu a vzplane ještě jednou. Avšak marná jest všecka snaha — plamen uhasne. Jak často bývá plamen udušen, dříve než svíce úplně shoří! Zdaž i člověk netratí se právě tak do hrobu, jako svíce poněmhu uhořuje? Když plamen života hoří, již také život náš tráví, síly nám ubírá, až vše je ztráveno a svíce života shasne. Již Seneka napomíná: »Každodenně umíráme, každodenně část života se ztrácí. I tehda, když se nám zdá, že života nám přibývá, hyne život náš. Ztrácíme mládež. Mnoho-li života uplynulo, tolik života jsme ztratili. Ano, i ten dnešní den jest dnem blíže k hrobu.« Tak je tomu skutečně. Blažen, kdo v životě svém službě Boží se oddal a který jako svíce ve svatyni v službě Boží se ztrávil.

3. Oltářní obraz. Na oltáři vidíme buď obraz anebo sochu z kamene, ze dřeva anebo ze zlata a stříbra. Obrazy byly, dle výroku sv. Řehoře a Duranda, živou knihou křesťanského lidu. Slova pominou; ale obraz zbožný zůstane a jest kazatelem každému, kdo do chrámu vkročí. Zvláště je to učení o obcování svatých, které nám maně na mysl tane, pohledneme-li na obraz oltářní. Učtené je sloučení mezi blaženci, kteří již vešli v radost Pána svého a mezi doufajícími křesťany, kteří ještě putují v slzavém úvale. Svatí nakloňují se k prosbám křesťanského lidu, jehož jsou strážcové a ochráncové. Kdysi byli také v církvi bojující a klečívající prostřed křesťanského lidu před oltářem. Zde na oltáři vznála se jejich láska; s oltáře brali zbožnost v modlitbě, odtud prýštily jim hojné milosti k zbožnému a svatému životu. Zde se Kristu obětovali a věnovali, který se prvé za nás sám obětoval. Na křesťanských oltářích jsou svatí všech stavův a povolání. Rozdílů rodů, štěstí, schopností, národností tuto přestávají. Svatost je základem jejich cti a slávy. Jako Bůh

tak i církev nehledí na osobu lidskou. Vidíme na oltáři poustevníka, jenž život trávil na poušti, pozorujeme císaře, jenž seděl na trůnu, pannu, která život svůj Bohu věnovala, vojína otužilého, zbožného pastýře, starce i dítě. Jsou a patří všem stavům, a nyní jsou povýšeni na oltáři. Vždyť všickni snažili se, aby došli koruny života věčného, po níž i my toužíme. Po obou stranách svatostánku jsou klečící andělé. Andělé jsou sluhové, určení k službě Nejvyššího. Andělé jsou ustavičně kol Pána Ježíše. Andělé zpívali u kolébky jeho, andělé sloužili mu po zapuzení pokušitele, andělé silili a těšili Pána, jenž v zahradě krví se potil, andělé hlásali jeho slavné vzkříšení, andělé musí býti i na oltáři, kde týž Kristus jest přítomen. Proto jsou andělé u tabernáku. Obvykle klečí u svatostánku, aby nás poučili a napomenuli, jak máme se Kristu Pánu klaněti. Ó kéž i my podobně Kristu se koříme, kéž naše zbožnost podobá se zbožnosti andělské, kéž oči naše jako oči serafínů patří na svatou hostii, kéž i srdce naše plane láskou cherubínů!

4. Pokrývky oltářní, koberce a květiny. Péči církve Páně není ani na tom dosti, co jsme o ozdobě oltáře pověděli. Na každém oltáři musí býti rozestřeny dle předpisu církevního tři lněné pokrývky neboli plachty.

Pokrývky oltářní jsou lněné, často krajkami a výšivkami opatřené. Když Pán ducha na kříži vypustil, sňali přátelé těla Kristova, a zaobalili je i vonné masti do jemného, bílého plátna, jakž byl obyčej u Židů pochovávat. Josef z Arimatie vzal bílé plátno, zavinul tělo Páně do něho, a položil do nového hrobu, který byl ve skále vytesán. Tak čteme ve sv. evangeliu. Jako při oběti krvavé těla Kristova bylo bílým plátnem ovínuto, tak musí také na oltáři býti bílé plátno, má-li na něm tělo Páně odpočívati, jelikož i na oltáři obnovuje se krvavá oběť Kristova způsobem nekrvavým. Bílé plátno jest odznakem čistoty, kterou tělo i duše Kristova byla ozdobena. Kdykoliv Pán ve sv. přijímání chce do srdce našeho zavítati, třeba aby i záhyby srdce našeho byly podobny čistému plátnu, aby Pán tam odpočíval jako v mlém a utěšeném příbytku.

O slavnostech má i oltář slavnostní vzezření. Koberce drahocenné pokrývají stupně oltářní. Květiny zdobí oltář, buďto přirozené anebo umělé; neboť kde jest kostelík tak nepatrný a chudý, aby aspoň jakés takés ozdoby Pánu nepodali? Kde není pilných rukou, které by ochotně a rády svatyně nezdobily? Kde není srdce obětavé, které by aspoň něčím neprispělo k okrase domu Božího? Věru, láska křesťanská k domu Božímu a oltáři dosud neutuchla. Horlivost zbožná o závod se přičiňuje, by oltáře nejenom ve městech, nýbrž i na vesnicích byly důstojným trůnem Kristovým.

Jednáme o ozdobě oltářů, a pojednání toto hodno bedlivé úvahy. Ne zlo vůle, nýbrž pouhý nerozum znetvořil nejednen oltář. Avšak již začíná svítati. Šlechtní muži oddali se studiu starožitných památek církevních, které dosud nepovšimnuty v prachu se povalovaly, ukázali na cenu jejich, a vrstevníky pro památky tyto získali. Jako v prvních stoletích tak i v pozdějším středověku převzaly paní a panny, láskou Boží nadšené ozdobu oltářů za svou, a vetkaly křesťanské myšlenky do koberců a antependií. Křesťanské umění povznese se na netušenou výši v době nynější. V takých poměrech nyní žijeme. Na tomto pevném základě musíme horlivě a neunavně pracovati.

Proto vy, muži křesťanští, jimž na obživení křesťanské myšlenky záleží, zasadte se veškerým vlivem o čest a chválu Boží. Kamkoliv vás povolání vaše zavede, dbejte o to, aby z trosce povstaly nové chrámy, a aby i oltáře souhlasily s výzdobou a okrasou domu Božího.

Vy, křesťanští jinoši, sledujte starozitnosti křesťanské, seznamujte se s vedlými mistrů zbožných a nadšených, o jejichž ceně dlouho málokdo věděl. Povznete se nad ten život všední, a učte se křesťanskému smýšlení, křesťanské tvorbě, křesťanskému umění na srdci církve Páně.

Vy, křesťanské paní a panny, horlete pro čest a krásu domu Božího, radujte se nad krásnými oltáři, radujte se nad okrasou domu Božího, rády v nich prodlévejte, zbožně se v nich modlete. »Jak krásní jsou chrámové tvoji. Jakobe, příbytkové tvoji, Israeli!« »Jak milí jsou

stanové tvoji, Hospodine zástupů!« Také my v zákoně novém máme krásné a milé stany Hospodinovy, okrašluje je ještě více, i my máme milé přibytky Páně, přebývejte v nich s radostí, a ozdobe je pilností rukou svých! Máme tolik chudých kostelíků, kaplí a missijních stanic. Nedejte se odvrátiti od lásky k domu Božimu a ku Kristu, přebývajícímu ve svatostánku na oltáři. Rády pracujte ve volné chvíli na ozdobě domu Hospodinova; neboť práce tyto jsou Pánu tak milé, že i andělé Boží patří s nebe na vás, kdykoliv pro dům Boží pracujete. Tuto máte hodný předmět důmyslu a okrasy.

Chceme tedy společně pracovati na

ozdobě domu Hospodinova, ale nechceme také nikterak zapomínati, že třeba, abychom ozdobili i oltář srdce svého. Také na tomto oltáři nechť stojí kříž, ať se v něm zakoření jako strom v úrodné půdě. S křížem spojení, s láskou ku kříži pospěšme životem k říši nadhvězděné. Také na oltáři srdce našeho ať hoří voskovice. Jako sbírají pilné včeličky vosk a prve jej v úle zpracují, tak i my máme sbírat ctnosti a dobré skutky, které nás budou provázeti v život věčný. Nechť na oltáři srdce našeho kvete lilie nevinnosti, která kolokol libovůni lásky šíří. Ano, my všickni chceme býti čistými, ozdobenými a milými oltáři ve svatyni církve Kristovy.

TOUHA!

Velmi různé jsou to pojmy, které ducha často uchvátí, jedny směřují jen k cíli, druhé se pak dají zavátí.

Vše jest totiž měnlivé, co se zrakům našim jeví, též i srdce marnivé na svéžestí často sleví.

Ani duch není ušetřen, v milých mu vždy vlastních zdech, jest mnohdy často zadržen skrze cizí jemu vzdech.

Co nás v mládí těšívá, v stáří lesku pozbyvá, co bylo kdys milým snem, mění barvu s lupenem.

Jediný jen stále touží, ku pomoci nám by spěl, v potřebě i v každé nouzi ruku svou nám dátí směl.

Stále trpělivě čeká, až se k němu obrátí příroda ta naše křehká, které se dá poznati.

Láska, touha v duši jeho se v jedno byly spojily, vše by právo lidu svého jak zřetelnici hájily.

Tam přebývá mezi námi ve všem hodlá býti s námi. ve svatyni stánek spravil sobě, bychom v každé nalezli ho době.

Po boku má Cheruby a Seraphy, k nimž se mnoho svatých druží, libý úsměv pohrává si jeho rty, skvělá ctnost to Matky Boží.

Než vše ničím Jemu býti zdá se vzhledem k množství pokladů, vsady totiž hojnost naskytá se, přec jen málo důchodů.

Pročez bez přestání touží, volá, i každého prosí, k němu by utekl v nouzi, rád on za své kříž vždy nosí.

Nevýslovná hloubka lásky věrné všechny kryje pásky, heslem jest mu odpouštění, touhou — k pomoci nám spěti.

Jeroným Havel.

Missie mezi pohany.

(Hlavní úmysl.)

Když byl Spasitel náš Kristus Ježíš dokonál dílo našeho spasení, když byl založil církev svou na zemi a jí apoštola Petra za nejvyšší viditelnou hlavu ustanovil, odebral se se svými učedníky na horu Olivetskou. Tam se s nimi rozloučil a dal jim poslední svůj odkaz, řka: »Dána jest mi veliká moc na nebi i na zemi. Jako mne poslal Otec, tak i já posílám vás. Jděte do celého světa, učte všechny národy a křtíte je ve jménu Otce i Syna i Ducha sv.; učte je zachovávat, cokoliv přikázal jsem vám. A aj já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.« Po poslání Ducha sv. byvše milostí jeho osviceni a posílení, počali sv. apoštolové kázati napřed v Jerusalemě, ale brzy po všem Judsku a Samaří i Galilei, ano odešli někteří do vzdálených zemí pohanských, aby netoliko židům, ale i pohanům hlásali učení Kristovo. Církev sv. rostla jako mohutný strom, rozkládajíc ratolesti své do všech konců tehdejšího známého světa. Nejvíce v Řecku a v říši římské zapouštělo křesťanství kořeny, které byly ovlažovány krví svatých vyznavačů. Krev mučedníků stala se semenem křesťanů dle Tertulliana. Tristaletý boj pohanstva proti křesťanům prospěl těmto a církvi ku skvělému vítězství za císaře Konstantina Velikého. Po Řecích a Římanech byli i jiní národové postupem času obráćeni na víru katolickou. Němci sv. Bonifácem, Anglie sv. Augustinem s bratřimi, Francie stala se první dcerou církve katolické. Slované byli pokřtěni sv. apoštoly Cyrilem a Methodem. Tak pronikalo křesťanství víc a více národy pohanské, jako světlo sluneční proniká tmu a rozlévá jas a zář. Před sv. křížem ustupovaly pohanské modly jak v Asii, tak v Africe, v Americe ba i v Australii. Po všechny věky od prvopočátku koná církev katolická svědomitě dle rozkazu Krista Pána a vysílá sluhy své do krajín neznámých, k národům pohanským, aby zachránila duše nesmrtelné. Tak hlásá učení své téměř 2000 let a přece ještě není svět obráćen na víru Kristovu. Za celou tu dobu veliké muselo podstoupit boje učení Pána Krista s pohanstvím a bludy rozličnými a čirou nevěrou. Co to bylo rozdivných bludařů, kteří rozněvali koukol mezi pšenicí. Co dosud ještě nových a nových nepřátel povstává proti svaté víře naší! Holá nevěra horší pohanské starodobé bojuje boj pekelný proti sv. pravdě. Pravda zvítězí! Není divno, že učení Kristovo neovládlo dosud všechny národy, protože jest mu brániti se proti pohanům i nepohanům, proti zarytosti a zatvrzelosti srdce i zaslepenosti mysli. Též nedostává se dosti odhodlaných apoštolských missionářů, kteří by nastupovali stále na místě umučených nebo zemřelých kněží v zemích cizích. Ještě veliký čeká úkol církve svatou.

Na celé zeměkouli žije nyní asi 1600 milionů lidí, 500 milionů jest křesťanův a z nich jen asi 260 milionů katolíkův, ostatní jsou pohané. Kolik to ještě duší nesmrtelných má býti zachráněno! Či mají zahynout, zahynout věčně? Není naší svatou povinností, abychom i tyto duše pomohli zachrániti? Či neznáme přikaz Kristův: »Učte všechny národy!« Nemodlíme-li se každodenně: »Přiď království Tvé!« Prosíme za rozšíření království Božího na zemi, ale nežůstávajme při pouhé prosbě, nýbrž ukažme svou horlivost též skutky! Podporujme hojně almužnou missionáře v zemích pohanských! Tak vynaložený peníz jistě ponese stonásobný užitek. Sbírá se sice na missie, ale to nestačí pro všechny. Svět jest veliký, pohanů velmi mnoho, missionářů jest málo. Je třeba podporovati jich ústavy, a když se

odeberou mezi pohany, zase tam je musíme podporovat almužnou a modlitbou. Oni musejí stavěti kostely, školy, sobě přibytky, musejí žít, šatit svéence své, musejí vše potřebné zjednat si a od pohanů nic nedostanou, těm třeba dávat i opět dávat, aby je získali pravdě. Proto jest v Římě ústav pro rozšíření víry naší »Propaganda«, tam se posílají z jednotlivých zemí nasbírané almužny a odtud zase missionářům do všech dílů světa. Právě mám v rukou výkaz nasbíraných dárek z rozličných zemí na missie. Tak Francie dala 3.082.131'86 fr., Německo 317.799'14 fr., Itálie 241.130 fr., Španělsko 171.798'58 fr., Rakousko-Uhersko 59.363'25 fr., jednotlivá města světová dala na př. Lyon 487.902 fr., New-York 348.073 fr., Mety 200.000 fr. atd. Jak vidět, z Rakouska poměrně málo se posílá na missie, malá jest obětavost pro tak dobrou věc, tak svatý účel! Jestli každého z nás povinností, abychom i dary přispěli k rozšíření svaté víry naší, zámožní mohou dáti více, chudobní méně, dle možnosti a štědrosti. Nenechme se zahanbit jinými státy za národy! Přispějeme-li na missie, budou se za nás modlit tamější křesťané a missionáři budou pamětlivi dobrodinců při oběti mše svaté.

»Škola B. S. P.« již po řadu let uveřejňuje krásné obrázky z katolických missií, aby čtenáři naší byli víc a více seznámeni s poměry katolické církve v cizích zemích a seznali radosti i starosti missionářův a ctihodných sester, kteří tělem i duší se obětují pro ubohé pohany a plní takto rozkaz Pána Ježíše: »Jděte a učte a křtíte je!« Jest pravda, mnoho se u nás sbírá na potřebné věci, ale i na zbytečné a nevděčné, ale přece nezapomínejme na missie mezi pohany, nezapomínejme na jejich obrácení na víru katolickou se modlit za nás modlit tamější almužnou štědrou podporovati. Jak dlouho to bude ještě trvat než bude jeden ovčinec a jeden pastýř! Kéž by se tak brzo stalo! Prosme za to vroucně!

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým T'ý sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za obrácení pohanův, aby srdce svá otevřeli milosti Boží a přijali víru Kristovu, a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učíš, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patroně ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michæli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati dary a modlitbou missionáfe.

Úmysl v září: Obrácení národů na severu.

Velká přípověď božského Srdce Ježíšova.

Potěšující novina křesťanskému lidu.

Dle P. Jos. Hüttenschwillera S. J. podává P. Em. Kubíček S. J. (O.)

I. Jak třeba lidu velkou přípověď vyložit.

Co v této kapitole podáváme na světlenou, týká se sice nejvíce těch, již jest duchovní správa svěřena, ale také záležitosti všech ostatních. Neboť důtklivě připomínáme lidu o velké ípovědi, jsou jen pravidla, jichž dbáti nám samým.

Častěji bylo již namítáno, zdaž jest bec radno veřejně mluvit o tak velkých hodách Spasitelem nám udělených. ípověď na to jest dána již tou okolostí, že přijímání o devíti pátcích jest zšířeno takofka všude. Nelze pak mítí nerozumné, mluvit o pobožnosti, která ospěla na duši nesčetným, a již by ěli všichni ctitelé Srdce Ježíšova na o žádost konati. Jsou-li dosud lidé, ěří tuto pobožnost považují jen jako luto právo několika omilostněných ší, ba dokonce jen jako výron nezdravé božnosti, ač již nejvyšší vrchnost círvní ji nejen tolikrát doporučila, ale elé pokolení lidské zasvětila božskému dci, tu lze velmi pochybovati, zdaž cové úsudky skutečně pocházejí z pravé urostlivosti o spásu věřících. Chťiti ytřejším býti než církev a Spasitel m, není přece nikterak známkou velké kory a osvicené horlivosti v duchovní rávě.

Když Pán zjevoval tuto pobožnost, al zajisté tak dobře jako my nyní klosti a překážky církevních pobožností našich dnů, a přece si přál, aby přehatě jeho Srdce bylo ode všech í poznáno a ctěno. V jednom dopise štjuje nás blah. Markéta Maria Alacoque: o přímělo Pána k tomu, že nám otevřel é Srdce se všemi jeho poklady, nebylo z jiného než velká jeho žádost a tužba, y byl od lidí milován, a by jich od té záhuby uchránil. Všichni, kteří jednak í Ježíše milují, etí a oslavují, jednak jiných mu lásku, úctu a slávu zjedvají, jsou obohaceni poklady božského dce v míře nejhojnější. (4. list). — opět: »Jeho touha býti od tvorů

poznán, milován a oslavován jest vzbuzována toužebným přáním, aby mohl o všechny své milosti se dělití s dušemi dobře připravenými« ... A jinde blahoslavená sama volá: »Kdyby lidé věděli, jak příjemna jest tato pobožnost Ježíši Kristu, nebylo by křesťana, jenž by jí nekonal? (Na to oznamuje přípovědi rozličným stavům).

Ale zdaž právě naše doba nenutí nás k jisté zdrženlivosti aspoň vzhledem k mimořádným pobožnostem? Za našich dnů jest tolik křesťanů, kteří nejdůležitějších povinností křesťanských nedbají, svátostí nepřijímají, se nepostí atd. — Jiní zase jsou zaneprázdňeni starostmi o denní chléb, společenskými povinnostmi a spolky vázání, že musíme býti rádi, když zachovávají příkázání. Jak možno tudíž jim doporučovati soukromou pobožnost, jako jest přijímání v devět pátků, která jest mimo to hodně vzdálena hranic příkázaného? O d p o v í d á m : Ovšem opatrnost žádá zvlášť za našich dnův, aby se nepřítakalo bez rozmyslu ledajakému nápadu zbožných duší. Také jest pravda, že pobožnost devíti pátků jest pobožností, již nikdo není povinen konati a že pouze na vůli věřících jest, chtějí-li ji konati nebo ne. Ale také jest pravda, že musíme hledati prostředky a cesty, jimiž by bylo lze jednak vlažné a lhostejné křesťany přiměti, by své obyčejné povinnosti plnili, jednak horlivé v jejich horlivosti udržeti. Dle svědectví však mnohých správců duchovních jest právě pobožnost devíti sv. přijímání nejúčinnějším prostředkem k tomu. Neboť kdo chce novou správně konati, nejprve musí vzbudití pevnou vůli, že se chce od hříchů a blízké příležitosti k nim zcela odvrátiti; následkem toho, že chce boží a církevní příkázání svědomitě zachovávatí, a to nejen v čas noveny, ale celý život. Musí tudíž býti odhodlán, že chce budoucně všechny neděle mši sv. slyšeti, postní příkázání zachovávatí, poctivým býti vždy a všude atd. Jen

tomu, kdo tak smýšlí, lze doufat, že se stane účastným přípovědi. Avšak tím, že si takový křestan udrží pevnou a rozhodnou vůli po devět měsíců, zároveň obvykle se posílí ve vůli pro praktický život katolický, na vždy, nebo aspoň, vybočí-li s dráhy, snadno se zase vrátí.

Proto jest třeba jen v jedné věci býti opatrným, když lidu vysvětlujeme velkou přípověď, totiž abychom zabránili, pokud možno, každému zneužití. »Pokud možno«. Aby totiž velké přípovědi vůbec ani v nejmenším nebylo zneužito, nic jiného by nezbývalo, než aby se křehkým lidem vůbec nedávala. Kde na zemi svaté nebylo zne-svěceno, kdy prostředků milosti nebylo zneužito? Není-liž vůbec nejsvětější svátost vydána mnohému zneužití, kdykoliv se věřícím podává? Již sv. Pavlu zdálo se vhodným varovati: »Kdokoliv jisti bude chléb tentó nebo píti kalich Páně nehodně, vinen bude tělem a krví Páně. (Kor. 11., 27.) »Proto«, podotýká k tomu, »jsou mezi vámi mnozi nemocní a mdlí, a spí mnozi«. (11. 30.) Co se natopilo neplechý jen s odpustky! Jak mnoho jest jich, kteří se pranic nestarají o obsah předepsaných modliteb jakož i o to, aby srdce jejich byla naplněna lito-
stí! Kdo by se proto opovážil zavrhovati sv. přijímání nebo odpustky?

Nebezpečí, že by se veliké přípovědi zneužívalo, jest v tom, že jest podminěna určitým počtem sv. přijímání. Avšak bylo by zcela nesprávné, kdyby někdo věřil, že příslibené milosti závisí pouze od počtu, jak se to má s jistými modlitbami pověřivými, jež prý nutno odříkávati tolikrát a takovým způsobem, jak předepsáno; to pak dlužno činiti s největší úzkostlivostí, neboť by tyto jinak neomylné modlitby nepůsobily, kdyby se neodříkaly v předepsaném počtu a pořádku. Když tedy Spasitel vyzývá své věrné, aby o devíti po sobě jdoucích pátcích přijímali nejsvětější svátost, jest tomu tak rozuměti, že Spasitel tím zároveň vyzývá všechny, aby ve zvyku přijímání v první pátce měsíční pokračovali. A proto když již ti, kteří aspoň devětkrát přijmou Tělo Páně, mohou právem doufat, že se přípověď na nich vyplní, oč větší naději mají ti, kteří příj-

mávají v první pátek nejen devětkrát, ale několik roků ba celý svůj život.

Při tom jest třeba uvážiti, že věčná spása naše není nikterak neomylným účinkem oněch devíti svatých přijímání, již bychom se stali účastni bez svého spolupůsobení, nýbrž že také tu svátosti jsou jen žlábký a prameny milosti i vnitřní svatosti, která jediné dává právo na nebe. Proto přísně vzato nikdo není proto spasen, poněvadž konal novenu, ale proto, že skrze novenu obdržel milost, v níž pak v dobrém buďto setrval nebo se před smrtí ještě obrátil. Není tudíž také správné, tvrditi kdo, že si lze pobožností devíti pátků nebe zasloužiti. Ráz a cena veliké přípovědi jest hlavně v tom, že jest to projev milostiplného milosrdenství božího, avšak záslužnými v pravém slova smyslu jsou jen dobré skutky, úkony víry, naděje lásky, smíru atd., ke kterým ona pobádá. Tak jako při posledním soudu věčný soudce neřekne sv. Augustinovi, za něhož se jeho matka tak dlouho modlila a plakala, až mu obrácení vyprosila: »Raduj se, dobrý a věrný služebníče, neboť tvá matka se za tebe tolik modlila«, sotva tak i k ostatním asi sotva řekne: »Raduj se dobrý a věrný služebníče, neboť ty's po devět prvních pátků v měsíci přijímal Tělo Páně na usmířenou« atd. Pravděpodobněji řečeno bude vyvoleným dle Písma sv.: »Raduj se, neboť byl jsem hladov a nasýtil jsi mě, žizniv a napojil jsi mě . . .«

Kdo by tedy ve svých kázáních líčil pobožnost devíti pátků, jako by ona byla bernou mincí, za níž si lze nebe koupiti, proti tomu bylo by třeba co nejvíce se ohraditi. Byla by to politování hodná záměna působení milosti za ovoce dobrých, s milostí boží vykonaných skutků. Velmi jasně to rozeznává sv. Pavel, když praví v 1. listě ke Kor. 15, 10: »Milostí pak Boží jsem, co jsem, a milost jeho ve mně marná nebyla, nýbrž hojnější než oni všichni jsem pracoval.«

Zrovna tak bylo by převráceným, kdyby někdo až příliš důrazně vytýkal lehkost této pobožnosti, kdyby na př. asi takto k ní vyzýval: »Jak mnoho se lidé namáhají, aby se něčeho velkého dodělali! Chce-li někdo být lékařem nebo

advokátem, kolik roků jest mu namáhavě studovati! Chce-li kupec zbohatnouti, kolik starostí a námáh jest mu prodělati! »Naproti tomu jak málo od nás žádá Pán Bůh: Hodinku pobožnosti každý měsíc a to jen devětkrát po sobě a to již stačí, abych si zajistil věčnou, neproměnitelnou blaženost.« Nikterak, Bůh žádá od nás celého života a nelze mu ani se vzdáti práva na stálou službu naši, jinak by přišel v rozpor sám se sebou, se svou svatostí a spravedlností. Velká přípověď nikterak neotvírá lehké cesty k nebi, nýbrž jest jen lehkým prostředkem, abychom se dostali na onu úzkou a strmou stezku, o níž Spasitel praví: »Chceš-li pak do života vejti, ostříhej přikázání« (Math. 19, 17), a opět: »Chceš-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám« (Math. 16, 24.)

* * *

Není pochyby, že nejjistěji zabraníme nesprávným vykladům veliké přípovědi, budeme-li o ní v tom duchu kázati, ve kterém Spasitel sám ji zvěstoval, jinými slovy, budeme-li se snažiti toho cíle dojiti, který Spasitel měl ve své podivuhodné štědrosti. Který jest to účel? Týž, který měl, když zjevil své nejsvětější Srdce: chtěl založiti říši lásky v lidských srdcích. »Klanění hodné Srdce Ješišovo chce«, píše blah. M. M. Alacoque, »ve všech srdcích založiti království nebeské lásky. Velmi si pak přeje, aby jeho touha byla uskutečněna, neboť slíbil všem, kteří na tom pracují, velkou odměnu« (116 list).

Tot onen dalekosáhlý úmysl Páně, dle něhož by rád v těchto posledních časech spasil všechny lidi. Svět se mu zpronevěřil; chladně a hanebně ho od sebe vypudil a jeho panství se sebe svrhl. On však ho nechce opustiti, nerad by jej vydal strašným soudům těžce uraženého božství, ale činí znovu pokus jej získati a k svému Srdci přivést. Proto nabízí světu přehojné poklady spásy, udílí mimořádné milosti, ba takorůzka své srdce vylévá a vyčerpává. Lidstvo pak láskou jeho jsouc přitaženo, má jemu, svému Bohu a Spasiteli, také srdce a lásku znovu věnovati, jeho přikázáním a předpisům se dobrovolně podrobiti a státi se národem o němž jest psáno:

»Blahoslavený národ, jemuž Hospodin jest Bohem jeho« (žalm 32, 12.). Ba doufá, že mnohé tak získá pro sebe, že mu bude lze je opanovati neobmezeně s největší láskou, je říditi svou moudrostí a je blažiti nebeskými dary.

Čas byl velmi vhodně volen pro toto zjevení. V 17. století blížila se již ona doba, v níž stát nechrání více církve, doba v níž není onoho zevnějšího tlaku, jenž by nutil kněze svaté povinnosti svého úřadu plniti, řeholníka na trnité stezce svého povolání vytrvati, laika přikázání Boží a církevní zachovávat. Ba zevnější okolnosti se vyvinuly po mnohé stránce tak, že jsou spíše svůdnými lakadly se zpronevěřiti. Tenkrát také byl začátek toho, co se nyní skoro všeobecně pozoruje, totiž stud před hříchem a hrozícími tresty věčnými se znenáhla umenšoval, čehož příčiny třeba hledati v zesláblosti charakteru, v tékavosti ducha, ve smutných následcích zamotaných a nekonečných rozpěr a v přemrštném zjemnění mravu. Co by bylo z křesťanů za těchto okolností, kdyby se jim ani lásky nedostávalo! Jaké to nebezpečí pro tak nescislné na věky byti zatracenu! Zdaž není pohnutka lásky v lidském jednání nejdokonalejší? Však nejen to, ona jest také našemu času nejpriměřenější. Nic není však více sto, aby byla srdce lidská naladěna k lásce, než odůvodněná naděje spásy, mravní jistota, že dojdeme blaženého cíle životního. Budou-li si služebníci Boží představit Boha jako dobrého Otce a ne vždy jako přísného soudce s mečem pomsty v ruce, pak s radostí budou požívat sladké svobody dítek božích, rádi se podrobí mírnému jeho panství a budou mu sloužiti proto s láskou a z lásky« (A. Vermeersch: La grande promesse p. 21. Paris).

Jest tedy třeba vyložiti velkou přípověď lidu tak, aby jednak byla osvětlena láskou božského Srdce k nám, jednak aby věřící v celém životě soukromém i veřejném dali se vésti vždy upřímnou láskou ke Spasiteli.

Pro tento vnitřní stav mezi velkou přípovědí a jádrem pobožnosti k božskému Srdci nezdá se nám býti prospěšným, když si někdo pro svá kázání volí velkou přípověď jako zvláštní themu, vy-

jímajíc ten případ, kdy již lid byl dostatečně poučen o základech učty božského Srdce. Kde však toho není, tam bude na místě nejprve mluvit o tom, kterak Spasitel nás miluje, a jak si žádá, aby jeho láska byla námi opětována; jaké povinnosti nám tato láska ukládá, kterak většina lidí si nevšímá této lásky, a jaké bohatství jest v Srdci jeho uschováno těm, již ho milují věčně a na usmiřenou jiných. Tímto způsobem pak si vytvoříme důstojnou schránku pro tak vzácný drahokam, jaký jest velká přípověď.

Dále jest třeba v takových kázáních hleděti k tomu, aby věřící dovedli správně ceniti zjevení božského Srdce. Jest jim věděti, že přípovědi jako vůbec všechna soukromá zjevení svatých, zasluhují jen lidské viry, i když si jich jinak sebe více vážíme. Bylo by velkou chybou, kdyby si věřící ze slov na kazatelně pronesených utvořili úsudek, že slova Páně k blah. Markétě jsou též ceny jako ona, která byl na zemi pronesl, a která jako část jeho učení jsou v evangelii nám zachována.

Mimo to nelze nikdy dost důtklivě připomínati na kazatelně, že tím více můžeme doufati v Boha, že se přípověď na nás vyplní, čím více si přineseme ke stolu Páně žádaného od Pána smýšlení, a že by se tomuto nic tak neprotivilo jako opovázlivá důvěra. »Řekněme jim hodně jasně, že velká přípověď oněm náleží, kteří v úzkostlivém pocitu své slabosti pokorně doznávají se svatým Bernardem, že v této nejvážnější záležitosti své věčné spásy jest jim společati více na Boha než na sebe. Takové duše najdou ve velké přípovědi jistý prostředek proti své bázni a kolisavosti; jich zvláště se týká ono ujištění, že se jim dostane tolik milosti, kolik potřebují, aby přemohli své slabosti a značný odpor své vůle.« (A. Vermeersch str. 25.)

* * *

Bude-li se takto o velké přípovědi opatrně kázati, pak není třeba duchovnímu správci se obávati, že by podporoval vlnoznost, nýbrž naopak zkusi, že ona jest mu mocným prostředkem k tomu, aby jeho činnost přinesla trvalého užitku. Když pak někdo v tom neb onom případě dodatečně, když byl již pobož-

nost devíti pátků vykonal s nejlepší vůlí, přece se ukolébá v lichou jistotu, co potom? Pak hřeší ne méně, jako kdyby v starý zlozvyk znovu upadl, a Pán Bůh mu pro svou přípověď udělil před smrtí milost, aby se tohoto hříšného smýšlení vzdal a ho litoval. Ostatně citovaný častěji P. Vermeersch tvrdí zároveň s jinými duchovními správci, že se mu v dlouholeté praxi nepříhodilo nic podobného.

Ovoce, které opatrné kázání o velké přípovědi přináší, dá se takto v hlavních rysech načrtnouti.

1. Velký počet věřících přistupuje pravidelně o prvním pátku měsíčním ke stolu Páně; tím tento den se stává dle vůle Páně dnem generálního sv. přijímání, pramenem požehnání značné části farníků.

2. Kdo se devětkrát po sobě měsíčně zpovídá, pro toho svátost pokání přestává býti hroznou mukou, jakou se jeví tomu, kdo se zřídka zpovídá; svou vlastní zkušeností se přesvědčí, že častější přijímání svátosti přináší jen užitek, že činí pokroky v duchovním životě, že se snadněji přemáhá, s menší námahou obětí přináší atd. Tak se naučí milovati to, nač dříve jako na nutné zlo pohlížel, jako prostředek svého vlastního posvěcení. Zpovědníku pak úkol se potud ulehčí, pokud lze mu v téže době s větším užitekem mnohem většímu počtu se zpovídajících vyhověti.

3. Měsíční obnova duše ve svátosti pokání jest u mnohých začátkem vážného boje proti hříchu a vlády nad zlými návyky. V devíti měsících lze mnohého se dodělati. Jedni v tomto čase zcela odloží své zakořeněné vášně, jiní aspoň na čas najdou duševní poklid, jehož sladkost jim dá síly a chuti, aby neodpočívali, dokud neshodí těžkého jha hříchu.

4. Jsou-li všichni členové rodiny účastní společně sv. přijímání na usmiřenou, pak samoděk křesťanský duch zavládne v rodině, srdce, která se snad již mezi sebou hodně odcizila, zase se sblíží, čímž vzájemná úcta a láska roste.

5. Konečně velká přípověď osvobodí dobré duše, jež stále žijí v posvěcující milosti, od přemrštěné úzkostlivosti. Naučí se »běžeti po cestě přikázání Božích se srdcem rozšířeným« (Ž. 118, 32), nahodou zmužilosti k velkomyslným pod-

nikum a znenáhla dojdou oné oblažující lásky, o níž tak krásně T. Kempenský praví: »Láska nese veliké břímě bez obtíže; všelikou trpkost za slast a pochoutku přijímá. Láska k Pánu Ježíši jest láska šlechetná; k velkým skutkům povzbuzuje a k žádostem skutků dokonalejších vždy pobízí. Láska se snaží vždy vzhůru a nedá se žádnými podlými věcmi držeti . . . Kdo miluje, letí, běží a raduje se; Jest svoboden a ničím nedá se držeti. Za všechno dá všechno a ve všem všechno má, poněvadž v jednom nejvyšším odpočívá, z něhož se všechno dobré, přístí a teče« (3. hn. 5. hl.)

Kéž by duchovní správce vyložili zvláště naši školní mládeži užítky devíti svatých přijímání! Jaké to požehnání nebes by se rozlilo na naši mládež, jakou útěchu by způsobili sobě a jejich rodičům! Rád bych znal toho kněze, který by nepatřil v den prvního svatého přijímání okem starostlivým na zářící obličej dítěte, pomyslil-li jen na jejich budoucnost! Kdo ochrání jejich nevinnosti v nesčíslných nebezpečnostech a lakadlech světa? Kdo uhájí oněch zárodkův dobra, jež katecheta s takovou námahou vstípal v jejich srdce, kdo bude tyto dále pěstovati? Jen jediný to může — božský přítel dítěte. Dítě, které se často, aspoň jednou za měsíc živí jeho Tělem a Krví, jest bezpečno a potud aspoň jisto, že odolá prvnímu útoku zlého nepřitele. Ale jak navykнуть dítěte častějšímu sv. přijímání, zvláště v městech, kde duchovnímu správci tak nesnadno nad nimi bdíti? Výborným prostředkem k tomu jest sv. přijímání o devíti prvních pátcích, jak již dějiny velké přípovery často dokázaly

Vždyť přece dítěte jsou tak přístupny slibům! Pěkně malovaný obraz je s to, aby je získal, malá odměna vzpruží jejich pili a horlivost znovu. Jak teprve naděje na nebe! Mimo to nikdo není tak schopen přijmouti Tělo Páně na smír jako právě dítěte. Jednak srdce jejich, jsouc dosud neznesvěceno, jest nejvhodnějším trůnem neposkvrněného Beránka, jednak je tím snadnější je uvědomiti o povinnosti božské Srdce Ježíšovo usmířovati, čím méně jsou obeznámeni s hříchem. Pojem smíru není

nikterak nad jejich chápavost. Naopak jak soucitným jest nezkažené srdce dětské pro cizí žal! Jak na př. dítěte se snadno rozpláče, čte-li v oku matčině tíživou starost; a když bratr nebo sestra onemocní, jak vynalézavými jsou tu dobří sourozenci, jen aby nemocný zapomněl svých bolestí! A tu že by se toto cituplné a něžné srdce dětské nepohnulo, když mu vysvětlíme, jak často lidé zarmucují otcovské a bratrské srdce milého Spasitele? Tu že by se zatvrdilo, když ho vyzveme, aby za to způsobilo Spasiteli radost a útěchu?

Ovšem pravda jest, že mnohý chlapec a děvče, kteří vykonali velkou novenu, později sejdou na zcestí, ale tento Bohu posvěcený čas devíti pátků bude vždy vhodnou podmínkou, na niž boží milost může později vždy ještě navázati a v nejhorším případě jest možno rodičům se aspoň těšiti vzpomínkou na slova velké přípovery: »Nezemrou v jeho nemilosti«; neboť »Věrný jest Hospodin ve všech slovích svých: a svatý ve všech skutcích svých.«

SVITLO!

Svitlo! Chmury již přešly, obloha jasná,
vyšlať nám hvězda toužená — krásná,
přejasným svitem, bleskotnou září
třpytla nám v svět.

Přinesla radost v paláce králů,
vysněný ráj i v chudé chaty,
sestoupil na svět s nebeské výše
Svatý, Svatý, Svatý.

Ze slávy vyšel, chudoba zvolil,
by hlavu dábla snížením skolil,
obrodil lidstvo, povzněl výš,
spásu by nalezlo, kde trčí — kříž.

V kříži jest síla, naděje, těcha,
soužené lidstvo tak rádo spěchá
vždy k patě kříže, kde čerpá mir,
jehož ti nevyrvé ni světa vír . . .

Beneš Sion.

Jubilejní pouť Moravanů do Říma roku 1908.

Popisuje K. Balík, děkan v Černovicích. (Č. d.)

Ráno dne 15. října scházeli jsme se v kostele sv. Petra, kdež jsme měli mši svatou se společným sv. přijímáním. Ten den byl pro nás zvláště významný. Bylť na 11. hodinu dopoledne určena audience u svatého Otce. Proto ráno přijali jsme Hosta nebeského, abychom se srdcem čistým a milostí naplněným dopoledne mohli přijati pohostinství jeho zástupce na zemi.

Po mši svaté šli jsme si ještě nakoupit růžencův, obrázků, křížkův a různých jiných poutních památek na rozdávání svým milým domácím, abychom památky ty poutní vzali s sebou k audienci a aby sv. Otcem samotným požehnány byly.

O půl 11. hodině shromažďovali jsme se u kostela sv. Petra. Pořadatelé určovali, kam se má kdo postaviti, abychom ve spořádaném průvodu nastoupili cestu náměstím svatopetrským k Vatikánu.

Před jedenáctou hodinou nastoupili jsme cestu. Přesedše náměstím, vešli jsme do zvláštního sloupoprádi a z něho prostranným vchodem na chodbu. Překročili jsme již práh paláce vatikánského. U vchodu stála papežská stráž. Dva pestře odění papežští vojíní gardy švýcarské stáli po obou stranách vchodu. Po prostorných mírně vystupujících schodech šli jsme vzhůru. I na schodech ve větších nebo menších vzdálenostech stála stráž. Je to zbytek bývalého papežského vojska. Nyní čítá už jenom asi 100 mužův a doplňuje se výhradně ze Švýcarů, neboť ti papeži zůstali v bojích minulých i tehdy věrni, když ostatní národové ho opustili.

Přišli jsme do prostorného sálu, v jehož průčelí leskl se papežský trůn. Tam měla býti všeobecná audience.

Pořadatelstvo poutního vlaku, páni biskupové, zástupci katolického časopisectva, zástupci všech českých diecesí a někteří vynikající poutníci, v celkovém počtu kolem třiceti, byli jsme uvedeni ještě několika komnatami dále až k samému pokoji, v němž svatý Otec sídlí.

Všecky komnaty byly vyzdobeny červeným damaškem, a z jedné do druhé otevřenými dveřmi se procházelo.

Na pokyn pořadatelstva nás třicet, kteří jsme byli účastni audience zvláštní, rozestavili jsme se v kruh.

Asi ve čtvrt na dvanáct dáno znamení, že svatý Otec přichází a zároveň nám dán pokyn, abychom poklekli. A vskutku, brzy objevili se čtyři členové šlechtické osobní papežské stráže, vcházející ve svém pestrém starobylém nádherném oděvu k nám. Srdce naše mocněji bušila a dech se tajil. Přicházel někdo, koho spatřiti bylo dávnou naší touhou. Však již ho vidíme. Jest postavy nižší, vchází krokem pevným, svižným a rukou žehná... Jeho Milost, nejd. p. biskup brněnský sv. Otce provází, a mezitím co členové šlechtické stráže u vchodu očekávají, vejde p. biskup se sv. Otcem dovnitř kruhu, a sv. Otec každého z nás jménem představuje. Sv. Otec vlídně se usmívá, žehná, rozmlouvá, a my jeden za druhým libáme prsten na jeho pravici. Netrvá dlouho, a sv. Otec obejde kolem a prochází dále do druhé komnaty, kde již v kruhu klečí asi padesát ctihodných sester, které odkudsi přišly a audienci si vyprosily.

Brzy i touto komnatou svatý Otec projde a vchází do jiné, kde opět poutníci odkudsi z Ameriky na audienci čekají.

Mezitím co sv. Otec jde od jednoho poutníka k druhému, jdeme komnatami zpět, vidíme ty dlouhé řady věrných katolíků, kteří k svému Otcovi přišli. Chodí jich tak dlouhé řady den co den.

Konečně vrátili jsme se do velkého sálu, v němž kolem stěn rozestaveni čekali naši čeští poutníci. Postavili jsme se k nim.

Bylo asi tři čtvrtě na dvanáct, když sv. Otec v průvodu své tělesné stráže do sálu vešel. Strážcové postavili se po obou stranách trůnu, a svatý Otec provázen opět Jeho biskupskou Milostí obcházel sál, a každý z poutníků pocítil štěstí políbíti náměstku Kristovu prsten na pravici, jež celému světu žehná.

Potom vrátil se k trůnu, vystoupil k němu po čtyřech schůdkách červeným kobercem přikrytých a usedl. Pohled na sv. Otce byl vskutku dojemný. Byl oděn bílým talárem, obličej jeho byl mírně červený, výrazný, pohled vldný, laskavý a přívětivý, ale zračila se v něm i odhodlanost, ráznost a pevnost jeho povahy, jiskrné jeho oči vldně jako oči starostlivého a dobrého otce rozhlížely se po dítkách shromážděných. Seděl před námi ten, o němž dávné proroctví Malachiášovo předpovídalo, že bude »Ignis ardens« (oheň planoucí), horlivel o slávu Boží, jenž svým úkolem si vytkl »všecko obnoviti v Kristu«. Seděl na trůně vysokém, pozlaceném, který dali mu vděční Benátčané, když se dovědli, že jejich milovaný patriarcha Josef Sarto zvolen byl papežem. Díval se na nás ten, jemuž pro šlechtnost srdce, štědrotu k chudým a lásku k utiskovaným plným právem dali jméno »papež otec« na rozdíl od jeho velikého předchůdce Lva XIII., jenž nazýván byl »Papež král«. Seděl na trůně žlutém, nad nímž nahoře vznášel se červený baldachýn, pravou i levou ruku mírně maje podepřenou o podpěradla trůnu.

Před svatého Otce předstoupila Jeho Excellence nejduš. p. biskup brněnský Dr. Pavel Huyn a v promyšlené latinské řeči vykládala příčiny našeho příchodu. Nejduš. pan biskup pravil, že jsme přišli jako dítky k svému Otci, že přišli jsme blahopřáti mu k padesátiletému jubileu jeho kněžství, že přišli jsme ubezpečit a ujistit ho láskou a přichylností národa českého. Dále ujišťoval nejduš. p. biskup, že kněžstvo jeho diecese jest horlivé v plnění svých povinností a že není mezi ním ani stopy tak zv. učení »modernismu«. Na konec prosil o požehnání a podal v sáčku 1100 K jakožto dar brněnské diecese.

Sv. Otec, patrně dojat, zvláštní promluvou italsky děkoval nejen p. biskupovi, ale i všemu kněžstvu a všem poutníkům. Řeč jeho zněla asi takto:

»Děkuji vám, drazí poutníci, za blahopřání, jež jste mi přednesli k mému jubileu kněžskému; ale více než za vaše slova děkuji vám za slavnostní doklad lásky a pravé zbožnosti, již jste osvědčili, přistoupivše dnes ráno k nejsvětějšímu

stolu Páně. Nic nepůsobí mi tak drahého potěšení jako vědomí, že věřící prosí Boha, aby ulehčil mi kříž, jenž tíží moje bedra a že všichni katolíci ze všech končin světa společně vzývají společného všech Otce za potřebné dary, aby všichni mohli kráčet volně po cestě spásy.

Ale zvláště pravé potěšení jsem pocítil, slyše od Vás, ctihodný bratře (nejd. p. biskup brněnský), včera při audienci soukromé a dnes veřejně před duchovenstvem i lidem tak potěšitelné zprávy o Vaší diecesi, a dozvěděv se, že Vaše duchovenstvo jest vzorné, zbožné a plně horlivosti o duše ...

Drazí kněží, bratří moji nejmilejší, jaká posila může býti dražší mému srdci nad vědomí, že všichni moji spolupracovníci celého světa se snaží opravdu býti příkladem svému stádcí a příkladem i slovem ze všech sil hledí přiváděti duše k nebi? Tuto vaši snahu odplatí vám Bůh a odměníž hojně vaši zbožnost, lásku a horlivost ...

Drazí věřící, doporučuji vám toto jediné: Vytvrčte u víře, kterou zdědili jste od svých otců, v té víře, již jste tak živě osvědčili za této slavnostní okolnosti; hleďte ji oživovati neustále skutky. Za tou příčinou kéž shlíží na vás Bůh okem milostivým a kéž vám odplatí svým nejlepším požehnáním. Třeba i v chudobě, bídě, ve strastech, zachováte-li si zdůcky jistotu, že vaše boly budou jednou uznány a odměněny, všechno vám bude snesitelné a žádoucí, poněvadž vám vše to bude napomáhati k dosažení cíle nejvyššího. Vytvrčte u víře! Setrvátč-li u víře, nikdy nepocítíte nedostatku oněch požehnání, jichž vám nyní vyprošuji u nejsv. Srdce Ježíšova.

Vím, jak velikou úctu chováte k nejsvětějšímu Srdci Syna Božího a raduji se z toho, poněvadž není pobožnosti vznešenější, i předmětem, k němuž směřuje, i cílem, k němuž se odnáší, nad pobožnost k Srdci Ježíšovu, jež bije a žije neustále za nás na oltáři v nejsvětější Svatosti.

Dítky mé nejmilejší! Všeho toho, co jste učinili, co právě činiti a dále konati budete, abyste udrželi si živou víru v duších svých, budiž vám utvrzením ono požehnání, jež nyní svolávám, aby bohatě sestoupilo na Jeho Apoštolské

Veličenstvo a celou jeho císařskou rodinu, na rodiny vaše, na vás všechny. Až se vrátíte do vlasti své, řekněte svým bratřím, že papež jim žehná ze srdce, a že, jakkoli jsou vzdáleni, má je přece přítomny v lásce svého srdce a jim žehná...

Žádám Vás, bratře milý (obraceje se k Jeho Excellenci p. biskupu Dru Paylovi Huynovi), abyste slova má poutníkům jejich mateřskou řečí tlumočil.

Řeč sv. Otce česky opakoval nejdůst. pan biskup.

Potom udělil sv. Otec všem apoštolské pozhnání a posvětil dárky a památky, jež poutníci s sebou měli.

Svatý Otec jest postavy menší, prostředně silné a má nádhernou výslovnost. Řeč jeho jest velmi plyná, srdečná a jímavá, hlas silný, ale lahodný, chůze jeho jest lehká, a vůbec na svůj vysoký věk jest velice čilý. Vlasy jeho jsou úplně bílé.

Když svatý Otec sestoupil s trůnu, obrátil se k přítomnému světicímu panu biskupovi olomouckému Dr. Wisnarovi, který používá té příležitosti, ujišťoval Jeho Svatost, že ani v olomoucké diecesi není bludu modernismu, a že i olomoucká diecese svůj dar svátemu Otci pošle. Ale sv. Otec pravil: »O tom mi nepovídej! Vypravuj mi raději, kolik sv. přijímání jest u vás, jak četně naplněné jsou kostely, jaké pobožnosti. To jest bohatství!«

A Jeho Bisk. Milost Dr. K. Wisnar držíc ruku sv. Otce s pohnutím vypravovala krátce, že v olomoucké diecesi duchovní život jest na vysokém stupni.

»Byl jsem vždy chudý, jsem chudý a budu vždy chudý,« ubezpečoval sv. Otec.

Porozprávěv krátce ještě s některými čelnějšími osobnostmi naší poutní výpravy, odcházel sv. Otec ze sálu. Provázel jsme ho hlučným trojnásobným zvoláním: »Sláva!« Ještě se obrátil, pokynul rukou, vlně se usmál a zmizel ve vedlejší komnatě.

Dosud každý jakoby po celou tu dobu snad radostí, snad dojmutím tajil v sobě dech. Teprve nyní každý volně si oddechl.

Bylo asi půl jedné hodiny, když jsme odcházeli od audience. Odcházeli jsme potěšení a rozhrátí láskou k sv. Otci a církvi svaté. Mnohým dosud slzy po tvářích stékaly.

Po prostranných schodech vraceli jsme se k východu. Vyšli jsme z Vatikánu, prošli sloupadím a po náměstí svato-petrském jsme přešli na schodiště před chrámem sv. Petra. Tam jsme se postavili a fotograf nás vyfotografoval. Každý, kdo chtěl, objednal si jednu fotografii na památku. Než jsme odjžděli z Říma, byly fotografie hotové.

Odpoledne jeli jsme ke kostelu »U kapucínů«, jež dal vystavěti kardinál F. Barberini. V něm jest také pochován. Jeho náhrobní kámen před hlavním oltářem označen je tímto latinským nápisem: »Zde leží prach, popel a nic.« Zajisté velmi významný nápis! Každý by čekal označení jména osoby zde pochované, ale před mocnou rukou smrti vše osoba i její jméno v nic se rozpadává. Nápis tento mluví k tobě účinněji nežli nevyjmluvnější kazatel mluvící o posledních věcech člověka.

Ke kostelu přiléhá i kapucínská hrobka, v níž navečena je země s hory Olivetské. Hrobka ta jest malá, rozdělená ve tři oddělení a třemi okny z nádvoří denním světlem jest osvětlována. Je zde pochováno asi 4000 kapucínů. Tělo zemřelého zahrabáno jest do země, jež má tu vlastnost, že veškeru vlhkost těla do sebe vtáhne, tak že úplně vyschlé a nehnijící tělo již po několika nočních je ze země vyňato a v řeholním habitu do výklenku na hromady podložených kostí položeno. Veliké množství kostí a lebek je zde v souměrné řady a hromádky uloženo. Těmto mnišům kapucínům, kteří zde u svých mrtvých řádových bratří se modlí a cizince vodí, jest asi smrt lehká, poněvadž jsou ve stále její blízkosti.

Potom jsme jeli k jednomu z největších kostelů římských, kostelu »Panny Marie u Andělů«, který slavný malíř a stavitel Michelangelo z bývalých starých pohanských lázní Dioklecianových upravil. Upraven a zřízen byl v 16. století. Mezi krásnými malbami a sochami návštěvníka zvláště upoutá překrásná socha sv. Bruna.

Navštívivše ještě malý, ale bohatě vyzdobený kostel Panny Marie Vítězné, kdež až do roku 1833 (kteréhožto roku shořel!) choval se obraz Panny Marie, kterým karmelitán P. Dominik rozněcoval

za bitvy na Bílé Hoře u Prahy katolické vojsko ke statečnosti, a kdož se chová i prapory odňaté Turkům za obléhání Vídně, jeli jsme kolem kostela svatě Susanny a kostela sv. Josefa ke kostelu sv. Anežky.

Do kostela tohoto jde se dolů po schodech. Je to skoro pod zemí, temný, nízký, malý, ale památný tím, že na tom

místě pochována byla bohatá a ctnostná šlechtická dívka svatá Anežka Římská. Z kostela toho vchází se do katakomb sv. Anežky, jež i my jsme navštívili.

V kostele tomto vykonali jsme krátkou pobožnost, a tím i zakončili třetí den svého putování po věčném městě.

(P. d.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

XVI. Z Nového Yorku.

»V poslední době«, píše představená sester františkánek v Novém Yorku v severní Americe, »stalo se v našem klášteře všelico, co zvláštní zmínky zasluhuje. Naše ústavy rozmnožují se tou měrou, že bychom potřebovali místností desetkrát větších. Kdyby tak některý americký miliardář nám ponechal jenom polovici svých stájí, jak mnoho bídý mohly bychom zmírniti!

Od rána do večera vyučuje se u nás katechismu v jazyku anglickém a italském. Docházejí k nám dívky 16—18, ano i 24leté, aby se připravily na první svatě přijímání. Že pokřtěny byly, dokazují jejich křestní listy. Také hoši 15—16letí k nám přicházejí, kteří mají vůli neméně dobrou nežli dívky, ale vědomostí o svatém náboženství nemají lepších nežli ony.

Na slavnost sv. Josefa přišla k nám 16letá dívka a se slzami v očích prosila o práci. Před 6 měsíci přišla do Nového Yorku a neuměla ani slova anglicky. Stála tu sama v cizím obrovském městě. V této okolnosti viděly jsme pokyn Prozřetelnosti, abychom otevřely pracovnu pro mladé dívky. K tomuto účelu zařídily jsme jednu z větších místností našeho domu. Po osmi dnech měly jsme již 15 dělnic, z nichž 10 první svatě přijímání ještě nepřijalo. Žádná z nich neuměla se modlití Otčenáš; do kostela nechodily vůbec nikdy. Učily jsme je šiti a při tom vyučovaly jsme je sv. náboženství. Přichází nyní každou neděli také na služby Boží. Začátek s těmito mladými divoškami

byl velmi těžký, neboť o kázni a pořádku neměly ani potuchy. Nyní by je nikdo nepoznal; tak se změnily! Pracují pilně a dobře. Některé dámy učinily u nás větší objednávky, tak že jsme hned na začátku našim dělnicím za práci zaplatiti mohly. Doufáme pevně, že sv. Josef, na jehožto svátek právě náš ústav byl založen, nám zjedná prostředky, abychom ústav ten udržeti a rozšířiti mohly. Během měsíce musily jsme totiž 50 dívek odmitnouti, an v ústavě nebylo místa. To nás mrzí tím více, ježto v tabákových továrnách, kde dívky práci hledají, velkým nebezpečstvím jsou vystaveny.

Dětská útulna jest až do posledníhokouta obsazena. Nedávno daly jsme pokřtiti pětiletého chlapce, jehožto rodiče tuto svou povinnost zanedbali. Mnohá a častá obrácení vlašných křesťanů naplňují srdce naše útechou a radostí. Jednoho dne seznámila se sestra Marie Amata se starou ženou, která se jí přiznala, že od svého příchodu do Ameriky, tedy od 20 let, nebyla u svatě zpovědi. Po krátkém domlouvání slíbila, že své záležitosti s Bohem uspořádá, jestliže ji sestra bude nápomočna a k některému knězi ji zavede. Nyní je tak šťastna, že všechny své známé k sestře Marii Amatě přivádí za tím účelem, aby je sestra na pravou cestu, se které byly zbloudily, zase přivedla. V tomto měsíci vrátilo se takovým způsobem 35 osob k Bohu. Z odhléhlé jedné čtvrti městské byla zmíněná sestra povolána k umírajícímu,

kteřý na její domluvu ihned kněze žádal a svaté svátosti umírajících přijal.

Zajisté i v Evropě mnoho se vypravovalo o nádherných slavnostech, které se konaly za příčinou stoletého jubilea diecese novyorské. Tehdy před 100 lety mělo 1500 katolíků, nyní jich čítá tři miliony. Dva kardinálové, dva apoštolští vyslanci z Říma, 10 arcibiskupů, 40 biskupů a 800 kněží bylo 28. dubna slavně mši sv. přítomno. Přes 500 policejních strážníků na koních doprovázelo průvod. Na slavnosti byly také čtyři naše sestry. Aby štěstí bylo úplné, scházela pouze osobní přítomnost sv. Otce. Tato vítězosláva katolické víry byla by se nejlépe vyjímala ve velechrámě svatého Petra v Římě. Po službách Božích vystoupil na kazatelnu arcibiskup novyorský a předčítal list sv. Otce, ve kterém všechny katolíky diecese zehnal. Také list presidenta republiky byl předčítán; president blahopřál katolíkům a děkoval jim za tak velkolepý projev pevné víry, kterému celý svět právem se podivuje. Při slavnostní mši svaté bylo ponejprv použito skvostného ornátu, o kterém naše římské sestry (františkánky) dvě léta pracovaly. Umělecké vyšívaní, které na ornátě rozličná tajemství utrpení Páně v jemné směsi barevné představovalo, třpytilo se v odlesku nesčíslných světél a vzbuzovalo podiv všeobecný.

Slavnosti trvaly osm dní a skončily průvodem 40.000 mužů ze všech farností. Průvod ubíral se nejkrásnějšími ulicemi a náměstími města za vedení katolického generála amerického vojska.

Dne 26. dubna sloužil biskup Falconio, apoštolský vyslanec ve Washingtoně, v naší kapli mši svatou. Po mši svaté požehnal naše ústavy a všechny děti a měl k sestrám promluvu. Již mnoho let jest biskup Falconio velkým příznivcem naší společnosti, jenž při každé příležitosti nám svou přízeň a dobrotivost dává na jevo.

V Quebecu byl na jaře uspořádán dobročinný bazar, který našim ústavům značný užitek přinesl. Náš dobrý arcibiskup sám bazar otevřel a prodavačkám požehnal. Při svém příchodu byl P. kvardiánem františkánův a farním kněžstvem slavnostně uvítán. Také děti ho pozdravem přivítaly. Zvláště líbila se arcibisku-

povi malá armáda našich hochů ve vojenské uniformě, která s vlajicemi prapory a statně zpívajíc rozličné pochody konala, a konečně arcibiskupovi po vojensku čest vzdala. Tři nejmenší děti hrály velmi dovedně krátkou veselohru: »Babiččin koláč.« Pro ně byla ovšem hra vlastně skutečností, neboť dostaly potom všechny skutečně po koláči, lahůdkě to, které bezpochyby ještě nikdy nebyly okusily.

A nyní na konec podotýkám ještě, že bychom obě, já totiž a moje sestra společně, nyní ve hlubinách známého amerického jezera ve smrtelném spánku odpocívaly, kdybychom nebyly vlak zmeškaly proto, že jsme slyšely mši svatou. Ježto jsme se opozdily, musily jsme použiti rychlíku. Když jsme dojely řečeného jezera, spatřily jsme trosky zničeného vlaku. Teprv ráno za svítání pozorovaly jsme, že jsme po celou noc vlastně sem a tam jezdily, nehnuvše se ku předu. Tázaly jsme se železničních úředníků, z jaké příčiny se tak dělo. Úředníci sdělili s námi, že asi hodinu otud vlak, kterého jsme chtěli použiti, leží na dně jezera. Všecky koleje jsou pod vodou. Že se musí vykonati velké opravy, až by trať byla zase volná. Proto zůstaneme zde na neurčito na útraty státu, jenž se o zaopatření cestujících musí starati.

Máte u vás v Evropě strach před našimi železnicemi, před naším nezřídka nebezpečným cestováním? Kéž by tato okolnost nepřekážela naší milé matce představené v Římě, aby i nás svou návštěvou oblažila! Naši andělé strážní budou ji chrániti od všelikého nebezpečství. Ochranni duchové Spojených států nebudou přece chtíti, aby upadli ve špatnou pověst, že jsou méně mocní a dobří nežli jejich druhové v milé Evropě!

XVII. Prozrazená čarodějka.

Velitel vojenské stanice Bukoba v německé východní Africe vypravuje tuto pěknou anekdotu, která však jinak dosvědčuje, v jakých poutech pohanské pověry vězí podnes afričtí černoši.

V řečeném území žila pověstná hadačka a čarodějka, která byla zároveň královnou. Byla pokládána za velmi bohatou a mocnou; nazývali ji bohyní a v celém kraji věřilo se všeobecně, že

každý cizinec musí umřít, jakmile ji spatří. Jak se zdá dovedla »bohyně« lehkověrnost svých poddaných výborně využítkovati a nesčetné dary, které se v jejím obydlí hromadily, umožnily jí vésti život lehký a příjemný.

Zmíněný svrchu důstojník, jemuz jeho sluha černoch tyto a podobné směšné kousky vypravoval, umínal si podvod odhaliti. Beze všech okolků vstoupil do přibytku, kde domnělá bohyně bydlela, před zraky však obyčejných smrtelníků oponou skryta byla, a prosil ji, aby ho přijala k audienci. »Já jsem«, odpovědělo její neviditelné Veličerstvo, »dcera slunce, sestra měsíce a hrom a blesky jsou mými bratřenci.« »Ó, to je dobře«, vece důstojník, »pak jsi také mou sestřenicí a můžuš klidně záclonu odhaliti, neboť já jsem sám všecko to, co pravíš.« Pohlédně-li na mne,« namítá neznámá, »umřeš, neboť jsem bohyní a královnou této země.« »A já přicházím, abych ti sdělil, že jsem velitelem v tvém království, a že potřebuji čtyř volů pro své vojáky, aby měli co jísti.« »Dám ti jednoho,« praví bohyně, začínaje popouštěti, »ale mimo to ani jednoho.« »Je nás mnoho, jeden vůl pro nás nestačí. Nesvolíš-li, sám záclonu odstraním a budu pak s tebou mluvit v tváři.«

Když se bohyně přes to zpečovala se ukázati, odhrnul důstojník záclonu a uviděl před sebou ženu třemi kopími ozbrojenou a mící na jeho hruď. Dříve však než ještě mohla kopím mrštíti, zachytil její rámě. Ale žena vymrštila se mu z rukou, odhodila kopí a postavila se klidně přede dveře svého obydlí. »Co si přeješ,« pravila k důstojníkovi, »ty jsi bohyni rozhněval a ona proto vznesla se k svému otci, slunci. Já jsem jenom její otrokyně a nemohu ti ničeho dáti.« »Věru, ty jsi podařená podvodnice,« zvolal vojín, »či myslíš, že tvým povídačkám věřím? Neměla jsi před chvílí ty samé náramky na rukou, které máš nyní? Ty jsi ta samá žena, která se mnou za záclonou mluvila. Přiznej se!«

Bohyně nevědouc si rady a mimo to netroufajíc sobě s bělochem, který si tak málo dělal z jejího Veličerstva, v boji pokračovati, vyznala všecko, co chtěla říci, a uzavřela s ním mír. Vyřadila vojákům žádané potraviny a dů-

stojníkovi darovala svůj pohár, své náramky a kopí. Za to dostala rozličné dary, které ji nemalou radost způsobily. Netřeba ovšem dokládati, že jí toto dobrodružství na její slávě velmi poškodilo a že se jí sotva kdy podaří, pošelilé domorodce tak podváděti a klamati jako dříve.

XVIII Krásný příklad snášelivosti.

(Obrázek z misíí mezi protestanty.)

V městě Drammen v Norvežsku, jihozápadně od hlavního města Christianie, hlavního střediska norvežského obchodu dřívím, žilo od r. 1899 v nuzných poměrech několik sester sv. Josefa. V roce 1903 otevřely v najatém domě malou nemocnici. Svým milým, přívětivým chováním dobyly si záhy všeobecné lásky a vážnosti. Toliko nepatrná, ale za to tím vlivuplnější část obyvatelstva sestrám jejich úspěch záviděla. Aby vliv sester zničili, umínili si jejich nepřátelé založiti »svobodnou kliniku«. Jejich úsilí bylo zvláště velké, když se r. 1907 sestrám podařilo nabytí slušného kamenného domu a proměnění v nemocnici; obrátili se proto na obecní radu s prosbou, aby jim pro jejich »privátní kliniku« bezplatně ponechala vhodné staveniště.

A hle! i na straně protestantské potkal se tento úmysl s velkou nepřízní. Všecky noviny byly proti němu, písece, že by privátní klinika byla pro katolické sestry, jejichž nemocnice všem moderním požadavkům vyhovuje, nepoctivou a zbytečnou soutěží. Když město nemocnice nutně potřebovalo, nedali se nynější horlivci viděti. Teprv až sestry, kterým jako ošetřovatelkám nemocných v celém světě není rovných, nemocnici zařídily, napadlo jim najednou, že čest Boží a čest luteranismu privátní kliniky vyžaduje.

V předvečer dne, kdy mělo nastati rozhodnutí, psaly jedny noviny: »Zitřejší rozhodnutí ukáže světu, jaké místo ve vzdělanosti město Drammen zaujímá.« A skutečně v sczení obecní rady byla žádost luteránského komitétu 34 hlasy proti 17 zamítnuta. Odůvodňuje zamítnutí vyslovil se předseda mezi jiným takto: »Praví se, že dilo sester sv. Josefa prospěje katolicismu a pohne možná mnohé, že odpadnou od luteranismu. Nepopírám,

že dilo lásky sester katolicismu bude na prospěch. Jestliže však si svou láskou k bližním a svou obětavostí mezi protestanty získávají přátele, kdo jim to může mítí za zlé? A jestliže ta neb ona nepokojná duše v katolické církvi pokoj

hledá a nalezne, kdo by z nás jí toho nepřál?«

Jak z této události vidno, odložily severní protestantské země svou dřívější zášť proti katolíkům a vede se jim při tom dobře.

Díkůvzdání božskému Srdci Paně.

Z Bohdalova. Zajisté že vzbudíte v sobě údiv při obdržení tohoto dopisu, a to jednak z té příčiny, že dopis pochází od neodberatele dosud vašich tak účtyhodných časopisů, které zasluhují v nynější tak vážné době všeobecného rozšíření. Jak jsem shledal, ony jsou výplodem těch nejzdravějších prací čerpaných z ryzí pravdy božského Srdce Páně a přetisťového Srdce Panny Marie. A tu v pravdě směle možno je nazvatí studní, která čerpá z milostivého pramene Srdce jejich zdravý, občerstvující nápoj, napájíc jim mnohdy žízňavě již klesající. Tu s potěšením znamenati musím, že dostalo se i naší místní skupině ústředního svazu »Sdružení katolické venkovské omladiny na Moravě a ve Slezsku« té cti, darováním šlechtivého dobrodince několika ročníků »Školy B. Srdce Páně« a »Mariánských Květů«, býti horlivými jejich čtenáři. Zvláště při každém zvednutí časopisů do rukou obrácím zrak a všechnu mysl svoji k stránkami listu »Hovorný«, kde tolik slov vřelých diků zřejmě dokazuje neklamnou pomoc božského Srdce Páně a blah. Panny Marie. Pohřížn v sladké toto snění a opojen lásky citem za tak mnohá prokázaná dobrodíní a milosti, a to mnohdy již v nejtěžších okolnostech běhu života, volám si Matku Boží za patronku svoji a volám často se vši důvěrou: »Matičko Boží Maria, Tys tolika ctitelům pomohla, pomůžeš také mně, když se k Tobě s důvěrou obrátím!« A tu naskytá se mi dnes příležitost v trudné chvíli života spěti k té milostivé Panně božské a o pomoc ji vrouceně prositi. Má drahá milovaná matka pozemská skličena je těžkou nemocí, a opuštěna lékaři pozemskými vzdává se v ochranu božského Srdce Páně a Panny Marie Lurdské, uzdravení nemocných. Důvěrou posilněn v neklamnou pomoc obrácím se k Vámi také, drahý pane redaktore výše uvedených časopisů. Neznám vhodnějšího listu k uskutečnění snadné žádosti srdcí celé naší rodiny skličené. Prosím Vás o laskavé uveřejnění tohoto díkůvzdání: Díky těžce nemocné drahé matici prosí snadně čtenáře o vřelou modlitbu k božskému Srdci Páně a Panny Marie Lurdské, do jejichž ochrany se rodina odevzdala. Kž při každém slově Ježíš v modlitbě Zdravas Maria připojena slova: »Abyš dítám rodiny v Bohdalově matku ve zdraví navrátili ráci!« Modlete se za jiné a jiní za Vás také modlití se budou!

— Vroucí a vřelí díky vzdávám božskému Srdci Páně, Matičce boží Lurdské, a sv. Antonínu za udělenou mi milost ve velkých duševních svízlech a nemoci, a každému doporučuji životní svatou zpodobně nemoci duševní.

Chitella b. S. P.

Z Opavy. Nacházela jsem se ve velikých nesnázích i modlíla jsem se k božskému Srdci Páně slibující, že v případě vyslyšení to uveřejním ve »Šk. B. S. P.« Byvši vyslyšena, plním svůj slib a vzdávám nejvroucenější díky božskému Srdci Ježíšovu za pomoc a vyslyšení. Kdo chce dosíci pomoci v potřebách jakýchkoli, pros božské Srdce Páně, a srovnávali se prosba tvá s vůlí Boží, jistě pomoci dosáhneš.

Fr. X. N.

Z Opavy. Tisíce díky vzdávám božskému Srdci Páně a bolestné Matce Boží Opavské, Matce ustavičně pomoci za dvoje vyslyšení v nebezpečných nemocích, že mne laskavě vyslyšela a božské Srdce se nade mnou smilovalo. Ať je celý svět miluje a cť po všechny časy až na věky! Díky vzdávám též sv. Josefu a sv. Filomeně za obdržení obzvláštní milosti a potřebné pomoci. Trváje po delší dobu na modlitbách, byla jsem vyslyšena. *A. Š.*

— Nejvroucenější díky vzdávám božskému Srdci Páně, Panně Marii, Matce dobré rady, a sv. Antonínu za útěchu a pomoc ve velké úzkosti a starosti. *A. M.*

Z Českých Budějovic. V poslední době zdálo se, že ústav náš, sotva založený, zanikne. Vzaly jsme útočiště k nejsv. Srdci Pána Ježíše, k sv. Josefu a denně s chovankami ústavu záležitost svou Bohu poroučely. Dlouho zdálo se, že marně prosíme. Než nepozbývaly jsme naděje, ač nás docházely zprávy čím dále, tím horší a konečně došla i zpráva, že ústav zachrániti nelze. Však důvěrovaly jsme dále ještě, modlily se před vyřazenou velebnou Svátostí tím vrouceněji a Bůh odměnil důvěru naší vyslyšením! Budíž za to vřelý dik nejsv. Srdci Pána Ježíše a sv. Josefu!

Školské sestry u sv. Josefa v Č. Budějovicích.

Od Netolic. Konal jsem 9 denní pobožnost k božskému Srdci Páně, k neposkvrněnému Srdci Panny Marie a vyzval za přímluvu sv. Josefa a sv. Antonína prose o uzdravení své těžce nemocné vnučky. Prošby mé byly vyslyšeny tudíž vzdávám za toto dobrodíní vřelé díky Bohu všemohoucímu.

Čtenářka »Ško y«.

Z Mur Lodence. Plním svůj slib, vzdávám nejvroucenější díky nejsv. Srdci Pána Ježíše a Panně Marii Pompejské, Královně sv. růžence za vyslyšení mnohých proseb v duchovních i tělesných potřebách.

Čtenářka »Školy«.

J. S. a A. K. Čest a chvála budíž vzdána nejsv. Srdci Páně, že vyslyšena má prosba po učiněném slibu, že uveřejním toto vyslyšení ke cti a chvále Boží.

O. i. Dol. Ujezdu. Plním svůj slib, vzdávám božskému Srdci Páně a nejsladšímu Srdci Panny Marie za vyslyšení prosby nejvroucenější díky. *J. V.*

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

ROČNÍK XLIII.

Vychází počátkem každého měsíce.

ZÁŘÍ 1909.

Zachovejte víru Kristovu, která vás povznáší, těší, sílí, vede na cestě čtnosti ku blahu a spokojenosti i spásě duše věčné! Važte si církve i sluhů jejích, neboť k vůli vám založil ji Pán.

Meditace o přátelství.

Znělek 11 vzpomínkou na zesnulého bratra a přítele.

1. Bludičky.

Plul jsem uprostřed bouřného moře,
hledal záchrany v zoufalém spěchu.
„Bože, smiluj se, ukonči hoře!“
k výši nesla se modlitba vzdechů.

Spása! V blízkosti obydlí zírám!
Spěšně veslo mé bouřnou tůň oře.
Avšak zklamání záhy hruď svírá,
lůno to živlů horších jak moře!

Plápol bludiček dusných to kmitá,
které zbloudilé duše jen hostí.
Žel, že přístav ten tolik jich vítá!

„Lépe pohřbeni s vlnami v boji,
než v té Sodomě složití kostí!“
Spásu dál najít duch se můj kojí.

2. Bouřná plavba.

Plul jsem uprostřed bouřného moře,
hledal záchrany v zoufalém spěchu.
„Bože, smiluj se, ukonči hoře!“
k výši nesla se modlitba vzdechů.

Spása! V blízkosti obydlí zírám!
„Palác přátelství“ ve štítě září,
pod ním symboly: „naděje, víra,
láska bratrská“, vše zlé jež maří.

Žel! Když blížím se: „Není již místa“,
hlas sic útrpný, krutý však pravil.
Přátel dům plný — záhuba jistá.

Drahý! Co zbylo, než abych zase
živlem ječivým k skalám se pavil.
Bloudit do smrti musím as? — Zdá se!

3. Ve přístavě.

Plul jsem uprostřed bouřného moře,
hledal záchrany v zoufalém spěchu.
„Bože, smiluj se, ukonči hoře!“
k výši nesla se modlitba vzdechů.

Spása! V blízkosti obydlí zírám!
Štítem kříže znak podobný Zoře.
Hle, již smutný pot útrpně stírá,
duch můj zajásá, Jemu se koře.

Tam jsem zakotvil, tam našel těchy,
tam moc zázračná slyňuje, září,
tam rov veškeré mé mají vzdechy.

K prvním nesměřuj, bratře, svým členem,
dej se k třetímu s nadějnou tváří,
věčně spolu tak blažení budem!

4. Vánoční dar.

Kůry nebes prozpěvují chvály,
pastuškové do Betléma spějí:
netřeba žít lidstvu bez nadějí,
Spasitele nebesy nám daly.

Veselme se, radujme se spolu:
Dítě Boží s tajemstvím jde lásky,
roztrženy hříchu, kletby svazky,
ryzí láska kvete bez koukolu.

Na oltáři Obět dal jsem Pánu,
Ty jsi klečel, přijav Jeho Tělo:
Uronil jsi také za mne ždání?

Já se modlil za Tě v svatostanu.
Přátelství mé k Tobě znělo, znělo ...
zníti bude žití do skonání.

5. Cíl přátelství.

Chceš-li, přijmi před Dítětem Božím
přátelskou mou ruku, srdce celé:
můžeš-li též Ty mně stejně vřelé
přátelství dát jeslí pod podnožím.

Ale ne, jak svět je zvyklý dáti.
S rozvahou a pak takým býti —
Kastor, Pollux na cestu nám svítí,
že ni orkán času Tebou nezaklání!

Víra, mluva, blaho mazol, lidu,
kříž a vlast se ve štítě nám leskní!
Věrnost, stálost, budí při nás ze dna —

hojme rány vzájemně si, bídu!
Pak se duše má již nerozteskní,
nezmohou jí stáda dešťů ledná.

6. Dojem listu.

Příteli můj, znova čtu a znova
Tvá bratrská, ryzí, zlatá slova —
„Ty že's věrný mi až do své smrti...?“
To nejhustší mraky bolu zdrtí!

„Vždy můj?“ Dobře! Nezapomeň milý,
že mé srdce, duše s Tebou byly:
Když Tvá ruka znaky písmen tkala,
mysl má Tě vroucně vzpomínala.

Bratra vybrat třeba rukou zlatou,
pak jej třítat železnou a svatou,
ve dvou tělech aby jedna duše

hořela vždy lásky ve objetí.
Přátelství to Dítě Boží svítí.
Tvůj jsem rád a věrně v blahé tuše!

7. Touha po příteli.

Přítel snad ti cestu žití zlatí?
Mýdlových toť bublinek jsou páry!
Přihlédni jen! Rozkouskován zcela,
sta kol něho přítel najdeš všedních.

Ó jak rád bych žitím já šel bez nich,
kdyby duše jedno srdce měla,
jež by smutku roztrhaly spáry,
jež se přízní lidskou nezaklání.

Za úsměv se prodává dnes cizí,
za přízeň se leckoho dá všechno,
za úklon se nejdražší věc zradí.

Vidím vzrůstat semeno to hadí,
otravuje v kolébce již děcko!
přátelství dnes odumírá, mizí.

8. Není přátelství.

Dnes snad tiskneš pravici ti danou?
Zítřka žalné čelo v dlaně skláníš.
Dnes snad slyšíš proudy, slova zlatá?
Zítřka bolné hruď tvou tíží vzdechý.

U lidí chceš najít svojí téchy?
Bláhový, k těm duše marně chvátá.
Raděj ihned pode křížem staniž,
tam jen větry bolů nezavanou!

K příteli čím víc svou lásku jevíš,
chladnější tím smýšlení je jeho,
přijde druhý — sám zůstaneš zase.

Jaký bol je uložen v tom hlase.
Zmizíš na vždy Boží od nás něho?
Kolik srdcí zmirá nedbáš, nevíš?

9. Marná prosba.

Láska prý je nenasytná velmi,
ale láska život dává ráda:
čím spíš, snáze všedních přátel strádá,
lichotivé odráží vždy šelmy!

Bože! Přátelství dej aspoň jedno,
jednoho mi dopřej přítelička!
U něho hrob smrti srdce vyčká...
či žal pít mi jest až hrobu ve dno?

Žel — přítel? Jak směšné, hrozné je to?
Přítele tu není, přítel dosti,
aspoň tak se tváří velmi mnozí.

Duše zalká, zachvěje se, zbrozí.
Či přítelem — přátelské jsou kosti?
Po smrti až...! Tam přátelství léto!

10. U mrtvolý.

Bratře drabý, pojď k mrtvole dneska.
Úzká jizba a v rakvi kněze zříš:
Černé roucho a v bledé ruce kříž,
příbytkem mu šestihránná deska.

Vše tiché a přece všechno smělo!
Zha-lé oko a zapadlé skráně,
modré retý a vráskové čelo,
věrné srdce a přátelské dlaně — —

všechno v plápol svíček kol se snoubí,
všechno k zvonů druží se tu hlasu,
všechno hlasem écha: „Bratře“, volá,

třebas přítelem jsi byl mu zpola,
on tvojim zcela a v každém času.
Jeho věrnost tryskla srdce z bloubí:

11. Poslední prosba.

Až Ty, bratře, půjdeš křížů řadou,
až Tobě se obzor celý setmí —
nejsme stále bez starostí dětmi —
krkavec až zalká nad zahradou,

kde má hrud' je v černém rouchu mešním,
kde mou ruku věrnou hlína tíží,
kde mé srdce mlsní červi hryží,
vzpomeneš snad slov v mém žalmu dnešním,

aspoň potom uznáš k Tobě city,
klesneš na hrob, modlitbu snad šeptáš —
a já v hrobě... mrtvé ticho... tmavé...

„Prach jen zbyl, a věrnosti svity“,
dí Ti cypříš, jestli se ho zeptáš.
Přikývnou i pomměnký tam smavé.

Dopěv.

Tys mne, bratře, Tys mne opustil.

„S Bohem!“ „S Bohem!“

K Bohu za mne aspoň orodu.

Bratřsky jsem všecko odpustil.

Nechci přátel!

Já byl celý přítel jenom Tvůj!

Lkám o Tebe ve modlitbě vroucí,

Bůh Ti odplat slávou nehynoucí.

Kdykoli mše svatá na mém oltáři

obětánní dary k Pánu zazáří,

za Tě prosím, k Pánu volám vezdy...

Kde jsou, Bože, přátelské nám hvězdy?

Jos. Al Vlastimil-Římoký.

Jest nám třeba církve?

Vy jste světlo světa. (Mat. 5, 14)

Jest mnoho lidí za dob našich, kteří v pýše své nechtějce sklonili hlavu před božskou vážností církve katolické, založené Kristem Pánem na světě. dotvrzují, že není třeba církve, že si člověk svůj poměr k Bohu upravit může sám, že není třeba poslouchati církve, nýbrž že lze se řídití toliko vnitřním hlasem, svědomím. že tedy není třeba, aby člověk k církvi náležel a nařízení její plnil; to že jest zotročování ducha, přičítí se svobodě, a proto mnozí svrhují lehké jho církve s beder svých a odpadají. Mají pravdu? Není třeba opravdu církve k mravnému životu člověka, není povinností k ní náležeti a dle zákonů jejích se řídití? Uvažujme a dospějeme jistě k úsudku, jenž zní: Jest nám třeba církve, protože jest nám třeba pravdy.

Bůh chtěl tuto zemi z ničeho stvořenou učiniti libým obydlím tvoř sobě podobných, lidí, a první, co učinil, aby zemi pro lidi vyzdobil, bylo, že stvořil světlo. Světlo není však jen k potěše a okrase, nýbrž jest nevyhnutelné potřebným živlem. Dejme tomu, že by na jedinou veškeré světle shaslo, co by se stalo s námi lidmi? Bylo by veta po

životě. Spoutání bychom byli mráкотami tmy, hnouti bychom se nemohli s místa; veškerá práce by přestala, živností by nebylo, lidé by zahynuli. Proto dobře soudí sv. Ambrož říka: »Bůh byl by tento svět stvořil nadarmo, kdyby nebyl udělil lidem a živočichům možnosti viděti. A proto Bůh z ničehož učiniv nebe a zemi, všemohoucím slovem svým nejprve a především stvořil světlo. Jak se to má se světlem zevnějším, tak má se to i se světlem vnitřním, světlem sv. víry. I toto světlo jest lidem velepotřebné, aby netapali ve tmách nevědomosti. Proto nazývá sv. Petr víru svícem, hořícím na temném místě. Proto Kristus Pán pravil k apoštolům, jimž světil hlásání víry své: »Vy jste světlo světa«.

Avšak prve ještě nežli jednorozený Syn Boží se vtělil pro spasení světa, dostalo se lidem světla nebeského, a to z lásky Boží hned po stvoření v ráji. Bůh jistě usadiv člověka v ráji, zjevoval se mu a rozum jeho osvědčoval nadpřirozeným světlem pravdy své! Z té příčiny byl Adam již prvním křesťanem, a byl jim touž věrou, touž milostí, jako my, ovšem s tím rozdílem, že spasení

mu kynulo z naděje v budoucí oběť Spasitelovu, nám kyne však již z oběti téže dokonané. Sv. Tomáš praví, že křesťanství prvních dob po stvoření světa bylo jako mladý proutek vyrůstající ze semene, z jadrka; po příchodu Kristově vyrostl proutek ten, stal se stromem, a dospěl k dokonalosti. Ne nadarmo praví sv. Pavel k židům: »Mnohokrát e člověkmi způsoby mluvil někdy Bůh Otcům skrze proroky a nejposledně v těchto dnech mluvil nám skrze Syna, jež ustanovil dědicem všech věcí, skrze něhož i věky učinil«.

První zjevení neztratilo se z lidstva nikdy docela. Kdyby bylo úplně zmizelo, byla by také bývala veta po člověčenstvu. Neboť nemajíc žádného ponětí o ctnostech lepších, o povinnostech, dle chťův a žádostí svých byli by se řídili a veškeren život společenský v rodině, v obci byl by vzal za své. Člověčenstvo by bylo zhytnulo, jako hynou osady lidožroutův, kteří se navzájem požívají a ničí. A co mohlo zachrániti lidstvo této zkázy? Snad věda lidská? Ta jest omezena, nemůže vše svým rozumem ani pochopiti ani vyloužiti; ba jak dějiny učí, mnohdy věda lidská i hubila a ničila prvotní známky pravdy zjevené Bohem. Ne člověk tedy, sebe vzdělanější a moudřejší mohl zde pomoci, tu zasáhnouti musil Bůh sám. A zasáhl. V národě vyvoleném skrze patriarchy a proroky udržoval známost pravého Boha; odtud rozcházely se paprsky do ostatních národů, dokavád nepřišel, jenž byl očekáván národů a nepřinesl celou, věčnou božskou pravdu učení svého.

Kristus založil nový Jerusalems, město pravdy, a tou jest církev jeho. Jí odevzdal poklad víry, pravdy, aby je zachovala pro lidstvo neporušený, neztenčený, aby hlásala pravdu: »Jdouce do veškerého světa, učte všechny národy, učte je zachovávatí všecko, což jsem koli přikázal vám«. Pravdy jest lidstvu třeba k životu, tuto pravdu chová v sobě jedině církev Kristova, proto je třeba církve. Kdyby církev podlehla zkáze, zahynul by také celý svět bludy: neřestmi, které se z bludů rodí. Sám protestant Leibnitz dotvrdil, že bez církve katolické zhytnulo by křesťanství. Bez církve katolické by se odrodili národové Kristu, odcizili pravdě

a staly se obětí žalostné nevěry. Pokud bude trvati víra v Boha, trvati budou i obřady a služba ku počtě jeho; pokud ale budou trvati obřady, budou také kněží, a pokud kněží, bude i církev. Kdo by se tedy církve zbaviti chtěl, musel by se zbaviti víry v Boha, propadnouti nevěře úplné; musel by ale také (což jest nemožné) předělati duši lidskou, která vždy po Bohu touží, Boha hledá, k Bohu tihne. To by se nepodařilo, a pokusy všechny vedly by člověka k rozvratu vnitřnímu, k neštěstí největšímu. Proto jest nám zapotřebí víry pravé, a pro tuto také církev, která ji hlásá a zastává. Proto jest na obzoru světa církev katolická jako slunce vysílající paprsky, oživující a hřející do celého světa. Dříve, nežli Hospodin řekl na počátku: budiž světlo, byla země pustá a prázdna, že byla tma nad propastí. Hle, toť obraz života na zemi, kdyby světlo víry katolické shaslo. Země by byla prázdna veškeré ctnosti, neboť ctnost jest odleskem pravdy. Proto jakými škůdci lidstva jsou všichni ti, kteří chtějí církev katolickou povaliti. Řezou sami do těla svého, místo štěstí přinášejí neštěstí, místo mravnosti podporují nemravnost, místo blaha, vrhají lidstvo do záhuby časné i věčné.

Budme proto na stráži! Církev Páně ovšem má zaslibení Kristovo, že nezahyne až do skončení světa, ale národ každý nemá jistoty, jestli viru neztratí a církve nepozbude. O národ každý zde jde, i o národ náš. Dějiny učí, kdykoli se národ náš katolický pravdy spustil, vždy zle pochodil. Protož, lidé křesťanský, neposlouchej svědčů, kteří brojí proti církvi katolické, brojíť proti pravdě, proti Bohu a proto i proti tvému blahu a štěstí. Pryč se svědci takovými, pryč s jejich knihami, listy, novinami, v nichž jed svůj rozšiřují. Chraňte sebe i děti své před nákazou touto, která se rozežirá, chraňte rodiny své všech takových vlivů, zachovejte viru Kristovu, která vás povznáší, těší, sílí, vede na cestě ctnosti ku blahu a spokojenosti vezdejší i spáse duše věčné. Vážte si církve i sluhů jejích, Neboť k vůli vám založil ji Pán. Nechte světlo jejího svítiti na vás, aby i teplo milosti jejích zahřívalo vás. Potřebujeme nutné pravdy, proto potřebujeme i církev

Páně, která jest »sloupem pravdy«. Bez církve nedojdeme k Bohu, »nemát Boha za otce, kdo nemá církev za matku«. Pevně stůjme k církvi katolické, modleme se, bychom dar víry neztratili, modleme

se za církev Páně, aby vždy víc a více se rozmáhala, sílila, poslání své vždy s větším požehnáním konala; radost její budíž radostí naší, žalost její žalostí naší a bude i vítězství její vítězstvím naším!

Boh. Hendl.

Andělé strážní, náš vzor.

Rozejmáný na první neděli v měsíci září.

Ne přímo neuvěřitelně, jak mizerně vědomosti mají mnozí lidé o naší svaté víře. Nevědomost ve věcech náboženských je hrozná a nejhorší je při tom, že málo kdo uznává potřebu, aby se o tomto pro každého tolik důležitém předmětu více poučil. Ve švýcarském městě Curychu měla kantonská školní rada schůzi.

(Švýcarsko je totiž rozděleno v jednotlivé kantony). Jeden člen, co do smýšlení, přítel volné myšlenky, chtěl odstraniti ze škol všechnu modlitbu a učinil příslušný návrh, aby se dívky ve škole nemodlily, chtěje úmysl tento odůvodniti, poukázal na to, že odřikávají dívky často za den modlitbu, v níž přicházejí slova: nesesmílníš, což prý na mysl dítěte působí špatně, ba dokonce prý i pohoršlivě. Kterýsi ze členů školní rady upozornil tohoto nepřítele modlitby, že se dívky skoro vždy modlívaly ve škole před i po vyučování modlitbu »Otčenáš«, v níž přece slova »nesesmílníš« není. Na to odpověděl skoupaný volnomyšlenkář: Pravda, zmýlil jsem se, ale pak je slovo toto v modlitbě »Věřím v Boha«, kterou se dívky modlívaly ve škole ne-li každého dne, tož jistě velmi často.

Takové náboženské vědomosti mají nepřátelé naší svaté víry. Bohužel jsou však mnozí mezi námi, kteří učivali se sice katechismu, ale během času mnoho vytratilo se z paměti a je potřeba upamatovati je. Zda nezapomínáme často, že máme vyzývati naše svaté anděly strážce; že jsou přiděleni k ochraně nejen nedospělým dítkám, ale každému z nás, že jsou nám vzorem pro náš celý život. Dnes chceme uvažovati, v čem jsou nám

naši andělé strážní vzorem, a sice předně poslušností k Bohu a za druhé ve službě k lidem.

Andělé strážní poslouchají Boha.

Dobrý příklad usnadňuje nám vykonávání ctností. Nejvznešenějším příkladem souhrnem všech ctností je Bůh, nač poukazuje Písmo svaté slovy: »Budtež dokonalí, jako váš Otec nebeský dokonalý jest.« A skrze ústa svého sluhy volá k nám Bůh: »Budtež svatí, neboť já svatý jsem.« A Ježíš Kristus chce, abychom jej za svůj vzor prohlásili: »Dal jsem vám příklad, abyste i vy činili, jakož jsem činil já.« Též máme všichni, kteří dobré vůle jsme, za skvělé vzory, své světce a světice Boží, v jejichž slépějích rádi bychom kráčeli. Často však zapomínáme, že by měli býti též naším zářným vzorem andělé vůbec a andělé strážní zvlášť. Andělé vyplňují rádi, ochotně, bez odkladů vůli Boží, jsou nám tedy předně vzorem v poslušnosti k Bohu neboť vykonávají co Bůh chce.

Kéž bychom i my vždy poslouchali Boha a dbali dobrých vnučení, jež nám buď sám, anebo skrze dobré anděly dává. Jakási slečna napsala anglickému listu »New Herald«: »Šla jsem (v Londýně) z kanceláře domů. Divám se na hodinky a vidím, že je 7 hodin 35 minut, že mám ještě úplných deset minut času, než odjede můj vlak, kterého vždy k návratu k rodičům používám. Byla jsem již před nádražím a abych nemusila čekat v čekárně, sedla jsem si do parku, vzala do ruky knihu a četla. Po chvíli vytáhnu hodinky a vidím, že mám zase 7 hodin 35 minut, hned jsem si toho nepovšimla a čtu dále, ale když to trvalo dlouho,

podívám se na hodiny nádražní, které bylo viděti z lavičky, na níž jsem seděla a tam je již 7 hodin 45 minut; zmeškala jsem vlak. Mé hodinky se dosud nikdy nezastavily, leda když jsem je zapomněla natáhnouti, právě dnes zůstaly státi z příčiny mně úplně nevysvětlitelné. Ale zachránily mi snad život — vlak, kterým bych byla jela vyšinul se z kolejí a pře-

Pohoršuje-li tě oko tvé. vyloupni je a odhoď, pohoršuje-li tě noha nebo ruka tvá, utni je a odhoď. Ježíš Kristus nechce tímto říci, abychom skutečně zmrzačili tělo své, ale míní, abychom potlačovali své nejmilejší žádosti, nejsladší přání, neshoduje-li se jejich vyplnění s vůlí Boží. Ať je nám těžko, ať snadno, vykonávejme po příklade svatých andělů strážců jen

mnozí z cestujících zhylnuli anebo byli těžce poraněni.»

Ó jak věrně, ochotně poslouchají andělé Boha; kdo nezachovává každého přikázání Božího a některé přestupuje, není již věrným služebníkem a kdyby přišlo pokušení, prohřeší se i proti jiným zákonům našeho svatého náboženství. Nikdy se nevymlouvejme: to neb ono není těžkým, ale jen všedním, lehkým hříchem. Ježíš Kristus napomíná nás:

to, co je Bohu milo. Jsme ovšem slabí a křehcí tvorové, ale poklesli-li jsme vzdor vši opatrnosti, polepšme se a budme v budoucnosti ještě opatrnější. Andělé v nebi radují se, praví Písmo svaté, z každého hříšníka, který činí pokání, a zajisté mají velký zármutek, svévolně-li překročujeme přikázání Boží a církevní. Dbejme vždy jejich dobrých vnučení.

Andělé bývají vyobrazení s křídly na těle, což značí, že rychle, ochotně,

bez reptání vykonávají vůli Boží. Jakou radost mají rodiče, je-li jejich dítě poslušno každému jejich rozkazu, když jakmile něco řeknou, dítě okamžitě vstane a uposlechne. Kéž bychom i my podobně poslouchali Boha našeho; uzná-li rozum náš, že je něco vůle Boží, nezomyšlejme dlouho, neváhejme, ale s rozradostněným srdcem plňme, co Bůh chce. Mělo by býtí naši největší radostí, dokazovati lásku k Bohu skutky.

Andělé vykonávají dobré, ne k vůli odměně, ale pro dobro samo varují se zlého, ne proto, že by byli potrestáni, ale poněvadž toho Bůh nechce. Kéž bychom po jejich příkladě zamilovali si ctnosti, nikoliv k vůli odměně, neboť pak milovali bychom odměnu a ne ctnost, ale milujme dobré, neboť Bůh to chce, varujme se všeho zlého, protože Bůh nepřitelem jest všech hříchů. Kéž cele nás pronikne tato vůle, neboť nemáme-li dobrého úmyslu konající ctnosti, podobáme se pozlátku, které je na pohled skvoucí a oslňující, časem však opadne, protože nemá vnitřní ceny. Po příkladě andělů strážců poslouchejme Boha!

Andělé strážní slouží lidem.

Andělé strážní jsou našimi nejvěrnějšími přáteli, jenže bohužel my často neodplácíme jim jejich přátelství věrnou láskou, ale nevděčností. Jak často pomohli již! Ve Francii jela 27. května loňského roku z Daxu do Saint-Severu pekařka, paní Piesová se synáčkem ve věku tři a půl roku. Za jízdy stoupl si hoch ku dveřím, podepřel se o ně; povolily, neboť zapomněl je asi průvodčí vlaku zavřít a chlapec vyletěl ven. Dolekaná matka chytla za šňůru, již se dává poplach, ale byla pokažena a at tahala jak chtěla, vlak jel dále. Nezbylo než čekat, až vlak dojde do příští stanice; hned vystoupila a oznámila, co se stalo. Šla se železničním strážníkem zpět po trati a již z daleka viděli, že jim přichází vstříc železniční zřízenec, který nese na ruce dítě. Když přišli blíže, poznala přešastná matka svého chlapečka: strážník stál nedaleko, viděl co se stalo, pospíchal na ono místo a našel dítě beze vší pohromy. Vzal je a šel naproti, neboť věděl, že matka si pro ně dojde.

Jsou-li andělé k nám tolik ochotní, ctěme je jako své bratry a přátele, ale budme též i k jiným podobně laskavi. Jak často poskytl by se nám příležitost, kdybychom ji použili, že bychom mohli býtí andělem strážným mnohému ze svých spolubližních. Nelíbí se nám, je-li spolubližní k nám mrzutý, nevlídný, skoupý na slovo, nuže nechovějme se k němu podobně ale budme laskavi, vldni, ochotní, potřebuje-li naší pomoci, neotálejme, ale přiložme hned ruku k dílu. Může-li býtí něžnějšího úkolu, než býtí mládeži andělem strážným tím, že ji poučujeme, vzděláváme, předcházíme dobrým příkladem, oddalujeme od ní příležitost ku zlému. A povinnost tuto mají nejenom rodičové, otec a matka, ale vůbec každý, komu se naskytne příležitost. Hlavně dbejme, abychom nikdy mládeži nedali pohoršení, pamětlivi jsouce slov Kristových: »Běda světu pro pohoršení.« Hlavně rodičové mějte tedy na paměti, že jste samým Bohem ustanoveni za anděly strážce vašim dětem, ale i ty spolubratře milý buď ochráncem věrným svého spolubližního buď tím, že mu dáváš dobrý příklad, anebo že ho napomináš a dbáš, by nezbloudil s pravé cesty. Jak ideálně krásné by bylo, kdyby zde na světě byl jeden druhému andělem strážným, jak pěkně žilo by se tu na naší zemi, jak příjemně plynul by nám život, kdyby vskutku lidé byli sobě vespolek anděly strážnými byla by země pro nás opravdovým nebem.

Andělé přimlouvají se u Boha, aby vyprosili odpuštění našich hříchů, jakož i kajícího ducha. Ježíš Kristus vyprávěl jednou podobenství o hospodáři, který přicházel po tři leta do svého vinohradu a pozoroval strom fíkový, který nikdy neměl ovoce. Proto rozkázal zahradníkovi, aby ho vytáhl a spálil. Ale zahradník se přimlouval řka: »Pane, když čekáš již tři leta, počkej ještě letos. Já se ujmu tohoto stromku, okopu, pohnojím, poleju ho a teprve jest-li ani při této pečlivosti nepřinese ovoce, rozkaž aby byl vyfát a spálen.« Pozorujme, kterak zahradník ujal se svého milého stromku; nečiní-li podobně náš anděl strážný; dlouho, snad i několik let jest Bůh s námi nespokojen, snad dlouho čeká na nás nekající, zda se polepšíme

a učiníme pokání, snad již napřažena jest všemohoucí ruka Boží, by nás potrestala, ale anděl strážný ji přimlouvou svou zadržuje, prosí, by Bůh ještě počkal a smíloval se. Andělé slouží nám lidem; kéž odplácneme jim službu jejich tím, že poslechneme dobrých jejich vnučení.

Andělé, jsouce duchové čistí, dokonalejší než jsme my lidé, lépe vědí, jak drahocennou jest duše lidská, lépe si jí

vází, znajíce za jakou cenu byla vykoupena. Poznávejme i my cenu své nesmrtelné duše, važme si jí a hledme, abychom ji uchovali vždy čistou a hříchem neposkvrněnou. Až přijde náš poslední okamžik, kéž uvede duši naši pak náš anděl strážný před trůn Boží, kéž bude mu možno doporučiti ji Bohu, kéž pak uslyšíme útěchy plný výrok: »Vejdí do království věčného.«
Ignát Zhdněl.

Kterak pohlížeti máme na boj světa proti církvi Páně a věrným jeho?

»Neboj se maličké stádečko!« (Luk. 12, 32).

N jisté společnosti byla řeč o nynějším neustálém a neurvalém tupení a hanobení církve katolické, jejího kněžstva a všech, kdož věrnými dětmi sv. církve chtějí zůstat. Přítomný jeden starý a zkušený kněz potěšil ostatní řka: »Nedivte se a netrapte, neboť tak se dítí musí. Tupení a hanobení katolíka „jako katolíka“ a duchovního „jako duchovního“, musí nás spíše těšiti a upokojovali. Neboť kdo jsou ti, kteří nás pro naše předsvědčení náboženské, pro náš stav tupí a haní? Zdaž to nejsou lidé Boha se zřekší, jež ďábel sám zástí naplňuje proti Kristu, jehož vyznavači a sluhy jsme? Hůře by s námi bylo, kdyby lidé takoví nás chtěli velebiti, neboť bychom se musili všech povinností svých zříci; chtěli-li bychom od nich návidění býti, musili bychom teprve potupy si zasloužiti. A proto ani vy katolíci, ani vy kněží nedbejte na hanobitele své«. Věru zlatá to slova, která nutí k rozjímání a úvaze! Vždyť od počátku tak bylo, od kolébky církve Kristovy nastalo pronásledování církve, věřících a sluhů Páně buď krvavě neb nekrvavě až na doby naše; vždyť to jest právě důkazem, že církev není z tohoto světa, neboť kdyby byla, svět by ji miloval, takto však ji nenávidí, jako Krista samého. Kristem Ježíšem, vtěleným synem Božím nastal zajisté nový řád ve

světě a člověčenstvu, nastala nová tvářnost země a rozumných tvorů na ní bydlících. On, Bůh sám, rozdělil lidstvo na dvě strany, věrné svoje, jimž spása a život kyne, a protivníky své, jimž hrozeno smrtí a záhubou, zatvrdil-li se docela.

První, totiž synové světla, chtěli-li Kristu náležeti, museli se nutně odstraniti od druhých synů světa, kteří Kristem povrhli. A tím položen základ a dána příčina ku boji světa Kristu nepřátelského proti věrným Kristovým a zejména proti jeho sluhům, kněžím. Pán sám dokrvácel jako oběť svého spásitelského poslání na dřevě kříže; avšak, ačkoli zevně se zdálo, že přemožen byl nepřáteli, zůstal vítězem, přemohl je a vydobyl věrným svým vítězství slavné, vítězství beze zbraní a moci hmotné, vítězství ducha, které svět posud neviděl, a to na věky.

Kristus zvítězil a jako vítěz vrátil se do nebe, na zemi však zanechal svou vyvolenou nevěstu církev sv. Na tu nyní soustředil se boj, proti té rozltila se zášť nepřátel jeho. Satan se cítil poražena Kristem, proto sbíral všecku svou moc a započal boj proti prvním křesťanům. Děsný, hrozný to byl boj, v němž proudem tekla krev nevinných obětí. I zde namířeno měl odpůrce Kristův na sluhy jeho, papeže, biskupy a kněze v první řadě. Přes padesáte nástupců sv. Petra

zemřelo smrti mučednickou. Avšak co to vše pomohlo? Co tím získáno? Bylat to věc samého Boha, a to Boha všemohoucího, proti němuž žádná mocnost a ani sebe větší zloba nic nesvede. Věc Boží to byla, a proto, čím více nepřítel a protivník se rojilo proti církvi, tím více dávala se jí příležitost přemáhati nepřátele, vítězit a jásati. Slovo Boží bylo jí podporou a štítem, ochranou a bezpečností. Slovo toto jest ale silnější nad nebe i zemi, neboť pravil Pán, že nebe i země pominou, ale slovo jeho že nepomine, a on že zůstane s církví až do skonání světa. Jestli však jest Kristus Pán ustavičně s církví svou spojen a trvá při ní, čeho by se tak hrozila? Kristus vzdělal ji na skále nepřemožitelné, vlny vztekly ženou se a dorážejí na ni, ale tříští se také o ni a zase se topí v propastech. Skála stojí a skálou zůstala, a to pevnou, nerozbornou, věčnou. Krásně to pověděl sv. mučedník Justin říka: «Čím více úkor snášeti musíme, tím více roste počet těch, jižto se odhodlali státi se věrnými ctiteli jména Kristova». A spisovatel církevní Tertullian pravil: «Krev mučedníků stala se semenem křesťanů». A jako bylo bojů na počátku církve, tak bylo i v časech pozdějších.

Nebylo ani století, v němž by církev Páně měla úplný pokoj. Boje ty nepřestávají a nepřestanou nikdy, neboť nikdy nevyhasne zášť proti Kristu v srdcích lidských ďáblu a světu oddaných, a na druhé straně nikdy nevyhasne láska a věrnost v srdcích Kristu zasvěcených. Tyto dvě protivity potvrzují ustavičně, potrvá tedy i boj mezi nimi neustálý. Neustále ale také bude vítězem církev, neboť na její straně je pravda a právo a také pomoc Boží. Církev lze pronásledovati, tupiti, utiskovati, ale nelze ji zničiti. Veškeré utrpení slouží jí k oslavě a napomáhá jí k většímu vítězství. Jako mne nenáviděli, tak i vás nenáviděti budou, předpověděl Pán svým věrným, proto boj a utrpení vždy budou míti. A toho boje i toho utrpení církve musí se každý kněz a každý věrný vyznavač Kristův účastniti. Vždyť sám nebeský mistr připomenul svým učedníkům takto: »nenít učedník nad mistra, není služebník nad Pána svého: dostiž jest učedníku, aby byl jako mistr jeho, a služebník jako

pán jeho«. (Mat. X. 24). Proto také, povstal-li někaký výtečný sluha Páně, jenž s nezdolnou zmužilostí, horlivostí a silou víry i s planoucí láskou pro čest a slávu Boží v duchu sv. evangelia pracoval, tu se hned celé peklo na zničení jich hotovilo. Než, co to vše nepřítelům pomohlo? Nero, obávaný císař, brodil se v krvi Pavlově, protože souložníci jeho obrátil na víru křesťanskou, a co škodilo to sv. apoštolovi? Zdalíž jméno Pavel není známé, svaté a milované po veškerém světě křesťanském? Zdalíž se neskví v nebesích zářen slávou mezi předními vyvolenými Páně? A Nero? Zdaž není pokalena památka jeho kletbou nesčetných obětí zbužnosti a zloby jeho? A proto čeho by se měl báti věrný Kristův sluha? Poboř mu statky vezdejší, však přece nezhyne hladý, dobré duše najdou se všudy, potup ho a pohaň jméno jeho, hroz mu smrtí, muč tělo jeho, trap, sužuj ho jakkoli, srdce jeho zůstane oddané Pánu, ono také nepřestane i nepřátele milovati a za katy a mučitele své k Pánu se modliti. O jakou to záračnou sílu, odhodlanost, vytrvalost propůjčil Pán svým věrným! Čím více byl sv. Pavel pronásledován, tím více rostla jeho síla, jeho zmužilost, jeho radost. Nepřítelé viděli ho řetězy spoutaného, on však kázal i v žaláři slovo sv. evangelia. Viděli ho metlami mrskaného, a přece byla slova jeho tak důrazná, že jimi pro Krista získání byli ti, kteří ho mrskali. Byl kamenován, a přece obrátil na víru právě ono město, ježto ho kamenovati kázalo. Židé volali ho před soud svůj, aby nad ním ortel smrti vynesli, podobně i Athénští, a přece nejedni z nepřátel, stali se jeho přáteli, z protivníků jeho učedníky. Pavel odevzdán byl žaláříkovi, aby ho upoutal, a Pavel ho ohnivou výmluvností na víru obrátil. Dovedli ho na loď, aby ho do Říma odvezli. Nastala bouře, koráb tonul v nebezpečenství, že utone, a to prospělo mnohým, kteří se plavili s ním; nebyloť příležitosti poslouchati učení jeho, a z neznabohů stali se věrní ctitelé Boží. Tak sloužilo vše, čímž učení Pavlem hlásané mělo potlačeno býti, právě k tomu, že se více rozšiřovalo a zkvěťalo.

Z dějepisu církve Páně jest nad slunce jasněji viděti, že od prvopočátku

církve katolické až po doby naše všickni věrní její nějaké pronásledování na zemi trpěli musili. Tak úpěl sv. Jan Zlatoustý po třikráte ve vyhnanství; sv. Atanáš musil se po mnoho měsíců ukrývat ve výšce studní a pětikráte byl vyhnan z biskupského místa svého; sv. Volfangu spílali »hloupých mnichů«; sv. Vincenc z Pauly obžalován jest před soudem jako lhář a nevěrný člověk; sv. Cyrill a Methoděj osočováni byli v Římě jako nepravověrní a králem držán byl sv. Methoděj i v žaláři; sv. Václav vlastní matkou a bratrem pronásledován a konečně i utracen; sv. Prokop zažil mnoho zlého od vlastních krajanů; sv. Vojtěch musil utéci z vlasti a v cizině přišel o život; sv. Jan Nepomucký pro mlčenlivost zpovědní utopen, rovněž pro tuto ctnost bl. Jan Sarkander pálen a mučen; na sv. Karla Borromejského, tohoto hrdinu křesťanské lásky, stříleli; na sv. Norberta, horlitele pro čistotu víry a mravů, učiněn útok nožem; sv. Terezie, když opravovala klášter, byla prohlášena za osobu šílenou a zlým duchem posedlou, sv. Jan z Kříže úpěl po delší čas v tuhém žaláři, proto, že chtěl obnoviti přísnou kázeň karmelitů. Jak bl. Juliana, tak i bl. Marketa d'Alacoque, byly tupeny a pomlouvány, když měly dle vůle Boží přispívati k zavedení svátků Božího Těla a nejsv. Srdce Páně. A tak podobně se dělo tisícům jiných, dělo a děje se více méně každému věrnému následovníku Páně. Co však tím vším získali nepřátelé? Ublížili církvi, uškodili věrným jejím? Velmi málo, ba pranic. Neboť Ten, pod jehož praporem bojovali a trpěli, byl silnější, mocnější nade všechny nepřátele své, a ukázal skutkem, že slovo Jeho věčnou jest pravdou, nezbornou skalou, a blahoslavený že jest ten, jenž obývá v pomoci Nejvyššího, v ochraně Boha nebeského přebývatí bude. Na základě slova neklamného mistra svého, setrvali sluhové Kristovi u věrnosti i za dnův největší zkoušky, nedávajíce se másti ani prosbami, ani hrozbami, ani lichocením. Nic je nemohlo svěsti, aby se stali zrádci svaté věci Páně, zrádci své povinnosti a svého svědomí. A za to jaká odměna! Nyní rozléhá se sláva jména jejich po veškerém oboru zemském, duchové nejlepší ctí a velebí je

a obdivují se jim a za vzory obírají si činnost jejich, jména jejich lesknou se ve sboru přátel, synů a dědiců Božích, bratrů a spoludědiců Kristových, lesknou se v zástupu svatých. Co zde v potoku slzí rozsvílá, to klidí v nekonečné radosti. A jejich nepřátelé? kde jsou? Tito hrdopyšní povznášeli hlavu svou hrdě nade všechny nepomníce, že protiventstvím činným svatých Páně, proti samému Bohu zlost si vylévali, jemu se rouhali, jej tupili a tudíž ku vlastní záhubě jako šíleným během spěchali. »Hospodin zajiště miluje spravedlivé, a neopouští svatých svých, neboť na věky zachování budou; nespravedliví pak budou trestáni; a sítě bezbožných zahyne«. (Žalm 36. 28). A opět jinde di Pán: »Očima svýma na to patřiti budeš, a odplatu hříšníkův užtíš«. (Žalm 90, 8). Již za dnův bohoprázdného života svého, ač si oči zavazovali, aby neviděli, museli velmi často k vlastní své hanbě poznati, že se moc vyšší a neviditelná jejich zlobě přičí a sebe chytřeji, vymyšlené plány na škodu věrných jako pavučinu trhá. A byt se jim časem i zdařily ohavné záměry a úsili jejich; život mají a přehá rychleji než sen, a v brzku vyvolává Pán všechny před svůj přísný soud. Ne nadarmo řekl žalmista: »Viděl jsem bezbožníka velmi vyvýšeného a pozdvíženého jako cedry libanonské. A šel jsem tudy a hle, již nebylo ho: a hledal jsem ho a není již nalezeno místo jeho«. (Žalm 35, 35).

V boji tomto proti Kristu jest kněz katolický obzvláštním terčem, na nějž mířeno, a to tím více, čím hodnějším jest sluhou Páně a pravým otcem lidu sobě svěceného.

Kristus Pán požaduje veliké věci od svých kněží. Uprostřed světa, tonoucího v hříších, obklopen zástupy zlomyslných lidí, sklíčen a sevrěn mnohými, a to velkými překážkami, má a musí kněz katolický sítě života ctnostného v tichosti rozseváti; a ono království, jež není z tohoto světa, v srdcích lidu utvářovati, pěstiti a upevňovati. Proto první potřebou jeho jest, aby se sám cele odtrhl od světa a se rozdvojil s těmi, kteří jen ke světu lnou, a to, tělem i duši.

Za dob našich, kdy vše směřuje k tomu, aby se duch lidský ukolébál

v klidný spánek, a tak nepozoroval, že se kazí, kdy příklady i slova ke všemu jej vábí, jen ne k životu duchovnímu, k životu onomu, o němž pravil Pán: jednoho jest potřeba, 'za dob našich musí býti kněz mužem pevné víry, soustředěné ve svatě lásce, před tváří a ku podivu světa, a nikdy nesmí na svou vznešenou důstojnost zapomenouti, že solí jest světa, že pokračuje v úradě Kristově, jehož poslancem jest. Kněz jako posel Boží působí na celého člověka, a to po celý čas života na zemi. Slovem Božím objašňuje rozum, posiluje vůli, otřásá svědomím, odvrací od hříchu, přivádí ke ctnosti. On utiňuje bouři svědomí ve zpovědnici, když hříšnika smiřuje s Bohem, posiluje jej na cestě tělem Páně. Povzbuzuje v malomyslnosti, potěšuje v bolesti, a to zejména na smrtelné posteli blahou nadějí na život věčný. lepší. Nejvíce pomáhá všem a působí na všechny obětí mše sv. a modlitbou. Jakmile však takto pracuje a svědomitě pracovat chce, tu s hrůzou vidí, s jak četnými a hroznými odpůrci jest mu bojovat i každou duši, která jeho péči pastýřské svěřena jest. Má protivníky zjevné, nepřátele to křtě Kristova, avšak těch se tolik báti nemusí, jako těch tajných, kteří vyznají se v přetvářce, kteří jsou jako vlci v rouše beránčím. Takoví jsou hotovi proměnit se v jedné hodině třikrát. Radosti jejich jest přilákat kněze a pohrávat si s ním jako s mičem. Jednou mu volají »Hosanna«, ale hned na to »ukřižuj ho«, dle toho, jak toho zájem jejich žádá. Před takovými bidníky obzvlášť varoval Pán své věrné, řka: »Pílně se varujte falešných proroků, kteří přicházejí k vám v rouše ovčím, uvnitř pak jsou vlci hltaví. Po ovoci jejich poznáte je. Zdalíž sbírají z trní hrozny, aneb z bodláčí fíky? Každý strom dobrý ovoce dobré nese, zlý pak strom zlé ovoce nese. Nemůže dobrý strom zlé o voce nésti, ani strom zlý ovoce dobrého vydávati. Všeliký strom, který nenese ovoce dobrého, vyťat bude a na oheň uvržen. Tedy po ovocích jejich poznáte je. (Mat. 7, 15.) Svět kněze nenávidí, neboť v něm musí viděti něco vznešenějšího, nad svět povýšeného a od světa odloučeného. Tak si to přál Kristus Pán, aby sluhové jeho od světa se ustranili,

neboť pravil: »Pojďte pokorní na místo pusté a odpočíněte malíčko.« (Mat. 6, 31.) Svět chce mít vše podle sebe, všechno aby s ním cítilo, myslelo, mluvilo a jednalo, v též proudu plavalo, a proto je mu postavení kněze proti myslí. Avšak ani toho kněze necítí a nemiluje, jenž by se přizpůsoboval choutkám světa, neboť dobře cítí, že to býti nemá, a že by se takový dopouštěl zrady na stavu a povolání svém. Vždy jest a zůstane kněz pomazaným a vyvoleným Páně, a proto mezi ním a světem zůstává hluboká propast! Avšak při všech těch útrapách, jichž zakoušeti je sluhům Páně věrným, musí srdce jejich zůstat klidné. Vždyť platí posud to slovo Petrovo: »Když Bůh s námi, kdo proti nám?« Byť se celé peklo vztekalo proti věrnému služce Páně, nermuť se v srdci svém. Neboť není-li to Kristus, jenž děl: »Nezůstavím vás sirotky? Pokud zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám; ne jako svět dává, já dávám vám. Nermuť se srdce vaše, aniž se strachuj. Jestliže vás nenávidí svět, vězte, že mne prve než vás v nenávisti měl.« (Sv. Jan 14, 18. . .)

A pohleďtež kol nás. Se všech stran se bojuje proti Kristu, odevšad ženou zlostní nepřátelé útokem na církev Jeho, povždy a všudy rojí se protivníci Jeho proti těm, kdož konají dílo Jeho na zemi. Nic však méně konečně vítězí odnásí přece jen Pán náš, pro nás umučený beránek Boží. Toť onen lev z pokolení Juda, ten vítězil a vítězí bude na věky! S ním pak každý jeho kněz i neknež zvítězí nad nepřáteli a to sebe krutějšími. Zdalíž to není Kristus sám, jenž u sv. Lukáše (10, 19) praví: »Aj, dal jsem vám moc šlapati na hady a na štíry a na všelikou moc nepřitele a nic vám neuškodí?« Zdalíž ten nebeský nezaručil zřejmě všem svým učedníkům vítězství nad každým nepřítelem? Chťtť zajisté řici: »Jděte jen cestou povolání a povinností svých. Naskytnou se vám sice skrytí i viditelní nepřátelé, hadové a stínové zastoupnou vám cestu tu, budou vám překážky činiti, na niž však nedbejte toho a beřte se pokojně cestou svou dále. Nebojte se! Nepřítel neuškodí vám. Ejhle, kdož z nás by se netěšil z neklamně této přípovědi o jistém vítězství? Hermes viděl jednou u vidění draka,

jenž s otevřenou tlamou přímo naň do-
rážel, ač byl ještě daleko od něho. »Já
se tak,« píše Hermes, »odevzdal na
jistou smrt, ale bral jsem se cestou dále.
Drak se blížil víc a více, z očí jeho sršel
strašný oheň, já už očekával poslední
okamžik života a kráčel jsem přímo ku
předu. Když pak jsem se přiblížil k němu,
položil se na zemi, já pak šel kolem
něho a on nic mi neublížil. Jata jest
šelma ta a s ní falešný prorok, kterýž
před ní činíval divy, jimiž sváděl ty,
kteří byli přijali znamení šelmy a kteří
se klaněli obrazu jejimu. Uyrzení jsou
ti dva do jezera ohnivého, hořícího sírou.«
Možno sice věrného křesťana týrati a
sužovati všelikým způsobem, ale zničit
ho a zhubiti nelze. Ukřižovaný a vzkříšený
Spasitel už v rozhodném okamžiku po-
může, neboť bojuje za něho. Sv. Pavel
radoval se z utrpení, hledě na korunu
slávy kynoucí, řka: »Nebot toto nynější
kratičké a lehké snažení naše působí
v nás převelmí velikou váhu slávy věčné,
ježto nepatříme na věci, které se vidí,
ale které se nevidí. Nebo ty věci, které
se vidí jsou časné, ale které se nevidí
jsou věčné.« (2 Kor. 4, 17.)

Porovnejme tedy s velikostí, čili
lépe řečeno s malíčností utrpení našeho,
jehož se nám bohudíky dostává od světa
nynějšího, onu slávu věčných korun, po-
ložme na váhu, věčnost a časnost, po-
stavme na jednu kratičkou strast a na
druhou postavme slast a kdo z nás ne-
bude voliti raději utrpení, aby za ně
došel odměny věčné? Abychom však
byli hodni cti, býti bojovníky Páně,
abychom bojovali vytrvale, zmužile a
rádi, pěstujme modlitbu. Tu v upřímném
a dětinném obcování s Bohem nalézá
člověk sílu a odvahu, útěchu a pokoj.
Tu se učí zapomínati na všechny urážky,
tu vlévá balsám hojící do raněného srdce,
tu obveseluje trdnou mysl, povznáší
zchváceného ducha, aby mohl bojovati
jako udatný bojovník Krista Ježíše ve
svatých bitvách Páně, jist jsa vítězství
zde a slávy na onom světě. Po životě
plném trudu, práce, utrpení, bolesti mohl
sv. Pavel s dobrým svědomím zvolati:

»Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem do-
konal, víru zachoval. Nyní jest mi ulo-
žena koruna spravedlnosti, kterou mi
dá Pán v onen den, spravedlivý soudce;
a netoliko mně, nýbrž všem, kteří milují
příští jeho.« (2 Tim. 4, 2.) Co jsou všechny
statky a poklady tohoto světa, co radosti
a rozkoše vezdejšího života porovnáme-li
je s blažeností takového vědomí? Co
veškerá úcta a čest, kterou lidé vzdávají,
co nejvyšší vážnost, které člověk na zemi
dosíci může, co je to vše u porovnání
s nepochybnou jistotou, že se ze světa
minulého života hodným učinil koruny
spravedlnosti? Kterak mizí každá velikost
světa, před takovou vnitřní, tichou a
klidnou velikostí duše. Zdalíž ne jako
mydlina v povětrí?

A toto jest jediná, nám všem vy-
tknutá dráha, která uprostřed pohany,
všelikých úkor a divného protiventství
k štěstí, ke cti a slávě vede. »Protož
bratři, krácejme obezřetně ne jako ne-
moudří, ale jako moudří! Používejme
příhodné doby, nebo dnové naši zli jsou.
Posilněme se v Pánu a v moci síly Jeho.

Oblecme se v odění Boží, abychom
stáli mohli proti úkladům ďábelským.
Stůjme majíce podpásaná bedra pravdou
a oblečení jsouce v pancíř spravedlnosti
a obuté majíce nohy přípravou evangelia
pokoj, především berouce štit víry,
kterýmž bychom mohli všechny šipy ohnivě
nešlechetníka uhasiti a vezmeme lebkou
spasení a meč ducha, jenž jest slovo
Boží. Všílkou modlitbou a prosbou se
modlíce každého času v duchu a v tom
bedliví jsouce se vši ustavičností a pro-
šením za všechny svaté.« (Efes. 6, 10, 18.)

Pohlížeje na nynější boj světa
proti Kristu, církvi a sluhům, jeho věrným
a stane se nám bojem čestným, v němž
vše rádi nasadíme, vše rádi podstoupíme
a utrpíme pro věc Kristovu na zemi.
Vyplníme povinnosti na křtu sv. a při
sv. břimování na sebe vzaté, býti ne-
ohroženými bojovníky Kristovými a za
dobrý boj a zachovanou víru i nám
udělí Pán korunu spravedlnosti.

B. Hendl.

Život křesťanů v prvních třech stoletích.

Píše člen představenstva diecévního konviktu v Mladé Boleslavi (Č. d.)

Obhájkové křesťanské pravdy.

Kdežto křesťané od světských pa-novníků ohněm a mečem byli pronásle-dováni, od pohanského lidu úšklebky a výsměchem zahrnováni, hanebně zne-uznávání a pomlouvání, vzbudil duch Boží mezi věřícími zbožné a učené muže, kteří dosti pevně víry a vědomostí měli, svými spisy křesťanství proti pohanským pomluvám obhajovali, vyznavače Ježíšovy vůči hanebnosti proti nim vymyšleným v ochranu brali a pohanské vrchnosti vůči křesťanům lidštěji naladiti se sna-žili. Muže tyto nazýváme apologety, to jest obhájci křesťanské pravdy; i těm v našem spisku čestné náleží místo.

Prvním obhájcem křesťanské pravdy byl Quadratus, biskup athénský v Aecku; dějepisec Eusebius vyprávuje o něm, že byl darem prorockým obdařen a že byl žákem svatých apoštolů, a sice jedním z oněch Bohem nadšených učedníků, kteří konali zázraky, takže po jejich kázání celé zástupy víru přijímali. Quadratus vydal kolem r. 127 po Kristu spis, ve kterém ospravedlňoval křesťany proti zášti pohanů; se spisem tím podnikl cestu do Říma, kdež jej podal císaři Hadrianovi. Bohužel však spis jeho, dra-hocenná to památka starých křesťanských dob, až na jediný zlomek se ztratil. — Příkladem tohoto biskupa následoval jistý Aristides, jenž rovněž v Athénách žil, jsa učitelem světské moudrosti. I on vydal obranný spis (apologii) a poslal jej císaři.

Spisy oněch Řeků tak hluboký dojem učinili na Hadriana, že rozkázal zastaviti pronásledování křesťanů; ba vydal i zákon, dle něhož křesťané pouze tehdy měli býti trestáni, provinili-li se proti zákonům státním. Jeho nástupcové však bohužel nebrali pražádného ohledu k tomuto pro křesťany tak blahodárnému zákonu, a krvavý meč pronásledování byl opět brzo vystaven.

Tu vzbudil Pán své církvi nového, neobyčejně ostrovtipného a neohroženého obhájce; byl to svatý Justin, filosof a mučedník.

Narozen ve Flavia Neapolis, bývalém Sichemu nebo Sichoru, hlavním to měste Samarie¹⁾, jevil Justin jako hoch vyni-kající nadání a živou touhu po poznání pravdy. Navštěvoval nejslavnější školy své doby, kde se světské moudrosti vy-učovalo, nenalezl však nikde hledaného světla.

Jednoho dne procházel se po břehu mořském, v hluboké myšlenky pohřížen. Tu potkal starce ctihodného vzezření a dal se s ním do řeči. Stařec poučoval pozorně naslouchajícího jinocha, že plnou a nejvyšší pravdu o Bohu a lidské duši nikoli v knihách pohanských mudrců nalézti lze, nýbrž ve spisech proroků a apoštolů; neboť Tito ověřili se jako hlasatelé pravé víry a pouze to sepsali, co jim Duch Boží zjevil. »Ostatné«, končil stařec, »modli se vroucně, by ti brány života věčného otevřeny byly.« S těmito slovy zmizel.

Justinus studoval nyní pilně knihy Starého i Nového zákona; v nich našel důkazy pro věrohodnost křesťanství. Zá-roveň pozoroval čistý život křesťanů, jejich statečnost v mukách a smrti, a toto vše naplnilo ho obdivem; přijal svatý křest v třicátém roce svého života.

Procestoval pak Malou Asii a Řecko, přišel do Říma, kdež veřejnou školu křesťanskou založil a k veliké vážnosti se vyšinul. Konaje veřejné přednášky poučoval všechny, kteří k němu přichá-zeli, v pravdách křesťanských. To však rozhořčilo pohanské kněze; bránili se mu zbrání nadávek a pomluv; rozhla-šovali křesťany za nepřátele státu, za rouhače bohů, za společnost zločinců, kteří ve svých schůzkách děti zabíjejí, lidské maso pojídají a nemravný život vedou!! Ba dovolávali se moci císaře Antonína Pia, by tyto vyvrhelé lidstva s povrchu zemského vyhladil!

Tu napsal Justin obranu křesťanů, kterou sám císaři předložil. Nikdy nebyli křesťané proti bezčestným pomluvám, jimiž je Židé a pohané zahrnovali, skvě-leji obhájeni, jako tímto obraným spisem,

¹⁾ Kde božský Spasitel rozmlouval u studnice Jakobovy se ženou, v níž touhu po spasení vzbudil.

jenž až podnes jest zachován Justinus praví v něm, že křesťané pro svoji věrnost vůči státu, čistotu mravů a svou bohoslužbu nikterak nezasluhují trestu a že pronásledování jich jest dílem Satanovým. Účinek této obrany byl ten, že císař novými výnosy zakázal křesťany znepokojovati a je k soudu potahovati.

Po smrti Antonína Pia bylo obnovené pronásledování křesťanů za jeho adoptovaného syna Marka Aurelia. Když sv. Justin viděl, že požár pronásledování opět více než kdy jindy se rozplaměňuje, vydal druhou obranu, již podal císaři a římskému senátu (nejvyšší státní úřad). Zakončil ji vznešenými slovy: »Předvídám, že tento spis mne bude státi život; nicméně jsem hotov a očekávám toužebně, že mi nepřátelé křesťanské pravdy přiznají čest smrti mučednické.« A nemýlil se. S jinými ještě křesťany byl zajat a obhájiv i před soudem co nejskvěleji křesťanskou víru, byl zbičován a pak stat. Tak zemřel sv. Justin kolem r. 163., veliký to učenec, jenž vším právem mezi prvními a nejstaršími otci církevními se uctívá.

Po smrti pronásledovatele křesťanů Marka Aurelia r. 180. nastoupil ubohý Commodus; ten šetřil s počátku křesťanů, ačkoliv byl člověk nemravný; přece však i za něho byli mučedníci. Jistý vznešený rádce, jménem Apollonius, oplýval velkým bohatstvím a řídícím vědeckým vzděláním. Křesťané dovedli toho, že se tomtu duchaplnému muži dostaly do rukou knihy svatých evangelii. S počátku pročítal je pouze ze zvědavosti, shledal však nauky v nich obsažené tak krásnými, vznešenými a pravdivými, že se obrátil a svatý křest přijal. Jakožto křesťan získal mnoho pohanů křesťanské víře.

Mezi služebnictvem Apolloniovým vyskytl se otrok, jenž svého dobrovitěho pána u úřadu obžaloval. Před soud předvolán vyznal Apollonius svou víru. Předseď soudu však prohlásil, že ho celému senátu, jehož byl Apollonius členem, představi, by se tam ze své víry zodpovídal. Apollonius odvětil: »Děkuji ti za tuto čest; já vyznám netoliko před vysokým shromážděním, nýbrž před celým světem, že Ježíš, v něhož věřím, jest Synem Boha živého!«

Neprodlouženě napsal skvostné vyznání a obranu, o níž sv. Jeroným a dějepisec Eusebius, kteří ji četli, s obdivem mluvili. Apollonius dokazoval v ní, že pohanští náboženství jest nerozumné a nemravné; dokazoval božský původ křesťanského náboženství, jeho pravdivost a oživující sílu. Tento spis předčítal pak Apollonius shromážděnému senátu. V nepřerušovaném mlčení nasloucháno skvělému obhájci křesťanského učení a žádný z přítomných vysoce postavených mužů neodvážil se slova namítnouti.

Přes to však byl Apollonius k smrti odsouzen; sklonil pod meč svou hlavu, když se byl dříve hlasitě za obrácení Říma pomodlil.

Ve třetím století učinilo křesťanství všude mocné pokroky; tu staly se pomluvy proti křesťanům zlomyslnějšími, pronásledování krutějšími. V této době vyskytli se dva mužové, k tomu určení, by nevinu křesťanů obhajovali. Těmito muži byli Tertullian a Origenes.

Tertullian narodil se kolem r. 160. v Karthagu v Africe. Byl synem setníka římského vojska tam ležícího. Jako již tisícům, tak i jemu statečnost mučedníků otevřela oči a ukázala nepravost pohanství. Proto stal se křesťanem. Vyznamenav se hlubokými vědomostmi a skvělými ctnostmi, obdržel svěcení na kněžství. Vida, že jeho křesťanští bratři zde více než kde jinde jsou pomlouváni, nenáviděni a pronásledováni, vystoupil veřejně jakožto jejich obhájce. Brzo bylo ho lze spatřiti v soudní síni, kde křesťané byli souzeni, brzo ve školách římských filosofů, kde důrazně nevinu svých bratrů obhajoval a bludy pohanství porážel. Při tom pomáhala mu jeho znalost zákona (byl dříve advokátem) a jeho neobyčejná výmluvnost.

Za pronásledování císaře Severa r. 202. napsal obranu křesťanství, spis to, jenž jeho slávu tak daleko rozšířil, kam jen církev sahala.

Tertullian počal tím, že ospravedlňoval křesťany proti obviněním, jež proti nim činěny, a že poukazoval na to, že největší nespravedlností jest, je pro pouhé jich jméno trestati. Pak dokazoval směšnost pohanství; bez milosti líčil pohanská božstva: Nefestného Joviše, zlodějského Merkura, necudného Venuši,

opilého Bakcha, díky požírajícího Saturna atd., čině tím citele takových božstev směšnými. Po vyvrácení pohanství následovalo líčení křesťanského náboženství a útrap jeho vyznavačů. Tertullian vyvracel ostrými výrazy bezpodstatnou pomluvu, jakoby křesťané dětského masa požívali. Toto podezření, pravil, má svůj původ v obyčejích, jimž se u pohanů holduje; neboť tyto oběťují v Africe bohu Saturnovi veřejně živé děti, trísni v Římě sochu boha Jupitera lidskou krví, ba jest na denním pořádku to, že díky pohanskými rodiči topeny, odkládány, anebo od psů rozsápány bývají. Tertullian líčil nadšeně poslušnost křesťanů vůči císařům, jich lásku k nepřítelům, jich vělou lásku k bližním, jež je vespolek spojovala, jejich příkladný život a statečnost, s kterou všechny muky, ba i smrt pro víru snášeli. Na konci pravil: »Čím více nás pronásledujete, tím se stáváme čtenějšími; krev mučedníků jest semenem křesťanů!«

Mimo tuto obranu napsal Tertullian ještě dvanáct knih jiných, tak na př. kniha o modloslužbě, a modlitbě, kde modlitbu Páně, Otčenáš, vykládá; knihu o postu, o křtu, pojednání o pokání a povzbuzení k mučednictví; nic není dojmavějšího nad tyto knihy.

Jaký dojem učinila četba těchto spisů na křesťany a pohany? První byli povzbuzeni, potěšeni, nadchnuti — tito zahanbeni, varováni a přece vyzýváni, by duševní zrak křesťanským pravdám otevřeli! Třebas však Tertullian polovici svého života církvi znamenitě sloužil a jí tolik prospěl, přece vkročil bohužel na sestř. Přidal se k učení Montanistů, kteří falešnou nauku o Duchu svatém rozšiřovali. Poněvadž na svém bludu setrval, byl ze společenství církve vyobcován. Přece však nepozbývají jeho první spisy, přes jeho žalostný pád, své plné váhy.

V téže době žil v Egyptě v Alexandrii Origenes, syn mučedníka Leonidy, narozený r. 185. Oplýval neobyčejnými vědomostmi a neobyčejně vtipným rozumem; ve stáří 18 roků založil již školu, ze které mnozí kněží a učenci vyšli, jakož i mučedníci, kteří svůj život za víru položili. Origenes vedl velice přísný život; chodil bos, spal na holé zemi, zdržoval se úplně masitých pokrmů a

mnoho se postil. Choval velikou touhu po mučednické smrti. Jeho svatý, přísný život, spojený s bohatými vědomostmi učinil jej výtečným obhájcem křesťanských pravd, takže říkali o něm jeho žáci, že z něho v pravdě mluví Duch Boží; svatý církevní otec Jeroným vyslovil se o něm: »V jeho obranných spisech nalézáme vyvrácení všech námitek, jež proti církvi byly činěny anebo ještě činěny budou.«

Bohužel i tento vznešený muž zastínil svou slávu, propadnuv jako Tertullian bludným domněnkám; přece však nevytrval tvrdošíjně ve svém bludu, nýbrž přiznal se opět k pravdě svaté katolické církve. Zemřel r. 254 vytrpěv jakožto vyznavač za Decia hrozné muky.

Kromě těchto obhájců křesťanské pravdy mohli bychom ještě mnoho jiných vyjmenovati.

Neméně než tehdy potřebuje i dnes církev nadaných mužů, kteří slovem i písmem pravdy křesťanské a nauky a zásady svaté katolické církve obhajují. Neboť i dnes, třebas i v jiné formě než za starověku, napadají božské zjevení nevěra a pohanství zbrání duševní, výsměchem a pomluvou. Nejsme zavázáni těmto šlechtným mužům dnešní doby, kteří na hradbách Sionu bojují a nával nepřátel odrážejí, dikem, úctou a zvláště svou modlitbou.

Základ národa.

ci mi, bratře,
rci mi, synu,
kde je základ
nerozborný národa?
Slyš! Vše v krátkou
větu svinu:
„Kdo svou víru,
kdo svou mluvu neprodá!“

J. Al. Vlastimil-Římský

Jubilejní pouť Moravanů do Říma roku 1908.

Popisuje K. Bařtk, děkan v Černovicích. (Č. d.)

8 hodin ráno dne 14. října jeli jsme v kočárech za město udělat návštěvu a poklonit se sv. Pavlovi. Jeli jsme cestou Appiovou, kudy velký apoštol spoután byl řetězem 27. června r. 67 společně se sv. Petrem na smrt veden byl.

Asi deset minut za branou sv. Pavla na levo u silnice spatřili jsme kostelík s nápisem: »Na tomto místě rozloučili se spolu sv. Petr a sv. Pavel, když kráčeli na popraviště; i řekl Pavel k Petrovi: Pokoj budiž s tebou, ty základe Církve a pastýři všech beránek Kristových; a Petr Pavlovi: Jdi v pokoji kazateli evangelia a vůdce spravedlivých na cestě k spasení.« Zbožně četli jsme nápis ten a v duchu viděli jme dva starce spoutané, kterak se v slzách loučí, a kterak provázení zástupem křesťanů, odváděni jsou, jeden do zahrady Neronových k smrti křížem, druhý dále po silnici Appiově za město k smrti mečem.

Po stopách druhého spěchali jsme na místo jeho ponížení a vítězoslávy. Přijeli jsme až k místu, kde mrtvé tělo apoštola národů bylo pochováno a kdež zdvihá se nyní velkolepý chrám.

Povozy přijely až ke kostelu na prostranství jemným pískem posypané. Slezli jsme a vešli dovnitř. Však cosi vznešeného a nevyslovitelného zastavuje náš krok a svírá dech. Obrovské rozměry chrámu, mohutnost a zároveň lehkost stavby, zdánlivá jednoduchost a a přece bohatství malby a okras působí na nás dojmem neodolatelným a nesmazatelným. Někteří cestovatelé se domnívají, že kostel sv. Pavla za městem jest velkolepější než sám kostel sv. Petra ve Vatikáně.

V celém kostele není lavic, není zde ani praporů nebo korouhví, tím méně nějakých titěrných ozdob. Podlaha je mramorová a leskne se do dálky jako moře sluncem ozářené. Celou prostoru chrámovou dělí čtyři řady žulových sloupů na pět lodí, z nichž prostřední jest největší. Převyšují velikostí svou všechny ostatní čtyři lodě dohromady. Sloupů žulových, jež stojí v stejných vzdále-

nostech od sebe, jest osmdesát. Postavíme-li se k jednomu z nich, vidíme že jest z jednoho kamene, že dosahuje výšky několika metrů, a že by čtyři osoby se musily spojit, kdyby jej rukama roztaženými obemknouti chtěly. Strop kostela jest bohatě kasetovaný, stěny nádherně malované. Zvláště nás zajímala řada obrazů znázorňujících jednotlivé výjevy ze života sv. Pavla a řada obrazů znázorňujících všechny římské papeže od sv. Petra až ku Piu X. Obrazy ty jsou v jedné řadě blízko u stropu. Patnáct míst jest prázdných — čekají na jména a podoby patnácti nových papežů.

Hlavním oltářem jest t. zv. »konfesse«, neboli náhrobek sv. Pavla. Je v průčelí na podlaže. Dole pochováno jest tělo svatého apoštola a nad hrobem je upraven oltář, kdež se slouží mše sv. Konfesse jest obehnána drahocenným kovovým zábradlím, na němž stojí množství kovových dnem i nocí hořících lamp. Na jednom místě jsou v zábradlí dvířka, jimiž se může vejti dovnitř a sejiti dolů po schůdkách k oltáři. Slouží-li kněz mši sv., vidí ho věřící kolem konfesse shromáždění dole pod sebou. Nad konfessí vznáší se krásný kovový baldachýn spočívající na ozdobných sloupech.

Za konfessí, tedy asi na místě, kde dle našeho způsobu by byl hlavní oltář, jest kaple Ukřižovaného. V ní jest kříž, před nímž se modlíla sv. Brigitta a oltář, u něhož dne 22. dubna r. 1541 sv. Ignác z Loyoly se svými druhy slavně řeholní sliby skládal a mši sv. sloužil.

Pozornost poutníkovu upoutá i také zvláštní kroupenka. Jest obrovských rozměrů, zhotovena z bílého mramoru a pod ní z černého mramoru krčí se čert. A proč se tak úzkostlivě schovává? Podívej se jen na druhou stranu. Tam vidíš malé dítko z bílého mramoru, jež svou buclatou ručku nanáčí ve svěcené vodě a chce ji čerta pokropiti. Odtud ten jeho strach...

Zarazilo nás, že tento nádherný velechrám má jenom prostá okna, z obyčejného skla, kdežto všechny ostatní

i méně významné kostely římské mají okna barevná se vzácnými malbami. Výklad k tomu podal nám náš průvodčí, jenž nám vykládal, kterak kostel svatého Pavla již od císaře Konstantina byl založen, od různých papežů rozšiřován a bohatě vyzdoben, r. 1823 neopatrností klempíře střechu spravujícího v popel obrácen, však péči papežů znovu zase vystavěn, r. 1854 posvěcen a r. 1891 výbuchem blízké prachárny o drahocenná okna prudkým otřesem vzduchu připraven. Náš průvodce nám dále vykládal, že vláda italská po zabrání papežského území zabrala i kostely, je za majetek národní prohlásila, povinnost je spravovati na sebe vzala, a že jest její povinností rozbitá okna novými, celku odpovídajícími okny nahraditi. Ale italská vláda má spíše peníze na vojsko, loďstvo a na vše ostatní, jenom ne na to, co jest její svatou povinností. Doufejme však, že i na správu oken těchto dojde, neboť plány a rozpočty jsou hotovy.

Popisovati veškeré drahocenné památky v kostele tomto uložené zabralo by více místa nežli možno v krátkém tomto popise. Budiž jenom poukázáno na jeden skvost ceny nesmírné, ceny, jež za peníze ani měřena býti nemůže. Mínim — okovy sv. Pavla. Vešli jsme do sakristie a úslužný benediktin, jimž správa kostela jest svěřena, ukázal nám tuto drahocennou památku. Viděli jsme okovy, jimiž svatý Pavel spoután byl. Dotýkali jsme se podlouhlých do sebe zapadajících článků a slzeli jsme. Na památku koupili jsme si malé řetízky dle vzoru velkého pravého řetězu zhotovené.

Modleme se za církev katolickou, která okovy stále jest zputována, pronásledována a znásilňována. . .

Kromě tohoto pokladu viděli jsme v klenotnici ještě množství drahocenných předmětů jiných — různého druhu ostatky svatých, kteří se zde kolem apoštolského kazatele shromáždili, takže se nám zdá, jako bychom byli v předsíni nebe.

Pomodlivše se společně u konfesse, šli jsme ku hlavnímu vchodu, odkud jest rozhled nejvelkolepější, abychom ještě naposledy pokochali se nezapomenutelným celkovým pohledem na tento chrám. Chrám tento úplně odpovídá významu, jaký sv. Pavel v dějinách církve zaujímá.

Od hlavního vchodu, kterým se nechodí šli jsme lesklou podlahou ku vchodu vedlejšímu, jímž jsme prve i přišli a kdež na nás povozy čekaly. Jakýsi hoch, čekaje ovšem malou odměnu, zdvihl rohož, jež vchod uzavírala, abychom volně projiti mohli. Když jsme vyšli, rohoži spustil, takže rohož celý vchod zase uzavřela na způsob našich dveří.

Vsednuvše do svých povozů jeli jsme navštívit město mrtvých — katakomby.

Co jsou katakomby? Katakomby byly původně hřbitovy. Pohané své mrtvé spalovali, popel do nádob skládali, a pro tyto popelnice zvláštní náhrobky stavěli. Podél silnice Appiovy stála nepřehledná řada vysokých náhrobků s nápisy označujícími, či popel zde odpočívá. Ale křesťané podle příkladu Josefa z Arimathie a Nikodema, kteří mrtvé tělo Kristovo do země uložili, své mrtvé do hrobů kladli.

Když křesťanství i v Římě se rozšířilo, tento dobrý obyčej i tam zdomácněl. První křesťanský hřbitov povstal v Římě u cesty Appiovy v nížinách (latinsky „ad catacumbas“). Odtud slovo katakomby. V opuštěných dolech na písek kopány byly první hroby. Ale brzy ujal se způsob pochovávaní v podzemních chodbách. Z opuštěného lomu prodlabána byla chodba a v chodbě vyhloubeny otvory pro mrtvá těla. Křesťané proniknutí upřímnou vírou a obcování svatých, navštěvovali své mrtvé v podzemních chodbách, aby se u nich modlili. Pohané o tom věděli, ale ničeho proti tomuto nenamítali.

Dle pohanského zákona byly hřbitovy místem posvátným a proto v dobách pronásledování křesťané skryli se do katakomb, kdež byli v bezpečí, neboť i světský zákon zakazoval pronásledovatelům tam za nimi vnikati.

Ale ukrutný císař Valerian zrušil ve třetím století zákon o posvátnosti hřbitovů a nyní nastaly křesťanům zlé časy. Pronásledovatelé směli totiž i do katakomb vnikati a tam křesťany schytávati a na popraviště vláčeti.

Nyní začali křesťané dělati do katakomb nové tajné vchody. Nikdo ani netušil, že daleko za městem, kdesi v křoví plochý kamen přikrývá vchod do katakomb. Kromě toho někteří bohatí

křesťané, jako na př. zbožná paní Lucina, dovolovali křesťanům, aby v jejich zahradě udělali si vchod do katakomb. Vchody byly zvláštní pro ženy a zvláštní pro muže.

Když vyhlášen byl »krvavý edikt«, právě vždy ukryli křesťané do katakomb starce, ženy a děti. Muži až naposledy se ukrývali.

Katakomb bylo v okolí Říma veliké množství. Časem byly zasypány, ale v novější době opět jsou objevovány. Dosud objeveno jich třicet pět. Kdyby tyto chodby spojily se v jednu, tvořily by délku, že by chodec, jenž by dnem a nocí šel, musil jíti osm dní a osm nocí nepřetržitě, nežli by prošel od jednoho konce k druhému. Hrobů odhadují znalci v nich na šest milionů. Z toho vidíme, jak veliké množství bylo křesťanů v Římě již v prvních stoletích. A můžeme říci, že bylo skoro tolik mučedníků, co bylo křesťanů. Písemné zprávy z dob těch nám praví, že na př. za císaře Diokleciána jenom v jednom měsíci sedmnáct tisíc křesťanů umučeno bylo. A proč? — Jen proto, že byli křesťané... Sv. Jeroným di, že tehdy byla »krev Kristova vřelá a víra v prsou věřících vroucí.«

Zvláštní hrobníci, kteří považováni byli za druh duchovenstva, do zásoby v podzemních chodbách do stěn otvory vydlabávali a čerstvou zemi za noci do bařin, lomů, houštin odváželi, aby čerstvě kopanou zemí prozrazení nebyli.

V katakombách shromáždžoval se, modlil a plakal hlouček křesťanů, tam konala se svatá tajemství, křtilo se, vyučováni byli novokřtění, biskup světil kněze; katakomby byly skryší, kostelem, školou a hřbitovem zároveň.

Půda, v níž katakomby kopány byly, byla původu sopečného, měkká, zrnitá skála, barvy šedočervené. Ilroby v této půdě kopaly se velmi snadno. Mrtvoly v ní nehnily, nýbrž spíše vyschly, v prach a popel se rozpadávaly a zpráchnivěly.

Těla mučedníků, kteří za dne v cirku lýtým šelmám k roztrhání předhazováni byli, nebo pod rukama katů život svůj skončili, nosili sem bratři jejich víry za noci. Tělo, nebo jeho zbytky, zavnuté v plátně a za noci do katakomb přinešené, přijmuli živí bratři

a sestry mezi sebe a ve smutném průvodu nesli je pohřbit. Uložili do hrobky ve zdi, přiložili mramorovou desku, ploský kámen, nebo cihlami a cementem zadělali, pomodlili se a v úzkostech čekali, kolik ještě mrtvých bratří té noci přibude. Matné světlo lampiček osvětlovalo město mučedníků, a osoby křesťanů strachem a úzkostí, více stínům než lidem podobné, prospěvovaly: »Z hlubokosti volal jsem k tobě Hospodine, Hospodine uslyš hlas můj.«

Na deskách mramorových vrývali různé nápisy, jako: »Vstane z mrtvých« nebo různé znaky křesťanství, na hrobech mučedníků palmu. Podařilo-li se mužům, popravě přítomným, zachytiti do láhvičky krve mučednickovy, přinesli ji jako drahou relikvii s mrtvým tělem a zadělali do malty vedle těla pochovaného.

Dne 14. října dopoledne navštívili jsme toto město mučedníků.

Vešli jsme do zahrady. Šli jsme ke katakombě sv. Kalixta. Řeholníci z přísného řádu Trappistů ošetřují ji jako oko v hlavě.

U malého domku mladý kněz dal nám každému svíčku a krátký popis katakomby, začev jsme dali na udržování těchto posvátných míst malou almužnu.

Rozsvitivši si svíčky, kráčeli jsme napřed jako do nějakého sklepa, a nož jsme se nadáli, zmizelo světlo denní a ocitli jsme se v úzké chodbičce. Chodbička byla někde jen asi metr široká, jinde širší, někde jen asi 2 metry vysoká, jinde mnohem vyšší. A po obou stranách chodby, nad sebou, byly podlouhlé otvory, nyní ovšem již prázdné. Jen tu a tam viděti v těchto otvorech zbytky kostí, mramorových desek, nádobek a pod. Chodba se točí, jiná chodba ji přetíná a tak kříž na kříž, jako podzemní bludiště nad sebou, vedle sebe a proti sobě, probíhají chodby a všude samý hrob. Někde jest hrob značnější podoby obloukovité. Jisto jest, že na tomto místě leželo tělo mučednické a nad ním sloužena nejsvětější, novozákonní obět. Na jednom místě byla značná prostora. V této podzemní kapli se shromáždžovali křesťané ke společným modlitbám a poradám. I my jsme se zde shromáždili a pomodlili. Někde z podzemní chodby protesán byl otvor až k povrchu zemskému. Tímto

«světlikem», nahoře mříží ohrazeným, vnikalo slabé, denní světlo a čistý vzduch. Jdeme těsně jeden za druhým. Zkušný vůdce nás vede a jiný strážce jde za námi, aby zde nikdo nezabloudil a ne-zůstal.

Kolik vzdechů slyšely tyto chodby, kolik viděly slz, a co vše mohly by vyprávěti! Však dobře, že vyprávěti nemohou. Byly by to jen věci smutné, jež by vyprávěly... Pádo, modlitbami

posvěcená, slzami a krví zbrocená, buď požeňnaná!

Zde v katakombách také jejich strážcové každodenně slouží mši svatou. Zdaž neodpovídají jim oslavenci nebesťi, kteří zde byli pochováni?

Mocně dojmuti opouštěli jsme podzemní Řím.

Vsednuvše do vozů, jeli jsme k věčnému městu. Cestou jsme skoro ani nemluvíli, jen přemýšleli a vzpomínali.

O nutnosti a způsobu častého svatého přijímání.

Amen, amen pravím vám, nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete mítí v sobě života. (Jan 6, 54).

Pozorujeme-li duchovní a náboženský život ve vlastech našich, vidíme potěšitelný zjev, že Duch svatý zase mnohé srdce, dříve hlostejné a spící, probouzí, že útoky nepřátel na víru a církev tak mnohým, dříve bezstarostným, otevřely oči, že nedostatečná výchova mládeže naplňuje všechny obavou před budoucností, že mnozíci se zločiny volají po nápravě a že tuto nápravu celého života, jak rodinného, tak veřejného, jediné lze provést na základě náboženském. Proto s radostí vítáme probouzení se lidu k čilejšímu životu náboženskému, vítáme rostoucí horlivost v hájení dědictví otců nejdražšího, sv. víry Kristovy, vítáme zejména dorost náš, mládež naši, která se řadí pod prapor sv. kříže. Jest věru již nejvyšší čas, aby lid náš, v celku přece věřící a zbožný, se zdvihl, v jeden mocný šik se semkl, neboť troufalost nepřátel jest veliká, zloba proti všemu katolickému písmu dáblská. Vším možným způsobem, slovem i písmem hledí nepřátelé zohaviti sv. naše náboženství, podřítí základ jeho, Krista Spasitele, jehož božství dotýkají se nestoudným jazykem svým, sesměšňují naše posvátné obřady, pošpiniti biskupy a kněze, zastrážiti katolíky tak, aby měli volné pole a jak se vychloubají, brzy mohli kopati hrob církvi katolické v národě našem.

Že tím národ náš největší škodu utrpí, že sklame křesťanský národ, rozbije se manželství, rozvrátí se rodiny, že rozmnoží se zločinnost, vyrostle rozmařilost, že tedy, vlastně hrob kopati budou národu samému, toho nedbají. A proto, kde kdo sám sebou, se svou rodinou, s národem to dobře myslí, musí se postaviti na obranu těch věkovitých základů mravnosti a tedy i prospěchu národa, které položil Kristus a které stavi, chrání a hájí sv. jeho církve. Ovšem jest to boj úporný a dlouhý; mnohý v něm zmálomyslní, mnohý couvne, mnohý padne. A proto zajisté potřebí jest pomoci s hůry, nadpřirozeného posilnění ducha našeho, abychom vytrvali a abychom také v práci své blahodárné Božího měli požeňnaní. A tu hlavní věcí jest začítí od sama sebe. Obnoviti sama sebe má každý v Kristu, potom lehce a s výsledkem bude pracovati na obnově jiných a čeliti všem nepřátelům spasení. Dříve musíme jeden každý utvrditi v sobě jak víru, tak lásku, která účinná jest ve skutech dobrých, musíme ukázati, jaký je ten život podle víry, jak krásný, blahodárný, šťastný, musíme obnoviti spojení své s Kristem a potom bude On s námi a skrze nás působiti bude i ve veřejnosti. Bez Krista není ani světla, ani tepla, ani života pro duši naši. A abychom s ním byli a On s námi, podává se nám ve sv. přijímání, své tělo a svou krev

dává nám za pokrm a nápoj a připojuje nejkrásnější zaslíbení nám, jestliže ho hodně přijímáme: »Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den nejoslednější. On přebývá ve mně a já v něm. Jako mne poslal Otec, a já živ jsem pro Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude pro mne, kdo jí chléb tento, živ bude na věky.« (Jan 6, 55). Může býti krásnějších darů nežli které slibuje nám Pán skrze sv. přijímání? On však také řekl, že bez sv. přijímání mrtví jsme a života v nás není, řka: »Nebudete-li jisti těla syna člověka a pít jeho krve, nebudete mít v sobě života«. Z toho vychází pravda, že chceme-li žítí život Bohu milý, záslužný, v pravdě šťastný, chceme-li i dosti síly mítí život tento před nepřáteli hájiti, musíme posily hledati ve sv. přijímání, a to častém a hodném. Pohledme na křesťany prvních století. Jak krásný byl život jejich, jak veliká a vespolečná láska jejich, vždyť sami pohané na ně ukazovali řkouce: »Ejhle, jak se milují«. Jaké to ctnosti krásné zdobily jejich život, ctnosti, o nichž pohanstvo nemělo ani tušení, ctnosti, které přečetné pohany přiměly přijmouti víru Kristovu. A jaké byly to hrozné boje, které musili pro svou viru podstoupiti! Jaké utrpení strašné stíhalo je, jak bolestnou smrtí sešlo jich statisíce ze světa! A hle, vytrvali, obstáli v nejhorší zkoušce a proč? Sv. přijímání, a to časté, ba denní, sílilo je, Kristus byl s nimi, Kristus s nimi bojoval, v utrpení síly jim dodával, ve smrti je těšil a po smrti oslavil, Kristus slabou vůli jejich podporoval ke všemu dobrému, a, proto duše s Kristem spojené tak krásnými se skvěly ctnostmi.

Nemáme býti jejich následovníky? Nemáme tytéž povinnosti k Bohu, tytéž obtíže, tytéž potřeby, totéž utrpení, nemáme tentýž cíl, jako oni? Jsme také křesťané jako oni, vyznáváme téhož Boha, téhož Spasitele, tutéž církev za matku máme, tentýž cíl nebe před očima nám tkví, proto i téhož užíváme prostředku. Utuchla, ovšem během století, horlivost v častém sv. přijímání mezi křesťany, u jedněch z přemrštěné bázně, že by snad nehodně přijímali, u druhých z lhostejnosti, u třetích z přemrštěné starosti o věci světské; proto sv. zakladatelé

řádů duchovních, chtějce stoupence své uchovati zkazy světské, nařizovali jim častější sv. přijímání. A církev vědouc, která bez stolu Páně hyne duchovní a náboženský život, nařídila na sněmu 4. lateránském 1315, »že každý křesťan alespoň jednou v roce musí přistoupiti ke stolu Páně«. Tím ovšem není řečeno, že by neměl vícekrát tak učiniti, nýbrž stanovena nejmenší míra, pod níž jíti se nesmělo. Světci a učenci křesťanští, jako svatý Tomáš Aquinský, horlili velice pro sv. přijímání.

Sv. Tomáš praví: »Jen hřích smrtelný vylučuje křesťana od stolu Páně«, čímž chtěl na jevo dáti, že, kdo prost jest takového hříchu, by měl častěji přistupovati. Uvádí také známky, podle nichž by křesťan poznal, zda-li hodným jest přijímatelem, když praví: »Poznávali kdo ze zkušenosti, že denní sv. přijímání v něm horlivost množí, a účtu k Nejsvětějšímu neumenšuje, má denně přijímati«. Držít se zajisté pravidla Otců církevních, že svátosti jsou pro lidi, t. j., že mají býti hlavním prostředkem ku ctnostem a netoliko odměnou za ctnosti. Platí to zejména o sv. přijímání. Aby pak bázeň mnohých před častějším přijímáním odstranil, praví: »Láska a důvěra, ku kterým nás Písmo sv. ustavičně povzbuzuje, má zajisté přednost před bázní, že by kdo nehodně přijímati mohl«. Ovšem, kde prava láska k Bohu v srdci sídlí a pravá dětinná důvěra v zaslíbení Kristovo, tam zajisté jest také dobrá příprava, neboť nedá se láska s těžkým hříchem spojovati.

I v dobách, kdy stůl Páně osiřel a křesťané málo kdy přistupovali ku sv. přijímání, vidíme mnohé světce, kteří jak slovem, tak příkladem nabádali věřící ku častějšímu sv. přijímání. Tak ku př. sv. Kateřina Sienská, sv. Vincenc Ferrejský, sv. Antonín Maria Zaccaria, sv. Kajetán, sv. Ignác Loyolský a j. Sv. Ignác píše roku 1540 obyvatelům své rodné obce Azpejty taktó: »Byl čas, kdy všickni věřící bez rozdílu, pokud měli dostatečné stáří, denně přijímali. Musíme poněkud tyto staré svaté obvyčeje křesťanské obnoviti. Zájmy božské velebnosti a náš největší osobní prospěch nás k tomu zavazují«. Sv. Ignác uzavírá list svůj vyzváním: »Alespoň jednou za

měsíc, nedá-li se více dosáhnouti, nechť všichni přijímají nejsv. Svátost. A chtějí-li mnozí častěji tak činiti, zajisté se Bohu libí budou. Ve slovech těchto zřejmě poznáváme metu sv. Ignáce, věřící křesťany k častému sv. přijímání přivoditi, když za nejmenší míru ustanovuje přijímání měsíční. Ze světec tento by byl rád viděl, aby se přistupovalo denně, vysvítá z listu jeho k jedné řeholnici v Barceloně, v němž píše takto: »Co se týče denního sv. přijímání, vidí každý, že v prvních dobách církve všichni věřící denně přijímali. Není také žádného rozkazu ani zákona naší sv. matky církve, není ani učení bohoslovců, které by zbožné osoby od denního přijímání srazely. Ba, i kdyby v sobě žádné zvláštní znamení dobré nálady neznamenal, i kdyby v sobě větší pohnutky pobožnosti necítili, dostává jim svědectví jejich svědomí,

a jestliže zpytující toto, poznávají, že sv. přijímání pomáhá duši jejich a lásku jejich k Bohu rozněcuje, jestliže nad to si přejí opětně pocítiti blahodárných následků sv. přijímání, t. j. sílu, kterou tato duchovní potrava jim dává, pokoj a mír, jenž ji následuje, novou horlivost, kterou v nich rozněcuje, aby Bohu a Pánu lépe sloužili a jej lépe velebili; potom nepochybuje, denní sv. přijímání bude jim zajisté užitečnější, nežli přijímání méně časté. V řádě svém předepsal sv. Ignác pro scholastiky přijímání týdenní, aniž by ovšem omezoval touhu po častějším, »ze zvláštního důvodu a z potřeby více nežli z pobožnosti. Tu jasně vyznává sv. Ignác, že častější, ba denní sv. přijímání více za potřebu člověka k vůli ctnosti, nežli jen za pouhou pobožnost.

(Dokončení).

Svatý Gabriel!

Na samotě — za horami,
jak milé to místočko,
je tam krásný kostelíček,
kolem jest pak městečko.

Jen o něco málo dále,
vypíná se krásný chrám,
místo zajisté ono památné,
odznak má zde světa Pán.

Tam pod korouhví jeho,
stádo věrných shromážděno,
čeká již jen na pokyn,
by do boje seřaděno.

Různé pŕtky jest nám znáti,
mnohé bez hříchů nejsou,
jiné opět pouze hájí
marnou slávu světskou.

Než pod střechou onou
nenalezneš cos podobného,
bez výjimky i rozdílu stavu,
hledá každý Pána svého slávu.

Jediná jen hudba
proniká duši všem,
a to je ta tužba
za Kristem — za Kristem!

Pod tímto heslem lásky
táhnou celé řady nadšené,
by černým bratrům vstúpili
jméno ono zvučné — vznešené.

Věru, nejtěžším je tento zápas,
jenž rovného nezná boje,
od matičky vzdálen — v daleké cizině
složí všichni kosti svoje.

Přec však mnoho jich pod prapor Kristův
s nevýslovnou vždy radostí běží,
by získali milost sobě hojnou,
neb Bůh rozdává pouze bez mezí.

Každý rok nové síly — svěží
bere Pán pod ochranu svou,
vede všechny kýženému k cíli,
duši kdež pak obdaruje ctnou.

Proto se jde tak vesele k činu,
druh mluví k druhu svému,
ó jak milé musí býti ono žití,
pod ochranou-li Boží moha dlíti.

Pluj tudíž každý vesele
na lodičce života svého,
vše jiné se tváří kysele,
zde jest cosi vznešeného.

Jeroným Havel.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XIX. Boj se skřítky.

(Píše P. Lauer, missionář v Togo v Africe.)

Na začátku března t. r. vedla mne prazvláštní záležitost přes jezero Togské do Toga a dále do Ogby. Na blízku zdi, kterou tamější škola a obydlí učitelovo je obehnáno, mělo se kopati a proč? Nemělo se hledati zlato a ani starožitnosti neměly se vykopávati ze země. Účel kopání byl mnohem důležitější. Mělo totiž sedm živých skřítků z jejich skrýší vytaženo býti na povrch. Čertici ti byli se na onom místě pod zemí zahnízdili. A byli to, jak si Černoši vypravovali, podivní živočichové, od matky přírody po macešku nadělení; jeden byl jednooký, druhému scházela jedna ruka, třetí kulhal o jedné noze, zkrátka každý z nich byl nějak pošramocen. Přes to škodili obyvatelům Ogby kde mohli, posílajíce na ně zvláště zlé nemoci a jiné podobné trampoty. Za dne neodvažovali se ze svých skrýší; teprv za soumraku a v noci plížili se ulicemi a uličkami osady a posílali i nejzdravějším spáčům smrtelné nemoci. Náčelník skřítků, Asa jménem, všechny tyto podrobnosti komusi pověděl, a jistého muže z krajiny Dahome poznačil, že ten jediný je s to, aby se skřítky se potýkal a je poraziv, neškodnými učinil.

Kopání mělo se diti příští sobotu. Pro jistotu vyzvídali Černoši, zda v onen den nepřijde do Ogby některý missionář. Věděli dobře, že by v jeho přítomnosti o čarech a kouzlech nemohlo býti řeči. Zatím však dověděl jsem se já sám od našich křesťanů, co se v sobotu bude v Ogbě diti a rozhodl jsem se ihned, že tam zajdu a podvod odhalím. Záhy z rána vydal jsem se na cestu a k desáté hodině před polednem dorazil jsem do Ogby. Ulice byly prázdné, ale za to náves byla plná lidí. Tam se všichni shromáždili a odtud mělo se jíti průvodem ke škole, kde pod zemí skřítkové se zdržovali. Mezi přítomnými nescházel ovšem ani pohlavář s náčelníky sobě podřízenými.

Když jsem se na návis objevil, viděl jsem na tváři všech, že byli mým příchodem nemile překvapeni. Nevědouce, co by řekli, vymlouvali se, že se shromáždili, aby o důležitých věcech obecních porokovali, bylo však jim viděti na obličejích, že mluví nepravdu. Také podvodník sám chtěl se v zástupu ztratiti a prchnouti, byl však na můj pokyn zadržen a musil se přede všemi přítomnými zodpovídati. Že také lhal, až se mu, jak říkáme, od úst prášilo, netřeba dokládati. Chytrák dělal se zcela nevinným a tvrdil, že se byl do Ogby dostal

náhodou. Ale mnozí z přítomných pověděli mu do očí, za jakým účelem byl sem přišel, ano prozradili, že před kopáním vybíral od diváků po 10 haléřích.

Použil jsem této příležitosti, abych nevědomé Černochoy poučil o pošetilosti pověry a uhájil jim na tomto a podobných případech, jak zhoubné mívá následky. Zároveň však vysvětlil jsem jim, proč se kopání mělo dít u samé školy. Stalo se tak, aby naše škola byla zničena a lid zůstal v nevědomosti. Vědělť podvodníci dobře, že děti se budou báti do školy choditi, když se jim a jejich rodičům namluví, že u samé školy se v zemi skrývají skřítci, kteří na lidi rozličné nemoci a jiné trampoty posílají. Aby tedy naše škola zůstala prázdná, to bylo hlavním účelem, proč se na blízku školy měli skřítci vykopávat. Pověst o skřítčích zlomyslně rozšiřovaná nebyla než čirým podvodem a kopání pouhou komedií.

Moje výklady potkaly se se všestranným souhlasem a zaklínací skřítků i se svým vůdcem vytratili se za řeči ze zástupu netroufajíce si ani slova odvěti na svou obranu. Zahanbení odtáhli, aby možná jinde, v sousední některé krajině, štěstí svého mezi lehkověrnými černochoy zkusili.

XX. Zajímavé založení missijní stanice.

Co jediný missionář svou vytrvalostí a pevnou vůlí dorede vykonati, dokazuje založení missijní stanice Kasisi v jižní Africe P. Torrendem z tovaryšstva Ježíšova.

Asi přede dvěma roky vybral se ze stanice na řece Kafue k severu, aby si našel nové pole činnosti jeho podnikavosti přiměřené. Důvěruje ve svou znalost cest, po kterých domorodci chodívali a jejich jazyka, vypravil se na cestu beze všeho u afrických cestovatelů obvyklého výzbroje. Tři chasníci, nesoucí jeho skrovný majetek, byli jeho jedinými průvodčími.

Cestou dorazil jednoho večera do černošské stanice. Jak obyčejně shromáždilo se brzy kolem něho veškero mužské obyvatelstvo. Jeho společníci přidružili se k domorodcům a missionář modlil se svůj breviář. Za krátko však pozoroval, že skupina mužů u ohně

sedící si vždy živěji počíná a se rozčiluje, ano, brzy obklopilo veškeré obyvatelstvo jeho společníky křičíc a rukama mávaje. P. Torrend přistoupil blíže, aby seznal příčinu všeobecného rozčilení. Přihodilo se pak skutečně něco neobyčejného. Jeden z jeho společníků, Francisko jménem, byl právě poznán jako soukmenovec a synovec pohlavářův. Pak před tím byl se totiž k P. Torrendovi na řece Xamleesi připojil a s ním skoro celou jižní Afriku procestoval.

Za rozmluvy s domorodci slyšel Francisko najednou jméno, které vzbudilo jeho pozornost. »Kdo se tak jmenuje?« tázal se. Bylo mu řečeno, že pohlavář. »Podivno«, pravil na to, »právě tak jmenuje se můj strýc.« Poněvadž jméno tu jinde se nevyskytuje, pátrali oba, mladík i pohlavář dále. Onen vypravoval, že jako pětileté dítě se svou matkou a několika vesničany tlupou otrokářů byl násilně odveden. Jeho matce podařilo se cestou prchnouti a od té doby nic více o ní neslyšel. »Viš se upamatovati na jiného svého otce a své matky?« ptal se pohlavář. Mladík jmenoval ihned obě jména. Po té následovalo všeobecné rozčilení, neboť nebylo více pochybnosti, že mladík je synovcem pohlavářovým. Před patnácti roky bylo dítě loupežnými otrokáři uloupeno a nyní se tedy náhodou vrátilo do rodné osady. Také matka, jak později vyšlo na jevo, žila ještě ve vzdálené osadě.

P. Torred použil ihned výhod, jichž mu Prozřetelnost poskytla. Okolnost, že byl člena rodiny pohlavářovy, jenž za dávno již mrtvého byl pokládán, přivedl nazpět, dodala mu úcty a vážnosti, jaké by ani dlouholetým pobytem mezi lidem nebyl získal. Proto ustanovil ihned, že se tam usadí. Hned následujícího dne vyhledal nejvhodnější místo pro založení missijní stanice a již v několika dnech postavil prozatímní chýži a získal pro missii několik měric pole. Potom vrátil se do missie, odkud byl vyšel a obdržev svolení od svých představených, usadil se po několika měsících na nové stanici trvale.

Z počátku musil ovšem překonati mnohé těžkosti a překážky a nejednou přemýšlel, nemá-li stanici sotva založenou zrušiti. Jednou na př. neměl již ani

haléře peněz, když z nenadání dostalo se mu hojně almužny. Nicméně podařilo se mu novou stanicí konečně udržeti, ano časem i k rozkvětu přivést.

Volba místa byla podle všeho šťastná. Země jest úrodná a železná dráha vede nedaleko stanice, tak že je naděje, že se missie po ukočených nutných stavbách sama sebou bude vypláceti. Závažná obtíž záležela hned z počátku v tom, že v nejbližším okolí stanice obyvatelstvo bylo velmi řídké. Hlavní jádro obyvatelstva bydlí asi 10—12 mil odtud vzdáleno. Sotva však P. Torrend novou stanicí založil, navštívil v obvodu 20 mil všechny pohlaváry. Dobrá jeho pověst ho všude předcházela a byl proto všude vřelě přijat. Toliko ženy a děti se ho z počátku bály, znenáhla však získal si i jejich důvěru a náklonnost.

Výbornou pomůckou byla učenému věrověstu jeho znalost domácí řeči. Mluví totiž řečí černochů rovněž tak správně a plynne jak oni sami a za svého dvacetiletého pobytu mezi nimi sebral několik set různých bajek a povídek. Večer sedává s domorodci u ohně a vypravuje jim vždy nové příběhy. Svým moudrým jednáním získal pro missii všechny čelnější pohlaváry celého okolí a jméno stanice Kasisi je známo široko daleko. Vůbec je P. Torrend nejznámějším mužem v oněch krajinách.

První úspěch jeho vycházek do okolí záležel v tom, že do missie přivedl mnoho dělníků. Skoro každý halíf vynaložil za prvních dvou let, aby přichozím domorodcům zjednal práci. Takovým způsobem přišel s tamějším obyvatelstvem do užšího styku. Dělníky vyučoval pak křesťanskému náboženství. Za svítání svolává zvonec všechny dělníky na «katechismus». Súčastníci se vyučování nejsou však dělníci povinni a P. Torrend výslovně jim říká, že nemusí choditi na vyučování, byť i v missii pracovali, že

nepotřebuje křesťanů, kteří by jen z hmotných prospěchů křesťanství přijali. Pres to přicházejí všichni na vyučování, které 20 minut až půl hodiny trvá. V neděli je vyučování pro obyvatelstvo «statních» «kraalů» čili vesnic. Všichni dospělí čekají na křest svatý 3—4 roky. Mnohdy má P. Torrend okolo sebe na 130 posluchačů, z nichž mnozí ze vzdálenosti 10 mil sem byli přišli.

Mzda pozůstává obyčejně ve věcech pro domácnost nebo i pro jednotlivce potřebných. Když se práce zadává dostane dělník listek, na kterém i uložení práce i mzda je naznačena. Vykonaná práce se potom zkouší a byla-li uznána za uspokojivou vrátí dělník listek a obdrží umluvenou mzdu. P. Torrend je s tímto zařízením spokojen. Má totiž aspoň jistotu, že domorodý dělník aspoň nejmenší míru práce vykoná, aby smluvenou mzdu co možná nejdříve dostal. Tak utvořil se na missijní stanici v Kasisi čilý ruch a život, jaký bychom na jiných statcích afrických, kde se dělníci obyčejně na jeden měsíc najímají, marně hledali.

Mimo některé dělnické kolonie povstaly v sousedství missie četné menší vesnice s obyvatelstvem domorodým a právě nyní vyjednávají dva čelní pohlaváři stran založení nové osady. Do roka bylo okolo missijní stanice, která vlastně v divoké pustině byla založena, několik set lidských obydlí. Na stanici samé pak staví P. Torrend za pomoci dvou italských zedníků, kteří mu sami služeb svých nabídlí, nový dům obytný, kapli a školu.

Takovým způsobem bylo za tři léta v Kasisi mnoho dobrého způsobeno a stanice má pravděpodobně skvělou budoucnost před sebou. Ovšem stalo se vše zásluhou a přičiněním P. Torrenda, který se byl nejen dobrovolně vzdal všeho styku se vzdělanými lidmi, ale často i sám odepřel sobě všelico, čeho k životu nevyhnutelně třeba.

Útrapy missionářovy.

Nedávno vrátil se katolický missionář v Číně, Páter Josef Štolberg, kněz řádu lazarského, do své rodné země slezské, aby trochu upevnil své podkopané zdraví a — aby prosil o milodary pro těžce zkoušené missionáře.

Ze svého domu otcovského napsal Páter Josef svým příbuzným dopis. v němž píše:

»Jsem tomu sice neobyčejně rád, že jsem mohl ještě jednou pohledět v drahé tváře svých milovaných rodičův, ale přece zase již toužím po své vlasti čínské. Mám ještě několik neděl dovolené a těch mi jest pilně použiti k tomu, bych pro nás něco vyžebal. Pole mé činnosti je v provincii Kiang-Si v Jižní Číně. Zde učinila církev svatá za posledních deset let znamenitý pokrok, avšak také přemnoho vytrpěla. V té krátké době zakusila čtvero velikých pronásledování, při nichž mnoho křesťanů o život přišlo, obzvláště v r. 1906.«

Protože pak skromný P. Josef o svém způsobu života málo mluvíval, sestavili si příbuzní jeho teprve z jednotlivých úryvků jeho vyprávění jakýs obraz o jeho útrapách a strádání.

V jednom povstání boxerů byl právě na duchovních cvičeních společně s osmi jinými duchovními, když dům obklíčili »žlutí ďáblové«. Páteru Josefovi podařilo se ještě s jedním druhem uniknouti do širého pole, kde se po delší dobu skrývali v polích rýžových ve strachu před hady a levhady. Ostatních sedm missionářů bylo jato a po 18hodinných mukách usmrceno. Všechny jejich majetek byl z části zničen, z části padl do rukou pronásledovatelů.

Od té doby bydlí P. Josef v bídné bambusové chatrči společně s jedním křesťanským Číňanem a — svým mezkem. Ku spaní položí si rohožku na zem a lože hotovo. Zde sloužil mši sv., ošetřoval a obvazoval denně mnoho chudých Číňanů, kteří se ve svých nemocech k němu z daleka utíkají jako k lékaři. Sousední missionář bydlí daleko od něho, na několik dní cesty, tak že se sotva za tři, čtyři měsíce jednou scházejí ku vzájemné zpravě. Jeho potrava pozůstává v neslané, ve vodě vařené rýži a čaji, za

čas jednou trochu čínské zeleniny. Soli nemá, protože jako čínský monopol jest pro něho příliš drahá. Potravu vaří si vždycky v jednom hrnci, jehož se používá také ku prádlu atd. — více jich nemá.

Ještě horším všech dosavadních útrap byl hladomor, který nastal po boxerském povstání. Každého rána byla chatrč Pátara Josefa obklíčena bídáký hladem umírajícími, zvláště dětmi. Mohl je pouze těšiti, neboť k jídlu neměl sám ničeho a živil se po několik neděl jenom kořeny stromovými. Sotva že mu bylo možno, ujal se asi třiceti osiřelých dítek a několika vdov, pro něž sice chatrč nalezl, ale nyní jest mu starati se o jejich výživu.

Tvoří kmen jeho osady a jednu z mnohých jeho tisínicích starostí.

Takový stav jest v celé provincii. Podle staré pravdy: Sanquis martyrum est semen Christianorum, vzrůstá počet křesťanů zvláště po posledních pronásledováních vůčihledě. Jestliže dříve nebylo dosti místa pro školy a mnohým katechumenům bylo přijeti do školy odepřeno, nemůže si nikdo nyní představit, jaký nedostatek pocítujeme nyní. Kéz by Pán Bůh a Královna apoštolů nám pomohli! Žijeme u velikých starostech.

Je zde mnoho osiřelých dívek, ubožátek, které k nekalým účelům jsou prodávány a jež bychom měli koupiti, abychom je obrátili a jejich duše zachránili, ale zač? Jsou zde nemocní, mrzáci a starci a nevíme, kam s nimi. Pro odložené děti máme jedinou malou místnost, do níž se vejde sotva třicet osob. Slovem, práce obrovská před námi a nemáme, nežli důvěry v Pána Boha a přispění dobrých lidí.

Peněžitě prostředky nám scházejí. Dříve plynuly nám hlavně z Francie. Ale nyní, kdy Francouzský lid sám jest nucen starati se o své bohoslužby, kněze a školy, pramen ten úplně vyschl. A proto mě poslal náš nejdůst. apoštolský vikář Monsignore Ferrant do vlasti, abych se obrátil na dobrodince a prosil o podporu. Tisícere »zaplat Bůh« každému dobrodinci, za něž do roka několik mši bude slouženo«.

Koncem června, kdy náš missionář nemocen ležel v Paříži v mateřském klášteře Lazaristů, dostal zprávu, že jediný kostel ve vikariátě, totiž v Nan-Chang-Fu, v dubnu byl úplně vydrancován a spálen. Škoda činí kolem 50.000 franků.

Kéž by horlivý Páter Josef nežebral nadarmo! V Číně jsou za nejmenší dárek vděční; za hrst rýže možno zde mnoho dobrého dosíci, hrozou bídu zmírniti.

Sběratelé zapisují každého dobrodince do seznamu. Kdo by však svou almužnu dáti chtěl na nějaký určitý úmysl, račiž jej napsati a vložit do uzavřené obálky, jež se neotevřena odešle Pátru Josefovi Stolbergovi. Dary buďtež laskavě posílány do zámku v Průhoncích u Prahy, odkudž budou P. Stolbergovi dodány.

K. M. N.

(Čech z 25. července 1909 č. 203).

Český dívčí hospodyňský kurs a pracovna v Kokorách u Přerova.

Účelem hospodyňského kursu jest poskytnouti dívkám stavu rolnického dobrý a pevný základ do budoucnosti života v každé práci ve směru theoretickém i praktickém, které jest třeba ženě v povolání rodinném, jak toho prospěch nynějšího hospodářství a vedení domácnosti vyžaduje; zároveň vštepovati dívkám lásku ku stavu rolnickému, aby se mu neodcizovaly, nýbrž pochopily jeho cenu a učily se ho vážiti.

Pracovna má za účel vyučiti dívky v ženských ručních pracích v té míře, aby dovedly veškeré prádlo ženské i mužské, jakož i šaty samostatně zhotoviti.

Osnova učebná. V hospodářském kursu se vyučuje: 1. Náboženství, vychovatelství. 2. Všem naukám hospodářským, ženě potřebným: chovu domácích zvířat, mlékařství, sýrařství, zelinářství a včelařství. 3. Vedení domácnosti: vaření, úklidu, praní a žehlení. 4. Domácímu hospodářství: působení ženy jako hospodyně, o nejdůležitějších látkách potravních. Konservování potravin. O tkaninách, o příbytku a prádle. Zdravotnictví. 5. Domácímu účetnictví a tolik ze spisů jednacích a účetnictví, mnoho-li pro soukromý a veřejný život potřebuje. 6. Šití prádla ženského i mužského, šití šatů. Spravování prádla i oděvu. Vyšívání. Kreslení stříku. 7. Zpěv.

V pracovně učí se chovanky hotoviti prádlo ženské i mužské, šití šatů, kreslení stříhů a braní míry. Šití rukou i na stroji. Vyšívání, hotovení kostelních věcí a jiném pracím obdobným. Spravování prádla i oděvu. Učí se také náboženství, vychovatelství, zdravotnictví, písemnostem a počtům pro praktický život potřebným, nejdůležitějšímu o vedení domácnosti.

Ústav opatřen jest učebními pomůckami, které se každoročně doplňují. Pro praktický výcvik chovanek zřízeno jest při ústavě větší rolnické hospodářství s chovem dobytka, malá mlékárna, zahrada zelinářská i ovocná. Poučné vycházky konají chovanky do výkolních hospodářských statků vzorně zařízených a do průmyslových závodů.

Podmínky přijetí. Do hospodyňského kursu přijímají se chovanky od 15 let, do pracovny od 14 let; mladší chovanky mohou navštěvovati trojtřídní obecnou školu dívčí při ústavě zřízenou. Přihlášky přijímá správa ústavu ústně i písemně od 1. srpna. Do hospodyňského kursu přijme se 30 chovek.

Doba vyučování trvá od 1. října do 30. června. Aby se dívka všemu naučila, co učebná osnova předpisuje, jest nutno, aby vytrvala v ústavě po celý školní rok, poněvadž by jinak námaha její i učitelek byla nedokončena a nevyhověla by žádoucím cílům.

Platy chovaneček. Za celé zaopatření, byt, stravu, prádlo, otop a vyučování platí se měsíčně 40 K napřed. Zápisného složí se 4 K. Za vyučování vaření platí chovanky měsíčně 5 K.

Prospekty na požádání ochotně zašle správa ústavu.

———— Ježíšova láska k duším. ————

V tak veliké lásce Ježíš Kristus choval
každou lidskou duši, že On obětoval
za ni život svůj a předrahou krev svoji,
by jí říci mohl: „Věčně jsi teď moji;
z lásky jsem svůj život a krev dal za tebe,
nuž, má duše drahá, pojď do mého nebe!“

V tak veliké lásce Ježíš stále chová
lidskou duši, že jest hotou umřít znova
a poznovu krev svou vycediti drahou,
by tu duši v nebi viděl věčně blahou,
kolikrátkoli je v peklo zavržena,
kdyby mohla býti ještě vykoupěna.

Ó Ježíši Kriste! duši milovníku,
rozněť lásku v duších svých nevďečníků,
jimiž zveme se my, vykoupenci tvoji,
za jichž duše dal jsi život svůj, krev svoji;
Ó, vlej v duše naše lásku k Tobě vřelou,
ať neschladne nikdy, plá po věčnost celou!

Fr. Vrdíl.

Jidáš a Petr.

Zhřešili oba — Petr i Jidáš.
On zapřel Tě, ten zradil, Pane!
Ach, kolik Petrů, Jidášů dnes vídáš,
zřís duše ďáblu mrzce zaprodané,

a přec jsi s námi, jsi v našem středu
jen dobro štědrý otcovská Tvá ruka,
abychom přece přišli k Tobě, k předu,
v pohledu na Tvá, na Kalvarská muka!

Zaplakal Petr, odpustil jsi jemu.
Tvá milost, Bože, nezná věru míry,
»pojďte«, vždy voláš, »pojďte kříží k mému,
kříž můj je pramen ctností, lásky, víry,

i kdyby roucho skvrn jak šarlat mělo,
v mé krvi ve sních lilie zas zbělí.
Slunce se zaskví, kde se peklo tmělo,
kéž byste víry jako Petr měli!»

A Jidáš prodal, svého Mistra prodal...
ba, světem nevďek, černý nevďek vládne,
litosť nezná, kalich bože podal,
bez víry v hloubi, ve smrt samu padne.

Kdo dříve plno proň měl lichocení,
»zhřešil jsem«, dí, »krev zradil spravedlivou«,
v úsměšek tato slova jeho mění:
Studnici prodal, zřídlo, vodu živou.

Nevěří v lásku, klesá zbrání smrti.
Předrazí bratři! Láska hříchy smyje!
Vraťte se dřív, než zoufalství vás zdrtí,
Kristus Pán dosud mezi námi žije!

Petry, ba — žel — snad Jidáši jsme byli,
v návratu k Pánu s Petrem, s Petrem jdeme!
Pán čeká stále, pojďme, bratři milí,
jsou mlouvou k lásce tiché slzy, němé.

Jos. Al. Vlastimil-Římahý.

Různé zprávy.

Hrobařská škola. V Belgii bude v krátké době otevřena škola, jaké nebylo doposud nikde na světě, škola pro hrobaře! Kdo budoucně bude chtít v Belgii provozovati zaměstnání hrobařské, bude nucen navštěvovati hrobařskou školu a musí mít z ní vysvědčení dobrého prospěchu. Propadne-li při zkouškách, které budou konány dvakrát do roka, nezbude mu, než podrobiti se zkušce opravné. Zřízení této školy chtějí belgické úřady odpomoci četným a stále se opakujícím steskům na hrobníky, kteří nejen že nepřicházejí přáním pozůstalých po zemřelých ochotně vstříc, nýbrž často je přímo urážejí hrubým chováním a jednáním.

Velký učenec. Na Velehradě zemřel v květnu t. r. jesuita, kněz P. Josef Žemlička, který byl vyhládnut za ředitele gymnasia, které bude tam zřízeno. P. Žemlička byl 61 let star a býval po mnoho let ředitelem gymnasií, jež mají u nás Jesuité. Byl výborným znatelem řeči řecké a latinské. Uměl celého Homera a Horáce nazpamět. Již u maturity jako student zbudil velkou pozornost tím, že uměl statě naznačené mu ku překladu z latiny a řečtiny, nazpamět. Byl též velkým znalcem španělské literatury. Jeho žáci nazývali ho pro jeho lásku k Homeru, „P. Homér“.

Bulharský car na Velehradě. O Božím Těle přijel letos bulharský car Ferdinand s korunním princem Borisem a družinou ráno po sedmé hodině ve dvou automobilech na Velehrad. Hned po příjezdu šel do sakristie a žádal, zda by mohl sloužit pro něho některý kněz mši svatou. Protože nebyl již žádný volný, byl přítomen velké mši svaté i celému průvodu, při čemž příkladně zbožně si vedl. Když mu vysvětlovali všechny památky, ukazoval velkou znalost dějin a pravil, že bylo již dávno jeho přáním navštívit kolébku víry všeho Slovanstva. Když odpoledne o 2. hodině odjížděl, slíbil, že pošle něco darem, což by upomínalo na jeho návštěvu.

Učenec — do kláštera. Tajný vládní rada Ph. dr. Vilém Schulte, vynikající učenec, professor dějepisu na universitě ve Vratislavě, oznámil vládě i sboru profesorskému, že skládá své úřady i hodnosti a dne 1. května t. r. vstoupil ku františkánům do kláštera Karlovice u Vratislavy, kde mají františkáni klášter a řádové studium.

Náboženská svoboda v Rusku. Po nešťastné válce s Japonskem poskytl mimo jiné car svým národům náboženskou svobodu, ale ta vypadá bídně. V jediné gubernii vileňské bylo potrestáno 82 katolických kněží pokutami, protože prý vábili k přestoupení ku katol. církvi. Zle byl potrestán kaplan v Miorachu na Litvě P. Borodicz. Horlivě kázal, tak že se obrátilo 3000 duší, kteří se musili státí dříve schismatiky, ku církvi katolické. Ruští popové udali kaplana jako buřiče a vláda dosáhla, že ho biskup daleko kamsi přeložil. Když se loučil s kazatelny se svými ovečkami, byl lid velice dojat a hlasitě nařikal. Byl opět zatčen a administrativně odsouzen na tři léta do vyhnanství do Lubinu v Jaroslavské gubernii. Před odjezdem prosil, aby mohl navštívit svého nemocného otce, což odepřeno, ale zase pro pobuřování odsouzen znovu na půl roku do vězení. V Lubinu dostával často od svých přátel peníze, ale ty vždy úředníci tamější jednoduše skonfiskovali. P. Borodicz to udal v Petrohradě, úředníci však nebyli potrestáni, jen přeloženi někam jinam.

Pomník missionářů. V Kalifornii, v severní Americe byl postaven na vrchu hory Robideaux pomník františkánu P. Juniperu Serra, jenž byl prvním missionářem a badatelem oněch krajů. Pomník je cedrový kříž, sedm metrů vysoký, do jehož podstavce je zasazena bronzová pamětní deska, která hlásá jméno a činnost missionářovu. Kříž posvětil biskup z Los Angeles, Mgr. Conaty u přítomnosti 12 kněží a zástupů 2000 lidí.

Rozvody v Americe. Spojené seвероamerické státy jsou eldorado manželských rozvodů; od té doby, co se vede jejich statistika, to jest za posledních dvacet let, dostoupil počet jejich jednoho milionu. Statistika se vede od roku 1887 a je ukončena rokem 1906; roku 1887 bylo rozvodů 27.168, r. 1906 skoro třikrát tolik, 72.063. Přesně bylo za tu dobu 945.625 rozvodů. Rozvodů bylo poměrně nejméně ve státech velkou většinou katolických, mezi Iry, Poláky a Čechy, za to tím více ve státech protestantských.

Biskup žurnalistou. Americký biskup Shanley založil pro svou diecési časopis, který sám řídí. V svolání zve všechny své věřící k součinnosti: Čechy, Poláky, Angličany, Němce, Francouze, Řeky, Indiány. Žádá je, aby mu zaslali zajímavé zprávy pro časopis; zve k odbírání i vlažné ovečky. Ku konci svého svolání píše: „Tento časopis bude dopisem, který posílá vám každého měsíce váš biskup.“ Vskutku pravý to apoštol.

Car antisemitou. Ministr války v Rusku sdělil všem úřadům donského a tverského území, že do žádných lázeňských a divadelních kapel nesmí býti přijat žádný židovský hudebník. Jsou-li někde, buďtež ihned propuštěni a smlouvy s nimi utvořené musí býti zrušeny.

Obětováni lidí bohům. Poblíže obce ruské, jménem Iljinskoje zmizelo v poslední době více lidí, a nijak nemohlo býti vypátráno, kam se podělí. Konečně se podařilo policii, že vše vypátrala; našla totiž tajný hřbitov, který si zřídili přívrženci pohanské sekty, uctívající bůžky, jimž přinášeli v oběť lidi. Při otevření hrobů byly nalezeny mrtvoly všech pohřešovaných, kteří se stali obětmi náboženského fanatismu pohanů.

Ovoce beznáboženských škol. Ve francouzské obci Saint Vitte vyzvala matka svého osmiletého chlapce, aby šel, jak církev říká, v neděli na mši svatou. Nadějný synáček však se osopil na matku slovy: „Nepůjdu!“ Když však matka stále ho napomínala, doléžil: „Náš učitel nám řekl, že můžeme jít na mši, když chceme, že však nejsme k tomu zavázáni, když nás tam posílají rodiče. Nemusíme jich poslouchati, protože jsme svými pány! — Tak tedy mluvím budoucí pokolení Francie! Tento výrok osmiletého chlapce pěkně

osvětluje učitele i žáky francouzských beznáboženských škol, v nichž se podkopává vážnost rodičů.

Nepřiměřená četba. V Essenu v Německu zastřelil se v tamějším lesíku za městem patnáctiletý student, syn učitele, ranou z revolveru. Zanechal rodičům dopis, v němž praví, že se zastřelil proto, poněvadž se četbou knih přesvědčil o marnosti lidských snah a že raději dobrovolně odchází z tohoto světa. Jinoch, který byl náruživým čtenářem, byl podnícen k sebevraždě čtením různých spisů, jeho věku nepřiměřených.

Podvodnice. Ve Vídni přišla do mnohých kostelů dívka a žádala s plácem, by šel kněz jejího umírajícího otce zopatřiti. Vypůjčila si pak při tom 1 až 2 koruny. Když kněz pak šel, nemohl nemocného nikde najíti. U redemptoristů poznali, že je její chování podezřelé. Stála před soudem, který odsoudil podvodnici na čtrnáct dní do vězení.

Podivný rozsudek. Před vídeňskou porotou zodpovídala se služka Fr. K. z vraždy novorozeněte. Hodila dítě do žumpy, kde bylo později nalezeno s rozbitou hlavičkou. Právě mezi přelícením obdržel prezident soudu pneumatickou poštou lístek bez podpisu, jehož obsah sdělil porotcům; zněl takto: Stálé osvobozování vražednic dětí spočívá ve mnohých případech na nerozumném citlivůstkářství a působí ohavně. Proto to došlo ve Vídni tak daleko, že každého druhého dne je jedno dítě zavražděno — Po přečtení tohoto dopisu odebrali se porotci k poradě, v níž se usnesli, že se Fr. K. obžaloby sprostuje. A ještě nebylo ani dosti na tom, porotci darovali osvobozené vražednici 23 korun. Tak! Uvádíme bez poznámky.

Četba krvavá. V Dessau v Německu vloupali se často do tamějšího residenčního zámku zloději a po dlouhou dobu nebylo možno jim přijíti na stopu. Až konečně se přišlo na mladistvé zločince, 14tičlennou společnost, jichž vůdce byl 16letý učeň; všichni ostatní byli vesměs ve věku 14—16 let a všichni učňové. Vůdci bylo dokázáno 30 dokonalejších krádeží a odsouzen na 2 roky, matka jeho, která přijímala práce od syna, na tři měsíce, ostatní učedníci odsouzeni na větší a menší tresty. Při přelíčení vyšlo na jevo, že všichni tyto hoši byli zkaženi četbou krvavých románů!

Zmužilý prezident. President severoamerických Spojených států, Taft byl v Novém Yorku v divadle, kdež se hrála truchlohra „Zjevovatel“. Při prvním jednání byl představený nemravný život, jaký je ve velkoměstské hospůdce, při čemž přišlo na jeviště mladé děvče a nestoudně tančilo. President ostentativně vstal a odešel z divadla, dav na jevo svou nelibost. Mnozí z přítomných, pozorující toto jednání presidentovo, též ostentativně z divadla odešli.

Arcibiskup a starosta. V Molinelly, obci to severní Itálie, měl arcibiskup Morganti z Raveny jenerální visitaci. Jak bývá obyčejem mnil se odebrati na hřbitov, aby tam vykonal modlitby za zemřelé. Ale tu předstoupil tamější představený obce a ze zdravotních ohledů zkrátka arcibiskupovi zakázal přístup na boží pole. Arcibiskup žaloval proto starostu. Při processu, který byl dne 1. července letošního roku, navrhoval státní návladní, aby byl starosta odsouzen k žaláři na dvě leta a k pokutě 200 lir. Soud však nepřistoupil na tento návrh a odsoudil starostu pro omezení svobody náboženské a pro urážku na šest měsíců žaláře a k pokutě 240 lir.

Katolická církev v Kanadě. Kanada měla počátkem letošního roku 6 až 7 mil. obyvatelstva; z nich je 2,508.785 katolíků, kteří jsou rozděleni v 8 arcidiecézí, 21 diecézí, 4 apoštolské vikariáty a 1 apoštolskou praefekturu. Kněží je 3962, z čehož přináležejí duchovenstvu světskému 2734 a 1228 řeholníků. Kostelů a kaplí je 2399, seminářů bohosloveckých je 18 se 1607 bohoslovci. Vyšších učilišť je 73, charitativních ústavů je 314. Obyvatelstvo se skládá z mnoha národností, protože asi šestina všeho obyvatelstva jsou přistěhovalci. Katolíků je 129 (denníků 7, týdenníků 62), anglických 21 (14 týdenníků), německé 2, polský 1, italský 1, francouzsko-anglický 1, syrský 1, v indianské řeči Kri a jiných po jednom. Indianů je v Kanadě nyní 110.205. Z nich je dle úředního sdělení: 39.001 katolíků, 31.417 evangelíků a 10.202 pohanů, u 29.586 se neví, jakého jsou náboženství. Missonáři však praví, že je katolíků-indianů 44 až 45 tisíc. V Kanadě bylo založeno první město Gueber 1606, r. 1763 připadla Kanada k Anglii. Kanada má rozměr 9 milionů čtverečních kilometrů a mohla by uživit docela dobře 60 mil. obyvatelstv, čili desetkrát více než má

nyní. Svatý Otec Pius X. svolal do Guebeku koncil kanadských biskupů a poslal k němu jako svého delegáta Sbarettiho. Ve Spojených severo-amerických státech byly koncily 1852, 1866 a 1884, v Jižní Americe 1899.

Z Francie. Biskupové francouzští vydali nařízení, že každý musí nyní penězi přispívat ku vydržování kostelů a všeho, čeho jest potřebí ku obdívání bohoslužby. Kdyby někdo zanedbával této povinnosti, nemá se mu dostati žádných slavnostních obřadů v kostele. Na základě tohoto rozkazu zakázal farář ve Sv. Felixu u Heversu, že nesmí býti slavnostné pohřben tamější občan, který nikdy, ať byl bohat, ničím nepřispěl na potřeby kostelní. Toho dne, kdy měl býti pohřben, ráno zamkl farář kostel a aby ho k ničemu nemohli donutiti, vzdálil se z osady. Rodina zemřelého obrátila se na místního představeného obce. Ten kázal násilím hlavní dvéře kostelní otevřít, načež byla donesena mrtvola do kostela; jak mohli, učinili vše, jak bývá zvykem při slavných pohřbech, rozžili svíce u oltářů, pálili a kouřili kadidlem, hráli na varhany — jen farář chyběl. Farář Guernier přijda domů a uviděv rozlamané dvéře kostelní, žaloval starostu u soudu. Nejvyšší appelační soud v Burger rozhodl následovně: starosta platí všechny soudní útraty, dá nové dvéře do kostela a zaplatí farářovi přiměřenou náhradu. Náhradu — praví se v rozsudku, pro faráře dá, ne aby mu vynahradil materiální škodu, ale protože utrpěl farář v očích farníků převelikou morální škodu. Výnos tento vzbudil všude ve Francii velkou pozornost a jest pro všechny starosty velkým poučením.

Konvertité. Ve Spojených severo-amerických státech bylo dle úřední zprávy „Catholic Times“ loňského roku 1908 28.709 konvertistů. Počítají se jenom ti, kteří byli znovu pokřtěni. Též byl veliký počet konvertistů, kteří se navrátili v církev katolickou, ale byli již platně pokřtěni.

Františkáni ve svaté zemi. Nyní mají Františkáni ve svaté zemi a okolních krajích 9 klášterů a 47 hospiců (menších klášterů). Lékárn klášterních jest 6. Všech řeholníků je 513, z nichž kněží je 255. Římských katolíků jim podřízených je 103.478. k tomu, nutno přičísti 140.742 katolíků východního obřadu. Far je 31, farních škol je 59 poutních domů je 9.

Poklad ve staré bibli. V Novém Yorku zemřela před 35 lety p. Maršová, která zanechala svému synovi skrovný peněžní podíl a starou bibli. Synovec se domníval, že je teta velice bohatá a proto se mrzel, že zdědil jen starou bibli; od-

hodil ji řka, že není zvědav na její obsah. Teprve nyní, když sestral, a byl poněkud již moudřejší, rozeplal mosazné sponky bible a rozevřel ji. Ale kdo popíše jeho překvapení. Za každým listem našel bankovku, celkem za 20.000 korun.

Obrácení severních národů.

(Hlavní úmysl.)

Kde jsou ty časy, kdy v těchto zemích severní Evropy kvetla víra katolická! Škoda těch národů! Jak krásné by bylo, kdyby se jednou vrátil jeden po druhém zase ku své pravé matce, církvi katolické! Jako dobrý pastýř Ježíš Kristus raduje se nad nalezenou ovečkou, tak by i nyní plesalo božské jeho Srdce radostí nad obrácením těch četných národů severních zemí. Již v Anglii se zdá, že katolická víra se více a více vzmáhá. Poznatí to lze z toho, že již byl v Anglii též eucharistický kongres, při němž byl i papežský poslanec, jeden z kardinálů římských. Zdá se, že vracejí se časy, kdy Anglie obrácena byla na viru katolickou za papeže Řehoře Velikého roku 590 a sice řeholníky benediktiny, sv. Augustínem a soudruhy. Církve v této zemi prodělala dobré i zlé časy, dle toho, jak který panovník na viru pohlížel. Po mnohých bojích vždy církev zvítězila, až za krutého krále Jindřicha VIII. pronásledována a úplně od římské odtržena byla. Stala se anglikánskou církví. Vše, co katolického bylo, bylo přísně zakázáno; ba i kněžím katolickým přístup do země přísně byl zapovězen. A ejhle, nyní nalézají vypuzení kněží a řeholníci i řeholnice z Francie novou domovinu v Anglii. Je to zajisté dobrý obrat. Nyní v posledních letech činí církev katolická veliké pokroky v této jinak protestantské zemi. Čítá mnoho konvertitů, a to z kruhů učených i zámožných. Počet katolíků roste očividně; čítá se i s Irčany katolíků 2,040.000 duší. Již za papeže Pia IX. bylo zřízeno 13 diecesí, jeden metropolitní ve Westminsteru. Wiseman byl prvním arcibiskupem a později kardinálem. Též řeholy jsou zde trpěny; Jesuité, Oratoriani, Redemptoristé, Passionisté. Roku 1908 čítala církev katolická v Anglii 20 diecesí, 3524 kněží a 1,500.000 věřících a roste netoliko rozením, přistěhovááním Irčanů, ale i konvertity. Kéž by nadešla doba úplného obrácení této bohaté, průmyslové země.

Jinou, dříve též katolickou zemí jest nynější Německo. Země, dříve sídlo Slovanů pobaltických a polabských, nyní úplně německá! Dříve země katolické a nyní od 16. století protestantské. Jaká to škoda! Není to trest Boží za hříchy, jichž se dřívější německí národové dopustili na kmenech slovanských, že je totiž násilím pokřestanili a pak pomalu vyhubili? Veliký učinil v zemích těchto převrat odpadlý kněz Luther. Učením svým bludným svedl knížata světská na svou stranu, kteří pak pálili a drancovali katolické kostely a církevní majetek pobrali a katolíky pronásledovali, až se staly země tyto úplně protestantskými. Jsou tam sice též katolíci, ale co vytrpěli v kulturním boji za Bismarka! A nyní, co vystojí katolíciť Poláci! Jak musí hájit viru i řeč svou! Snad i zde nadejde lepší doba katolíkům! Škoda těch památných a nádherných budov katolických a kostelů, které nyní slouží protestantům za modlitebny; anebo jsou pro obojí vyznání určeny! I zde v Německu přibývá konvertitů, a to vážných, jichž je nyní asi 1500. V Holandsku byla za krále Viléma II. roku 1848 prohlášena úplná svoboda vyznání. Pius IX. chtěl zříditi zde místo arcibiskupa a 4 biskupy pro katolíky. Nyní je Holandsko zemí úplné svobody. Katolictví se pomalu vzmáhá a hledí využití všech jemu poskytnutých

výhod. Bohužel, že i zde panuje boj kulturní, z něhož katolíci s pomocí Boží vyjdou jako vítězové. Za posledních 50 let vzmohl se počet katolíků na 1,800.000.

Norsko a Švédsko jsou též zeměmi protestantskými. Obyvatelé Norska byli svým králem Hakonem Dobrotivým, který se dal v Anglii 936 pokřtít, vyzváni, aby též přijali křest svatý. Než i zde nebylo křesťanství stálým pro divokou povahu národa, až Olaf svatý docílil lepších výsledků (1033). Za toho krále Olafa bylo křesťanství též mezi obyvateli Gronlandu zavedeno. Roku 1537 stalo se Norsko dánskou provincií a tak zavedeno i zde protestantství. Též Island dlouho se bránil bludnému učení; konečně po násilné smrti horlivého biskupa Jana Aresena i tato země stala se protestantskou. V zemi dánské povolena státním základním zákonem 1849 též katolíkům úplná rovnost s jinými a svoboda vyznání. Rovněž v Norsku dána katolíkům nyní větší svoboda. Zdá se, že i zde církev katolická nabývá víc a více půdy.

Zbývá ještě Švédsko. Sem došlo křesťanství skrze sv. Ansgara (830), který zde sám hlásal učení Kristovo a pak ponechal dílo misijnářské svému příbuznému Erimbertu. Trvalo to však dlouho, než křesťanství zvítězilo nad mocným pohanstvím. Král Sverker postavil několik klášterů a jeho následník Erich IX. († 1160) dokončil stavbu stoličního chrámu v Upsale. I této země zmocnili se protestanté 1527 a nastaly boje veliké, v nichž ovšem katolíci podlehli moci panovníků, nadřuzujících protestantům a jich novému učení. Utiskování katolíků trvá bohužel až dosud; ale doufáme, že i zde světlo sv. víry naší zazáří světlem jasnějším, že i zde mnozí vlivuplní mužové milostí Boží budou obráćeni na víru katolickou a tak otevře se brána pravdě Boží, která dosti jest mocná, aby zvítězila nad bludem a lží. Proto se modleme za obráćení těchto protestantských zemí a jich národů, aby se stali dítkami pravé, svaté církve katolické.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za obráćení národů severních zemí na víru katolickou, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše, a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně; odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michěli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modliti se za vysvobození národů z bludů.

Úmysl v říjnu: Křesťanské smýšlení.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIII.

Vychází počátkem každého měsíce.

ŘÍJEN 1909.

„Jelikož nějaký díl času býti musí, v němžto se věci božské cítiti mají a úctu Bohu patřící vzdávati náleží, vyvolili apoštolé co nejlépe ze sedmi dní ten, kterýž první jest, nazvali ho dnem Páně.“ Sv. Augustin.

Před svěcením.

Bože můj!

Dnes ruka se mi chvěje,
bázeň a radost mladý dech svírá,
myšlenek sterých proud hlavu pálí,
hlasné se srdcem vlní mnohé city
hluboko v duši, mají býti vryty
znaky, jež dosud byly v dáli, v dáli,
Spasitel sám dnes v duši mou zírá,
dnes ona k Němu spěje.

Pane můj!

Již slyším ten hlas tichý:
klekám a pláči — radostí, strachem.
»Ty jsi kněz věčně, sluhou jsi mojím«,
zas cítím útok profanního hluku.
Sám nevím, Bože, proč se tak bojím...
vida Tvůj kříž, jak zbarven nachem,
obklopen dábla — smíchy.

Vládce můj!

K práci mne voláš, k práci!
Svět se mi směje, slibuje, hrozí,
stíny žen, sláva, majetek, „štěstí“,
maluje v barvách vábných jako duhy.
Pryč, vzdušné zámky! Boj vám se mnou tuhý!
Spasitel — vítěz! Skloňte své pěsti,
padněte v jícnu, moderní bozi!
Darmo Pán nekrvaví!

Králi můj!

Milostí udůstojni
slabého sluhu, Tvým jen chci býti!
Přijmi mne marnotratného syna,
opas mne křížem, palmu tiskni v dlaně,
jen kapkou krve posilni mne Páně,
s kříže, jež tekla do Máti klína.
Betlémská hvězda plače a svítí,
lásku mou zvyšší, zhojní...

Sílo má!

Chudičká Máť Tě prosí,
mozoly otce volají vzhůru,
v doškové chýši prosebný zní hlas;
z ciziny dálné v prosbě k nim se pojím,
aby z nich vyrostl blahodárný klas
k radosti věrných, nebeských kůr.
milostné dopřej rosy!

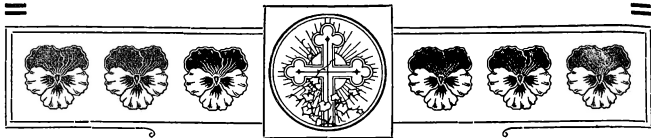
Jos. Al. Vlastimil-Římský.

Křídla modlitby.

Kdo chceš, aby jistě modlitba tvoje
před trůn Boží v nebe mohla vzlétnouti
a Bůh ji vyslyšel — pak křídla dvoje
k modlitbě své musíš také připnouti:

Ty lázeš se, jaká jsou to as křídla,
jimiž modlitba se jistě může vznést
ke trůnu Božímu v nadhvězdna sídla?
To almužna tvá a spolu tvůj půst jest!

Fr. Frátil.

„Pomni, abys den sváteční světil!”

(K slavnosti posvěcení chrámu Páně).

řipomínáme si dnešní slavnostní, onen slavný a radostný pro celou osadu den, kdy posvěcením církevním, tento dům stal se pravým domem Božím, stánkem a bydlíštěm Pána Nejvyššího s nejsvětější svátostí oltářní přítomného, kdy se stal místem obětním, a to obětí nejvznešenější a Bohu nejmilejší, mše sv., kdy se stal místem milosti, pravou pro nás bránou nebeskou. Proto zaujímá chrám v každé obci místo první, proto hleděli naši zbožní a věřící předkové tento dům Boží také důstojně nejen vystavěti, nýbrž i ozdobiti a udržovati; nelitovali nákladu, vždyť chrám byl jejich radostí, jejich chloubou a také jejich útočištěm v dobách zlých. Proto tolik krásných a nádherných chrámů vidíme po vlastech našich a země koruny české slynuly za dob starých pověstí, že mají nejkrásnější a nejodbornější chrámy, a to v počtu převelikém. Avšak, co by prospěly nejkrásnější chrámy naše, kdyby lid do nich nechodil? Co by prospěla všechna ta milost, kterou Bůh v chrámě udělovati chce, kdybychom ji nehledali, ji nepřijímali. Jaká by to byla pohana pro Ježíše Krista, jež ve velebné svátosti v chrámě mezi námi přebývá, kdybychom jej nemilovali? Proto přece největší okrasou a ozdobou chrámu jest lid věřící zde shromážděný a kdyby kostel byl sebe prostší, sebe chudší, klečí-li v něm zbožná obec, jest Bohu zajisté milejší, nežli prázdný chrám sebe nádhernější. Sám Bůh však postaral se o to, aby místo jeho na zemi nebylo

osiřelé. Již v starém zákoně, když byl přikázal stavěti stánek úmluvy, chtěl, aby lid israelský do něho putoval, a to aspoň o největších slavnostech výročních. Bůh vyvolil si v tém dni den, jež mu cele věnovati máme, den sedmý, neděli, a to slavným a přísným přikázáním svým: »Pomni, abys den sváteční světil« a církev Páně vykládá, v čem toto svěcení záleží: 1. bychom se zdržovali těžké práce; 2. bychom Bohu sloužili mši sv. a dobrými skutky.

Přikázání Boží vyvívá z potřeby lidské. Kdyby člověk byl nehřešil, mohl po celý čas života svého každého dne míti den sváteční, den v pravdě radostný. Neboť bydlíštěm jeho by byl ráj, kde by netoliko postaráno bylo o tělo a jeho potřeby, nýbrž i duši by radost čistá a svatá připravena byla. V ráji tomto by duše neznala zármutku, nepokoje, strachu a hrůzy, úzkosti, žalosti a jiných takových věcí, které život náš na zemi naplňují hořkostí; člověk by jako pravý Pán stvoření, jež Bůh málo menším andělům učinil, krácel šťasten a spokojen před tváří Hospodinovou. Tak žili první rodičové před hříchem v ráji. Stvořitel obcoval s nimi v milosti a lásce. Proto měli v ráji ustavičný svátek, a tento svátek by byl nikdy nepřestal, až by přešli první lidé z ráje pozemského do ráje nebeského. Avšak tento blažený život utrpěl hroznou ránu. Přišel hřích a hříchem tím shroutil se veškerý šťastný a blažený stav člověka a nastal život bídny a trudný. Před hříchem měli lidé ustavičné svátky, po hříchu nastaly jim

dny pokání a smutku. A poněvadž jsme my všechny smutné následky hříchu prvotního po prarodičích zdědili, měli i naše dni býti dny pokání, dny smutku a nemělo býti dnů svátečních, dnů radostných. Než Spasitelem našim, Synem Božím Kristem Ježíšem se poměry naše opět zlepšily; kletba, která nás tížila, jest zrušena, život věčný jest nám na novo pojištěn. Proto nabyt ten trpký život náš zase mnoho sladkosti a my stali se opět syny Božími a dědici království nebeského. Ačkoli tedy čas pokání zcela nepřestal a nám, jakožto učedníkům Ukřižovaného Mistra cestou trnovou kráčetí jest za Pánem našim, nemá nicméně život náš býti bez radosti i na tomto světě. Proto dobře praví sv. Pavel: »Vždycky se radujte, opět pravím, radujte se«. Zarmutek náš nad hříchy nepřekáží nám radovati se z vítězství, jehož nám Kristus vydobyl a z té slávy nás čeká na onom světě a z onoho blahoslavenství, jehožto mnozí z našich bratří a sester již skutečně dosáhli.

Nejstarší den sváteční jest den sobotní, který ustanoven byl na památku ukončení stvoření všech věcí. Přísné bylo ono přikázání, kterýmž Bůh sobotu světití přikázal: »Vizte, pravil, abyste soboty mé ostříhali, nebo ona znamením jest mezi mnou a vámi v národech našich, mého s vámi spojení po všechny časy; abyste po tom znamením poznávali, že já Hospodin, jenž posvěcuji vás sobě, jenž ze všech národů ke zvláštní službě své oddělil jsem vás. Ostříhajte soboty mé, nebo svatá jest vám; kdož by ji poskvrnil, zrušil, smrti umře; kdož by dělal v ní dílo, zahyne duše jeho z prostředku lidu svého. Šest dní dělali budeš dílo, v den sedmý sobota jest, odpočinutí svaté ke cti Hospodina; každý, kdož by dělal dílo v ten den, umře«. (2 Moj. 31). Hle, jak strašná to hrozba! ctnost byla položena za pokutu tomu, kdož by rušil sobotu! Aby pak uvěřil lid, že Bůh skutečně tak přísně naloží s tím, kdož by soboty neostříhal, velel Bůh: ukamenovati člověka pro sbírání dříví v den sobotní, obžalovaného u Mojžíše a Arona.

V novém zákoně přešlo ustanovením sv. apoštolů svěcení dne sobotního na neděli, jak o tom svědčí sv. Augustin, řka: »Jelikož nějaký díl času býti musí,

v němžto se věci božské ctíti mají a účtu, Bohu patřící, vzdávati náleží, vyvolili apoštolé co nejlépe ze sedmi dnův ten, kterýž první jest, nazvali ho dnem Páně«. Příčiny, proč sv. apoštolé přeložili svěcení dne sobotního na neděli, jsou radostné a důležité události, které se stály prvního dne po sobotě. V neděli totiž vstal Kristus Pán z mrtvých, čímž nejlepší dal svědectví o svém božství a o pravdě svého učení a nám zároveň pojistil naději, že i my jedenkrát z mrtvých vstaneme. V neděli stalo se seslání Ducha sv. a tudíž ukončeno bylo dílo Kristovo v lidstvu a utvrzeno založení církve Páně.

Jak však neděli jakožto den Páně světití máme, o tom poučuje nás církev druhým přikázáním svým, v němž velí, abychom v den zasvěcený Bohu, celou mši sv. pobožně slyšeli t. j., jinými slovy: bychom chrám Páně navštívili a tam při mši sv. a kázání, které k ní náleží, pozorně a pobožně přítomni byli. Toto jest hlavní povinnost, uložená křesťanům církvi, která od Krista Pána dostala moc, dávatí zákony a nařizovati, co k našemu duchovnímu blahu prospěšné jest: »Paste stádo Boží, které u vás jest«, pravil Kristus k apoštolům a jindy opět: »Kdo vás slyší, mne slyší«. Kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá; kdo pak mnou pohrdá, pohrdá tím, který mne poslal. (Luk. X. 16). »Jestliže církev neuposlechne, budiž vám jako pohan a publikán« (t. j., veřejný hříšník, s nímž nemějte žádného obcování), tak soudil Kristus o těch, kteří nechťejí církve Jeho poslouchati.

Mimo neděli, den památný, ustanovila církev za zasvěcené dny ještě některé svátky jiné, význačné pro události, které se na místo stály, nebo pro svatost osob, které se dne toho zvláště oslavovati mají, ke cti Boží a pro naše naučení. Jsou to zasvěcené svátky Páně, jako: Vánoce, Obřezání Páně, Zjevení Páně, Nanebevstoupení Páně, Boží Tělo. Dále jsou to svátky mariánské: Neposkvrněné Početí, Očišťování, Zvěstování, Nanebevzetí a Narození Panny Marie. Svátky svatých a světců Božích: Sv. apoštolů Petra Pavla, sv. prvomučedníka Štěpána a svátek Všechných Svatých Božích. Mimo tyto, církví zavedené a nařizené svátky, má každá země ještě některé zvláštní svátky svých patronů zemských: v Če-

chách slaví se svátek sv. Václava a sv. Jana Nepom., na Moravě: sv. Cyrilla a Methoděje, v Rakousích: sv. Leopolda, v Haliči: sv. Stanislava, v Krajině v Korutansku: sv. Josefa atd. Dny tyto dlužno rovněž tak světití, jako neděli t. j., od těžké práce ustati a službám Božím přítomen býti.

Bohužel, musíme říci že křesťané velice zvlažněli v plnění tohoto přikázání Božího a církevního. Jsou celé kraje, kde ani neděle, ani svátek se nesvětí, kde se služebná práce koná a služby Boží zanedbávají. Ba, jsou katolíci, kteří ani o největších svátcích katol. hodech Božích, kostel nenavštěvují a tak se z počtu věřících vylučují. Odkud to? Pochází to odtud, že nemají víry, té víry hluboké a živé, která nutí člověka k plnění přikázání. Nemají víry, proto je nic do chrámu Páně netáhne, neboť, »kde pohled tvůj, pravil Kristus, tam i srdce tvé«. Nehledají pokladu v chrámě, Krista Spasitele, nemajíce víry v něho. Křesťan pravověrný dobře ví a věří, že v chrámě našem Spasitel přebývá a milostí nás obdařuje, proto s radostí přichází do chrámu Páně a nemůže-li v neděli neb ve svátek do kostela jíti, říká smutně, že má zkažený den, že mu něco schází. Kdo však po dlouhý čas kostelu se vyhýbá, nechť se vymlouvá jakkoli, zapřítí nemůže, že víra jeho je slabá, má-li vůbec jakou, jest mrtvá a nevede ho k Bohu.

Znamé jsou zajisté ty liché výmluvy a omluvy, kterými nedbali křesťané svou nedbalost zakrýti chtějí. Mnozí pro zábavu a rozkoš podnikají cesty daleké, nedbajíce špatného povětrí a žádných obličejů, mnozí pro kratochvili vydrží kolik hodin v tlačenici, kouří a prachu státi trpělivě, ale když je řeč o chrámu Páně, tu jeden ukazuje na slabost těla, pro kterou v kostele dlouho klečeti a státi nemůže, jiný opět, že nemůže tam býti, kde je mnoho lidí pohromadě, jeden nejde v létě do kostela pro teplo, druhý v zimě pro zimu, jiný zase na jaře a podzim pro vlhkost. Základ ale všech takových výmluv jest nedostatek víry.

Opět jsou jiní, kteří poukazují na množství práce a nemohou prý tudíž v neděli a ve svátek čas promarniti. Zatím to bývá planá jen výmluva podobná

oněm, kteří byvše pozváni králem k večeři se vymlouvali, jeden na ves, kterou koupil, druhý na voly, třetí na ženu, a tak nepřišli. Jsouť ovšem případy, kde ani církev nežádá ničeho, co by člověku bylo tuze těžké nebo snad s velkou škodou spojené, avšak obyčejně bývá případů těchto pořádku; vime, že právě ti, kteří se na práci vymlouvají, obyčejně nejméně si práce hledí a odpoledne v neděli na výlet nebo do hospody jdou. Je tedy i zde lenost, nedbalost a vlažnost příčinou neplnění přikázání — je tedy slabá víra. Zejména v městech zahnil se nešvar ráno beze mše sv. v neděli a ve svátek odjížděti neb odcházeti na delší výlety a vraceti se až v noci domů. Jest-li tělo má něco z takových výletů, duše tím více jimi trpí. Konečně jsou všude v městech mše sv. časně ráno sloužené, takže by každý při dobré vůli mohl nejdříve povinnosti své křesťanské učiniti zadost a potom i svému tělu osvícení popřáti. Dá se lehece spojití užitečné se sladkým. Při soudu božím povstanou proti takovým nedbalým katolíkům tisícové horlivých vesničanů, kteří v nepohodě dlouhou cestu do svého farního kostela váží, nemajíce kostel v obci, kdežto měšťáci mají kostelů více, ale do nich nechodí. Povstanou proti nim i na víru obrácení mezi pohany, kteří rádi chudíčký kostelíček svůj misijní navštěvovali. Kdežto měšťáci nádherných kostelů svých si nevážili.

Nyní však pohledme, která i zevně v chrámu Páně máme ukazovati úctu Bohu.

Písmo sv. vypravuje o třech králích, přišedších od Východu do Betlema, že padše, klaněli se dítku. Padnutí na zemi jest ovšem ve východních krajích způsob, kterým se dává na jevo hluboká úcta k Pánu, jest zevnějším znamením vnitřní pobožnosti. Nuže, jak máme my katolíci vnitřní úctu svou zevně ukázati. Za našich dob se mnozí — Bohu budiž žalováno — chovají v kostele tak, jak by se nechovali nikde jinde a před nikým. Kdyby stáli před nějakým Pánem úplně cizím, ó jak by uctívě si počínali. A v kostele? Až stydno jest člověku o tom mluvit. Před králem králů nemají ani špetky úcty, chovají se zúmýslně neslušně, aby dali na jevo pohoršení své a tak

dopouštějí se netoliko urážky velebnosti Boží, nýbrž dávají i hrozné pohoršení jiným a o nich platí slova Kristova: »Běda tomu, skrze něhož pohoršení pochází!«

Kdo jsou ti, kteří se tak nehezký v kostele chovají? Jsou to snad lidé prostí, beze vší vzdělanosti! Ó naopak! Jsou to lidé, kteří ve světě mnoho dají na zevnější slušnost, kteří se hluboko uklaňují před vyššími nebo když přijdou do domů panských, kteří o sobě říkají, že jsou vzdělaní a učení, kteří také od jiných účtu vyžadují, ti to obvyčejně bývají, kteří se neslušně v kostele chovají. Nestydí se v kostele hovořiti o světských věcech, jako na ulici, dívají se a zevlovati jako v divadle, přicházejí pozdě a procházejí se po kostele jako po náměstí, nekleknou — sotva hlavou kývnou a kříž jejich jest vše jiné nežli kříž. A dle takých lidí měl by si náš zbožný lid bráti příklad? To by pochodil! Kde je to možné, ať se odkáží do slušných mezi a napomenou, kde to nejde, ať si jich lid nevšímá, vždyť oni vezmou odměnu svou. Příčinou jejich špatného se chování v domě Nejvyššího jest nadutost a pýcha, která roste na stromě sprostoty, příčinou jest nevěra a lidská osvicenost! Bůh zjistě nežadá, abychom se před ním kroutili jak se to dělá před pány a velmoži světskými, ale žádá postavení nábožnému člověku přiměřené a přirozené. Pohledme na obrazy umělců o nichž se praví, že přírodu dobře vystihli, kterak tam vidíme modlíci se? Nalézáme je snad v takovém postavení, jaké mívají někteří hrdopýškové v kostele? Ovšem by bylo lépe, kdyby ani do chrámu Páně nepáchli, alespoň by nekazili jiné. Ovšem mnohý řekne: »Jámám pobožnost v srdci, ukazují-li ji zevně čili nic, na tom nezáleží!« Nemluví pravdu. Pocity srdce svého nemůže člověk zadržeti, leda by si činil násilí. Zlost a lítost, radost a žalost, pýcha a pokora, nenávisť a láska, přisnost a mírnost, zoufání a naděje, každé hnutí, které se zrodí v srdci člověka, vychází na světlo a jeví se ve tváři i v postavě i pohybech jeho zevnějších. A tu by nábožnost samojediná měla u vnitřku člověka zůstat, neměla by se n-jak jeviti také tělem na venek? Zjistě kde pravá jest nábožnost

v srdci, tu ji lze viděti i v očích, v rukou, celém těle a tělo mimovolně padá na kolena. Ovšem se také přihází, že někteří, kdož do chrámu Páně chodí a tam na kolena padají, bývají také lidé špatní a zlí svými mravy a svým životem, to však je jen výjimka. Ti však, kdož zamítají veškeru zevnější účtu Boží, nebývají z pravidla o nic lepší. Ti kdož Boha svého jen zevnější poctou odbývají, při tom však špatný život vedou — jsou pokrytci, kteří však nepřicházejí do chrámu Páně a přece se zovou křesťany, jsou lháři; lhout sobě a světu, neboť právě vnitřní křesťanství se musí jeviti také ve skutečích zevnějších. Je to ovšem podivuhodné; mnozí, kteří Bohu službu a účtu upírají, káží a učí, že má člověk svědomitě povinnosti stavu svého plniti, a povinnosti k Bohu, nejvyššímu Pánu by snad se neměly plniti? Kdo by se jenom omezoval na věčné plnění svých povinností vůči stavu svému, lidem, světu, ten by sice dobře dělal, ale přikázání Boží by plnil přece jen polovičatě, necele. U vzdělanějších, vyšších a bohatších lidí přechasto platí zásada: kostel a služby Boží jsou jenom pro lidi prosté, aby se udržovali v kázni a pořádku, my vzdělaní toho nepotřebujeme. Tak snad dělá Bůh rozdíl mezi člověkem vzdělaným a prostým, chudým a bohatcem? Neplatí jeho přikázání pro všechny bez rozdílu. není On pánem všech? A jaký to špatný příklad dávají takoví křesťané, kteří sice čeledí svou a podřízené do kostela posílají, sami ale nejdou? Co si asi o těch musí mysliti podřízení? Že jsou podobní kamenným a dřevěným sloupům u silnic a cest, které sice jiným cestu ukazují, ale sami stále na též místě zůstávají. Kéž by to tací lidé uznali! Pohoršení, které se v tomto ohledu lidu dává jest veliké a jest již svrchovaný čas, by se vše napravilo, neboť ten lid, který chtějí páni upevniti náboženstvím, ten se bude podle nich řídit, odhodí náboženství jako oni, ale potom běda jim zejména, neboť oni si vychovali urputné nepřátele. Právě vznešenější, vzdělanější, zámožnější mají dávat nižším dobrý příklad. Proto jim Bůh více udělil, aby toho ke cti Jeho, blahu svému a užitku bližních užívali a tedy bude od nich také přísné účty požadovati. Vzdělanější lidé mají

býti učiteli, ušlechťovateli druhých, kteří příležitosti neměli k takému vzdělání, a to nejlépe dovedou příkladem, podle něhož se ostatní rádi řídí. Volikou tedy zásluhu může mít před Bohem člověk vznešený, učený, bohatý atd., který své povinnosti k Bohu svědomitě koná, neboť tyto dobré skutky prospějí mu u Boha dvojnásobně, dobrý příklad jejich potáhne za sebou jiné a zásluhu toho připočte jim Hospodin.

Nezapomínejme tedy nikdy na přísné Boží přikázání: »Pomni, abys den sváteční svátčil.« Svěťme jej tak, jak učí a velí církev sv. Duchem sv. řízená a osvěcená; číňme tak z lásky a poslušnosti k Bohu, nejvyššímu Pánu, Otci našemu i soudci

budoucímu. Co v srdci jest, ukažme i zevně příhodným způsobem dle slov Kristových: »Tak svět světlo vaše. před lidmi, aby viděli vaše skutky dobré a velebili Otce vašeho, jenž jest v nebesích.« Svěťme-li na zemi svátky a dny Páně svědomitě a pobožně, připravujeme duši svou k životu onomu na věčnosti, kde zase ustavičný budeme mít svátek, ustavičný den radosti, spojení jsouce s Bohem naším, od něhož nás potom již nic rozloučiti nemůže. Svátky na zemi jsou jaksi předtuchou a okusem svátků nebeských. Proto pro nás dal Bůh přikázání to, proto pro nás určila církev sv. způsob svěcení, držme se toho a spása věčná nás nemine.

Boh. Hendl.

Rozjímání o posvěcení.

Píše Ignát Záhnel.

Měsíce říjnu slavíme slavnost posvěcení chrámu Páně, kterou též nazýváme posvěcením anebo hody. Slavnost tato přináší dle mínění našeho lidu k největším svátkům celého roku církevního. Při zkoušce z náboženství, při níž byl též přítomen biskup, tázal se farář jednoho dítěte, které jsou největší svátky roku církevního? Žák odpověděl: boží hod vánoční, velikonoční, svatodušní a sv. hody. Je zvykem ustáleným v našich krajinách, že k tomuto dni buď sami zveme si hosty anebo že býváme za hosty pozváni a tu přichystá se vždy nějaký slavnostní oběd. Bohužel zapomene pak mnohdy některý z přítomných, že jest hříchem nestřídmost v jídle a v pití popřeje si podávaných mu pokrmů a nápojů, až se zapomene a sníží pod němeého tvora, Abychom uvarovali se nestřídmosti o posvěcení a vůbec vždy, chceme k našemu poučení o této nectnosti něco dnes uvažovati.

Nestřídmosti se dopouští, kdo více jí a pije, než potřebuje, jakož i kdo je v jídle a pití příliš vybíravý a velmi chťivý. Nevyučuje-li této nectnosti mnohá matka

své děti? Či odkud pochází, že jsou děti vybíravé v jídle; toto výborně jim chutná, ono však není jim po chuti. Neprozíravá matka vyhovuje, dá Jeníčkovi omáčku z rajských jablíček, Josífek nemůže ji však cítiti, proto jemu udělá omáčku cibulkovou, Aninka však opovrhne každou omáčkou, tož jí udělá matka nějaký salát, jsou-li hlávky, hlávkový, jsou-li okůrky, okůrkový, není-li těchto zelenin, připraví ihned salát bramborový. Ó spozdíle matky, neví-li co si vychovává? Nařiká pak, že dívky, když dorostou, mnoho spotřebují a kdo tím je vinen, kdo je tomu vyučil? Mnozí bývají tedy od mladosti k nestřídmosti vychováni.

Všechna jídla a nápoje jsou určeny pro lidi, ale aby jich mírně užívali. O Tobíášovi, kterému se obyčejně říká »zbožný«, čteme, že hodoval se svými přáteli, ale hned k tomu připojuje »hodovali, chválíce Boha«. Jídla má se užívat k ukojení hladu a nápoje k zahnání žízně, jedině k tomu účelu obojí od Boha stvořeno bylo. Ale kolik lidí je na světě, kteří se domnívají, že má se užívat všech darů božích, pokud síly lidské stačí. Mnozí rádi by se řídili pravidlem starých Římanů: jez, pij, hrej, po smrt

není žádné rozkoše (ede, bibe, lude, post mortem nulla voluptas). I Ježíš Kristus vypravoval o boháči, který měl jen na starosti, jak by co nejvíce všeho dobrého zde na světě užil a stále jen hodoval, požívaje dobrá jídla a pije nejlepší nápoje.

Vždyť jsou lidé, jimž »jest bohem břicho« (Filip 3, 19), ti nemají větších starostí, než jak by žádostivost svou po jídle co nejvíce upokojili. Královna egyptská Kleopatru hodila drahocennou perlu, která stála mnoho peněz do ostrého octa, kdež se rozpustila, vřila pak tento roztok do zlatého poháru a podala vojevůdci římskému Antoniovi, který vše s největší rozkoší vypil. Vypravuje se, že byl za římských dob největším labužníkem Lukullus, který dával strojití hostiny, z nichž některá stála až padesát tisíc dolarů, dával prý za jídlo jazýčky páví a slavičí. Zapominají labužníci, že řekl sv. apoštol Pavel o těch, kteří mají za svého boha břicho: »Konec jejich jest zahynutí,« to jest, taková zahynou věčně.

Nikdo se nediv, že jsme k požívavosti všeho druhu tak nakloněni; vždyť zdědili jsme tuto touhu od prvních rodičů. V ráji zakázal Bůh Adamovi a Evě jisti ovoce se stromu, ale neposlechli. Hřích jejich spočíval v tom, že chtivě, ukvapeně, nemírně, vybíravě, nepředloženě ukojili žádost svou po jídle. Chtivost po nápoji zdědili jsme po Noémovi, který neznaje ještě síly vína, napil se mnoho. Ďábel začal s lidmi, jak činili pohanští hadači v Římě s drubeží, jež měla předpovídati budoucnost. Měli drubež zavřenou v posadě a hodili ji zrní. Sezobala-li je, bylo znamení dobré, jest-li však žádné chuti neměla k nasycení a zrní si nevšímala, bylo znamení špatné a každému, kdo si dal hádati, hadači zrazovali, by ničeho nepodnikal. Jedenkrát dal si také hádati římský konsul, který táhl s vojskem jako vojevůdce do války. Když se drubež zrní ani nedotkla, chytl posadu, hodil ji do moře a vykřikl: »Nechete-li žráti, tož pijte! Zdá se, jakoby podobně jednal i náš svůdce lidí, ďábel. Nemůže-li někoho svést ku nestřídmosti v jídle, svádí ho ku nestřídmosti v pití, k opilství. A je až neuvěřitelné, k jakému mistrovství lidé to přivedou v nemírném pití!

Ve Vídni žil člověk, který se živil tímto hřichem. Byl svého řemesla obuvnický mistr, ale byl zároveň velký umělec v pití — vypil na posezení čtvrtku piva. Chodil po vídeňských hospodách a nabízel přítomným hostům sázku, že vypije na posezení čtvrtku — 25 litrů piva. Činil tak několikrát v týdnu a vždy vyhrál; konečně však došel odměny. Jednou pil, až dopil; mezi pitím raněn byl mrtvicí. Kolik příkladů dalo by se uvést, z nichž by bylo zřejmo, jak velkým hřichem jest nestřídmost.

Diogenes viděl jednou večer muže, o němž věděl, že býval velkým bohatcem, ale nestřídmostí vše pozbyl, kterak požíval několik polohnilých oliv. Tu mu řekl: »Kdybys byl po celý život svůj pokaždé tak střídme snídal, nebyl bys nyní nucen takto večereti!« Písmo svaté často varuje před nestřídmostí; na př. čteme v knize Sirachově: »Dělník opilec nezbohatne a kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zhyne« 19, 1; v knize Přísloví se praví: »Kdo miluje hodování, bude v chudobě a kdo miluje víno a tučné věci, nezbohatne« 21, 17.

Nestřídmost patří proto ku hlavním hříchům, poněvadž z ní pochází mnoho jiných hříchů a neřestí. Čeho všeho může se dopustiti, kdo se do němoty opíl? Již staří Římané říkali, že Bacchus a Venuše jsou spřízněni, to jest, kdo ctí boha Baccha nemírnou požívavostí, bývá pak obyčejně taky věrným sluhou nečtosti. Sv. Pavel napomíná: »Neopíjejte se vínem, v němž je chlípnost« k Efes. 5, 18. Jako oheň živi se ohněm, tak nečistota nestřídmosti. Sv. Augustin srovnával nestřídmost s močalem. V bahnitěm močálu je stojatá, zle zapáchající voda, v níž se zdržuje veliký neřád žab, hadů, želv, brouků, pijavic a jiných zouzělých, živících se touto nečistotou; podobně povstávají z nestřídmosti veliké hříchy jazyka, pomluvy, lži, utrhaní na cti, klení, hádky, vřacky, chlípnost ve slovích i skutech. Dle sv. Řehoře je člověk nestřídmostí pokryt hříchy od hlavy až k patě, jeho oči jsou hříšné, protože žádostivě pohlíží na osoby druhého pohlaví, ušima hřeší, neboť se zálibou poslouchá hříšné žerty a řeči, jazyk se proviňuje rouháním proti Bohu a lidem, rukou zneužívá ku rvačkám a násilnostem, nohou po-

užívá vyhledávaje špatné společnosti, srdce je naplněno myšlenkami na jídlo a nápoj a nikdy nemyslí na Boha.

Nestřídmost škodivá i na zdraví, proto říkali již starí Čechové, předkové naši: pij do polopíta, jez do polosyta, vyjdou ti na plno leta. Pravdu tuto objasňuje názorně následující podobenství: «Sešel prý se jednou pavouk se dnou (nemoc, již se také říká podagra). Odkud a kam? ptá se pavouk. „Sloužila jsem u sedláka na venkově, ale ten má tolik práce, kříží, trápení, hladu a žizně, že jsem nemohla nic vydělati, tedy odcházím z jeho služby. Pavouk vyprávěl, že byl u boháče, který nic nedělal, než jedl a pil a žil v nejbujnějších radovánkách, protože musilo být ve všech koutech čisto, nemohl jsem nikde napřísti pavučin, proto odcházím odtud a jdu si hledati nového pána. „Zaměňme si svoje místa“, zvolaly skoro jedním hlasem dna i pavouk, „a bude nám oběma zpomoženo.“ Učinili tak a neměli nikdy příčiny litovati. Dna našla u nestřídmosti brzy stálý byt, pavouk mohl u rolníka ve všech koutech zapřádati pavučiny. « A co tuto vypravuje podobenství, dosvědčuje skutečnost.

Zemřelý papež Lev XIII. připisoval svůj vysoký věk své veliké střídmosti a často říkal napomínaje ku mírnému požívání: «Mnozí jedí, aby spíše umřeli». Nejproslulejší lékaři všech věků a národů pobízeli ku střídmosti a střídmost prohlašovali za nejlepší a nejlacnější lék. Galénus, kterého prohlašují za věkého lékaře, dožil prý se věku 140 let a říkal, že proto tak dlouho žije, protože se při stole do syta nenajedl a do syta nenapil, nýbrž vždy poněkud hladov a a žizniv vstal.

Naše přísloví praví: Co nahromadil otec Stejskal, to rozházel syn Vejskal, čímž se naznačuje, že nestřídmy promrhává pracně nahospodařený groš. Mnohý zdědil po předcích velký majetek; dokud byl střídme živ, šlo vše dobře, štěstí, spokojenost panovaly pod jeho střechem, ale zapomněl na dobré zásady a oddal se nestřídmosti, začaly se peníze kutálet, až se docela rozkutálely a dřívějšímu boháči nezbyla než žebrácká hůl.

Nestřídmost bývá často příčinou náhlé a nenadálé smrti. I u nás se říká: Jaký

život, taková smrt. Jak často se již přihodilo člověku, který se nestřídmostí oddal, že někde upadl, do vody spadl, na leď se prolomil, zmrzl ve sněhu, zabořil se do závěje, kopnut byl koněm, jda přes trať železniční, byl přejat, spadl s vozu. Mnohému velkému jedlíku uvízla kůstka v krku, jiný hlal náruživě jídlo, že mu zůstalo v hrtánu až se bídne udusil.

Buďme ve všem svém konání opatrní! Jakýsi otec se velice rozhorlil, slyše, kterak syn jeho. dětským letem sotva odrostlý, kleje jako starý dragoun. Plísnil ho, napomínal a připomněl mu, aby nikdy nezapomněl, že Bůh je všudy přítomný. že všechno vidí a ví. Chlapec se zamyslel a pravil otci: »Je to pravda tatínku, že Bůh všechno zná, že mu nic není tajno?« »Zajisté«, ujišťoval otec. »Ó jak tě lituji tatínku, to tě Pán Bůh včera jistě viděl, když jsi byl večer opilý.«

Učme se z cizí škody; kdo má oči k vidění; kdo zachoval si zdravý rozum, musí uznati, že je nestřídmost velká nectnost, že mnoho zla již zde na světě natopila. Že by ji Bůh odměniti mohl životem věčným, nikdo nebude očekávati, víme z vypravování Ježíšova o bohatci, že přišel po smrti do pekla, kdežto chudý Lazar, kterého nechtěl boháč nasytiti ani drobty, které padaly s jeho stolu, bohatě opatřeného vším, co jazyku lahodí, dostal se do království nebeského. Nestřídmost je matka mnohých jiných hříchů a neřestí, ochuzuje majetně, zdravé činí nemocnými, poslušné neposlušnými, ctnostné hříšnými. Nikdo nevymlouvej se a neříkej, mne netýče se toto napomenutí, bych se varoval nestřídmosti, vždyť se nikdy do němoty neopiju. Nestřídmy jest nejen ten, kdo více jí a pije než potřebuje, ale vůbec každý, kdo požívaje potravy je velmi chtivý, příliš vybíravý; těžko mu něco uvařit, aby byl spokojen. Jeden světec praví: Ó jak pošelým je nestřídmy člověk, krmí jen červy, kteří jej jednou budou požírat i v hrobě.

Jak velkomyslný byl Bůh k tobě, že ti dal více než jiným, kteří nemají čím by se nasýtili, kteří sotva seženou tolik chleba, aby zahnali hlad svůj a své rodiny; jak špatně bys tedy jednal, kdybys této štěrnosti Boží užíval jen k ukojení svých vlastních choutek!

Zakazuje víra užívatí rozumu?

N ač tato otázka? pomyslí sobě nejméně z čtenářů. »To se samo sebou rozumí«, řekne jiný, který snad se domnívá, že se víra s rozumem dobře nesnáší a že rozum vylučuje. Tak zajisté protivníci křesťanství všudy a vždy hlásají, majíce za to, že se víra rozumu lidskému a jeho poznání přičí, že tedy není člověka důstojné »věřití«. Co na to řekneme? Uvedeme předně jistou věc, že se totiž vždy a všudy a úsudek rozumu svého spolehnouti nemůžeme, a to z té příčiny, jelikož rozum lidský jest následkem hříchu prvotního zatemněn, zakalen a tedy navždy pravdu jistě a cele poznávati může. Rozum náš podobá se oku, které bélmem zakaleno jest a tudíž nemůže předměty zřetelně a jasně rozeznávat. Že jest tomu tak, ví každý z nás ze zkušenosti vlastní. Jak zhusta bývá to, co jsi dříve za dobré a prospěšné uznával, nepravé a škodlivé dle pozdějšího úsudku svého! Jak často člověk po rozumu svým jednající a myslící, že jedná dobře, musí později za činy tyto pykati! A jedná-li se o něco společného mnohým lidem, nemívá tu každý své vlastní mínění, takže vzniklo dobré přísloví: »Kolik hlav, tolik smyslů? A přece všichni berou ve potaz rozum svůj, a přece z toho rozumu vyniká tolik pochybností, tolik odporu v poznání a myšlení!

Kdo nám tedy má potom rozhodovati, či náhled, či myšlení je vsuktu správné? Kdo by se mohl svěřití takovému vůdci, který cesty sám dobře nezná? Z toho jasně vidíme, že člověk, nechce-li často tapati v nejistotě, ve všem se pouze podle rozumu svého řídit nemůže a nesmí.

Máme tedy, jak také někteří hlásali, rozum svůj jako nedostatečný úplně zavrhnutí a slepě se podrobiti víře? O nikoli! Neboť to by bylo právě tak moudré, jakoby někdo oko své vyloupal a z hlavy vyvrhl proto, že na ně dobře nevidí a pak jen jiným z místa na místo se voditi dal. Neníť zajisté třeba slabé oko vyvrhnouti, nýbrž třeba jest je sesiliti dobrým sklem, aby zase náležitě vidělo. Čím tělu oko, tím duchu rozum. Poně-

vadž tedy duchovní oko naše, t. j. rozum, ač jest oslablé a pokažené, není všechno zničené a zmařené docela, potřebuje také takového skla, které by mu při slabosti přirozené napomáhalo tolik, aby zase rozeznávalo jasně a náležitě všechno, čeho jest člověku třeba ku spasení. A takové sklo podává rozumu pravá víra ve zjevení Boží skrze Krista Syna Božího, o němž předpověděl prorok Isaiáš (42, 3): »Třtiny nalomené nedolomí a lnu kouřícího se neuhásí«, o němž dále svědčí sv. Jan, řka: »že jest světlo pravé, kteréž osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět« (Jan I. 9).

Jelikož pak každý i slabým okem svým rozeznává, kterými skly by lépe viděti mohl a taková sobě nasazuje, rovněž tak může také člověk i přirozeným rozumem svým najíti, která víra by mu poskytla pravého a potřebného poznání. Našel-li pak víru takovou, tu zajisté povinností jeho svatou jest, víru té se držeti, chce-li v životě tomto bezpečně putovati a dojiti spasení. Má tedy člověk povinnost věřiti! Člověk, mající oči opatřené skly, raduje se, že opět lépe vidí a neshání se tuze po tom, kterak se děje, že ta průzračná hmota, sklo, zeslábému oku jeho takové jasnosti dodávati může. Podobně i pravověrný křesťan poznává věrou všechny vyšší pravdy náležitě a jasně, i když není s to důvodně dokazovati pravost víry této. On si toho jest vědom, že jest ve světle, byť by i nevěděl, kterak to pochází. Znaje a miluje víru svou těší se světlu, které mu z ní svítí. Odtud se dobře vysvětluje, že mnozí, zcela prostí, zcela nevzděláni křesťané, mají velmi pevnou a jasnou víru. Tak ku př. se selský lid v kraji Vandejském ve Francii, ač jest úplně prostý, vyznamenává pevnou, neochvějnou vírou a láskou ku sv. náboženství, že sebe větší nátlaky, pronásledování a útrapy, zejména v revoluci francouzské, nebyly s to víru tuto v lidu tomto ani v nejmenším zeslabiti. Podobně se to má lidem irským. Staleté příkoří, krvavé pronásledování, kterého mu bylo zakoušeti od sverepých, od víry odpadlých Angličanů, nezlomilo víru

v tomto lidu ubohém, skoro všech prostředků, jak hmotných tak duchovních, zhaveném. Víra takových křesťanů vyniká dobrou vůlí a Kristus Pán jest jim ono světlo pravé, kteréž osvěcuje každého člověka přicházejícího na tento svět. Odtud dá se vysvětliti také ta podivuhodná jednota všech pravověrných křesťanů, jelikož všickni týmž světlem »Ducha« sv. osvěceni jsouce, jednu pravdu stejně jasné vidí, kdežto tam, kde neosvětluje Duch sv., není než neshoda, »různění« a rozdrobenost! Víra však působí v člověku poznání lepší i věci přirozených a smyslných, jelikož nadpřirozené světlo Ducha sv. vrhá svůj odlesk i na věci pozemské a hmotné. Tak zpytatel přírody, jestliže užívá jen rozumu svého, vidí toliko velikou rozmanitost v plodech jejích; milosti Boží osvěcený přírodozpytec vidí v ní i výtvarné obrazy hříchu i ctnosti, dle nichž svůj život člověk zříditi a napravití má. Onen nalézá v živlech světa jen rozličné síly, tento vidí vsudy také krásný řád a obraz království Božího. Obyčejný dějepisec vidí v dějinách minulých věků toliko rozličné události a převraty ve světě a lidstvu; znatel dějin, Bohem osvěcený však také podivnou, tajemnou, ale mocnou vládu Prozřetelnosti a Spravedlnosti Boží. A přece všichni tito Duchem sv. osvěceni zpytatelé, užívají plnou měrou také rozumu svého, v němž jim víra ani v nejmenším nepřekáží, naopak, k lepšímu a jistějšímu výsledku je vede.

A Bůh také nechce, abychom rozumem neužívali, neboť nač by nám byl ho dal? Nač tolik tisíc let činil přípravy k poslání Syna svého na zemi a založení církve jeho, nežli že chtěl, aby lidstvo rozumem svým dospělo k poznání, že bez zvláštní pomoci Boží, nelze se mu vymaniti z kalu, hříchu a neřesti, což také mudrcové pohanští dobře a jasné naznávali? Nač by byl Kristus Pán a apoštolové činili tolik zázraků, nežli že chtěli, abychom, rozumem svým o nich uvažujice, dospěli k poznání pravosti učení jejich? A kterak bychom mohli bez užívání rozumu rozeznati, která víra je pravá, kterak ji hlásati, kterak ji proti nepřátelům hájiti máme? Neníť zajisté marné přikázání Kristovo, které nás učí přemýšleti, uvažovati, rozeznávati, tedy rozumu užívati, jež zní: »Pilně se va-

rujte falešných proroků, kteří k vám přicházejí v rouše ovčím, uvnitř pak vlcí hltaví. Po ovoci jejich poznáte je« (Mat. 7, 15). Podobně i sv. Pavel napomíná nás, řka: »Nebudte neopatrní, ale rozumějící, která by byla vůle Páně?« (Efes 5, 12). A jinde dříve: »Hleďte, aby vás nikdo neoloupil moudrostí světa« (Kol. 2, 8). A zase dobře dříve: »Všeho zkuste a co dobrého jest, podržte« (1. Tes. 5, 71).

A dokonalí křesťané užívali povždy rozumu svého co nejvíce a činí tak až posud. Pohledme jen na ty, skoro nesčíslné knihy, které sepsali spisovatelé církevní o sv. náboženství, o výkladu sv. písma atd. Jen jediný sv. Tomáš Aquinský sepsal obsáhlá díla plná moudrosti a hlubokého rozumu, kterým se až posud obdivujeme. A což sv. Augustín, sv. Jan Zlatoústý, svatí Řehořové, sv. Attanáš, sv. Bernhard, sv. Alfons a jiní, kteří rozumu svého a jeho sil co nejvíce využívali. A pohledme na řady věřících přírodozpytců, dějepisců, mudrců, právníků, lékařů atd., kteří světle viry osvěceni jsouce, dobře užívali mohutnosti rozumové a přivedli to k obdivuhodným výzkumům!

Rozum tedy člověk-křesťan užívati musí, ovšem nesmí se dáti svěsti na zcestí poznatky jen rozumovými, které přecho často klamou, nýbrž musí rozum svůj opatřiti, jako oko, sklem milosti Boží z viry plynoucí, tak jak o to prosí prorok, řka: Otevři mi oči mé, abych viděl divné věci ze zákona tvého. (Žalm 18, 18).

Rozum a víra jsou dary jednoho a téhož Boha a Stvořitele našeho, nemohou si tedy vzájemně odporovati. Rozum právě užívaný není a nemůže býti proti víře, naopak, pravá víra nikdy nesmí a nemůže odporovati poznatkům pravého rozumu. Doplnují se. Kam rozum náš dospěti nemůže k věcem nadpřirozeným, týkajícím se duše a její spásy na věčnosti, tam pomáhá mu víra. Zjevení Boží podporuje a doplňuje zjevení nám podávané rozumem. Jeví-li se někde snad rozpor mezi poznáním rozumu a vírou pravou Kristem hlášanou, tu hledati dlužno příčinu v nedostatečném poznání našem, nebo v nějaké chybě úsudku našeho, která se zajisté obzřetným pátráním najde a zase na světlo vyjde úplná shoda rozumu s vírou.

Ovšem jsou věci nad rozum náš povýšené, které chápati dobře nemůže, jsou to tajemství sv. víry, avšak nejsou nikterak proti rozumu. Vždyť nepoznává rozum lidský ani všech věcí kolem nás sououcích, nepoznává ani všech sil přírodních, ač účinky jejich vidí, kterak by tedy mohl poznávati a vyzpytovat dobře vše, co nadpřirozené a božské jest. Zde má víra, zjevení, učení Boží své pole

a víře Boží se může člověk s jistotou oddati, neboť není v Bohu ani klamu ani šalby. Děkuje tedy Bohu, že se nad člověkem smilovati ráčil a když byl jeho rozum hříchem poklesl a sezlábl, že mu poskytl jasný pramen poznání, sv. víru a prosme s prorokem: i dejž mi Pane rozum a zkoumati budu zákon tvůj, a ostříhati ho budu celým srdcem svým. (Žalm 118, 43).

B. Rendl

Srdce Ježíšovo, schránka spravedlnosti a lásky.

Rozjímá Dr. Rud. Zhádněl.

nadšených voláních, jimiž pozdravujeme v litaních Nejsv. Srdce Pána Ježíše, následuje po čestném jméně Srdce Ježíšova »výheň láskou planoucí« název »Srdce Ježíšovo, schránka spravedlnosti a lásky«, v prvním představují se nám všechna dobrodini a důkazy lásky, jež nám v životě a smrti své podalo Nejsvětější Srdce Ježíšovo, v druhém předvádí se nám jako nejkrásnější ideal pravé lásky k bližnímu, která má svůj čistý pramen v křesťanské spravedlnosti.

»Dávejte každému, což jeho jest«, tato slova apoštolská (Řim. 13, 7) jsou hlavní zásadou křesťanské spravedlnosti. Nejsv. Srdce Ježíšovo nebylo ničím nám bídným tvorům zavázáno a přece se nám darovalo zcela; pro nás žilo po třiatřicet let, každý tlukot jeho byl věnován našemu blahu, pro nás trpělo, umřelo na kříži ba i po smrti kopím prohnáno a otevřeno jest, aby nám ukázalo nesmírnou plnost lásky své. Učinivši vše pro nás, darovavši nám vše co mělo, žádá láskyplné Srdce toto pouze, abychom dle křesťanské spravedlnosti milovali bližní své. Jak překrásně vyslovilo Srdce toto předobrotivé tuto svou nejvnitřnější touhu v dojemné parabolě o milosrdném¹⁾ Samaritánu (Lukáš 10, 23—37)?

Proto toužíce, aby chladná srdce naše byla prochnuta pravou láskou

¹⁾ Evangelium na neděli XII. po svätém Duchu.

k bližnímu, jež základ svůj má na křesťanské spravedlnosti, budeme dle podobnosti o milosrdném Samaritánovi rozjímati:

I. Láska neprýstící z křesťanské spravedlnosti není láskou, nýbrž jen falešnou moderní humanitou.

II. Láska zbudovaná na křesťanské spravedlnosti jest jedinou pravou křesťanskou láskou k bližnímu.

Nejsvětější Srdce Pána Ježíše, nevzážitelná studnice věčné lásky, dej nám, abychom vždy věrně řídili se dle Tvých vnuknutí, následovali Tvých ctností, dle Tvých příkázání myslili, mluvili, jednali a živi byli. Láskyplné Srdce Pána Ježíše, jež jsi se obětovalo pro spásu lidstva na kříži svému nebeskému Otci a obětuješ se každodenně na oltáři, dej, ať i v srdci našem vzplane čistá obět lásky k bližnímu, zapálená na svaté výhni láskyplného Srdce Tvého. Nejsv. Srdce Pána Ježíše, smiluj se nad námi!

I.

Cestující ubírající se z Jerusalema k východu. ocitá se ve strohé poušti. Ze všech stran tyčí se proti němu narudlé špičaté s ostrými fantastickými hroty, aneb uzavírají obzor popelavé oblé pahorky podobné velkým krtincům, mezi nimi táhnou se hluboké strže a kamenité prorvy, prosté vši zeleně, bez travičky, bez keře, beze stromu. A na hrozně tyto spousty sálá jasné slunce východní ohnivými svými paprsky! Ubohý

pocestný, jemuž jest se bráti smutnou a liduprázdnou touto krajinou! Dopodnes ukazuje se asi uprostřed cesty divoké, hrůzyplné údolí, jež zovou žlebem krvavým; bývala tam před věky nedobytná peleš lotrů, kteří z ní přepadali nic zlého netušící pocestné, obrali je do posledního haléře, zabíjeli beze všeho milosrdenství, nechávajíc mrtvá těla za pokrm krvežíznivým hyenám a na pospas lačným supům. »Krajinou tou bral se« — tak vypravuje božský Spasitel (Lukáš 10, 23—37) — »pocestný z Jerusalema do Jericha; snad nesl věci cennější, snad byl jen chudás ubohý. Lupiči číhající namísto opuštěném, přepadli ho a oloupili o vše, co měl. Snad kladl zmužile odpor, nemohl však přesile odolati; krvácející z četných ran, klesl polomrtvý k zemi, zlosynové však nic se o něj nestarajíc, odešli, nechavše ho napolo mrtvého ležeti.

Těžce poraněn ležel ubožák ve vlastní krvi nedaleko cesty; jak asi bylo mu u srdce? Dalek od příbytků lidských trápil se v bolestech svých, slunce neustále výš a výše vystupovalo a rozlévalo teplé paprsky své po okolním kamení, bolesti ubožákovy se vzrývaly, trápila ho palčivá žízeň, síly ho opouštěly, život se pomalu vytrácel... Snad následkem ztráty krve pozbyl vědomí a soustrastné temnoty obestřely mysl jeho.

Jak krutého zločinu dopustili se nemilosrdní zlosynové na ubohém cestujícím! Obravše ho o vše co měl, nechali ho těžce zraněného ležeti, až by vykřvácel! Běželot jim o peníze a majetek jeho, zaslepeni pouze hříšnou žádostí tou, odložili všechno lidské myšlení a citění. Nelidové ti jsou smutným obrazem sobce, který nedbá ničeho, než svého prospěchu a kráčí třeba přes mrtvolu svých blízkých za ctižádostivým svým cílem. A přece opovažují se mnohdy zastíratí lidé ti černé plány své pod pláštěm moderní humanity, jež prý neruší práva silnějšího!

Než pokračujeme v podobenství! Cestou ubírají se dva mužové, napřed kráčí kněz a nedlouho po něm miji osudné místo levita. Žáduj z nich nemohl přehlédnouti místa, kde se neštěstí stalo, neboť bylo u cesty a zraněný ubožák ležel tam ve vlastní krvi. Oba slyšeli jeho nářek a smutné vzdychání, snad

prosil je sám o pomoc a přispění, anebo nemoha již pro slabost mluvit, obracel k nim ztrhané zkrvacené oči své, prose němě o smilování. Uzfeli ho, jistě v srdci ho také politovali, neboť zející rány jeho a zubožený stav budili v každém soustrast, kdo nevyhostil ještě ze sebe všeho lidského citu. Ale ubožákovy nepřispěli, nýbrž nechavše ho ležeti, šli dále. »Uzfeli ho a pominuli«, praví Písmo sv. (Luk. 10, 33).

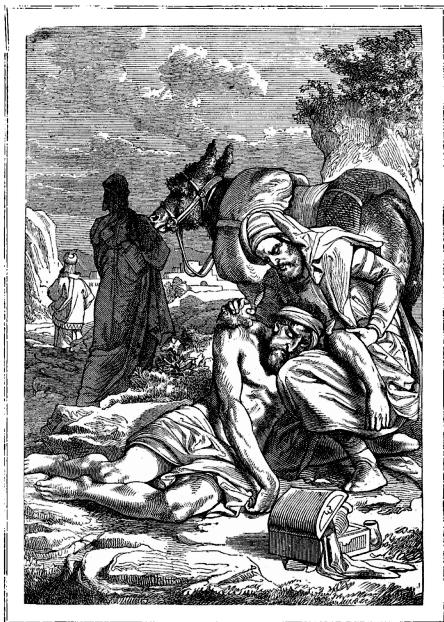
Oba mimojdoucí, kteří zůstali při pouhém soucitu, jsou obrazem lidí, řídících se pouze zákonem humanity čili lidskosti. Rozumíme pod slovem »humanita čili lidskost« lásku čistě přirozenou, která nutká nás milovati i ostatní lidi pro jejich přirozené přednosti, jak nařizuje rozum. Humanita není sice sama o sobě špatnou, ba přivádí mnohé ke šlechetným projevům lásky, ale přece nikdy nemůže nadchnouti k výborným skutkům, jako láska křesťanská, a nadpřirozená; není základem jejím spravedlnost, nýbrž jakási sobeckost, ovšem zrakům nedosti prozřavým poněkud zastřená. Přirozený soucit k nešťastníku, který je vrozen každému člověku se srdcem v těle, nepohne vždy člověka ke skutkům milosrdenství; neboť silnějším než soucit s bližním je v srdci lidském samoláska; lidé, kteří pouhou lidskost mají fíditkem svých skutkův, udělí ubožákovu almužnu pouze ze svého přebytku, ale nikdy nenapadne jim, aby činíce si útmu, konali dobré skutky, dary jejich mají účelem činiti dobře jen tělu, odnášejí se jen k pozemskému blahu, zapominají přesto často na nesmrtelnou duši, nad níž přece člověk nemá statku drahocnějšího. Ovšem na slova nejsou stoupenci humanity nikterak skoupí, nýbrž umějí se výborně oháněti různými frázemi.

Rozdíl lásky přirozené a nadpřirozené k bližnímu nejlépe objasní nám následující dvě události.

V dějinách starověku řeckého vypravuje se o mudrci Diogenovi, který proslavil se svou prostotou a jednoduchostí, neklada na život žádných zvláštních nároků, jsa s málem spokojen a bydle v sudě. Jednoho dne navštívil ho ve zvláštním tomto příbytku slavný král Alexander a vyzval ho, aby si vyprostil nějakou milost. Diogenes: »Nežádám od tebe nic, než abys mně odstoupil ze stínu.«

Ku křesťanskému poustevníku sv. Nilovi, který proslul v X. století křesťanském svou láskou k evandělické chudobě, přišel zase jednou mocný a slavný král a císař římský Otto III. a pravit: »Žádej, co chceš, považuji tě za syna svého, dám ti s radostí vše, čeho si přeješ.« Sv. Nilus odpověděl: »Jediné,

filosofa. Ale čím je tato ve starověku tak vychválená odpověď, proti slovům sv. Nilu? Bledne před ní jako bídne lidské světélko proti zářícímu ohni slunečnmu! Málo sice žádal Diogenes od Alexandra, ale žádal přec jen to, co bylo příjemno jemu a jeho tělu; křesťanský poustevník nežádá však ničeho

oč tě prosím, je, abys pečoval o spásu své nesmrtelné duše; neboť, ačkoliv jsi císařem, přece máš jednu umříti a klásti účty!«

Nad odpovědí pohanského mudrce užasnul prý mocný světavládce Alexander tak, že by si byl skoro přál, aby mohl úlohu svou zaměnit s úlohou prostého

pro sebe, nýbrž myslí jen na věčné blaho svého bližního. Sobeckost, požívatost, opovrhování bližním zračí se v žádosti pohanského mudrce, kdežto ze slov křesťanského poustevníka mluví úplně sebezapření a upřímná láska křesťanská. Pohledme jen do světa kolem sebe, jak vypadá ta vychválená humanita

čili lidskost! Požádá-li někoho o něco nějaký vznešený pán, pokládá si každý za velikou čest, může-li a smí-li mu posloužiti, užívá při tom ještě nejponížejších, až mnohdy odporných slov. A přijde-li za několik chvilí opravdu mrzák a člověk potřebný, tuť zkrátka odsekne: »Naděf vám Pán Bůh!« — Potřebuje-li něčeho vysoce postavený, tuť se mu dostává pomoci se všech stran, že hojnou vezme odplatu a chudása se zbaví každý rád. — Stanou se živelní pohromy, snad povodně, úřady vydají prohlášení, aby kdo může neodepfel ruky pomocné, veřejné listy otiskují seznamy dárcův a proto, že může dostati nějakého významování, či že jméno jeho se uveřejní v denních listech, stane se mnohý člověk dobrodincem; při nejmenším mluví se o tom všude alespoň dva nebo tři dny. — Ve prospěch chudiny prodávají se ve velikých městech různé předměty, k těmž cíli přislíbí spolupůsobiti paní a dcery z nejvznešenějších kruhů společenských. Vystrojí se nejnádhernejším způsobem a vydrží to doopravdy za stoly, na nichž se předměty prodávají, od rána do poledne, od poledne do večera, a proč? Je to zábava, kteráž velmi rychle ukracuje dlouhou chvíli. A potom všude těch očí, kteréž na nich utkvívají, co potom všude chvály a rozletí se to do celého světa! Ale kdyby tak v tichu prodaly ten svůj vlastní šperk, když chtějí pomoci, oč, že by více pomohly a prospěly.^{*)} Ovšem by to pak zůstalo tajno, a toho není humanita přítelem!

Židovský kněz a levita byli dojati neštěstím oloupeného ubožáka, snad i slza soustrasti vloudila se jim do oka, ale dále se o něj nestarali, vždyť je nikdo při tom nepřistihnul! Podobně přemnozí stoupenci humanity libují si v krásných slovech, soustrastných projevech, ale zda pomůže se tím chudášům, když se jen o lásce nadšeně mluví a přednáší?

II

Krásným vzorem pravé křesťanské lásky k bližnímu, jak je dle Srdce Ježíšova, poněvadž plyne z křesťanské spravedlnosti, je milosrdný Samaritán. Cesta vedla ho kolem místa, kde ležel ubožák oloupený

o všechny svůj majetek, polomrtev; sotva ho uzel, umínil si pomoci. Rychle sestoupil se svého zvířete, pečlivě prohlédl jeho rány a vida takovou krutost, hnutí jest v hloubi srdce. Přemýšlel proto, jak by ubožák mohl pomoci, aneb alespoň uleviti v bolestech. Tu napadlo mu, že vzal sebou olej a víno; měl to sice ku své potřebě, ale vida bēdu a bolesti zraněného, nemyslí na sebe, nýbrž jen jak by zmínil jeho bolesti. Proto nalil oleje a vína, aby palčivost zmínil a zabránil jitrění, a vymíl rány. Pak zavázal je, pozvedl vysíleného na zvíře své, vedl ho zvolna k nejbližší hospodě, tam postaral se mu o pohodlné lože, bděl sám u něho, poručil, aby se o něho starali, zaplatil všechny útraty, požádal hospodáře, aby bedlivě se o něho staral, slibiv, že při návratu všechno zaplatí. Hle, jak krásný to příklad pravé lásky křesťanské!

Láska ta plynula z křesťanské spravedlnosti, jsouc všeobecnou, nezištnou, účinnou. Dle všeho byl oloupený národnosti žid, Samaritán, na něž židé velmi nevrážili, nedbaje toho, ujmá se ho přece. Jestli pravá láska jako slunce; kamkoliv dopadnou jeho paprsky, je světlo a teplo. rovněž pravá láska nečiní rozdílu v lidech; Láska jeho byla nezištnou; ujal se zraněného, nepomýšleje na žádnou odměnu. Ba jak snadno mohlo mu z dobročinnosti jeho pojití nějaké neštěstí! Kdyby byl ubožák polomrtvý v rukou jeho dokonal, než by se mu bylo podařilo dopravit ho do hospody, kdyby byly krajané jeho židé zastihli Samaritána uzraněného mrtvolu, jistě by nikoho jiného nepovažovali za vraha, než nenáviděného Samaritána! Ale na to vše nepomýšlí slechetný muž, nýbrž bez dlouhého otálení a uvažování zavazuje krvácející jeho rány, vede ho opatrně na místo bezpečné a stará se o něj, až se uzdraví. Jestli pravá láska účinná.

Jak vzácný tu soulad mezi zřetlem a citem! Sotva uslyšel bolestný ston zraněného, a spatřil krvácející rány, hned přistupuje k němu; nenařká, nelituje zbytečně, nýbrž hned jedná. Nečítá, co to bude státi, neuvažuje, jaké povstanou nepřijemnosti, nýbrž jedná hned a počav dobré dílo, přivádí je ku šťastnému konci. Jen nerad loučí se druhého dne

^{*)} Srovnej Třebízský, Pravdou k životu III.

s raněným, ale než se rozloučí, klade hospodáři na srdce: »Měj o něl péči a cožkoliv vynaložíš, já když se vrátím, zaplatím tobě.« (Lukáš 10, 35).

Slovy těmito končí podobenství! Rádi bychom však slyšeli ještě dále, jakého výsledku dočkal se Samaritán. Čtenář rád by se dověděl, jak se raněný pozdravil a úplně zotavil, jak děkoval se slzami v očích svému dobrodinci, jak jeho domácí všichni zarmoucení nad dlouhou neobvyklou nepřítomností s radostí ho pozdravují a vítají návrativšího se. Ale Božský Spasitel nepraví nic dále. Nemělt Samaritán čekatí odměny za svůj šlechetný skutek zde na světě, nýbrž ji dostali na věčnosti. Rovněž nemá nás pobádati k lásce k bližnímu odměna vezdejší, nýbrž důvěra v Boha a odplatu na věčnosti.

Pravou křesťanskou láskou k bližnímu, jak žádá ji po nás nejsv. Srdce Ježíšovo, měl patron náš a dědic vlasti sv. Václav. Byl národu svému nejen knížetem, nýbrž také apoštolem; všude po celé zemi stavěl chrámy a povolával kněze, aby národ vyučovali ve spasné víře křesťanské; ano sám nejednou poučoval lid ve víře, aby poznal pravdu a dal se pokřtiti. Pečuje o nesmrtelné duše, nezapomínal však sv. Václav také na chudáky tělesně strádající. Staré legendy vyprávějí o něm, kterak nedbaje vánic a nepohod, nosil chudým dříví a pokrm, aby v zimě nezahynuli. Hle toť pravá křesťanská láska k bližním plynoucí z křesťanské spravedlnosti! Kéž by i srdce naše byla takovou láskou naplněna:

Závěr.

V poslední prusko-rakouské válce zuřila hrozná nakažlivá nemoc, cholera, ve vojsku pruském. Do jedné naší dědiny přitáhl prapor pruský, sotva však rozešli se po statcích, již onemocnělo jich několik, mezi nimi také katolík Polák a ten prosil o kněze. Kněz šel bez meškání, aby konal posvatný obřad, ale sám večera se nedočkal. A na pohřeb jeho sešlo se veškeré pruské vojsko z okolí, hřmání děl protestantských vojsk a rachot ručnic pluků krále Luterána zněl nad hrobem kněze katolického. Po pohřbu generál přistoupiv k duchovním

shromážděním se vyprovoditi poslední cestou druhá mladého, pravil k nim chvějícím se hlasem: »Jsem protestant, ale církve vaší vážití si budu již proto, že sluhové její vykonávají službu Samaritánů milosrdných ne pouze tělu, ale i duši lidské s nebezpečím vlastního života.«³⁾

Koho nepřipomenul by výjev tento na první křesťany, o nichž pohané i nepřátelé významně říkali: »Pohledte, kterak se milují!« (Skutky apošt.). Jak smutně změnily se od dob těch časy!

Mnoho mluví se sice nyní o lásce, humanitě, lidskosti, ale kterak je bez lásky nynější svět! Velebí se pokrok kultury, staví se nám před oči množství zákonů a péče o chudé, zákonů podpůrných, úrazových, starobních, invalidních, ochranných. Bismark to nazval kdysi praktickým křesťanstvím se strany státu.⁴⁾ Jsou to však vskutku velečiny lásky? Nejsou! Zákonů těch nediktovala láska, nýbrž nutnost, trpká nouze. Když poměru člověka ke člověku neupravovala láska, křesťanská povinnost, tu musil do věci zasáhnouti stát. Teprve, když lidstvo Boha sesadilo, začíná se od státu křesťanství provozovati. Nesmíme jistě zákonů těch tupiti, jsouť dobré, ale listem slávy a lásky v dějinách naší doby nejsou. Nyní musí státní zákon nahrazovati zákon Boží a policejní stát svědomí.

Ač je dnes neláska a sobectví, bezohledný boi o existenci příznakem naší doby, přeci ještě láska ze země nezmizela. U lůžka nemocného v chýši stojí milosrdná setra, stojí jich tisíce tisícův. Moderní filosof vídíl to, podivuje se, ale nechápe. Tito andělé lásky ujímají se též ubohých idiotů, mrzácků, sirotků a tvorů nejpouštěnějších. Kde jest pravá křesťanská víra, tam jest i pravá křesťanská láska. Ó jak krásným byl by svět, kdyby rozšířila se v něm pravá křesťanská láska! Jsouc nyní údolím slzavým, zemí plnou trampot a neštěstí, stala by se odleskem ráje, v němž by láska vespoleča všechny spojovala. Výborným prostředkem na povzbuzení této lásky je pobožnost k nejsv. Srdci Páně, neboť rozšíření úcty této ponecháno

³⁾ Třebízský, Pravda k životu III.

⁴⁾ Sr. řeč hraběte Gallena na sjezdu katolickém v Ersenu dne 22. srpna 1906.

nevyzpytatelnou Božskou Prozřetelností až na časy naše, aby chladná srdce pokolení nynějšího byla rozplameněna nadpřirozenou láskou. Vzávejme proto nábožně Srdce Ježíšovo, prosíce ho o dar křesťanské lásky, snažme se taký pilně pobožnost k nejsvětějšímu Srdci také rozšiřovati, konejme hodně skutky lásky z pravého úmyslu na Jeho čest. Neboť budeme-li se ujímati zde na světě

ubohých, opuštěných, chudých, konajíce na nich skutky tělesného i duchovního milosrdenství, pak bude nám i Srdce Ježíšovo, schrána spravedlnosti a lásky, milosrdným, až souditi nás bude ze života celého. »Blahoslavený, kterýž nad nuzným a chudým rozpomíná se; v den zlý vysvobodí jej Hospodin, sešle pomoc jemu na loži bolesti jeho.« (Žalm 40, 2).

Pravda a Nenávist.

Matka „Pravda“ krásně, sličně
mezi lidmi světem chodí;
ne však ona ustavičně
krásné, sličné dcery rodí.

„Pravdu“ zovou svoji máti
přemnohé sic krasavice,
však též matkou „Pravdu“ zváti
smí i jedna ohyzdnice.

Ta dceř plná ohyzdnosti
„Nenávist“ si jméno nese;
od ní mnoho ukrutností
sličná „Pravda“ často snese.

V bláto často „Pravda“ bývá
„Nenávistí“ zašlapána;
krásy své však nepozbývá,
kteráž jest jí Bohem dána.

„Nenávist“ však kdyby v larvu
oblékla se sebe krásší,
ohyznou mít bude barvu;
a ta její barva — straší!

Fr. Vrdíl.

Má útěcha.

Nebeský tatíček,
Matička milá,
k potěše, k radosti
v světě mi zbyla.

Když ráno, v poledne,
večer se zvoní,
hlava má k modlitbě
níže se kloní.

Vyslyš mě tatíčku
v nebeské výši,
ať se mé srdéčko
na chvíli ztiší.

Vyslyš mě matičko,
vyslyš mé lkání,
do duše znavené
vlej požehnání.

Tak volám každý den
ku svaté Panně,
by orodovala
v nebičku za mně.

Vyslyší Matička
prosby mé jistě,
neboť je ztrápených
všech útočiště.

Vyslyší v nebesích
Pán Bůh mé lkání,
když před Ním v důvěře
duše se sklání.

Nebeský tatíček,
Matička milá,
k potěše v bolech svých
v světě mi zbyla!

A. M. Radlédková.

Jubilejní pouť Moravanů do Říma roku 1908.

Popisuje K. Balík, děkan v Černovicích. (Č. d.)

Dne 14. října odpoledne vyjeli jsme ve 3 hodiny z hospice sv. Marty, abychom pokračovali v návštěvě odpustkových kostelů.

Prvním cílem této naší pouti byl kostel »S. Maria Maggiore« (P. M. Větší), nazvaný tak proto, poněvadž jest největším marianským kostelem římským. Jinak jmenuje se také kostel »P. M. u Jeslíček«, poněvadž v něm pod hlavním oltářem uloženy jsou zbytky jeslíček, v nichž náš Spasitel v Betlémě byl uložen. Poutníci mohou na své vlastní oči spatřiti tuto drahocennou, v nádherné skřínce uschovanou památku. Kostel tento má konečně ještě třetí jméno »P. M. Sněžná«. Kdo zná původ tohoto kostela, snadno i příčinu tohoto pojmenování si vysvětlí. Začátkem čtvrtého století žil v Římě bohatý šlechtic Jan. Neměl dítěte a značný svůj majetek odkázal Panně Marii. Chtěl jí vystavěti kostel. V noci ze dne 4. na 5. srpna r. 352 pravila mu Nejčistší Panna ve snách: »Vystavíš mi kostel na pahorku římském, který bude zítra pokryt sněhem«. Týž sen měla i jeho manželka a papež Liberius. Ráno dne 5. srpna spatřili obyvatelé Říma nezvyklé divadlo: Pahorek Eskvilín pokryt byl sněhem. Seběhlo se obyvatelstvo, aby spatřilo zázrak, přišel i šlechtic Jan se svojí manželkou a papež Liberius v čteném průvodu duchovenstva. Misto, kde měl býti kostel vystavěn, sněhovým zázrakem bylo označeno. Brzy začalo se i se stavbou a následujícího roku byl kostel již posvěcen. Není divu, že mu lid římský dal jméno kostel »Panny Marie Sněžné« a že zvláště 5. srpna každého roku kovala se v něm zvláštní slavnost.

Po prostorných schodech vystupovali jsme ku hlavnímu vchodu. Mohutné průčelí nás vítalo.

Vešli jsme dovnitř. Nádhra tohoto kostela jest neobyčejná. Vše leskne se čistotou, zlatem, drahokamy, mramorem a nádhernými mosaikovými obrazy. Třicet šest drahocenných, bělostných, mramorových sloupů dělí vnitřek na tři lodě, z nichž prostřední jest nejprostornější. Podlaha leskne se mramorem. Strop

jest bohatě vykládaný zlatem. Křištof Kolumbus, objevitel Ameriky, poslal svému králi zlato z nově objeveného dílu světa a král španělský poslal dar tento do Říma, aby jím vyzdoben byl kostel Panny Marie Sněžné.

Na stěnách jsou vzácné obrazy znázorňující různé výjevy ze života Panny Marie. Tak zvláště zaujal naši pozornost obraz znázorňující sněm efezský, kde prohlášeno za článek víry, že Maria Panna může a má zvána býti Bohorodičkou, obraz představující papeže Liberia, kterak kreslí ve sněhu plán budoucího chrámu a j.

Prohlédli jsme si důkladně celý kostel a v kapli Nesvětější Svátosti se pomodlili.

Pro nás Čechy jest chrám tento zvláště tím památný, že v něm dle starého podání naši sv. apoštolové slovanští sv. Cyrill a Methoděj konali před papežem a římským kněžstvem slavnou bohoslužbu v jazyku slovanském, aby papež na vlastní oči mohl posouditi její cenu a krásu. Papež přesvědčil se na vlastní oči o kráse liturgie slovanské, potvrdil ji a schválil.

Vyšli jsme z kostela. Pozornost naši upoutal vysoký sloup z bílého mramoru stojící před kostelním průčelím. Na něm četli jsme tento nápis: »Ohnivý sloup svítíl na cestu spravedlivým, aby v noci mohli kráčet pouští; tak bezpečně vede nás tato cesta k jasným hradům, anát Panna ukazuje stezku s nebes výše«. Zajisté velmi případné se tím naznačuje, za kterým vzorem máme se ubírat, chceme-li dojiti zaslíbené země.

Odtud jeli jsme na návštěvu jiného, velmi památného, kostela sv. Jana v Lateraně. I na náměstí před tímto kostelem stojí sloup 48 m vysoký, jenž již před třemi tisíci lety stával v Egyptě a jenž za císaře Konstantina do Říma převezen byl.

Kostel sám nese jméno staré šlechtické rodiny římské. Rodina tato, přijímám »Lateranus«, měla zde svůj palác, jenž dědictvím přešel v majetek císaře Konstantina. Zbožný tento panovník daroval nádherný palác ten papeži sv. Silvestrovi, jenž přeměnil jeho část v kostel. Císař

Konstantin sám snesl sem takové bohatství, že kostel dostal název »basilika zlatá«.

Nad jeho vchodem čteme nápis: »Veleposvátný chrám Lateránský, všech chrámů v městě a na celém světě matka a hlava.«

Vejdeme-li dovnitř, oslnění jsme nádhrou a zdá se nám, že nejsme hodni jíti dále. Prostranný kostel jest plný umění malířského, zlatnického, kamenického a řezbářského. Strop jest bohatě vyřezávaný a vyzlacený, podlaha drahými kameny dlážděna. Mramorové sloupovádi dělí kostel na pět lodí. Krásné obrazy na stěnách znázorňují různé předobrazy ve Starém Zákoně a jejich vyplnění v Zákoně Novém. U 12 sloupů jest 12 výklenků, v nichž jsou sochy 12 apoštolů. Nad každou sochou vznáší se odznak Ducha sv. — bílá holubice s ratolestí v zobáčku.

Hlavní památkostí tohoto kostela jest stůl, na němž náš Spasitel v Jerusalemě ustanovil nejsvětější Svátost. Kromě toho jest zde i obětní stůl dřevěný, na němž sv. Petr mši sv. sloužil a jež papež Silvestr z katakomb vynesl. Jest zasazen v prostém oltáři, u něhož jedině papež mši sv. sloužití smí.

Kostel sv. Jana (Křtitele) jest farním kostelem sv. Otce. Zde konají se také všechna hlavníší svčeni.

Pro nás Čechy jest kostel tento tím posvátný, že v něm dne 19. března 1729 prohlášen byl za svatého sv. Jan Nepomucký.

V kostele tomto mezi množstvím ostatků svatých chovají se také lebky sv. Petra a sv. Pavla, jež jsou uschovány nad oltářem papežským v nádherné mramorové skřínce a na bílou sobotu a v úterý prosebných dnů se k veřejnému uctívání vystavují.

Před kaplí nejsv. Svátosti vlaje prapor krále Jana Sobieského, slavného vítěze nad Turky. Král tento si přál, aby jeho prapor byl zavěšen na klenbu prvního kostela na světě.

Vyšedše z kostela, navštívili a prohlédli jsme si i »baptisterium« (křestní kapli), kterou cisář Konstantin těsně vedle kostela vystavěti dal. V kapli této bylo v prvních stoletích tisíce věřících pokřtěno.

Nedaleko kostela sv. Jana v Lateráně stojí »Svaté schody«. Jsou to schody z bílého mramoru z domu Pilátova z Jerusalema do Říma přenesené. Po nich Kristus Pán po bičování veden byl na balkon a lidu ukázán. Císařovna sv. Helena dala je roku 326 do Říma převézt a Klement XII. ořechovým dřevem obložiti, aby tím spíše uchovány byly. Věřící po těchto schodech nechodí, nýbrž modlíce se po kolenou, po nich postupují a vedlejšími schody sestupují, když až na dvacátý osmý schod se domodlíli.

V Římě jest 364 kostelů. Nejpatrnější z nich jsou čtyři. Kostel sv. Petra ve Vatikáně, sv. Pavla za branou, sv. Jana v Lateráně a Panny Marie Větší. Tyto čtyři kostely mají t. zv. »Svatou bránu«, která se otvírá jenom v době milostivého léta. Jinak jest stále úplně zavřena. Tyto čtyři kostely jmenují se též »basiliky velké«. Kromě nich ještě devět památných kostelů římských jmenuje se »basiliky menší«. Kromě těchto kostelů i některým kostelům světa křesťanského propůjčen titul »basilika«, jako na př. poutnímu kostelu v Lourdech ve Francii, poutnímu kostelu na sv. Hoře v Čechách a j. S výsadou touto spojeny i některé duchovní výhody.

Popisovati každý kostel zvlášť, vedlo by příliš daleko. Mnohé z nich jsou velmi nádherné. Co se týče množství a krásy kostelů, žádné město světa k Římu ani přirovnáno býti nemůže. Kostely jsou udržovány ve vzorné čistotě a jsou dopoledne i odpoledne otevřeny a přístupny. Mnohý kostel jest celou sbírkou nádherných maleb, klenotů, řezeb a různých okras, jsou drahocennou obrazárnou a klenotnicí zároveň.

Kostely nemají lavic po způsobu našem. Lesklá, mnohdy velmi vkusně mramorem vykládaná, podlaha jest prázdná, což celkový dojem jenom zvyšuje. Jenom v některé prostranné kapli bývají těsně vedle sebe postavené, nebo na hromadě narovnané nízké židle, jichž možno použiti. Když začne mše sv., vezme si věřící, který chce, židličku, buď si na ní sedne, nebo vedle ní klekne, lokty se o ni opíraje. Tak trvají věřící v zbožnosti obrácení k oltáři, u něhož se právě mše sv. slouží. Když jest po mši sv., buď stoličku odnesou na dřevější

její místo a odcházejí z kostela, nebo pozorují-li, že jest u jiného oltáře jiná mše sv., vezmou stoličku a jdou k oltáři tomu bližší a opět směrem k němu se obrátí. Mnozí také židle prostě nechávají v kostele na podlaže a odejdou.

Jakmile ráno jsou mše sv. odslouženy, přijdou sluhové, seberou židle na podlaže, snesou je zase na jedno místo, podlahu pohází mokřými pilinami a celý kostel důkladně zametou. Potom všechny oltáře a obrazy opráší a očistí, takže se vše jenom leskně čistotou.

Abý větrem do kostela nebyl nanesen prach s ulic, bývá hlavní vchod kostela pravidelně uzavřen. Před hlavním vchodem bývá předsín a z té předsíně vedou vchody na pravo a na levo. Těmi se vchází. Kromě toho ještě tyto vchody uzavřeny jsou zvláštními rohožemi, jež jsou nahoře upevněny. Kdo vchází, musí rohož zdvihnouti a teprve může projíti. Když prošel, rohož pustí, a ta celý vchod opět uzavře, takže v kostele není průvanu a nenapráší se tam.

V každém větším kostele jest stále pohyblivé vysoké lešení na kolečkách, které se může na různá místa posunouti. Kde jest čeho zapotřebí, ihned se vše opravuje. O kostelu sv. Petra ve Vatikáně se ku př. říká, že jest za každých 25 let nový.

Kostely římské nemají také hlavních oltářů dle našeho způsobu. Hlavním oltářem jest t. zv. »konfesse« (náhrobek některého svatého) umístěný asi tak na místě, kde dle našeho způsobu by se stýkal presbytář s kostelní lodí.

Velebná Svátost jest vždy v některé postranní kapli. Je-li třeba Velebnou Svátost přenést k jinému oltáři, nese ji kněz pod zvláštním, drahocenným, velkým deštníkem, který některý z přísluhujících nad ním drží.

Kazatelny někde vůbec není a někde jsou zase dvě. V některých kostelích se vůbec nekáže a někde opět v jednom kostele současně jsou dva kněží, každý na jiné kazatelně a jeden druhého se dotazuje na články víry. Vedou jakýsi náboženský rozhovor a věřící je poslouchají. Účel ovšem jest, aby věřící z tohoto rozhovoru sami poučení byli. Poněvadž kostely jsou velké a v nich bývají mohutná sloupová množství kaplí, takže

kazateli těžko by bylo rozuměti, stojí na kazatelně kříž, a směr, kam jest Kristus Pán na kříži obrácený, zachová i kazatel, neboť už předem jest vyzkoušeno, že tím směrem má státi a mluvit, mají-li posluchači slovům jeho rozuměti.

Z kostelů, jež jsme navštívili za svého pobytu v Římě, zvláště jmenovati sluší kostel sv. Kříže Jerusalemského, kdež se chová pravý Kristův kříž, kostel sv. Vavřince, v němž jest kaple sv. Jana Nepomuckého s krásnými obrazy Holárkovými, nádherný kostel Al Gesú, veliký kostel Panny Marie Andělské, upravený ze zbytků lázni Diokleciánových, kostel sv. Petra v okovech, v němž se chovají pouta tohoto sv. apoštola, malý, ale bohatě zdobený kostel Panny Marie Vítězné a j.

V Římě jest i veliký počet kněžstva — odhaduje se na 5000.

Nejdůležitější ovšem osobou Říma jest náměstek Kristův Svatý Otec. V Římě bydlí i italští králi, ale po králi se zde nikdo neptá, zraký všech obracejí se k Vatikánu.

Řím rozkládá se malebně na sedmi pahorcích. Reka Tibera protéká městem. Několik mostů spojuje její břehy. Město samo čítá přes 500.000 obyvatel. Jest cizinci velmi hojně navštěvováno.

(P. d.)

Missionář.

Často, co nám snad přetěžkým zdá se, duhou a blahem zazdíří v krásě, kdykoli hlas se Tvůrce k nám snoubí. „Chválim Tě, Bože!“ vytryskne z hloubi, třebas mi zníká blaho v mé vlasti. Tobě dát život, Otče, mou slastí.

Jos. Al. Vlastimil-Římský.

0 nutnosti a způsobu častého svatého přijímání.

(Dokončení).

Veliký apoštol Indie sv. František Xavérský povzbuzoval obrácence své, i takové, kteří ještě se úplně zlych návyků nezbavili, alespoň k týdennímu přijímání. Světec tento napomíná řádové bratry své, aby totéž činili a nově obrácené křesťany ku stolu Páně často vedli, neboť jestliže dříve trvali ve hříchu bez sv. přijímání, nyní častějším svatým přijímáním se od hříchu lépe zdržovati budou, »neboť právě časté přijímání pomůže jim jak ze hříchů tak i bludů vybřednouti.« V Německu kázal bl. Petr Kanisius horlivě o týdenním sv. přijímání, které neustále mužům a studující mládeži doporučoval, odvolávaje se na sv. Otce církevní. Slavný církevní sněm Tridentský ukončený r. 1563, výslovně praví, že časté ano denní sv. přijímání jest přáním církve: »snaží se tedy věřící napomínati, aby, jak denně hřešívají, také denně tento spásitelný prostředek (sv. přijímání) přijímali. Sněm měl zajisté slova sv. Augustýna na mysli: »Žij tak, abys denně přijímati mohl, t. j. varuj se těžkých hříchů«. Zajisté nikdo neupře, že jako tělo potřebuje denně potravu, tak i duše. A kde najde duše větší a lepší pastvy nežli u stolu Páně. Sv. Otcové ústy sv. Augustýna praví: »Denně hřešíš, denně tedy budiž nasycován.« Pomněme jen, čeho nabýváme sv. přijímáním: 1. duše naše se co nejužší spojuje s Kristem, 2. rozmnožuje se v nás posvěcující milost, 3. láska naše k Bohu se posiluje a náklonnosti k zlému seslabují, 3. očistění býváme od hříchů všedních, chránění před smrtelnými a zbavení časných trestů, 5. dostáváme záruku slavného zmrtvých vstání a věčné blaženosti«. Jaká to pastva pro duši — zde vyplňuje se slovo žalmu: »Hospodin spravuje mne a nic mi se nedostáváti nebude, na místě pastvy tu jest mne usadil«. (Zalm 22).

Po sněmu tridentském byl to sv. Karel Borromejský, arcibiskup milánský, jenž faráře a kazatele své diecése důtklivě vyzýval, aby věřící napomínali, při mši sv. netoliko duchovně, nýbrž i svátostně přijímati. Ve svých řečích častěji zmiňuje se o denním sv. přijímání, tak v jedné praví: »Každý den bychom měli o denním

přijímání mluvit, neboť jedná se zde o náš život. Vždyť právě proto ustanovena jest nejsv. Svátost, aby pokrmem naším byla. Neboť co jest tělu pokrm, to duši jest Kristus v nejsv. Svátosti. Kdyby nepřibýl každý den nový pokrm, kdyby nebylo vzrůstu milosti, rozmnožila by se nadmiru moc žádostivosti a brzy by duše naše hynula«. Dále uvádí sv. biskup za příklad sv. mučedníky a panny prvních dob křesťanských, kteří jen sileni jsouce tímto svatým pokrmem, všechny bolesti snášeli a »s větší radostí k smrti spěchali, nežli životu«. S litoostí vzpomíná světec nápotomních dob, kdy sv. přijímání se zanedbávalo, a následkem toho také láska vychladla a bezbožnost se rozmohla. Krásně vyvrací sv. Karel rozličné námitky proti častému přijímání, píše takto: »Však někdo mně řekne: chodím často ke stolu Páně a přece zůstávám studeným, netečným; sotva znamenám v sobě nějaký dobrý účinek. Ale i to jest dobrým účinkem, že svou lhostejnost a vlažnost poznáváš. To je tvá nemoc, a co ji může lépe odstraniti, nežli milost, nežli dárce milosti Kristus? Denně hřešíš, praví sv. Ambrož, denně přijímej velebnou Svátost. Co pravíš ty obchodníče? Musím si hleděti obchodu svého, musím denně býti v kramě, tolik a tolik mám práci, starostí, a proto nemohu denně choditi ku stolu Páně. Hle, jak malicherné jsou tvoje vytáčky. Jako kupec jsi buď křesťanem, nebo ne. Chceš-li býti křesťanem a dle příkazu Kristova svůj obchod vésti, co překáží tobě den co den přijímati? Nechceš-li však jako křesťan obchod vésti, nýbrž jako pohan, potom ovšem netýká se moje kázání tebe, neboť sám svými ústy se zatracuješ. Na námitku, že co jest denní, brzy sevedne a omrzí, odpovídá světec krásně takto: »Rozličné jsou cesty Boží a cesty lidské. U lidí způsobuje přílišná důvěrnost povržení proto, že v obaplném obcování snadno poznáváme chyby druhého. Avšak častý styk s Bohem rozmnožuje denně v nás úctu k němu. Neboť, kdo blíže k němu přistupuje, lépe poznává jeho moc, moudrost a okouší jeho darů, a proto nucen bývá jej vždy více milovati a uctí-

vati«. Jak krásná jsou to slova plná pravdy! Aby pak své věřící uvedl k častému přijímání volá k nim otcovsky: »O to pak prosím vás, nejmilejší, pro srdce Pána našeho Ježíše Krista: zkuste to a učte se ze zkušenosti; začnete přijímati každý měsíc, potom dvakrát za měsíc a potom každý pátek a uvidíte, jak veliká změna se stane ve vás, a jak se duše vaše obnoví«. Jako sv. Karel Borromejský, tak doporučoval časté sv. přijímání také sv. Filip Neri, apoštol Říma. Příčiněním takových světců a podobných jim kazatelů rozkvetl zase starobylý obyčej u věřících častěji přistupovati ku stolu Páně. Ovšem vplížily se také všelijaké nešvary. Tak přistupovali někteří z duchovní pýchy, aby se zdáli horlivějšími a lepšími, nežli druzí. Proti těmto a takovým vystoupil důrazně zbožný Nestorian Antonín Molina († 1619), jenž žádal od přijímajících pravý úmysl a chce viděti na nich také blahodárné účinky v pokroku k dokonalosti křesťanské. Zajisté se pýcha duchovní a ješitnost přijímajícího nedá srovnati s pokorou Spasitelovou, jenž jsa Bohem a králem, podává se v nepatrné způsobě chleba. Nic se Bohu neprotiví, tak jako pýcha; Kdo by jí pln byl, není připraven ku stolu Páně. Vždyť Spasitel sám chce, abychom se od něho učili pokoře, pravil: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem«.

Velkým horlitem pro časté, ba denní sv. přijímání, zvláště u mládeže byl sv. Jan de la Salle (1651—1710), zakladatel kongregace křesťanských škol, která s pomocí Boží mnoho dobrého pro křesť. výchovu mládeže vykonal a jejíž blahodárnou činnost i národ náš zná, neboť mají ústav v Praze a brzy také budou míti v Olomouci.

V posledním století šířila se horlivost pro časté sv. přijímání okzvláště sv. missemií a duchovními cvičeními, nábožnými spolky a bratrstvy, pobožností k nejsv. Srdci Páně, pobožností májovou a růžencovou a jinými pobožnostmi, jimiž papežové udělili hojně odpustky. Ovoce všech těchto pobožností a poučování má býti úmysl často sv. svátosti přijímati. Sv. Ignác se nazývá »obnovitel častějšího přijímání sv. svátosti z toho důvodu, že kniha »duchovních cvičení«,

jím sepsaná k tomu nabádá. Sv. Otec Pius X. uznává také všechny ty uvedené duchovní prostředky za výborné a vhodné, aby se touha po sv. přijímání v lidu zase oživila. Zbožné spolky a bratrstva, zejména mužů a jinochů, mariánské družiny, III. řády atd., velice dobře působí svým společným sv. přijímáním na širší obecnost. Slovnitý kazatel vídeňský P. Abel S. J. říkal: »Slavné generální přijímání tolika mužů jest nejmocnějším, nejdojemnějším kázáním«. Zvláštní zmínky tu zasluhuje bratrstvo nejsv. Srdce Páně, které své údy nabádá ku častějšímu sv. přijímání. Zvláště nyní, kdy ve známost vešlo zaslíbení Pána Ježíše o veliké milosti šťastné smrti pro všechny, kdož každý první pátek v měsíci po desetkrát sv. přijímání na smířenou přijímají. I pobožnosti mariánské povzbuzují věřící, aby přistupovali ku stolu Páně, neboť Rodička Boží ustavičně nás poukazuje ku Synu svému v nejsv. Svátosti oltářní. A toho je nám nanejvýše třeba. Neboť tento chléb jest pokrmem pro život světa, čím častěji a zbožněji se přijímá, daří se církvi a jejím dětem. Vidno to z dějin rozličných zemí. Na sklonku století 18. upadla Francie v hrozný stav revoluce, zločiny druhu nejhoršího se zmnožily, víra skoro úplně vymizela, vždyť i Boha sesadili. A proč? Stůl Páně osiřel. Vyhnaní byli řeholníci, zavírání a mučení kněží, zrušeny zbožné spolky a bratrstva, a tak se stalo, že Kristus Pán osaměl ve svatostánku, stůl jeho byl prázdný a milost přestala prouditi do srdcí lidských, která se čím dále, tím více Bohu odcizovala. A co se děje nyní ve Francii? Něco podobného jako tenkrát, neboť jest tam církev Páně pronásledována, tupena a ničena. Avšak Bohu díky, Kristus Pán jest tam přece ctěn, stůl jeho není úplně opuštěn a proto doufáme, že po dobách zkoušky Spasitel zase církev svou dovede k vítězství, pak-liže věřící i horlivosti neustanou. Víra a zbožnost jsou dary nebes, které se však také živiti a udržovati musejí, a to pokrmem výživným a silicím, sv. přijímáním. Bůh nám dal v lásce své tři papeže po sobě, kteří s velikým úsilím se snažili křesťany k častějšímu sv. přijímání povzbuzovati. Byli to pape-

žové blahé paměti Pius IX., Lev XIII. a nynější sv. Otec Pius X., jenž dekretem svým z roku 1905 nám všem cestu ku stolu Páně den co den otevřel a také jasně poučil, čeho třeba k častému, ba dennímu sv. přijímání, aby vyloučena byla jak tuze veliká úzkostlivost, tak na druhé straně i hříšná lehkomyšlnost. Užíjme tedy dle vzoru staré církve, dle učení sv. Otců a mnohých světců, dle přání sv. Otce Pia X. prostředku milosti, sv. přijímání často, co nejčastěji, ale hodně, abychom »čerpali s radostí z pramene Spasitelova«, z nejsv. Srdce jeho posilu, potěchu, pomoc v krušných dobách našich. Nebude-li s námi Kristus, budeme slabí, s ním ale budeme jako »lvi, sršice oheň«. Kristus nám podává sama sebe, nuže přijmeme ho, a to často, neboť nikdy nepřijde k nám s prázdným. O jak by se změnila tvářnost země, jak by se změnilы poměry v rodinách, obcích i zemi, kdybychom často ku stolu Páně se scházeli! Jaký pokoj, jaká láska, jaká obětavost by zavládla, jaká hrdinnost

a síla v utrpení, jaká potěcha v křížích, jaká naděje v nebeskou slast! Ctnosti »nevidané krásy« by zase rozkvetly, štěstí a spokojenost byla by nám udělena. Proto smilujme se sami nad sebou a nad našimi milými, jděme ke stolu Páně, když ne denně, alespoň týdně anebo ve 14 dnech. Poznejme jednou, co nám prospívá a neohlížeje se na úsudek světa, nýbrž na přání Boží. Odplácejme lásku Spasiteli láskou a horlivostí ve spojení s ním skrze sv. přijímání, pojďme a zahřívějme se žárem jeho věčné lásky. Při tom všem, ovšem budme pamětlivi slov sv. Pavla, abychom přistupovali vždy s největší zbožností, s čistým svědomím, a tak sobě nejedli odsouzení. Kéž čtenářové »Školy Božského Srdce Páně«, přečtetě řádky tyto, vzbudí pravý úmysl, často ku stolu Páně přistupovati a tak srdce své se srdcem Kristovým spojovati, aby jedno byli s ním; blahodárné ovoce horlivosti své zakusí jistě již zde na zemi, největší pak užitek z toho mítí bude duše jejich po smrti.

Boh. Hendl

Bůh je Pán.

Šel jsem k moři:
Hloubky vodní,
kdo je vaším pánem?
Ke slovu my
Všemocného
tichneme a vstanem!

Vichry, mraky,
blesky žhavé,
kdo je vaše síla?
Cestu, dobu,
naši Boží
moc nám vyměřila!

Lampy nebes,
světy dálné,
odkud vaše vzniky?
Světlo naše
Pánu Bohu
vzdává vroucí díky!

Duše moje
záhadná tak,
proč ty nejsi tichá?
Dokud v zdroji
nespočinu,
touha nevysychá!

Vím to, Bože,
velebnosti
Tvé se všechno koří:
jenom blázen
ve své pýše
v oslavě Tvé spoří,

jiní bůžci,
jiné modly
bouří jeho myslí.
Lidští červi
chtějí býti
zcela neodvislí!

Josef Al. Vlastimil-Řetnský.

Věčná lampá.

(Část další.)

Kněžstvo staro- a novozákonné.

Ty jsi kněz na věky dle řádu
Melchisedechova. (Ž. 109, 4).

Kdyby kdo kněze katolického soudil dle novin církvi nepřátelských, musil by se domýšleti, že není stavu horšího a podléššího nad stav kněžský; neboť není neřesti a nepravosti, které by mu noviny tyto nepřipisovaly, z níž by ho nevinily. A chce-li se kněz proti tomuto nespravedlivému a zákeřnickému jednání hájiti a nactiutřače na soud vésti, tu ihned odpůrce zatarasí se výrokem, že má kněz milovati nepřátele své, dobře činíti těm, kteří jej nenávidí a modlíti se za ty, kteří mu protivenství činí a utrhají. Z té příčiny mnohý, nevině napadený a veřejně potupený kněz při svou doporučuje Pánu svému, jemuz slouží, jist jsa, že co nyní před lidmi jest ukryto, nebeský Soudce v den posledního soudu objeví a objasní a utrpění služebníka věrného hojně odmění.

A podivno, že vzdor tomu kalu, vzdor tomu blátu, vzdor té špíně, kterou nepřátelé vrhají na stav kněžský, dosud ještě jsou mladíci křesťanští, kteří stavu tomu potupnému se věnují, že jsou dosud křesťanské rodiny, které za velkou milost a za nemalé vyznamenání považují, věnuje-li se syn jejich stavu kněžskému.

Musi tedy v tom stavu kněžském cosi býti, co činí jej povznešeným nad veškeru potupu a hanu, které se mu v hojně míře dostává. Musí býti cosi v tom stavu kněžském, co mimoděk vábí, že mladíci křesťanští a sice zbožní a Bohu oddaní stav ten si zvolují. Jest tu pravdivost Kristova výroku zřejma, který platí ne pouze o apoštolích, nýbrž i o kněžích. Právě Pán: »Ne vy jste mne vyvolili, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil, abyste ovoce přinášeli«. Jest to vědomí, že kněz jest ve službách toho, jeho lem a okraj roucha jest opatřen nápisem: Král králů, Pán panovníků. Jest to vědomí, že kdo kněze slyší, slyší samého Krista a kdo knězem pohrdá, samým Kristem pohrdá.

1. Kněžstvo starozákonné.

»Svatí budou kněží Hospodinu, jehožto jméno nebudou znesvěcovati; kadidlo Hospodinu a chleby Bohu obětovati budou a proto svatí slouti budou«. Tímto výrokem již ve Starém Zákoně Hospodin vznešenost a svatost stavu kněžského naznačil, ač teprve v Novém Zákoně zřejmě se rozvila. Židé měli první kněžstvo samým Bohem zřízené. V době patriarchů byl každý patriarcha spolu i knězem, jelikož za sebe, i za svojí oběti konal. Sotva však kmeny israelské obdařeny byly jednotným kněžstvem, přestalo patriarchální zařízení. Chrám jerusalemský, do něhož četné zástupy chodily, vyžadoval zařízení zvláštní bohoslužby a spolu i účtyhodné muže, kteří by službu tuto náležitě a věrně konali. Pokolení Levi dostalo se cti, že ze středu jeho kněží byli voleni. Jako svatostánek byl trojdílný, tak i kněžstvo starozákonné dělí se na tři části: levité, kněží a velekněz.

Levitě přisluhovali kněžím ve svatostánku úmluvy. Oni otvírali a zavírali dvěře, čistili stánek, bděli nad pokladem, uloženým ve stánku, vybírali desátek a konaly veškerý menší služby; k oltáři však nesměli přistoupiti. Levité a kněží byli učitelé lidu a spolu i soudcové. Ač neměli zvláštního roucha, přece požívali nejedné výsady: neplatili žádných daní.

Kněží stáli nad levity mocí i vážností. Čisté mravy a neporušený život, jakož i zdravé a zdatné tělesné ústrojí bylo potřebou nevyhnutelnou. Zevnějšek měl býti odznakem ctnosti a svatosti jejich. Jaké byly povinnosti kněží? Byli povinni udržovati oheň v lampách; pokropovali lid obětní krví a konali veřejné modlitby. O slavnostech byli povinni vykládati lidu zákon Hospodinův. »Neboť ústa kněží mají býti sídlem umění a zákon Hospodinův má býti v ústech jejich; nebo kněz jest anděl nebo-li posel Hospodina zástupů«. Kněží byli i soudcové lidu. V rozepích musil lid spokojiti se s rozhodnutím jejich. Byli slavně k úřadu kněžskému posvěceni a odívali se k zvláštním rouchem. Panicové kněží staro-

zákonní nebyli. Vznešenost úřadu kněžského měla teprve v Novém Zákoně býti dokonána. Jestli Bůh moudrým vychovatelem, kterýž lidstvo jen postupně k dokonalosti přivádí. Nebylo ještě vykoupění ve Starém Zákoně dokonáno, proto Hospodin shovíval slabosti lidské, dovoluje stavu kněžskému žiti v řádném manželství, ač se stavem tímto se neshoduje. Desátkem a podílem na oběti bylo postaráno o výživu kněží starozákonných. Vždyť již tehda Izraelité byli o tom přesvědčeni, že i duchovní dělník jest hoden mzdy, a že kdo oltář slouží, z oltáře má také býti živ. V čele celého kněžstva starozákonného stál jako král velekněz. On zastupoval lid israelský před Hospodinem. On jediný směl jednou za rok vkročiti do velesvatyně. Tam mluvil s Hospodinem. Různé předpisy dokazovaly důstojnost velekněžskou. Znamky žalu a bolesti nesměl nositi. Mrtvoly nesměl se dotknouti. Předě dnem smíření musil sedm dní žiti odloučen od rodiny a od

domu, aby k tomu dni se hodně připravil. Život svatý, neúhonný a ctnostný, byl podmínkou nevyhnutelnou důstojnosti velekněžské; mělť život jeho býti odleskem života všeho lidu. Kdykoliv velekněz v rouchu svém lidu se objevil, byly zraky všech na něj obráceny a kdykoliv rozestíral ruce, žehnaje lidu božimu, klonil se lid před ním, uznávaje v něm zástupce Hospodinova. Jelikož nad to slyšel známosti zákona a mnohých jiných vědomostí, proto měl nemalý vliv na lid Hospodinův.

Ustanovení takého kněžstva podporovalo jednotu náboženského a obřadného života a dodávalo všem jeho úkonům důstojnosti a lesku. Bohoslužba byla konána dle nařízení Hospodinova, k níž lid láskou lnul; avšak nicméně celé to zařízení bohoslužby starozákonné bylo jenom slabým stínem věcí budoucích, kterýž pominul, jakmile kněžstvo novozákonné se objevilo. A proto nyní k tomu kněžstvu obraťme zřetel svůj.

(P. d.)

Jaká dobrodiní přijalo lidstvo od církve svatě.

Hrozné zprávy máme zaznamenány ve světových dějinách o zuboženosti a zoufalosti národů pohanických před příchodem Páně. Dnes, kdy roztodivní »osvícenci« usilují »volnou myšlenkou«, »volnou školou«, »volnou vědou«, »volnou rodinou« připraviti křesťany o křesťanství a učiniti z nich takřka znova pohany, nebude zajisté nemístno, nebude nevhodno připomenouti sobě přechetná ta dobrodiní, jež lidstvo přijalo od křesťanství, přijalo od církve svatě.

Pln vděčnosti za dobrodiní, jež Hospodin prokázal národu vyvolenému, volá Žalmista Páně: »Požehnal jsi, Hospodine, zemi své, odvrátil jsi zajetí Jakubovo. Odpustil jsi nepravost lidu

»Já křesťan jsem a katolík
a svatá církev má jest máti;
buď z toho Bohu vroucí dík,
že dítkem jejím smím se zvatí«.

svého, přikryl jsi všechny hříchy jejich. Ukrotil jsi všecek hněv svůj, odvrátil se's od hněvu prchlivosti své... Milosrdenství a pravda potkaly se, spravedlnost a pokoj políbily se. Pravda ze země vzešla a spravedlnost s nebe vyhlédla. Dá také Hospodin požehnání a země naše vydá úrodu svou.« Ž. 84.

Tato krásná slova Davidova opakuje církev nadšeně zvláště ve svatou dobu adventní a bude je pěti až do skonání světa, projevujíc takto svou vděčnost božskému Spasiteli za hojnost požehnání, kterýmž skrze své dílo vykupitelské lidstvo oblažil. Požehnání toho, dobrodiní těch jest takové množství, že je v celém rozsahu poznáme teprv na věčnosti, v den soudu všeobecného všimneme si však alespoň několika a již z těch vysvitne svatá naše povinnost

z té duše vážíti si sv. cirkve a zvolali srdcem upřímným:

„Já křesťan jsem a katolík
a svatá církev má jest máti;
buď z toho Bohu vroucí dík,
že dítkem jejím smím se zvatí.“

I.

Prvním dobrodiním jest křesťanská pravda. Tento poklad pravdy záleží z pravd takových, které může poznati, kterých se může dopátrati i zdravý lidský rozum, není-li náruživostmi zvláště zaslepen — a z takových dále, jichž žádný člověk, ani sebe učenější, sám ze sebe by se nedopátral, nýbrž které nám Pán Bůh schválně zjevil; nazývají se tajemství.

Zdravý lidský rozum se dopátrá sám sebou a také útechy dochází v těchto přirozených pravdách: Jest jeden Bůh; stvořil nebe i zemi; jej oslavovati jest cílem mého života. Bůh žádá od člověka, aby ze své svobodné vůle zachovával jeho přikázání; člověk má dosíci šťastné věčnosti; závisí to na jeho svědomitosti; smyslné, tělesné požitky nejsou hlavní věci. Práce a sebezapření není neštěstím; největším neštěstím je hřích, porušení řádu Bohem stanoveného.

Křesťanství ohlašuje nám ovšem i tyto přirozené pravdy, poněvadž se každému nedostává potřebného času, však ani dostatečného důvtipu, aby se jich záhy dopátral a podle nich život svůj spravil. Vímeť, jak zaslepeni byli pohané následkem hříchu dědičného i následkem svých osobních hříchů; vímeť, jak se jim ztratila známost pravého Boha, jak utkvěli v mnohobozství a modlářství; vímeť, jak se jim ztratila i známost člověka, jakými prostopášnostmi a ukrutnostmi dovedli sebe i bližního zneuciti. Avšak vedle oněch přirozených pravd hlásá nám křesťanství pravdy nadpřirozené, hlásá nám svatá tajemství. Tak především tajemství nejsv. Trojice, tajemství vtělení Syna Božího, tajemství našeho vykoupení i posvěcení, tajemství druhého příchodu Páně, den soudu atd.

Jenom Bůh, věčná pravda, mohl nám úplnou pravdu poskytnouti, pravdu vrátiti, kterou hříšné lidstvo bylo promarnilo, jako marnotratný syn v evangeliu promarnil majetek od otce obdržení. Přinesl nám tu pravdu Syn Boží, Ježíš

Kristus, svěřil ji církvi své, aby ji opatrovala a skýtala všemu lidstvu až do skonání světa. Víme ovšem, jaký boj návodem ducha temnosti a lháře od počátku, návodem ďáblovým podniknut proti této pravdě Páně, již od nepřátel spíláno pohoršením a bláznovstvím. Tři sta let bojováno, ale pravda zvítězila a církev svatá mohla pak tím velebněji rozvinouti prapor pravdy před očima lidstva.

Již sv. Irenaeus (†302) mohl uprostřed krvavého pronásledování pravdy oně, uprostřed pronásledování křesťanů, napsati o církvi: „Její hlas zní celým světem, učí všechny jedné víře v téhož věčného Otce, v téhož vtěleného Syna, v téhož Ducha svatého; káže tytéž nauky, ustanovuje totéž kněžstvo a představenstvo, hlásá týž příchod Páně, slibuje touž spásu všem lidem, však i touž cestu do spásy oně; její kázání jest všude stejné a nezměnitelné. Bůh ji svěřil své světlé. Onat jest tajemný, sedmíramenný svícen, jenž světlo Kristovo rozhodí nade brány, nade vchod i východ, nad cesty i stezky života. Církev jest na tomto světě, čím byl kdys pozemský ráj. Do jejího lůna jest se nám utéci a tam se žíviti božským Písmem. Tu s nebes přijatou viru zachovává církev, ač jest po celém okrsku země rozprášena, zachovává ji s největší opatrností a pečlivostí, jako by obývala jeden jedinký dům; a věří, jako by měla jedinké srdce, jedinkou duši; hlásá, učí, zvěstuje sv. učení, jako by měla jedinká ústa; neboť třebas různé jsou řeči na zemi, však jedinký a týž jest obsah svatě nauky.“

Po pronásledování krvavých se strany pohanů následovaly útoky se strany bludařů slovem, písmem, zde onde též mečem. Nezdární oni synové cirkve svatě dovedli sice do sítě bludů svých zahrnouti tisíce a tisíce duší a učiniti je nešťastnými; avšak bylo to jen jako suché větve, jež vítr srazil se stromu, a strom — cirkve sv. — přece zůstal. Následovaly během času nové a nové útoky, útočeno zvláště přímo proti Stolicí římské, proti římskému papeži; avšak o skálu, o nerozbornou skálu Petrovu rozrazil se všechny ty útoky, jako se o skály mořské rozrážejí v pěnu rozpadají sebe hroznější příboje vln moř-

ských. Podobně stane se i za dnešních útoků; světla Kristova, pravdy Kristovy, pravdy církve svaté, pravdy lidstvo tak oblažující, nezhasí.

II.

Druhým dobrodiním, jež lidstvo od církve přijalo, jest milost. Podává ji církev a rozlévá do prahnoucích duší sedmerou svátostí. Vlaha Boží milosti, tak drazé nám od Syna Božího na dřevě kříže zasloužené, proměnila podle předpovědění sv. proroků lidstvo v milou zahradu Boží, v níž rozkvétlo tolik vzácných ctností, v níž uzářilo tolik svátostí, z níž vzešlo tolik světcův a světic Božích! Jakožto věrná správkyně tohoto pokladu

milosti obklopila církev jednotlivé svátosti krásnými, významnými obřady; bděla povždy svědomitým kázeňským řádem, aby si křesťané uchovali obdrženou milost, aby si uchovali přátelství Boží, získanou přízeň Boží. Bděla povždy církev zvláště nad svým kněžstvem, jež lidu oněmi svátostmi přisluhuje.

Všichni, kdož se od církve odtrhli, pozbavili se sami vzácného toho pokladu milosti; katoličtí křesťané žijí, oni však jen živoří. Od svého odtržení, od svého odpadnutí nemohou se proukázati ani jediným světcem, ani jedinou světicí, jejichž svatost byl by sám Bůh skrze zázraky potvrdil, jakých u nás do nepočítana.

(Pokračování).

Nepatrná událost na dráze.

Supaje uháněl vlak pustou krajinou, jižto protěká řeka Eifel, a za nedlouho vjel do menší stanice, kde zastavil. Nebylo tam nikoho, pouze starý, nužné oděný muž očekával příjezd vlaku.

»Stanice D. — jedna minuta,« volal vůdce vlaku.

»Rychle, rychle,« obrátil se na stařečka, který se kolkol neschle ohlížel, jakoby výzvě nerozuměl, anebo ji přeslechl.

»Rychle, rychle, pojedeme okamžitě dále,« volal vůdce vlaku hlasitěji nežli prve, a uchopil stařečka, který stále ještě otálel za rameno, šoupl jím skoro násilně do oddělení třetí třídy, které bylo skoro do posledního místa již obsazeno. Ihned zase jel vlak rychle dále.

Cestující, mezi něž stařeček byl strčen, pohlíželi pohrdavě na nového příchozího. Avšak pohrdání toto dostopilo nejvyššího stupně teprv tehda, když stařeček uvelebiv se vedle okna, vyňal růženec a posmeknuv klobouk začal, se potichu růženec modlití.

»He, příteli, mluvte trochu hlasitěji,« ozýval se kdosi z protější lavice.

»My bychom vám rádi také pomohli,« dodal druhý.

Ale stařeček si ničeho nevšímal. A nebylo také divu; vždyť byl hluchý jako

pařez a proto ani nepozoroval, že šipy vtlupí a úsměšku jsou naň namířeny. Odtud se dá také vysvětliti, že na výzvu ani tehda neodpověděl, když vůdce vlaku byl vybidnut, aby rychle vsedl do vozu. V krátké době začali si cestující stařečka dobíratí velmi hlasitě. Jeden uchopil starce za ruku se slovy:

»Škoda veliká, že nemáme zde kazatelny.«

»Čím že mohu posloužiti?« tázal se stařeček, který pro hluchotu ani jediného slova neslyšel.

»Vy byste mohl býti starším bratrem a mohl byste se předmodlívati,« připojil jeden cestující.

»Cože byste si páni přáli?«

Posměváček teprve nyní porozuměl, že má před sebou hluchého starce a proto mluvil hodně hlasitě.

»Proč pak tu věc tak pečlivě před námi ukrýváte?« tázal se, poukazuje na růženec. Avšak ani tomuto výroku stařeček neporozuměl.

»K Matičce Boží — za šťastnou cestu,« odpověděl staroušek.

»Inu, pak ovšem se nám netřeba báti žádné nehody!« mínil jiný posměšně, poznávaje, že nebude možno hovor se starcem zapřásti. Všichni si nyní dobírali ubohého stařečka; vždyť poznali, že jede

dnes ponejprv drahou. Ovšem bylo také cestujícím velmi obtížno, že měli tak podivínského druhu a usnesli se, že mu provedou nějaký šelmovský šprým. Příležitost se záhy naskytla, jelikož vlak právě zastavil ve stanici.

»Stanice G.! Kdo jede do H. musí přestoupiti!« volal vůdce vlaku.

Jeden cestující přiblížil se k samému starci a broukl mu do ucha: »Vy jedete do F., není-li pravda?«

Tomu stařeček porozuměl a živě potakoval.

»Tedy musíte přestoupiti, tamhle na druhé straně nádraží stojí vlak do F.,« připojil muž, jenž stařečka k výstupu vybízel. Staroušek, kterému ani ve snu nenapadlo, že by si z něho tropili posměch, honem vystoupil a chvátal přes nádraží na druhou stranu ku vlaku nazačenému. Sotva se tak stalo, bouchly dveře u vozu a tu již zase pospíchal udýchaný stařeček k vozu, provázen jsa úředníkem jej vedoucím. Ale přišli pozdě, vlak už byl v pohybu.

»Šťastnou cestu!« pokřikovali na stařečka cestující, kteří ve voze byli zůstali. Ovšem ztropili si z ubožáka posměch, poukávavše mu na nepravý vlak. Nevěda si rady, stál staroušek smuten na nádraží.

Jeho soudruhové se mu ještě ke všemu notně vysmáli.

»Nábožní lidé jsou obyčejně hloupi lidé,« posmíval se jeden, kdežto druhý škodolibě přidal: »Snad mu dá Matička

růžencová zvláštní vlak, aby byl dříve na stanici.«

A tak si dobírali starouška a vlak supal a uháněl s rychlostí dále. Ale nebyl vlak od stanice, kde právě zastavil, ani deset minut odejel, když tu pojednou bylo slyšeti hrozný praskot, pronikavé písknutí lokomotivy, marně skřípěly brzdy, vozy ujížděly dále, vlak se vyšinul. Hrozný otřes vyhodil všechny cestující nadzminěného oddělení se sedadel, zmitaje jimi sem a tam na strany i na podlahu. Dveře vozu se rozlétly při tom hrozném otřesu a kdyby byl stařeček zůstal na svém místě u dveří, byl by jistě z vozu vypadl ven a byl by se buď značně zmražil anebo byl by se i snad usmrtil. Z posměváčků nebylo ani jednoho, který by byl značného poranění neutrpěl.

Asi za čtvrt hodiny přijel pomocný vlak, který cestující, popředně pak zraněné naložil a do nejbližší stanice zpět dovezl, kde dosud stařeček na nádraží s růžencem stál, čekaje na druhý vlak, aby s ním do kýžené stanice dojel. Žert, který si cestující se starcem dovolili, sloužil k tomu, že zůstal zdrav. Co asi dalo se v duši jeho soudruhů, když na zpáteční jízdu jeli kolem něho a poznali, že ten, který byl před chvílí terčem jejich nekalých a zlomyslných vtipů, zdrav stojí na nádraží a děkuje Matičce Boží, že právě růžencem to byl, který mu zachoval život.

ⲓⲙⲁⲣⲓⲁ, útěcha má!

Ó s̄hlédni, ⲓⲙⲁⲧⲕⲟ, s̄ nebes̄ úḡše
na srdce mého důvěru,
jž̄ modlitbou a písni dŷše,
když v Tobě hledá opěru.

Ó skloň se zrakem v slitování
a zažej strast a zmyřni: žal,
a dej, by duch můj v bolném lkání
od trůnu Tvého neodšel!

Ó přimlouvej se, ⲓⲙⲁⲧⲕⲟ svatá
tam, kde Bůh dlí, Tvůj ušlechť Syn,
by duše moje bolem jatá
jž̄ s̄proštěna všech byla vin.

Ó ⲓⲙⲁⲧⲕⲁ Boží hlas můj slyší
a v srdce ulévá mír a klid,
má duše v bolestech se ztiší,
když ve chrám jdu se pomodlit.

A. M. Kadlěčková.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

XXI. Jak ty chceš!

(Legenda čili pověst indických křesťanů).

Tak, jak tuto krátkou povídku povídku podáváme, byla snámi sdělena od domorodců. Možná, že živá obrazovost Indů mnoho k pravdivé této události přičinila, ale přes to můžeme ji se zálibou čísti a snad i pro svůj vlastní, vnitřný život to nebo ono praktické poučení z ní čerpati.

I.

Rosamal. (Růžena).

Patnácte roků žila na zemi. Pocházela z ušlechtilého rodu, vysoká a štíhlá, avšak slabé tělesné soustavy. Do útlého obličej vtiskl žal a zármutek znatelné stopy; nicméně dodávaly velké černé oči, z nichž nevinnost a dětinná oddanost zářila, a lepá ústa její bytosti cosi nad míru příjemného a přitažlivého.

Růžena byla od narození němá. Až do tří let nevypravila ze sebe ani slova. Její matka byla plna zármutku. Často, ba každodenně septala jí něžná slova indické řeči do ucha, lichotila jí a doufala, že dostane odpověď. Růžena otevřela oči ještě více a usmívala se, ale neodpověděla. V Indii jsou tytéž mravy a obyčeje jako jinde. Potká-li některou rodinu neštěstí je dosti lidí, kteří dávají rady, aniž byli tázáni. Všechny místní ženy radily tedy zarmoucené matce, aby své útočiště vzala k Buddhovi. »Běž do pagody,« pravily jí, »obětuj bohu bílou holubici a částku peněz za svou dceru, Buddha je mocný, tvůj dar ho pohne, že tvému dítěti dá řeč. Od té doby nemyslela žena na nic jiného. V naději, že se tak stane, umínala si jíti do pagody a své dítě mocnému Buddhovi představit.

Ačkoli je Buddha ohydným bůžkem, konají se nicméně na jeho počest velké, okázalé slavnosti. Chudí i bohatí vyznávají jeho náboženství. Stává se též, že vznešené dámy prve nežli bůžka uctívají, celé hodiny své tělo za tím účelem krásí a fintí. Ani by člověk nevěřil, co oleje, vonných mastí, prášků, květín, rýže, ptáčích peří a jiných tretek na okrasu svého těla vynakládají.

V předvečer kteréśi Buddhově slavnosti seděla matka Růženina před svým domkem. Ubohá přemýšlela, jak by to měla navléci, aby své Růžence pěkné šaty poříditi mohla, neboť následujícího dne chtěla ji k obrazu Buddhovu přinést. Chtěla své dítě co nejkrásněji ozdobiti, neměla však ani skvostných látek, ani peněz, za které by je koupila.

Dala se proto do pláče. Najednou slyší lehký šum a pozvedne zraků. Jakási tajemná paní stojí před ní. Když později ji popisovala, pravila, že obličej neznámé zdál se jí býti tak něžný a milý jako paprsek měsíční. V rukou držela pestré barevné šaty zlatem protkávané, tak krásné a nádherné, jakých ještě nikdy neviděla a podala je matce. Potom vzala malou Růženku do náručí, pošeptala jí několik slov do ucha, vtiskla polibek na nevinné dětské čelo a pozdvihla ji, jakoby ji nebi obětovala. Potom náhle zmizela. Žasnouc, prohlížela si matka skvostné šaty, jichž si byla tak toužebně pro své dítě přála.

XXII. Založení katolického kostela v Chartumu.

Z Chartumu, hlavního to města v Horním Egyptě, píše katolický biskup Františ Xav. Geyer:

»V neděli první po devítiku, 15. února, byl zde slavnostně založen nový katolický kostel. Bude státi v poloze velmi krásné, na břehu Modrého Nilu, na půdě patřící katolické missii a bude míti podobu kříže. Plán byl náhorně do půdy vryt. Velký, nádherný stan, na němž vlály prapory: papežský, rakouský, anglický a egyptský, dodávaly místu slavnostního vzezření.

Katolíci tří měst: Severního a jižního Chartumu a Omdurmanu, pocházející z různých narodností, černochů katolických, vojínů anglické posádky a Východanů maronitského, malchitského a syrského obrádu, dostavili se, na slavnost v počtu velmi četném. Čestné místo zaujal rakouský vyslanec hr. Koziembrofski, jenž jako zástupce rakouského císaře,

protektora to missie, schválně z Egypta sem byl přišel. Vláda Sudanu byla zastoupena všemi nejvyššími úředníky, místodržitelem Sudanu a odborovými náčelníky a tajemníky. Také princ Jiří Vilém vévoda Brunšvický a Luxenburský byl slavnosti přítomen.

Po ukončených církevních obřadech měl rakouský vyslanec pozoruhodnou promluvu. Kladl v ní důraz na zájem císaře Františka Josefa pro tuto missii a stavbu kostela, ne proto, že snad oboje s jeho jménem souvisí, ale zvláště proto, že sám je věrným křesťanem a dobrým katolíkem. Potom líčil obětavost a zmužilost misijnářů, jejich práce a význam pro účely vlády, které ve jménu císařovy missie co nejvřeleji doporučil. Konečně vyložil důležitost tohoto díla pro město samo i celou zemi a prosil za jeho podporu. Nadšená slova vyslancova vyvolala hluboký dojem. Nezištný způsob, jakým se rakouský protektorát naší missie ujímá, prospívá katolické věci nadmíru.

Více však nežli položení základního kamene prospěje naší věci dostavba kostela. Stojí zde již velká mešita, která stála 450.000 K, stojí zde již kostel řecký i kopticko-rozkoňnický. Chrám amerických presbyteriánů je hotov až na střechu, a anglikáni, kteří v posledním čase dostali biskupa, staví stoliční chrám, který půl milionu korun má státi. Také pro nás katolíky zde v hlavním městě Sudanu, na jehožto nesmírné prostore ani jediný katolický kostel nestojí, nýbrž pouze kaple a chatrče ze slámy, je katolický kostel neskonale potřebován.

Císař František Josef věnoval na stavbu kostela 10.000 franků, ministerstvo zahraničení ve Vídni 5000 franků a při položení základního kamene bylo od vysokých nekatolických úředníků upsáno 8000 franků. Část příspěvků pochází dále z Německa a Rakouska. Tím jest umožněno započítí stavby, ale ne její její dokončení. Bude proto i budoucně třeba spoléhati na pomoc a podporu katolických krajanů v Evropě. Na pamětní desku nad vchodem do kostela budou pak zaznamenána jména oněch, jižto 1000 franky na stavbu kostela přispěli a za všechny zemřel dobrodince bude každoročně obětována mše svatá.

XXIII. Z vysokého severu.

Mnohým našim katolíkům není známo, že na půlostroví Skandinavském, ve Švédsku a Norsku, malý zástup našich souvěrců sněžitými obětmi životů v pravdě katolický žije za vedení dvou biskupů a několika duchovních, jimž větší počet řeholních sester ve školách a nemocnicích po boku stojí.

Na půdě Skandinavské, kde teklo kdysi mnoho krve mučednické, když tam křesťanství zapouštělo kořeny, kde svatý Olaf a mnozí jiní věrověstové život svůj za viru položili, povstaly ve středověku nádherné chrámy, na jejichžto opuštěných oltářích protestantská jednotvárná bohoslužba se koná, kdežto katolíci po různu bydlící s největšími obětmi nové kaple a kostely si stavěti musejí. Kláštery a ústavy milosrdenství před sto lety zbudované až na jednotlivé neopatrné zříceniny zmizely. Za to povstaly nové, ovšem menší, v nemocnicích a dobročinných ústavech, od katolických řeholnic, jako sester sv. Alžběty, sv. Josefa a jiných založené. Sestry ty působí z části na nejvyšším severu, v krajinách sněhu a jedu za okolností přetěžkých.

Je třeba zmíniti se o jisté okolnosti, která nynějším katolíkům skandinavským jejich postavení a život značně usnadňuje. Jak velká byla nesnášlivost protestantských vlád v dřívějších stoletích, tak velká je nyní snášlivost a spravedlivé oceňování katolické účinné lásky k bližnímu. Kdysi pracovalo se účelně a důsledně o vyhubení katolictví. Lstivým způsobem byl věřící, nic netušící lid klamán tím, že byla protestantská bohoslužba každou neděli konána s katolickými obřady a v církevním bohoslužebném rouchu. Tak domnívali se obyvatelé Švédska a Norska, že mají mši sv., ačkoli ve skutečnosti žádné neměli. Znenáhla lid po katolicku vychovaný vymřel a ustoupil již novému pokolení vyučenému již ve víře protestantské. Mnozí katolíci, zvláště kněží a řeholníci zemřeli smrtí mučednickou. Jednotliví kněží skrývali se krátký ještě čas v jeskyních a slujích a poučovali roztroušené katolíky, pokud bylo možno.

Svatá Stolica pokoušela se v různých dobách opuštěným katolíkům na severu poslati pastýře, ale skoro vždy nadarmo.

Apoštolští vikáři byli jmenováni, ale činnosti jejich kladený nepřekonatelné překážky. Žádný katolický kněz nesměl ve Skandinavii bydlet anebo mši sv. sloužiti. Pozůstali katolíci vedli život rovnající se životu pronásledovaných psanců. Tak uplynula tři století, až konečně v době novější slunce spravedlnosti zasvitilo a nový svěží život mezi katolíky vzbudilo a vzpružilo.

Dvě biskupství, jedno v Kristianii, druhé ve Štokholmu, drží katolické obce široko daleko rozptýlené pohromadě a posílají k nim horlivé kněze missionáře, kteří svým bezúhonným životem nejlepším jsou doporučením naší sv. víry u jinověrců. Také nezištná láska k bližnímu katolických řeholnic, které protestanté často a rádi používají, odstranila

staré předsudky a rozkolné bratry katolické víře naklonila.

Největší obtíže při vykonávání úřadu pastýřského působí biskupům a kněžím skandinavským drsné namnoze podnebí a nebezpečné cesty v hornatých a vodnatých krajinách. Tu nepotkává jdoucí nebo jedoucí missionář celé často dni ani živé duše. A přece musí na cestu se vydati i za počasí nejhoršího, neboť někdo z katolíků těžce onemocněv vzkázal pro něho. Na smrt unaven, všecek zasněžen, dochází konečně, často po několikadenním pochodu cíle.

Kdo povází bídu našich spoluvěrců a namáhavou činnost biskupů a kněží ve Švédsku a Norsku, neodepře jim zájst svého uznání a jestliže jeho poměry dovolují, i své podpory.

Od Sušice: Nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně vzdává za vyslyšení prosby

Školská sestra M. O. N.

Z Třebetic. Po vykonané 9denní pobožnosti k Duchu sv., k nejsv. Srdci Páně, Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu Paduanskému, vzdávají díky za vyslyšení mnohých prosb a udělení mnohých milostí v duchovních a tělesných potřebách *čtenářky „S. B. S.“ v Třebeticích.*

Z Čáslavi. Vzdávám radostné a srdečné díky milostnému Jezulátku pražskému, Jeho Nejsv. Srdci za veliké milosti mně udělené a za vysvobození z velikých soužení. Též děkuji z plna srdce Rodičce Boží Marii Panně, sv. Josefu, sv. Janu Nep., sv. Antonínu Paduanskému, sv. Filomeně, sv. Petru z Alkantary, sv. andělu strážnému a všem milým svatým a světicím božím za vyprošení různých velikých milostí a za vysvobození z těžkých trápení.

—J—

Z Prahy. Božské Srdce Páně budiž velebeno a ctěno, že vyslyšelo prosby naše a uzdravilo a posílilo nemocnou sestru naši, kteráž obtížné operaci podrobila se musela. Uveřejnění bylo slíbeno a přimluva svatých žádána.

M. M. A. K.

Z Budějovic. Tisícekrát vroucí díky vzdáváme božskému Srdci Páně, Matičce Boží, blahosl. Petru Kanisiovi a blahosl. Mater Magdaleně Sofii Barat za uzdravení naší velebné matky, zakladatelky a generální představené, která v úzké nemoci blízka jsouc smrti, opět milostí Boží se uzdravila a nám zachována byla. Čím větší byla úzkost naše a zármutek náš a čím úpěnlivější všeobecné volání o pomoc k nebesům, tím větší byla naše útěcha a radost, když milostivě Bůh prosících vyslyšel a drahou starostlivou matku nám zachoval.

Z diecese pražské. Nejsv. Srdci Ježíšovu díky neskonale za milostivé vyslyšení v tísni a pronásledování. Kéž by všichni poznali, jak bohatý je zdroj pomoci, milosti a lásky v božském Srdci Tvém, o Pane Ježíši. *F.*

Z Horní Bečvy. Vzdáváme tímto dle alibu nejsrdečnější díky nejsv. Srdci Pána Ježíše a nejsladšímu Srdci Panny Marie za vyslyšení prosb a za uzdravení z nemoci. *J. M.*

Z Prahy. Neskončené díky vzdávám nejsv. Srdci Páně, Panně Marii ustavičné pomoci a sv. Josefu za obdrženou pomoc z bíd. *J. N.*

Křesťanské smýšlení.

(Hlavní úmysl).

Lidé na světě jsou rozličné povahy a též různého smýšlení. Různí se toto smýšlení dle okolností, dle povolání lidí a nyní dle novin různého směru a dle stran v politickém životě. Mnohý nabývá smýšlení od svého okolí a v zaměstnání, to jest od lidí, s nimiž se stýká v práci a v povolání svém. Jiní a těch jest nejvíce, nabývají smýšlení svého podle novin a časopisů, jaké čítávají. Jiní opět dají si namluviti různé smýšlení v životě politickém podle toho, na kterou stranu se kloní anebo ku kterému národu patří. Proto jsou lidé smýšlení českého, německého, polského, maďarského; jsou lidé smýšlení lidového, pokrokového, národního; jsou lidé smýšlení liberálního, konservativního, křesťansko-sociálního. Smýšlení jest tedy různé, i co do náboženství; kolik vyznání, toliké smýšlení, pravého i nepravého. Dobrý člověk dobře smýšlí, zlý pak člověk zle smýšlí. Jednoho však smýšlení ubývá víc a více a sice smýšlení křesťanského, dle náboženství Krista Pána. Bohužel, lidé jsou nestáli a snadno pozbyvají ducha církevního a smýšlení, či též přesvědčení křesťanského, dávajíce se svěsti převrácenými hesly a zásadami. Jisté jest, že, čím méně bude lidí křesťansky smýšlejících, tím hůře bude na světě, protože místo náboženství ovládne je sobectví a stranicví; bude pak bratr proti bratru, národ proti národu, strana proti straně; navzájem se budou lidé potírat a nenávidět pro různá smýšlení. Čím více nevěra se zmáhá, tím více ubývá křesťanského smýšlení a nastupuje místo pohanské smýšlení. Kéž by lidé, a to křesťané, byli jednoho a téhož smýšlení, všechny ovládala jedna víra, jedna láska k Ježíši Kristu; jaký by to byl život krásný! Sami pohané je obdivovali, pravíce: Hle, jak se milují! Zámožní pomáhali chudým, chudí byli zase vděční za dobrodíní a všichni byli jako bratři a sestry jedné duchovní rodiny, ditkami sv. církve Kristovy. Ty časy se již nevrátí, ale smýšlení křesťanské může býti i nyní mezi lidmi a sice tehdy, až si budou lidé náležitě vážit sv. náboženství, až sv. víra pronikne netoliko rozum, ale i srdce jejich. Spravedlivý živ je z víry; smýšlí jako Kristus, cítí s Kristem, činí za příkladem Kristovým. Protož prosím vás, bratři, volá sv. Pavel, skrze milosrdenství Boží, abyste vydávali těla svá v oběť živou, svatou, Bohu libou, rozumnou službu svou. A nepřipodobňujte se tomuto světu, ale opravte se v novotě smyslu svého, abyste zkusili, která jest vůle Boží dobrá, libezná a dokonalá. (K Řím. 12.) Zbožná mysl má tedy křesťana vésti ve všem, křesťanská mysl má se jeviti ve všech skutečích našich nejen v soukromém, ale i veřejném životě. Kněz má smýšleti jako sluha boží, učitel má smýšleti jako křesťanský vychovatel dítek křesťanských, otec má smýšleti jako křesťan zbožný, matka jako zbožná křesťanka, dítě jako zbožné dítě křesťanské, rolník, řemeslník smýšlejtež jako praví křesťané; učenci budtež smýšlení křesťanského, nebo víra se dá dobře spojití s hlubokou vědou; jinoši budtež rozhodnými křesťany a panny budtež horlivými a vytrvalými ve smýšlení

křesťanském. Pak se obrátí na světě vše k lepšímu. Živá víra bude oporou zbožnosti a mravnosti, tato pak spokojenosti a štěstí vezdejšího základem. Co je proti víře, co proti křesťanskému smýšlení směřuje, to jest škodlivé. Proto odstraňte vše z domu a okolí svého, co ničí křesťanské smýšlení, co podkopává život dle víry Kristovy. Nepodporujte nepřátelské spolky protikřesťanské, neplatte a nečtěte noviny a časopisy protikřesťanské, netrpte jich ani doma, ani v dílně, ani na poli, ani ve společnosti. Statečně se hlase všichni ke Kristu Pánu, vyznávejte jej neohroženě, vyzná pak i On vás před Otcem svým nebeským. Jako nepřátelé naši se sjednocují, stejného jsouce smýšlení, tak i my katoličtí křesťané jako stejně smýšlející spojme se v jeden mohutný spolek, abychom tím více mohli nepřátelským útokům, a spoléhajíc se na své spolukřesťany, vyznávejme bez obalu smýšlení své křesťanské. Pohledte na spolek katolických rolníků na Moravě! Pohledte na sdružení tisíců a tisíců křesťanských dělníků všech odborů! Více stejně a křesťanský smýšlející zmůže více než jedinec. Spojte se členové Apoštolátu modlitby tím úžeji, abyste tvořili mohutný zástup horlivých apoštolů uprostřed světa. Nejen smýšlejme, ale cíťme též jako katoličtí křesťané, jako věrní údové církve Kristovy. Cíťme s ní, radujme se s ní, truchleme s ní, modleme se s ní a nebuď nám nikdy hostejno, zda kdo církev chválí nebo haní, zda kdo církev ctí nebo tupí, zda se rozšiřuje počet věrných nebo ho ubývá. Jako katolickým křesťanům nesmí nám to býti hostejno. Prosíme tedy nejsv. Srdce Páně, aby nám všem seslalo ducha dobrého, stejného smýšlení a citění podle nejsv. vůle Boží. Snažme se ve všem podrobiti se učení sv. evangelia a řízení sv. církve naší!

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chválu jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymáhám, za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za křesťanské smýšlení a citění všem katolíkům a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlasť naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce modce Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Všude křesťanské smýšlení a jeho dáti.

Úmysl v listopadu: Trpělivost v soužení.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

ROČNÍK XLIII.

Vychází počátkem každého měsíce.

LISTOPAD 1909.

Splněna jest největší naše naděje, kterou jsme skládali v Boha a pomoci jeho a není nám třeba již ničeho si přát. Následujte nás, vy pozemšťané, abyste zasloužili sobě dojíti stejného s námi cíle. Slav. Všem svatých.

Doba mučedníků.

Sotva Pán z lásky
k lidu vykrvácel,
ruce své rozpjal
na znamení spásy
již první křesťan
k mukám všem se hlásí,
rozsudek smrti
hrůzu svoji ztrácel.

„Uznej mne bohem!“
římský vladař velí,
„obětuj modlám!
Darů dám ti hojně!“
„Nechci tvých darů!
Žít chci bohobojně!
Kristus mi dražší,
nežli svět je celý!“

„Dřede mnou klekni!
Hodnostmi tě zdařím!
Císařská přízeň
zárukou ti velkou!“
„Ó jak je snaha
tato nízkou, mělkou!
Milosti Krista
za ni nepromařím!“

„Dak trpět budeš,
zatvrzelče bídny;
viz, jak se svíjí,
tyžjak zaslepení!“
„Vladaři, muka
tvoje — mukou není,
Spasitel s kříže
kyne těchou vládný!“

„Odvedte k mukám
toho zrádce státu!
Takový zločin
trestám krutou smrtí!
Výstrahou buďtež
katakombšti chrti,
pouči hejno
šelem vás a katů!“

Opodál v cirku
oběti již stály,
čekaly příchod
vyhladněných šelem:
ženy tu, starci
ve objetí vřelém,
dítka a muži...
Dějí Bohu chvály — — —

Blíží se mládec
nově odsouzený,
pohlédnou všichni
na blankytné nebe:
„Bože náš věčný,
velebíme Tebe!
Sílou nam kříž Tvůj,
kříž je drahocenný!“

Odpusť jen synům,
kteří svoje ruce
radostně stápi
v naší hojné krvi...!“
Šelmy se ženou,
mládenec je prvý...
a po něm druzí
umírají v muce...

Jos. Al. Vlastimil-Rímský.

Křesťanská dobročinnost.

(K slavnosti Všech Svatých).

d hroudy zemské povznášá se dnes duch náš k nadvězným stanům nebeským, tam do onoho věčného, blaženého života, kde Bůh přčetným našim bratřím a sestrám odměnu vyměřil dle zásluh jejich ve spravedlnosti a lásce, kde setřena jest všechna slza, kde pominul boj i útrapy, kde není se třeba báti ztráty štěstí ani ne smrti. Svati a svěťice Boží jakoby dnes volali k nám s výšin nebeských: »Pojďte za námi, očekáváme vás zde, prosíme Boha, abyste s pomocí jeho s námi se zde shledali«. Ale ovšem volají k nám též: »Následujte příkladu našeho, ejhle, kam dovedla nás pevná víra Kristova, kam láska naše k Bohu! Splněna jest největší naše naděje, kterou jsme skládali v Boha a pomoc jeho, a není nám třeba již ničeho si přát. Následujte nás proto i vy, pozemšťané, abyste krácejíce cestou, kterou my jsme šli, zasloužili sobě dojití stejného cíle«. Ano, svati a svěťice Boží jsou nám netoliko přímluvčími u Boha, nýbrž i skvělými vzory, dle nichž život svůj zde na zemi zříditi máme, neboť jsou to vzory vyzkoušené, spolehlivé a Bohu se líbíci. Ne ve všech ctnostech vynikli všickni svati stejnou měrou, jeden vynikal jednou, druhý jinou zase, avšak jednu ctnost měli všickni v době, kdy bohuľibým životem si zaslouhovali odměny věčné, a tato jest křesťanská dobročinnost, jak v duchovním, tak tělesném smyslu. A této ctnosti bohuľibé, která všechny svaté zdobí; jest i nám nanejvýše potřebí, a to tím více nyní, kdy proud časový, Bohu nepřátelský, ji čím dále tím více do pozadí zastrkuje a kdy místo ní zahnízďuje se sobectví a nezřizená samoláska.

Ovšem má každý člověk v první řadě milovati sebe, vždyť přikázání Boží o lásce k bližnímu zní: Miluj bližního svého jako sebe samého, jest tedy samoláska měřítkem lásky k bližnímu. Ovšem však musí to býti samoláska křesťanská spořádaná, která nikdy na úkor bližního sebe nemiluje, nýbrž májící péči o potřeby své tělesné i duchovní nezapomíná na povinnost lásky k bližnímu. A tu věru tato křesťanská dobročinnost jeví se u mnohých ve světle nepekňém. Shovívavý bývá mnohý k sobě samému a povolný až přespříliš, ale nešetrný a přísný nad míru k jinému. Dopustil-li se někdo zlého, již ho má za horšího nežli je sám, byt by i chybující jinými ctnostmi zase oplýval, kterých posuzovatel nemá. Ejhle, kde je dobročinnost, kde je dobré srdce, kde dobrá vůle? Že jsme se mnohdy neprohřešili a neprovinili způsobem, jako jiní, zdaž již proto lepšími jsme? Či snad nebylo toho příčinou, že jsme do takových nástrah nepadli, že jsme neměli příležitosti k zlému jako provinilec. Můžeme se proto chváliti a jej zavrhovati? Dobročinnost křesťanská nutí posuzovati netoliko čin, nýbrž i v úvahu vztáti okolnosti jeho. Neměří se zastítě ctnost u všech lidí se stejnými náruživostmi, stejnými pokušeními a nástrahami a proto také není již chvály hoden, kdo snad neklesl, nemaje příležitosti, jako jiný. Fariseus v chrámě se modle pravil: »Děkuji Tobě Bože, že nejsem jako jiní, jako tento publikán.« Jak tvrdý to soud, jak necitelný z úst

muže, který ovšem neměl příležitosti se proviníti způsobem tímtež, jako ubohý celník (totiž šidbou v penězích), za to však měl jiné hříchy na sobě, kterých zase neměl publikán. Byla to tedy jeho zásluha? směl se tak vychloubat? Scházela mu dobročinnost, scházela mu pravý úsudek, v bližním viděl hříšníka, v sobě ne, samoláška nezřízená zaslepila jej. A jak se choval Kristus Pán k hříšníkům? když mu přivedli cizoložnici a fariseové žádali potrestání její, nezatratil Spasitel ubohou hříšnici, nýbrž chtěje ukázati na vlastní jejich hříšnost, zvolal: »Kdo z vás jest bez viny, první nechť uvrhne kámen na ni!« V obyčejném životě za poctivého a šlechetného člověka má se ten, jemuž se nemůže nic špatného vytknouti a na to si tak mnozí přespřlilí zakládají a za povzneseného nad jiné se mají. Avšak, je to vskutku tak veliká zásluha nebýti zločincem? Máme chváliti zámožného, že nekrade a neloupí, starce, že nemravnost nepáchá, bojácného, že se nemstí a nezlobí? Kdopak smí předstoupiti před tvář Boha vševědoucího a těšiti se z milosti jeho, jestliže nemůže nic jiného říci, nežli: Já nelakotil, já nešidil, nekradl; nejsem ožralec ani pomluvač atd.? Je to před Bohem tak velkou zásluhou? O nikoli! Vždy není naší povinností toliko zlého nekonati, nýbrž také jest naší povinností konati dobré, a sice co nejvíce dobrého možno. V tom záleží křesťanská spravedlnost: »Varuj se zlého a čin dobré«. A Kristus Pán vyhrožuje, kdo by tak nečinil, trestem, řka: »Služebník zajisté ten, který poznal vůli Pána svého a nečinil podle vůle jeho, bude bit mnohými ranami«. (Luk. VII. 47). »Ano i to jest provinění, příležitost k dobrému opomenouti, neb kdo může dobře činiti a nečiní, má hřích«, praví sv. apoštol Jakub. (IV. 17).

Přemnozí lidé žijí tak do světa, starajíce se jen o své pohodlí, kratochvíli a vyrazení. Zajisté je nemůže za to nikdo kárati, ale nemůže je také chváliti. Jsou to neschůdné, slabé povahy, nedopouštějí se ničeho zlého, ale jsou také velice líní a pohodlní ku konání dobrého. Domnívají se, že již vykonalí celou svou povinnost, pomohli-li snad k nějakému skutku dobrému, ku kterému je pudila buď náklonnost nebo touha po chvále a vyznamenání. Sem patří ovšem všichni ti, kteří na podporu chudých, sirotků, nemocnice, útulen atd. pořádají a navštěvují plesy, zábavy a rozličná vyrazení. Vydá se zde mnoho peněz, ale vlastní účel, podpora dobročinná jich dostane nejmeně; větší díl padne na pořízení zábavy. Taková dobročinnost ovšem není žádná ctnost! Mnozí by mohli více pro ubohé činiti, nečiní však, ač mají prostředky i příležitost. A proto platí o nich slovo písma: »Kdo může dobře činiti a nečiní, má hřích«. I u lidí divokých, křesťanství posud dalekých, nalezneme cit dobrého a zlého. To jest to vnitřní světlo, které osvětluje člověka přicházejícího na tento svět, zákon vložený v srdce každého, aby nikdo neměl výmluvy. Tím méně se může vymlouvatí křesťan, neboť co divoch jen temné tuší, to jasně vyslovil a nám na oči postavil Kristus. Známe jeho slova, kterými nám zvěstoval vůli Otce svého, známe jeho život plný lásky a spravedlnosti, známe jeho podobenství o dobročinnosti a útrpnosti, známe jeho oběti pro dobro lidstva, zejména trpícího buď utrpením tělesným neb duševním; to vše jest jako jasná zrcadlo, v němž se shlížeti máme. Kterak se potom budeme vymlouvatí z nevědomosti, neučiníme-li na světě tolik dobrého, co a pokud nám bylo možné?

A také nemá nikdo výmluvy, že by neměl příležitosti ku křesťanské dobročinnosti. Neboť den co den naskytá se mu jich několik, tak že netřeba, nežli dobré vůle a odhodlanosti. Ovšem jest pravda, že ne vše, co bychom rádi vykonalí, se nám také zdaří. Proto varujme se jedině na to zřetel míti, co leží mimo obor naší možnosti, abychom nezanedbávali to, co nám možné jest. Je to však chybou mnohých, že se pachtí po činech velkých, se kterých nejsou; činy menší stejně záslužné pak opomíjejí; ovšem žalují potom, že se jim nic nedaří. Dbejme proto vždy poměrů svých, ty nám zajisté podávají dosti příležitosti ukázati dobročinnost svou jako ctnost křesťanskou. Nemluv tedy, že, kdybys byl bohatým, že bys tak a tak naložil se svým bohatstvím. Což i toho skrovného statečku svého nemůžeš užítí k dobrému? Nemáš-li tolik, abys snad mnoho mohl obětovati na podporu druhých, můžeš se přece zřící nějakého požitku nepotřebného k prospěchu dobré

věci, k podpoře ubohých. Tak ku příkladu se ročně prokouří miliony korun, proč by si kdo nemohl nepotřebný tento požitek alespoň z části odrčí, a co ušetří tím, na křesťanskou dobročinnost obrátí. Sám by zajisté neztratil ničeho, jiným by však velice prospěl. A jsi-li tak chudý, že ani toho nejmenšího se vzdáti nemůžeš, což neobdařil tě Tvůrce řečí? Nemáš někde známého zámožnějšího, abys u něho ztratil slovo za ubožáka? Vždyť je snáze přimlouvati se za druhé, nežli za sebe!

Dále nemluv tak: Kdybych měl moc císaře, dal bych národům práv, podporoval bych lásku, jednotu, svornost, blahobyt v lidu. Hleď, abys nejdříve všecko toto uskutečňoval v rodině své a ve svém okolí, jak jen ti možno. Hleď, abys nikomu nekrivdil, jestliže tobě ublíženo bylo a škůdce chybu uznává a ti pravici na smířenou podává, uchop se jí, a učiníš dobrý skutek. Vždyť z jednotlivců sestává národ a jestliže jednotlivci budou mezi sebou smířeni, nebude rozkol v národě. Ohčeš lásku sítí mezi lidem, proč pak ale přece se nestřežíš, abys nelaskavě neposuzoval bližní své? Proč tak množíš zlovůli mezi lidmi? Proč jsi tak slabý a bojácný, že mlčíš, kdy se zde o jiných mluví, že nesmíruješ, nýbrž roztrháváš? Ejhle, v malém, v malém ukaž ctnost dobročinnosti, což jest lehčí nežli ve velkém.

Nemluv, že bys v jiném stavu snad mohl více dobrého působiti, že nyní máš ruce svázané atd. O jaká to planá výmluva. Býl stavu, v němž by i ten nejpovolnější nemohl dobré konati. Proto hleď, abys byl prvním mezi ostatními, co do hodností, potom i tobě otevře se živé pole působnosti. I žebráku na silnici naskytá se příležitost k dobrému, trpělivosti, přívětivosti, zdvořilosti a vděčnosti. Příležitost musíme také vyhledávati, což se ovšem naší pohodlnosti přičí. Vždyť Kristus Pán pravil sám o sobě, že přišel, aby hledal a spasil, co bylo zahynulo. Hledal tedy příležitost k dobrému a nečekal, až se mu sama od sebe naskytne. Kéž nám proto neschází ona ctnost křesťanská, již říkáme lidumilství. Kdo tuto má, dovede snadno každému, s kterým se setká na pouti tohoto života, říci něco milého a posloužit lidem, třeba sebe vzdálenějším; takový lidumilec umí vždy z příjmů svých něco ušetřiti, čím by pomohl bližnímu svému anebo podporoval dobročinné ústavy; takový lidumil, nemá-li vždy dosti peněz, má vždy dobré slovo, tam užitečnou radu, zde silici útěchu pohotově. Ptej se jen po skončené denní práci sám sebe: »Učinil jsem dnes vše to dobré, co jsem učiniti mohl? Použil jsem i těch malých, nepatrných na pohled okolností, kde jsem mohl ukázati lásku svou k bližnímu?« A kdyby ti paměť nic nepřipomínala, dej si ještě tuto otázku: »Co by byl Kristus asi na místě mém učinil? A svědomí ti pak odpoví a řekne, že to, co by on byl učinil, neučinil.« Kdo však může dobré činiti a nečiní, má hřích.

Vina naše, že opomíjíme dobré, jest před Bohem tím větší, čím snáze nám bylo činiti je. Nesčíslně mnoho neděje se, ač by nám to bylo maličkostí. Neboť nemá každý jen poznání dobra a zla, nýbrž i zvláštní náklonnost k tě či oně ctnostem.

Kdo jest od přírody citlivý a dobrého srdce, málo mu to dá namáhání, nešťastným projevovati útrpnost a slovem i skutkem prokazovati pomoc. Proč pak tedy se nemá tento dobrý cit pěstovati? I tu překážela mu ostýchavost před úsudkem světa, nebo pohodlnost mu zaskočila v cestu, aby vyhnul se příbytkům, kde je chudoba a bída; brzy svedla ho lehkomyšlnost, brzy nádherymilovnost, pro kterou minil vydání činiti, tak že mu pro druhé málo, či nic nezbyvalo.

Kdo od přírozenosti jest ducha smělého, odhodlaného, bude mu snadno, ujmouti se pronásledovaných a potlačených. A proč tedy tohoto daru, který již sám od sebe každé bezpráví nenávidí, nepěstuje, si neváží a ho neužívá? Ach, tu kázala mu lakota, tam zase mlčel proti lepšímu přesvědčení svému. Ano, byly všelijaké ohledy k osobám jiným, kterým se chtěl zavděčiti a které mu snadně, že směl vydávati lež za pravdu. Kdo má vážnost a důvěru u spoluobčanů, zajisté nebude mu za těžko, tak mnohou blahodárnou věc zavěsti, což by jiného stálo voliké namáhání. Častěji dostačilo by slovo, ba jen malé pokynutí, aby dobrou se získal průchod. Proč neučinil toho? Ach, proto, že mu na věci nezáleželo; proto, že si nedal práci, aby pomyslel na její důležitost, anebo proto, že jej omámila

choulostivost otázkou: »Proč se máš do všeho míchat,, co se tebe netýká. Co tě nepálí, nehas«. Dvojnásobná tedy vina potom spadá na toho, který dobré opomenul, nejen kde se mu k tomu nahodila příležitost, nýbrž kde jej takřka i přirozenost vlastní pudila a kde prostředky dobré mu byly po ruce. Nedbalost v takových případech není než následek zmáhající se zloby, následek lakoty, zističnosti, závisti, pýchy, anebo pohodlnosti a bázně lidské. Snad miluješ lidi, kteří tebe milují a tobě lichotí; ty dobrořečíš těm, kteří tobě dobrodiní prokázali, anebo od kterých budoucně něčeho dobrého nadíti se můžeš. Jaká je to ctnost? jaká zásluha? jaké dobrodiní? Tak činí i pohané, ba i nerozmná zvířata. Ježíš Kristus tě přece seznámil s povinnostmi vznešenějšími; vyhybáš-li se těm, nevěříš, že šlechetné jest srdce tvé. Ty se sice nedopouštíš zločinů, nešídíš, nepomlouváš, nelichváříš, nepronásleduješ svého bližního, ale je to již nějakou ctností, jest to křesť. dobročinností? I ten tvrdý kámen, po němž šlapeš, učiní podobně, ale také nečiní nic lepšího, rovněž jako ty.

A jak potom u soudu Boha spravedlivého obstojíš? Jak chudý a nutný budeš tam státí, když duše tvá tolikými dary nebeskými obdařená, svobodnou vůlí nadaná, Bohem vedená, nebude moci ničím lepším se vykázati nežli tím, že se uvarovala hříchů těžkých! Budeš podoben onomu služebníkovi, který hrivnu svou zkalal, aby ji neztratil, ale také s ní nehospodařil, jemuž soudce věčný ji odňal a dal tomu, kdo více měl, totiž dobrých skutků. Myslíš-li ale ovšem, že nekonaje dobré, které konati můžeš a varuješ se hříchu, jsi čist a spravedliv? O jak se mylíš! Hříchem tvým jest právě to, že nekonáš dobré, ale není ctností tvojí, že se varuješ zlého. Vždyť neznáš přikázání toliko: »Varuj se zlého, nýbrž také a číň dobré«. Jedno bez druhého ceny nemá před Bohem.

Přijde hodina, která tě hrůzou naplní při vzpomínce, že jsi netečným byl ke všemu dobrému, které jsi vykonati mohl. Netečnost ke ctnosti možné jest zjisté urážka Nejvyššího, který tě souditi bude, neboť skutky, skutky dobré žádá od tebe. Každá příležitost k dobročinnosti jest jaksi pokynutím samého Boha, abychom zasvětili mu srdce své, jest jako prosba našeho anděla strážného, abychom hleděli býti zbožnějšími, ctnostnějšími, dobročinnějšími. Vždyť se nežádá od nás, co by síly naše přesahovalo, proč tedy nechceme činiti, seč síly naše stačí? Dobročinnost odmění zjisté Spasitel na soudě věčném velice, vždyť sám pravil, že po pravici jeho státi budou dobročinní, kteří lidem dobře učinili z lásky k nám a pro něho, kteří s ním vejdou v radost věčnou. Naopak však zavržení budou, kteří dobročinností nevynikali, ač den co den k ní příležitosti měli, neboť sem také se hodí slova Páně: »Chudé (totiž potřebné, bídné, nešťastné atd.) máte vždycky s sebou«. Vždycky tedy jest příležitosti dosti, vykonati něco dobrého. I mnozí pohané rádi dobré konali a nemohouce, byli nespokojeni. Císař římský Titus mnohdy večer si stěžoval, řka: »Ztrafil jsem den«, totiž když nic dobrého nevykonal. Jak zahanbuje tento pohan tak mnohé křesťany, kteří netoliko den ztrácejí, nýbrž celé týdny, měsíce, ba i roky. Neberme tedy ctnost dobročinnosti na lehkou váhu, jest nám takřka naší povinností, líbí se Bohu, Kristus dal nejlepší nám příklad a prislibil za ni velikou odměnu. Dobročinnost obsažena jest v hlavním přikázání lásky, a to lásky k bližnímu, která jest spolu důkazem a potvrzením lásky k Bohu. Vždyť praví písmo: »Kterak bys mohl milovati Boha, kterého nevidíš, když nemiluješ bližního svého, kterého vidíš«. Za dob našich jest potřebí poukázati na tuto potřebnou ctnost křesť. dobročinnost, ať v tělesném, ať v duchovním smyslu, neboť se lidstvo jí zříká; samoláska nezřízená nabývá vrchu, proto propast hluboká rozevírá se mezi jednotlivými stavy, zejména mezi boháči a chudinou. Tím ovšem na jedné straně u boháčů povstává zatvřelost, na straně chudých zase závist a nenávisť, což by vedlo k hrozným následkům. Zde nepomůže věda ani vzdělanost světská, zde pomůže toliko cit povinnosti náboženské, zde zvíťeží toliko láska, která kotví v Bohu a pro Boha vše dobré činí jiným. A tato láska, která se jeví v křesťanské dobročinnosti, jest onou jednou páskou, která spojí rozvaděné lidstvo, jest mostem, který překlene propast, jest nám kouzelným proutkem, který smíří, a v lásce obapolně spojí srdce lidské vespolek a všechny zase s Bohem. K tomu voláme »Zdař Bůh!« Boh. Hendl.

Co káže hřbitov ?

Rozjímání o svátku Všech Věrných Dušiček.

Mnozí, kteří se zrodili na venkově a jež osud během let zavál do měst, zakazují si, aby je po smrti pochovali na městských, tak zvaných ústředních hřbitovech. Žádají své domácí, by je dali pak odvést do otčiny, do rodné visky, by tam mezi svými odpočívali. Za důvod uvádějí, že na venkovském hřbitovu, který bývá skoro vždy okolo kostela, dochází vají po bohoslužbách přátelé a známí na hroby, kdež se za zemřelé modlí, což se v městech nikdy nestane. Tu jsou hřbitovy daleko vzdáleny od lidských příbytků, takže málo kdo z příbuzných tam může častěji dojít. Je zajisté pěkný zvyk, choditi častěji na hřbitov, vždyť kdo by se tam jen poněkud zamyslel, připadl by na různé vážné myšlenky a byl by nucen přiznati, že je hřbitov mohutný kazatel, který dovede otřásti celým vnitřem člověka.

Mnoho je důležitých pravd, které nám hlásá hřbitov, vyberme si aspoň některé. Předně vše pomine, vše marnost, za druhé i ty zemřeš, za třetí jen v kříži je spása naše.

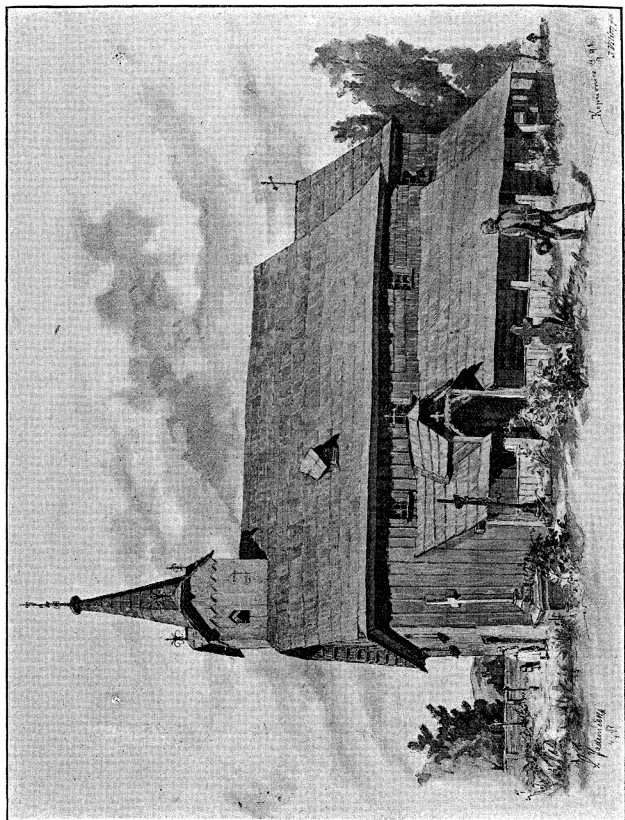
Vše pomine Kdo by celý rok nešel na hřbitov, jistě tam přijde v den všech věrných dušiček, i kdyžby se tam nešel pomodlit za své milé zemřelé, jde tam aspoň ze zvědavosti, aby si prohlédl výzdobu jednotlivých hrobů. Nikdy zajisté více nepocítíme pravdy „vše je marnost“, jako když stojíme na hrobech; ty hlásají pravdivost slov Salomounových: marnost nad marnost a všecko je marnost.

Jsou lidé, kteří jsou do sebe zamilováni, chtějí, aby se jim kde kdo podívoval, jim lichotil, se kořil, vše u nich chválil. Jsou marniví na své, málo kdy skutečně, ale obyčejně vymyšlené přednosti. Sama o sobě nebyla by žádost jiným se zalíbiti hříšná, ale kdo ji učiní jediným cílem svého žití, to jest něco, co bychom dětem snad odpustili, což však u dospělých a rozumem obdařených bytostí je velkým nedostatkem a obyčejně též hříchem. Jak zavržení hodný jsou prostředky, pomocí nichž marnivý svého cíle dosáti chce! Obyčejně

bývají to věci týkající se zevnějšku, jako: hezký obličej, pěkný vzrůst, vkusný šat, slušný byt, moderní zařízení ve světnici, dovednost v rozprávce, tanci, chůzi, stolní porcelán, stříbrný přibor, nějaký titul nebo řád atd. tyto a podobné věci má mnohý za cíl všech svých snah a prací. Chybí-li mu některá z těchto věcí, má se za nejnešťastnějšího člověka na světě.

Marnivost v řeči jmenujeme vychloubavostí, která je jaksi důkazem omezenosti ducha. Někdo nemůže ani úst otevřít, aby nepronесl nějaké vychloubavosti; cestoval-li někde, přibásní k tomu Bůh ví co, vypočte osobnosti, s nimiž mluvil, vyjmenuje hory, na něž vylezl a jiné. Zatím je vše výtvořem jeho vychloubavosti, něco je na tom pravdy, ale ostatní přilže. Marniví jsou však nejen jednotlivci, ale i celí národové. Setkáš-li se s Američanem, i takovým, který byl třeba ve Spojených státech jen jedinký rok, již se vychloubá svobodou, kterou tam mají, každý Španěl ukazuje svým zevnějškem, že je grandem (vysokým šlechticem), každý Angličan rád by pozorovatele přesvědčil, že má nějaký spleen (my řekneme: o kolečko více), každý Bavorák se chlubí, kolik vypije piva. A nikdo z těchto a podobných marnivců, jichž počet jde do nekonečna, nepovázá, jak směšnými se činí u lidí myslících. Proto naše národní pořekadla tolik si dobírají lidi tohoto druhu: není dudka bez chocholky, hlupce bez pýchy; pyšni se, že má nový pytel na maso; pán, na nohou safián a v kapse souchotiny.

Kž bychom ve všech svých jednáních měli na zřeteli nějaký vyšší cíl: vždyť někdy možno prospěti bližnímu, i když konáme něco pro svou zápravu; kdo chce, všelicos dobrého docílí. Ze Švédska cestovala do Ameriky paní Waalová; uvažovala: každoročně vystěhuje se ze Švédska a Norska na dvacet tisíc lidí, o nichž často ani rodiče a nejbližší příbuzní nic více se nedozvědí. Paní Waalová slyšela vyprávěti o jednom podobném případě, což jí tak dojalo, že vyzvala v novinách, aby ji oznámili jména osob, které v Americe zmizely,

že bude po nich pátrati. Bylo jí ohlášeno několik set osob, po nichž pak cestující v Americe pátrala; pořádala přednášky pro své krajany, dopisovala do novin, vyptávala se, pátrala, až se jí podařilo, že mnohým svými objevy způsobila radost a byla příčinou, že četní ztracení a zapadlí byli nalezeni.

Není snad místa, kde bychom více napomínání byli varovati se marnosti všeho druhu, jako na hřbitově. Jen dbejme tohoto hlasu!

I ty zemřeš. Pohlédni na ty rovy, jež zřís na hřbitově; jak klidně odpočívá tu jeden vedle druhého, i ti, kteří v životě se nenáviděli, jeden nad druhého vynášeli, sebe znáti nechtěli, v nepřátelství žili — zde shledají se. Vše, nač na hřbitově pohlédneš, připomíná ti pravdu: i na tebe dojde řada, i ty zde jednou odpočívati budeš,

Jeden kazatel jednou kázal: není snad pravdy na světě, pravdy náboženské, pravdy vědecké, již by někdo nebyl bral v pochybnost. Ale nikdo nebude pochybovati, že přijde jednou čas, snad za 50, snad za 40 za 30 let, snad ještě dříve, kdy ty zde na světě nebudeš. Pravdu: ty zemřeš, musí každý uznati. Touto pravdou byl úplně ovládnán šlechtitý kněz, který byl ochoten i život položit, aby zachránil jiné osoby.

Bylo to za války francouzsko-německé; vítězné německé vojsko blížilo se k osadě francouzské Hortiers. Najednou padlo několik ran střelných ze zálohy. Prusáci hned vše okolí prohledali, ale nikoho nenašli, obsadili hned osadu, vybrali libovolně šest mužů a odsoudili je k smrti, řkouce: Zločin musí býti potrestán smrtí a dán odstrašující příklad! Tamnější farář navštívil odsouzence, kteří byli umístěni v radnici a připravoval je k smrti. Jeden z odsouzenců, otec šesti dětí, počínal si, jakoby byl pomatený na mysl, hned sebe a vše proklínal, hned proléval hořké slzy a nařikal, co si počnou jeho nevinné ditky, kdo je uživí, kdo se jich ujme. Farář nic s ním nepořídil a nijak ho nemohl upokojiti. Smuten a se srdcem sklíčeným šel do tábora pruského, ptal se po setníkovi, na jehož setninu bylo vystřeleno. Když byl k němu předpuštěn, oslovil ho takto: »Bylo vám vydáno šest mužů, kteří mají

býti proto, že bylo zákeřnický střeleno na vaši setninu, popraveni. Ale žádný z nich není vinen, jsou všichni nevinní. Protože tedy vinníci utekli a vy jste se přece rozhodli, že musí odsouzením k smrti těchto šesti mužů býti dán odstrašující příklad, tak je úplně lhostejno, kdo tito mužové jsou. Je mezi nimi otec šesti dětí, které by jeho smrti padly v největší bídu. Prosím tedy, abych já byl jedním z těchto obětí, otce nevinného propustíte a mně dovolte, abych vstoupil na jeho místo, otec tento je zrovna tak nevinný jako já. Má smrt více vám poslouží než jeho, mne všichni znají, má poprava rozšíří všude velký postrach.« Důstojník klidně faráře vyslechl a rozhodl, aby otec šesti dětí byl propuštěn a farář zaujal jeho místo.

Příštího dne časně ráno bylo všech šest odsouzenců uvedeno ven a postaveno ku zdi městské, kde měli býti zastřeleni. Právě táhl okolo pruský pluk, v jehož čele jel generál. Uviděv kněze mezi odsouzenci zastavil se a ptal se setníka, co se stalo, proč kněz a pět mužů má býti zastřeleno. Setník vysvětlil příčinu a generál dal si zavolati kněze a vše vyprávěti. Kněz krátce a jasně vše objasnil. Generál poznav knězovu zmužlost a uznav nevinu všech odsouzenců, daroval k vůli zmužilemu knězi všem život a rozkázal všechny propustiti.

Lidové přísloví zní: Jaký život, taková smrt. Měli bychom se tedy, chtějice dobře umřít, stále vynasnažovat, ctnostným, nevinným, bezhříšným životem připravovati se na smrt. Po ctnostném životě následuje obyčejně dobrá smrt, Po životě hříšném se těžce umírá; hříšný člověk hrozí se smrti, člověk ctnostný nemá žádné příčiny, aby se jí strachoval. Kdo zaséval v životě svém simé dobré, sklídí při žni, to jest při smrti, sklizeň dobrou. Žádný otec neodžene a neodstřeď dítěte, které mu vždy radost dělalo, celým srdcem jej milovalo a svědomitě jeho rozkazy vykonávalo. Podobně nezavrhe nebeský Otec nás svých dobrých synů a dcer, kteří jsme svědomitě v životě plnili jeho svatou vůli. Budme vytrvalí, Bůh slíbil těm, kteří dobrý boj bojují, korunu věčné spásy. Nebojme se smrti, ale bojme a varujme se každého hříchu, který by nás mohl uvrhnouti do pekla.

Ano, hřích strpčuje smrt a činí ji hroznou. Nikdo neodkláděj s polepšením a nevymlouvej se, řka: Polepším se, až bude čas. Svátý Bernard píše, že cesta do pekla je vydlážděna samými dobrými předsevzetími, která nebyla nikdy uskutečněna. Svátý Vincenc Ferrerský připomíná, že by byl velký zázrak, kdyby někdo po hříšném životě zemřel dobrou smrtí. Hřešíš-li, obrat se, dokud čas; vykonej dobrou svatou zpověď, přistupuj častěji ku stolu Páně, vynasnaž se ze všech sil, bys více nehřešil, pros Boha o vytrvalost, a Bůh, který je nejvyšší milosrdný, pomůže ti a neopustí tě, by jednou tvá smrt byla šťastná, neboť pak bude i tvá věčnost blažená.

V kříži je jediná spása naše.

Uprostřed každého katolického hřbitova stojí velký kříž, v jehož stínu mrtví odpočívají, očekávající přísti zmrtvýchvstání. Kříž tento promlouvá k nám vždy, kdykoliv vkročíme na hřbitov: Jen v kříži je spása tvá; tím úsilovněji k nám mluví v den všech věrných zemřelých, jest znamením, které nás poukazuje k nebi.

Viděli jste již, když se staví nový kříž? tu vyhloubí se země a je-li tu kyprá půda, musí býti prohlubeň hodně hluboká, neboť kříž neměl by žádné opory. Není-li tu tvrdé země, dají se do základu pevné kameny, ty upevní, oprou se o kříž, nasype se hlína a ta se zase co nejvíce stluče; pak teprve může býti kříž postaven. Nyní mohou přijíti bouře, vichory odkudkoliv, at je to třeba lýtý severák, nic nezmůže, kříž stojí pevně a ani se nepohne, at otevře nebe všechny stavy deštivé, kříž má skálopevný základ, žádná nepohoda mu neškodí. Podobné potřebí, abychom odstranili ze srdcí svých všechny názory, myšlenky, podobající se kypré, lehké hlíně; jsou klidny, dokud nezdvihne se bouře. Je-li však pevně v srdci zakotvena ctnost víry, at si bouří, at se zvedá vichor, at doráží, co chce, kříž Kristův je pevně zasazen v srdci našem a niche nezdoílá, nic ho neodstraní. At si zazní jakékoliv rouhání, které by spaliti mohlo na způsob mrazivého severáku všechny pel, všechny květy a rostliny, všechnu nevinost duše, at si přivane jižní vítr se žárem všech náruživostí, anebo nevěra, falešná osvícenost, celý zástup špinavých vtipů, jak je vyrobila

továrna nepřátel Kristových, at přijde, co chce, v srdci, v němž je pevně zasazen kříž Kristův, tam vládne, tam panuje jediný náš Pán a Spasitel Ježíš. Kdo vírou Kristovou je proniknut, je přesvědčen, že jedině v Kristu Ježíši je spása naše.

Stojíme na rozcestí, kdež vedou dvě cesty na různé strany. Na jednu z nich vábí nás svět; tato cesta vede přes pahorky cti, slávy lidské, přes pýchu, ješitnost, marnivost; uposlechněš-li a dáš se touto silnicí, zavede tě snad ku závrtné výši, ale je z ní přehrozný pád. Z rozcestí vede však též jiná cesta, na níž stojí kříž s ukřižovaným Kristem. Odtud zní k tobě hlas: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste«. Učte se ode mne, neboť jsem pokorný srdcem. Kdo chce za mnou přijíti, vezmi kříž svůj a následuj mne. Ó, vy všichni, kteří jdete cestou, pozorujte a vize, jest-li bolest, jako bolest má. Kam se rozhodneme? Koho si vyvolíme za vůdce? Rozkoš a radost trvá jen na krátce, rychle přiletí, jako hbitá vlaštovka, ruče přeteče, jako bystrý potok; žalost a lítost, následky hříchu neopustí nás často až do smrti. Věčně trvají jen ctnosti, dobré skutky a k těm povzbuzuje nás Kristus.

Radujme se, máme-li přítele, s nímž můžeme sdíleti vše, co hýbe srdcem naším. Dobrý přítel je věru poklad veliký. Ale můžeme se na někoho úplně uspolehnouti? Můžeme mu skálopevně důvěřovati? Nestane se někdy, že i ten nejvěrnější přítel nás opustí a zradí? Zahnila-li bouře loďku našeho štěstí na úskalí, přítel zmizí a nikoho není, kdo by nás potěšil. Tu hrozí srdce, že pukne žalem, tu zoufali bychom si, nevěříme v přátelství, »ztrácíme všechnu víru v pokolení lidské«. Zdá se nám, že jdou lidé okolo nás, jako bychom byli kamenem, ležícím u cesty, jehož si nikdo nevšímá. Svět pobízí: Pomsti se, nenech si všeho libiti! Ale v této rozhodné chvíli neopouští nás Kristus, stále laskavě volá: Pojďte ke mně všichni! vize, je-li bolest vaše, jako bolest má!

Když půjdeme v den Dušiček na hřbitov, zamysleme se a poněkud si připomeňme tři pravdy, o nichž jsme tuto uvažovali. Pole Boží volá k nám:

Vše pomine, i ty zemřeš; pohlédněme na kříž, stojící u hřbitova, volá k nám: Jediné v kříži je spása naše! Jediný Kristus má moc, že tě může buď věčně spasiti, anebo věčně zavrhnouti; k Němu, Spasiteli našemu, vezmi útočiště své. Nezapomen též na bolestnou Matku Marii, které Simeon prorokoval: »Tvou duši pronikne meč!« Maria kráčela cestou křížovou, stála pod křížem, když umíral Ježíš Kristus. Tato cesta dovedla ji k nebi a my ctíme ji jako královnu nebes. Nuže,

následujme Marii na cestě kříže, prosme ji o pomoc, by nás neopouštěla a přimlouvala se u svého jednorozeného Syna. Maria budiž naší hvězdou, která nás zavede ku bráně nebeské a dokáže, že jest útočiště hříšníkův, potěchou zarmoucených, pomocnicí křesťanů, naší matkou. O svatý kříži! tebe chceme následovati, ty budiž naším vůdcem po celý život náš, budiž světlem, které nás dovede temností tmavého hrobu ku světlu věčného života.

Ignat Zhdněl.

Všední hříchy.

Děšť sestává sice z kapek malých, ale působí přec zkázu zemi, když ve množství velkém na zem padá: všechno ničí potom povodněmi.

Hromada obilí z malých zrněk sestává — a přece tíží loď plouvoucí po moři; ony často přetížením tonou v mořské vodě.

Dodobně se také všední hříchy malými nám býti ukazují, svým však množstvím stále víc a více naší duši k zemi potahují.

Za hříchy lehkými — hříchy těžké, nebo-li smrtelné následují, a spolu s všedními v propast věčnou, do pekla nám duši uvrhují.

Protož v životě svém hledme pilně i všedních se hříchů varovati; naše smrt pak jistě šťastnou bude, soudu nebudem se obávat.

F. Vrdtil.

Útěcha.

*Tichý den již dřímá
pod zoranou půdou,
větérkové něžnou
píseň mu tam hudou.*

*Když ta píseň něžná
k sluchu vane znova,
zdá se mi, že slyším,
tato krátká slova:*

*„Netruchli tak přilíš
po mně, kraji milý,
noc pomine brzy
za nedlouhou chvíli!“*

*Dřív, než naděješ se,
tvář tvou slunce zhřeje
a den bílý, jasný
v svět se pousměje.*

A. M. Kadlěčková.

Ustrňte se nad dušemi v očistech!

(K památce Věch Věrných Dušiček.)

Slzy mé jsou mi chlebem, dnem i nocí, když mi říkájí každého dne: kde jest Bůh tvůj? (Žalm 41, 4)

čistec! Jak často slyšíme slovo to, jak často je vyslovujeme a přece jak málo uvažujeme, co znamená! Nepřipadá nám slovo to tak hrozné, jakým vskutku jest a proto také málo se přičiňujeme, abychom mu jednou unikli. A přece znamená slovo očištěc něco hrozného, znamená trest, trest přísný, jakoby pekelný, s tím toliko rozdílem, že není věčný. Uvažme tedy, co jest očištěc a co trpí duše v něm, abychom jednak dbali duším těmto co nejvíce pomáhati, jednak však i o to v životě péči měli, abychom snad sami jednou tam strádati nemusili. Co jest očištěc? Očištěc, jak učí nás církev sv., jest místo trestů časných, je stav kání se za všední hříchy, je stav přípravy na slávu věčnou. Kdo pak tedy přijde do očištěce? Nepřijdou tam hříšníci se hříchy smrtelnými, nýbrž mnozí dokonalí se hříchy všedními, neboť nikdo s hříchem sebe menší nemůže vejíti do království nebeského.

Přijdou tam ti, kteří nedokonale milovali, neboť Bůh za dokonalou odměnu nebeskou žádá dokonalou lásku. Přijdou tam ti, kteří nedokonale za hříchy své pokání na světě vykonali a tresty časné nevystáli, neboť dluhují ještě Bohu a nebudou připsáni až poslední haléř zaplatí, dle slov samého Krista Pána. Očištěc je tedy místo trestu. Slovo „trest“ již zde na zemi nahání každému strachu dost, což teprve na věčnosti. A nyní vzpomeňme zdaž trestu nezasluhujeme? Kolik hříchů napáše člověk za jeden rok, kolik teprve za celý život? Kde pak chceme za ně Bohu dosti učiniti? Zde v životě tomto nebo v budoucím? Zajisté je snadnějším dosti učiniti zde, nežli na onom světě, neboť zde máme více prostředků k tomu, tam jsme odkázáni jen na lásku a soucit jiných, proto hledme, abychom zde pokání vždycky co nejsvědomitěji činili, abychom se mukám očištěcovým vyhnuli.

Trápíme se a nařkáme, zde na světě, jestliže se nás dotkne ruka Páně, jak pak teprve nařkáti budeme, až se octneme v očištěci? Vždyť hrozná jsou ta muka očištěcová, že o nich si zde ani úplnou představu učiniti nemůžeme. Duše v očištěci jsou zbaveni nazírání Stvořitele Boha Otce, Boha Syna Vykupitele a Duchu sv. Utěšitele, vždyť jsou od Trojice nejsvětější odloučeny. Čím více kdo zná cenu nějakého předmětu, tím více předmět ten miluje a po něm baží, tím více však želí jeho ztráty. Ejhle, duše v očištěci jsou duše Boha milující a přece musí od něho odloučeny býti, baží po Bohu a přece ho nedostihují, jaký to trest, jaká to muka! Sv. Augustýn praví: „Bůh jest pro tebe všecko: pokrm — hledáš-li, nápoj — žízniš-li, světlo — jsi-li ve tmách, jest rouchem nesmrtelnosti, jestliže nahým jsi.“ A hle, tento Bůh se svou útěchou, láskou, pomocí jest duším v očištěci odňat a oni prahnou po něm a nedostává se jim ukojení. Tot muka hrozná!

Duše v očištěci, ač znají radosti nebeské, nepožívají jich a proto se souží. Radost nebesťanů však záleží nejvíce v tom, že jsou u Boha, s Bohem a požívají jeho lásky co nejvíce. A toho jsou zbaveny duše v očištěci. Proto touha jejich je trestem hrozným. Duše tyto v životě pozemském často zakusily sladkosti a rozkoše v obcování se svatými dušemi jinými. Tak čteme o svaté Scholastice, že mluvíc s bratrem svým sv. Benediktem o věcech božských, úplně zapomínala na sebe a nic jiného si nežádala, nežli aby neustále s bratrem tak rozmlouvati mohla. Jednoho večera, když se svatý Benedikt od ní ubírali chtěl, sama žádala Boha vřelou modlitbou, aby bratrovi odchod zabránil. I stala se veliká bouře, tak že Benedikt u ní zůstat musil. Tak veliká byla touha této svaté duše po duchovním požitku, jenž plyne z obcování se svatými dušemi. A nyní poznáme, jakou trýzeň trpí duše v očištěci, toužící po Bohu a nemohoucí ho dosáhnouti, toužící po svatých v nebesích a nemohoucí s nimi se sejíti.

Avšak nejsou tyto tresty jediné; hroznější ještě je trest věčitky svědomí, který stíhá duše v očištěci. Jako červ hlodá na svědomí včítka, o kdybych jen byl

více dbal v životě pozemském, jak lehké by bylo vystřihati se očiště. Trojí věc stojí před duševním jejich zrakem. Vidí svůj pozemský život, v něm to zlé, hříchy všední, jichž se vyvarovati mohly, toho nečinily; vidí tolik zlých myšlenek a přání, mnoho darebných slov, které vyšly z úst jejich. Vidí dále dobrá napomenutí, jak od rodičů, tak i duchovních otců, kterých často neposlechly. A tu červ volá k nim: „Ó kdybyste si byly daly lépe pozor, nemuseli jste zde býti!“ Ano uznání vlastní viny člověka nejvíce bolí! Vidí ale také vše to dobré, co činiti mohly a opomenuly. Bůh jim dával příležitosti dosti a přece se jí vždy nechopily. Jakých zásluh mohly si získati, které by byly přikryly nedostatky jejich, kdyby se byly přičinily. A třetí věc, která je hněte jest, že vidí své místo v nebi sobě připravené, neosazené, prázdné. Cítí, kdyby byly jinak jednaly, mohly nyní již v nebesích věčných radostí požívat. Jak bolestně hlodá tato výčitka na svědomí jejich!

Avšak ani toto není ještě jediné, čím trěstány jsou duše v očištcí, neboť trpí skutečné bolesti a tresty, jež duše lidek trpěti může. Jest to učení církve katolické, že v očištcí trpí duše tresty smyslů svých, tresty, které očišťují duše, jako plamen od vši nečistoty hříchů, aby tak se připravily k životu nebeskému. Pravil prorok: „Hospodin povolal za nástroj spravedlnosti oheň, který v témž čase propast hříchů i nedokonalosti spravedlivých pohltí.“ Apoštol Páně sv. Pavel praví: „Zjeveno bude na díle jednoho každého: den Páně zajisté okáže; neboť v ohni se to zjeví a jednoho každého dílo, jaké bylo oheň zkouší.“ (I. Kor. 3, 13). A nyní si vzpomeňme, že tresty, ač nejsou věčné, přece dlouhý, dlouhý čas trvati mohou a že u mnohých snad nevezmou konce až při posledním soudu. Vzpomeňme dále, že duše tyto nejsou nám cizí. Pojeny byly toutéž vírou s námi, v téže církvi Páně s námi bývaly, spojeny byly s námi páskou lásky bliženské; jsou mezi nimi duše našich rodičů, bratří, sester, dobrodinců a přátel. A duše tyto trpí a pomoci si nemohou. Odkázány jsou jednak na milosrdenství Boží, jednak na lásku a obětí svatých v nebi a žijících na zem! Zdaž vzpomínka tato nás neroznítí k pomoci jejich? Vždyť ústy Joba, trpitele volají k nám úpěnlivě: „Smilujte se nade mnou alespoň vy přátelé moji, neboť ruka Páně dotkla se mne!“ Oslýšíme hlas jejich, začpeme si uši k jejich prosbám? Ó zajisté nikoli! Srdce křesťanské nemůže se zavřítí bídám očištcí, nemůže se zatvrditi k ubohým dušičkám. Vyznáváme denně „věřím v obcování svatých“; ejhle, k tomuto obcování patří i duše v očištcí! Hledme jim tedy pomáhati. Bůh to od nás žádá, proto i prostředky k tomu nám dal. Je to modlitba, je to máe sv., jsou to odpustky, jsou to dobré skutky, které jim přivlastňujeme, je to pokání, které za ně Bohu přinášíme, jsou skutky hrdinné, jichž odměnu jim odevzdáváme. Ó jak jsme bohatí! A z bohatství tohoto duchovního poskytneme rádi a hojně darů duším v očištcí. Tak zajisté dokážeme lásku křesťanskou, zavážeme si duše k vděčnosti, až jednou dojdou slávy nebeské, zalíbíme se Bohu, pečujeme o jeho miláčky, až posud ve vyhnanství žijící, a získáme si sami pro sebe milosrdenství Božího. K tomu nabádá nás církev dnešní slavností, která je takorůžka jenerálním tažením na pomoc dušičkám, nabádá nás den co den večer po klekání hlasem zvonu, bychom pamatovali na duše ziznící. Pomáhejme jim tedy seč síly stačí, je to i ku prospěchu všem.

Avšak pomáhajíc jiným nezapomínejme na sebe. Z duší trpících vezměme si naučení, abychom života svého co nejvíce využili k dobrému, příležitosti k dobrému nikdy nezanedbávali, den co den večer svědomí své zpytovali, za hříchy pokání činili, často sv. svátosti přijímali a také odpuštění časných trestů získáním odpustků církevních docházeli. Pracujme, dokud čas jest, abychom pozdě si nevyčítali, že jsme mohli a nechtěli. Dnes však prosíme vše královnu nebeskou, Matičku Boží a svaté v nebesích, aby spojili modlitby své s našimi u Boha k prospěchu ubohých dušiček obětuje máe sv. na tentýž úmysl i skutky dobré a milosrdný Pán přijme to jako výplatu a propustí duše z muk a přijme je do slávy své. To také jest účel dnešní pobožnosti.

B. Hendl.

Výmluvné mlčení srdce Ježíšova, s Tebou se spojuji.¹⁾

Spoutaného na rukou i na nohou vedou buřičové božského Spasitele ze zahrady Gethsemanské před vysokou radu. I hledali křivého svědectví proti němu, aby jej na smrt vydali. Tázali se po učednících, po učení jeho a víře, aby ho ve slovech polapili. Jiní zase pomlouvali ho, že nezachovává zákona Mojžišova, rouhá se Bohu Hospodinu a svádí lid; ba potupil prý i chrám Jerusalemský hlásaje, že je dílem nepatrným, jež by hned rozbořil a za tři dny zase vystavěl, ale Ježíš mlčel a nic neodpovídal na obhájení sebe, tak že udiven povstal velekněz řka: »Nic neodpovídáš k těm věcem, kterých tito svědčí proti tobě?« (Mat. 26, 62).

Od vysoké rady veden jest božský Spasitel k římskému vladaři Pontiu Pilátovi; vyslechnuv vše, prohlašuje Pilát slavně, že nenalezá na něm žádný viny, byl by ho rád osvobodil, z rukou zfanatisovaného davu, ale bál se židů. Před palácem jeho bylo shromážděno nepřehledné množství lidu, kněží, zákonníci fariseové byli se chytře rozešli mezi zástupy a švali na všech stranách lid proti nevinnému Spasiteli, pročež lekal se Pilát ještě více. V předních řadách stáli nejvyšší kněží a členové vysoké rady, neustále žalující, osočující, tupíce Ježíše, Piláta pak strašice. Pln rozčilení volá Pilát: »Nic neodpovídáš? Neslyšíš-li, jak veliké věci proti tobě svědčí?« Ale božský Spasitel neodpověděl k žádnému slovu, tak že — jak dokládá Písmo sv. s důrazem — vladař divil se velice. (Mat. 27, 14).

Ač jediným slovem velebnosti své mohl božský Spasitel k zemi porazit protivníky své, ač jediné slovíčko jeho bylo by postačilo, že by nebeský Otec poslal mu pluky andělské. (Mat. 26, 53), přece mlčel a nemluví ani slova dobrotivý Spasitel. První naši rodiče v ráji mluvili, aby omluvili hřích svůj,

druhý praotec náš Ježíš Kristus mlčel, ani slovem se neomlouvaje. Chtěl takto nejen usmířit plané omluvy prvních rodičů, dosti učiniti za hříchy lidstva, spáchané jazykem, nýbrž také poučiti nás, že křesťanu třeba jest cvičiti se v mlčení a krocení jazyka svého. Proto pohlédajíce na nejsvětější Srdce Ježíšovo, nejvzácnější vzor náš, chceme rezjmáti o mlčení a moudrém užívání jazyka a sice:

I. Každému křesťanu je nezbytně potřebí cvičiti se v mlčení,

II. Zbožný křesťan užívá moudře jazyka svého.

Nejsvětější Srdce Ježíšovo! Z lásky k nám přijalo jsi všechno utrpení na sebe, z lásky k nám oněměla svatá ústa Tvá, aby zadost učinila za hříchy naše a příklad dala nám, že jen moudře má křesťan užívatí vzácného daru řeči. Nemaje dosti na tolikेरé potupě a tolikेरých strastech chtěl jsi i snášeti hrozná muka palčivé žizně na kříži, jen aby všichni lidé byli vysvobozeni a poznali, že Ti celé moře Tvých utrpení nepostačí k uhašení žizně Tvého láskyplného, tichého Srdce: Smiluj se nad námi všemi, dej nám poznati že opatrně jest nám zacházeti se vzácným darem řeči, uděl nám také sílu abychom dle přesvědčení toho naučili se jazyk svůj ovládati mlčíce a mluvíce v čas dle svaté vůle Tvé.

I.

Když Pán Ježíš na cestách svých přišel z Tyru do kraje Galilejského desíti měst, přivedlo k němu několik útrpných duší člověka velmi ubohého: byl zbaven sluchu a řeči; postrádaje těchto smyslů nemohl vyjádřiti bližním svým myšlenky a přání srdce svého a nemohl přijímati bratrskou potěchu v hlubokém neštěstí svém. Věru přebogý byl to člověk! Ale přece žalostný stav ten měl pro něho alespoň nějakou výhodu: uchránil se tolika hříchů, jichž dopouštějí se lidé zneužívající jazyka svého. Jest proto povinností každého křesťana ve ctnosti

¹⁾ Z modliteb pro devítidenní pobožnost. — Spojené s Nejsvětějším Srdcem Ježíšovým. — Vyňato z příruční knihy »Čestné Stráže Nejsvětějšího Srdce Ježíšova«. S. 33.

mlčelivostí, kterou vykonával onen ubožák nedobrovolně, pilně se cvičiti. Ku cvičbě té má nás pobádati také úvaha: 1. kterak jazyk nekročený je zřídlem všeho zla, 2. že mlčelivost je základem nejen veřejného, nýbrž také duchovního života.

1. »Jazyk je sice malý úd ale veliké věci provozuje. Aj, jak malý oheň a jak veliký les zapálí! I jazyk jest oheň, veškerost nepravosti! Jazyk jest postaven mezi našimi údy, kterýž znečišťuje celé tělo, roznícen jsa od ohně pekelného. Jazyka (zlého) žádný z lidí zkrátiti nemůže: on jest nepokojné zlo, pln jedu smrtelného«, tak píše sv. Jakub v epistole své (3, 5—8). Kdož může vypočísti všechno zlo a hříchy, které pocházejí z nekročeného jazyka? Katechismus uvádí je u sedmého přikázání, řka, že se tu zapovídá: Křivé svědectví, lež a přetvářka, každý hřích proti cti a dobrému jménu bližního, který děje se křivým podezříváním a opovážlivým posuzováním, pomluvou, nactiutrháním, donášením, a nadáváním.

Nahlédneme jen v dějiny, dosvědčí nám, bohužel, až příliš jasně, kolik zla v národu natropil již zlý jazyk. Již první listy naší českomoravské kroniky smutné podávají toho důkazy.

Z dalekých zemí, opustivše vlast a rodiče své, zavítali k nám sv. věrověstcové Cyrill a Metoděj, aby přivedli národ náš ku poznání pravé viry. Ale zlí jazykové odporovali a kladli četné překážky apoštolskému jejich dílu, sočice a pomlouvající je v sídelném místě křesťanstva. Sv. bratři viděli se tak nuceni zdárná pole vnímavých duší moravských nechat ležeti ladem, odebrati se až do dálného Říma a tam účet klásti ze skutků svých; byli sice skvěle ospravedlněni a křiví jejich obžalobcové dle zásluhy zahanbeni, ale kdož vypočte nesnáze a svízele, které bylo nésti svatým bratřím na daleké cestě, kdo může vylíčiti útsky, překážky, osidla, která jim kladena od mocných nepřátel?

V dobách těchto cyrillomethodějských jasně rýsuje se na zenitu dějinném bohatýrská postava slavného knížete moravského Rostislava; vždyť byl to důmyslný věhlas jeho, který poznávaje zbytnou potřebu křesťanství pro národ svůj povolal sv. muže-bratry až z dálné

Soluně, aby vyučili národ jeho spasné víře křesťanské. A jaký konec vzal slavný kníže ten? Zrádný synovec jeho Svato-pluk sočil proti němu a smlouval se s nepřátelskými Němci, až podařilo se mu lestně ho zajati, spoutati a vydati králi německému. Ubohý, bezmocný kníže byl oslepen a do smrti držán v zajetí.

A kdo rozséval símě nesváru a zášti, z něhož vzešly krvavé vraždy již mezi prvními Přemyslovci? Byl to ošemetný, nekročený jazyk. Lehkověrnost, kterou jim propůjčovali svého sluchu, zavedla kněžnu českou Drahomíru tak daleko, že najala zlosyny, kteří by usmrtili šlechtou stařenku sv. Ludmilu. A pak byl to zase syn Drahomířin Boleslav, který podněcován zlými jazyky zapomenul se nad vlastní krevi, nezkracenou vášní zcela zaslepen tasil meč proti vlastnímu bratru a pokáel navždy v dějinách své jméno zlověstnou skvrnou bratrovraždy!

Každý upřímný ctitel nejsvětějšího Srdce Ježíšova přísný vede dozor nad jazykem, má v osklivosti všelikou lež a lest, která pochází od ďábla a činí jemu podobným, nemluví nikdy lehkovážně, nelaskavě o bližním, pamětliv jsa napomenutí Spasitelova: »Čeho nechceš, aby od jiného dalo se tobě, hled, abys ty nikdy jinému nečinil« (Tob. 4, 16) a maje vždy na mysli slova Písma sv.: »Mnoho mluvení nebývá bez hříchu« (Přisl. 10, 19), naopak cvičí se v křesťanské ctnosti mlčelivosti, věda, kterak je důležitá v životě veřejném i duševním.

2. Slavný učenec Pythagoras, který žil několik set let před Kristem Pánem, založil proslulou školu pro jinochy; první léta byla dobou zkoušky, kdy mladíci kromě pořádku, mírnosti, poctivosti, také pilně se cvičiti musili v mlčelivosti; považoval Pythagoras cvičbu v mlčelivosti za nejlepší průpravu ke studiu filosofie čili mudretví. Tak vyslovil se a provedl v nauce své Pythagoras to, co bylo přesvědčením lidstva od jakživa: lidé nemluží mluků, kteří všechny přehlušují svým velikým mluvením, nýbrž jsou spíše nakloněni těm, kteří nenadělají mnoho řeči. »Poslouchej mlče, a za účtívost přijde tobě mnohá milost« poučuje moudrý Sirach (32, 9) a pokračuje: »Mladdení, mluv sotva ve své potřebě. Ve mnohých

věcech buď jako nevědoucí a poslouchej mlče!«

Na princí Eugenu savojském († 1736), vůdci rakouském, chtěl jeden důstojník mermomoci plán blízké výpravy válečné. Princ směl se dlouho marně jeho námaze, ale pak uvedl ho do vzdáleného pokoje a pravil: »Rád byste zvěděl můj plán?« Když důstojník přisvědčil, pokračoval: »Umíte-li pak mlčeti?« — »Ovšem,« zněla odpověď. — »Nuže, milý příteli,« minil na to princ, »to mne velmi těší, ale vezte, že také já umím mlčeti.«

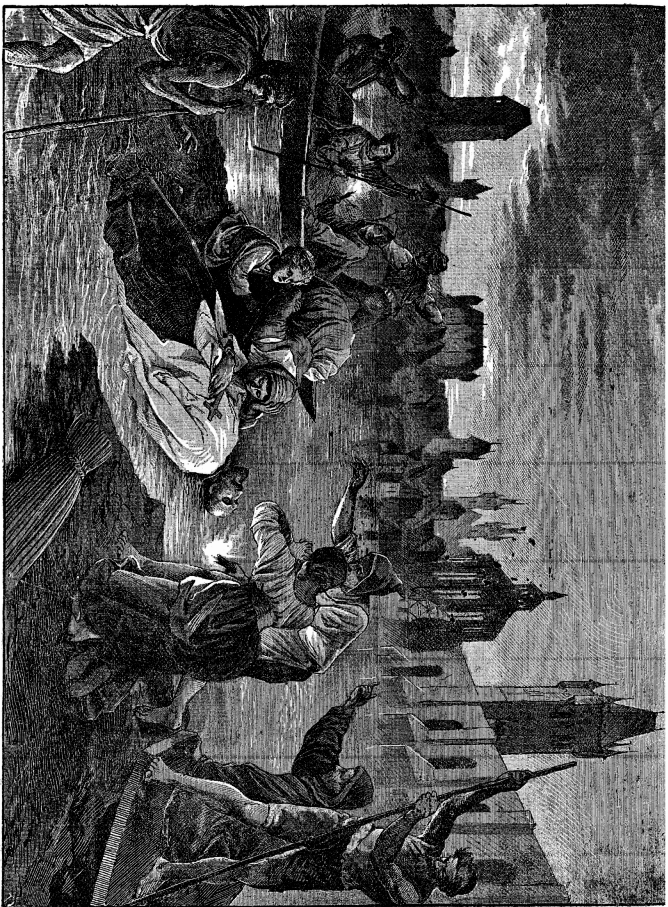
Daleko větší důležitost má však mlčelivost v životě duchovním. Hlavní podmínkou při všech duchovních cvičeních je proto přísné zachování mlčení. Vůně balsámu brzo se vytratí, není-li nádoba uzavřena, světlice vyhřátá rychle se ochladí, zůstanou-li dveře otevřeny. Proto napomíná sv. apoštol Thessalonické (I, 4, 11), aby »snažili se pokojní býti a svou práci konati,« a sv. Jan Zlatoustý (in Psalm 111) píše: »Strážme ústa, majíce rozum za klíč, ne aby neustále byla zavřena, ale v patřičný čas se otvírala. Neboť někdy je užitečnější mlčeti než mluvit, jindy zase lépe je mluvit než mlčeti.« Proto praví mudrlec: Jest doba mlčeti a jest doba mluvit; nebo měla-li by ústa vždy býti otevřena, nebyla by branou; měla-li by býti zavřena, nebylo by třeba stavěti před ní stráž. Proto praví již Plutarch ve svých mravních pravidlech: »Jako je užitečno, aby domy měly dveře, právě tak je prospěšno zavěsiti na ústa zámek.« Proto také sv. Arseniovi, když odebral se ze dvora královského do pouště, napsal anděl zlatá slova: »Chceš-li býti blažen, pak střež se, mlč, buď kliden.« Svatý poustevník ten pak často říkával sám sobě: »Arsenie, proč jsi opustil dvůr císařský? Proč jsi se odebral na toto místo? Často jsi litoval, že jsi mluvil — ale nikdy, že jsi mlčel.« »Kdo se naučil řádně mlčeti, umí dobře mluvit,« píše sv. Řehoř. Proto praví kniha Přísloví (13, 3): »Kdo ostříhá úst svých, ostříhá duše své; kdož pak bez uvážení mluví, pocítí zlých věcí,« žalmista Páně pak volá úpěnlivě (Žalm 140, 3): »Polož, Hospodine, straž ústům mým a dveře vůkol rtům mým; nenachyluj srdce mého ke slovům zlosti, k činění výmluv ve

hříších s lidmi pášícími nepravost a nebudou bráti podílu na libostech jeho.« Jak krásné vzory mlčelivosti uvádí nám Písmo sv. Nového zákona! Sv. pěstounu Josefovi bylo jistě vykázano velmi čestné místo v životě Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista. A přece na žádném místě neuvádí se ani jedinké slovo; jež by byl kdy promluvil! Proč stalo se tak? Zajisté, abychom poučení byli, jak důležitou je v životě duchovním mlčelivost. A skoro totéž říci lze o Marii Panně! Prohlédneme-li důkladně písmo sv., nalézáme jen na čtyřech místech slova pronesená Marií Pannou; ač častokrát naskytla se jí příležitost, ba zdá se nám, že měla mluvit, přece mlčela. Buďme proto i my dle příkladu Marie Panny mlčenliví. »Mlčeti zlato, mluvití jen stříbro«, praví staré naše přísloví.

Národ náš dal církvi sv. dva muže, kteří pro svatou mlčelivost dobyli si vzácné koruny mučednické: jsou to sv. Jan Nepomucký a sv. Jan Sarkander. K nim utíkejme se v důvěrné modlitbě, aby dali nám daru mlčelivosti, abychom někdy nezneužili vzácného daru jazyka. Buďme také pilnými jejich následovníky, jako byli horlivými učedníky mlčelivého Srdce Ježíšova, mějme na úzdě jazyk svůj, neposkvříme ho nikdy hříšným slovem, nýbrž raději mlčme, kde mluvití hříchem by bylo. »Opleť uši své trním, neslyš jazyka zlého a ústům svým udelej dveře a zámky; zlato své a stříbro své slej, a slovům svým učiň váhu, a ústům svým udelej úzdu rovnou; a pozoruj, abys snad nepoklesl jazykem a nepadl před obličejem nepřátel, kteříž ukládají o tobě a nebyl pád tvůj neuzdravitelný až k smrti.« (Sirach 28, 28—30).

II.

Roku 1340 byli obyvatelé nevelikého města Nepomuku v jižních Čechách divně rozrušeni; spatřili nad městem dosud nevidanou zář, jež zdála se soustřeďovati kolem města Velfína; nevěděli, jak by si to měli vysvětliti, a když druhého dne nesen o nevelikého domu toho nemluvnátka do farního kostela ke křtu sv., tu mimoděk se zastavovali a říkali: »Kým medle toto dítě bude?« (Lukáš 1, 66). Uplynulo od památného dne toho

Nalezení mrtvolýjí sv. Jana Nepomuckého.

něco přes 50 let, byla temná noc dne 20. března 1393. Nad královským hlavním městem Prahou snesla chladná noc svá černá křídla, temné ulice byly prázdné, chvílemi zadul studený vítr od severu, ze středu města pak temně hučela široká Vltava. Pojednou však černá hladina její nedaleko Karlova mosta byla ozářena tajuplnými světly, jež zářily tak jasně, jakoby pět jiskřivých hvězdiček bylo slétlo s nebeské hůry dolů. Žasna nad zvláštním příznakem tím, kráčel ponocný po dlouhém mostě a zůstal všecek překvapen státi, spatřuje uprostřed jasných nebeských světél dobrou tvář známého dobrodřeje chudých, slechetného kanovníka a vikáře Jana Nepomuckého, ztrýzněnou sice jako tvář mučedníka, ale krásnou zároveň jako tvář světce. Po chvíli shromáždil se kolem něho zástup měšťanů a kněží pražských, jež byl probudil, a všichni podívovali se zázraku tomu. Tak Bůh všemohoucí oslavil toho, který jazyk svůj vzdou spravoval (Jak. 3, 2). Patřít tiché Srdce Ježíšovo se zálibou na ty, kteří dobře užívají vzácného daru řeči. Užívejme proto i my, kteří snažíme se býti horlivými ctiteli a pilnými následovníky nejsvětějšího Srdce Ježíšova, jen dobře jazyka svého, to jest, mluvíme jen tenkrát, když děje se to:

1. ke cti a slávě Boží,
2. ku prospěchu nesmrtných duší.

1. »Bůh dal člověku jazyk, aby vždy mluvil pravdu, chválil Boha a velebil«, píše sv. Jan Zlatoústý. (Tom. 6. de fide et leg. nat.) Kterak krásný příklad dává nám tu nejsvětější Srdce Ježíšovo? Dospěv dvanáctého roku, chvátá se svými pěstouny do vzdáleného Jerusalemu, cestou propěvuje chvalozpěvy, ve chrámě pak chválí a velebí Otce svého nebeského. Ba nestačí mu prodlíti jen o slavnosti ve chrámě! Nechává rodičů svých odejít ze svatého města. Sám pak prodlévá ve chrámě modle se a poučuje nevědomé. Když pak dospěl v muže, tu chodil po vlastech svých ukazuje svým svatým příkladem, kterak zbožný následovník Srdce jeho užívati má řeči a jazyka ke cti a slávě Boží. Po celé dny učil nevědomé, hlásal pravdy nebeské, ani těm, kteří v pozdní noci ho vyhledávali, žádostivi jsouce poučení, neodpíral této

vzácné služby. Hlásav celé dny až do únavy evandélium lásky, odcházal v noci na místa tichá a osamělá, aby tu modlil se k Otci nebeskému, ho chválil a velebil.

Ó kéž by dle vznešeného příkladu toho každý vroucí ctitel nejsvětějšího Srdce Ježíšova užíval jazyka svého ke cti a chvále Boží! Přicházíme rádi do chrámu Páně a modlíme se tam horlivě? Přednášíme mu tu vroucné své prosby, prosíme ho pokorně za odpuštění svých hříchů, chválíme a velebíme ho srdcem plesajícím? Pozdvihujeme také častěji ve dne mysl a hlasu svého k trůnu Nejvyššího, abychom ho ctili a velebili? Mnozí navštěvují sice chrám, obcují bohoslužbám, modlí se, ale srdce jejich neví, co ústa mluví, ba mnohdy vedou i tu řeči jalové a zbytečné! Nad těmi nařká dobrotivé Srdce Pána Ježíše: »Lid tento cti mne ústy, ale srdce jejich daleko jest ode mne«. (Mat. 15, 8).

Kterak zahanbují nás tu příklady našich zbožných předkův! Když roku 1241 sverepí Tataři vtrhli do pozeňnaných vlastí našich, utekli se obyvatele okolních krajín na vysokou horu Hostýn. Poněvadž bylo veliké horko a na hoře skromný pramének vyschl, trpěli křesťané velmi žízni. Postavení jejich bylo velmi krušné; nad nimi rozprostírala se letní obloha se ssálajícím sluncem, dole pak pod horou táhnul se až do nedozírné dálky bílý les tatarských stanů. V úzkosti a tísní své odebrali se všichni do chrámu a tam prosili důvěrně Boha a Marii Pannu o pomoc. A hle, modlitba jejich je vyslyšena! Na modrém blankytu zjevil se mráček, po chvíli zahučel hrom, hojný déšť občerstvil žízniční zemi a hybnoucí křesťany.

Rovněž vznešené příklady vykazují vlastenecké dějiny naše. O slavném králi a císaři našem Karlu IV. je známo, že se pilně modlil. Podobně vypravují dějiny o císaři a králi Ferdinandu III.; nastoupiv vládu obrátil se k národu našemu s velikou přízní a láskou, přebýval častěji v Praze a rád mluvil česky. Kdykoliv přišel do chrámu sv. Víta a lid zpíval staročeskou píseň ku sv. Václavu, tu zpíval císař také, a to hlasem tak mohutným a zvucným, že ho bylo dobře rozeznati ode všech ostatních. Národ náš bude jen tenkrát zase silným a statným,

vrátí-li se k ryzosti mravů našich slavných předkův, a k tomu patří také, aby každý užíval vzácného daru jazyka svého ke cti a slávě Boží.

2. Užíváme moudře jazyka, mluvíme-li tenkrát, kdy jest to na prospěch bližního. Pozorujeme-li, že naše slova, napomenutí, povzbuzení, pokárání nemine se účinkem a prospěje bližnímu, pak mluvíme v pravý čas.

Proto musí mluvit kněz na kazatelně, ve zpovědnici, u lůžka nemocného ve škole a při křesťanském cvičení. Proto musí rozmlouvat rodiče se svými dětmi a služebníky, zdržovat je ode všeho zlého, napominat, když pochybí, trestati hřešící a neposlušné. Mluvití musí k sobě manželé, aby se navzájem potěšili, sdělili si radosti a žalosti, žili v pokoji, lásce a svornosti. Rovněž musí spolu mluvití sousedé vlídně, se pozdravující a křesťanské se bavice, aby živi byli ve shodě křesťanské a v pravém přátelství. V případech těchto jest vhodný čas mluvití, neboť mlčení bylo by tu hříchem. »Slovo dobré rozmnožuje přátele a ukrocuje nepřátele: a jazyk milostivý v dobrém člověku rozhovíná.« (Sirach 6, 5). »Jako jablka zlatá na podložích stříbrných, tak kdo mluví slovo v čas svůj.« (Přísloví 25 11).

Na prospěch svých bližních používal jazyka slavný patron náš a dědic země české sv. Václav; vynikal v oboru tom činností v pravdě apoštolskou, jsa nejenom knížetem, nýbrž také apoštolem svého národa. Bedlivě používal každé příležitosti, aby lid ve víře křesťanské poučil a ho ke ctnostnému životu napomenul. I vypravuje se o něm, že při takovém vyučování se zvláštní umělosti a způsoblosti sobě počínal. Mluvil-li k pohanům mírně a usedlejší povahy, vykládal jim laskavě marnost všech věcí světských, popisoval jim živě svrchované dokonalosti Boží, kreslil jim s nadšením slávu nebeskou, kterouž Bůh nejvyšší dobrotivý připravil těm, kdo viru křesťanskou ze srdce vyznávají, svůj život dle učení Ježíše Krista spravují a tak rozněcoval v nich lásku k Bohu a k pravé víře. Bylo-li mu však jednati s pohany srdce tvrdého a rozumu tupého, rozkládal jim důrazně přínost soudů Hospodnových a velikost trestů, které jich po

smrti očekávají, aby bázeň Boží zatvrděla srdce jejich obměkčila a je k pravé víře a životu křesťanskému přivedla.²⁾

Jiný vzácný příklad jak užívati máme jazyka ku blahu svého bližního, vypravuje se ze života rakouské císařovny Alžběty.³⁾ V červenci r. 1887 procházela se úplně samotna po břehu v lázních v Kromeru v Anglii a spatřila, jak pojednou na jedno místo spěchá mnoho lidí. Přiblíživši se tam slyšela, že železniční posluha jménem Valter Moules koupaje se v moři byl zachvácen křečemi a utonul. Vznešená paní vptala se na byt nešťastníkův a hned tam spěchala. Tam zastihla manželku jeho, ničehož ještě netušící, jak rozdíl dětem právě oběd. Vznešená paní vstoupila do chudého bytu a pravila k ubohé plna soustrasti: »Má drahá, postihlo vás neštěstí, jehož zvěst snad lehčeji snesete z úst císařovny rakouské než od svých sousedů. Váš nebohy muž se utopil, modlete se za jeho duši a bděte nad svými dětmi.« Po těchto slovech se císařovna rychle vzdálila, blížiti se průvod s ubohým nebožtíkem. Večer téhož dne přinesl dvorní sluha zarmoucené vdově dar Jejího Veličenstva, obnos 8000 korun.

O ubohém muži hluchoněmém, jehož jazyk Pán byl rozvázal zázrakem, dočtem se jazyka jeho, vzezřev k nebi a říkáje: »Efeta«, to jest: otevři se, dokládá Písmo sv., že od té chvíle vězil si vzácného daru řeči, nikdy ho nezneužívaje, nýbrž vždy »mluvil pravě«. (Marek 7, 35). Kéž by tak říci se mohlo i o nás! Budeme pak mluvití »pravě«, když užívati budeme jazyka svého jen ke cti a slávě Boží a ku prospěchu bližního, zvláště k jeho blahu duševnímu. Takto užívajice vzácného daru řeči, dokážeme zároveň skutkem, že jsme věrní následovníci a horliví ctitelé nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Závěr.

Dobrotivý Spasitel mlčící v soudné síni vysoké rady a před Pilátem a trpící hroznou trýzeň žizně na kříží, připomíná zbožným ctitelům svého Srdce, že bdíti

²⁾ Sr. Jan Kf. Votka, památky Staroboleslavské. Str. 67.

³⁾ Sr. Černohouz, sbírka histor. příkladů z dějin slovanských. Str. 878.

maji nad jazykem svým. Proto učiňme si zásadou, nikdy nemluvití bez rozvahy, ale vždy míti na mysli, že klásti jest nám účet z každého slova, které jsme promluvili. Nerozvážnost v řeči je matkou četných hříchů; kolikráte jsme již trpce oželeli bezmyšlenkovitá slova, kolik byli bychom za to dali, kdybychom mohli slovo již vyřknuté vzíti nazpět! Slavný vládce říše německé císař Vilém vyznal kdysi svým přátelům:

Kolikráte přihodilo se již, že nenávisť, nekrotitelné nepřátelství, krvavá pomsta byla následkem nerozvážné řeči. Proto praví Duch sv. (Přisl. 13, 3): »Kdo ostříhá úst svých, ostříhá duše své; kdo však bez uvážení mluví, pocítí zlých věcí«. Povede se mu jako plavci, který nestará se o krmidlo, ale nechá loď tam plouti, kam ji nesou vlny; jako hrozí loďníku tomu jistá zhouba, tak jest hřích nezbytným následkem této nedbalosti. Nikdo nemluv proto bez rozvahy, nýbrž dříve zrale uvažuj, máš-li a co chceš mluvití. Vzpomeň si častěji na napomenutí Spasitelovi: »Pravím vám, z každého

slova prázdného, kteréž mluvití budou lidé, vydají počet v den soudný. Nebo ze slov svých budeš ospravedlněn a z řeči svých budeš odsouzen«. (Mat. 12, 36, 37). Budeme krotiti jazyk svůj, uchováme-li srdce své čisté vši falešné ciřžádosti, závisti, hněvu, pomsty. Neboť, je-li srdce naše pokojno, není-li zmitáno zbouřnými vášněmi, pak bude moci rozum vládnouti nad jazykem a užívati ho ke cti a slávě Boží a ku blahu časnému i věčnému bližního; je-li však srdce lidské zmitáno divými vášněmi, pak nemůže ani rozum zkrotiti jazyka, vašeň opanuje jej úplně a zneužije, tak že jim i »zlořečíme lidem, jež ku podobenství Božimu stvořeni jsou«. (Jakub 3, 9).

Cheš-li, milý křesťane a zbožný cititeli nejsvětějšího Srdce Ježíšova, zde na světě čistého svědomí a jednou po smrti slávy věčné se dočkati, pak uč se býti mlčelivým a vládnouti jazykem svým. »Kdo chce milovati život a viděti dobré dny, zdržuj jazyk svůj od zlého a ústa jeho ať nemluví lsi.« (I. Petr 3, 10).

Dr. Rud. Zhěněl.

V bouřlivé době.

Když v bouři blesky hrozně rozhavené po nebesích se děsnou krivkou mihly, tu srdce moje bolem unavené zachvělo se, a city rázem ztichly!

A když pak hromy rozezleným hlasem jak v poušti stáda lvů se rozeřvaly, já omráčena byla blesku jasem a city chvějné v tichém snění spaly.

Já neslyšela bouře divé burácení, já klidně, tiše, v sladkém spánku spala po celou noc, až v ranní probuzení jsem Tebe, matičko má, objímala!

A. M. Kadléřková.

Do vln žití.

Svou loďku vetchou, lehce stavěnou na moře hlubinu jsem odrazila. Vln shluk se tříští o příd zpěněnou a loďka má se náhle zastavila!

„Vpřed!“ do vln žití, tám je touhy cíl! Tak mluví ret a hlas se chvěje tklivě. „Vpřed!“ volá jiný, třeba na sta mil a žene se v ty spousty vodní divě.

A loď se nese mořem zvlněným vždy dál a dál, jen vichor divě duje. Ó, pomoz, Máti, volám hlasem mdlým, ať šťastné duše v Boží přístav vpluje!

A. M. Kadléřková.

Jubilejní pouť Moravanů do Říma roku 1908.

Popisuje K. Balík, děkan v Černovicích. (Č. d.)

Přiblížila se doba, kdy jsme se měli se Římem rozloučiti. Loučení se katolického křesťana se Římem podobá se loučení dítěte s dobrým otcem. Týden byli jsme na návštěvě u Otce, kterého nám Ježíš Kristus místo sebe ustanovil...

Místo, na němž jsme se měli s věčným městem rozloučiti, byl hrob sv. Cyrilla.

Dne 16. října v 7 hod. ráno přijely pro nás povozy, aby nás dovezly do kostela sv. Klementa, kdež tělo našeho slovanského apoštola odpočívá. Tam jsme měli míti společnou bohoslužbu.

V 8 hodin ráno byli jsme již všichni na místě. Jeho Excellence nejdůst. p. biskup dr. P. Huyn měl k poutníkům promluvu. Krátký její obsah byl tento: »Shromáždili jsme se, moji drazí, dnes poslední den svého pobytu v Římě, v kostele sv. Klementa. Zde budeme míti mši sv. u hrobu sv. Cyrilla. Zajisté jest mnoho důvodů, abychom zde s velikou horlivostí se modlili k Pánu Bohu za milost, že dopřál nám tuto pouti konati. Obnovme zde u hrobu našeho sv. apoštola slib věrnosti a oddanosti k církvi katolické. Slibme zde, že se přičiníme, aby v národě českém zachována byla víra cyrillo-metodějská. Každý z nás má býti apoštolem této víry. Kristus Pán přišel na svět spasit duše nesmrtelné. Apoštolové svatí Cyrill a Metoděj přišli k nám, aby duše nesmrtelné zachránili. Z toho vidíte, moji drazí, jak velikou cenu má nesmrtelná duše. Komu z vás bude dopráno zachránění jen jednu nesmrtelnou duši, vykoná veliké dílo.«

Potom se šel ndp. biskup oblékat ke mši sv. Mezitím měl vůdce pouti vdp. L. Kolisek k poutníkům promluvu, v níž děkoval hlavně ndp. biskupům moravským, kteří o zdar této pouti tak velikých zásluh si získali.

Po té sloužil ndp. biskup Huyn ve »slovanské kapli« mši sv., při níž jsme zpívali píseň: »Ejhle, oltář Hospodinův září.«

Po mši sv. byla prohlídka kostela. Chrám tento vystaven jest nad domem sv. Klementa, čtvrtého římského papeže.

Není příliš veliký, ale náleží k nejzachovalejším římským kostelům z první doby křesťanství.

Šestnáct sloupů dělí prostor chrámovou na tři lodě. Před hlavním oltářem stojí dvě kazatelny, s nichž dle starodávného slovanského způsobu předčítá se epistola a evangelium.

Nyní hlavní okrasou celého kostela jest t. zv. »Slovanská kaple«, kterou zde papež Lev XIII. a biskup Strossmayer vystavěli. Řadí se k nejlepším kaplím v Římě. Stavěna byla šest let. Zasvěcena jest sv. Cyrillu a Metodějovi. Malby v této kapli jsou velmi vzácné. Vidíme, kterak Kristus sedí na trůně a drží v levé své ruce otevřenou knihu, v níž staroslovanským písmem jest zaznamenáno: »Já jsem cesta, pravda a život.« Před Kristem Pánem klečí Lev XIII., máje po levici sv. Cyrilla, po pravici svatého Metoděje a podává Synu Božímu model nové kaple.

Obraz druhý představuje sv. Cyrilla a sv. Metoděje, kterak před papežem Hadrianem II. ospravedlňují se z nařknutí, že při bohoslužbě užívají jazyka slovanského.

Třetí obraz znázorňuje slavné převezení těla sv. Cyrilla z kostela sv. Petra ve Vatikáně do kostela sv. Klementa. »Nařídil pak papež, aby klerus římský i všichni z kleru řeckého, kteří v Římě byli, na pohřeb jeho sešli se s žalmy a zpěvy, se svícemi a kadidla vůněmi a aby nejináč jemu, než i samému papeži pohřební čest vzdali... Uložili jej v pomníku k tomu připraveném v basilice sv. Klementa na pravé straně oltáře.« Tento slavný pohřeb jest na třetím obraze ve slovanské kapli znázorněn.

V kapli této čteme i dva nápisy. První zní: »Josef Jiří Strossmayer, biskup bosenský a Sirmijský, vznešený řád kanovníků dakovarských... peníze na část díla (tohoto) ze své vůle poskytli.« A druhý nápis praví, že r. 1886 »tato kaple sv. Cyrilla a Metodějovi, jejichž naukou a námahou všichni slovanští národové poznali křest. moudrost zbudována byla a vyzdobena štědrostí Lva XIII.

Z hořejšího kostela šli jsme po schodech do kostela podzemního, kde jsme viděli velmi vzácné a starobylé malby. V tomto podzemním kostele uloženo bylo tělo sv. Cyrilla. Ale když v jedenáctém století nad kostelem sv. Klementa, jenž zříceninami okolních staveb a nánosem byl zakryt, stavěn byl kostel nový, přeneseny byly z dolejšího kostela s jinými věcmi i ostatky sv. Cyrilla do nového kostela horního, a nyní nepodařilo se dosud vyzkoumat, kde v které kapli kostela horního svaté ostatky našeho apoštola odpočívají.

Snad až národ český bude si dědictví Cyrillomethodějského dokonale vážit, dopřeje mu božská Prozřetelnost, aby nalezeny byly kosti sv. Cyrilla v Římě a posvátné ostatky sv. Methoděje na našem Velehradě.

Od kostela sv. Klementa jeli jsme ke Koloseum. Koloseum bylo oblíbené divadlo pohanských Římanů. Začal je stavěti Flavius Vespasian a dokončil Titus. Na obrovských těch zdech pracovalo i množství židů, po rozboření Jerusalema do Říma přivedených. Mnozí z nich zde také hladem a vysílením zahynuli.

Rozmařilý lid římský chtěl mít jenom »panem et circensibus« (chléb a hry). Kdo tyto dvě věci lidu poskytl, byl jeho miláčkem. A poněvadž císařům velmi mnoho na přízni lidu záleželo, dováženo bylo nejen hojně obilí z ciziny do města, ale i zařizovány zvláštní cirkusy, v nichž by se lid bavil.

Do Kolosea vešlo se 87.000 diváků. Byla to obrovská stavba kruhovitá, nahoře nekrytá, uvnitř mramorem vydlážděná. Kolikolem byli diváci a uvnitř na dlažbě silnou vrstvou písku posypané konaly se zápasy.

Zvláštní zápasníci potýkali se před zraky krvelačného obecenstva, až jeden druhého zkolil. Nebo byly vypouštěny z velikých klecí divoké šelmy do zápasistě, které buď se zápasníky nebo vzájemně mezi sebou sváděly krvavý boj.

K zábavě rozmařilých Římanů, byli i křesťané do tohoto strašlivého divadla vláčeni a divým šelmám předhazováni. Zde jich tisíce prolilo svou krev, krev mučednickou. Když k papeži Řehořovi Velikému přišli cizí vyslanci žádat ho o ostatky svatých, dal jim hrst písku

z Kolosea. Někdy Bůh i také sám ukázal, že se na toto strašlivé divadlo divít nemůže. Tak ku př., když třináctiletá křesťanská dívka Priska byla lvům předhazena, lev položil se krotce k jejím nohám...

Když tento amfiteatr byl otevírán, zahajovací slavnosti trvaly sto dní. Za tu dobu zahynulo v zápasech 5000 divokých šelem a přes 10.000 lidí.

Zápasy v amfiteatru trvaly až do čtvrtého století po Kristu, a jenom křesťanství má zásluhu, že byly zrušeny. Dnes stojí už jenom obrovské zdi tohoto krvavého divadla, ale v zápasistě roste tráva a na místech, kde sedávali pyšní Římané a rozmařilé Římanky, hnízdi holubi. Tak přechází sláva světa.

Blízko Kolosea jest »Forum romanum«. Bylo to veliké náměstí, na němž soustřeďoval se veškeren život pětimilionového města. Toto náměstí bylo srdcem celého Říma, srdcem celého známého světa. Tam soustřeďoval se život státní i náboženský a rozhodovalo se o trůnech a říších. Na fóru se konaly schůze, volby, hlasování, rozhodovalo se o válce a vůbec o všech důležitějších věcech. Kolem bylo nádherné sloupopradí sloužící k procházkám. Proti horku roztaženy byly nad sloupopradím zvláštní plachty.

Na tomto náměstí sídlil i nejvyšší pohanský kněz, tam měla svůj chrám i Vesta, bohyně domácího ohně, a šest panen Vestálek, které dnem i nocí v tomto chrámě oheň udržovaly. I jiná božstva měla zde své chrámy. Až dosud uprostřed náměstí mezi zbytky různých staveb a sloupopradí možno spatřiti bílé mramorové sochy šesti panen Vestálek. Jedna z nich má nápis vyškabaný. Stala se totiž křesťankou a pohané chtějící ze zlosti zahladiti její památku, vyškabali z mramoru její jméno. Však její jméno zapísáno jest písmem nesmazatelným jinde.

Odtud jsme šli navštívit vězení Mamertinské, v němž věznění byli svatí Petr a Pavel. Vchod do něho byl nikoliv se strany, nýbrž věžňové vpouštěni byli otvorem se shora. Vězení toto bylo úplně vydlabáno ve skále. Věžňům jenom zamřížovaným otvorem ve stropě vcházelo něco světla a vřazována byla bídná potrav.

Pod vrchním žalářem byl ještě jiný. A v tomto spodním byli vězněni naši svatí apoštolové.

Nyní jest skalou proražen do těchto podzemních místností zvláštní vchod. Ano místnosti tyto jsou ozářeny nyní elektrickým světlem. Státní zřízenec za malý poplatek vpouští cizince do těchto hrozných bytů.

Po čtyřiceti pěti schodech vstupovali jsme dovnitř. Přišli jsme do velké místnosti se všech stran ohraničené černou, lesklou, zavhlou skalou. Jak hrozný asi byl zde pobyt! Tma, chlad, zápach těl zde hniících.

Z horního vězení vede nyní skalou prolomená chodbička do vězení dolního. Jdeme-li touto chodbičkou, vidíme ve zdi zvláštní zamřížované místo. Za mříží vidíme kámen, v němž vytisknuta jest podoba lidské tváře. Zbožná pověst vypravuje, že je to kámen, na který sv. Petr spuštěn byv do vězení, tváří dopadl a v němž podoba jeho tváře se vtiskla.

Po 11 schodech vstoupili jsme do vězení spodního. Je tak nízké, že velký člověk zde sotva může stát vzpřímen. Je také mnohem menší než hořejší. Uprostřed podlahy je studánka. O původu této studánky vypravuje zbožná pověst toto: Strážci vězení Processus a Martinianus sami uvěřili v Ježíše Krista a chtěli se dáti pokřtiti. Ale ve vězení nebylo vody. I požehnal sv. Petr skálu a ze skály vyprýštil pramen, který až do dnešního dne je živý.

Ještě navštívili jsme kostel »Svatého Petra v okovech«, v němž chována jsou pouta, kterými sv. apoštol v Jerusalemě byl svázan, a kdež pomodlili jsme se za slováckého trpitele nevinně uvězněného kněze Hlinku.

Nastala doba odjezdu z Říma. Vše jsme si přichystali a večer dne 16. října odvezli nás naši vozkové k nádraží.

Vsednuvše do svého zvláštního vlaku, jenž na nás čekal, nastoupili jsme cestu k domovu.

(P. a.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

XXIV. »Jak ty chceš.« (Pokrač.)

(Indická legenda)

2. Holubice.

Noc zdála se matce Růženině býti nekonečně dlouhou: Za svítání vstala, zahalila své dítě do vzácných šatů a vydala se s ním na cestu. Všichni, kteří je potkávali, pozorovali žasnouce skvostné roucho dítěte. V útlych rucech nesla Růženka holubici jako sníh bílou a hopkala radostně po boku matčině. Nevěděla sice, kam jdou, ale její srdce bylo plno blahé zvědavosti, zvěděti, co se dítě bude.

Běž jenom, milé, malé nevinátko! Třiletá Neposkvrněná byla kdysi v chrámu obětována; ona tě bude chrániti, až tě před ohyzdnou sochu bůžkovu postaví, aby tvá dušinka poškozena nebyla.

Když matka s dítětem přišly ke chrámu, bylo již vně i uvnitř mnoho

lidí. Matka vzala dcerušku na ramena, aby se snadněji protlačila. »Pusťte mne!« volala, »mé dítě jest němé.« A okolostojící ochotně jí uhybali. Tak se dostaly až k modle a matka postavila Růženku před sebe. Když tato ohyzdnou sochu bůžkovu spatřila, bála se velmi. Křečovitě objímaly její útlé prsty šiji holubice; přiloživši její hlavu na své snědé tváře, sklopila oči a nechtěla na modlu ani se divati, ani dále jíti. Jeden z brahminů pravil matce: »Co pak hledá zde toto milé dítě? Chce mocnému Buddhovi obětovat nějaký dárek? Chce nějakou milost si vyprositi? Necht přistoupí blíž!«

»Je nemá,« odpověděla nešťastná matka. »Ode tři let nemohu z ní přese všechnu péči a námahu vylákat ani slovíčka. Přišla jsem na toto místo, abych jí uzdravení vyprosila.« — »Přistup tedy blíž!« pravil brahmin přísně »a vrhni se před bohem na kolena!« Pohanský

kněz nahnal prosté ženě strachu, a tato zase tím více naléhala na dítě, aby bůžkovi svou holubici obětovalo. Ale Růženka, jindy tak ochotná a poslušná, stala pevně jako skála na svém místě. Polekaná matka se však dohněvala a strkala dítě ku předu a zle je plísnila. Ale Růženka, jak se zdálo, ničeho neviděla, co se kolem ní dělo. Neobracela zraků svých na neuhlednou sochu bůžkovu, ale usmívala se na jakousi bytost neviditelnou. Podávajíc holubici neznámé, která ji k sobě jakoby přitahovala, zvolala jasným, něžným hlasem ponejprv ve svém životě: »Jak ty chceš!«

Bylo to totéž skoro, jenom poněkud pozměněné slovo, které pronesla Maria v Nazaretě k archandělu Gabrielovi, které i Spasitel promluvil v zahradě Gethsemanské k svému Otci nebeskému. Paprsek milosti Boží, který byl padl do srdce Růženina, naučil ji odevzdávati se do nejsvětější vůle Boží.

Nejprve byla matka její plna radosti a naděje. Nicméně nepodařilo se jí, dítěti vylákati jiné slovo anebo jeho pohled obrátiti na bůžka. Růženka dívala se ustavičně k nebi, nabízel holubici oné bytosti neznámé a opakovala vroucně slova: »Jak ty chceš!« Matka ztratila trpělivost docela. Spílala dítěti, spílala Buddhovi. Potom však slibovala zase modlám oběti i modlitby a zahrnovala Růženku lichocením. Tato ji nebránila. Nebeský úsměv pohrával kolem rtů nevinného dítěte, které čím dále, tím vroucněji opakovalo slova: »Jak ty chceš!«

XXV. Podlivuhodné obrácení.

»Vánoční doba«, píše představený katolické missie v Reykjavíku na ostrově Islandě, P. Meulenberg, přinesla nám velkou útěchu. Vysoce vzdělaná dáma, protestantka, manželka protestantského kazatele, jevila už od delšího času živý zájem pro naše svaté náboženství. Často bylo ji viděti, kterak v našem kostele na kolenu se modlí a službám Božím se zbožností dobré katoličky obcuje. Že by se však na katolickou víru kdy obrátiti mohla, toho nebylo lze očekávati, ježto její manžel proti takovému kroku se od prvopočátku rozhodně vzpíral.

V noci 26. prosince byl jsem na jednu silným klepáním na naše domovní dvře probuzen. Manželka pastora nebezpečně onemocněla a přála si, abych k ní přišel. Několik minut stál jsem u jejího lůžka. Byl tam též její manžel, který byl nadarmo své manželce svých služeb jako duchovní nabízel. Když mne viděl přicházeti, byl pevně odhodlán, že přestup své paní na víru katolickou za každou cenu zabráni. Manželka však vyjádřila jasně a určitě své přání, do lůna církve katolické se navrátiti.

Čas kvapil a nebylo radno, dlouhým vyjednáváním jej mařiti. Nicméně přál jsem si velmi, jenom s výslovným svolením mužovým jednati, aby své manželce, kdyby se snad zase pozdravila, později nebránil, povinnosti náboženské konati. »Milý pane!« pravil jsem, »vaše paní je povážlivě nemocna. Doufám sice, že zase okřeje, ale může také nejbližší okamžik býti jejím posledním. Vidíte, že jest jejím přáním, svátosti církve katolické přijati. Umře-li, prve než-li toto její přání se vyplní, jste za to zodpovědným nejen před Bohem, ale i před lidmi, kteří se potom dozví, že jste posledního přání své umírající manželky nevyhověl.«

Patrně pohnut milostí Boží, vyprošenou jejími modlitbami, odpověděl kazatel: »Učíte, co si přeje. — »Dobře, prosím však, abyste své manželce sám řekl, že ji s vaším svolením přijímám.« Stalo se. Nemocná pak odřekla se bludu, přijala sv. svátosti s velkou zbožností a plakala radostí. Když jsem následujícího rána se vrátil, vedlo se jí mnohem lépe. Byl to patrný účinek modlitby a sv. svátosti. Nyní je úplně zdráva a žije jako horlivá katolička. Obrácení vyvolalo v Reykjavíku velké vzrušení. Kazatel se proti všemu očekávání na mne nehněvá; naopak, stali jsme se dobrými přáteli.

Nyní nám nastává velká starost. Jest nám stavěti novou školu, abychom měli místa i pro děti, které nám i rodičové protestantští rádi by svěřili. Dosavadní stará škola naprosto nestačí. Kéž by přátelé a příznivci katolických misíí i na nás pamatovali!

XXVI. Hrůzy severní zimy.

Stydím se často, píše z missie sv. Josefa na Otročím jezeře v Sev. Americe missionář ze řádu Oblatů bratr Vilém, když tak vidím a slyším, co všechno dobří katolíci v Evropě pro missie činí. Proto také měli bychom my řeholníci bez ustání ve dne v noci pracovati, abychom duše našich ubohých Indiánů zachránili. Avšak i zde platí slovo Páně: »Duch je sice ochoten, ale tělo slábo.« Tím ovšem není řečeno, že bychom ruce v klin skládali. O nikoliv! avšak je velmi těžko, všechny překážky překonat, které se nám staví v cestu.

Uvedu za příklad naši ubohou školu. Již třetí rok stavíme velkou školní budovu, ale dosud nejsme hotovi. Minulý podzim dostali jsme ji s bídou pod střechu. Byli jsme rádi kojice se nadějí, že budeme v zimě moci uvnitř pracovati. V tomto případě byla by práce dospěla tak daleko, že by byly sestry mohly již tento podzim i s dětmi do nové budovy se nastěhovati. Vše se dobře dařilo až k Vánocím. Ale na Štědrý den dostavila se krutá zima a děsná chumelice, jaké ani nejstarší Indiáni nepamatovali. Slunce zmizelo docela. Naše malá okénka byla tak hustě zamrzlá, že jsme vlastně měli i u obědu lampu rozsvítiti. Ježto však cesta k ústům je známa, petrolej pak velmi drahý jest, obědvali jsme potmě.

Ale práce! Naše nová budova leží půl hodiny od naší staré missie vzdálena. Z rána je třeba budovu alespoň tak vytopiti, abychom náčiní do rukou vzíti mohli. I uvnitř jest nám pracovati v kožených rukavicích a v kožichu. Doufáme pořád, že se počasí změní. Dnes máme však již 24. ledna a počasí je dosud nepříznivé. Půjde-li to tak dále, bude se nám nedostávat paliva. Na štěstí je naše spížírna dobře zásobena, masa a ryb máme zatím s dostatek. Brambory nám bohužel všechny zmrzly.

Po vánocích šla celá karavana našich lidí na saních psy tažených na lov. Než právě v ty dny zima přitížila. Ubozí lovci trpěli mnoho, zimou padaly jim pušky z rukou, mnohým omrzly prsty i obličej. Nikdo nemohl v noci spáti pro zimu, po celou noc musil býti udržován velký oheň. Ze 37 psích saní vrátilo

se 17 již za několik dní domů. Jeden z vrátivších se lovců přišel na missii a ptal se missionáře, kolik vlastně stupňů zimy v předchozí dni bylo, a odpověď zněla: »54 stupňů pod nickou!« »To je hrozné«, pravil lovec na to, »půjde-li to tak dále, pukne brzy země zimou.«

Země sice ještě nepukla, ale zima trvá dále, ano, ještě jí přibývá. Žádné péro nedovede popsatí počasí, jaké jsme měli poslední tyto dny: chumelice, víchor a zimu, tak že nebylo ani na píd před sebe viděti a ani možná nebylo, oči venku otevřít. Zdálo se, jakoby všickni pekelní duchové byli vypuštěni. O pokojném spánku nebylo ani řeči, neboť náš domek kolébal se jako kolébka a víchor skučel jako polární medvěd. Ráno byla všechna voda v nádobách zmrzlá. Před domovními dveřmi ležel sníh tak vysoko, že jsme musili vykopati tunel, abychom se dostali ven. U sester naproti bylo možná po sněhu dostat se oknem až do druhého poschodí. Okna prvního poschodí byla zasypana sněhem. Běda cestujícím v tyto dni!

KŘÍŽOVÁ CESTA.

ČÍM JE ŽIVOT?
ČÍM TA CESTA,
KTEROU DENNĚ KRÁČÍM?
ČÍM TY DOJMY,
DUŠE HLASY?
ŘÍCI NEPOSTAČÍM!

KDYŽ VŠAK V PÁTEK
V UTRPENÍ
ZAHLOUBÁM SE PÁNA,
K ROZŘEŠENÍ
JASNÁ CESTA
MIMODĚK MI DÁNA.

KŘÍŽOVÁ JE,
ŽIVOT NÁŠ ZDE
KŘÍŽOVÁ JE DRÁHA;
KŘÍŽE KLADOU:
SVĚT A TĚLO,
LIDÉ — SLUŽI VRAHA.

Jos. Al. Vlastimil-Řítmeký.

Jaká dobrodiní přijalo lidstvo od církve svaté.

(Část další.)

Vděčnost lidstva za pravdu a milost, kterou prostřednictvím církve z rukou Božích přijalo, má být tím větší, považíme-li s jakou obětavou láskou dvojnásobný dar přinesen. Ano lidstvu, bludem, nepravostmi ztotožněnému a nyní pravdou a milostí oblažovanému, ani ve snách se nezdálo o lásku, s jakouž přicházeli k němu láskyplní kněží, světští i řeholní, obětavi věrověstové. Kolik již zaplatilo lásku svou životem! Podobali se prvním svatým apoštolům, jichž nečekalo ve světě, leč mučednická smrt, jak jim to Pán Ježíš předpověděl: »Jestliže vás svět nenávidí, vězte, že mne prve než vás v nenávisti měl; kdybyste byli ze světa, miloval by svět, co jeho jest; ale že nejste ze světa, nýbrž já ze světa vyvolil jsem vás, proto vás svět nenávidí. Pamatujte na mou řeč, kterou jsem já mluvil vám: Není služebník větší nežli Pán jeho. Jestliže se mně protivili, i vám se protiviti budou... Ven ze škol vyženou vás; ano přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, domnívati se bude, že tím Bohu sloužil.« (Jan 15, 16.)

Mezi divochy v Americe, Africe, Australii a na vulkáních ostrovech byli a jsou častěji podnes lidojedi. Kristof Kolumbus zhroutil se, když na ostrovech Karastských shledal, že divoši vařili v hrncích lidské maso. Takovou podívanou mohli očekávat všichni misijnáři.

První Brasilští biskup Petr Fernandez padl do rukou takovýmto divochům; vrhli se naň i na průvodce jeho, jichž bylo se 100; pobili je a rozdělili se o mrtvolky jejich, z nichž si pak uchystali hostiny.

První brasílský biskup Petr Fernandez padl do rukou takovýmto divochům; vrhli se naň i na průvodce jeho, jichž bylo se 100; pobili je a rozdělili se o mrtvolky jejich, z nichž si pak uchystali hostiny.

O jednom jihobrasílském kmene píše r. 1612 misijnář Ivo Evreux, kněz řádu kapucinského: »Muži měli probodané pysky, nos, uši. Do probodaných těch míst měli zastrkány drápy, kosti, zuby zvířecí, takže každá tvář jejich podobala se hlavě divoké šelmy. Viděl jsem na těle jejich rány, jež si schválně nechávali otevřeny na znamení, že se pomstí svým nepřítelům. Válciti — tof bylo hlavním jejich zaměstnáním. A válcili, ne aby země dobyli, nýbrž aby lidi zajali a na jejich mase si pochutnali. Z holenních kostí zajatců dělali si dýmky. Panovalo u nich mnohoženství a otrokářství. Umrlice, ba i umirajícího házeli supům. Neuznal-li otec novorozenátka, bylo zašlápnuto.

Co oběti stálo pokřtění Paraguaye! První Španěl, jenž se odvážil do tamějších pralesů, Ivan Solis, byl od divochů sněden. Po té nechtělo se tam žádnému, byť i byl sebe chtivější zlata, až teprv r. 1658 vyšplhalo se tam takřka přes hrozné ledovce 20 misijnářů. Kolikráte bloudili celý den nad strašnými propastmi, mrzli, hladověli, v noci na stromech spali, aby nebyli požráni od dravců. Potravu nebylo. Jestliže se potkali s hordami Indianů, nechali stranou své křesťanské průvodce, sami šli vstříc, a nebyli-li zabiti, přistoupili teprv onino průvodci a byli tlumočníky. Avšak právě na této cestě padlo kolik misijnářů za obět krvežíznivým těm lidojedům: kněží Durango, Hurtado, Figuera, Velasquez. Jsou zabiti a snědzeni. Líbovali si divoši, že prý maso bělochů lépe chutná, než maso hnědých Američanů. Tof byl začátek světoznámé misie paraguayské.

Sv. Frant. Xav. ský (v 16. stol.) připlul do východní Indie, chtěl se po čase vybrati na ostrovy Moro, aby i tamějším barbarům zvěstoval evangelium. Přátelé jeho přičiňovali se ze všech sil, aby ho odvrátili od úmyslu toho. Připomněli mu hrozné obyčeje ostrovanův oněch, kteří se vespolek otravovali, kteří svým zemřelým ruce i nohy usekávali, jež pekli a požívali; kteří na slavnostní hostiny starce zabíjeli a jedli. Když však

sv. František nedbal těchto strašných zvěstí, prosili přátelé místodržitele ternalského, aby on zakročil a světece mezi lidojedy nepouštěl. A skutečně zakázal místodržitel pod přísným trestem kapitánům, že nesmějí Františka na ostrovy Moro přeplaviti. Avšak vroucí láskou k Bohu i lidstvu planoucí apoštol dosáhl svými prosbami, že místodržitel zákaz svůj odvolal a že se na ostrov ten přece dostal. Jak mu ze začátku bylo, vysvítá z listu odtamtud zasláného: »Byl jsem obklopen od zuřivých nepřátel nejdivočejší povahy. Myslí, že si dobudou

nesmrtelnosti, zavraždí-li křesťana, kterého potkají. Potřebují-li krve a nemají křesťanské, vraždí své vlastní ženy a děti.« A ejhle, za tři měsíce ostrované oni jsou obrácení. Z vlků staly se ovečky. — V Japonsku potřeboval sv. František na cestu z Amsguchi do Meaka, tehdejšího hlavního města, místo obyčejných 16 dní dva měsíce; zadržely ho na klopotné cestě sni, led, bouře.

Každý z oněch pohanů a lidojedů, o nichž jsme mluvili, mohl říci s nynějšími neznabohy a odpadlíky: »Jsem ateista, jsem materialista.« (P. d.)

Život křesťanů v prvních třech stoletích.

Píše člen představenstva diecesního konviktu v Mladé Boleslavi. (Č. d.)

Bohoslužba u pohanů a křesťanů.

(Obětiště. — Kněží. — Oběti).

Velice bychom se mylili, považující Egyptany, Řeky a Římany za národy bez náboženství. Cit pro nadpřirozené uctívání nejvyšší bytosti jest člověku vrozen; obraz této svrchované bytosti může býti zatemněn, znetvořen, ba u jednotlivců zcela setřen, nikdy však nepokleslo lidstvo tak hluboce, aby celé národy veškerého a každého náboženství pozbyly. Ze »Skutků apoštolských« víme, že sv. Pavel viděl v Athénách oltář »neznámému bohu« zasvěcený, a to že zavdalo sv. apoštolu podnět, by Athénanům pravého Boha a jeho jednorozeného Syna Ježíše Krista hlásal. V Egyptě, Řecku a Italii byly velebné svatyně, jichž velkolepé zříceniny nádherou mocných pilířů ještě dnes náš obdiv vzbuzují. Obzvláště Řím měl všude množství chrámů; neboť k bohům Římany uctívaným přistoupili i ti, jež cizozemské kolonie tam s sebou přinesly; tu měli Egypťané své chrámy a perský bůh slunce Mithras své svatyně, židé své synagogy. Sochy bohů, před nimiž obětováno, byly umělecká díla nejslavnějších mistrů, a jak císař, tak lid závodili spolu bohatými dary a zbožnými nadacemi. Každé božstvo mělo své vlastní kněze, své zvláštní slavnosti, jež každoročně konány; žádné valečné tažení

nebylo podniknuto; aniž by pomoci nebešťanů nebylo vyzýváno, žádné vítězství nebylo oslavováno, aniž by jim nebylo poděkováno; při všeobecných neštěstích byly konány oběti, by hněv bohů byl usmířen; ve všech důležitých otázkách a rozhodnutích tážáno se prostřednictvím kněží o jejich radu. Právě tak pronikla víra v bohy a náboženství veškerý život rodinný, zkrátka, staří pohané měli tolik náboženství, že jejich zbožnost mnohé křesťany našich dnů zahanbuje.

Abychom již svůj zřetel obzvláště k Římu obrátili, měl nejvyšší bůh Jupiter svůj chrám na výšinách Kapitolu, jenž nevypsitelnou slynul nádherou; krytba střechy byla z pozlaceného kovu, a opíralo-li se o ni slunce, na hodiny cesty zářila. Socha boha na trůně uvnitř chrámu sedícího byla zhotovena ze zlata a slonoviny. Nesmírné bylo bohatství svatých nádob a rouch všeho druhu, jež pro bohoslužbu byly určeny. Podobně i bohyně Juno a Minerva měly své svatyně; mohutné zříceniny chrámu, jež Hadrian bohyni Venuši zbudoval, svědčí ještě dnes o nádheře, jež zde kdysi oko pozorovatele poutala.

Ku počtě všech bohů byl vystaven za císaře Augusta Pantheon, jenž až podnes v hlavních částech jest zachován, byv na počátku sedmého století papežem

Bonifácem IV. v křesťanský chrám proměněn. Je to okrouhlá stavba s kupolí, na jejímž vrcholu nahoře kulatý otvor jediné okno tvoří, jež obrovskou stavbu velice tajemně osvětluje. I zde byla střecha kryta cihlami z pozlaceného bronzu. Předšíní, na mohutných pilířích spočívající, vcházelo se do vnitřních prostor; v pozadí, naproti portálu, spatřovala se trůnicí postava nejvyššího z bohů; ve výklencích kolem do kola měli své sochy ostatní bohové. Nevyličitelná nádhera drahocenného mramoru, zlata a jiných vzácných kovů měla podlati Římanům obraz nádhery nebeského obydlí.

Jak chudými a ubohými jeví se vedle těchto nesmírně bohatých a nádherných svatých bohů ona místa, na nichž se první křesťané shromažďovali, by jediné pravému Bohu sloužili! Kostely ve městě byly pouze větší sály v palácích vznešených křesťanů, pokud možno odlehle a vzdálené od ulic; nad některými katakombami byly sice již ve druhém a třetím století kaple a modlitebny zbudovány; než toto byly pouze hrobky, jež stěží půl sta lidí pojmuti mohly. Takovou byla hrobka, kterou třetí nástupce sv. Petra, sv. Anaklet, nad hrobem apoštolovým na vatikánském pahorku vystavěl, takovou byla i hrobka papeže Fabiana nad katakombou sv. Kalixta, jejíž základy doposud se zachovaly. Uvnitř katakomb však větší místnosti pocházejí teprve z dob velkého pronásledování za Diokletiana, kdy ehrány ve městě a nad katakombami úředně byly zavřeny. Všechny kaple v katakombách jsou nanejvýš jednoduché a prosté, z přírodního kamene vytesané, nemajíce ani vždy stěn vápnem natřených a pomalovaných; největší z těchto prostor pojmuou zřídka ke stu osob. Jak skromné bylo vše uvnitř těchto míst křesťanských pobožnosti, můžeme souditi z biskupského trůnu a z oltáře, jehož kníže apoštolský při bohoslužebných shromážděních užíval; obojí zachovalo se nám jako drahocenné památky. Biskupský trůn, nyní u sv. Petra, byl z dubového dřeva beze všech okras; teprve v pozdějších dobách byl tabulkami ze slonoviny ozdoben. Oltář pak, jenž nyní v hlavním oltáři v Lateraně jest uzavřen, byla bedna ze zvláštního druhu

jedlového dřeva, totiž ze dřeva cypřišového.

Kdežto tedy pohanstvo vše vynaložilo, by zevnějším leskem vábilo a okem na mysl působilo, nenalezl ten, jenž se z pohanstva ku křesťanství obracel, pranic zevnějšího, co by ho vábíti a lákati mohlo; bohové, jež doposud vzýval, byli krály a královnami; Bůh však, jehož nyní měl vzývati, byl žebrákem. Byla to tedy vnitřní moc pravdy, jež pohana milostí osviceného přiměla, by odvrátil se od svých bohů a místo v nádherných chrámech v jednoduchých kaplich a podzemních skryších jediného Boha uctíval.

Ač měla jednotlivá božstva své kněze a své kněžky, přece v čele všech stál nejvyšší kněz, »Pontifex Maximus« zvaný, název to, jenž v novější době na papeže přešel. Tento nejvyšší kněz měl dozor nade vším, co s bohoslužbou souviselo; veliké slavnostní oběti státní on vykonával; jeho osoba požívala nejvyšší úcty; byl v očích lidu povoláným prostředníkem mezi božstvem a lidstvem.

Nejvyššímu knězi byl podřízen velký počet kněží a nižších služebníků chrámových, kteří často již v dětském věku svůj posvátný úřad nastupovali. Služba Boží však vyžadovala, aby hoch z řádného manželství byl zploden a aby byl prost všech tělesných nedostatků. Na vydržování kněží byly bohaté důchody ze státní pokladny vykazovány.

Měla-li ženská božstva ženy většinou za kněžky, byly z nich nejváženější a nejvíce ctěny panenské kněžky Vestiny, oné bohyně, v níž spatřována byla rodná matka římského národa a státu, pod jejíž ochranou jak každý jednotlivý dům, tak i velká rodina příslušníků říšských stála. Chrám Vestin, jenž na foru, v srdci to města byl vystavěn, v nejnovější době opět vykopán; byla to malá, okrouhlá stavba, k níž obydlí knězek přiléhalo. Jejich počet páchl se na devět; rozděleny byly ve tři třídy: v učící se, cvičící a vyučující. Pouze panny směly býti připouštěny ke službě Vestině; vybírány byly obyčejně dívky dvanáctileté, jež pak v jakési klášterní odloučenosti pro své svaté povolání byly vychovávány a vzdělávány. Skončila-li se doba jejich služby, směly se vrátiti a se provdati; obyčejně však zůstávaly až do smrti kněžkami

audné bohyně. Povinností vestálek bylo udržovati neustále oheň na krbu Vestině; bylo to za veliké neštěstí státu považováno, vyhasli-li oheň nedbalostí Vestálky. Další jejich povinností bylo modlití se za císaře a říši; přimluvě těchto panen připisována největší moc. Vestálky používaly ve veřejném životě nejvyšších poct; nejvyšší úředníci státní musili jim přepustiti místo; potkala-li náhodou odsouzeného zločince, byl tomuto darován život. V takové vážnosti chovali pohané panenství při všech svých bludech, ba i při nejhlubší mravní pokleslosti.

Důstojnost kněžská byla pokládána za neobyčejně vznešenou; nejvznešenější osoby z vysoké šlechty považovaly to za zvláštní vyznamenání, mohly-li úřad kněžský zastávat. Proto dali na sebe přenést císařové i důstojnost nejvyššího kněze, chtějice spojití nejvyšší moc světskou s nejvyšší mocí duchovní.

Jak prostým jeví se naproti tomu v prvních stoletích kněžství v církvi Kristově! První nejvyšší kněz aneb Pontifex maximus byl chudobný, nevzdělaný rybář a jeho jedenáct společníků pocházelo ze stejné nízkého stavu. Byli-li papežové Kliment a Kornelius ze slechtické krve, přece většina papežů prvních tří století bývala dříve otroky. O ženském kněžstvu nemůže býti v církvi katolické ani řeči; a Bohu zasvěcené panny byly od počátku považovány za květ náboženského života, za zvláštní ozdobu katolické církve. Vlastních řádů tenkrát ještě nebylo; ony křesťanské panny žily sice ve světě u svých příbuzných, jejich zaměstnání však záleželo v modlitbě a ve skutcích křesťanského milosrdenství. Při bohoslužbě zaujímaly vynikající místo na blízku oltáře; zasvěcování ustavičnému panenství bylo vykonáváno od biskupa za dojemných slavností. Kromě panen byly i Bohu zasvěcené vdovy ve vysoké chovány úctě; tyto čítaly do svých řad dámy z nejvyšších stavů. Život svůj vyplňovaly dobročinnými skutky, chudé a nemocné podporující, cizince přijímající, pronásledovaným biskupům a kněžím útulku poskytující a mučedníky pohřbívající; ve všech těchto bohudárných skutcích závodily panny s vdovami; jak jedny, tak druhé daly církvi četné a zářící světece.

Oběti byly u pohanů částečně krvavé, zabíjejíce bohům zvířata, částečně nekrvavé, záležející v potravinách, kadidle, polní úrodě a p. Obětní dar musil býti úplně bez poskvrny; zvířata, jež měla býti bohům obětována, byla ověřována a stuhami ozdobena k oltáři přiváděna; za nepříznivé znamení považováno, neshla-li dobrovolně, nýbrž vzpouzela-li se. Ze zvířat byly to obzvláště býci, vepři a ovce, jež byly bohům obětovány. Kadidlo bylo při každé příležitosti na rozpálenou pánev oltární sypáno; kromě toho obětován olej, víno, mléko, med, dále květiny a plodiny, zvláště pak prvotiny žni.

Po veliké krvavé oběti božského Beránka na Golgotě nebyla křesťanům od počátku dovolena žádná krvavá oběť. V oné krvavé oběti velkopáteční bylo nekrvavým způsobem pokračováno ve mši svaté a věřící byli to, kteří ve zbožné horlivosti chléb a víno k ní přinášeli. Kromě toho obětovali oheň k vydržování lamp, vydržovali kněze a chudé, jakož i bohaté dary na penězích vynakládali na různé účely dobročinné. Pohané považovali požívání masa obětovaných zvířat za symbol svého sjednocení a spojení s božstvem; co jen tušili, to uskutečnilo se dokonale při přijímání věřících, při obětech mše svaté; proto také obyčejně všichni křesťané při každé mši sv. ku přijímání přistupovali.

Pohané byli při svých obětech velice pobožní. Předstupuje před sochu svého boha, musil kněz svou hlavu zahaliti, by nějakými zevnějšími věcmi ve svém svatém úřadě nebyl rušen a sluha připomínal mu občas: »Quod agis, age!« (»Co činíš, čin!«), maje ho upomenouti, by všechny síly duševní soustředil na jediném, totiž na oběti, již nejvyšší bytosti přinášel. S hlavou ověšenou vztáhl rozpažené ruce k soše svého boha aneb bohyně, zatím co ostatní v nejhlubší mlčení pohříženi kolem stojíce, modlitby své s modlitbou kněze spojovali. Tak uchovali si i pohané přes všecka svá náboženská poblouznění cit a svědomí, že jen s největší bázní směřují se k bohům přiblížití a že s obětí zevnější i obět největší sebranosti a pobožnosti spojena býti musí.

S jakou asi zbožností a sebraností myslí slavili první křesťané sv. tajemství a přinašeli božskou oběť, oni, kteří věděli, komu obětují a kdo jest obětním darem! Ó kéž by tato nálada, jež v oněch tak zbožných dobách srdce křesťanského lidu oživovala, i naše srdce rozehrála a pronikla, kdykoli tutéž oběť konáme, která za století mučedníků na oltářích

v katakombách byla slavena! Odtud pak i my budeme čerpat sílu a chuť k dobru, ke ctnosti, k potlačování vášní, k svědomitému plnění svých povinností, k trpělivému snášení útrap a křížů, tak jako jim z obětí na oltářích a ze svatého přijímání nepřemožitelná síla ke krvavé smrti mučednické plynula.

(Pokračování.)

Různé zprávy.

Vstupné v kostele. Církevní protestantské společnosti v Magdeburgu v Německu se usnesly, že od 1. května l. r. každý, kdo se chce podívat v kostele na oddávky, zaplatí vstupného 12 haléřů.

Nouze o kněze. V Rusku jsou v několika městech německé katolické osady, v nichž však není žádných kněží, kteří by znali tuto řeč. Obce tyto žádaly příslušné své biskupy, by jim zaopatřili duchovní správce. Biskupové obrátili se na ruské ministerstvo kultu se žádostí, aby jim dovoleno bylo povolati z cizozemstva několik německých kněží, ale žádost byla naprosto zamítnuta s odůvodněním, že jest nemožno dovoliti, aby cizí příslušníci mohli dojíti do Ruska.

Důležitost katolického tisku. Svatý Otec Pius X. poslal do Sicilie a do Kalabrie, do krajin zemětřesením tak hrozně navštívených Msgr. Cottafioho. Mezi jiným ho pobídl, by tam založil katolický list »la Reggio Nuovo« a při tom mu řekl: »Časopisy mohou býti velmi prospěšnými, ale také hroznými, mohou způsobiti velký užitek, ale i nespočetné škody. Lid se nesmí špatnými listy dáti svést. Proto musíme mítí čilý a zajímavý tisk, jehož četba je příjemná a neunavuje.

Dar biskupa Dra. Frinda Pražský světitel biskup Dr. Václav Frind přestavěl pivovar v Dejvicích, v němž se již nevaří pivo, v dům, kdež zřídil dětskou útulnu a příbytek pro opatrovnice těchto dítek z kongregace »dcer božské lásky«. Aby pak dílo toto pod ochranou Boží více rozkvétalo a spolu, aby nedostatku kostela v Dejvicích se odpomohlo, vy-

stavěl šlechtný tento dobrodinec, biskup dr. Frind při opatrovně útulný a prostorný kostelík, jehož umělecké provedení mile dojíhá. Kéž se splní slova štědrého přítele dítek dejvických a zakladatele kostelíka i opatrovny, jimiž končil promluvu svou při svěcení kaple 29. června t. r. řka: »Ať slouží tato svatyně vám, dítkám vašim i budoucím pokolením, ať je zdrojem útěchy a klidu všem, kdož sem vstupují.«

Neslýchaná urážka. V jednom českém listě byl vymalován vepř, oblečený v bohoslužebná roucha katolická a nepropadl konfiskaci. Je to neslýchaný případ urážky naší svaté viry, že nelze k němu mlčet. Byl požádán klub katol. poslanců na říšské radě, aby různé zakročil proti bezuzdnému řádění nevěreckého českého tisku proti našemu svatému náboženství. Neboť konečně dojde trpělivost i těm nejtrpělivějším.

Klášteří knihovny v Rakousku. Ve všech rakouských klášteřích jsou knihovny, jichž se pilně používá a které se pravidelně doplňují. Mnohé z nich za posledních padesát let své poklady strojnásobily; všechny mají o 40—50% větší počet knih. Některé, jako Tepi, vystavěly zvláštní budovy za knihovnu. Ve všech rakouských klášteřích je dva a půl milionu knih, 25 tisíc prvotisků a 25 tisíc rukopisů. Pak se mluví o zpátečnictví kněžstva!

Jesuité v naší říši. Až doposud měli jesuité v celé naší říši jednu provincii, zvanou rakousko-uherskou. Nynější generál řádu, P. Wernz rozdělil ji ve dvě a sice: v provincii rakouskou, jejímž

provinciálem jest ustanoven P. Wimmer, doposud superior v Bohosudově (Čechy), a uherskou, jejímž provinciálem jmenován P. Busch, dosavadní superior v Budapešti.

Londýnská biblická společnost.

V Londýně je biblická anglikánská společnost, která se všemožně stará o rozšíření bible. Nyní ji tiskne v 418 rozličných řečech. Během roku 1908 zdarma rozdala a prodala společnost 884.295 bibli, 1.116.674 výtisku Nového zákona a 3.933.842 výtahů z bible. Společnost vydává jako novinku bibli v hebrejské řeči, kterou obstarala komise učenců-odborníků. Dle výkazů této Společnosti prodalo a rozdalo se nejvíce bibli na Korei.

Vývoj Lurd. R. 1908 bylo v Lurdech slouženo 94.500 mší svatých a uděleno 1.166.440 osobám sv. přijímání. Zvláštních vlaků poutnických přijelo 602 s 9240 nemocnými. Příjem z potravní daně obnášel roku 1907: 90.186 franků, roku 1908 135.228 franků. 131.261 lidí koupalo se u pramene a 5646 ošetřovatelů zdarma sloužilo churavým.

Přísaha proti pití lihovin. V Krakově ve škole sv. Vojtěcha poučil katecheta případné dívky a vzval je, aby se přísahou zavázaly, že nebudou pít do 20. roku žádných lihovin. Žáci přísahali. Dež Bůh, aby obstáli ve zkoušce.

Missionářská činnost františkánského řádu. V severní Africe působí pod dvěma řádovými arcibiskupy 216 františkánů a 284 sester na 28 farách a 64 školách. V Asii působí pod správou 12ti řádových biskupů 645 františkánů a 360 sester řádových na 34 farách a 837 školách. V severní Americe působí pod správou tří řádových biskupů přes 1400 františkánů a 3500 sester na 148 farách a 183 školách. V jižní Americe působí pod vedením pěti řádových biskupů 1700 františkánů a 150 sester na 36 farách a 96 školách. V Oceanii a na Filipínách působí 88 františkánů a 88 sester řádových na 26 farách a 10 školách. V Evropě a sice v Cařihradě a na Balkáně řídí missie 5 řádových biskupů s 426 františkány a 30 sestrami na 125 farách a 97 školách. Zajisté úcty hodná a blahodárná to činnost!

Obětavost katolíků pro svaté missie. Roku 1908 darovali katolíci na svaté missie mezi pobany přes 6¼ mil. korun, což je o 240.000 korun méně než roku 1907 a o 215.000 korun více než roku 1903. Dle zemí byl tento poměr: Francie darovala 3 mil. korun, Německo 677.000, Rakousko 60.000, Švýcarský 90 000, Uhry 4000, Belgie 385 000, Holandsko 70.000, Luxembursko 25.000, Irsko 70.000, Anglie 45.500, Škotsko 7600, Španěly 172.000, Portugalsko 25.000, Rusko a severní země 2100, Itálie 240.000, Východ 31.000, Asie 8000, Afrika 25.000, Kanada 13.000, Nový Fundland 250, Spojené státy severo-americké 1 mil. korun, Mexiko 120.000, Střední Afrika 7000, Brazílie 215, Chile 52 000, Argentina 150.000, Oceánie 4300 korun. Z jednotlivých diecesí dala lyonská 500.000 K (nejvíce z celé Francie), v Rakousku pražská 11.000, v Německu metická 200.500, v Irsku dublínská 24.000, v Itálii turinská 40.000, v severní Americe novyorská 350.000, v Belgii mechlínská 100.000 K. Jako zvláštnost budiž uvedeno, že Mnichov dal 30 korun.

Podivné řízení Boží. V proslulém klášteře Monte Cassino v Itálii zemřel arcipat P. Bonifacius Krug. Pocházel z protestantské rodiny; otec jeho dopustil se v revolučním roce 1848 nějakého přestupku, jako četník, ve službě a rozhodl se, aby ušel trestu, že se vystěhuje i s rodinou do Ameriky. Na lodi se roznemohl a zemřel. Rodiny jeho ujali se mniši, kteří byli na lodi. Rodina pohnuta tímto milosrdenstvím stala se katolickou a syn Bonifác se hlásil do kláštera, kdež ho přijali. Když jeho klášter za bojů mezi secesionisty byl rozatřilen, byl povolán P. Bonifác do Monte Cassino, kde tehdejší opat Tosti chtěl zříditi kolej pro Angličany a Američany, k čemuž potřeboval učitele znalé angličtiny. P. Bonifác přišel do Itálie roku 1865 a od té doby žil na Monte Cassino, kdež si získal takové oblíbenosti, že byl zvolen po smrti Tostiho za arcipata. Opat Monte Cassinský je zároveň biskupem obtížné diecese, neboť většina osad jest v horách a jest přístupna jen koňmo nebo pěšky.

Soužení se s dnem.

Tone slunko v kráse purpurové,
červánky zlatí matičku zem,
v duši mou derou se luzní snové,
city se chvějí v srdci znaveném.

Z visky chorálové blasy zvonu
velebně znějí v utichlý kraj,
„Anděl Páně“ zní tu v sladkém tónu,
ozvěnu nese louka i háj.

A v tu chvíli den se s námi loučí,
na jeho místo vrací se noc,
polibek míru vtiskuje žhoucí
na víčka těžká snů libých moc.

A když bleďá luna jasně svítí,
kol kolem mlkne všeliký ruch,
vím, že v to moje bolestné žití,
útěchu vlévá všemocný Bůh!

A. M. Kadlčíková.

Trpělivost v soužení.

(Hlavní úmysl).

Již prvnímu člověku Adamovi v ráji předpověděl Hospodin Bůh všeliká utrpení, nemoce, starosti, jež mu bylo snášeti jako pokutu za hřích. První člověk trpěl, čině pokání a pevně doufaje v zaslíbeného Vykupitele. Neméně krásný máme příklad trpělivosti na nábožném Jobovi. Hospodin poslal, zkoušeje ho, na něj mnohé neštěstí: ztratil dítky, ztratil stáda, pastýři pobiti, sám pak raněn ošklivou nemocí na těle; ale vše to snášel bez reptání, odevzdán do vůle Boží. Ještě více. Žena jeho vlastní se ho štilila a přátelé jeho se mu posmívali a všelijak jej podezřívali. Toto poslední soužení ještě více jej bolelo; ale trpěl dle vůle Boží. O v pravdě, kde najdeme takový příklad trpělivosti mezi lidem? Ovšem, máme nejkrásnější příklad na samém Synu Božím, Ježíši, na jeho přesv. Matce Marii, ba i na sv. apoštolech a mučednících, ale přece my obvyčejně patříme na příklady současné s námi. Se všech stran život náš sevřen jest bolestí buď duševní nebo tělesnou; starostmi o vedlejší živobytí, o rodinu, mimo to naléhá na nás mnohé nebezpečnosti, pohanu, potupu, zlomyslnost nepřátel! Máme zoufati, jako nevěrec to činí? Doufejme pevně v Boha, hledějme úlevu ve víře, podrobme se vůli Nejvyššího a Bůh zase pomůže. Netrpíme více než sv. apoštolé, než sv. mučedníci trpěli, kteří vše, všecinko obětovali pro Ježíše Krista, nejhroznější snášeli muka, a ten, pro něhož trpěli, je silil milostí svou. I nás bude Pán chrániti a siliti, jest-li k němu s celou duší svou přilneme a k němu o pomoc volati budeme. A kdyby neodňal Pán s nás utrpení, což neznáme slova jeho: »Kdo chce za mnou přijíti, zapřít sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne!« Kdo kříž tohoto světa rád snáší, dokazuje, že chce k Pánu Ježíši přijíti. Anebo neslibuje nám Pán úlevu a občerstvení v soužení našem? Komu by neznáma byla slova jeho: »Pojďte ke mně všickni, kteří pracujete a obtíženi jste a já občerstvim vás; vezměte jho mé na sebe a uče se ode mne, neboť jsem mírný a pokorný srdcem, jho mé jest sladké a břímě mé jest lehké.« V soužení pak patřme na největšího Trpitele a považujeme utrpení své za částku sv. kříže Spasitelova.

Bůh tomu chce, abychom pro něho trpěli a skrze utrpení zasloužili jednu vejíti do blaženosti věčné. Právil sv. Jakub: »Za největší radost máme, bratři moji, když v rozličná pokušení upadnete, věduce, že takové zkoušení víry vaší působí trpělivost, trpělivost pak skutek dokonalý má a abyste byli dokonalí a celí nemajíce nedostatků« (Jakob 1, 2). »Blahoslavený muž, který snáší pokušení, nebo když bude zkušén, vezme korunu života, kterouž zaslíbil Bůh těm, již ho milují.« (Jakub 1, 12.) A sv. Pavel těší: »Jestliže spolu s Nim (Kristem) trpíme, abychom i spolu oslaveni byli, nebo mám za to, že utrpení tohoto času nejsou rovna budoucí slávě, kteráž se zjeví na nás.« (Řím 8, 17.) A kdoby si nepřál jednou vejíti do slávy

věčné? Kdo by si nepřál přijíti tam, kde »Bůh setře všelikou slzu s očí jejich a smrti více nebude, ani kvení, ani hříchu, ani bolesti.« Každý touží po věčném štěstí, po radostech věčně trvajících, o nichž sv. Pavel dí: »Čeho oko nevidělo, ani ucho neslychalo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co připravil Bůh těm, kteří jej milují.« Za doby naší, skrytého i zjevného boje proti našemu sv. náboženství a všem nám, kteří je vyznáváme, máme se zvláště posilovat vzpomínkou na toto veliké přislíbení Boží, abychom tím statečněji stáli ve víře, ji vyznávali a hájili, vždy a všude Pána Ježíše vyznávali a za něho trpěli Všichni ti blažení, kteří již v nebi se radují, všickni trpěli zde na světě, všickni nesli kříže a následovali Pána a Spasitele svého, dobře vědouce, že jen cestou trnitou mohou vejíti do slávy nebeské. Tak trpěli a všechno protivenství rádi snášeli sv. věrověstové naší sv. Cyrill a Methoděj, byvše všelijak očerňováni, pronásledováni, ba i žalářováni pro spravedlnost. Podobně snášel sv. Václav všechno pronásledování od svých nepřátel, všechny útržky od pohanů, protože byl věrný sluha Kristův. Sv. Vojtěch raději odešel z vlasti své a snášel protivenství v cizích zemích a podstoupil tam i smrt mučednickou, věděl, že tím dosáhne za odměnu korunu slávy věčné. Tímtož způsobem trpěl bl. Jan Sarkander od protestantů mnoho protivenství a nevýslovná muka pro viru katolickou, začez nyní požívá odměny nebeské a úcty lidu moravského.

Koho Pán Bůh miluje, toho křížem navštěvuje. Jsou tedy utrpení též důkazem lásky Boží k nám, která chce nás očistit jako v ohni, nebo nám příležitost zjednat ku získání zásluh pro život věčný. Obětujeme tedy srdce své Pánu Bohu, budme trpěliví, poroučejme se do vůle a ochrany Boží a volejme se Spasitelem: »Otče můj, jest-li možné, ať odejde ode mne kalich tento, ale však ne jak já chci, ale jak Ty.« Budme ve všem poddáni vůli Boží. Staň se vůle Tvá, o Bože náš.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, a b y věrní Tvoji v utrpení spatřovali částičku kříže Tvého a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiš rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu citelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michæli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: V utrpení viděti lásku Boží k nám.

Úmysl v prosinci: Vojenské spolky.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIII.

Vychází počátkem každého měsíce.

PROSINEC 1909.

Nepohrdej poučením a vypravováním starších, od nich naučíš se zajisté rozumu a dávatí odpověď v čas potřeby. (Sir. 8, 9). Pravda budiž vždy hvězdou, za níž kráčetí chceme.

Padá sníh.

Dnes s nebe sněžné hvězdičky
jak slzy k zemi padly
a pod nimi se ku spánku
květinky milé kladly.

Jak matka spící dítětko
peřinkou teplou balí,
tak snížek hebký, bělounek
celý svět v spánek halí.

Ži pod tím bílým přikrovem
tak sladce se to dřímá,
jen duši lidskou krutý bol
a srdce žalost jímá.

Ži z očí jako rosný třpyt
proud slzí se hned roní
a hlava bolem umdlena
se na hrud níže kloní.

Ži z ušesťe gauzní zvohu hlas
tak mile, něžně, sladce,
ó, pojď, mé dítě povědět
své boly nebes Ťatce!

Ži duše v nebes lelí kraj,
kde andělé se ugnáší
a zbožný „ŤdrávaŤ Ťaria“
svou bolest člověk plaší.

Ži s nebes újšin hebký sníh
na pustá pole padá,
a v duši — bolem umdlenou —
klid pokoje se ukrádá.

A. M. Kodlčíková.

Jak bylo předpověděno příští Spasitelovo?

(K době adventní).

Slavíme milosti plnou dobu adventní, v níž si připomínáme onen čas od prvního hříchu prarodičů našich až do narození Pána Ježíše, v němž spravedliví Starého zákona vřele toužili po Vykupiteli, vidouce, že zlo se rozmáhá, hřích roste a že tím také bída lidská stoupá; viděli však také jasně, že si lidé svou vlastní silou nepomohou, nezasáhne-li Bůh a proto rozpomínajíce se na prvopočáteční zaslíbení Vykupitele a na proroctví starozákonních proroků volali k Bohu, aby Messias již přišel. Bůh však, nežli Spasitele poslal, v moudrosti své ráčil připravit mu půdu mezi lidem, a to proroctvím o něm, zvláště o jeho narození, utrpení, o jeho matce, a také o času, kdy na svět přijíti měl, tak, aby ti, kteří dobré vůle budou, jej Messiasem poznali a za takového také uznati mohli. Všimněme si dnes oněch proroctví, která přesně označila čas, kdy se Kristus naroditi měl. A tu máme takové proroctví dvojí. Jedno jest

obsaženo v požehnání, které praotec Jakub udělil čtvrtorozenému synu svému Judovi a druhé proroctví shledáváme u proroka Daniele. Obojí toto proroctví jest dosti jasné a dosti určité, aby se mohl podle něho poznati čas, který vyměřil Hospodin pro narození Syna svého. Rozeberme tedy proroctví první, požehnání to Jakubovo synu Judovi. Maje Jakub zemřítí, všem synům svým požehnal, Judovi však dal požehnání zvláštní, řka: »Judo, tebe chváliti budou bratři tvoji... a klaněti se budou synové otce tvého... Nebude odňata berla od Judy a kníže s beder jeho, dokavadž nepřijde, kterýž poslán býti má, a on bude očekávaný národův. I. Mojž. 49, 8, 10). Přirozený výklad slov těchto jest: »Judo, tebe chváliti a velebiti budou bratři tvoji a potomci jejich, neboť potomstvu tvému uděleno bude královské důstojenství a důstojenství toto tak dlouho zůstane při rodě tvém, dokavadž nebude mítí přijíti Messias zaslíbený. Měl se tedy naroditi Kristus v době, kdy rod Judův ztratí královskou moc v Izraeli. A pokolení Judovo bylo od vjití z Egypta vždycky jaksí vyznamenáváno. Na poušti pokolení toto z nařízení Hospodinova rozbíjelo sobě stany a k jeho stanům pořídila jiná pokolení stany své«. (4. Mojž. 2, 1—3). Z pokolení Judova byli z nařízení Božího voleni vůdcové v boji (soudcové 1, 1, 2). K moci královské přišel rod Judův skrze Davida, ježž Bůh sám za krále pomazati rozkázal, když byl krále Saula zavrhl. Tu naplnilo se slovo Jakubovo: »Judo, klaněti se budou tobě synové otce tvého«, neboť veškerá pokolení Jakubova vzdávala Judovu pokolení královskou čest a úctu. A rod Judův měl panovati tak dlouho, až měl přijíti Messias. I to se stalo. Až do Josiaše, krále, byla královská moc v pokolení Judově. Josias byl odveden do zajetí babylonského, ale po zajetí tomto byl to opět Zorobabel z pokolení Judova, který se stal vládařem lidu. Ač ani on ani jeho nástupcové neměli název krále a nebyli také úplně samostatnými, neboť podřízeni byli jednak Peršanům, jednak Egyptanům, jednak Syrům, přece užívali

koruny i žezla královského, měli neobmezenou moc nad lidem, jsouce toliko poplatní panovníkům cizím. Tedy ani zajištění babylonským nebyla odňata berla od Judy. Od roku 167 před Kristem dostala se k vládě rodina Makabejská, která si dobyla úplně samostatnosti. Rodina tato sice nebyla přímo z pokolení Judova, neboť náležela kněžskému pokolení Levi, avšak pokolení Levi, které Jeroboam zavedením modloslužby byl ze země vyhnal, přivtělo se k pokolení Judovu a tak se stalo takřka částí beder jeho. Proto i vláda Makabejských byla vlastně vládou rodiny Judovy, neboť Jakub mluví také »o knížeti z beder Jeho«. Vláda Makabejských trvala 130 let až do r. 37. před Kristem Pánem a poslední vladař z rodiny té byl Jan Hyrkán II. Roku však 37. před Kristem byl Římany na trůn židovský povýšen cizinec Herodes, rodem Idumejský, který nebyl ani židem, nýbrž pohanem. Tu tedy docela byla odňata berla, to jest královská moc a důstojnost od pokolení Judova, a nastal čas, kdy se Spasitel naroditi měl. Že ho tenkrát také věřící a zbožní židé toužebně očekávali, víme ze sv. evangelia, kde se vypravuje o zbožném starci Simeonovi a zbožné stařené Anně, kteří do chrámu Páně chodili v toužebném očekávání, že tam narozeného Spasitele uvidí, kteréžto přání se jim také vyplnilo, neboť byli právě přítomni v chrámě, když Rodička Boží se sv. Josefem přinesli Ježíška k obětování. Ač proroctví toto tak jasné jest a určité, nechťěji je židé připustiti, překrucující smysl jeho všelijakým způsobem, aby jen neznali, že Ježíš jest pravým Messiasem, který se v prorokovaném čase narodil. Zaslepenost a zášť jejich proti Kristu jest tak veliká, že se dopouštějí i bludů a klamněho výkladu písem sv., aby jen nějak svou nevěreckou zatvrzelost omluvili.

Rovněž se to má s proroctvím druhým, proroka Daniele, o němž praví židé, že se ani vykládati nedá, že prý není možná, aby mu člověk vůbec rozuměl. Nuže, pohledme na ně trochu blíže. Dříve však uvažme, že dal-li Bůh proroctví lidem, musilo býti alespoň takové, by mu mohli rozuměti, jinak by nemělo smyslu ani účelu, a Bůh nedělá nic nadarmo a bez účelu, neboť jest nejmoudřejší, a chce lidem také pomoci. Zní pak proroctví Danielovo takto: »Sedmdesáte téhodnů ukřáceno jest nad lidem tvým, a nad městem svatým tvým, aby se dokonalo přestoupení a konec vzal hřích a shlazená byla nepravost a přivedena byla spravedlnost věčná a aby se naplnilo vidění i proroctví a pomazán byl Svatý svatých. Věz tedy a pozoruj: od vyjití řeči, aby zase vzdělán byl Jerusalems, až do Krista vévody, téhodnův sedm, a téhodnův šedesáte a dva budou, a zase vzdělána bude ulice a zdi v krátkém čase. A po téhodnech šedesáte a dvou zabít bude Kristus a nebude lid jeho, kterýž ho zapře. A město i svatyni rozmeze lid s vévodou, kterýž přijde a konec jeho polubení a po konci boje uložené zpustošení. Utvrdí pak smlouvu mnohým jedním téhodnem, a v polovici téhodne přestane oběť a obětování, a až do skonání a konce trvati bude zpuštění«. Je to dlouhé a obsažné proroctví, které, abychom porozuměli, musíme něco předeslati. Mluví se zde o téhodnech; to však nejsou naše týdny, t. j. 7 dní, nýbrž týdny veliké, čítající jeden sedm rokův. Sedmdesát téhodnův je tedy podle našeho počtu 490 let. Těchto 490 let mělo uplynouti do příští Spasitelova, jenž by odňal hřích a přivedl spravedlnost věčnou, a aby pomazán byl »Svatý svatých«, t. j. zase Messias, neboť pomazáním rozumí se uvedení v úřad jeho vykupitelský. Dále jest nutno věděti, kdy vyšlo nařízení, aby opět vzdělán byl Jerusalems. Král Cyrus sice dal dovoleti, aby se do vlasti navrátili židé ze zajetí babylonského, kteří chtěli, aby si vystavěli chrám, ale nedal rozkaz k stavění města Jerusalema. Takový rozkaz dal král Artaxerxes Longimann roku 20. panování svého dle knihy Ešdrášovy (2. Ešd. 2—18) A rok tento padá do 299. roku po vystavění Říma, čili 455 před Kristem Pánem. Kristus Pán pak byl slavně uveden v úřad vykupitelský křtem svým v řece Jordáně, který se stal v 28. roku věku jeho. Musíme tedy k počtu 455 přidati 28 a shledáme, že čas, od vyjití příkazu, by se stavělo město Jerusalems, až do Krista Pána veřejného vystoupení, obnáší 483 leta. Dle Daniele mělo uplynouti 69 téhodnův po 7 letech, což dělá dohromady zase 483 leta, je tedy čas vystoupení Messiasa zřejmý a přesně v proroctví naznačen.

A nebude lid jeho, kterýž ho zapře, t. j. ten lid, který zapře Krista, přestane být lidem vyvoleným.

A město a svatyni rozmece lid s vévodou, který přijde; to stalo se 2. září r. 70. po Kristu Pánu, kdy římské vojsko, pod vůdcem Titem, dobylo Jerusalema.

A konec jeho pohubení: město i chrám bude zřícenina, a po konci boje uložené zpuštění; po válce nastane úplné zpuštění města a také i zpuštění lidu. To stalo se také doslova.

Utvrdí pak smlouvu mnohým téhodnem jedním, totiž Messiáš, posledním z předpověděných téhodnův, totiž sedmdesátým. To stalo se dilem za času veřejného vyučování Krista Pána, dilem po smrti jeho kázáním sv. apoštolů. Kristus utvrď smlouvu mnohým, kteří v něho uvěřili, ač pro všechny přišel a za všechny zemřel, neboť nevěřící se sami z počtu vykoupených vylučují. Smlouvu, kterou učinil Bůh s Abrahamem ve Starém Zákoně, proměnil Kristus v smlouvu s celým člověčenstvem ve smlouvu milosti a lásky. A v polovici téhodne (posledního) přestane oběť i obětování. Polovice téhodne obnáší $3\frac{1}{2}$ roku a také Kristus učil skoro $3\frac{1}{2}$ roku, totiž 3 léta úplně, a od 25. prosince až do 24. měsíce židovského Nisan, t. j. do 7. dubna, tedy skoro půl roku. Bylo sice i po smrti jeho ještě ve chrámě jerusalemském obětováno, ale oběti tyto ztratily smrti jeho svou platnost. (Jud. 10, 5). Když byla dokonána oběť pravá, přestala oběť obrazná. Zkázou pak Jerusalema přestaly oběti vůbec.

Až do skonání a konce bude trvati zpuštění. To zajisté trvá až po dnešní den a trvati bude až do skonání světa; židé, jako národ, nemají a nebudou mít svého krále, nemají vlasti, z chrámu a města nepozůstalo kámen na kameni, neboť co nyní tam je, jest nová stavba, zejména z dob křesťanských a také většinou na jiném místě. Bůh všelijakým způsobem dával a dává na jevo, že národ, jenž zabil Krista, jest od něho zavržen.

Prorocství Jakubovo o příští Páně jest jasné, ale Danielovo ještě jasnější a přesnější. Židé zajisté měli dobře v paměti, kdy vyšel rozkaz, aby se stavěl Jerusalema, a proto dobře si mohli vypočísti určenou dobu narození Messiášova. Mimo to byl Daniel posledním prorokem jejich v Babyloně, jeho osobnost byla všem známa, neboť byl velmi váženým i u dvora Nabuchodonozorova, Baltazarova i Cýrova. Není tedy pochybnosti, že prorocství jeho vžali s sebou do vlasti, a že každému bylo známe, neboť právě v té době, když se navrátili z poroby babylonské, pocítovali tím více potřebu Messiáše, kterého si ovšem představovali jakožto krále svého budoucího a osvoboditele od jha nepřátel. Že v prorocství tomto se týden měl za čas 7 roků, věděli tehdy židé dobře, vždyť slavili t. zv. rok sobotní, který měl 7 let, t. j. každý sedmý rok celý se slavil jako sobota, den sváteční. A že lid dobře porozuměl i tomuto prorocství, vidno z toho, že nábožní znatelé písem sv. zaslíbeného Messiáše právě v ten čas, prorokem Danielem předpovězený, očekávali, a že, když Kristus Pán veřejně vystoupil, obecný lid houfem se k němu přidával a v něj lehce uvěřil. Dále, že po smrti Kristově povstávali mnozí falešní kristové, mocnou pomocí proti Římanům slibující a lid beztoho nešťastný ve větší zkázu uvrhující. Kdyby v tom času žádný zaslíbeného Messiáše neočekával, zajisté by se nedalo vysvětliti, kterak nábožní uvěřiti mohli Kristu, bezbožní pak přidati se k falešným Kristům. Tak Písmo sv. zřejmě v prorocstvích těchto naznačilo čas příští Vykupitele na tento svět. Kristus Ježíš se právě v tomto čase narodil; tak mimo jiné i tím dokázal, že on je tím zaslíbeným a očekávaným Messiášem. Proto dobré je zpytovat písma, aby i naše vira v Krista Pána, jakožto pravého Boha, seslaného Vykupitele, byla potvrzena a posilněna, neboť tak nás napomíná sv. Jan, řka: »Zpytujte Písma, nebo vy se domníváte mít v nich život věčný; a tať jsou, ježto svědectví podávají, že podle všech prorokův Messiáš přišel v osobě Ježíše Nazaretského«. (Jan 5, 39).

Boh. Hendl.

Místa křivá budtež přímými.

(Rozjímání adventní).

Vdobě adventní bývá nám častěji ve svatém nedělním evangeliu připomínáno kázání sv. Jana, předchůdce Páně. Jan miloval pravdu, nenáviděl každou lež, proto kázal: »místa křivá budtež přímými, místa

Před jazykem je první pevná hradba, zuby, ba když někdo stárím zubů pozbyl, zbývají mu místo nich dásně, a druhou hradbou jsou řty. Viz tedy, že ohradil Bůh ve své nevyzpytatelné moudrosti jazyk tvůj dvojnásobnou hradbou; jako dřive musili se nepřátelé přičinit, aby dobyli

drsná cestami rovnými.« Horlil-li proti vši falešnosti, neupřímnosti, kterou za jeho dob zvláště Fariseové smutně se proslavili, bylo by potřebí, aby i za našich časů povstal podobný kazatel, který by, neohlížeje se ani v pravo ani v levo, doporučoval stále mluvit pravdu a varovati se všech lží. Lež je bohužel nyní až příliš rozšířena, ba došlo tak daleko, že mnohý ve své zatvrzelosti ani si nepokládá za hřích, obelže-li svého spolubližního. Protože svatý Jan Herodesovi pravdu hlásil, byl uvržen do vězení a později návrhem zlé Herodiady stat. Svatý Jan miloval vše přímé, rovné; nenáviděl vše křivé, drsné, lživé. Uvažujme, jakou ohavností před očima božíma je lež.

O lži.

1. Lež všeobecně rozšířena. Ó jak podivuhodným způsobem naznačil nám Bůh, bychom jazyka svého užívali velice opatrně! Za starých dob, kdy nebylo válečnictví tak vyvinuto jako nyní, kdy neznámy byly nyníjší lidovražedné zbraně, bývala města a hrady opevněny zdi a vodním příkopem. Zeď tato bývala co možná nejpevnější a nejsilnější, příkop byl hodně hluboký a v čas nebezpečí naplnil se vodou, ba mnohdy bylo i více zdí, aby se jen nepřítel tak snadno do města nedostal. Zda nezařídil něco podobného Bůh i s jazykem lidským? Jakoby ho dvojnásobnou, pevnou zdí opatřil!

Sv. Jan Křtitel káže u řeky Jordánu.

silně opevněných měst a hradů, podobně máš také jazyk svůj pečlivě opatrovat, abys žádné lži nepromluvil. Ale jak málo se staráme, bychom neposkvrnili lži rtů svých, Neplatí-li i v našich poměrech slova žalmisty: »všeliký člověk lhář jest« (115, 2). Nepozoroval jsi, kolik lidí je nakloněno lži? Nezdá se ti, jakoby lidé s sebou již na svět přinesli náklonnost

ku lži? Dívej se na malé dítě a poznáš, že často dříve než umí mluvit, zná převrátku a lež, ač je tomu nikdo neuvyčoval. A náklonnost tato roste s ním dále a bývá pak někdy návykem, který lze těžko odstranit.

U mnohých lidí se zdá, jakoby měli jazyk a vůbec řeč k tomu, by zatajovali své myšlenky a druhé klamali, aby nikdo nemohl zvědět, jaké jest jejich smýšlení. Někteří jsou takoví mistři v šalbě druhých, že se o nich říká: lhou z řemesla; lhou, jakoby byli za to placeni. Zapominají, že jest každá vědomá s úmyslem lež hříchem. Bylo by u nás mnoho lidí, o nichž by říci mohl Ježíš Kristus, co pravil, uřev Nathanaela: »Ejhle, pravý Israelita, v němž není nic falešného!«

2. Kdo je původcem lži? Kdo promluvil první lež, která kdy byla proslovena na světě? Známe vypravování Písma sv., kterak svedl ďábel Evu, by jedla ovoce se stromu v ráji, se kterého jim Bůh jisti zapověděl. Kdo lže, měl tedy za učitele a mistra původce vši lži ďábla, o němž píše Písmo svaté: »Když mluvím lež, mluvím z vlastního«, je totiž otcem lži, kdežto člověk, který lže, jest jeho žákem.

3. Lhář protiví se Bohu. Kdo miluje Boha, varuje se každé, i té nejneopatrnější lži. Bůh je nejvyš pravdomluvný, miluje pravdu, a aby ji světu zjevit mohl, změnil Syn Boží trůn věčné slávy nebeské s dřevem kříže: »Já jsem k tomu se narodil a proto jsem na světě přišel, abych svědectví vydal pravdě.« Proto pochopíme, že Bohu se každá lež tolik oškřívá, a že mnohdy Písmo svaté každý hřích nazývá lží a vůbec hříšníka nazývá lhářem, jakoby mezi hříchem a lží nebylo žádného rozdílu. Kdybychom si lépe povšimli některých hříchů, shledali bychom, že je každému přimíšena lež, jako nějaký zžirající a vše pronikající jed. Kdo lže, protiví se Bohu, neboť Bůh je věčná pravda a proto se mu každá lež protiví. Bůh často již zde na světě přísně trestá lháře. Nikdo neporoučel Ananiášovi a Safíře, aby prodali pole a dali stržené za ně peníze sv. apoštolům ku rozdělení mezi chudé. Když však listivě část stržených peněz skryli, jen zbytek přinesli a tvářili se, jakoby byli vše donesli, potrestal je oba Bůh náhlou

smrtí. Každá lež se Bohu protiví, jak sám Hospodin praví, řka: »Rtové lživí jsou ohavností před Hospodinem.« Hodynář chce, aby řačičky ukazovali věrně, co uvnitř ve stroji pohybem koleček se děje; podobně chce také Bůh, aby jazyk lidský zjevoval věrně, co se děje v srdci člověka; jaký je uvnitř ve svém nitru, takový má se jevit i na venek.

4. Lhář škodí sám sobě. Žádný člověk nežije zde na světě život samotářský, odloučený ode všech ostatních lidí, ale každý z nás jest údem velké společnosti lidské a jest více méně odkázán na pomoc svých spolubližních. Shoda pak, kterou máme všichni vespolek, záleží v důvěře jednoho k druhému; důvěru sli však porušuje, kdo lže. Jednou tito dva tovaryši, kteří hledali práci, kolem pole, na němž rostlo zelí. Josef, krejčí, rád se vychloubal a pravil svému spolucestujícímu Janovi, kotláři: »Podívej se, tam rostou sice velké hlávky, ale já jsem jednou viděl hlávku, ta byla tak velká, jako tamhle ta fara.« Jan, kotlář však odpověděl: »To nic není, ale já jsem jednou pracoval u mistra a dělali jsme kotel, ten byl tak velký, jako tuhle ten kostel.« »A prosím tě,« zvolal udiveně Josef, »nač byl?« »Chtěli jsme v něm uvařit tu tvou velikou hlávku,« pravil Jan. Josef pochopil, že vymyslí si Jan žert, aby mu ukázal, jak nesmyslné lže a zbavuje se tak důvěry svého věrného soudruha.

Svatý Jan Zlatoústý píše: Považte, jak by vypadalo tělo lidské, kdyby jeden úd druhý obelhával, kdyby na př. řeklo oko k ruce: uhlí jsou květiny a květiny jsou uhlí, k noze: mravenci jsou hadi a hadi jsou mravenci, k žaludku: jídlo jest jed a jed jest jídlo, běda pak tělu lidskému, člověk by jistě zemřel. Podobný zmatek způsobují lháři v lidské společnosti, která tvoří jaksi jedno tělo, které je složeno z tolika údů, kolik jest lidí, kteří zde na světě žijí. Proto napomíná nás svatý Pavel: »Pročež odloživše lež, mluďte pravdu jedenkaždý s bližním svým, nebo jsme údové vespolek.« (K Efes. 4, 25.) Uvažuje o zhoubě lži, navrhoval kdosi, aby všichni lháři byli z města, v němž bydlí, vypovězeni; ale návrh nemohl býti přijat, neboť prý jich tam bylo tolik, že by se město bylo úplně vyliidnilo. Každý

varuje se mít ve svém majetku falešný peníz, neboť nepřinese žádného užítu; a může mít pro majitele zlé následky; podobně měli bychom se varovati všech lhářů, kteří vydávají se na venek za dobré lidi, ale jsou falešní.

5. Lež je hřích. Každá lež, kterou někdo mluví, by jiného oklamal, jest hříchem. Kdo vypravuje nějakou smyšlenou věc na př. podobenství, pohádku, bajku, žert, nehřeší, neboť nemá úmysl, by jiného klamal, ale chce ho poučiti. Obvykle se rozeznávají tři druhy lží: lež služební, pronesená v nouzi, by se odvrátilo nějaké zlo od sebe, anebo od jiných; v žertu proslovenou, by se jí někdo pobavil, jmenujeme lež žertovnou; kdo selže, by jinému uškodil, proviní se lží škodolibou. Každá z těchto různých lží, když se promluví za účelem jiného oklamati, jest hříchem.

Buďtež nám první křesťané vzorem, v jaké ošklivosti máme mít každou lež. Jak často byli by se mohli uchrániti před smrtí mučednickou, kdyby byli selhali, viru zapřeli, ale neučinili to za žádnou cenu, raději smrt i nejhroznější podstoupili. V Nikomedii žil za časů císaře Maximiána zbožný biskup Antymus; císař vyslal dvacet vojáků, aby ho zajali. Vkročili do jeho domu, a jak bývá obvyč takových lidí, žádali, aby se jim dalo jisti. Sám biskup je přijal a připravil oběd, jak dovedl nejchutnější, též jim přisluhoval a choval se k nim tak laskavě, že byli celí šťastni, protože se jim doposud nestalo, že by se byli setkali s mužem vzdělaným, který by byl tolik dobrosrdečný. Mezi obědem ptali se vojáci, nezná-li nějakého biskupa jménem Antymusa, že jsou vysláni, by ho zajali a dovedli k císaři.

Jak bych ho neznal, odvětil hostitel, já jsem, kterého hledáte. Nic se nena-máhejte a odveďte mne. Vojáci byli velice překvapeni, neboť tak si za tu chvíli zamilovali svého hostitele, že se hned jednohlasně dohodli: půjdeme k císaři a řekneme, že jsme vzdor nejpilnějšímu hledání a pátrání nemohli biskupa najíti; myslili, že tímto způsobem zachrání život svému šlechtnému a obětavému hostiteli. Ale biskup uslyšev, co zamýšlejí, nedovolil, aby lhali, a pravil: Křesťanu není nikdy dovoleno selhati

anebo dovoliti, aby druhý lhal: pojďme k císaři, raději já zemru, než abyste vy byli lháři! A nedal se přemluvit, šel, vydal se císaři a byl umučen za hrozných muk a bolestí.

6. Je někdy dovolena lež? Lež není nikdy dovolena. Jen tehdy může se vykládati, jak již nahoře zmíněno, něco vymyšleného, není-li při tom žádného úmyslu jiné klamati, ale chceme-li je poučiti anebo nevině pobaviti. Ovšem není nikdo povinen sdělit celou pravdu a může, libo-li mu jen část pravdy sdělit a co chce, může zamlčeti; mlčí-li, nedopouští se žádné lži, takový člověk jedná jako kupec, který prodává látku, stočenou ve velký balík, rozvine před kupujícím tolik látky, kolik je dle potřeby třeba. Tak vyprávěl Abraham svému synovi Isákovi, že přinesou oběť Pánu Bohu, ale zamlčel, v čem bude pozůstávati: je tedy, jak viděti z toho příkladu, rozdíl mezi lží a mezi výrokem, v němž všeho nezděláme. Lhátí není nikdy a za žádnou podmínkou dovoleno, tak uči naše svatá církev, neboť dáno jest nám přikázání znějící: »Nebudeš lhátí!« (2. Mojž. 23, 7).

Svěři-li nám někdo nějaké tajemství, jest naší povinností, bychom ho nevyzvatlali, ale jako tajemství u sebe podrželi. Kolik mrzutosti ušetřili by si lidé, kdyby svědomitě dbali tohoto pravidla opatrnosti. Kdyby přítel náš někam odcestoval a svěřil nám klíč od svého domu, v němž má mnoho drahocenných předmětů a památek, jemu vzácných, neodevzdali bychom klíč někomu jinému, než příteli samému, až by ho od nás požadoval. Podobně věrně máme zachovávat, co nám někdo svěřil, otevřev srdce své a zjeviv nejtajnější záhyby nitra svého. Jak mnohý dbá až příliš úzkostlivě o čest svou a o zachování dobrého jména svého; kéž bychom všichni tak dbali! byli pravdomluvní a vystříhali se každé poskvrny svých rtů nepravdou a lží! Nevíš-li si kolikrát rady a zdá se ti, že sám se nevymkneš, že vše tě nutí ku lži, tedy jdi a poraď se se svým zpovědníkem, vždyť napomíná nás Písmo svaté: »Nepohrdej poučením a vypravováním starších, od nich naučíš se zajisté rozumu a dávatí odpověď v čas potřeby.« (Sir. 8, 9, 12).

7. Kéž nikdy nelžeme! Čím srdce naše překypuje, to ať zjevuje jazyk

náš, nikdy nepromluvíme nic, co není pravdivo. Řídme se dle slov našeho Spasitele, který nás napomíná: »Reč vaše budiž jest, jest, ne, ne«. Pravda budiž vždy hvězdou, za níž kráčet chceme, od pravdy nechceme se nikdy

uchýliti ani v řeči ani v jednání svém. Hospodin bude od nás jednou pravdu požadovati, budme tedy cele přáteli pravdy, upřímnosti a nepřáteli všech lži i neupřímnosti.

Ignát Zhdněl.

Dvojí radost z narození Páně.

(K slavnosti vánoční).

Aj, zvěstuji vám radost velikou, která bude všemu lidu, neboť narodil se vám dnes Spasitel, jenž jest Kristus Pán. (Luk. 2).

S velikou touhou očekává církev slavnost narození svého Pána a zakladatele Syna Božího, Krista. Ježíše, a tuto touhu svou projevuje po celý čas adventní slovy starých proroků, kteří volali: »Rosu dejte nebesa, a oblačové deštěte spravedlivého, otevři se země a vydej nám Spasitele!« Tklivé písně adventní rovněž vyjadřují touhu srdce lidského po Spasiteli, prozrazují tu radost, která opět naplní celou duši věřícího křesťana, až nadejde posvátná ona hodina v noci vánoční, kdy slavně památku milostiplného narození Spasitelova a úchvatný onen zavzní zase zpěv andělský: »Sláva Bohu na výsostech a na zemi pokoj lidem dobré vůle«, kdy slyšeti bude v chrámě ona krásná slova plná útěchy a radosti čisté: »Zvěstuji vám radost velikou, která bude všemu lidu, neboť narodil se vám dnes Spasitel, jenž jest Kristus Pán«. A věru, máme proč se radovati, vždyť narodil se nám, pro nás jak tak krásně vystihuje naše píseň vánoční: narodil se Kristus Pán, radujme se, z růže kvítek vykvet' nám, veselme se, z života čistého, z rodu královského, nám, nám narodil se. Ano, nám narodil se Kristus, pro nás sestoupil on, Syn Boží na tuto zemi, pro nás vzal podobu člověka, aby jako druhý Adam nás obnovil podle vzoru svého, odňal od nás vše, co obraz Boží v nás hýzdí a dal nám vše, co zase nás pozvedá k Bohu a činí z nás pravé děti Boží. Hřích od nás odňal a milost nám dal, trest změnil v odpustění, smrt v život věčný, bolest v radost; hledal nás, když jsme byli ztraceni, aby nás

spasil, obětoval se za nás, aby za nás zadostučinil spravedlnosti Boží. Ó, jak milostiplný je tedy svátek vánoční. Slavnost lásky největší je to, lásky božské, k nám ubohým, tak hříšným a nevďečným lidem! O kterak nás musí tato láska Boží blažiti, jakou radost má rozliti v srdce naše, když nám na oči staví, že tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného na svět poslal, aby, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Pozastavme se tedy poněkud u této radosti vánoční a rozjímajme s ní, aby tím více oblažila celou naši duši. Tu však si připomeňme, že radost z narození Páně nebyla jen na zemi, nýbrž i v nebi, a proto, že rozjímati máme o dvojí radosti v slavnosti vánoční. Představme si tedy, co dělo se v nebi, když jednorozený Syn Boží ráčil se na zemi naroditi a jako malé děťátko ležel v chlévě betlémském v jesličkách. Všickni andělé nebesí vidouce na jedné straně velebnost Boží a na druhé to ponížení, které Kristus ráčil na se vzíti, užasli velice a byli by zajisté, kdyby to bývala vůle Boží, sestoupil všickni na zemi, aby lidem zvěstovali po celém světě, kdo k nim zavítal, a jak jej uvítati mají. Nebyla to však vůle Boží, neboť Spasitel chtěl nepoznáni býti širšímu světu, toliko několika vyvoleným dal pocítiti radost z příchodu svého. Nic však méně, klaněli se andělé všickni s nebe nověnarodzenému Spasiteli v jesličkách, jak jim to byl přikázal Bůh dle slov sv. apoštola Pavla, řkoucího: »Když uvádí (Bůh) prvorozeného na okrslek země, dí: a klanějte se jemu všickni andělé Boží«. K Židům 1, 6). Ejhle, nebesa celá klaní se Pánu v jesličkách, radují se z narození jeho,

kteřé přineslo padlému lidstvu spásu; obdivují lásku Boží a milosrdenství Syna Božího a naplnění jsou úžasem a spolu plesáním. Nemáme i my se radovati, když vidíme, kterak nebeští kůrové s úctou a radostí klaní se nověnarodnému Spasiteli? nemáme však také bolest pocítiti,

O, jak jsme tedy nevděční! Proto dnes, když klečíme u jeslíček Kristových, klaníme se Spasiteli v duchu, jako se klaněli mu andělé, roznětme v srdci lásku horoucí za lásku jeho a spolu vřelou žádost, abychom netoliko my ho co nejlépe poznávali, nýbrž také aby

Narození Páně.

že jako tehdy, tak posud bývá Spasitel nevděmán, že od mnohých lidí, pro něž se byl narodil, není poznáván, není milován? Věru, ani ta vznešená radost vánoční není bez pelyňku zármutku, pomyslíme-li, že i my často na Ježíše zapomínáme, jeho lásky si nevážíme, jeho oběti dle zásluhy neceníme, ba za to vše ještě ho urážíme a hněváme?

poznán byl Spasitel ode všech lidí. Volejme proto s Isaiášem, prorokem: můžeme-li něčím přispěti k tomuto poznání, k roznícení této lásky, ejhle, tu jsme Pane, pošli nás! a na perutích lásky a úcty poletíme, a jako Serafíni volají, tak volati budeme ve světě: »Svatý, svatý, svatý jest Pán Bůh zástupů, plná jest země slávy jeho«, ano, plná jest země

slávy narozeného Spasitele, ač se sláva ta zdá zastíněná chudobou, v níž se naroditi ráčil.

Se svaťými anděly radovali se také zajisté oni duchové spravedlivých v předpeklí, kteří rovněž toužebně čekali na přísti Vykupitele, který i jim měl přinésti spásu, vyvésti je z temnosti do svělla věčného ráje. I těm, jak za to míti můžeme, zavzněl v noci vánoční hlas andělský: »Zvěstuji vám radost velikou, neboť dnes narodil se vám Spasitel.« Vždyť i oni byli miláckové Boží, spravedliví Starého zákona, kteří Boha milovali, jemu sloužili a za čest a slávu jeho i svaté víry jeho zjevené bojovali a trpěli. Vždyť oni měli býti prvotiny těch, které Kristus Pán vysvobodil a uvedl do království svého a proto zajisté dal jim Bůh pocíti tu radost blízkého vysvobození v posvátné noci vánoční.

Tak naplnilo narození Páně radosti velikou jak kůry andělské tak i praotce spravedlivé Starého zákona tak rozlila se radost z narození Páně na světě onom. S nebes však sešla radost i do srdcí lidských. Nebylo jich tehdy sice mnoho, ale byla to srdce svatá, čistá, Bohu oddaná, která hodná byla tak vznešené a čisté radosti. Byla to předně nejbližoslavenější Panna Maria, Rodička Boží, jejíž duši naplnilo plesání, naplnila radost nejčistší a největší, když viděla, že vyplnilo se poselství andělské, když viděla, že stala se matkou Boží, zůstávajíc pannou neposkvěnou, když cítila, že tím se stává i matkou lidstva a že skrze ni přichází na svět Messiáš dlouho žádaný, dlouho vytoužený Spasitel. Jaké asi city klidu, lásky a radosti, klanění se a pokory naplňovaly tehdy srdce Tvoje, ó Rodičko Boží, před velebností Boží, která se skrze Tebe dítětem stala! S jakou sladkou rozkoší mateřskou vzala jsi do náručí Ježíše a s libáním jsi ho přivinula na prsa svá! Ó jak větší ještě byla radost Tvoje, když maličký Ježíš pln lásky na Tebe pohlédl, na Tebe se usmíval, Tebe svýma ručkama objímal! Při těchto nejsladších citech a mateřských radostech prosíme Tebe, nejsvětější Panno a Rodičko Boží, vypros i nám něžnou lásku k Ježíši, abychom z lásky k Němu a v lásce k Němu veškeré rozkoše a hříšné požitky světské, veškeré nebezpečné statky

a cti světa mijeli a všecku svou pravou rozkoš, veškeru svou lásku a veškeré bohatství své v Ježíši hledali a také nalezli.

S Marií Pannou radoval se panický její ochránce sv. Josef. Ó jak zaplesal tento muž spravedlivý, že nepovrhl Marii, že ujal se jí, věda nyní, klerak se vyplnilo slovo andělovo: »Josefe, synu Davidův, neboť se vziti k sobě Marii, manželku svou; nebo co z ní zrozeno jest, z Ducha svatého jest: porodí pak syna a nazveš jméno jeho Ježíš; on zajisté vysvobodí lid svůj od hříchů jejich.« (Mat. 1. 20.) Tehdy ovšem snad jsi ani nepochopoval, svatý Josefe, co anděl slovy těmi minil, toliko to ti bylo jasné, že čistá a neposkvěná jest snoubenka tvá Marie a nyní vidíš, klerak zázračně narodil se jí syn, a tys že učiněn jeho pěstounem, že zastupovati máš místo Otce jeho. Cítíme s tebou to veliké upokojení srdce tvého, tu radost při pohledu na novorozeného, jenž Bůh a člověk zároveň jest. Podívoval jsi se té velké pokoře Syna Božího, který jsa pánem celého světa ve chlévě se naroditi ráčil a poznával jsi z toho, jak veliké dílo asi světenec tvůj na světě vykonalí má, když již sotva se narodil, začíná trpěti. A proto v pokoře a účt největší klaněl jsi se novorozenému Kristu, jsa s ním spojen touž chudobou, ale také touž láskou. Vypros nám u Pána Boha té milosti, abychom i my spojili se v duchu s ponižením se, se slzami, s chudobou a s modlitbou a všemi ctnostmi, jichž příklad nám Spasitel při narození svém podává a tak také hodní byli okoušeti té rozkoše čisté a radosti vznešené, jakou naplněno bylo srdce tvé!

Radost Marie Panny a sv. Josefa rozmnožili ještě zbožní oni pastýřové, kteří na hlas anděla přispěchali pokloniti se nově narozenému Spasiteli. Jim obzvláště platila slova: »Zvěstuji vám radost velikou.« Jim dáno i znamení, podle něhož měli poznat zázračné dítě: »Naleznete dětátko plénkami ovinité a položené v jeslích.« (Luk. 12, 12.) Ejhle, koho povolal Bůh k jesličkám novorozeného Syna svého, nebyli to učení Fariseové z Betléma, nýbrž prosti mužové venkovští, nebyli to boháči betlémsí, kteří zavřeli domy své před Marií a Josefem,

nýbrž chudobní pastýři, kteří s radostí jim přenechali chlév svůj za nocleh. Jim dal Bůh radost, kterou nedal jiným, jim dal poznání, které skryl před očima moudrých tohoto světa. Dobře se na ně hodí slovo Písma, »že skryl tyto věci (tajemství moci a lásky Boží) před moudrymi a zjevil je malíčkým« (t. j. prostým neučeným, ale plným dobré vůle). (Mat. 11, 25.) A pastýři ukázali dobrou vůli a ochotu, neboť sotva že uslyšeli hlas andělů, řekli vespolek: »Pojďme, ať do Betlema a vzíme tu věc, jež se stala, kterouž Pán ukázal nám.« (Luk. 2. 15.) Pozorujeme je na cestě, která plní radosti o tomto zjevení andělů mluví, jakými slovy si onen sladký pocit touhy a očekávání vyjadřují, který poselství andělské v jejich duši roznítilo. Jak při pohledu na Krista Pána. svoji viru a svoje podivení vyslovují a co k Ježíši Marii a Josefovi hovoří. Padají před ním na kolena, obětují mu dárky prosté sice, ale ze srdce. A Spasitel na ně s láskou shlíží, jim jistě žehná a duši jejich naplňuje podivuhodnou radostí, kterou byli dříve nepocítili, neboť jsou v blízkosti Boha. Ó následujeme pastýře k jesličkám Kristovým, zulibíme jako oni zdi stáje, která tehdy byla palácem, chrámem Boha živého. Zulibíme tu prostou slámu, na níž spočívalo božské dítě, ty plenky, v něž bylo zavinuté, zulibíme jako pastýřové Kristovy ruce a nohy a dejme si požehnání od něho. Vyprosmo si takové srdce prosté, upřímné, beze vši falše, a pokrytectví, Bohu oddané, lásky Boží plné, jaké se Kristu Pánu líbilo na pastýřích, aby i naše radost vánoční byla úplná!

A nyní, když zvěstováno bylo od anděla narození Spasitelovo, tu také zjevno bylo, proč na svět přišel, co učiniti chce a co světu přináší. Hned pak zazpívali mnozí andělé krásný věčně svěží a dojemný zpěv: »Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.« Ve slovech těchto, která andělé z nařízení Božího prospěvovali, obsažen jest celý úkol Spasitelův na světě, celé to ovoce jeho života a smrti. Po-předně měla být zase obnovena sláva Boží, kterou hřích lidstva zastínil, sláva Boží na zemi i na nebi. Všecko stvořil Bůh ke slávě své, všecko stvoření má

vypравovat slávu Boží a nejvíce tvor rozumný člověk. Avšak právě ten vzbuřil se proti Bohu, pýcha oslepila jej a dav se svěsti duchem pyšným, sám zpýšněl a zřetěl, ukradnuv takto Bohu povinnou slávu. A tu přichází Syn Boží pokorný, ponížený. on, jenž to za loupež nepokladal býti rovným Bohu, on ponížil sama sebe, přijal podobu služebníka a poslušen učiněn jsa až k smrti a to smrti kříže. Pak Syn Boží vrátil Bohu slávu, a od té doby sláva Boží prvním jest úkolem všech, kdož se Krista drží. Bůh žádá si býti od nás oslavován dle slov Písma: »Služebník můj jsi ty, v tobě oslaven budeš slávu svou nedám jinému.« Ejhle, jak krásný máme na zemi úkol! Slávu Boží, kterou pějí andělé v nebi, máme i my na zemi pěstovati a tak spojovati se s celým dvořanstvem nebeským. Jak dobrým je Pán, že od nás ubohých slávu přijímati chce, že si jí žádá. A sláva ta záleží ponejvíce ve skutečích, které hlásají viru, naději, lásku, které konáme proto, že Bohu se líbí a že jimi oslaven bývá tverý svými. Slyšíme-li tedy dnes zpěv andělský »sláva Bohu na výsostech«, ó umíme si povždy tak žiti, tak jednati, aby Bůh celým životem našim byl oslavován a potom také vyplní se i druhý díl zpěvu andělského na nás: »Bude pokoj lidem dobré vůle.« Jest pak pokoj s Bohem, s lidmi a s vlastní duší a trojí tento pokoj přinesl nám Kristus Pán.

Spasitel přinesl nám pokoj s Bohem, neboť nás s Ním smířil, pokoj s lidmi, neboť nás učil vespolek lásce, svornosti, trpělivosti a spravedlnosti; pokoj duši naší, neboť obrnil nás proti hříchu, obrnil moc našich náruživostí a osvobodil nás od zlobného vlivu zlého ducha. Z tohoto všeho vyplývá radost a klid svědomí a onen pokoj, »který převyšuje všechnen pomysl.« (Fil. 4, 7.)

O Ježíši, kníže pokoje, o němž psáno jest: »Že vzejde za dnů jeho spravedlnost, a bude hojnost pokoje.« (Ž. 71, 8) tebe pokorně prosíme, odejmi od nás veškeru nástálost světskou a utvrď nás ve svatosti a pokoji božském. aby spokojený a šťastný byl život náš zde, neboť kde pokoj, tam láska, kde láska, tam Bůh a kde Bůh, tam je štěstí veškeré. Za tento pokoj Kristův prosme, neboť dává nám ho ráti, jakož pravil k apo-

štolám: »Pokoř svůj dávám vám, ne jako svět dává, já dávám vám«. A tento pokoj je trvalý, neboť jako svět dává nám nemůže, tak i nám ho nevezme, dokud sami ho ztratit nechceme těžkým hříchem. Budme tedy dobré vůle, t. j. podrobme se Bohu a mějme vždy úmysl činit sv. vůli jeho. Pilni budme křesťanských zásad spravedlnosti. »Varuj se zlého, číš dobré«. »Vůle dobrá, jak praví sv. Řehoř, jest nade všecko, nic není nad ni milejšího, nic pokojnějšího, jako zase naopak nic horšího a nepokojnějšího, nežli vůle zlá«. Proto prosme Pána pokoje, aby od zlé vůle nás osvobodil, dobrou nám však udělil, neboť tato jest pravým darem nebes, abychom dle slov sv. apoštola Pavla »zkusili, která jest vůle Boží dobrá, libežná, a dokonalá« a podle ní opravili se v novotě smyslu svého a nepřipodobňovali se světu«. (Řím. 12, 2), neboť vůle Boží, vůle dobrá jest původem všech pravých statků, vůle naše však, pakliže sobě samé zůstavená, jest původem všeho zlého. Takového pokoje zakusila Rodička Boží, sv. Josef, sv. pastýři a všickni sv. učedníci Kristovi, kteří tu jedinou touhu měli připodobnit se Kristu Spasiteli a jen samému sloužiti. Kéž by i nás všechny, kteří také učedníky Kristovými chceme býti, naplňovala povždy vůle dobrá, libiti se Kristu celým životem, kráčet za ním po cestě, kterou od počátku života až ke smrti kráčel, potom sv. pokoj bude údělem našim na zemi a blažený život odměnou na věčnosti. Zde slavíme narození Páně s radostí a plesáním, kéž bychom také jednou slavili narození svoje v nebesích! Vyprosme si k tomu pomoci a milosti láskyplného Spasitele, jenž ochotně vše dobré nám podává a nabízí, spojujme modlitbu a úctu svou s modlitbami a úctou blahoslavené Panny a matky Marie, sv. Josefa, pěstouna a zbožných sv. pastýřů betlémských, aby celý náš život na světě nepřetržitou byl oslavou Boží, plynul v pokoji a požehnání a jednou došel konce v přístavu nebeském.

Boh. Hendl.

Modlitba útěchou.

Jest těžko žíti na světě,
když sídlí v srdci bol,
jest smutno v duši člověka,
když znaven hledí kol.

Když v duši cítí únavu
a v srdci velkou tíž,
tu rád se k Bohu utíká
a rád jde k Němu blíž.

A Bůh, ten dobrý otec všech,
mu nedá zahynout,
neb ve svou náruč otcovskou
nás touží přivínout.

On rány naše zacelí
a vrátí v srdce klid,
když vroucně k Němu spěcháme,
se v chrámu pomodlit.

A v modlitbě tu najdeme
útěchu pro bol svůj,
když vroucně ústa zaprosí:
„Matičko, při nás stůj!“

A matka Boží uslyší
ten bolný v srdci hlas,
a s nebes vyšin pokyne,
buď šťasten v světě zas!

Jest těžko žíti na světě,
když sídlí v srdci žal,
však k útěše a k radosti
Bůh modlitbu nám dal!

A. M. Kadléčková.

V hodině smrti.

Tak mnohý učenec a nevěrec bezbožný,
který víru v Boha se světa chtěl vymést,
na smrtelném lůžku když spočíval nemožný,
sluhu Boha, kněze, dal si k sobě přivést,
by se skrz něj zase s Bohem mohl smířiti,
co věřící křesťan, ne nevěrec, umířiti;
ač on víru v Boha slovem, tiskem vyvracel
a volal kajně k svému Soudci věčnému:
Ó Bože! milostiv buď mně, tvorů hříšnému!

Fr. Vrdtil.

Pokoj lidem dobré vůle.

Napsal Jarolím St. Pavlík.

A na zemi pokoj lidem dobré vůle. (Luk. 2, 14).

Hory israelské, rozvíňte rato-
lesti své a květe a plody
neste, neboť přiblížil se
den Páně. Květe jako lilie,
vydávejte vůni a zelenajte
se líbezně; zpívejte píseň
chvály a zvelebujte Ho-
spodina ve skutcích jeho! Zvelebujte
Hospodina, jak můžete; chvalte Pána,
vyvyšujte jej a seberte dohromady všechnu
svou sílu, neboť on jest větší nade vši
slávu.

Těmito prorockými slovy pozdravuji
den vánoční, o němž tolik vánočních
stromků se zelená, kvete a plody nese.
Příští jaro poslalo již k nám své posly,
ačkoliv samo ještě jest od nás daleko;
posli ti — vánoční to stromky — ob-
veselují srdce naše, jako ona holubice
patriarchu Noe rozveselila, když se
k němu vrátila, držíc v zobáku zelenou
ratolest, poselství to míru. Naši pohanští
předkové slavili též o vánočních slavnost
zimního slunovratu; neboť toho času dne
přibývá a naděje roste na lepší čas, na
příští jaro. Venku je sice ještě všecko za-
sněženo, zaváto, ledem potaženo, zmrzló,
ztuhlo; mlhy táhnou krajem a větry bouří;
ale v pokoji bohatého i chudého zelená
se jaro a zvěstuje mu poselství míru.
Král míru, král pokoje přišel na svět
ve stáji v Betlémě, a podivno: první
antifona, již církev narozeného Ježíška
v prvních nešporách hodu vánočního
pozdravuje, zní: »Král pokojný zveleben
jest nade všechny krále veškeré země«.
A zástupy nebeské jásají a zpívají:
»Sláva na výsostech Bohu a na zemi
pokoj lidem dobré vůle!

Jakým dobrodiním je pokoj, můžeme
si za našich dnů, jak se patří, představit.
Avšak v dřívějších letech nebraly vojny
konce; tu se jenom drancovalo, zabíjelo,
nevinnost se znásilňovala, rodiny ztrácely
otce-živitele, rodiče zase děti, města a
dědiny se vypalovaly a bouraly, pole
pustošila. Sotva byla jedna loupežná
banda pryč, hned tu byla zase druhá,
exekuce byly na denním pořádku, zá-
možní lidé stávali se zbráky. A takové
poměry trvaly ne snad jen několik týdnů

neb měsíců, nýbrž celá léta. O, jak si
oddechli lidé, když byl konečně mír
uzavřen! Mír, pokoj! Jaké to spasné
slovo, po němž vždy lidé horoucně toužili!

Ale mnohem horší vojnu jest ona,
již lidstvo s ďáblem muselo vésti. Tisíce
let vzdychali lidé pod tyranstvím ďábla,
aniž by si byli mohli pomoci. O všechny
statky je ďábel oloupil, o milost posvě-
cující, dětství Boží a dědictví nebeské;
on učinil z nich své otroky. Nebeský
otec se hněval, a nic, žádná oběť, ba
ani tisíce obětí zápalných nemohly ho
usmířiti. Podmínkám míru mezi Bohem
a lidstvem nemohl žádný člověk vyhověti.
Když Francouzi roku 1870 vojnu prohráli,
bylo jim 5000 milionů marek válečné
kontribuce zaplatiti. Ohromná suma! A
přece byla v krátkém čase pohromadě,
neboť Francouzi měli peníze. Ale ubozí
lidé neměli ničeho, čímž by Bohu Otci
převeliký dluh, ježž Adam na ně uvalil,
byli zaplatili. Dokud však dluh ten nebyl
zaplacen, nebylo žádné vyhlídky na
uzavření míru. O jak nešťastnými museli
se lidé tenkrát cítiti!

To jedině, co jim mohlo útěchy
dodati, byla naděje ve Vykupitele, krále
pokoje. On už byl předobrazem Melchi-
sedechem, králem v Salemu; Salem značí
tolik co mír neb pokoj. On byl před-
obrazem beránkem v Egyptě; beránek je
zvíře tiché a mírumilovné. Prorok David
prorokoval o něm: »V jeho dnech vzjede
spravedlnost a plnost míru« Prorok
Isaiáš raduje se již z předu nad pokojem,
ježž Messias měl na svět přinést: »Ra-
dujte se s Jerusalemem a plesejte v něm
všci, kteří jej milujete; neboť toto dí
Hospodin: »Hle, já uvedu pokoj na ně
jako proud vody«. Jako toho, jemuž
matka lichotí, tak chci vás potěšiti, a
v Jerusalemě budete potěšeni!« Budoucím
pokojem těší nás i prorok Zachariáš:
»Raduj se velmi, dcero sionská, plesej,
dcero jerusalemská; hle, král tvůj přichází
k tobě, spravedlivý a Spasitel!« Pokoj
bude on zvěstovati národům a jeho moc
bude sahati od moře k moři, od řeky
až na konec země.

Konečně přichází plnost časů, kdy Vykupitel na svět má přijíti. Pokoj nebeský předchází pokoj pozemský. V celé římské říši vládne mír; doba panování Augustova stojí ve znamení míru. Chrám boha války v Římě jest zavřen. Všichni národové jsou Římanům podrobeni, a požívají dobrodiní míru. A nyní přichází na svět v Betlémě dítě, jež proroci « knížetem pokoje » již dávno byli nazvali, milé Jezulátko, Syn Boží ve způsobě lidské. Pastýřům, kteří pokojný vedou život, zvěstuje anděl jeho narození a nebeské zástupy vojsk andělských zpívají hned: » Pokoj lidem na zemi dobré vůle ! « Ďábel musí kapitulovati do pekla ustoupit; nebozi lidé mohou si teď oddechnouti, neboť smíření mají býti s Bohem, nová smlouva má býti uzavřena mezi nebem a zemí; Ježíš přináší nám dávno želaný pokoj, a on sám je to, jenž vyplňuje podmínky míru a platí válečnou náhradu, ne zlatem a stříbrem, ale svou drahoucennou krví, již už osmého dne po svém narození za nás prolévá. Ba ano, milý Spasitel přinesl nám pokoj; on sám řekl: » Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám; ne jako svět jej dává, já dávám jej vám ». Pokoj s vámi, toť byl obyčejný jeho pozdrav.

Pokoj lidem na zemi, pokoj s Bohem, pokoj mezi sebou; ale andělé dodávají: » Kterí jsou dobré vůle ! « Nedostatek dobré vůle brání často pokoji, že nemůže k nám přijíti. Schází dobrá vůle, základ pokoje.

Když přišel Ježíšek na svět, bylo to jen několik málo lidí, kteří měli dobrou vůli. Byli to zbožní pastýři, mudrci od východu, Simeon a Anna; později byli to apoštolové a učedníci, Marta, Magdalena, kromě jiných nábožných žen, Zacheus, Nikodemus, Josef z Arimatie. Všichni ti ukázali, že mají dobrou vůli; oni věřili v Krista, oni byli ochotni ho následovati. Ne tak židé, zvláště kněží, zákoníci a fariseové! Tito byli sice v písmech zběhlí a mohli se snadno přesvědčiti, že Ježíš jest zaslíbeným Vykupitelem, poněvadž všechna prorocství se na něm vyplnila; oni viděli jeho zázraky, slyšeli jeho moudré nauky; ale oni vzdor tomu nevěřili, chyběla jim dobrá vůle.

Tak tomu bylo tenkrát, tak tomu i nyní. Tak mnohý křesťan žije bez Pána Boha; plnými doušky pije do sebe rozkoše světa, ale šťastným přece není. Svědomí mu dělá výtky a předhůzky, on nemá v srdci žádného pokoje, on žije jako Kain. A jak snadno mohl by si pokoj zjednat! Potřebuje jenom přikleknouti ke zpovědnici a s Pánem Bohem pořádek udělati; ale nedostává se mu dobré vůle; vše zůstane při starém. O jak šťastným jest, kdo s Davidem se modlí: Ochotno jest srdce mé, ochotno jest srdce mé! Jsem ochoten vše vykonati, co ty, o Bože ode mne požaduješ; já jsem ochoten věřiti, ačkoliv to neb ono pochopiti nemohu; jsem ochoten přikázání tvá zachováti, ačkoliv mne ďábel, svět a vlastní tělo s toho zrazují, jsem ochoten proti pokušením bojovati a dobré skutky konati, ačkoliv se musím při tom přemáhati. Tělo je sice slabé, ale duch jest ochotný.

Bez dobré vůle nedojdeme pokoje s Bohem, ale ani pokoje s lidmi. V mnohé rodině panuje nesvornost a hádka. Před oltářem slibili manželé Bohu a jeho zástupci, že si zachovají věrnost, lásku a čest, že se neopustí, až by je smrt rozloučila. Pěkně v pokoji mají žiti spolu. Ale ach, pokoj je brzy ten tam, manželé nemohou se více se sebou srovnati, nemohou se vystáti, rozejdou se a každý žije pro sebe, ačkoliv patří dohromady. A přec jak snadno moh o by dojit k smíru, ale nedostává se dobré vůle. A dejme tomu, že jsou manželé pohromadě, jaký jest život jejich? Jeden táhne čihy, druhý hot; co chce jeden, to nechce druhý. Muž jde do hospody a nestará se o své; přijde-li domu hned je peklo, tak že děti strachem do koutů zalézají. Žena nezůstane třebas nic dlužna a netá mužů ani minutky pokoje: zkrátka a dobře, všechno jde na ruby. A přece, jak snadno by mohlo dojiti k vzájemnému dohodnutí, ale dobrá vůle chybí.

Ještě jeden příklad: Dva sousedé žijí v nesvornosti; nemusejí to býti sousedé, mohou to býti i jiní lidé v obci, třebas i příbuzní, ba bratři a sestry. Oni se vespolek vyhýbají, nemluví spolu, pomlouvají se vzájemně, nadávají si, hádají se a hašteří, mnohdy jen pro nějakou maličkost, která za řeč nestojí. A přece, jak snadno by mohlo mezi nimi

dojít k smíru, ale nedostává se dobré vůle; žádný z nich nechce se pokoriti, žádný se podvoliti.

Co vidíme v obci v malém, vidíme v říši ve velkém. Mnoho jest národností v Rakousku. Ony sice slaví každoročně svátky vánoční, Němci tak jako Češi; každého roku slyší: »Pokoj lidem na zemi, kteří jsou dobré vůle«. Ale ta dobrá vůle chybí; proto slyšíme a čteme jen o samých hádkách a různicích. Nikdo nechce povolit, každý chce mít na vrchu, každý chce mít všechno, a druhý aby neměl nic. Jak císař pán jednou řekl: Češi chtějí mít víc než Němci, a Němci víc než Češi. David prorokoval: »Za jeho dnů vzejde spravedlnost a plnost pokoje«. Protože však nikdo nechce, aby se druhému stalo pospravedlnosti, nemůže

být ani pokoj mezi příslušníky různých národností. Chceme-li slaviti veselé svátky vánoční, uzavřeme mír a ukažme při tom svou dobrou vůli. Uzavřeme mír s Pánem Bohem a se svým svědomím! Tento mír nemůže nám svět dát; jen ve zповědnicích lze ho dosáhnouti. Tento vnitřní pokoj činí nás šťastnými a spokojenými, on dává nám už zde na světě okusiti radosti nebeských. Uzavřeme mír se svými spolubližními! Blahoslavení pokojní, neboť oni Božími dítky budou nazváni! Právě pokojným jest dětství Boží přiručeno, protože pokojný božské Dítě obzvlášť nápodobuje, jež na svět přišlo, aby pokoj zjednálo. Blahoslavení pokojní, neboť oni dítky Božími budou nazváni; jako dítky budou i dědici, dědici království, v němž věčný mír panuje.

Jaká dobrodiní přijalo lidstvo od církve svaté.

(Část dnlá.)

IV.

Jako vykoupení přišlo z kříže, tak i zprostředkování jeho všemu lidstvu skrze církev svatou pochází z kříže, t. j. církev trpí, strádá, mučednictví podstupuje, chtějíc lidstvu prokázat službu Kristovu, službu spásy. Mnohé duchovní řády, jež se obírají misíemi u pohanů, čítají na sta mučedníků. Roku 1879 podal arcibiskup pařížský sv. Otci seznam 57 missionářů, rozených Francouzů, kteří v 19. století podstoupili smrt mučednickou, po nejvíce v Číně a na Koreji. Však i nezvyklé podnebí v končinách zámořských vyžaduje ročně přecetné oběti, tak na př. v Africe, Ijavce, povodně. bažiny způsobují nejnebezpečnější zimmici, která již tolik bohonaděšených věrověstů pohltila! Až i přísloví povstalo: »Do Afriky jde se umřít!«

K těmto nesnázím tělesným druží se útrapy duševní, svízele, starosti a jiné nesnáze nesčetné. A přes to zříme, kterak i slabé dívky a ženy, Bohu zasvěcené řeholní panny ubírají se mezi pohany, aby nabídlly své služby zvláště pokolení ženskému, tak hrozně zuboženému, aby pro-

kazovaly skutky tělesného i duševního milosrdenství a připravovaly tak cesty Páně.

Neméně obětavě a požehnaně než missionáři, pracuje na vinici Páně duchovenstvo v našich krajích. Jemu připadá většinu práce v církvi svaté: pod jeho úsilím a potem rozkvétá život ctnosti a vzdělanosti u národů křesťanských. Často, přecasto k denní práci a oběti přidružily se mimořádné útlsky a svízele: neboť církev Krista u křížovaného nikdy kříži neujde. V čele pracujících, bojujících a trpících stál obyčejně zářný sbor velepastýřů, biskupů a zvláště náměstek Kristův, římský papež. Papežové prvních tří století byli skoro všichni mučedníci. Nad to 30 papežů musilo Řím opustiti, 4 musili v žaláři strádati, jiní 4 nesměli do Říma vkročiti, 7 sidlelo v Avignoně (ve Francii). Taktéž 44 papežů (bez mála pětiny) smýkáno světem.

A tak v kříži a lásce brala se církev světem, kudy chodíc, dobře činíc, právě jako božský její zakladatel. Tak jako Boží slunce v celé přírodě působí, všechno světlem svým i teplem naplňuje a pro-

niká, všude život z hlubin vyvozuje, tak působí církev světlem své nauky a teplem své milosti v duších lidských. Proniká všechny, kdož k ní náleží a posvěcuje všechny evangeliem a svátostmi. Kdo pak dovede říci, jaké nesmírné požehnání přinesla již od svého založení počínajíc a stále ještě přináší. Kolik lidí křtem svatým znovuzrodila a spoludědici Kristovými učinila! Kolika lidem již ukazovala cestu tímto životem do věčné blaženosti a posílila na cestě té svatým břimováním, aby v boji neklesli, nýbrž zvítězili, přijali korunu života věčného! Kolika duším podala již Tělo Páně a nasýtila je, aby měly život věčný a slavně jednou s těly opět byly spojeny v den vzkříšení! Kolika sňatkům křesťanským již požehnála a novomanžely obdařila věnem, jež jest nade všechny statky pozemské! Kolik biskupů a kněží posvětila a velebnou mocí obdařila, aby zdárně pokračovali v díle Kristově! Uolik smrtelných lůžek stála, od komnaty královské až do nejbídnější chatrče chudákovy, pod krovem otcovským na poli válečném, v nemocnicích a posílila sv. svátostmi duše se světem se loučící! A což teprv požehnání, jež škýtá svátost pokání! Co dnešní bídý a mravní zuboženosti už odstranila svátost ta! Kolika zaslepencům otevřela oči, kolik rozervaných srdcí utišila, kolik pýchy pokořila, kolik zlých žádostí udusila, co nespravedlivého majetku pravým vlastníkům zase navrátila, co zloby usmířila a zabránila, kolik dobra zasela a vy-pěstovala! Kdo sečte miliony a miliony duší, jimž církev svou naukou a svými svátostmi zjednala osvícení, pomoc po-žehnání, posvěcení v životě i při smrti pro čas pozemský i pro věčnost ne-skončenou!

V.

Třetím dobrodiním jest křesťanský příklad, k němuž nabádá božský Spasitel slovy: »Tak svít svělo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a slaví Otce vašeho, jenž jest v nebesích!« (Mat. 15, 16) a sv. Pavel v epístole k Filipinským: »Abyste byli bez úhony a upřímní synové Boží bez trestání upředí národa zlého a převráceného, mezi kterými svítíte jako světla na světě, zachovávající slovo života k slávě mé v den Kristův.« (2, 15, 16).

Příklad, jenž jako nebeský zjev stanul před očima lidstva zvyklého ohavnostem hříchu a ukázal mu tak názorně a li-bezně nový život a cestu do nebe. Miníme zvláště příklad dobrovolné chudoby, po-kory, cudnosti a lásky. Před jejcíci propastí lakoty a pýchy, jež dělila a navzájem odpuzovala národy, společnosti a rodiny, stanula jako velebná postava z jiného světa křesťanská odříkavost a skromnost a učila lidi zůstatí před Bohem skromnými dítkami avšak i státi se mravními hrdi-nami. Tak na př. zjev pokorného a skromného Františka Serafinského, zjev podobného jemu sv. Dominika, kteříž dovedli světem tak pohrdnouti a srdce své tak vroucí láskou rozplameniti, působil mocně, působil po věky, působí podnes. Jestliže papež a biskupové, krá-lovny a králové umývali chudším nohy, jestliže úspěchilí princezny a šlechteti, rekovní rytíři obsluhovali malomocné a jim klečící pokrm podávali, byl to úkon usmíření převlekých pozemských strasti, mnozi rozníceni tím k podobným úkonům milosrdné lásky, obsluhování pak ubožáci naplněni odevzdaností do vůle Boží a láskou ke kříži.

Neméně blahodárně působila cudnost. Učení o panensví, o panictví, o cudnosti jest hned na začátku křesťanství zosobněno Kristem Pánem a panenskou Matkou jeho, blahoslavenou Pannou Marií. A jako těmito dvěma nejsvětějšími osobami způsobena spása všemu lidstvu, tak i v dobách následujících panické kněžstvo, panické řeholnictvo zprostředkovalo spásu jedno-tlivým národům, jednotlivým lidem a nadchnulo duše zvláště horlivé, by usta-vičnou čistotou hleděly se zavděčiti Bohu nejčistšímu. Nezvrátilo jich v andělské snaze té sebe hroznější protivenství, sebe bolestnější mučednictví. Zasluhuji věru našeho podivu, naší úcty a lásky zasluhuji chvály, jakouž je zahrnuje církev svatá, slavic jejich svátky, velebic jejich cudnost i všechny ostatní ctnosti. Jak krásné na př. pronilouvá o čistotě svaté Anežky († 21. ledna 304) sv. Ambrož, arcibiskup milánský! »Jest den nebeských narození čistě panny, nuže, následujme i my její čistoty! Jest den věčných narození mučednice; nuže, přinášeje Bohu oběti! Jest den narození sv. Anežky; podivujte se muži, netratte myslí malíci, žasnete

provdané, následujte příkladu jejího ne-
provdané! Ale což možno hodně říci
o ní, kteráž i ve jménu svém má chválu.
(Narážka to na latinské jméno Agnes,
totéž co agnus, beránek, jakože čistá
jako beránek bude se Bohu obětovati).
Její láska k Bohu jest vyvýšena nad její
věk, statečnost její nad lidskou přiro-
zenost, takže se mi zdá, že neměla jména
lidského, nýbrž ve jméně svém před-
povědění svého mučednictví... Bylo
ji 13 let když podstoupila za viru smrt
mučednickou. Tím ohydnější jest ukrut-
nost jejich mučitelů, že neušetřili ani
tak útlého věku; ale zase naopak velká
moc víry, jež od takové mladosti došla
svědectví. Zdaž na tom tílku bylo místa
pro ránu? A přece ta, na jejímž těle
meč skoro nenalezl místa, měla v sobě
sílu, aby nad mečem zvířela. Nebála
se vidouc kolem sebe krvavé ruce katanů,
nepoděsily ji řinčící řetězy těžkých okovů,
ba celé tělo nastavovala čepeli zuřivého
vojína, nevědouc ještě, co jest smrt, ale
umřítí hotova, anebo kdyby ji násilím
vlekli k modlářským oltářům, odhodlána
i skrze oheň vztahovati ruce po Kristu
a znamenati se vítězným znamením Páně.
Teď opět sama vkládá hrdlo i obě ruce
do okovů, ale žádné pouto nebylo tak
malé, aby udrželo ty útlé ruky. Hle, nový
druh mučednictví! Není ještě schopna
testu a již jest zralá k vítězství, již jest
učitelkou statečnosti ta, jež neměla ještě
let dospělosti... Tak by nespíchala
mladá choť k svému manželu, jako tato
panna na místo popravni, chvátajíc ve-
selým a lehkým krokem. Všichni plakali,
jen ona bez pláče. Divili se přemnozí,
že tak lehce se vzdává života, jehož
dosud neužila, jakoby se ho již byla
nabazila. Kterak ji strašil kat, aby se po-
děsila! Kterak ji zase lahodil, aby se dala
přemluvit k povolnosti! Ale ona dí:
„Ženichu mému, Pánu Ježíši, děje se
křivda, že těše se na mne, musí čekatí.
On, jenž si mne dříve vyvolil, obdrží
mne. Proč váháš, popravč?« I postavila
se, pomodlila se, nahnula šíji. Tu byste
byli viděli, kterak se kat lekal, jako by
sám byl odsouzen; jak se mu trásla
právice, jak bledla jeho tvář, a to pro
jiného, a dívka sama nebledla, ona sama
se nechvěla o sebe. Tak vidíte na ní
dvoji hrdinství: čistoty a víry. Věrnou

zůstala, mučednickou korunu obdr-
žela.¹⁾ Nezapomínejme též, co vykonaly
duše cudné v oboru věd a umění. Že
byly k Bohu tak štědrými, dopřál jim
Bůh znamenité dovednosti, výtečné umě-
losti, jak o tom svědčí nesmrtelná jejich
díla stavitelská, sochařská, malířská bá-
snická, hudební a j.

O příkladech lásky později bude
nám mluvit.

Příklad má velikou moc a sílu,
obojí příklad, dobrý i zlý. Bylo věru
pro pohanstvo velikým neštěstím, že byl
člověk ve všech oborech a téměř hned
od kolébky obklopen zlým příkladem,

Sv. Anežka Římská.

a to mnohdy i se strany těch, kdož byli
jeho srdci nejbližší, se strany vlastních
rodičů. Lepší duše z pohanstva se zá-
rmutkem to pozorovaly, ale pomoci ne-
mohly. Teprv křesťanství pomohlo, teprv
křesťanství dalo ctnosti zářiti v líbezném
půvabu a učinilo ji majetkem celých
pokolení. Pojednou spatřujeme celé ro-
diny světců. Tak na př. záfnou hvězdou
byl netoliko biskup a učitel církevní,
sv. Basil († 379), nýbrž i jakožto světcové
uctívají se i jeho otec Basilius, matka
Emalia a ostatní sourozenci, mezi nimi
zvláště sv. Řehoř Nyssenský a sv. Petr
Sebastenský. Podobně vidíme v rodině,
z níž vzešel sv. Řehoř Nazianský († 389);
i jeho otec Řehoř, matka Nonna, bratr
Caesarius a sestra Gorgonia jsou svatými.
Tentýž zjev opakuje se kolikrát v dějinách
mučednických. Rodiče sv. mučednice
Bibiany a její sestry Demetrie, totiž Fla-

¹⁾ Vrátný: Krása duše. Str. 107.

vian a Dafrosa, rovněž umučení. Dne 10. července je svátek sv. Felicity, kteréž bylo patřiti na mučednickou smrt sedmi synů. Dne 18. července slaví se památka sv. Symforosy, která se svým manželem Getuliem předešla svým sedmi synům ve smrt mučednickou, synové umučeni po rodičích.

Křesťanství vydalo zářné příklady pro všechny stavy, pro všecek věk. Útlé dítě, jinoch, panna, manžel, manželka, vdovec, vdova, sirotek, učenec, fomesník, vojin, rolník, boháč, chudás, král, poustevník, nemocný, pronásledovaný, každý nalézá spoludruhy mezi svěťci a světicemi Božími, spoludruhy, ochránce a těšitele.

BLAHOPŘÁNÍ A PROSBA.

Chypp. J. Ševčíkovi a J. Matochovi, filosofům, věnováno.

Zas nový rok — žití lístek nový!
Co přinese? V Boží ruce, moci...
snad slunce jas, snad temnotu noci,
snad chrámů věž, snad kostlivců rovy.

Bratři moji! Čeho mám Vám přát?
Pokoj, klid, jež země nemůž' dát!
Lásku k církvi, vlasti — dvojí máti
kéž vždy mocněj' vidím u Vás hřátí!

O jedno však prosím: Nedávejte
z přesvědčení svého vůbec paníc,
třebas by to „komus“ lichotilo!

K otevřeně přímosti se znejte
třeba prostřed farisejských vánic!
V přímé duši dlítí Bohu milo...

*

Ustane již hlas můj v napomnění...
ustanou má slova vybízecí...
ale, bratři! tiše slzet budu v pláči,
zře kdys Vás se v toku dravém vléci.
Splňte prosbu! A mne zapomnění
Vaše na mě netiží, ni rmutem tlačí!

*

Bratři moji!
Tři jsme v městě věčném,
k němuž světa nivy
všechny směřují —
buď by hradby víry klály
nebo v boj se daly
svatou za věru...
Nuže, k boji!
V světle nekonečném
klesá dravec divý,
hvězdy vyplují,
jež se dříve bály,

prapory kde dábla vlály
v Božím vesmíru...

Naše vlasti!
Záříš od nás v dáli,
nevidí svých synů,
úrodný tvůj klas...
Zapomeneš, Matko, lásky,
jakou k nám jsi měla
jitra za mládí?
Věrnost klášti
Tobě? V tom jsme stáli,
třebas množství stínů
bloudí kolem nás...
Mluvy české, světa krásy
radostné se duše chvěla —
jejít — nadvládl!

Josef. Al. Vlastimil-Hánský.

Pod Tvou ochranu.

Pod Tvou ochranu se utíkáme,
houř se vzmáhá, silné stromy láme,
Matko Boží, v smutné hodině
strach se šíří v celé krajině;
o Tvou pomoc jdeme prosit Máti,
bys se dala k dítkám svým znáti!

Rozpomeň se, Panno, Matko svatá,
kolikrát pomohla jsi nám!
Shlédni na nás, když je duše jatá
žněm, když jdem prosit ve Tvůj chrám:
dej, ať pokoj, láska a mír stálý
v srdcích našich vždy se uchovaly!

S důvěrou my k Tobě pohlížíme,
a viz slzu naši, uslyš vzdech,
jasnou hvězdu v Tobě, Panno, zříme,
která sílí v krutých bolestech!
Pros, nechť Syn Tvůj lid svůj hříchu sprostí,
aby láska kvetla nejkrásnější ctností!

A. M. Kadlčíková.

Jubilejní pouť Moravanů do Říma roku 1908.

Popisuje K. Balík, děkan v Černovicích. (Dokonč.)

Dne 17. října unášel nás vlak od Říma k Florencii a odtud krásnými zahradami k Bologni. Ve Florencii v nádražní restauraci čekala nás snídaně, v Bologni oběd. Ve vlaku jsme buď konali společně pobožnosti, pozorovali úrodné roviny nebo pusté hory, jimiž jsme projížděli, nebo jsme dřímali. Jeli jsme totiž celou noc a byli jsme nevyspalí.

Kolem čtvrté hodiny odpolední přijeli jsme k Benátkám. Bařinatou krajinou ujížděl vlak k moři. Po dlouhém náspu v moři jeli jsme k nádraží. Po obou stranách leskla se hladina mořská. V nádraží jsme vystoupili, přešli k přístavu a vsedli do dvou parníků, jež na nás čekaly. Když jsme všichni i se svými zavazadly nasedli do lodí, jeli jsme do města.

Město Benátky čítá asi 150.000 obyvatelů. Jest vystavěno na 122 ostrůvkách. Místo našich ulic jsou kanály, po nichž se jezdí na loďkách. U každého domu uvázána jest loďka (gonzola). Chce-li někdo někam se dostat, vsedne do loďky a jede.

Kolem šesté hodiny večerní jeli jsme k ostrovu Lido, kdež nám byly v hotelu vykázaný nocehy. Uloživše si svá zavazadla do vykázaných pokojů, šli jsme ke společné večeři.

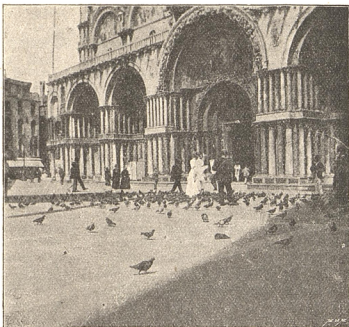
Po večeři někteří šli spat, jiní šli na české požehnání, které jsme měli v kostelíčku na nábreží a opět jiní jeli se podívat na hlavní benátské náměstí.

Byl nádherný večer. Po vodě mihaly se lodě a lodičky a tisíce světél ozařovalo lesklou hladinu, z níž odrážely se stíny domů kolem stojících. Zdálo se nám, že jsme v pohádce.

Když jsme se ráno probudili, byla hustá mlha. Po šesté hodině přijely pro nás dva parníky, aby nás odvezly ke kostelu sv. Marka, kdež jsme v 7 hodin

měli mít společnou bohoslužbu. Byla právě neděle. Všechny oltáře byly ihned obsazeny našimi kněžími. Benátčané si nás zvědavě prohlíželi.

Po sedmé hodině sloužil u hlavního oltáře pro poutníky mši sv. vdp. Leop. Kolisek, konsistorní rada a farář z Předklásterí. Při mši sv. mnozí přistoupili ke stolu Páně. Po mši sv. měl vdp. Leop. Kolisek k poutníkům české kázání. Mluvil asi takto: »Mili poutníci! Je to vzácný okamžik, kdy na slonkonu své pouti se

Náměstí sv. Marka v Benátkách.

zde v krásné Venecii zastavujeme a v ranní chvíli svou pobožnost konáme zde u sv. Marka, v chrámě to vele-památném a na skvosty umění vzácném. Už i tím poutavým je místo toto, že sv. Otec Pius X., k jehož jubileu konáme naši jubilejní moravskou pout, právě zde v Benátkách patriarchou byl, zde šťastně žil a působil a odtud Prozfetel-ností božskou k nejvyššímu úřadu zvolen byl. Zde tedy končíme své pobožnosti poutní. Byli jsme v Padově u hrobu svatého Antonína, navštívili jsme domek Nazaretský v Lorettě, modlili jsme se u hrobu sv. Františka v Assisi, delší

dobu prodeli jsme v Římě, kdež při audienci byli jsme blízko sv. Otci a nyní na doplnění své pouti navštívili jsme i toto památné místo.

Evangelista sv. Marek pocházel ze židovské rodiny v Jerusalemě. Na viru obrátil ho sv. Petr, jehož synem (duchovním) proto také se často nazývá. Sv. Pavla provázal na jeho první apoštolské cestě. Roku 51. účastnil se apoštolského sněmu v Jerusalemě. R. 62. byl se sv. Pavlem v Římě, kdež i také se sv. Petrem se stýkal. Hlavně rád poslouchával jeho kázání. Od svatého Petra poznal také život Pána Ježíše a na prosby věřících jej sepsal, stav se takto evangelistou. Evangelium své sepsal kolem roku 67. Sv. Petr je potvrdil a schválil.

Největších zásluh získal si svatý Marek o rozšíření víry křesťanské v Egyptě, kdež horlivě svatou viru hlásal. Celou tuto zemi prošel a mnoho pohanů na viru pravou obrátil. V hlavním městě Alexandrii založil silnou křesťanskou osadu, jejímž biskupem se stal. Avšak nepřátelé křesťanství ho lapili, provaz na hrdlo jeho zadrhli, po ulicích smýkali, až ho umučili. Bylo to r. 68. Křesťané jeho ostatky s uctivostí pochovali. Hrob jeho stal se slavným poutním místem.

V devátém století získali kupci benátská ostatky sv. Marka a převezli je z Alexandrie do svého města. Sv. Marek byl od té doby patronem republiky benátské a znak její, okřídlený lev s knihou, znak to i evangelisty sv. Marka, stal se potom celému světu známým znakem moře ovládající obce benátské.

Zde tedy stojíme nad hrobem sv. Marka. Zde si umiňme, že chceme vždy a všude viru svou vyznávat. Vrzme do moře zapomenutí všechny svizele a nepříjemnosti, jež nás cestou potkaly a vratme se jen se vzpomínkami milými. Zachovejme dále po svém návratu do vlasti v srdci svém slova, jež jsme na oněch posvátných místech z úst výmluvných kazatelů slyšeli.

Jsmo na konci své pouti, přejeme si všichni, abychom též šťastně dokonali pout' vezdejší.

Svatého Otce jsme uviděli, dejž nám Bůh všem onu milost, spatřiti jedenkráte i Jež, Otce nebeského. Potom bylo svátostné pozhnání.

Benáťčané obdivovali se našemu krásnému zpěvu.

Po společné pobožnosti prohlédli jsme si překrásný kostel se všemi jeho uměleckými poklady. Kostel sv. Marka jest chloubou Benátek. Nejprédnější malíři, řezbáři a sochaři přispívali k jeho kráse.

I průčelí jeho ozdobeno je krásnými mosajkovými obrazy. Nad hlavním vchodem nahoře stojí čtyři veliké bronzové koně. Na střeše, na náměstí a všude, kam se podíváš, vidíš veliké množství holubů. Nikomu nenáleží a nikdo jim neublíží. Jsou jich veliká hejna.

Před kostelem sv. Marka jest krásné dlážděné náměstí, v jehož rohu stojí vysoká věž (kampanila). Vedle kostela s jedné strany jest zvláštní vysoký dům pro věžní hodiny a s druhé dózeční palác. Z tohoto paláce vyjíždíval, dokud ještě Benátky byly pánem moře a tvořily svoji vlastní republiku, vládce Benátek (dóže) na svátek Nanebevstoupení Páně na zvláštní vyzlacené lodi na moře, s ním jeho duchovenstvo, šlechta, měšťané a veliký zástup lidu a na znamení zasvěcení Benátek s mořem vchodil dóže za zvláštních slavnostních obřadů zlatý prsten do moře.

Když jsme si prohlédli kostel a k němu přiléhající památné stavby, jež tvoří střed Benátek, šli jsme na nábreží a pozorující rušný život přístavní, očekávali jsme desátou hodinu, na kterou určen byl společný návrat.

V 10 hodin přeplavili jsme se zase k ostrovu Lido, kdež jsme v 11 hodin obědvali.

V poledne jeli jsme už k nádraží, abychom nastoupili cestu k domovu. Blízko u nádraží na břehu mořském viděli jsme sochu sv. Jana Nep., svého krajana. Blízko u nádraží viděli jsme také pohřeb. V jedné lodičce jel ministrant s křížkem, v druhé kněz a kostelník, v třetí rakev s mrtvolou a dále pohřební průvod vesměs v lodkách. Jeli ke hřbitovu.

Vsednuvše do železničních vozů, jeli jsme po druhé hodině odpolední do Mestre a odtud úrodnou a bohatou krajinou k severu. K večeru přijeli jsme do italských Alp a cestou velmi romantickou blížili jsme se ku hranicím Rakouska.

V 8 hodin večer přijeli jsme do Ponteby, posledního městečka italského. Italský vlak převezl nás ještě přes hranici

do rakouské stanice Pontafu a odtud se vrátil. V Pontafu odbyli jsme si rakouskou celní prohlídku, navštívili jsme se a vsedli do zvláštního rakouského vlaku, který již na nás čekal.

Jeli jsme celou noc. Bylo chladno. Projeli jsme Korutany, Štýrskem a podél hučící řeky Enze přijeli jsme k Amstettenu. Tam jsme se nasnídali a jeli dále k Vidni. Do Vidně jsme přijeli v jednu hodinu odpoledne.

Na nádraží přivítali nás vídeňští Češi bouřlivým voláním: „Sláva!“

Z Vidně někteří poutníci, hlavně z Čech, jeli přímo do svých domovů, jiní jeli poutním vlakem až do Brna.

Pouť Moravanů do Říma má větší význam, nežli se na první pohled zdá.

Především v roce jubilejním, kdy skoro každý čelnější národ vypravil zvláštní vlak do Říma, nezůstali ani Češi pozadu, v Římě naše váha a dobrá pověst stoupala a v poutnicích samých utvrzeno dobré církevní smýšlení. Kromě toho poutníci návštěvou kostelů římských získali mnohé odpustky, svým milým přinesly různé a jiné dárky sv. Otcem žehnané, poznali jiné kraje, jiné zvyky a jistě tím větší láskou přilnuli ku své milé církvi a své drahé vlasti.¹⁾

¹⁾ Popis pouť římské vydal jsem ve zvláštní knížce. Kdo by ji chtěl, necht' vloží do psaní 4 desíthalérové známky a svojí adresu. Knížku onu mu již vyplaceně pošlu. Moje adresa jest: K. Balík, děkan v Černovicích (Čechy). Poznámka spisovatele.

U kaple.

Na stráni u lesa
bělá se kaplička,
bydlí tu s Děťátkem
nebeská Matička.

Nad hlavou Matičky
zlaté dvě písmeny
a v očích děťátka
úsměv tak plamenný.

Ří kdo tu kolem jde,
rád se tu zastaví,
kratičkou modlitbou
Matičku pozdraví.

Ří matka nebeská
každého vyslyší,
bol a žal v srděčku
dojista utiší!

Rodný domek.

Rodný domek,
chata milá,
v ní jsem mladá
léta žila.

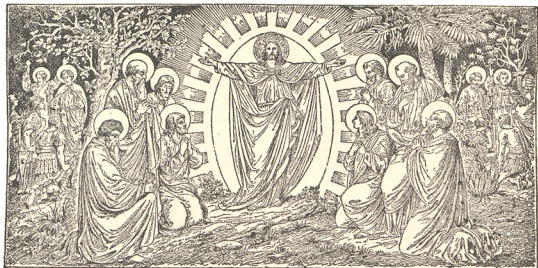
V něm jsem žila
jako ptáče,
které v lese
šťastno skáče.

Z jara, v létě,
v podzim, zimě,
v srdce tkala
lásky símě.

Rodný domek,
touha moje,
vzpomínám jej,
bez úboje.

Marie Kadlěčková.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

XXVII. Jak ty chceš. (Dokončení).

(Indická legenda).

3. Smrt.

Nastala noc, nádherná noc indická. Hvězdnaté nebe zářilo, vál příjemný vánek noční a rostlinstvo vydávalo balsamovou vůni. Úbohá žena vyšla z chrámu Buddhova, aby se vyhnula zvědavým otázkám ostatních poutníků. Dítko držíc v náručí pospíchala vpřed bez plánu a cíle, ani se nepřesvědčivši, dala-li se pravou cestou. Její hlava hořela ohněm; ve skráních bušila krev, div žil neroztrhla.

„Ale vždyť přece mluvím; stal se skutečně zázrak“, opakovala si často v mysli: „Možná, že mně nyní, kdy zvědavý zástup jí neobtěžuje, ještě více řekne.“ I sedla si u cesty a pravila Růženě: „Vyslov, mé dítě, mé jméno, anebo pověz mi, jak se sama jmenuješ! Řci jenom jediné slovo, které by mne potěšilo!“ A dítě opakovalo: „Jak ty chceš!“

Konečně vrátily se do své tmavé chatrče. Dlouho ještě bděla matka u svého spícího dítěte a plna úzkosti sklonila se nad ním. Doufala dosud ještě. Avšak i ve snách šeptala Růžena jenom slova: „Jak ty chceš!“

Následujícího dne byla celá ves pobouřena. Nikdo dítěti nerozuměl. Bolest matčina je dojmala hluboce. Matka trápila se tak velice, že brzy na to umřela,

vyslovivši naposled jméno své milované dcery. Růžena potlačila slzu ve svém oku, pozvedla zraku svého s pokornou odevzdaností k nebi a zašeptala klidně: „Jak ty chceš!“

S počátku starali se všichni obyvatelé vesnice o osiřelou Růženku, tak že neměla bíd. Všichni závodili podávající jí důkazy své přízně a lásky. Avšak tato horlivost brzy popustila. Není divu, vždyť toliko křesťanská láska k bližnímu je vytrvalá. Tak se stalo, že Růžena zůstala opuštěna a nejednou ani nejnnutnější potrawy neměla. A snad naříkala, když kolikrát venku ve vlhké trávě spát musila? Nikoliv; Růžena znala jenom jednu modlitbu, onu, kterou jí byla Marie vložila do srdce a na rty a usínala se slovy: „Jak ty chceš!“

Tak rostla Růženka jako polní květina. Nikdo nevěděl, jak a čím je živa. Či snad přinášeli andělé své pozemské sestře pokrm nebeský? Anebo žila jako Serafové ohněm lásky, který plál v jejím srdci? Domorodci považovali ji brzy za bytost nadpřirozenou. Jednoho dne hnal jistý Hinda na trh krávu, kterou chtěl prodati. Cestou potkal Růženu, která trhala květiny: „To je dobré znamení“, pravil sám k sobě: „Dcera odevzdanosti mne potkala. Jistě dobrý obchod udělám!“ A skutečně prodal krávu za cenu ne-

obyčejně vysokou a poněvadž v Indii hovězí dobytek mezi zvířaty zaujímá první místo, byla tato událost příčinou, že báječná pověst Růženina ještě více se rozšířila. Byla považována nyní bezmála za dceru některého boha. Také památka její matky byla vysoce ctěna, a její otec, jehož vlastně nikdo neznal, byl pokládán za boha.

Tak žila Růžena 15 let. Její pohled byl stále upřen k nebi; kdo ji viděl, musil chtít nechtět mysliti na Boha. Konečně, vypravují Indové, přišla nejsvětější Panna a odvedla si ji řkouc: »Růženo, pojď ke mne!« a dítě odpovědělo: »Jak ty chceš.« Možná, že živá východní obrazotvornost k tomuto neobyčejnému zakončení mnoho přibásnila. Bezpochyby zemřelo dítě na některém odlehklém místě, snad v nějaké jeskyni, kam se bylo jsouc nemocno uteklo. Nikdo nezná toho místa, ale andělé Boží vědí o něm jistě, neboť lze se domnívati, že Bůh tomuto neobyčejnému děvčeti také obzvláštních milostí udělil a jeho duši vzal k sobě do nebe.

Jak dojemná a poučná to legenda!

XXVIII. Na břehu Otročího jezera.

Sotva která missie je tak bohatá na strasti a trampoty různého druhu jako missie Oblátů Neposkvrněného Početi v nejsevernějších krajinách americké Kanady. Naším členářům jsou již z některých obrázků částečně známy, bude však nicméně zajímavati je tato zpráva P. Correa, jenž ve své jednoduché prostosrdečnosti dovede mluvit, jak říkáme, od srdce k srdci. P. Corre píše z missie l'rozřetelnosti na severním břehu velkého jezera Otročího:

»Jaká radost pro nás, dojde-li list z drahého domova! Je to událost celkem řídká. Poštu v těchto severních končinách obstarávají sané tažené psy, které na jednotlivých stanicích obchodní společnosti Hudsonovy dostávají novou příprěž. Toliko dvakrát jezdí tato pošta za naší dlouhé sedmiměsíční zimy. Bohužel za poslední zimy zahynuli skoro všichni psi neobyčejnou zimou a hladem, ačkoli jinak na mrazy a nedostatek jsou zvyklí. Také sníh ležel tak vysoko, že všechny cesty byly zataraseny. Ostatně mají tyto sněhové spousty také něco dobrého;

leží-li totiž sníh vysoko, mohou Indiáni snadněji pronásledovati a lovití zvíř, která ve sněhu brzy se unavuje.

Tábory Indiánů rozkládají se podél okraje roviny a na horách široko daleko. Jestliže jim lov neskýtá žádné kořisti, sestupují napolo vyhladovělí na břehy jezer, aby lovíli ryb. Nezřídka se stává, a já jsem to sám viděl, že z hladu i kůži své obuvi a řemeni psiho přístroje vaří a pojídají. Tento rok však měli vydatný lov na zajíce a rysy; vidal jsem denně sousední Indiany, kterak mnoho těchto zvířat, jež chytají oky, domů nosili. Nemyslete však, že tento polární zajíc má tak chutné maso jako náš zajíc domácí; ji se jenom z hladu, tak je hubený a tak nepříjemná je chuť. Indiáni sami dávají přednost rybám, které byly na podzim chyceny a pak celou zimu na ledě ležely, a já vás mohu ujistiti, že nejsou žádnou lahůdkou. Přes to jedí je také naše děti s velkou chutí, neboť za zimy 40 stupňů pod nulou je třeba důkladně se nasytiti a nelze si vybíráti. Nyní v březnu zbylo nám z 31.000 ryb, které jsme na podzim položili na led, ještě asi 3000. To stačí právě do června, kdy, jakmile ledy odplynou, rybolov bude zase možný. Průměrně potřebujeme pro sebe, děti a naše tažené psy 60 ryb denně.

Tážete se mne, zda se naše činnost missijní obmezuje pouze na školu a sirotčinec, či zda-li také hlásáním sv. evangelia se zabýváme? Ovšem, vždyť to je náš hlavní účel, nejenom zde, ale i na všech ostatních stanicích dalekého severu. Bohužel jest nám tu činiti s kme-nem, jenž pro nadpřirozené věci malou má chápavost. Jsou to tak řečení Indiáni otročtí, proto tak nazvaní, že tehdy, když mezi jednotlivými kmeny krvavé boje zuřily, dlouhý čas žily v otroctví. Tato okolnost ochromila nesmírně jejich duševní pružnost a poškodila jejich mravní povahu. Přes to nechovají se ku přijetí křesťanství odmitavě. Nyní jsou již všichni pokřtěni a rozhodně opřeli se svůdným nabídkám protestantských missionářů, kteří je rozličnými sliby na svou stranu lákali. I nejhostejnější z nich dávají v čas nebezpečení smrti zavolati sobě kněze.

Co missionáři v duchovní správě největší obtíže působí, je velká jejich

pověřivost. Věří v jakési stěhování duší. Nedávno umřel jeden z nejlepších našich starců, zvaný »malý racek«, jenž ani nejdělsí cesty, třebaš i v zimě se neštilil, mohl-li nám nějaké dítě přinést ke křtu. A světe zasní! nyní věří divoši pevně, že se proměnil v soba. Okolo jeho hrobu běžel totiž sob a duše nebožtíkova pryč ho polka!

Píšu vám tyto řádky při svitu bídné takové lampičky. Kdybyste ji viděli, jistě byste mne politovali. Své skrovné zásoby svíček musíme šetřit pro naše slavnosti kostelní. Tyto slavnosti uprostřed severní pustiny jsou velkou naší útěchou, ačkoli jsou velmi jednoduché, beze vši okázalosti a nádhery, a ačkoli jenom prosté zpěvy našich dětí je zvelebují. Mimo naše obě malé obce křesťanské účastníují se jich naše děti počtem 36 a některé katolické rodiny zřizenců obchodní společnosti Hudsonovy. Divoši přicházejí toliko v zimě. Tu uskutečňuje se slovo prorokovo: »A obětována bude mému jménu až do konce světa obět čistá«. Máme zde oltář, sv. hostii, svatostánek, tu přestává poušť, tu není žádné vyhnanství; neboť kde Kristus Pán bydlí, tam je také domov jeho dítek!

XXIX. Posedlí v krajinách pohanských.

Je známo, že až podnes v krajinách pohanských se vyskytuje posedlost, často způsobem nápadným. Missionáři uvádějí ve svých zprávách mnohé toho druhu případy. Tak píše na př. P. Rossi, missionář v Kiangnanu v Číně:

V měsíci květnu konala se nedaleko naší stanice v pagodě řečené Zuo-vang-mias, t. j. ve svatyni královského hada, slavnost na počest bůžků tam postavených. Patrně je toto uctívání hada ďáblovou modloslužbou v její nejstarší podobě. O slavnosti šlo okolo pagody slabě 16leté děvče. Najednou jakoby omdlelo, trhlo své šaty, proklínalo otce a matku a hravě pozvedlo těžký kámen, kterým ani nejsilnější mužové pohnouti nemohli. Doma uderilo pěstí do těžkého stolu, tak že se rozsypal. Tak zůstalo několik dní bez jídla a spánku ve stavu patrné posedlosti.

Nešťastní rodičové hledali pomoci u svých sousedů. Lékař, jenž se nedávno

stal křesťanem, radil jim, aby navštívili náš kostel a uvěřili v Boha. Rada byla přijata a otec děvčete obrátil se na mne a vypravoval mi, jak se to bylo stalo. »Je toliko jediný lék«, odpověděl jsem, »ale působí jistě, je-li tato nemoc dílem zlého ducha«. »Jsem hotov učinit všecko, co mi bude uloženo«, vece otec. »Dobře; uvěř tedy s celou svou rodinou v Boha, ale pamatuj si, že třeba víry pevně, prostě vši lsti, neboť ani Boha ani ďábla nebuděš moci oklamati. Potom vyházej všechny bůžky z domu; zde je svěcená voda a medailka nejsvětější Panny, která, jak na ni jest viděti, hadu, kterého ve své pagodě uctíváte, hlavu potfela. Věř tedy a uzdravení bude jisté«. »Dobře«, odpověděl otec, »ještě dnes večer donesu vám bůžky a na jejich místo postavím sochu nejsvětější Panny«.

Čekal jsem večer nadarmo. Zatím totiž co otec zašel ke mně, byl k posedlé povolán čaroděj, který za značnou peněžitou odměnu nad nemoenou provádl své kejkle a čary. Mně vzkázali, že sochy bůžků budou poslány zítra. »Tak vida«, myslil jsem si, »lest ďábelská je vždycky jednaka; dobrý úmysl se co nejvíce odkládá a na konec je přece všecko marno.« Druhého dne z rána vstoupil lékař, oči vidně zkormoucen do mé světnice: »Nelze více učiniti,« pravil, »oni nechtějí tvé rady uposlechnouti.« »Navštív je aspoň ještě jednou,« povzbudil jsem ho, »a rci jim mým jménem, že není žádné jiné záchrany pro tělo a duši jejich dítěte. Neučiniš-li toho k vůli rodičům, učiníš tak aspoň pro spásu dítěte, které včera ještě prosilo za křest svatý« Lékař pospíšil tam a přivedl je skutečně na lepší myšlenky. Vydali dobrovolně všecko, co jim na pověřených věcech náleželo. Na to jsem pokropil dům svěcenou vodou, pověsil medailku děvčeti na šíji a postavil jsem obraz Panny Marie na místě, které se zdálo býti v příbytku nejčestnějším. A hle, děvče ihned se pozdravilo, ač bylo patrně přestálým utrpením zeslabeno. Příštího dne zavedl je otec do našeho kostela, kde bylo mši sv. přítomno. Po mši sv. vložil jsem mu nejdůležitější pravdy katolické vry a vložil na srdce povinnost, odřici se služby ďáblu. Ještě během téhož dne musil jsem odestovati do Sanghaie.

Po svém návratu ptal jsem se, jak se nemocné daří. »Pozdravila se úplně,« pravil mi lékař a učí se s otcem po křesťanskou se modlíti. Dále mi vypravoval, že v týž den, kdy nemocná se úplně pozdravila, nahoře v trámovi se ukázal had. Když ho přítomní chtěli zabít, spustil se dprostřed světnice a ztratil se, aniž si kdo mohl toto náhle zmizení vysvětliti. Všichni sousedé se nemálo divi tomuto zvláštnímu případu.

Připojuji, co mi vypravovala jiná žena, která se také chce státi křesťankou: »Jsem vdova; ze dvou mých dcer jest jedna provdána za nižšího vojenského mandarina. Mají dvě dítky, ale do mé dcery vjel ďábel a mandarin mi ji poslal zpět. Ubohá nesnese žádného oděvu na sobě, každého bije, všechno rozbíjí, nepřijímá skoro žádné potravy a koná věci, které daleko její síly převyšují. V noci mluví s někým, kterého nikdo nevidí, prosí ho, aby ji nebil a stěžuje si na špatné nakládání, které jest jí trpěti.«

»Když jsem slyšela o uzdravení dcery Vang-Kongovy, pravila jsem: Také já chci uvěřiti v Boha a za vykoupení mé dcery jej prositi.« »Dobře«, odpověděl jsem, »dám ti obrázek a dvě medailky nejsvětější Panny, jednu pro tebe, druhou pro tvou dceru. Avšak je s tím manžel tvůj srozuměn?« »Je srozuměn a rád by také sám viru křesťanskou přijal.« »Nuže tedy doufejme; má-li tvá dcera uzdravena býti, je třeba mnoho a zbožně se modlíti.«

Bude-li, jak pevně doufám, i nyní zlý duch přemožen a dcera se pozdraví, bude to naší sv. víře ve zdejších krajinách velmi na prospěch. Tak podporuje ďábel i proti své vůli věc Kristovu!

XXX. Obrázek z Číny.

Msgr. Benjamin Geremia. z řádu Irantských, jenž od roku 1895 stojí v čele apošt. vikariátu v severním Šantungu, poslal řádovému generálu stručnou visitační zprávu, z níž toto vyjímáme:

Město Tai-ngan je v Číně pověstno svými pagodami. Četné a nádherně vypínají se na vrcholku hory, která město ovládá. Byl právě čas výročních poutí. Dlouhé řady mužův a žen putovaly k těmto pohanským svatyním. Mnozí vrhali se za každým krokem na zem

a klaněli se směrem k hoře. Mnozí konají takové poutě za své nemocné příbuzné, aby jim zdraví vyprosili. Bohužel jdou často ve své zaslepenosti tak daleko, že se vrhají s hory střemhlav dolů, když byli prve bůžky navštívili. Cestou viděti nezdávka hničící mrtvolky takových pohanských poutníků. Pohled na toto poblouznění naplnilo mé srdce hořkostí a mé oči slzami. »Kdyby«, zvolal jsem, »poznali ubozí pravého Boha a v jeho službě podobnou horlivost jevili! Jaká by to byla radost pro nebe i pro zemi!«

Celkem navštívil jsem 25 křesťanských osad, udílel však sv. bířmování pouze v 10 osadách, kam se byli křesťané z blízkého okolí sešli. Tak obřizoval jsem na 4000 domorodců a podal jim sv. přijímání. Mezi oněmi 25 osadami jsou některé novější. Uprostřed těchto horlivých nověobrázců byl jsem všecek štasten, zvláště když jsem viděl touhu, s jakou slovu Božímu naslouchají, a účtu, kterou k missionářům chovají.

Pravá výchova.

Srdce matky,
k potěše tvé
děti květ má býti?
Dbej, ať světa
žáry v duších
jich se neroznítí!

Srdce matky,
v pravé lásce
k lidstvu základ skály
dáš, když cíle
Krista Pána
výchovy vzor daly!

Srdce matky,
věčné štěstí
sobě, dětem strojíš,
při výchově
ne sic lidí,
Boha však se bojíš!

Jos. Al. Vlastimil-Rímský.

Věčná lampa.

(Dokončení).

2. Kněžstvo novozákonné.

»Tys jsi knězem na věky podle řádu Melchisedechova«. Ano, tímto knězem byl Pán Ježíš. Knězem jest na věky. Od věčnosti a na věky jest knězem. Z Krista vychází každý kněz, ku Kristu se i vrací. Melchisedech byl obrazem věčného velekněžství Kristova. My pak kněží máme býti obrazem tohoto velekněze. Stojí v plnosti časů, nazírá na řady kněžské minulé i budoucí. Všichni koří se tomuto veleknězi, všichni jdou ve slépějích jeho, ač nižádný svatosti a dokonalosti jeho nedosáhne. O Melchisedechu praví sv. Pavel: Melchisedech, král Salem, kněz Boha nejvyššího, jenž šel Abrahamu, vracějícímu se po porážce pěti králů v ústřety, požehnal Abrahama, jemuž Abraham dal desátek ze všech věcí, kterýž sluje králem spravedlnosti, pak i králem Salmetským, to jest králem pokoje, kterýž bez otce a bez matky, bez přibuzenstva, nemaje ani začátku dní, ani konce života, byl Synu Božímu podoben a zůstává knězem na věky«.

Melchisedech byl obrazem Krista Pána.

1. Dle jména. Melchisedech sluje král spravedlnosti. Kristus byl králem takým. Jako Bůh je spravedlnost sama. Jako člověk konal spravedlnost měrou vrchovatou.

2. Dle úřadu svého a povolání. Melchisedech byl králem pokoje. Kristus jest králem pokoje ve smyslu duchovním, jelikož na kříži vyjednal pokoj celému lidstvu a že nad to se svými vyvolenci v nebesích v pokoji věčném bytuje.

3. Dle rodu. Jako totiž Melchisedech objevuje se v Písmě sv. bez otce a bez matky, tak jest Kristus bez otce na zemi, a bez matky v nebi.

4. Dle stáří. Narození a smrt Melchisedechova je zahalena temnotou. Kristus jest nejenom obrazně, nýbrž pravdivě bez začátku a bez konce.

5. Dle dvojí hodnosti a důstojnosti. Bylť Melchisedech knězem a králem zároveň. Kdo září touto dvojí hodností a důstojností tak jako Kristus?

6. Dle trvání svého kněžství. Uvádí se jako první a poslední svého druhu; po něm nepřichází nikdo. Tak i Kristus jest novým a věčným knězem; neboť jest jediným, jenž v nebi Otci svému vždy smírnou obět svou připomíná, na zemi pak skrze kněžstvo své obět smírnou až do skonání světa konati bude.

7. Dle požehnání, které Abrahamovi udělil. V Kristu Pánu je celé člověčenstvo požehnáno a hojnou milostí obdařeno.

8. Dle oběti, která sestávala z chleba a vína. Jako totiž Melchisedech obětoval chléb a víno na poděkování za vítězství, Abrahamovi Hospodinem dané, a z chleba a vína částku podal i Abrahamovi i vojínům jeho, tak i Kristus Pán při poslední večeři obětoval chléb a víno, změniv podstatu chleba a vína v tělo a krev svou, a podav i apoštolům s doložením, by i oni činili, co Pán jejich činil. Tím označen nejenom obraz, nýbrž i skutečnost kněží, kteří mají následovati Krista. Jestliť věci přesnadnou ze slov těch poznati kněžstvo novozákonné.

V čem záleží podobnost tato?

Melchisedech byl králem spravedlnosti. Není-li i kněz v Novém zákoně takým králem? Slova významná proslovil biskup při svěcení: »Nechť září v celé kráse v životě kněze spravedlnost«. O jak povýšen a povznešen stojí tu kněz katolický jako král spravedlnosti! Právo a spravedlnost hlásá bez obavy, ať světu milo nebo ne, ať se na kněze durdí nebo ne. Jak královsky spravedlivým jeví se kněz, an utlačeným pomáhá ku právu, utlačovatelům pak mečem spravedlnosti Boží hrozí! Jak září leskem právě nebeským na hlavě knězově koruna spravedlnosti, když neřestí staví se na odpor s horlivostí právě apoštolskou, a když naopak ze ctností se raduje, ctností žehná a ji podporuje.

Melchisedech byl králem pokoje. Kdo má větší nároky na tento název, ne-li kněz? Kdo sečte rozepře, které odstranil, kdo soupeře, které smířil? Neřestí a náruživosti se bouří jako vlny mořské. Kněz promluví slovo a bouře se utiší. Svaté horlivosti a lahodě zraku kněž-

ského nemůže ani hněv ani nenávisť dlouho čelit. Pod rukou kněžskou, která se zvedá, aby řekla, kvete pokora, smír a svatá láska. Kněz jest mužem pojeňnání a pokoje.

Melchisedechovi dal Abraham desátek. Kněz katolický bere desátek. Lid ctí kněze, protože jest Pomazaným Páně; lid prokazuje úctu stavu, který Bůh sám tak povýšil. Vždyť člověk v pokušení, soužení, boji a ve věcech svědomí jest na kněze odkázán. Není-liž to věci přirozenou, že lid kněze si váží? Byť kněz byl v nejzapadlejší osadě, i tam lidé jsou knězi vděční, i tam kněze ctí, vědouce, že mají v něm největšího dobrodince.

Jako Melchisedech tak jest i kněz bez otce, bez matky, bez rodiny. Jak tomu rozumět? Vizte, kdo duchovní službě se zasvětil, ten úplně světu dal výhost. Komu nad hlavou září velebnost božská, ten nesmí se batoliti v prachu pozemském. Prostého křesťana poutají svazky k věcem pozemským. Pouze srdce kněžské objímá celý svět, pečuje o blaho a spásu všeho lidu. On stojí na břehu osamocen, podoben majáku pro ty, kteří bloudí na širém moři života vezdejšího, hlas volající na poušti, osvědčený vůdce z časnosti do věčnosti. Pozemská pouta zbavila by ho vznešeného povolání a setřela by nad to i známku důstojnosti kněžské, která na čistém čele jeho září. Kněz má srdce nerozdělené, Bohu zasvěcené, kteréž jen Boha miluje a která objímá velkou, svatou katoličskou církev na pozemsku. V této vznešené úloze ztrácí se celá jeho podstata. Tak odumřel kněz světu a proto jest bez otce, bez matky a bez rodiny. Jako život Melchisedechův zastřen byl temnou rouškou, tak Bůh skoro tajuplně zastřel život kněžský. Mělt ovšem i kněz i kněžství jeho začátek, avšak k úřadu kněžskému byl od věčnosti vyvolen a kněžská svatozář po věčné věky bude na čele jeho se skvíti. Kněz jest a zůstává knězem na věky. Ano i v tom případě, kdyby snad kněz na úřad svůj zanevřel a místo ku spáse ku zkáze duší pracoval, ani tehda nepřestal by býti knězem, ale naopak byl by ráz svátostný, který duši jeho jest vtlačen, podoben hvězdě, která světlem svým ozařuje k nebi cestu ku zkáze

věčné. Nelze tedy upříti, že jest podobnost a spřízněnost mezi kněžstvem starého i nového zákona.

Avšak kněžstvo novozákonné jest vznešenější, důstojnější a slavnější, nežli kněžstvo starozákonné.

Nejpřednější úlohou stavu kněžského jest, aby byl kněz prostředníkem mezi Bohem a lidmi. Takovými prostředníky ovšem byli kněží obou zákonů. Avšak v novém zákoně jest prostřednictví toto rozsáhlejší, ať se nevztahuje pouze k jednomu, nýbrž ku všem národům. Národnost nečiní žádného rozdílu v zákoně novém. »Jdouce do celého světa, učte všechny národy,« tak přikazuje Pán. Jako prostředník mezi Bohem a lidmi, musí kněz obětovati, musí se modliti, aby Boha usmířil. V Starém zákoně obětovány oběti Hospodinu pouze na místě jednom, v Novém zákoně obětují se na celém světě.

Byly-li oběti starozákonné pouze stínem věci budoucích, jsou nyní věci tyto uskutečněny novou obětí, tělem a krví Páně. Tehdy obětovali kněží v době, kdy brána nebes byla ještě zavřena, nyní však jest brána nebes již otevřena, jelikož skrze Krista máme přístup k Otci. Kněží starozákonní nesměli vkročiti do velesvatyně, pouze velekněz vcházel tam jednou za rok. Kněží novozákonní jsou a prolévají každodenně ve velesvatyni, kdež nejsvětější div děje se před jejich zrakem a v jejich rukou. Kněží starozákonní nemohli lidu židovskému otevřít brány nebeské. Jenom v před-sini nalézal se oltář obětí, kdežto shromážděný lid čekal venku u chrámu. Kněží novozákonní otvírají lidu veškery poklady zásluh Kristových. Nejprve uvádějí křtem svatým všechny do cirkve a otvírají jim veškery poklady milosti Boží, nejenom aby se jim podivili, ale aby si tolik přivlastnili, mnoho-li jim třeba. Pak vedou věřící lid k oltáři, z něhož veškerá milost pramení. Lid křesťanský nestojí již vně chrámu, nýbrž shromažďuje se ve svatyni. I největší hříšníci smějí se přiblížiti k slitovnému Bohu.

Také se liší oboje kněžstvo moci, která mu jest dána. Kněží starozákonní způsobili modlitbou, že spadl oheň s nebe, anebo oblak světly s nebe se snížil. Kněží novozákonní svolávají každodenně s nebe

oheň božský, jež ukrývají v nitru svém. Oniť uvolňují pouta, kterých žádna moc rozvolnit nemůže. Jakmile kněz vyřkne slovo rozhřešující, tu ihned duše jest svobodná a bytí i před tím tisícířými pouty k peklu byla přikována. Ani andělům, ani královně andělů nedostalo se moci podobné. Pravdou jest výrok sv. Alfonse z Liguory a papeže Innocence III., kteří praví: »Ač může Matka Páně za duše se přimlouvati, a ač může přimluvou svou všeho od Boha dosáhnouti, přece nemůže nikoho ani od všedních hříchů rozhřešiti.« Moc tato je tak veliká, že kněz má se vždy hluboce pokoriti, kdykoliv tuto moc vykonává.

Kněží starozákonní byli ženatí, kdežto novozákonné kněžstvo slibuje Bohu, že bude žiti ve věčném panictví. Čistota panická je zde největším blahem a štěstím kněžským a tam na věčnosti bude nejjasnějším drahokamem v koruně jeho. Kněžstvo novozákonné jest panické, církev má kněze panické. Proč? Vzte, že kněz, kterého Ježíš si vyvolil, zastává úřad apoštolský. Jenom tehda, vládne-li nad světem (žádosti tělesnou), a je-li ochoten jako apoštolé, všechno opustiti a býti všem všechno, může zastávati úřad převznesený. Kněz panický jest knězem svobodným a neodvislým, on může o celé stádo svěřené pečovati, a o všechny se starati. Ve stavu manželském by zabírala starost a péče o ženu a dítky první místo a nemohl by býti všem všechno, jelikož by nejprve o svoji rodinu musil dbáti.

Kněz není pouze pomocníkem a těšitelem v nouzi tělesné, on je také vůdcem svědomí, jest důvěrníkem nejtajnějších záhybů lidského srdce. Na tomto důvěrném spojení spočívá pečeť mlčenlivosti. Tato pečeť zamyká ústa jeho. Důvěrná sdělení ve svaté zpovědi běže s sebou do hrobu. Věřící lid důvěřuje knězi bezděčně nejenom proto, že jest k přísnému mlčení zavázán, nýbrž i proto, že nemá ženy a že nemá rodiny.

Popatíme na svatou oběť, jižto kněz přináší, a pokusme se o to, abychom něžné a svaté svazky, které kněze při oběti s Kristem pojí, a bezženstvem, neboli coelibatem jsou projážděny, alespoň poněkud vycitili. Svaté jest pouto manželské, leč světlejší ještě jest pouto, které

panickou duši k nebi poutá. »Kdo může pochopiti, pochop«, Kristus, nový velekněz, který krácel na pozemsku, všude dobře čině a pomáhaje, vyvolil stav panický. Neměl-li i stav kněžský, jenž se kolem Krista shromažďuje, býti Jemu podoben? »Nechťjete ukovati člověka k zemi, nezbavujte ho slávy, neňte ho, aby jen o věci světské se staral, nepoutejte srdce jeho na věci pomíjející a marné«. Balmes. Panický Kristus podává oběť za celý svět; panická Matka Krista světu dává; panická církev vychází z boku Kristova a jest bezúhonná, proto třeba, aby v této církvi bylo i panické kněžstvo, kteréž by čistými rukama svatou hostii a předrahou krev Kristovu obětovalo. Taková musí býti shoda mezi Kristem a sluhou jeho. Tak se sluší, aby všechno v církvi bylo vznesené, slavné, důstojné a Bohu milé. Avšak i lidské přirozenosti se více zamlouvá přijímati tajemství Boží z rukou panických. Odporujeť to zdravému rozumu lidskému, aby kněží, duchovní kmen prvorozců Kristových krácel světem po boku ženy, když i Kristus byl bez ženy. Také lid křesťanský raději přijímá slova spásy, učení o panické čistotě a jiných ctnostech od toho, kdo ctností těchto jest pilen, kdo více se Kristu podobá, zhostiv se světa, nežli od toho, kdo s tím světem zároveň kráčí. Jest zajisté slušno a spravedливо, aby nikdo nebyl dvojího srdce; avšak žádá se to předně od kněze, a proto třeba, aby všem světským radovánkám dal výhost, aby nebyl spjat pouty rodinnými. Neboť pouštíme-li se zřetele i nesrovnalosti, které se ve stavu manželském vždy a všude vyskytují, nedbáme-li ani převrácené výchovy dítek, působí i šťastný manželský sňatek rušivě na činnost kněžskou. Musíť čas dělití mezi Boha, manželku a dítky, musí pracovati nejenom pro Boha, nýbrž i pro rodinu, má povinnosti nejenom k Bohu, nýbrž i k manželce a dětem, nenáleží již výhradně Bohu samému, náleží i rodině, ženě i dětem. Nemůže kněz ženatý stále s Bohem se obírat, nemůže býti výhradně otcem chudých, těšitelem nemocných, neohroženým zastancem církve. Jenom tomu, kdo povolání svému výhradně se oddal, kdo jest otcem chudých, těšitelem zarmoucených, lékařem duší, věrným po-

mocníkem umírajících, jen kdo ctí ctnosti křesťanské v nejvyšším stupni koná, jenom toho věřící lid miluje, jen tomu srdce své věnuje, jemu věří, jemu se úplně oddá.

Kněžstvo starozákonné mnoho dobrého prokázalo lidu židovskému, prokazuje snad kněžstvo novozákonné lidu křesťanskému méně dobrotin? Jděte jen do chrámu Páně a navštěvujte školy. Kdo stojí ve škole uprostřed křesťanské mládeže, veda ji ku všemu dobrému? Kdo učí mládež křesťanskou, ukazuje ji cestu, vedoucí k nebesům? Sestupte do chatrčí chudinských. Koho tam naleznete? Přistupte k loži nemocného. Kdo je tím andělem útěchy, jenž do nitra stísněného vlivá balsám útěchy a svaté naděje? Nehrozte se ani tmavých žalářů. Kdo usnadňuje ubohému zločinci těžká pouta, kdo sprostuje ubohého tíže hříchů? Kdo provází ubožáka na popraviště, drže v jedné ruce kříž a druhou ukazuje k nebesům? Kdo klečí vedle umírajícího vojína, kdo mu zallačuje oči, kdo se za něj modlí, kdo jej v hodinu smrti těší, kdo přijímá od něho poslední pozdravy otci, matce, bratřím a sestrám v milé otčině? Ach všude, všude, kdekoliv bolest, zármutek, tíseň, kříž, nebezpečení potomky Adamovy tíží, všude potkáváte katolického kněze jako přítele, pomocníka a těšitele. Ano i tehdy, když se světem jste se rozloučili a tělo vaše v chladné zemi odpočívá, stojí kněz u oltáře, aby se za vás modlil, a byt jste ho i potupili, pohaněli a jemu i ukrýdili,

on se na vás nehněvá, on vám již odpustil a modlí se za duši vaši.

Podivno, že právě důstojnost kněžská Theodosia zadržela u brány chrámové, nedadouc mu vkročit do chrámu, že i Atilu, zvaného metlou Boží, i Ludvíka XIV. od oltáře oddálila, že netroufal si přimnouti nehodné tělo Páně. Důstojnost kněžská jest jediné s to obměkčiti srdce kamenné a vrátiti k novému životu duši pro nebe ztracenou. Důstojnost kněžská ničeho se neštítí, ničeho nebojí a nehrozí, kde se jedná o to, aby duši potěšil, jinou osvitil a zachránil. Důstojnosti kněžské otvírají se důvěrně i nejtajnější záhyby lidského svědomí. Důstojnost kněžská vyhlazuje neřest a hřích i s kořenem, shovívá slabosti, ale odporuje neohroženě zarytosti. Důstojnost tato je zároveň hrozná i líbezná, jest pramenem stále finoucím, jenž vydává přehojné milosrdenství, smíření, zadostčinění, náhrady, upřímné lítosti a všeho toho, co Bohu milé a duším potřebné a prospěšné jest. Kněz stojí u kolébky novorozeného dítěte, aby mu žehnal, neopouští člověka ani v hodinu smrti, kdy nejvíce mu třeba pomoci, posily a útěchy. Tehda kněz praví: »Vyjdi duše křesťanská, abys došla k Tomu, jenž tě stvořil, vykoupil a posvětil. Takové důstojnosti a moci ne-naleznete jediné u kněžstva katolického.« (De Maistre). Proto pamatujme na výrok Pisma svatého: »Nedotýkejte se pomazaných mých a nekvídvěte prorokům!« (Žalm 104, 15). Kněží, kteří dobře řídí a spravují lid věřící, dvojí cti hodni jsou, zvláště ti, kteří pracují v slovu«. (I. Tim. 5, 17). Budme vděční kněžím a ctěme je; neboť tím dojdeme smilování a požehnání i zde i na věčnosti.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Brna. Nejsrdcečtější díky vzdávám božskému Srdci Páně, Panně Marii Tufanské za vyslyšení více přebch. J. P.

Z Krásného Března. Plně slib svůj, vzdávám všel díky božskému Srdci Páně, jež mne na ptimlivu Panny Marie Podspenské. Matky ustavičné pomoci, sv. Josefa a sv. Benedikta uzdraviti rátilo. M. Š.

Z Jistva. Školská sestra M. B. děkuje nej-světějšímu Srdci Páně a bolestné Matičce Boží za vyvážnutí z těžké nemoci. V nemoci kropsy byly obklady lurdskou vodou. Máti Páně zase dokázala,

že neopustí svých a že jest dosud Královnou vše-mohoucí. Taktéž děkujeme nejv. Srdci Páně a Panny Marie jakož i sv. apoštola Thadeáši za pomoc v záležitosti dítěti.

Z Vroutku (Čechy). Veřejné díky vzdávám nejv. Srdci Páně a Panně Marii Lurdské za uzdravení tělesné i duševní nemoci. Ant. Št.

Od Pernastva. Plně dávno učiněný slib, vzdávám tisícové díky božskému Srdci Páně, Rodičce Boží Marii Panně, sv. Josefu a sv. Antonínu P. ad. za vyprošení různých milostí, zvláště pak za navrácení zdraví. Otendška »Školy B. S. P.«

Marie Kadlčáková:

Štědrý večer.

Ach ty štědrý večere,
ty radostný svátku,
radosti i ples pčináš
v palác i v chatku!
Jaká radost v srdíčku,
jaká radost v líčku,
když na stromku vánočním
rozsvítíme svíčku!

Rozsvítíme stromček,
zapějeme píseň,
ze srdce nám zmizí bol
i vělíká tíseň.

Zapějeme vesele:
»Ježíšku, náš Pane,
kžď modlitba naše dnes
před Tvým trůnem stane!«

Vánoce.

Kýžená dobo, naděje plná,
srdce ti všeka spěchají vstříc,
každíčká duše k tobě jen spěje,
velkých i malých jasní se líc.

Co je tu plesu v chaloupce malé,
co je tu radosti v pačcích,
stromček nese Ježíšek svatý,
andělé pějí mu v oblacích.

Příchodu jeho čekáme všichni,
krásný je pro nás vánoční čas,
radostné zvuky k nám se již blíží,
do srdce vchází nebeský jas.

Každý z nás ruče k modlitbě sepne
a z duše mizí každíček stín,
Bůh, věčná láska v šťastnou tu chvíli
zbaví nás všecy vělíček vin.

Kýžená dobo, vánoce zlaté,
srdce vám všeka spěchají vstříc,
každíček člověk na vás se těší,
velkých i malých jasní se líc!

* * *

Vánoce, vánoce,
zlaté vy svátky,
zase se vrnete
po roce zpátky!

Vánoce, vánoce,
krásné vy svátky,
radost, ples nesete
v palác i v chatky.

Vánoce, vánoce,
nové jste zcela,
bolem i radostí
halíte čela.

Vánoce, vánoce,
zimy jste paní,
však se nás dotknete
něžnou svou dlaní.

Vánoce, vánoce,
s radostí mnoho
lidé vás čekati
ve světě mohou!

V svatě noci.

V svatě noci v holném srdci
sladký uleh' mir a klid,
do kostela k Matec Boží
pospíchám se pomodlit.

V svatě noci prosby vroucí
vyslyší dnes Matička,
těba by jen modlitbicka
moje byla kratička.

V svatě noci sladko v duši,
sladko v srdci truchlivém,
na oltáři v jasů světel
září Kristův diadém.

V svatě noci tiebo kolem,
chrámem zbožný zpěv se nes,
radostně i zvony zvoní:
Narodil se Kristus dnes!

* * *

Jas hvězd tvoří čarokrásu,
kterou nebo zaplálo,
anděl hlásá světu spásu
a vše kolem zplesalo.

Svatá noc je! Narození
Krista Pána slavíme,
každý cítí v srdci chvění,
když se v chrámě modlíme.

Dnes moc lásky svrchované
každý v srdci pocítí,
neboť v svatě noci vzplane
vše — a bolu necítí.

Každý lásku Boží cítí,
když ve chrámu pokleká,
božské Ditko — rajské kvítí,
Tys spasení člověka!

Svatá noc je! Všecko plesá
na mši svatě půlnoční,
před oltářem duše klesá
v slavný ten den vánoční!

Koleda.

Spěchám k vám dnes na koledu,
dobrá, zlatá matičko,
v jediném jen vášem hledu
potěšit své srdíčko.

Darujte mi dárek milý,
přeje-li mi »Šťastěna«,
není-li brána v tu chvíli
v srdci Vašem zavřena.

Darujte mi dárek milý,
jednu sladkou hubičku,
vzpomínám vás v tuto chvíli
a vinu vás k srdíčku.

Vzdálená jsem kolednice,
ráda však vám zazpívám,
že jich vrátím mnohem více,
až vás opět uhlídám!

Vojenské spolky.

(Hlavní úmysl).

Rozličné jsou spolky. Jedny slouží pro zábavu, jiné ku vzdělání, jiné vedou členy své k pobožnosti a opět jiné utržují ve svých členech ducha křesťanského. O nepřátelských spolcích nechceme se zde zmiňovat; je jich jako houb po dešti a jest jeden horší druhého. Před těmi varujeme čtenáře a přátele své. Jsou však též spolky na ochranu dětí a mládeže, aby nebyla zkažena, jako spolek křesťanských žen a dívek, nebo nádražní missie; na tyto zvláště upozorňujeme ty dívky, které za službou nebo prací do velkých měst z venkova se ubírají. Jsou též blahodárné spolky, starající se o chudinu a nouzi trpící hlavně v městech. Kdož by neznal spolky tyto sv. Vincence Paulánského. Ale na jeden stav se zapomíná a právě ten potřebuje, aby mu větší byla věnována pozornost. Je to stav vojenský. Nechceme tuto o něm se šířiti, ale připomínáme jen veliké nebezpečí, v jakém se nalézají naši jinoši z venkova, jsou-li povoláni do služby vojenské. Všim právem se rodiče obávají o syna, když se s ním loučí, aby nastoupil službu vojenskou. Doma ho mají na očích, nedovolí mu všelicos zlého, napominají a kárají ho. A nyní jej musí poslat do světa, mezi všelijaké druhy, mezi nimiž kolikrát nic dobrého nevidí a neslyší, jen samé hanebnosti, posměch zejména, hledí li si takový nováček modlitby a kostela, jak tomu doma od rodičů veden býval. I slane se velmi lehce, že ten posměch jinkých ho odvrátí od zbožnosti, že se též pokazí a takto zkažen vrátí se domů k žalosti hodných rodičů.

Jak dobré by bylo, kdyby se této záležitosti ujali povolané osoby, aby zabráněno bylo všelikým špatnostem mezi vojiny, aby se nesměli posmívat zbožnému a mravnému vojínovi, a tento aby vytrval v dobrém. Jak by se zavděčil mnohý básník a hudebník složením a vydáním slušných vojenských písní a pochodů, místo nemravných a bezcenných odrhovaček, jaké u vojska se ujalý. Neméně zavděčí se šlechtitní mužové, kteří ujímají se nováčků, je již dříve poučují, upozorňují na mnohé nešváry, povzbuzují k vytrvalosti v dobrém a berou je do své společnosti, aby neutonuli ve společnosti špatné. Veliký, ale i těžký úkol mají takové spolky, pečující o záchranu nezkažených mladíků a vojinů. Spolky tyto, kde jsou již, zasluhují všestranné podpory modlitbou i almužnou. Nabádají nezkušené mladé vojiny, aby nejen konali ochotně své povinnosti křesťanské, nýbrž aby též svědomitě a trpělivě konali povinnosti vojenské. Vojenská duchovní správa činí sice seč jest, ale sama nestačí a proto ji velmi dobře podporují takové spolky křesťanské ku záchraně hodných křesťanských vojinů. Jistě že takový vojin svědomitý v plnění povinností svých k Pánu Bohu, bude i svědomitým v zachovávaní vojenských předpisů a nestaly by se rozličné nemilé věci a smutné případy, jak o nichž nyní často čteme a slyšíme. V severním Německu zkusili kněží konati s vojiny duchovní cvičení, jak o tom vypravuje kněz z Tovaryšstva Ježíšova. Pořádají takové kurzy na poučení vojinů a ku spáse jejich. Podařily se mimo vše očekávání. Roku 1905 poprvé to zkusili a ejhle, přihlásilo se 50 mužů. V posledním roku bylo jich již

přes 600, a to v jednom místě ve Viersen. K tomu pro nedostatek místa v klášteře musili být mnozí odkázáni. Jak si to mnozí účastníci-vojíní pochvalovali svědčí jejich listy, které svým duchovním dobrodincům z kasáren poslali. Ujišťují v nich, že vzdor velikým obtížím, nebezpečnostem a svůdným pokušením, plnili dosud věrně své povinnosti náboženské, že ve společnosti netrpí žádných hrubých žertů a posměchů na církev sv., že se chrání smrtelných hříchů, že při poslední sváté zpovědi neměli na svědomí žádného těžkého hříchu, že jsou docela jinými lidmi atd. Dověděv se o tom polní biskup Dr. Vollmar, netoliko schválil taková cvičení nových vojáků, ale všem farářům velice doporučil, takovým a podobným způsobem připravit nováčky k nastoupení služby vojenské. Dříve byla to ojedinelá místa, kde se taková duchovní cvičení s vojny konala, nyní již asi na 12 místech se konají v měsících srpnu a září.

Nebylo by dobré zkusit něco podobného u nás? Konají se duchovní cvičení pro rozličné stavy, mohla by se konati i pro vojny, zejména ve větších městech, kde jsou větší posádky. A kdyby nemohla se duchovní cvičení konati, tedy konferenční řeči v dobu příhodnou, kdy by vojíní se jich mohli bez překážky a s povolením vojenských představených co nejhojněji účastniti. Tím způsobem by se jistě vykonalo dílo velké a velmi prospěšné. A proto snažme se modlitbou vyprositi u Pána Boha duše šlechetné a obětavé k této apoštolské a záslužné práci duchovní!

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, na ty tisíce mladíků u vojska, aby na spásu duše své nezapomněli a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzorec a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michéli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hele apoštolské: Všechny modlitby a almužny obětovati chci za zachování křesťanského ducha ve vojsku.

Úmysl v lednu 1910: Katolické university.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V prosinci modleme se o vojenské spolky.

(Ustanoven a žehnání Jeho Svatosti p. p. Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. St.	Sv. Eligia , bisk. (665). — Sjednocení Slovanů u víře katolické. Hojné přijímání sv. svátosti. Zachování postu. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda.	
2. Č.	Sv. Bibiány , panny a mučednice. (363). — Apoštolát křesťanských žen. Usmíření stran. Odvrácení zlého. Spravedlivé zákonodárství. Dobrodinci.	
3. P.	Sv. Františka Xaver . (1522). — Křesťané na východě. Katolíci v Číně a Japonsku. Šíření katolického tisku. Misiónáři mezi pohany. † kněz.	
4. S.	Sv. Barbory , panny a mučednice. (236). — Dar šťastné hodiny smrti. Dělníci v dolech. Včasné zaopatření nemocných. Pohrdání světem.	
5. N.	Neděle II. adventní. Sv. Petra Chrysologa , biskupa a učitele církve. (450). — Císař a král náš. České služby Boží ve Vidni. Dobrodinci.	
6. P.	Sv. Mikuláše , biskupa (327). — Nadělení chudých dítek. Křesťanské vychování dítek. Dobročinné ústavy. Stědrost. Nemocní. Duše v očistci.	
7. Ú.	Sv. Ambrože , biskupa a učitele církve. (397). — Naši velepastýřové. Horliví kazatelé. Obrácení nevěrečů a rouhačů. Náprava mládeže. † bratr.	
8. St.	Neposkvrněné Početí Panny Marie . — Mariánské kongregace. Dobrodinci mariánského místa poutního. Bratrstva růžencová. Dar nevinnosti. † syn.	
9. Č.	Sv. Petra Kanisia , kn. (1570). — Jednota katechetů. Bázeň Boží v rodinách. Katoličtí učitelé. Nábožné vychování dítek. Více škol.	
10. P.	Přenesení loret. dřevku P. M. — Uctění tajemství vtělení Kristova. Požehnání Boží podniků. Svěcení dnů Páně. Sdružení křesťanská.	
11. S.	Sv. Damasa , pap. (384). — Sv. Otec Pius X. a jeho snahy. Jednoty jinochů a dívek rolnických. Křesťanský duch na školách. Pracovitost.	
12. N.	Neděle III. adventní. Sv. Ouilie , abat. (720). — Uzdravení od duševní slepoty. Katolické hnutí v Rakousku. Ženské kláštery a jich ústavy.	
13. P.	Sv. Lucie , panny a mučednice. (304). — Smíření národů spolu žijících. Sdružení křesťanských žen a dívek. Odvrácení pohoršení. Mravnost.	
14. Ú.	Sv. Dominika de Silos opata. (1074). — Obnova apoštolátu modlitby. Bratrstvo nejsv. Svátosti. Kajenici. Přemáhání opilstva. Duše v očistci.	
15. St.	Sv. Irenea , bisk. (202). — Katolíci mezi protestanty. Zachování postu. Dar pokory. Horliví kazatelé. Obhájení víry katolické. Požehnání Boží.	
16. Č.	Sv. Adlety , vdovy. (909). — Obnova rodin v duchu křesťanském. Spolek sv. Rodiny. Podpora misii katolických. Církev katolická v Anglii.	
17. P.	Sv. Lazara , biskupa. (75). — Katolické školy a jich učitelé. Zachování postu. Katolíci na Rusi. Zbožnost v rodinách. Dar pravé pobožnosti.	
18. S.	Očekávání porodu bl. Panny Marie — Křesťanské matky. Touha po sv. přijímání. Katoličtí Jihoslované. Duše v očistci. Pláň sv. víry.	
19. N.	Neděle IV. adventní. Sv. Nemesia , mučedníka. (520). — Vyznáváme viru skutky. Dar kajenosti. Obrácení pobloudilých. Ošetřování nemocných.	
20. P.	Sv. Petra Klavera , mision. (16). — Pronásledovaná církev katolická v Africe. Křesťanské dělnictvo. Zrušení otroctví černochů. Dar čistoty.	
21. Ú.	Sv. Tomáše , apoštola Páně. (73). — Rozum a víra naše. Obrácení nevěřících. Spolek sv. Dělství. Důvěra a pomoc Boží. Zamezení hříchů.	
22. St.	Sv. Servua , žebr. (570). — Ústavy chudých. Zachování postu. Spolek sv. Vincence. Trpělivost v nouzi. Dar pobožnosti nedbalým. Dobrodinci.	
23. Č.	Sv. Viktorie , panny a mučednice. (253). — Vítězství pravdy nadě lži. Třetí řád sv. Františka. † rodiče. Obnova lidské společnosti. Sirotci.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysl:
24. P.	Adama a Evy , prarodičů našich. — Příprava na Hod Boží vánoční. Zachování postu. Hojní kajicníci. Opravdové pokání. Křesťanský duch.	
25. S.	Narození Krista Pána . — Milost znovuzrození k životu věčnému. Pokoj a mír mezi národy. Za srdce dobré vůle. Požehnání Boží. Duchovenstvo.	
26. N.	Neděle. Sv. Stěpána , prvomuč. — Milujeme nepřátele své. Obrácení zavilých nepřátel Božích. Pronásledování katolíci. Dar čistoty. † kněží.	
27. P.	Sv. Jana , apoš. evang. Páně. — Vroucná láska k Pánu Ježíši. Vytrvání v životě ctnostném. Porozumění sv. evangeliím. Zbožnost naší mládeže.	
28. Ú.	Sv. Mladětek , muč. — Za odvrácení mnohých pohoršení. Urovnání rozeprá. Za nevinné dívky. Katolická církev mezi pohany. Za bloudící.	
29. St.	Sv. Tomáše , biskupa m. (1170). — Katolíci v Anglii. Armáda sv. kříže. Napravení poměrů nepřiznivých. Obhájci církve katolické. Duchovenstvo.	
30. Č.	Sv. Davida , krále. — Dar upřímného pokání. Vyprošení ochrany Boží. Odvrácení všeho zlého. Dar sebezapření. Křesťanská statečnost. † kněz.	
31. P.	Sv. Sylvestra , pap. (335). — Díky vroucí za dobrodiní Boží. Odprošení za urážky Bohu učiněné. Zemřeli údobě katolických bratřev. † matka.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Kladouce za hlavní úmysl spolky vojenské, míníme tím takové spolky šlechtetných lidí, kteří za úkol mají mladé jinochy vzděláním, radou a jinými prostředky obrnití proti zkáze, která jim hrozí ve vojenských kasárnách: Jak mnoho mladíků odchází z domu na vojnu jako hodní křesťané a jak málo se vrátí nezkažených! Proto hodní rodiče se strachem loučí se se synem, bojice se nejen o ztrátu jeho života, ale více o ztrátu ctnosti a mravnosti. Co to špatných příkladů, co to posměchu vytrpí takový hodný mladík, který pak, aby tomu všemu ušel, přidá se ku zkaženým, jak dříve již žalmista Páně: »Se svatým svatým budeš, se zkaženým i ty zkažen budeš.« Spolky šlechtetných lidí milů shromáždí mladé vojiny kol sebe, aby je upevnily v dobrém, aby je povzbudili, potěšili, by nepřestali plnit své náboženské povinnosti přes všechny posměchy, ale aby též plnili svědomitě a trpělivě povinnosti stavu vojenského. Modleme se za tento úmysl šlechtetný!

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvoou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za ty tisíce mladíků u vojska, aby na spásu duše své nezapomněli a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hezo apoštolské: Všechny modlitby a almužny chei obětovati za zachování křesťanského ducha ve vojsku.

Úmysl v lednu 1910: Katolické university.

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.